

418422

III 1865/6, 1-80

Protokół

1865/6

posiedzenia sejmowego z dnia 23. Listopada 1865.

Po zgromadzeniu się 119 posłów ogłasza xiążę Marszałek Sejm otwartym i zagaja posiedzenie przemową do Zgromadzenia, które na wezwanie xięcia Marszałka wnosi na cześć Najjaśniejszego Pana trzechkrotny okrzyk: „Niech żyje!”

Początek zabiera głos JW. c. k. Namiestnik br. Paumgartten i składając do łaski Marszałkowskiej Najwyższy Manifest z dnia 20. Września 1865. r., niemniej pismo odręczne Najjaśniejszego Pana z dnia 7. Listopada 1865. r. przedkłada co następuje: Wysoki Sejmie! Jego Cesarsko Królewska Apostolska Mość najmiłościwiej rozkazać raczył, ażeby cesarski Manifest i Patent z dnia 20. Września 1865. Wysokiemu Sejmowi do wiadomości podane były.

Dotyczące Najwyższe pismo odręczne opiewa: „W Moim Manifestie i w dołączonym doń Patencie z dnia 20. Września 1865. wskazałem drogę, na którą Mój Rząd ma wejść, ażeby uzyskać trwałe podstawy dla konstytucyi Państwa, zdolnej zapewnić Monarchii byt jednolity, a pojedynczym królestwom i krajom uzasadnione prawa, które im nietylko w zakresie ich samoistności, ale zarazem jako nierozdzielnie połączonym częścią całości przysługują!”

„Z uwagi na ważność tego aktu stanu, rozkazuję zawiadomić o nim przy otwarciu Sejmu Moich królestw i krajów w zachodniej części Państwa.”

„Dan w Wiedniu 7. Listopada 1865.

Franciszek Józef, w. r.”

Stosownie do tego Najwyższego rozkazu mam zaszczyt złożyć w ręce Jaśnie Oświeconego xięcia Marszałka w językach krajowych wystosowany egzemplarz Najwyższego Manifestu i Patentu z dnia 20. Września 1865. — We Lwowie dnia 23. Listopada 1865.

C. kr. Namiestnik br. Paumgartten, Fml. w. r.

Następnie przedstawia W. c. k. radcę Namiestnictwa Possingera jako komisarza rządowego i zapowiada wnioski rządowe do ustawy gminnej,

o obszarach dworskich, o reprezentacji powiatowej, o utrzymaniu dróg publicznych nie eraryalnych, o konkurencji do szkół i kościołów, o regulacji stosunków galicyjskiego stanowego Zakładu kredytowego, o środkach ku zmniejszeniu niedostatku w kraju, wnioski dotyczące ocenienia ustawy o księgach gruntowych, o politycznym podziale kraju i dotyczące oddania funduszy i zakładów krajowych.

Xiążę Marszałek wnosi, ażeby Wysoka Izba dziękczynny adres do Najjaśniejszego Pana uchwaliła, — zaś poseł Ludwik Skrzyński przedkłada następujący wniosek naglący: „Wysoka Izba uchwała: Sejm pragnąc złożyć jak najprędzej u stóp Tronu wyraz tych uczuć wdzięczności, któremi przejął go wspaniałomyślne akta najlaskawszej woli monarszej, wzywa W. Wydział krajowy, aby zaprosiwszy do grona swego zastępcę Marszałka X. arcybiskupa Litwinowicza, zajął się ułożeniem dziękczynnego adresu do Najjaśniejszego Pana i adres ten na tém jeszcze posiedzeniu pod rozpoznanie i uchwałę W. Sejmu poddał. — L. Skrzyński w. r. poseł sanocki, popierający: Stanisław Połanowski w. r. poseł żółkiewski; Stanisław Starowiejski poseł tarnowski; Alfred hr. Potocki w. r. poseł leżajski; Żuk Skarzewski w. r.; Zygmunt Kozłowski w. r. poseł przemyski, Franciszek Paszkowski w. r. poseł krakowski. Kazimierz Grocholski w. r.; Alojzy Bocheński w. r.; Karol Hubicki w. r.

Wniosek powyższy poddany przez xięcia Marszałka w dwóch ustępach oddzielnie pod głosowanie, większością głosów przyjęto, a poprawkę posła Borkowskiego, ażeby adres przez Wydział krajowy wypracowany dopiero na następnym posiedzeniu przedłożony i pod dyskusję W. Izby oddany został, — nieprzyjęto.

Xiążę Marszałek przystępuje do tymczasowego ukonstytuowania biura na zasadzie regulaminu prowizorycznego i powołuje na sekretarzy, zaniem wybór nastąpi, wiekiem najmłodszych po-

słów: Ludwika Wodzickiego, Kozłowskiego, Gnievosza i Juzyczyńskiego. — Dalej zawiadamia xiążę Marszałek o podzieleniu W. Izby na sekcyę — a to następującym sposobem:

Sekcyę I. Agopsowicz. — Baworowski. — Borysikiewicz. — Cichorz. — Dubs. — Jaruntowski. — Kirchmajer. — Kozioł. — Kozłowski. — X. Kuryłowicz. — X. Malinowski. — X. Mogilnicki. — X. Oleyngier. — X. Pawlikow. — Pietruski. — Potocki Adam. — Pudło. — Rejzner. — Rogaliński. — Rogalski. — Skrzyński Ignacy. — Stocki. — Szemelowski. — Tarczanowski. — X. Arcybiskup Wierzchlejski. — Witalis. — Zakrzewski.

Sekcyę II. Breuer. — Boczkowski. — Borkowski. — Cywiński. — Demkow. — X. Dzerowicz. — X. Dobrzański Antoni. — Gnievosz. — Horodyski. — X. Juzyczyński. — Kaczkowski. — Kraiński. — Krawcow. — Kowbasiuk. — Ławrowski. — Ławrynowicz. — Majer. — X. Morgenstern. — X. Biskup Polański. — Procak. — Rusocki. — Samelson. — Seidler. — Szeliski. — Szpanar. — X. Szwedzicki. — Dr. Zdun.

Sekcyę III. Andrejczuk. — Biłous. — Bocheński. — Dolański. — X. Dobrzański Alexander. — X. Ginilewicz. — Goluchowski. — Hoppen. — X. Kaczała. — Kallier. — Karpiniec. — Laskowski. — Lipczyński. — Liszcz. — Łapiczak. — X. Biskup Manastyrski. — Paszkowski. — X. Polowy. — X. Biskup Pukalski. — Rusiecki. — Rutowski. — Sanguszko. — Smarczewski. — Staruch. — Trochanowski. — X. Trzeszczakowski. — Wężyk.

Sekcyę IV. Czajkowski. — Czechura. — Dietl. — Drozd. — Dwoliński. — X. Fortuna. — Gnoiński. — Kobylarz. — Koroluk. — Krzeeznowicz. — X. Kuziemski. — Landesberger. — Łepkałuk. — Młocki. — X. Nehrebecki. — Pawęcki. — X. Pietrusiewicz. — Polanowski. — Skarczewski. — Starowiejski. — X. Stępak. — X. Arcybiskup Szymonowicz. — Wodzicki Ludwik. — Zahorojko. — Zatwarnicki. — Zaparyniuk. — Zbyszewski.

Sekcyę V. Bielewicz. — Golejowski. — Grocholski. — Gutowski. — X. Guszalewicz. — Hausner. — Hebda. — Hrycak. — Hubicki. — Janowski. — Kabath. — Kmietowicz. — Krawczyk. — Kobak. — Krzysztofowicz. — X. Arcyb. Litwinowicz. — X. Łoziński. — Mohr. — X. Naumowicz. — Potocki Alfred. — X. Ruczka. — Smolka. — Skrzyński Ludwik. — X. Ustyanowicz. — Wodzicki Henryk. — Ziembicki. — Zyblikiewicz.

W. Izba powyższy podział na sekcyę zatwierdziła.

Odczytany protokół posiedzenia z dnia 31go Stycznia 1863. r. przyjęty został. — Wniosek xięcia Marszałka, ażeby W. Izba przystąpiła do wyboru sekretarzy, upada, natomiast przyjmuje W. Izba wniosek posła Borkowskiego, ażeby dawni sekretarze aż do sprawdzenia wszystkich nowych wyborów funkcyę swą dalej pełnili. — Na wniosek xięcia Marszałka W. Izba przystąpiła do wyboru sześciu rewidentów. Większością głosów wybranymi zostali posłowie: Żuk Skarzewski, Biłous, Samelson, Łoziński i Henryk Wodzicki; ponieważ ale dla jednego rewidenta nieuczynano bezwzględnej większości głosów, W. Izba przystępuje do dalszego wyboru jednego rewidenta.

Posel x. Szwedzicki przedkłada następujący wniosek naglący:

Wysokij Sojme krajowyj!
Nahlaszczyj wnesok.

Od troh lit wże trwajuczij neurozaj sprowadyw na selan naszoho kraju welykij nedostatok i nuźdu. S jesty w r. 1863. taja nuźda no po hdenekotorych storonach stałasia dotklywoju — trawajuszczu w r. 1864. neustanna słoła nedopustyla pobolszoy czasty plodiw z pola sobraty, szczo ciłkom tam nezmarńilo, i dało sia z welykym naprużeniem do domu zwesty, buło ciłkom nykłe i newydatne.. — Z rno bezslyne zasijane w piznoj oseny neworoczyło z wesnoju toho roku dobroj nadiji, ktoruju speka u nas nepraktykowana a nakonec wczasnij morozy z wsim zniszczyły. — Bez presady skazały mozno, ze w ciłym kraju naszym z duże małymy izjatiami prawi nyczoho sia neurodyło, ze selane nasi nemajuczij zwyczajno żadnych zasobiw, ostały bez chliba a towar roboczij, oden poratunok bidnoho w welykoj potrebi, bez wsiakoj paszy. — Sum bere czelowika proidzajuczoho czerez nasi sęła, jesty wsinda no pustij bumna pobaczył, a whlanuwszy poblyzsze w nuźdu selanyna, pereswiadczył sia, że teper wże nema zerna doma, ze tojże wydyl pered soboju omal szcze rik ciłyj nedostatku i nuźdy, ktoroj dla braku wsiakoho zarobku w zaden sposib zapobiczy nemoze, ze prywydźuje na pewno, jak brak wsiakoho prokormenija wyklycze riźnoho roda choroby, tyfus, choleru, a na konec i smert' hołoda na neho i jeho rodynu. — Tuju krajnu nuźdu pobilszajut szcze podatki, ktorij, aby opłatyty, ostatnuju chudobynu sprowadaty musyt, a tuju dla zahalnoho braku hroszij po cinach neslychanych, korowu, woła po 10 złr. Żywyty sia nema czym i ne bude! obrobyty pote ne bude czym — i zasijaty ne bude czym, i jakaż to smutnaja budusznost'! — Jak zaczuwajem na pewno, opuskajut

selane z mnohych storon svoji rodymi chaty, szukajuczy w szczaslywszych storonach pozywlinija, — tym, szczo ostanut, brozyt najbilsza opo-
snośt' krajnoj nuždy i jej poslidestwij. — Dla toho stawlat nyzepysani posły nastojaszczij nablaszczij wnesok: Wysokij Sojm uchwałyt, aby do W. c. k. prawytelstwa wstawyty zia: 1e. Ekzekucju wsiakich podatkiw zaraz wstrymaty; 2. kredyt troch milio-
niw ryńskich na poratunok potrebnych hałyckich selan wyjednaty; 3. osobnennu komisiju do toho diła z 6 czełniew z posered krajewoho sojmu do stawle-
nia dotyczných wneskiw jak najskorsze wydilyty.

Lwiiw dnia 23. lystopada 1865. r.

J. Szwedzickij w. r. wneskodatel.

W. J. komisarz rządowy oświadcza, iż Rząd krajowy na najbliższém posiedzeniu odda do łaski marszałkowskiej wniosek dotyczący tej sprawy. — W. Izba przyjmuje jednogłośnie wniosek posła Zyblikiewicza, ażeby wniosek posła Szwedzickiego od-
łożyć aż wniosek rządowy dotyczący tego przed-
miotu, przedłożony zostanie.

Posel Smarzewski, sprawozdawca Wydziału krajowego, któremu poruczono redakcyę adresu do Najjaśniejszego Pana, przedstawia następujące dwa projekta do adresów:

I. Najjaśniejszy Panie!

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem xięstwem Krakowskiem wypełnia radośnie swój obowiązek, składając u stopni Najwyższego Tronu wyrazy uczuć obudzonych w sercach mieszkańców tego kraju wzniosłemi słowy Najwyższego Manifestu z dnia 20. Września 1865.

Mądre Waszej Cesarsko Królewskiej Apostolskiej Mości zamiary, oparte na tej zasadniczej myśli, którą na wiekopomnym dniu 20. Października 1860. raczyłeś Najjaśniejszy Panie ludom Twoim objawić, nie zostały spełnione. Instytucje zaprowa-
dzone ustawą o reprezentacyi Państwa nie zdołały pożądanęj podać rękojmi interesom całego Państwa i pojedynczych krajów.

Niestając w pieczołowitości około dobra ludów Twoich, raczyłeś Najjaśniejszy Panie! zwrócić uwagę na przeszkody, które tamowały urzeczywistnienie Twoich wysokich zamiarów i zagrażały istotnej podstawie praw ludów, berln Waszej Cesarsko Królewskiej Apostolskiej Mości podległych. Otwierając drogę, na której według Twój Najjaśniejszy Panie! najłaskawszej zapowiedzi mamy być powołani do współdziałania przy rozwiązaniu najważniejszych zadań i na którą gotowi jesteśmy wstąpić z ufnością i poświęceniem, raczyłeś Wasza Cesarsko Królewska Apostolska Mość na nowo wy-

powiedzić zasady, które w mądrości Twój uważasz jako podwaliny zamierzonej świetnej budowy, i które słusznie upatrywać raczysz w umocnieniu potęgi Monarchii przy sprawiedliwém uwzględnieniu różnorodności jej składowych części i historycznego tychże części rozwoju, tudzież we współdziałaniu ludów w prawodawstwie i zarządzie finansów przez uchwały ich reprezentacyj legalnych. Pozwól Najjaśniejszy Panie! abyśmy idąc w ślad za wzniosłą Twą a dla dobra Twych ludów nieodmiennie przewodniczącą Ci myślą — którą także w odczytaném nam Najwyższém piśmie odręczném z dnia 7. Listopada b. r. ponowny dać wyraz raczyłeś, złożyli u stopni Najwyższego Tronu wynurzenie nadziei, iż w tych przyszłych ustanowach, o których orzekać mają reprezentacje Twych królestw i krajów, dostąpią także słusznego uwzględnienia właściwe, na podstawach historycznych i narodowych oparte żywotne naszego kraju potrzeby.

Pełni przeto otuchy i przejęci wdzięcznością składamy u stóp Waszój Cesarsko Królewskiej Apostolskiej Mości zapewnienie niezłomnej wierności i niezmiennego przywiązania do Twój Najjaśniejszy Panie! najdostojniejszej Osoby i do Twego z chwałą panującego nam Domu.

II. Najjaśniejszy Panie!

Aktem łaski Monarszej raczyłeś Wasza Cesarsko Królewska Apostolska Mość wlać pociechę do wielu serc strapionych. Otwarły się bramy więzień, wstrzymane zostały śledztwa sądowe; nadzieja w nieograniczonej wspaniałomyślności Twego Najjaśniejszy Panie! najszlachetniejszego serca, napełnia otuchą tych wszystkich, na których ciążyą jeszcze skutki wyroków sądowych.

Prawo łaski jest najświetniejszym klejnotem korony i najszczytniejszą Panujących prerogatywą. Za ten wspaniałomyślny sposób, w jaki Wasza Cesarsko Królewska Apostolska Mość raczysz wykonywać tę Najwyższą prerogatywę, przyjm Najjaśniejszy Panie! od zgromadzonego Sejmu królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem Xięstwem Krakowskiem wyuurzenie najgłębszej wdzięczności, które z wzruszoném sercem obok zapewnienia niezłomnej wierności u stopni Najwyższego Tronu składamy.

Posel Grocholski przedkłada następujący party wniosek:

W. Izba raczy uchwalić:

Uchyła się dyskusya specyjalna nad przedłożonym przez Wydział adresem do Najjaśniejszego Pana, i głosować się ma tylkn nad całością adresu.

Grocholski, w. r.

Wniosek posła Grocholskiego przyjmuje W. Izba przeważną większością — równie też i dwa adresy, które pojedynczo pod głosowanie poddane zostały. Xiążę Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3ciej po południu i wyznacza za porozumieniem się z W. Izbą, następne posiedzenie na dzień 25go

Listopada 1865. o godzinie jedynastej przed południem z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego.
- 2) Wniosek dotyczący regulaminu sejmowego.

L. Sapieha.

Zygmunt Zatwarnicki.

Kazimiérz Grocholski.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 25. Listopada 1865.

Posiedzenie drugie.

Przewodniczący: Marszałek Leon książę Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Janowski, Zatwarnicki, Zyblikiewicz.

Komisarz rządowy: Radzca Namiestnictwa Possinger.

Członków Sejmu obecnych: 124.

Posiedzenie rozpoczyna się o godzinie 11tej. Poseł Starowiejski ogłasza rezultat głosowania na jednego rewidenta, wedle którego absolutną większość otrzymał poseł Gniewosz.

Następnie odczytuje się protokół posiedzenia z dnia 23. Listopada 1865., który zostaje przyjęty po uwadze posła Smarzewskiego, ażeby na przyszłość wnioski i uchwały odczytywane były w protokołach dosłownie.

Komisarz rządowy przedstawia:

1. Wniosek naglący: Wysoki Sejm zechce zbadać i uchwalić środki, ktoremiby można zapobiedz klęsce głodu, krajowi zagrażającej.
2. Projekt zmiany statutów galicyjskiego stowarzyszenia Towarzystwa kredytowego, uchwalony przez ogólne zgromadzenie Towarzystwa w Lipcu 1861. r. wraz z projektem do postanowień, dotyczących się wyborów delegatów Towarzystwa kredytowego, uchwalonym także na powyższem zgromadzeniu w r. 1861., i z poprawkami i uwagami rządowemi do powyższych projektów.
3. Wezwanie, ażeby Wysoki Sejm ze względu na dekret ministerjalny z dnia 12. Stycznia 1863. l. 139. i na zmieniony obecnie stan rzeczy, umocować chciał swój Wydział krajowy do nowego rozpoczęcia pertraktacji z c. k. Namiestnictwem, w celu odebrania na podstawie ordynacji krajowej funduszów i zakładów krajowych ordynacją objętych.

Wniosek posła Ludwika Skrzyńskiego, ażeby nie czekając wydrukowania wniosku rządowego w sprawie zapobieżenia głodowi, wybrać komisję specjalną dla tej sprawy, przyjęty, a na wniosek posła Grocholskiego uchwalono wybrać do tej komisji 10 członków. Wniosek posła Hubickiego, ażeby do tej komisji wybrać 15 członków, pozostaje w mniejszości.

Na wniosek posła Grocholskiego, przydzielony do tej komisji także wniosek x. Szwedzickiego, dotyczący się tej samej sprawy.

Dalej uchwała Izba na wniosek posła Grocholskiego, wybór pięciu członków do komisji dla sprawy Towarzystwa kredytowego, odrzucając wniosek posła Zyblikiewicza, ażeby do tej komisji wybrać 8 członków, a mianowicie 5ciu ze sekcji a trzech z całego Sejmu.

Członek Wydziału Kraiński odczytuje potem sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego od czasu ostatniego posiedzenia sejmowego w r. 1863.

Na uwagę posła Żuka, iż w IV. sekcji sejmowej nie ma żadnego członka Wydziału krajowego, prosi Marszałek ogłoszony podział sekcji w ten sposób, iż do sekcji IV. należy członek Wydziału Krzeczunowicz, a mylnie przy sekcji IV. wydrukowany poseł Krzysztofowicz do sekcji V.

Poczem Marszałek krajowy zamyka posiedzenie, wzywając do ukonstytuowania się sekcji i uchwalonych komisji specjalnych. Przyszłe posiedzenie zapowiada Marszałek na 27. Listopada r. 1865. o godzinie 11tej przed południem, stawiając na porządku dziennym regulamin Sejmowy i sprawozdanie wyborów poselskich.

L. Sapieha.

Zygmunt Zatwarnicki.

Kazimierz Grocholski.

Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...

Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...

Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...

Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...

Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...

Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...

Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...

Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...
Prace Komisji...
Wieloletnia Komisja...

Protokół

obrad sejmowych z dnia 27. Listopada 1865.

Posiedzenie trzecie.

Prezydujący: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Janowski, Zatwarnicki, Zyblikiewicz.

Komisarz rządowy: Wny c. k. radzca Namiestnictwa Possinger.

Członków Sejmu obecnych: 129.

Posiedzenie rozpoczyna się o godzinie 11 $\frac{1}{2}$.
Odczytany protokół obrad sejmowych z dnia 25. Listopada 1865. Wysoka Izba przyjmuje.

Xiążę Marszałek podaje następujące ukonstytuowanie się sekcji i komisji specjalnych:

Sekcja I. Przewodniczący: x. Arcybiskup Wierzchlejski, zastępca przewodniczącego: poseł Adam hr. Potocki, sekretarze: posłowie Kozłowski i Borysikiewicz.

Sekcja II. Przewodniczący: x. Biskup Polański, zastępca przewodniczącego: rektor Majer, sekretarz: poseł Gniewosz, zastępca jego: poseł x. Szwedzicki.

Sekcja III. Przewodniczący: poseł hr. Gołuchowski, zastępca przewodniczącego: x. Biskup Manastyrski, sekretarz: poseł Biłous a zastępca jego: poseł Hoppen.

Sekcja IV. Przewodniczący: x. Arcybiskup Szymonowicz, zastępcy: posłowie x. Kuźmiński i Czajkowski, sekretarz: poseł Ludwik hr. Wodzicki, a zastępca sekretarza: poseł Landesberger.

Sekcja V. Przewodniczący: x. Metropolita Litwinowicz, zastępca przewodniczącego: poseł Grocholski, sekretarz: poseł Gutowski, a zastępca sekretarza: poseł Janowski.

Do komisji dla sprawy zapobieżenia głodowi wybrała:

Sekcja I. hr. Potockiego Adama i hr. Baworowskiego,

Sekcja II. x. Szwedzickiego i hr. Russockiego,

Sekcja III. hr. Gołuchowskiego i x. Polowego,

Sekcja IV. x. Fortunę i p. Starowiejskiego,

Sekcja V. p. Grocholskiego i hr. Golejowskiego.

Komisya ta wybrała Przewodniczącym p. hr. Gołuchowskiego, a sekretarzem p. Starowiejskiego.

Do komisiyi dla sprawy Towarzystwa kredytowego wybrała:

Sekcja I. p. Dubsa,

Sekcja II. p. Breuera,

Sekcja III. p. Laskowskiego,

Sekcja IV. p. Zbyszewskiego,

Sekcja V. p. Ludwika Skrzyńskiego.

W tej komisji Przewodniczącym wybrany p. Laskowski, a sekretarzem p. Zbyszewski.

Poseł Russocki wniósł poprawkę do wniosku x. Szwedzickiego następującej treści:

Wysoka Izba uchwali:

1. By wnieść prośbę o opuszczenie, zatem odpisanie podatku tegorocznego gruntowego z gruntów tak włościańskich jak i posiadłości większej w obwodach wschodnich, dotkniętych zupełnym nieurodzajem 2. Prosić o udzielenie dla okolic dotkniętych zupełnym nieurodzajem pożyczki bezprocentowej z ogólnych funduszy państwowych na zapomogę, wysokość zaś tejże oznaczy się stosownie do potrzeby rzeczywistej.

Włodzimierz Russocki m. p.

Poprawkę powyższą dostatecznie popartą, odesłano do komisji specjalnej, w tej sprawie wysadzonej.

Wysoka Izba udziela posłowi Dietłowi z powodu choroby ocznej trzytygodniowe uwolnienie od brania udziału w czynnościach sejmowych.

Wny komisarz rządowy Possinger wnosi następujące przedłożenia rządowe:

1. Ustawa względem urzędzenia gmin i względem ordynacyi wyborczej dla gmin.

2. Ustawa dotycząca obszarów dworskich.

3. Ustawa względem reprezentacyi powiatowej; — które po wydrukowaniu umieszczone zostaną na porządku dziennym.

Następnie członek Wydziału krajowego poseł Pictruski przedstawił wniosek Wydziału krajowego w przedmiocie odebrania funduszy i zakładów krajowych w zarząd reprezentacyi krajowej: Wy-

soki Sejm uchwali: Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem ubolewa, iż usiłowania reprezentacyi krajowej odebrania władzy autonomicznej, jaka jej dyplomem z dnia 20. Października 1860. i patentem z dnia 26. Lutego 1861., tudzież tylekroć objawioną wolą Najjaśniejszego Pana zagwarantowaną została, żadnego nie odniosły skutku. Wyjawia zaś z drugiej strony niezachwianą nadzieję, iż terazniejsze c. k. Ministerstwo stann w myśl ustaw zasadniczych Państwa i kraju, przystąpi rychle do oddania zakładów i funduszków krajowych w zarząd reprezentacyi krajowej, i w tym celu poleca Wydziałowi krajowemu, izby w moc uchwały Sejmu z dnia 16. Kwietnia 1861. r. zniósł się z c. k. Rządem, odebranie w myśl ustaw konstytucyjnych przeprowadził i o tem Sejmowi krajowemu na najbliższej sesyi sprawę zdał. Marszałek krajowy: Leon xiąże Sapicha m. p. Członek Wydziału krajowego: Oktaw Pietruski m. p.

Wniosek powyższy odsyła się do komisji specjalnej, która na wniosek posła Pietruskiego z dziesięciu członków składać się ma, i do której sekcye po dwóch członków wybiera.

Posel Ławrowski zdaje sprawę dotycząc funduszków indemnizacyjnych i przedstawia wniosek Wydziału krajowego:

Wo Iwych Wysokij Sojm błahowołył uchwalyty: Wydił krajowyj wstrzymaje sia s widobranie zawiadowania fondiow indemnizacyjnych do chwyli ostatocznego riszenia sprawy o postojannuju i newozwraszczajemuju dotaciju hałcycijskich fondiow indemnizacyjnych z sredstw skarbu derżawy;

Wo Ilych Wysokij Sojm błahowołył objawyty żelanie, aby cis. kor. prawytelstwo przyhotowało do najhlyższoj sesii sojmowej otwitnoje wnesenie w ciły ostatocznój peresprawy scho predmetu. — Marszałok krajowyj: Łew kniaz Sapicha.

Czlen Wydiłu krajewoho: Juljan Ławrowski w. r.

Który wniosek odsyła się do komisji specjalnej, do wniosku względem odebrania funduszków i zakładów krajowych wybrać się mającej.

Następnie przedstawia posel Smolka projekt Wydziału krajowego do regulaminu dla Sejmu krajowego z następującym wnioskiem:

„W miejsce regulaminu na posiedzeniu sejmowem z 12. Stycznia 1863. r. prowizorycznie przyjętego, przyjmuje Sejm przedłożony niniejszem przez Wydział krajowy projekt regulaminu z 14. Listopada 1865. r. jako odtąd prowizorycznie obowiązujący.“ — Marszałek krajowy: Leon xiąże Sapicha m. p. Zastępca członka Wydziału krajowego: Franciszek Smolka m. p.

Posel Borkowski wnosi poprawkę: „ażeby regulamin odczytany, został postawiony na porządek dzienny w tym celu, izby częściowo na posiedzeniach mógł być uchwalony i stanowczo przyjęty.“ Borkowski m. p.

Posel Henryk Wodzicki stawia następujący wniosek:

„Wysoka Izba raczy uchwalić:

Projekt regulaminu przez Wydział krajowy Izbie przedłożony, odsyła się do wydziału specjalnego z 3 członków przez Izbę wybranych składać się mającego, który na najbliższem posiedzeniu regulaminu Izbie przedłoży.“ H. Wodzicki w. r.

Posel Kabat wnosi.

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Artykuły dodatkowe do statutu krajowego, objęte osobnem sprawozdaniem, mają być odesłane do specjalnego wydziału.“ Kabat w. r.

Posel Węzyk wnosi ażeby projekt regulaminu przez Wydział krajowy przedłożony, odesłać do komisji specjalnej składającej się z 5 członków wybranych przez sekcye.

Wny komisarz rządowy oświadcza, iż postanowienia regulaminu, jako artykuły dodatkowe oznaczone, a §§. 7., 12., 13., 20., 39., 42., 43., 60., 65., 72., 78., 79., 85. i 91. objęte, wymagają do zupełnej prawomocności najwyższej sankcyei, i że nie ma ze strony Rządu żadnej przeszkody, ażeby te postanowienia z wyjątkiem §§. 7., 72. i 78. przyjętymi zostały jako prowizorycznie obowiązujące, z zastrzeżeniem najwyższej sankcyei, gdy będą stanowczo uchwalone. Dalej oświadcza Wny. komisarz rządowy że §§. 7., 72. i 78. nie zgadzają się z statutem krajowym, gdyż dotycząc postanowienia §. 78. balotowanie najwyższem rozporządzeniem z dnia 26. Czerwca 1863. uznane zostało nielegalnem, dla tego wnosi, ażeby nie przyznano prowizorycznie obowiązującej mocy §§. 7. i 78., a w §. 72. po słówku „zazwyczaj“ przyjęto dodatek: „ustnie, lecz może także nastąpić“. Narreszcie zwraca Wny. komisarz rządowy uwagę Wysokiej Izby na ustęp drugi §. 31. regulaminu, którego postanawia, iż komisye mają prawo „zapraszać osoby, za obrębem Sejmu będące, w celu objaśnienia i sprawdzenia w szczegółowych przedmiotach, i żądać od Władz rządowych potrzebnych dochodzeń lub wyjaśnień za pośrednictwem Marszałka“. Co do prawa pierwszego wnosi następujące sformułowanie pierwszej części wspomnianego ustępu: „Komisye mają prawo za pośrednictwem Marszałka zapraszać także rzeczoznawców w celu objaśnienia w szczegółowych przedmiotach“. Co

do drugiej kwestyi Rząd chce zająć to stanowisko, iż wyrażenie uprawnienia komisji do wezwania delegatów rządowych może mieć miejsce o tyle, o ile wzajemnie i uprawnienie Namiestnika lub delegowanych komisarzy do brania udziału przy naradach komisji uznanem zostanie, dla tego Wny komisarz rządowy wnosi, ażeby uchylono na teraz oddział drugi owego ustępu §. 31.

W skutek powyższego oświadczenia Wgo komisarza rządowego, sprawozdawca Wydziału krajowego poseł Smolka wnosi, ażeby przedłożony regulamin jakoodtąd prowizorycznie obowiązujący, przyjęty został, zostawiając w zawieszeniu przez komisarza rządowego zastrzeżone ustępy, t. j. §§. 7., 72. i 78.; a co się tyczy §. 31. z opuszczeniem tego słowa „i sprawdzenia“ a ta wzajemność praw komisji i Rządu zostaje w zawieszeniu aż do ostatecznej uchwały; któren wniosek Wysoka Izba większością przyjęła, przez co poprawka posła Borkowskiego uchyloną została. Następnie pozostały wnioski posła Henryka Wodzickiego i posła Kabata w mniejszości, przez co wniosek posła Węzyka upada.

Na wniosek Wydziału krajowego, przedstawiony przez sprawozdawcę posła Krańskiego,

Wysoka Izba uznaje ważność następujących wyborów:

1. Michała Cichorza, posła gmin mniejszych, z powiatów Limanowa i Skrzydlna.
2. Jana Kozła, posła gmin mniejszych, z powiatów Dembica i Pilzno.
3. Józefa Zduna, posła gmin mniejszych, z powiatów Myślenice i Jordanow.
4. Jana Zaparyniuka, posła gmin mniejszych, z powiatów Śniatyn i Zabłotow.
5. Mikołaja Demkowa, posła gmin mniejszych, z powiatów Bełz, Uhnów i Sokal.
6. Alfreda hr. Potockiego, posła gmin mniejszych, z powiatów Leżajsk, Ulanów i Sokołów.

Xiążę Marszałek wyznacza następne posiedzenie na dzień 29. Listopada 1865. o godzinie 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

1. Pierwsze czytanie przedłożeń rządowych do ustaw o gminach, o obszarach dworskich i o reprezentacji powiatowej.
2. Dalsze sprawozdanie Wydziału krajowego o nowych wyborach posłów.
3. Drugie czytanie wniosku do regulaminu sejmowego; — i zamyka posiedzenie.

L. Sapieha.

Kazimierz Grocholski.

Zygmunt Zatwarnicki.

1. *Wielki Książę* (1845) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 2. *Wielki Książę* (1846) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 3. *Wielki Książę* (1847) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 4. *Wielki Książę* (1848) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 5. *Wielki Książę* (1849) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 6. *Wielki Książę* (1850) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 7. *Wielki Książę* (1851) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 8. *Wielki Książę* (1852) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 9. *Wielki Książę* (1853) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 10. *Wielki Książę* (1854) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.

1. *Wielki Książę* (1845) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 2. *Wielki Książę* (1846) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 3. *Wielki Książę* (1847) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 4. *Wielki Książę* (1848) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 5. *Wielki Książę* (1849) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 6. *Wielki Książę* (1850) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 7. *Wielki Książę* (1851) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 8. *Wielki Książę* (1852) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 9. *Wielki Książę* (1853) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.
 10. *Wielki Książę* (1854) - 1 tom, 120 stron, 1 zł.

4. Wykaz

Wielki Książę

Wielki Książę

Protokół

obrad sejmowych z dnia 29. Listopada 1865.

Posiedzenie ewwarte.

Po zgromadzeniu się 130 posłów, xiążę Mar-szałek zagaja posiedzenie.

Odczytany protokół posiedzenia z dnia 27. Listopada 1865. przyjęty został.

Posel Kobylarz przedłożył następujący wniosek :
Wysoki Sejm raczy chwalić :

1. Zabezpieczenie budynków włościńskich od ognia jest dla całego kraju obowiązkowe.
2. Należyłość askuracyjna pobierana będzie razem z podatkami rządowymi.
3. Wysadzoną zostanie komisya, która porozu-miawszy się z istniejącem Towarzystwem wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, zbada sposoby i przedłoży projekt do prawa, celem wprowadzenia w życie ogólnego krajowego stowarzyszenia do zabezpieczenia od ognia.

Lwów 29. Listopada 1865.

Jan Kobylarz w. r., jako wnioskodawca. — Wawrzyniec Szpunar w. r. — Franciszek Krawczyk w. r. — x. Morgenstern w. r. — x. Stępek w. r. — Józef Liszez w. r. — Jan Koziół w. r. — Jan Kobak w. r. — Maciej Pudło w. r. — x. Oleyn-gier w. r. — Michał Cichorz w. r. — Posel Ru-towski w. r. — x. Ruczka w. r. — Dr. Zdun w. r.

Wniosek powyższy po wydrukowaniu umie-szczony zostanie na porządku dziennym.

Na wniosek posła Kraińskiego sprawozdawcy Wydziału krajowego, uznaje Wysoka Izba ważność następujących wyborów :

1. Stanisława Starowiejskiego, posła z posiadłości większych obwodu tarnowskiego.
2. Edwarda Gniewosza, posła posiadłości więk-szych obwodu samborskiego.
3. Ludwiką hr. Wodzickiego, posła posiadłości większych okręgu krakowskiego.
4. Michała Dr. Gnoińskiego, posła posiadłości większych obwodu złoczowskiego.

5. Maurycego Dr. Kabata i Apolinarego Hoppena, posłów posiadłości większych obwodu stani-sławowskiego.

6. Włodzimierza hr. Russockiego, posła posia-dłości wię : szych obwodu czortkowskiego.

7. Maxymiliana Dr. Landesbergera, posła miasta Kołomyji.

8. Xiędza Jakóba Szwedzickiego, posła gmin wiejskich powiatu lwowskiego, winnickiego i szczérzeckiego.

9. Xiędza Wojciecha Stęпка, posła gmin wiej-skich powiatu dubieckiego i brzozowskiego.

10. Antoniego hr. Golejowskiego, posła posia-dłości większych obwodu kołomyjskiego.

Na wniosek posła Smolki sprawozdawcy Wy-działu krajowego, Wysoka Izba uznaje wa-żność wyboru :

11. Zygmunta Kozłowskiego, posła posiadłości większych obwodu przemyskiego.

Posłowie : x. Biskup Mauastyński, rektor Majer, rektor Mor, Michał Cichorz, Jan Koziół, Józef Dr. Zdun, Jan Zaparyniuk, Mikołaj Demków, Alfred hr. Potocki, Stanisław Starowiejski, Edward Gniewosz, Ludwik hr. Wodzicki, Michał Dr. Gnoiński, Maurycy Dr. Kabat, Apolinary Hoppen, Włodzimierz hr. Russocki, Maxymilian Dr. Landes-berger, x. Jakób Szwedzicki, x. Wojciech Stępek, Antoni hr. Golejowski i Zygmunt Kozłowski skła-dają przyrzeczenie zamiast przysięgi.

Posel Cichorz przedstawia następujący wniosek :

„Wysoka Izba auchwala komisję z 8miu do roz-poznania kwestyi wexlowej i postanowienia wnio-sku do prawa i przedłożenia go Wysokiej Izbie pod obradę i uchwałę.

Posel Cichorz w. r. — Tom. Drozd w. r. — x. Morgenstern w. r. — Józ. Liszcz w. r. — x. Stępek w. r. — Jan Kobylarz w. r. — x. Ol-

cyngier w. r. — Maciej Pudło w. r. — x. Ruczka w. r. — Franciszek Krawczyk w. r. — Maciej Czechura w. r. — Jan Koziół w. r. — Michał Witalis w. r. — Dr. Zdun w. r. — Zatwarnicki w. r.;

któren po wydrukowaniu zostanie zamieszczony na porządku dziennym.

Wysoka Izba przystępuje do wyboru sześciu rewidentów, a xiążę Marszałek zamyka posiedzenie w celu wyboru dzięsięciu członków do komisji w

sprawach indemnizacyjnych i w sprawie dotycząc odebrania funduszów i zakładów krajowych. Xiążę Marszałek wyznacza następne posiedzenie na dzień 30. Listopada 1865. o godzinie jedynastej przed południem z następującym porządkiem dziennym:

1. Pierwsze czytanie przedłożeń rządowych do ustaw o gminach, o obszarach dworskich i o reprezentacyi powiatowej.
2. Czytanie wniosku do regulaminu sejmowego.

L. Sapięha.

Zygmunt Zatwarnicki.

Ambroży Janowski.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 30. Listopada 1865.

Posiedzenie piąte.

Przewodniczący: Marszałek Leon książę Sapieha.

Sekretarze: Janowski, Zatwarnicki, Zyplikiewicz i Grocholski.

Komisarz rządowy: Radzca dworu Possinger.

Członków Sejmu obecnych: 130.

Protokół posiedzenia z dnia 29. Listopada r. 1865. przyjęty. Marszałek uwiadamia, że posłowie Kirchmajer i Ziembicki dla słabości nie mogli brać dotąd udziału w obradach sejmowych, o czym poseł Kirchmajer telegrafem zawiadomił Marszałka.

Poseł Hubicki zawiadamia o rezultacie skrutynium, wedle którego absolutną większością głosów obrani zostali rewidentami posłowie: x. Dobrzański Antoni, Szemelowski, Reyzner, x. Naumowicz, Wodzicki Ludwik i Kozłowski. Książę Marszałek zawiadamia, iż do komisji specjalnej dla funduszków i zakładów krajowych i funduszków indemnizacyjnych wybrani są ze sekcji I. posłowie: Pietruski, Rogaliński, z II. Kraiński i Ławrowski, z III. Dolański i x. Ginilewicz, z IV. Landesberger i Starowiejski, z V. hr. Wodzicki Henryk i x. Łoziński.

Sekretarz Zatwarnicki odczytuje dwa do łaski marszałkowskiej złożone wnioski poparte, a mianowicie:

1. Wniosek posła Skrzyńskiego Ludwika „względem uposażenia szkoły rolniczej w zakładzie gospodarskim dublańskim stałym i potrzebom jej odpowiednim dochodem z funduszków krajowych.“ — „Wysoka Izba wyznaczy wydział specjalny, który za porozumieniem się z komitetem c. k. Towarzystwa gospodarczego galicyjskiego, ułoży do tego uposażenia projekt szczegółowy i takowy w tej jeszcze kadencji sejmowej pod rozpoznanie i uchwałę Wysokiego Sejmu podda.“
2. Wniosek posła Smarzewskiego: „Sejm raczy uchwalić projekt do ustawy krajowej, znoszącej przepisy polityczne, które ograniczają wolność dzielenia i łączenia posiadłości ziemskich.“

Komisarz rządowy przedstawia trzy przedłożenia rządowe następujące:

1. Projekt do ustawy dotyczącej się pokrycia kosztów budowy i utrzymania katolickich kościołów i budynków parafialnych, tudzież pokrycia wydatków na paramenta, sprzęty i inne potrzeby kościołelne w kościołach katolickich.
2. Projekt do ustawy o patronacie szkolnym i pokryciu kosztów pomieszczenia szkół ludowych.
3. Projekt do ustawy o konkurencji do budowy i utrzymania dróg i gościnców nieeraryalnych.

Potem następuje pierwsze czytanie przedłożeń rządowych do ustaw o gminach, obszarach dworskich i reprezentacyjnych powiatowych. Marszałek wzywa do wybrania komisji specjalnej dla tych przedmiotów, a względem składu tej komisji są wnioski następujące:

- a) X. Dobrzański Alexander wnosi, ażeby wybrać najprzód komisję przygotowawczą z pięciu członków, ze sekcji do przedłożenia formy i sposobów do traktowania tych projektów.
- b) Poseł Adam Potocki wnosi, ażeby wybraną była komisya z 21 członków z grona całej Izby i ażeby przed tym wyborem posiedzenie zawieszonem było na godzinę.
- c) Poseł Smolka wnosi, ażeby ten wybór odłożyć do dnia następującego.
- d) Poseł hr. Russocki wnosi, ażeby do rzeczonyj komisji wybierały sekcye z całego grona sejmowego 24 członków.
- e) Narazcie wnosi poseł Kozłowski odroczenie posiedzenia, w celu porozumienia się o sposobie wyboru

Wnioski posłów Dobrzańskiego i Kozłowskiego upadły, a Wysoki Sejm przyjął proponowaną przez hr. Russockiego liczbę 24 członków komisji, przyjmując zresztą wniosek posła Adama Potockiego, ażeby tych członków wybierała cała Izba, i wniosek posła Smolki, do którego poseł Potocki Adam się przyłączył, ażeby wybory te odbyły się nazajutrz.

Następnie odczytany jest poparty wniosek posła Paszkowskiego o uposażenie zakładu szkoły rolniczej w Czerniechowie tej treści:

„Wysoka Izba raczy uchwalić: Zakład rolniczy szkoły w Czerniechowie ma być stałym i jego „potrzebom odpowiednim dochodem z funduszków krajowych uposażony. Projekt szczegółowy takiego uposażenia ułoży komisja wysadzona do wniosku o szkole w zakładzie Dublańskim.“

Następuje drugie czytanie wniosku do regulaminu sejmowego.

W ogólnej dyskusji nikt nie stawia wniosków, a po zamknięciu dyskusji ogólnej zamyka się Marszałek posiedzenie, oznaczając następne na dzień pierwszy Grudnia o godzinie jedynastej z następującym porządkiem dziennym:

1. Wybór członków do komisji specjalnej dla ustawy gminnej i powiatowej.
2. Rozprawa specjalna nad regulaminem sejmowym.

L. Sapieha.

Kazimiérz Grocholski.

Ambroży Janowski.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 1. Grudnia 1865.

Posiedzenie szóste.

Po zgromadzeniu się 130 posłów Xiążę Marszałek zagaja posiedzenie.

Odczytany protokół posiedzenia z dnia 30. Listopada 1865. przyjęty został.

Wysoka Izba przystępuje do wyboru 24 członków do komisji gminnej, w którym to celu posiedzenie na godzinę zawieszono zostało. Po upływie godziny rozpoczyna się posiedzenie.

Poseł Dr. Koczyński do sekcji II. przydzielony został.

Po oddaniu kartek przez głosujących, został odczytany następujący wniosek posła Kmietowicza:

Wysoki Sejm uchwali: Podnieść dyjety dla posłów Sejmu podczas terażniejszej kadencji na sześć złr. austr. wal. dziennie.

Kmietowicz w. r. — Dr. Zduń w. r. — Cichorz w. r. — x. Dobrzański Alexander w. r. — x. Morgenstern w. r. — x. Stępek w. r. — x. Ruczka w. r. — Pudło w. r. — Jan Kobak w. r. — Horodyński w. r. — Gutowski w. r. — Szeliski w. r. — Skrzyński Ignacy w. r. — Szemelowski w. r. — Bocheński w. r. Polanowski w. r. — Golejowski w. r. — Maciej Czechura w. r.,

któren zostanie umieszczony na porządku dziennym.

Xiążę Marszałek wzywa do wyboru wydziału petycyjnego i wnosi, ażeby do tegoż wybrać 10ciu członków z sekcji. Wniosek przyjęty.

Xiążę Marszałek wnosi wybór komisji administracyjnej, składającej się z 10ciu członków, których sekcye wybrać mają. Wniosek przyjęty.

Wnioski posła Hubickiego, ażeby powyższa komisya z 15tu członków, i posła Żuka Skarzewskiego, ażeby takowa z 5ciu członków się składała, upadają.

Następnie odroczono posiedzenie aż do obliczenia głosów, oddanych na członków do komisji gminnej.

Po ukończeniu skrutynim poseł Wężyk ogłasza następujący rezultat wyborów komisji do ustawy gminnej. Głosujących 129, absolutna większość 65.

Otrzymali głosów:

1. Xiążdz Stępek	123	głosów	1
2. Czajkowski	117	"	
3. Czechura	115	"	
4. Zbyszewski	113	"	
5. Ławrowski	110	"	
6. Wężyk	106	"	
7. Borysikiewicz	105	"	
8. Kowbasiuk	104	"	
9. Xiążdz Pawlików	104	"	
10. Hr. Gołuchowski	81	"	
11. Krzczunowicz	79	"	
12. Gnoiński	78	"	
13. Smarzewski	77	"	
14. Grocholski	74	"	
15. Hr. Adam Potocki	72	"	
16. Skrzyński Ludwik	71	"	
17. Tarczanowski	69	"	

A zatem ci 17 mieli absolutną większość przy obiorze do komisji gminnej.

Po nich otrzymali najwięcej głosów:

Xiążę Władysław Sanguszko	64	głosów
Wodzicki Ludwik	64	"
Dubs	61	"
Dr. Zduń	56	"
X. Łoziński	51	"
Dr. Smolka	51	"
Zakrzewski	51	"
X. Polowy	50	"
Laskowski	50	"
X. Giniewicz	48	"
Rutowski	47	"
X. Biskup Pukalski	47	"
X. Kaczała	47	"
X. Kuziemski	47	"
Jaruntowski	47	"
Hr. Alfred Potocki	47	"

Pokazuje się zatem potrzeba wyboru siedmiu członków.

Xiążę Marszałek zamyka posiedzenie, wyznaczając następne na dzień 2. Grudnia 1865. o godzinie 11tej przed południem, z następującym porządkiem dziennym:

1. Wybór brakujących siedmiu członków do komisji do ustawy gminnej.
2. Wybór wydziału petycyjnego.
3. Wybór komisji administracyjnej.

L. Sapiaha.

Zygmunt Zatwarnicki.

Dr. Ambroży Janowski.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 2. Grudnia 1865.

Posiedzenie siódme.

Po zgromadzeniu się 130 posłów xiążę Marszałek zagaja posiedzenie.

Odczytany protokół posiedzenia z dnia 1 Grudnia 1865. został przyjęty.

Z porządku dziennego przystępuje Wysoka Izba do wyboru 7miu członków do komisji specjalnej do ustawy gminnej. Następnie został odczytany wniosek p. Agopsowicza następującej treści:

Zaraza na bydło pojawiająca się co roku w rozmaitych okolicach kraju naszego, wyrządza nieobliczone szkody tak pojedynczym właścicielom bydła, jako też krajowi całemu. Istnieją wprawdzie przepisy rządowe dla zapobieżenia szerzenia zarazy, mianowicie rozporządzenie c. k. Namiestnictwa z dnia 18. Lutego 1860. r., te jednak okazują się w praktyce niedostacznymi, zatem wnoszę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wybiera się komisya specjalna z 5ciu członków Sejmu, mających się wybrać sekcjami, która zbada i wskaże dzielniejsze środki przeciw szerzeniu się zarazy bydła, i przedłoży Wysokiemu Sejmowi projekt do stosownej zmiany istniejących przepisów.“

Kajetan Agopsowicz w. r. Horodyski w. r. Czajkowski w. r. Szeliski w. r. Gniewosz w. r. Hoppen w. r. Dolański w. r. Kozłowski w. r. Reyzner w. r. Bocheński w. r. Golejowski w. r. Ustyjanowicz w. r. A. Mogilnicki w. r. Nehrebecki w. r. Zakrzewski w. r. Gnoiński w. r.

Wniosek ten zostanie umieszczony na porządku dziennym.

P. Adam hr. Potocki przedstawia następujący wniosek naglący do uchwalenia, przy opuszczeniu form przepisanych regulaminem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Posiedzenia komisji gminnej są jawne dla wszystkich członków Sejmu krajowego.“ Wniosek dostatecznie poparty, większością został przyjęty.

P. Kabat przedstawia następujący poparty wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: „Dla rozbioru spraw prawniczych ma być wybrana komisya prawnicza, składająca się z 10ciu członków wybierac się mających po 2óch z każdej sekcji.“ Kabat w. r. Agopsowicz w. r. Gnoiński w. r. Borkowski w. r. Popierający: Smolka w. r. Dr. M. Koczyński w. r. Zbyszewski w. r. Kozłowski w. r. Gniewosz w. r. Gutowski w. r. Młocki w. r. Ziembicki w. r. Ig. Lipczyński w. r. F. Żuk Skarzewski w. r. Samelson w. r. Landesberger w. r. Hoppen w. r.;—któren większością został przyjęty.

Xiążę Marszałek odroczka posiedzenie w celu obliczenia głosów oddanych na 7miu członków do komisji gminnej i ukonstytuowania się komisji funduszowej.

P. Hubicki zdaje sprawę o wyborze członków do komisji gminnej.

Rezultat głosowania na siedmiu członków dla uzupełnienia komisji do ustawy gminnej jest następujący:

Głosujących 126., absolutna większość 64.

Poseł hr. Potocki Alfred miał głosów 79,

„ Zduń „ „ 79,

„ hr. Wodzicki Ludwik „ „ 77,

„ Zakrzewski „ „ 77,

„ Dubs „ „ 76,

„ Laskowski „ „ 74,

„ xiążę Sanguszko „ „ 73,

tym sposobem skład komisji do ustawy gminnej uzupełnionym został.

Komisya funduszowa ukonstytuowała się wybierając przewodniczącym posła Henryka hr. Wodzieckiego, sekretarzem posła Dolańskiego. Wysoka Izba przyjmuje wniosek posła Adama hr. Potockiego, ażeby się sekcye ograniczały do wyboru komisji petycyjnej, odkładając wybór komisji administracyjnej i prawniczej na później.

Xiążę Marszałek wzywa sekcye, aby zajęły się wyborem członków wydziału petycyjnego, niemniej ażeby wydziały gminny i petycyjny ukonstytuowały się; i zamyka posiedzenie, wyznaczając następne na dzień 5. Grudnia 1865. o godzinie 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

1. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego o konkurencji kościelnej.
2. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego o konkurencji szkolnej.
3. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego o konkurencji drogowej.
3. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o konkurencji kościelnej.
5. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o konkurencji szkolnej.
6. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o zabezpieczeniu budynków kościelnych i szkolnych od ognia.
7. Pierwsze czytanie wniosku posła Cichorza o wexlach.
8. Pierwsze czytanie wniosku posła Kobylarza o obowiązkowej asekuracji.
9. Pierwsze czytanie wniosku posła Smarzewskiego o podzielności i łączeniu gruntów.
10. Pierwsze czytanie wniosku posła Kmietowicza o dyjetach poselskich.
11. Wybór sekretarzy sejmowych.
12. Drugie czytanie regulaminu.

L. Sapieha w. r.

Zygmunt Zatwarnicki w. r.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 5. Grudnia 1865.

Posiedzenie ósme.

Po zgromadzeniu się 130 posłów xiążę Marszałek zagaja posiedzenie.

Protokół posiedzenia z dnia 3. Grudnia 1865. został przyjęty.

Xiążę Marszałek zawiadamia, iż wydział gmiuny ukonstytuował się, wybierając przewodniczącym: p. hr. Gołuchowskiego, zastępcami: pp. Laskowskiego i Adama hr. Potockiego — sekretarzami: pp. Zakrzewskiego i Ludwika hr. Wodzickiego.

Komisya petycyjna została następującym sposobem wybrana:

Z sekcji I. posłów Kozłowskiego i Szemelowskiego; — z sekcji II. posłów Boczkowskiego i Gniewosza; — z sekcji III. posłów Paszkowskiego i Hoppena; — z sekcji IV. posłów Żuka Skarzewskiego i x. Nehrebeckiego; — z sekcji V. posłów Zyblikiewicza i x. Ustyanowicza; — i ukonstytuowała się, wybierając przewodniczącym p. Boczkowskiego, zastępcą p. Hoppena, a sekretarzem p. x. Nehrebeckiego.

Petycyje wniesione do Sejmu w ciągu tegorocznej sesji, których spis załącza się do obecnego protokołu, zostały odesłane do komisji petycyjnej.

P. Kulezycki został przydzielony do sekcji V.

P. Zyblikiewicz przedstawia następujący poparty wniosek:

„Zważywszy, że fundacya instytutu ubogich i sierót w Drobowyżu, przez ś. p. hr. Stanisława Skarbka ustanowiona, a przez Najjaśniejszego Paua potwierdzona, pomimo hojnego wyposazenia nie jest dotychczas wykonaną;

zważywszy, że liczne rodzaje widowisk teatralnych, które pomieniona fundacya utrzymywać musi, nadwężają jej fundusze, i stały się przeto jedną z głównych przeszkód do założenia instytutu ubogich i sierót;

zważywszy, że miasto Lwów mogłoby zwolnić fundację hr. Skarbka z niektórych widowisk teatralnych, a to z powodu, że ciężaru tego podjął się hr. Skarbek kontraktem z dnia 7. Grudnia 1837. r. na rzecz miasta Lwowa, i że ciężar ten jest w księgach tabuli miejskiej li tylko na rzecz miasta Lwowa i jego publiczności hypotekowany;“

Sejm raczy uchwalić:

1. Wejść za pośrednictwem Wydziału krajowego w układy z miastem Lwowem o zwolnienie fundacyi hr. Skarbka z uciążliwych dla niej widowisk teatralnych przynajmniej na tak długo, dopóki instytut ubogich i sierót na użytek publiczny nie będzie oddany.

2. Wezwać terażniejszy zarząd fundacyi, aby nie wchodził z przedsiębiorcami teatralnymi w żadne układy, któreby ją na dłużej jak na pół roku obowiązywały.

3. Wniosek niniejszy przekazuje się komisji funduszków krajowych do rozpoznania.

Celem przyspieszenia sprawy Sejm raczy uchwalić:

„Komisya funduszków krajowych winna sprawdzenie w czterech dniach wygotować.“

Posel Zduń przedstawia poparty wniosek:

„Wysoka Izba raczy uchwalić potrzebę jak najspieszniejszego zaprowadzenia w całym kraju ksiąg gruntowych, tak włościańskich jak i miejskich.

Gdzie nie ma pieniędzy tam jest bieda, nie ma zaś pieniędzy tam, gdzie nie ma kredytu, bo kredyt jest główną podstawą pieniężną. Warunkami kredytu są pracowitość, rządność i rzetelność, a głównie posiadanie pewnego trwałego i dostatecznego funduszu odpowiedzialności ze strony dłużnika, zaś możliwość prędkiego odebrania należności od nieuszczaćcego się dobrowolnie dłużnika, za pomocą właściwego

sądu ze strony kraju. Najpewniejszym funduszem dla wierzyciela jest niezaprzeczenie nieruchomości majątku dłużnika. Gdzie istnieją te warunki kredytu, tam pieniądź nie jest rzadki, tam też i pożyczka, ten zwykły i główny obrót pieniężny, jest łatwą i nie kosztowną. Przeżyliśmy już nie jeden rok niedoli, bo nam brakuje warunku łatwej, taniej i prędkiej pożyczki, wzięła nas lichwa w kraju i po za krajem pod siebie, i nie daj Boże aby nas zdławiła.

Między brakami wskazanych warunków kredytu, główną gra rolę na wsi i w mieście brak uwidocznienia niezawodnej, na prawie opartej własności gruntu włościańskiego i realności miejskiej. To jest wedle smutnych doświadczeń ostatnich lat powodem, że wieśniacy swój grunt a mieszczanie swą realność w razie niedoli zmarnować muszą, i że ta spuścizna praocjów w obojętne a częstokroć nieprzyjaźne narodowi przechodzi ręce. Słyszeliśmy już nieraz, że nie na czasie do tak wielkiego zabierać się dzieła. Dzieło wprawdzie wielkie, a potrzeba jeszcze większa i nagła. Do roku 1865., zatem po nplywie lat 93, jeszcześmy nie zaczęli dzieła uwidocznienia gwarancją ksiąg publicznych własności większej połowy kraju. Wszakże to obok warunku kredytu jedyny sposób oświecenia ludu o pewności i nietykalności swojej równie jak i cudzej własności, a główne antidotum przeciw pieniaczom i zachciałkom targnięcia się na własność drugiego.

Dla uniknięcia więc ogólnego upadku potrzeba jest konieczna, ażeby własność uwidocznioną i ksiązkami publicznymi zabezpieczoną została.

Te zaś książki gruntowe będą główną podstawą tak potrzebnego i pożądanego kredytu, a zarazem swierciadłem tytułu i granic własności.

Raczy zatem Wysoka Izba powyższy wniosek przydzielić wydziałowi prawniczemu dla rozpoznania i przedłożenia Wys. Izbie projektu do odpowiedniego prawa.“

Następnie zawiadamia xiążę Marszałek, iż p. Kirchmajer dla słabości przeszkodzonym jest brać udział w czynnościach sejmowych.

Z porządku dziennego następują: Pierwsze czytanie przedłożeń rządowych o konkurencji kościelnej, o konkurencji szkolnej i o konkurencji drogowej.

Posel Zyblikiewicz wnosi, ażeby powyższe przedłożenia rządowe odesłane zostały do komisji administracyjnej.

P. x. Ruczka wnosi, ażeby przedłożenia rządowe dotyczące konkurencji kościelnej i szkolnej odesłane zostały do specjalnej komisji, składającej się z 10ciu członków wybrać się mających po dwóch z każdej sekcji.

P. Grocholski wnosi, ażeby powyższa komisya — komisya specjalna, składała się z pięciu członków przez sekcye wybrać się mających.

Wysoka Izba uchwała odesłanie przedłożeń rządowych o konkurencji kościelnej i szkolnej do specjalnej komisji składającej się z pięciu członków, których sekcye wybierają.

Przedłożenie rządowe o konkurencji drogowej odsyła Wysoka Izba do komisji administracyjnej.

Wnioski Wydziału krajowego o konkurencji kościelnej i szkolnej, przedstawione przez sprawozdawcę p. Pietruskiego, odesłane zostały do komisji specjalnej.

Wniosek p. Cichorza o wexlach odesłano do komisji prawniczej.

Wniosek p. Kobylarza o obowiązkowej asekuracji odesłano do komisji administracyjnej.

Wniosek p. Smarzewskiego o podzielności i łączeniu gruntów odesłano na wniosek p. Kabata do komisji prawniczej.

Wnioski p. Smarzewskiego, ażeby przedmiot ten do komisji administracyjnej, — a posła Wężyka, ażeby takowy do specjalnej komisji składającej się z pięciu członków przez sekcye wybrać się mających, odesłano — upadają.

Wniosek p. Kmiotowicza o dyjetach poselskich odesłano do komisji administracyjnej.

Wysoka Izba przystępuje do wyboru sekretarzy sejmowych. — Xiążę Marszałek zawiesza posiedzenie w celu obliczenia oddanych głosów, p. Hubicki zdaje sprawę o rezultacie przedsięwziętego wyboru:

Głosujących 127. Absolutna większość 64.

P. Grocholski 76

„ Kulczycki 65

Dalej otrzymali:

„ Wodzicki Ludwik 55

P. Paszkowski	53
„ Naumowicz	47
„ Biłous	46
„ Gniewosz	45
„ Zakrzewski	42
„ Zatwarniecki	41
„ Zybliekiewicz	21
„ Kozłowski	14
„ Juzyczyński	2

Wysoka Izba przystępuje do dalszego wyboru brakujących dwóch sekretarzy — po oddaniu głosów zawiadamia Xiążę Marszałek o posiedzeniach komisji: o funduszach krajowych, głodowej, Towarzystwa kredytowego i do ustawy gminnej, i zamyka posiedzenie, wyznaczając następne na dzień 7. Grudnia 1865. o godzinie 11. przed południem z następującym porządkiem dziennym:

1. Pierwsze czytanie wniosku p. Ludwika Skrzyńskiego o szkole dublańskiej.
2. Pierwsze czytanie wniosku p. Agsopowicza o zarazie bydła.
3. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborach.
4. Drugie czytanie regulaminu.

L. Sapięha w. r.

Kazimierz Grocholski w. r.

Ludwik Wodzicki w. r.

Spis petycyj wniesionych do sejmu od początku sesji do 5. Grudnia r. 1865.

1. Gmina miasta Krosno przez posła Laskowskiego, o prawo wybierania posła swego.
2. Gmina Pruchniska i Rosochacz przez posła Zatwarnickiego, o ulgę w podatkach i o zapomogę.
3. Gmina miasteczka Brzozów przez posła Zbyszewskiego, o zmianę sejmowej ustawy wyborczej.
4. Gmina m. Przeworsk przez posła Zbyszewskiego, o zmianę sejmowej ustawy wyborczej.
5. Gmina m. Strzyżów przez posła Zbyszewskiego, o zmianę sejmowej ustawy wyborczej.
6. Gmina m. Niebylec przez posła Zbyszewskiego, o zmianę sejmowej ustawy wyborczej.
7. Gmina m. Ulanów przez posła Zbyszewskiego, o zmianę sejmowej ustawy wyborczej.
8. Gmina m. Sędziszów przez posła Zbyszewskiego, o zmianę sejmowej ustawy wyborczej.
9. Gmina m. Głogów przez posła Zbyszewskiego, o zmianę sejmowej ustawy wyborczej.
10. Cechy rzemieślnicze w Rzeszowie w sprawie wolnego zarobkowania, przez posła Zbyszewskiego.
11. Nauczyciele szkoły ludowej w Rzeszowie przez posła Zbyszewskiego, o podwyższenie płacy.
12. Gmina miasteczka Kańczuga przez posła Zbyszewskiego, o zmianę sejmowej ustawy wyborczej.
13. Wydział krajowy przedkłada akta w sprawie posłów: Dwolińskiego, Andrejczuka, Błaza, Krawcowa, Drozda i Łepkaluka o zwrot poprzednich kosztów podróży na Sejm.
14. Gmina Felicenthal przez posła Grocholskiego, o odwołanie sekwestracji za zaległe do spłacenia raty indemnizacyjnej.
15. Stowarzyszenie nauczycieli szkół ludowych przez posła hr. Gołuchowskiego, w sprawie podniesienia oświaty ludowej i polepszenia bytu nauczycieli szkół ludowych.
16. Gmina miasteczka Brzostek przez posła Kobaka, o zmianę przepisów przy pertraktacjach pod względem uciążliwych kosztów przy takich sprawach.
17. Gmina miasteczka Łańcut przez posła Zbyszewskiego, o zmianę sejmowej ustawy wyborczej.
18. Gmina Myszyn przez posła Kowbasiuka, o zapomogę w zbożu.
19. Ta sama gmina przez posła Kowbasiuka, o odpisanie podatków za rok 1865.
20. Gmina miasteczka Żołynia przez posła Zbyszewskiego, o zmianę sejmowej ustawy wyborczej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 7. Grudnia 1865. r.

Posiedzenie dziewiąte.

Po zgromadzeniu się 130 posłów o godzinie 11¹/₄ Marszałek oznajmia, iż posiedzenie jest otwarte. Sekretarz p. Grocholski odczytuje protokół posiedzenia z dnia 5 grudnia, który przez Izbę jest przyjęty. Tenże ogłasza rezultat powtórnego głosowania na dwóch sekretarzy sejmowych z posiedzenia poprzedzającego :

Głosujących 126, absolutna większość 64.

Otrzymali: br. Wodzicki Ludwik głosów 78, Paszkowski 77.

Nowo wybrani Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik zajmują miejsca sekretarzy. Poseł nowo przybyły Szumańczowski Ludwik przydzielonym został do sekcji IV.

Komisarz rządowy c. k. radzca dworu Possinger składa do łaski marszałkowskiej :

1. Preliminarz budżetu funduszu krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem na rok słoneczny 1866. w myśl §. 18, 4. i 22. stat. kraj., popierając takowy jako przedmiot naglący.

2. Preliminarz budżetu funduszy indemnizacyjnych królestwa Galicyi i Lodomeryi tudzież wielkiego xięstwa Krakowskiego na rok słoneczny 1866. do dalszego załatwienia w myśl §§. 18, 4. i 22. stat. kraj., popierając przedmiot ten również jako nagły.

3. Wniosek naglący, aby Wys. Sejm z zastrzeżeniem wymierzenia dodatku krajowego na podstawie budżetu uchwalił, iż dotychczasowy dodatek krajowy po 62¹/₂ centów od każdego złotego austr. podatku stałego — nielicząc dodatku wojennego — a mianowicie 11¹/₂ centów dla funduszu krajowego i 51 centów dla funduszu indemnizacyjnego, pobieranym być ma i na rok 1866., począwszy od 1. Stycznia 1866.

4. Wniosek: Wys. Sejm uchwali: „W zarządzie funduszu krajowego i funduszy indemnizacyjnych, ma być zwykły rok słoneczny rokiem administracyjnym, a budżety mają być stosownie do tego zawsze układane i uchwalane na czas od 1. Stycznia do końca Grudnia każdego roku.“

5. Projekt ustawy w przedmiocie zaprowadzenia nowych ksiąg hypotecznych i ulepszenia dotychczasowych ksiąg publicznych, z wezwaniem, aby Wys. Sejm w myśl §. 19. art. 2. zdanie swoje objawił, czy i jakie trudności sprzeciwiają się pojedynczym postanowieniom tych projektów ze względu na właściwość stosunków tutejszo - krajowych.

Oprócz tego nadmienia p. komisarz rządowy, iż wkrótce przedłożonym będzie Sejmowi projekt nowego podziału terytoryalnego kraju tutejszego.

Poseł Dr. Zduń przedstawia następujący wniosek :

Wysoka Izba raczy uchwalić :

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem zaniesie prośbę do Jego C. K. Apostolskiej Mości, aby w okolicach przeważnie nieurodzajem dotkniętych, sól dla ludzi i bydła aż do ostatniego Lipca 1866. r. w ilości potrzebnej, pod ścisłą kontrolą kraju zaraz bezpłatnie rozdawaną była. W innych zaś okolicach z powodu ogólnego nieurodzaju, aby cena soli o jedną trzecią część do tegoż czasu zaraz niższą została.

Nikt z nas podobno niezaprzeczy, że sól nie jest jak mapoje, piękne suknie, lub powozy, li tylko zbytkową rzeczą. Jest ona dla życia człowieka i wielu zwierząt nieodzowną potrzebą, wchodzi — że tak powiem — w skład organizmu ludzkiego. Jeżeli zatem w latach urodzajnych, przy lepszym żywieniu się, jej użycie jest dla utrzymania życia koniecznem, edż dopiero w czasie głoda, kiedy lud do poży-

wienia niestrawnych i mało lub wcale niepożywnych rzeczy jest zmuszonym. W latach dobrych przychodzi znaczna część ludu biednego z trudnością do nabycia dostatecznej ilości soli z przyczyny wielkiej jej drogości, i używa ją ze szkodą organizmu w niedostatecznej ilości, lub wcale bez niej obchodzić się musi. Cóż dopiero w czasie głodu? kiedy każdy prędzej starać się będzie o żywność niż o przyprawę. Z braku zaś tej koniecznej przyprawy, — tak samo jak z głodu — choroby, a nawet znaczna śmiertelność nastąpić muszą.

Będąc zaś tego przekonania, że potrzeba zapomogi pożyczkowej i jałmużnianej będzie bardzo znaczna i siły krajowe przewyższającą, sędzę, że Jego C. K. Apostolska Mość tyłu biednym, na głodową śmierć i upadek gospodarstwa wystawionym, ze swej strony od siebie jedynie zawisłej pomocy nie odmówi i do prośby w powyższym wniosku objętej, bezwarunkowo przychylić się raczy.

Ponieważ w interesie głodowym pracuje już wysadzona do tego komisya, zatem raczy Wys. Izba odesłać ten wniosek do tejże dla wypracowania prośby do Jego C. K. Apostolskiej Mości. Dr. Zduń, wnioskodawca w. r. — Dr. Rutowski w. r. — Dr. Boczkowski w. r. — Drozd w. r. — Jan Koziół w. r. — Michał Cichorz w. r. — Zbyszewski w. r. — x. Oleynier w. r. — x. Stępek w. r. — Rogalski w. r. — Samelson w. r. — Ig. Lipczyński w. r. — Krawczyk w. r. — Kobak w. r. — Pudło w. r. Kobył. rz w. r. — Szpunar w. r. — Kmietowicz w. r.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku o uposażeniu szkoły dublańskiej, Wnioskodawca p. Ludwik Skrzyński popiera swój wniosek, żądając osobnej dla wniosku tego komisji.

Izba na wniosek p. Zyblikiewicza uchwala oddać wniosek p. Skrzyńskiego do komisji budżetowej.

Przy pierwszym czytaniu wniosku o zarazie na bydło, p. Agopsowicz wnioskodawca popiera swój wniosek, żądając osobnej dlań komisji. P. xiążę Sanguszko życzy, aby tę rzecz przedłożył Rzadowi. Na wniosek p. Zyblikiewicza Izba uchwala odesłanie wniosku do komisji administracyjnej.

Na wniosek posła Kraińskiego sprawozdawcy Wydziału krajowego, Izba uznaje ważność wyborów J. Excell. hr. Agenora Gołuchowskiego posła miasta stołecznego Lwowa, Dr. Michała Koczyńskiego posła miasta Krakowa, Jana Kobaka posła z gmin wiejskich okręgu wyborczego Jasło, Brzostek, Frysztak.

Przy sprawozdaniu o wyborze p. Koczyńskiego podnosi p. Dr. Zyblikiewicz okoliczności, które zdaniem jego niewłaściwy mogły wywierać wpływ na wyborców ze stanu urzędniczego. P. komisarz rządowy oświadcza, że Rzadowi pożądaną byłaby sposobność dochodzenia, i jeśli było nadużycie, pociągnięcia winnych do odpowiedzialności; sprawozdawca powiada, że w aktach nie znajdują się wymienione żadne zajścia.

Następuje złożenie przyrzeczenia w miejsce przysięgi przez trzech posłów, których wybór uznany został za ważny: hr. Gołuchowskiego, Dr. Koczyńskiego i Jana Kobaka.

Z porządku przychodzi drugie czytanie projektu regulaminu sejmowego. Sprawozdawca p. Dr. Smolka czyta:

§. 1. przyjęty bez zmiany, jak następuje: „Jego Ces. Król. Apostolska Mość mianuje do kierownictwa Sejmu krajowego z grona onegoż Marszałka krajowego i zastępcę jego. (§. 4. stat. krajowego).

§. 2. Po dyskusji, w której p. Adam hr. Potocki żądał, aby do §. 2go dołączyć §§. 14., 15., 16. i 90. przedłożonego regulaminu, i po odrzuceniu przez Izbę wniosku jego. — przyjęty z poprawką p. hr. Henryka Wodzickiego: „Marszałek otwiera Sejm“ w miejsce „Marszałek zagaja Sejm.“ §. 2. przyjęty w następującem brzmieniu: „Marszałek otwiera Sejm krajowy przez Jego Ces. Król. Apostolską Mość zwołany.“

§. 3. P. Wężyk wnosi, aby zamiast wyrazów: „stosownie do następującego regulaminu“ — umieścić wyrazy: „stosownie do niniejszego regulaminu.“ P. Hubicki aby wyraz: „następującego“ zupełnie opuścić, a pozostawić tylko „do regulaminu,“ p. hr. Adam Potocki, aby §. ten całkiem opuścić. Sprawozdawca zgadza się na poprawkę p. Wężyka; poprawka p. Hubickiego upada.

§. 3. przyjęty jest w następującem brzmieniu: „Sejm krajowy na mocy statutu zwołany i zebrany, obraduje i załatwia czynności do zakresu działania swego należące, stosownie do niniejszego regulaminu.“

§. 4. p. x. Kuziemski wnosi, aby tego §fu brzmienie było następujące: „Biuro sejmowe składa się z Marszałka, jego zastępcy i sekretarzy z Izby poselskiej wybranych.“

Zabierają głos: pp. x. Kuziemski, Bocheński, Krzeczułowicz, Borysikiewicz, Paszkowski, Smarzewski i sprawozdawca.

§. 4. przyjęty w brzmieniu pierwotnem: „§. 4. Bióro sejmowe składa się z Marszałka i z sekretarzy z grona Sejmu wybranych.“

§. 5. przyjęty bez dyskusyi.

§. 5. „Przygotowania potrzebne dla posiedzeń sejmowych, nadzór nad lokalnościami sejmowemi i rozrządzanie temiż, staranie o siły kancelaryjne i służbę, o urządzenie i sprzęty, należą do Wydziału krajowego. On wyznacza potrzebne miejsca i lokalności dla stenografów i sprawozdawców dziennikarstwa, i winien mieć staranie o rozdawaniu kart wstępnych dla publiczności.“

§. 6. Po dyskusyi, w której biorą udział pp. Gnoiński, Majer, Smarzewski, Izba za wnioskiem p. Gnoińskiego, do którego przyłącza się sprawozdawca, przyjmuje brzmienie §fu 6. następujące:

„Certyfikat przez Namiestnika posłowi wybranemu doręczony, upowaznia go do wstępu na Sejm krajowy do zasiadania i głosowania na Sejmie, dopóki orzeczenie nieważności wyboru nie nastąpi.“

§. 7. P. Dr. Majer wnosi zmianę redakcyi tego §fu, niemającą na celu zmiany treści; p. Smarzewski, aby w miejsce jego przyjąć §. 2. dawnego regulaminu z roku 1863.; p. Zybliekiewicz, aby §. ten całkiem był opuszczony; przemawiają pp. Grocholski, x. Ginilewicz, Kozłowski i sprawozdawca.

Wniosek p. Smarzewskiego upada.

§. 7. jest przez Izbę odrzucony.

Marszałek oznajmia zamknięcie posiedzenia, a następne posiedzenie na poniedziałek dnia 11 grudnia.

Porządek dzienny następujący:

Wniosek p. Paszkowskiego o zapomogę dla zakładu czerniechowskiego. — Wniosek p. Zybliekiewicza o zakładzie drohowyżkim hr. Skarbka. — Wniosek p. Szpunara o księgach gruntowych. — Dalszy ciąg dyskusyi nad regulaminem. — Sprawozdanie komisji petycyjnej. -- Pierwsze czytanie wniosków rządowych, o ile w druku będą mogły być rozdane.

L. Sapięha.

F. Paszkowski.

L. Wodzicki.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 11. Grudnia 1865. r.

Posiedzenie dziesiąte.

Obecni, Marszałek: Xiążę Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kuleczycki, Paszkowski, hr. Wodzicki Ludwik.

Zastępca komisarza rządowego: sekretarz Namiestnictwa Thulie.

Posłów w chwili otwarcia 122, w ciągu posiedzenia 135.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11 $\frac{1}{4}$.

Sekretarz Paszkowski czyta protokół posiedzenia z dnia 9. Grudnia.

Protokół przez Izbę przyjęty.

Odczytano wypadek wyborów dokonanych w sekcjach do komisyj i ukonstytuowaniu się komisyj, a mianowicie:

Do komisji administracyjnej: wybrała sekcya I. pp. Agopsowicza i Skrzyńskiego Ignacego, sekcya II. Kraińskiego i Seidlera, sekcya III. x. Polowego i Hoppena, sekcya IV. Szumańczowskiego i Gnoińskiego, sekcya V. Hubickiego i Wodzickiego Henryka.

Do komisji prawniczej: sekcya I. pp. Rejznera i Zakrzewskiego, sekcya II. Koczyńskiego i Ławrowskiego, sekcya III. Smarzewskiego i Dolańskiego, sekcya IV. Starowiejskiego i Zbyszewskiego, sekcya V. Smolkę i Kabata.

Do komisji dla konkurencji kościelnej i szkolnej: sekcya I. p. Pietruskiego, sekcya II. p. Horodyskiego, sekcya III. x. biskupa Manastyrskiego, sekcya IV. x. Fortunę, sekcya V. p. Kabata.

W komisji administracyjnej obrany jest: przewodniczącym p. Kraiński, sekretarzem p. Hoppen; w prawniczej: przewodniczącym p. Smolką, zastępcą p. Dolański, sekretarzem p. Koczyński, a zastępcą sekretarza p. Zbyszewski; w komisji dla spraw kościelnych i szkolnych: przewodniczącym x. biskup Manastyrski, jego zastępcą p. Pietruski, a sprawozdawcą p. Kabat.

Odczytano dalszy ciąg spisu petycyj zaniczonych do Sejmu począwszy od Nr. 21. (znajdują się na końcu protokołu).

Do łaski marszałkowskiej złożone wnioski czyta sekretarz Grocholski.

1. Posła Adama hr. Potockiego poparty:

Wysoki Sejm uchwali:

„Dla załatwienia spraw odnoszących się do szkół w kraju, wyznacza się osobna komisya z pięciu członków wybranych z całej Izby, i jej się poleca, aby wzięta pod rozagę obecne urządzenie szkół krajowych pod względem administracyjnym, pedagogicznym, i dydaktycznym i przedłożyła jeszcze w tej kadencji sejmowej wnioski jakie uzna za stosowne.“

2. Posła Smolki:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Poleca się komisji sejmowej administracyjnej, by zastanowiwszy się nad skutecznymi środkami zanierzającymi przeniesienie do Lwowa Rad zawiadowczych i dyrekcij kolei żelaznych lwowsko-krakowskiej (Karola Ludwika) i lwowsko-czerniowieckiej tak pod tym względem, jako też pod względem zapewnienia, iżby Rady zawiadowcze i dyrekcye kolei żelaznych na przyszłość w kraju budować się mających, siedzibę swą w kraju obraty, stosowne wnioski poczyniła i takowe wraz ze sprawozdaniem Wys. Sejmowi w jak najkrótszym czasie przedłożyła. Lwów 11. Grudnia 1865.“

Wniosek posła Smolki na zapytanie Marszałka znaczną ilością głosów poparty został.

3. Posła Hebdy poparty:

„Wysoka Izba raczy uchwalić: Zrobić przedstawienie o zmniejszenie podatku spadkowego od przeniesienia własności rzeczy nieruchomości, tudzież o uchylenie dodatków do tego podatku i pobieranej prawizy zwłoki.“

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku rządowego o uchwalenie pobierania na rok 1866. dodatku krajowego po 62½ centów od złotego austr. podatków stałych. Marszałek wnosi o odesłanie wniosku do komisji budżetowej mającej się wybrać.

Posel Ludwik Skrzyński proponuje, aby wniosek celem szybkiego załatwienia, Wydziałowi krajowemu był oddany. Posel Hubicki, aby wniosek był uchwalony w Sejmie bez odesłania do komisji. Posel Zyblikiewicz, ze względu na ważność uchwalania budżetu przez Sejm, aby wybraną była osobna komisja budżetowa z 10ciu członków złożona sekeyami. Posel x. Ruczka, aby uchwalić w Sejmie prowizoryczne pobieranie podatków na cztery miesiące, a cały wniosek przekazać komisji budżetowej. Po cofnięciu wniosków przez p. L. Skrzyńskiego i Hubickiego Izba uchwała:

Wybraną ma być niezwłocznie osobna komisja budżetowa z 10ciu członków, i do tej komisji powyższy wniosek rządowy odesłany.

Sekretarz Grocholski odczytuje złożony przez posła Rutowskiego do łaski marszałkowskiej wniosek: „Wysoka Izba wyda dla obwodowego miasta Taruowa osobny statut.“

Następuje z porządku dziennego: pierwsze czytanie wniosku posła Paszkowskiego o szkole rolniczej czerniechowskiej; wnioskodawca popiera go; Izba uchwała odesłanie wniosku do komisji finansowej.

Pierwsze czytanie wniosku posła Zyblikiewicza o fundacyi drohowyzkiej hr. Skarbka. Poparty przez wnioskodawcę odesłanym zostaje do komisji finansowej.

Pierwsze czytanie wniosku posła Szpunara o zaprowadzeniu ksiąg gruntowych. Wnioskodawca odstepuje głosu posłowi Zduniowi, który go popiera. Izba przeznaczą go do komisji prawniczej.

Członkowie przyłączeni do sekey: Dr. Rydzowski do sekeyi III., Dr. Kapiszewski do sekeyi I. Dziewoński do sekeyi II.

Marszałek zamyka posiedzenie. Ze względu na prace komisji, zapowiada następujące posiedzenie na czwartek dnia 14. Grudnia. Porządek dzienny będzie następujący: 1) pierwsze czytanie wniosku rządowego o zaprowadzeniu roku słonecznego w administracyi; 2) pierwsze czytanie wniosku rządowego o zaprowadzeniu ksiąg hypotecznych; 3) wniosek p. Zdunia o soli; 4) sprawozdanie komisji petycyjnej.

Leon Xiążę Sapieha w. r.

Fr. Paszkowski w. r.

Kulczycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do 11. Grudnia 1865. r. do Sejmu wniesionych.

21. Rzepińska Ludwika sierota po byłym archiwście wydziału stan. przez posła Pietruskiego, o wsparcie pieniężne.
 22. Komitet galic. Towarzystwa gospod. przez posła Kabata, o zbadanie waiosku jego pod względem dzielenia i łączenia posiadłości ziemskich.
 23. Gmina miasteczka Gwoździec przez posła Kowbasiuka, o zapomogę na wyżywienie się i przyszłe zasiewy.
 24. Komitet krak. Tow. roln. przez posła Starowiejskiego, w sprawie wolnego rozrzadzania własnością ziemską.
 25. Gmina Bogdanówka przez posła x. Kaczalę, o wstrzymanie exekwowania podatków rządowych aż do jesieni 1866. r.
 26. Komitet krak. Tow. roln. przez posła Henryka hr. Wodzickiego, o stałą dotację zakładu rolniczego w Czerniechowie i darowanie na własność zaliczonych w 1860 r. 5.000 złr. przez Rząd.
 27. Nauczyciel głównej szkoły w Starym Sączu przez posła Kmietowicza, o podwyższenie płacy nauczycielskiej.
 28. Szuchajewska Elżbieta właścicielka części w Tejszarowie przez posła hr. Gołuchowskiego, o odpisanie zaległych podatków i zapomogę na wyżywienie.
 29. Olewiński Antoni właściciel części w Tejszarowie przez posła Smolkę, o odpisanie podatków i zapomogę.
 30. Gmina Skawa przez posła Dr. Zdunia, o uwolnienie od konkurencyi do drogi w Rabce.
 31. Baron Borowski Kalixt przez posła Dr. Zdunia, o uwolnienie od konkurencyi do drogi w Rabce.
 32. Sobierajski Jozefat przez posła Koczyńskiego, o podwyższenie mu pensyi emerytalnej.
-

Protokół

obrad sejmowych z dnia 14. Grudnia 1865. r.

Posiedzenie jedenaste.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski, hr. Ludwik Wodzicki.

Zastępca komisarza rządowego: c. k. sekretarz Namiestnictwa Thulie.

Posłów przy otwarciu 117, w ciągu posiedzenia 132.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₄.

Protokół posiedzenia sejmowego z dnia 11. Grudnia odczytany jest i przyjęty.

Udzielona Izbie wiadomość o wyborach do komisji budżetowej czyli finansowej: z sekcji I. posłowie Pietruski i Kozłowski; z sekcji II. posłowie Breuer i hr. Russocki; z sekcji III. posłowie Węzyk i Bocheński; z sekcji IV. posłowie Polanowski i Zatwarnicki; z sekcji V. posłowie Skrzyński Ludwik i Zyblikiewicz. Przewodniczącym w tej komisji obrany poseł Pietruski, zastępcą poseł Breuer, sekretarzem poseł Zatwarnicki.

Z komisji prawniczej obrany przewodniczącym poseł Smolka, zastępcą poseł Dolański, sekretarzem poseł Koczyński, zastępcą sekretarza poseł Zbyszewski.

Odczytano dalszy ciąg spisu petycyj nadeszłych do Sejmu począwszy od nr. 33. do 39. włącznie (zamieszczone na końcu protokołu).

Z porządku dziennego następuje:

Pierwsze odczytanie wniosku rządowego o zaprowadzeniu roku słonecznego w administracji. Izba uchwała odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej.

Pierwsze czytanie wniosku rządowego o zaprowadzeniu ksiąg hipotecznych. Izba uchwała odesłanie wniosku do komisji prawniczej.

Wniosek o rozdawaniu i znizeniu ceny soli. Wnioskodawca poseł Zduń popiera go, żądając przekazania tego wniosku komisji głodowej, lub gdyby takowa już pokończyła swoją czynność, komisji administracyjnej. Izba uchwała przekazanie komisji głodowej.

W tem miejscu sekretarz Ludwik hr. Wodzicki odczytuje złożone do łaski marszałkowskiej nowe wnioski poparte:

1. Wniosek nagłący posła Żuka Skarzewskiego: „Wysoku Izba raczy uchwalić: I. Wybrać komisję specjalną z 5ciu członków i polecić jej, aby przedsięwzięła rewizję ustaw i rozporządzeń, odnoszących się do prawa propinacji lub na takowe oddziaływających — i poczyniła wnioski ku zabezpieczeniu zagrożonego prawa własności. — Tymczasem zaś II., Wydział krajowy ma się postarać u c. k. Rządu o wstrzymanie się z udzielaniem nowych konsensów do wyszynku słodkich napojów spirytusowych.“

Lubo wniosek ten podany jako nagłący, Izba na zapytanie Marszałka postanawia, że ma być do niego zastosowane takie same postępowanie jak do zwykłych wniosków.

2. Wniosek posła Dr. Majera następującej treści: „Wysoki Sejm uchwalić raczy;

1. Wydział krajowy postara się u wys. Rządu o przedsięwzięcie stosownych kroków celem odzyskania majątku uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, mianowicie zaś o wprowadzenie w wykonanie komisji, która w tej mierze w myśl reskryptu Ministerstwa stanu z dnia 18. Maja 1862. r. związana być miała;

2. w miarę okoliczności dla przyspieszenia skutku, starać się będzie o oddzielne traktowanie rzeczy dotyczącej majątku uniwersyteckiego od należności przypadającej dla zakładów duchownych w Krakowie;

3. gdy zadaniem wyrzeczonej komisji miało być przedewszystkiem rokowanie z Rządem ces. rosyjskim, majątek zaś uniwersytetu rozciąga się i do innych krajów; należeć zatem będzie do Wydziału

krajowego wyjednać u wys. Rządu stosowne kroki dla uzyskania na rzecz uniwersytetu Jagiellońskiego tych wszystkich części jego posagu, które gdziekolwiek niegdyś lokowane, dotąd zwrócone nie zostały, a do których uniwersytet prawa nie utracił.“

3. Wniosek posła x. Ruczki: „Wysoki Sejm raczy uchwalić emeryturę dla pana Wincentego Pola, pozbawionego wzroku, za jego zasługi na polu literatury polskiej w ilości 2.000 złt. w. a. rocznie z funduszu krajowego.“

Rozpoznaniem tego wniosku ma się zająć komisya budżetowa.“

4. Wniosek posła x. Stępka: „Wysoki Sejm raczy wstawić się do c. k. Rządu, ażeby xx. wikarysze obydwóch obrządków w wypadkach przenoszenia tychże przez odnośne najprzywielebniejsze Kousystorze na inne miejsca ich działalności:

- a) nie tracili przynależnej tymże pensyi;
- b) otrzymali wynagrodzenie kosztów podróży;
- c) jak niemniej wynagrodzenie za uszkodzenie rzeczy swoich, a to z funduszu religijnego.

Pod względem formy przeprowadzenia stawiam dalszy wniosek, aby przedmiot ten do komisji funduszowej odesłanym został z tem poleceniem, żeby sprawozdanie w przeciągu dni 14. Wysokiej Izbie złożone było.“

5. Wniosek posła Dr. Samelzona: „Wysoki Sejm uchwali statut gminny miasta Krakowa według załączającego się projektu.“

Po wyczerpaniu innych przedmiotów porządku dziennego, przychodzi rozprawa nad regulaminem.

Sprawozdawca poseł Dr. Smolka czyta §. 8. prowizorycznego regulaminu, uprzedzając że sprostowanie liczb paragrafów uskuteczni na końcu. Poseł Wężyk stawia dwie poprawki: a) aby Sejm dzielił się nie na 5 ale na 6 sekcji, — poprawka ta nie jest dostatecznie popartą i zaraz upada; — b) zmianę drugiej części tego paragrafu w następujących wyrazach: „Zanim nastąpi wybór sekretarzy, pełnią ich obowiązki tymczasowo czterech najmłodszy, a w razie tychże uzasadnionego wymówienia się, najbardziej do nich zbliżeni wiekiem posłowie.“

Poseł Samelson wnosi przeniesienie rzeczy o podziale Sejmu na sekcye do §. 5. Poseł Zyblikiewicz proponuje zupełne opuszczenie ostatnich wyrazów: „w razie uzasadnionego wymówienia się następujący w starszeństwie.“

Sprawozdawca przyjmuje poprawkę posła Wężyka odnoszącą się do drugiego ustępu. Poprawki posłów Samelzona i Zyblikiewicza podane przez Marszałka pod głosowanie, upadają.

Izba przyjmuje paragraf z poprawką drugą posła Wężyka.

§. 8. brzmi, jak następuje:

„Sejm wybiera na czas trwania sesji sejmowej z grona swego bezwzględnią większością głosów czterech sekretarzy i dwunastu rewidentów, i dzieli się na pięć sekcji o ile być może równych. Zanim nastąpi wybór sekretarzy, pełnią ich obowiązki tymczasowo cztery najmłodszy, a w razie uzasadnionego tychże wymówienia się, najbardziej do nich zbliżeni wiekiem posłowie.“

§. 9. wniesiony przez sprawozdawcę, — z powodu że §. 7. przez Izbę uchwalonym został, — z opuszczeniem wyrazów „po ukonstytuowaniu Sejmu, a względnie“ przyjętym zostaje przez Izbę w następującem brzmieniu: „Podział Sejmu na sekcye uskutecznia Marszałek w porozumieniu z sekretarzami i z zatwierdzeniem Sejmu, dodając do każdej sekcji jednego z członków Wydziału krajowego. Podział ten będzie uskuteczniwym w pierwszym tygodniu po otwarciu sesji, i trwać będzie przez całą sesję sejmową.“

§. 10. Przyjęty bez dyskusji jak następuje: „Każdy sekretarz i rewident może po czterech tygodniach pełnienia obowiązków zażądać uwolnienia; w takim razie wybiera Sejm innego w miejsce uwolnionego.“

§. 11. Sprawozdawca wnosi zastąpienie w tym paragrafie wyrazu „weryfikacya“ wyrazem „sprawdzenia“, Izba się na to zgadza, i §. 11. przyjmuje w następującem brzmieniu: „Sejm załatwia przede wszystkim sprawdzenie wyborów, wysłucha tym celem sprawozdanie Wydziału krajowego nad rozpoznanymi przez tenże wyborami nowo wstępujących posłów, i orzeka o przypuszczeniu wybranych.“

Do §. 12. poseł Krzeczunowicz stawia poprawkę następującą: „Wysoki Sejm uchwali, §. 12 ma brzmieć: stosownie do §. 31. statutu krajowego i §. 51. ustawy wyborczej, wyłącznie tylko Sejmowi służy prawo rozstrzygania o ważności wyboru posła nawet i w tym wypadku, gdy Namiestnik odmówi

posłowi wydania certyfikatu, z powodów od obieralności wykluczających w §. 17. ustawy wyborczej wskazanych. Również Sejmowi tylko wyłącznie służy prawo rozstrzygnięcia o utracie wymaganej do obieralności kwalifikacji posła ważnie wybranego.

Przed rozstrzygnięciem Sejmu o nieważności wyboru, lub o utracie wymaganej do obieralności kwalifikacji posła ważnie wybranego, nie może Namiestnik rozpisać nowego wyboru.

Sprawozdawca zgadza się z wnioskiem posła Krzeczunowicza i zwraca uwagę Izby na tę okoliczność, iż §. ten zawiera w sobie zmianę statutu krajowego.

Marszałek zarządza głosowanie imienne w celu uzyskania potrzebnej w takim razie większości. Głosowanie okazuje: Głosujących posłów 129. — Odpowiadają „Tak“ za wnioskiem posła Krzeczunowicza 82; „Nie“ przeciw temuż wnioskowi 47. Wniosek nie otrzymał $\frac{2}{3}$ liczby głosów obecnych, i zostaje odrzucony. —

Izba przyjmuje jednogłośnie brzmienie pierwotne paragrafu 12. jak następuje: „Prawo rozstrzygnięcia o ważności wyboru służy wyłącznie tylko Sejmowi krajowemu nawet w tym wypadku, gdy Namiestnik odmówi posłowi wydania certyfikatu, dla przeszkód §. 17. ust. wyb. objętych. Przed orzeczeniem przez Sejm nieważności wyboru, Namiestnik nie może rozpisać nowego wyboru.“

§. 13. Poseł x Pawlików wnosi o opuszczenie pierwszego ustępu tego paragrafu. Poseł Zakrzewski stawia poprawkę do ostatniego ustępu w tych słowach: „Dopóki nieważność wyboru lub utrata kwalifikacji nie zostanie przez Sejm orzeczoną, nowy wybór posła nie może być rozpisany.“ — X. Kaczała poprawkę do pierwszego ustępu: „czas do protestu o nieważność wyboru posła, naznacza się 14 dni po wyborze posła.“

Marszałek poddaje głosowaniu poprawkę x. Kaczały, która upada. — Następnie zarządza Marszałek głosowanie nad tym paragrafem wymagającym większości $\frac{2}{3}$ liczby obecnych. — Ustęp pierwszy poddany głosowaniu upada; większość niedostateczna posłów 72, którzy powstałi za nim, obliczoną została przez sekretarzy. Ustęp drugi przyjęty jest przez Izbę jednomyślnością.

Poprawkę posła Zakrzewskiego jako ustęp dodatkowy do tego §fu przyjęto jednomyślnością z wyjątkiem dwóch tylko posłów. — Przyjęta zatem część tego paragrafu jest: „Zarzuty dotyczące kwalifikacji posła wybranego, jako też doniesienia o zaszłej po wyborze lub w ciągu sesji sejmowej utracie kwalifikacji poselskiej, jeżeli dostatecznie poświadczone, muszą być wzięte każdego czasu pod rozpoznanie. Dopóki nieważność wyboru lub utrata kwalifikacji nie zostanie przez Sejm orzeczoną, nowy wybór nie może być rozpisany.“

§. 14. Poseł x. Giniewicz wnosi poprawkę: po słowach „porządek dzienny“ dołożyć się ma „za porozumieniem ze Sejmem.“ Sprawozdawca daje objaśnienie, iż w razie przyjęcia tej poprawki paragraf ten będzie odstępniem od statutu krajowego, i odpowiedniego wymagać będzie postępowania. Przemawiają poseł H. Wodzicki przeciw — poseł Zyblikiewicz za poprawką; Marszałek zarządza głosowanie imienne. Głosujących 125. Odpowiadają „Tak“ za poprawką 78; „Nie“ przeciwko poprawce 47. Poprawka nie uzyskała $\frac{2}{3}$ części liczby głosów i upada. Paragraf przyjęty jest przez Izbę w brzmieniu pierwotnem: „Marszałek zapowiada, zagaja i zamyka posiedzenie, postanawia porządek dzienny, czuwa nad ścisłym wykonaniem regulaminu, kieruje obradami, ndziela głos, poddaje wnioski pod głosowanie, oznajmia tego rezultat, przestrzega porządku, ma prawo wezwać mowcę do rzeczy lub do porządku, odebrać głos, jako też nponieć posła przekraczającego regulamin, wezwać publiczność do spokojnego i przyzwoitego zachowania się, a w razie bezskutecznego napomnienia zarządzić wydalenie pojedynczych osób lub całej publiczności, i zawiesić lub zamknąć posiedzenie.“

§. 15. przyjęty bez dyskusyi, jak następuje: „Marszałek jest organem Sejmu we wszystkich stosunkach na zewnątrz.“

On ma prawo otwierać i przydzielać wedle niniejszego regulaminu wszelkie do Sejmu wniesione podania.“

§. 16. przyjęty według stylizacji proponowanej przez posła Henryka Wodzickiego, jak następuje: „W razie zachodzącej przeszkody, prawa i obowiązki Marszałka obejmuje jego zastępca.“

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2 $\frac{1}{2}$.

Następne posiedzenie zapowiada Marszałek na dzień 16. Grudnia o godzinie 11. — Porządek dzienny przeznaczają:

1. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego do instruceyi dla Wydziału krajowego.

2. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego do zmiany §. 13. statutu krajowego.
3. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego do etatu urzędników i służb Wydziału krajowego.
4. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego do ustawy służby krajowej.
5. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego względem uposażenia fundacji hr. Stadnickiego.
6. Pierwsze czytanie wniosku p. s. Adama hr. Potockiego o komisji dla spraw szkolnych.
7. Pierwsze czytanie wniosku p. s. Smolki o przeniesieniu rad zawiadowczych i dyrekcji kolei żelaznych do Lwowa.
8. Pierwsze czytanie wniosku p. s. Hebdy o podatkach spadkowych.
9. Drugie czytanie wniosku p. s. Kmietowicza o podwyższeniu dyjet poselskich.
10. Dalszy ciąg rozpraw nad regulaminem.

L. Sapięha w. r.

Franciszek Paszkowski w. r.

Kazimięrz Grocholski w. r.

Dalszy ciąg petycyj do 14. Grudnia 1865. r. wniesionych do Sejmu.

33. Gmina Wołczyniec przez posła x. Szwedzickiego, o zapomogę i odpisanie tegorocznych podatków.
 34. Gminy powiatu mielnickiego i borszczowskiego przez posła Andrejczuka, o zaradzeniu lichwie i o zmianę w prawie wexlowem.
 35. Gmina miasta Narajów przez posła x. Pawlikowa, z uzaleniem na pokrzywdzenie w uzywaniu łąk i drzewa na tych łąkach wyrosłego.
 36. Lesniowska Lndwika przez posła Smolkę, o wyjednanie pozwolenia do odczytów dla klasy rze-mieślniczej w Myślenicach.
 37. Mieszkańcy miasta Stanisławowa przez posła Krzysztofowicza, o obsadzenie katedry języka pol-skiego i literatury przy tamtejszem gimnazyum.
 38. Ciz mieszkańcy przez posła Krzysztofowicza, o wyjednanie pozwolenia do utworzenia czytelnii.
 39. Mieszkańcy okolicy Nowego Siola przez p. Zatwarnickiego, o wstrzymanie exekwowania zale-głych podatków i udzielenie pożyczki pieniężnej.
-

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 16. Grudnia 1865.

Posiedzenie dwunaste.

Obecni: Marszałek xiążę Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulezycki, Paszkowski, Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Obecnych posłów przy otwarciu 115, w ciągu posiedzenia 132.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₄.

Protokół posiedzenia z dnia 14. Grudnia odczytany jest i po sprostowaniu żądaniem przez posłów Węzyka i x. Pawlikowa przyjęty.

Sekretarz Ludwik Wodzicki odczytuje dalszy ciąg petycyj wniesionych do Sejmu, poczynając od nru. 40. do nru. 54. włącznie.

Sekretarz Kulezycki odczytuje nadeszłe do Sejmu wnioski od posłów:

1. Wniosek poparty posła Eliasza Zahorjki: „Wysoki Sejm raczy uchwalić: Poleca się komisji administracyjnej, aby ta przpatrzywszy rozporządzenia dotyczące przemysłu młynarskiego, zestawiła nowy projekt do ustawy regulującej tenże przemysł w kraju naszym na podstawie wolnej konkurencji do zaprowadzenia nowych młynów rozmaitego rodzaju — i ten projekt Wys. Izbie jeszcze tej kadencji pod obradę i uchwałę przedłożyła.“

2. Posła Lwa Trzeszczakowskiego: „Wysoki Sejm raczy uchwalić: aby przedsięwzięte były odpowiednie środki, żeby gospodarstwo wiejskie we wszystkich szkołach ludowych wszechstronnie obuczane, i w tychże szkołach jak najprędzej wprowadzone było. — Wniosek ten na zapytanie przez Marszałka uczynione, znaczną ilością głosów jest poparty.“

3. Posła Mikołaja Demkowa: „Wysoki Sejm raczy przedsięwziąć potrzebne środki, żeby na przyszłość rekruty od gmin chrześcijańskich osobno, a od żydowskich osobno, wedle liczby dusz odstawiali się.“ Wniosek po zapytaniu przez Marszałka, jest poparty.

Komisarz rządowy składa do rąk Marszałka oświadczenie c. k. Namiestnika, że Jego C. K. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 11. b. m. zezwolić raczył, aby na zapomogi dla dotkniętych głodem galicyjskich właścicieli małych posiadłości, zaasygnowaną była za gwarancją kraju suma pół miliona złotych austr. ze środków Państwa do dyspozycji Wysokiego Sejmu, a względnie Wydziału krajowego jako pięć procentowa pożyczka, mająca być spłaconą w trzech równych rocznych ratach, poczynszy od 1. Stycznia 1867. — Wyplacenie kwoty częściowej 100.000 zhr. w. a. jest już zarządzone, a dalsze wypłaty nastąpią za zgłoszeniem się Wydziału krajowego.

Wniosek rządowy jest, aby przedmiot ten zamieszczonym był na najbliższym porządku dziennym w celu umocowania Wydziału krajowego.

Izba przyjmuje wniosek posła Zyblikiewicza co do skróconego w tym przedmiocie postępowania, poparty przez posła hr. Gołuchowskiego, — aby oświadczenie rządowe odesłaniem zostało zaraz do komisji głodowej, i — z dodatkiem posła Grocholskiego — aby komisya ta nie była obowiązana do wydrukowanego już swego sprawozdania czynić dodatkowego pisemnego wniosku, lecz aby ustnie rzecz tę przedstawiła.

P. komisarz rządowy składa do laski marszałkowskiej projekt terytoryalnego podziału królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem księstwem Krakowskiem z zaproszeniem od c. k. Namiestnika, aby Sejm zechciał udzielić Rządowi zdania swego co do tego projektu. Do tego projektu dołączone sa motywa, a oraz p. komisarz rządowy oświadcza, że komisji której przekazanym będzie do zbadania ten projekt, udzielone zostaną wszelkie potrzebne objaśnienia i daty.

Marszałek oznajmia, iż propozycję o wybranie komisji do rozpoznania tego projektu odkłada do przyszłego posiedzenia.

Z porządku dziennego poseł Kraiński wnosi w imieniu Wydziału krajowego :

1. Projekt do instrukcji dla Wydziału krajowego stosownie do postanowienia §. 32. statutu.

2. Tenże poseł Kraiński w imieniu Wydziału krajowego stawia umotywowany wniosek: „Wysoki Sejm zechce przy zachowaniu postanowienia §. 38. statutu krajowego i z zastrzeżeniem najwyższej sankcji Jego C. K. Apostolskiej Mości uchwalić: po drugiem ustępie §. 13go statutu krajowego, ma być umieszczony jako trzeci ustęp dodatek następującej treści: Wszelako członka Wydziału krajowego, wybranego przez całe zgromadzenie sejmowe, może zastąpić zastępca innego członka równie przez całe zgromadzenie sejmowe wybranego, jeżeli właściwy ubywającego członka zastępca także jest przeszkodzony.“

Marszałek proponuje, aby co do tych dwóch wniosków Wydziału krajowego razem postanowić, do jakiej odesłane być mają komisji.

Poseł Zyblikiewicz z powodu, że oprócz tych będą jeszcze inne w związku z niemi będące wnioski, wnosi, aby wybraną została do nich osoba z całego Sejmu komisya z 5ciu członków złożona. Wniosek ten poparty przez wielu posłów i przez Marszałka dany pod głosowanie jest przyjętym.

Poseł Kraiński w imieniu Wydziału krajowego wnosi :

3. Projekt ustawy służby krajowej.

Izba na zapytanie Marszałka, uchwała odesłanie tego projektu do tej samej komisji wybrać się mającej.

Tenże poseł w imieniu Wydziału krajowego wnosi :

4. Projekt etatu osób i płacy urzędników i sług Wydziału krajowego.

Projekt ten przeznaczonym jest przez Izbę do tejże samej komisji.

Poseł Pietruski przedstawia w imieniu Wydziału krajowego, umotywowany wniosek dotyczący się uposażenia fundacyi Alexandra hr. Stadnickiego.

Marszałek wnosi, aby odesłać ten wniosek pod rozpoznanie komisji funduszowej. — Poseł Zyblikiewicz przedstawia, aby raczej odesłanym był do komisji budżetowej. Wniosek posła Zyblikiewicza upada. Izba uchwała odesłanie do komisji funduszowej.

Z porządku dziennego przychodzi wniosek hr. Adama Potockiego dotyczący się utworzenia komisji do spraw edukacyjnych. Wnioskodawca popiera swój wniosek żądając, aby komisya składała się z 5ciu członków wybranych z Sejmu, i aby wybór jej odłożonym był do drugiego odczytania wniosku.

Poseł x. Giniewicz stawia wniosek, aby ta komisya tak ważna złożoną była z 8 członków z całego Sejmu wybrać się mających. Poseł Zyblikiewicz sądzi, że według zwyczaju wniosek ma być po pierwszym odczytaniu przesłany do komisji, a ta komisya może być wybraną później. Poseł Grocholski jest za wyborem komisji zaraz. Poseł Adam Potocki, godząc trudności z regulaminu wynikające, proponuje, aby wniosek jego odesłanym był do Wydziału krajowego celem przedstawienia go później Sejmowi. Wniosek odesłania do Wydziału krajowego upada. Izba uchwała odesłanie onego wprost do komisji. Wniosek x. Giniewicza upada. Izba uchwała skład komisji z pięciu członków. Również Izba uchwała, że ci pięciu wybrani być mają z całego Sejmu. — Nareszcie uchwała Izba, aby wybór komisji na później był odłożonym. Poseł Zyblikiewicz wnosi, aby wybory do komisji, której przekazanymi będą cztery wnioski Wydziału krajowego, dziś odczytane również na później odłożonymi były. Izba wydaje uchwałę z tym wnioskiem zgodną.

Z porządku dziennego przychodzi pierwsze czytanie wniosku posła Smolki dotyczącego się przeniesienia do Lwowa dyrekcji i rad zawiadowczych kolei żelaznych lwowsko-krakowskiej i lwowsko-czeraniowieckiej. Wnioskodawca popiera swój wniosek. Uchwałą Izby wniosek odesłanym jest do komisji administracyjnej.

Następnie wniosek posła Hebdy, dotyczący się zniżenia opłaty od przeniesienia własności z tytułu spadku. Wnioskodawca popiera wniosek. Izba uchwała zgodnie z życzeniem wnioskodawcy, odesłanie wniosku do komisji prawnej.

Z porządku w imieniu komisji administracyjnej hr. Henryk Wodzicki czyta sprawozdanie o wniosku posła Kmietowicza, dotyczącym się podwyższenia dyjet poselskich. Upřednio sprawozdawca prosi najprzód o Izby orzeczenie co do formy odrzucenia, które komisya stawia. Po objaśnieniu w tej mierze

przechodząc do rzeczy, wnosi odrzucenie wniosku posła Kmiotowicza. Przemawiają za wnioskiem tym posłowie Golejowski, Koczyński, Smolka i Ludwik Skrzyński, przeciw wnioskowi poseł Zyplikiewicz.

Poseł Hubicki, należący do mniejszości w komisji, stawia poprawkę następującą: „Sejm raczy uchwalić; a) podniesienie dyjet dla posłów krajowych podczas terażniejszej kadencji na 5 zlt. w. a. dziennie; — b) podczas zawieszenia posiedzeń dłuższego nad dni 8, dyjety ustają i będą wypłacane koszta podróży tam i napowrót.“ Marszałek podaje pod głosowanie przejście do porządku dziennego nad wnioskiem komisji, — Izba większością głosów to przejście do porządku dziennego przyjmuje.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3ciej, zapowiada przyszłe posiedzenie na dzień 19. Grudnia we Wtorek o godzinie 11tej z następującym porządkiem dziennym:

1. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego o politycznym podziale kraju.

2. Drugie czytanie przedłożenia rządowego o zaprowadzeniu roku słonecznego jako administracyjnego dla funduszów i zakładów krajowych.

3. Drugie czytanie przedłożenia rządowego o prowizorycznem rozpisaniu dodatków krajowych do podatków.

4. Drugie czytanie wniosków w sprawie zapobieżenia głodowi.

5. Wybór członków do komisji dla spraw Wydziału krajowego.

6. Wybór członków do komisji edukacyjnej.

Po odczytaniu protokołu, poprawki wniesione do niego zostały za zgodą Izby wpisane:

a) przeciw wnioskowi p. Kmiotowicza o podwyższenie dyjet poselskich przemawiał także poseł x. Naumowicz;

b) poprawka p. Hnbickiego tycząca się podwyższenia dyjet poselskich, w dwóch częściach, podana przez Marszałka pod głosowanie, upadła.

L. Sapieha w. r.

Franciszek Paszkowski w. r.

L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do 16. Grudnia 1865. r. wniesionych do Sejmu.

40. Urzędnicy emeryci byłego niegdyś wolnego miasta Krakowa przez posła Lipczyńskiego, o polepszenie losu.
 41. Gmina miasta Brzostek przez posła Kobaka, użala się na dowolne udzielanie konsensów przez urząd powiatowy do wyszynku słodkich napojów spirytusowych.
 42. Kornicki Michał z synami zamieszkali w Rosyi przez posła Grocholskiego, o wyjednanie im paszportów austriackich.
 43. Heilman Józef lekarz przez posła Grocholskiego, wskazuje niestosowne postępowanie władz przy policyjno-weterynarskich komisjach.
 44. Magistrat miasta Jasła przez posła Grocholskiego, o utworzenie gimnazjum niższego.
 45. Magistrat miasta Jasła przez posła Grocholskiego, o zmianę ustawy sejmowej wyborczej.
 46. Pęxa Jan z Czarnego Duuajca przez posła Grocholskiego, w sprawie rozdrobnienia gruntów.
 47. X. Kerschka Jakób przez posła Krzeczunowicza, o nielegalnem postępowaniu przy wyborze posła na Sejm w Rohatynie.
 48. Gmina Żabie przez posła Łepkaluka, o zabronienie jej użytku z lasów i pastwisk.
 49. Gmina Chałupki Dusowskie przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o odpisanie podatków na rok 1866.
 50. Gmina Bolestraczyce przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o odpisanie podatków na r. 1866.
 51. Gmina Dusowce przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o odpisanie podatków na rok 1866.
 52. Gmina Walawa przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o odpisanie podatków na rok 1866.
 53. Członkowie gminy Szczérec, Ostrów, Piaski i Łany przez posła x. Kuzińskiego, o uciążliwej opłacie mesznego do kościoła obrz. łac. w Szczércu.
 54. Szechowicz Seweryn redaktor „Pyśma do hromady“ przez posła Szemelowskiego, o urządzenie kas pożyczkowych z funduszów, które obmyśli Sejm z powodu głodu.
-

Protokół

obrad sejmowych z dnia 19. Grudnia 1865.

Posiedzenie trzynaste.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulezycki, Paszkowski, hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radzca dworu Possinger.

Posłów obecnych przy otwarciu 108, w ciągu posiedzenia 123.

Protokół posiedzenia z dnia 16. Grudnia odczytany został i przyjęty z poprawkami wniesionemi przez x. Naumowicza i posła Paszkowskiego.

Odczytano petycye wniesione do Sejmu, poczynając od nru. 53. po nr. 71. włącznie.

Złożone zostały do laski marszałkowskiej wnioski:

1. Posła Koroluka: Wysokij Sojm krajewyj nechwałyt ślidujuczoje żełanije selskich posliw wzhladom uczytelej:
 1. Aby hromady, kotri sami szkoły ntrymajut i uczytelej opłacujut, powne prawo prezentowania mały.
 2. Aby niko nemał prawa pobilszaty płatniu uczytelsku, łysze za dobrowilnow ubodow z hromadoju.
 3. Aby uczyteliw, choćby i prowizorycznych, kotrymy hromada zadowołnena, samowilno nepe-reminiaty.
 4. aby osoby zdibni na uczyteliw w swoich rodynnych sełach na posadu uczytelsku perszi prawo mały.
2. Posła Dr. Koczyńskiego: Wysoki Sejm raczy uchwalić: Iz nagłaca i niezbedna zachodzi potrzeba przeistoczenia przepisów prawa o stopie procentowej, tudziez zniesienia praw karaych o lichwie w sposób następujący:
 1. Procent ustawiczny i prowizya zwłoki wynoszą rocznie $\frac{6}{100}$ (sześć od sta).
 2. Umowny procent nie może przechodzić $\frac{12}{100}$ (dwunastu od sta), jednakze sędzia przysądzić może tylko procent ustawiczny.
 3. Wolno upomnieć się w drodze prawa o zwrot procentów zapłaconych nad dowolną stopę umowną.
 4. Teraźniejsze przepisy prawne o stopie procentowej ulegną stosownej zmianie.
 5. Całe ustawodawstwo karne o lichwie traci na przyszość moc obowiązującą.

Raczy przeto Wysoka Izba ten projekt odesłać do komisji prawniczej z poleceniem, aby rozpoznawszy go, poczyniła stosowne wnioski i takowe Wysokiemu Sejmowi przedłożyła.

Z porządku dziennego wprowadzonom jest pierwsze czytanie przedłożenia rządowego o politycznym podziale kraju. Izba przyjmuje wniosek p. Zyblikiewicza, aby do zbadania przedłożenia tego wybrać dziś jeszcze z całego Sejmu komisję z siedmiu członków złożoną; gdy wniosek ten jest popartym i przez Izbę przyjętym, Marszałek wzywa do głosowania, które posłowie dopełniają.

Z porządku sprawozdawca komisji budżetowej p. Zyblikiewicz wnosi drugie czytanie wniosku rządowego o zaprowadzeniu roku słonecznego, przedkładając Sejmowi ustawę w tym przedmiocie. Marszałek otwiera rozprawę ogólną. Gdy nikt nie zabrał głosu, następnje dyskusya szczegółowa.

Tytuł: „Ustawa dla królestwa Galicyi i Lodomerji z wielkiem xięstwem Krakowskiem o zrównaniu roku administracyjnego z rokiem słonecznym,“ przyjęty bez dyskusji jednomyślnie.

Artykuł 1. przyjęty bez dyskusji jednomyślnie w następującem brzmieniu: „W zarządzie funduszu krajowego, funduszy indemnizacyjnych, tudzież wszystkich innych do zarządu reprezentacji krajowej należących, zwyczajny rok słoneczny ma być rokiem administracyjnym.“

Artykuł 2. przyjęty bez dyskusji jednomyślnie w następującem brzmieniu: „Budżety wspomnianych funduszy winny być układane i uchwalane na czas od 1. Stycznia do ostatniego Grudnia każdego roku.“

Poseł Zyblikiewicz wnosi, aby Izba przystąpić chciała zaraz do trzeciego czytania tej ustawy; wniosek ten poparty i poddany pod głosowanie jest przyjęty. Poseł x. Pietruszewicz składa wniosek do łaski marszałkowskiej. — Przy trzecim czytaniu ustawa cała w brzmieniu powyżej zapisanem jest przez Izbę przyjęta.

Sprawozdawca poseł Zyblikiewicz wprowadza drugie czytanie wniosku rządowego względem dodatków do podatków na rok 1866., przedstawiając Sejmowi projekt ustawy w tym przedmiocie. Przy dyskusji ogólnej poseł Smarzewski stawia wniosek: „Sejm raczy uchwalić: odroczenie rozprawy nad wnioskiem do ustawy o dodatkach do podatków na rok 1866. aż do załatwienia wniosków komisji funduszowej względem zarządu funduszami krajowymi.“

Wniosek posła Smarzewskiego, poddany przez Marszałka pod głosowanie, upada. W dyskusji szczegółowej poseł Smarzewski stawia poprawkę: „Sejm raczy uchwalić: Napis ma brzmieć: uchwała względem pobierania dodatków krajowych na rok 1866.“ Sprawozdawca oświadcza się zgodnie z tym wnioskiem.

Tytuł przyjęty jest przez Izbę w brzmieniu tym wnioskiem wyrażonem: Uchwała względem pobierania dodatków krajowych na rok 1866.

Artykuł 1. przyjęty jest przez Izbę jak następuje: „Dotychczasowe dodatki do podatków stałych p 11½ centów rocznie od każdego złotego austr. do podatku stałego na fundusz krajowy, a po 51 centów rocznie na fundusze indemnizacyjne bez wliczenia dodatku wojennego wynoszące, będą i w pierwszym kwartale roku administracyjnego 1866. tak jak dotąd pobierane.“

Artykuł 2. przyjęty jest przez Izbę jak następuje: „Uchwała ta nie może przesądzać uchwalam, jakieby Sejm przy uchwalaniu budżetu na rok 1866. co do pomienionych dodatków nawet względem pierwszego kwartału roku 1866. chciał powziąć, w żadnym zaś razie nie obowiązuje dłużej jak do końca Marca 1866. roku.“ —

Na wniosek sprawozdawcy posła Zyblikiewicza, Izba postanawia zaraz trzecie czytanie tej uchwały, i przy takowem przyjmuje całkowitą uchwałę w brzmieniu powyżej wypisanem.

Z porządku następuje drugie czytanie wniosków w sprawie zapobieżenia głodowi. Sprawozdawca poseł Grocholski wnosi sprawozdanie komisji do tego przedmiotu wybranej, uwzględniając już przedłożenie przez p. komisarza rządowego na posiedzeniu sejmowem z dnia 16. Grudnia uczynione, oraz wnosi projekt uchwały przez komisję wypracowany. Sprawozdawca mniejszości poseł hr. Russocki przedkłada wniosek mniejszości komisji. Gdy przy ogólnej dyskusji wniosek żaden nie został postawiony, Marszałek oznajmia, że dyskusya ogólna jest zakończoną i zamyka posiedzenie o godzinie 3¼.

Przyszłe posiedzenie zapowiada Marszałek na dzień jutrzejszy 20. Grudnia o godzinie 10^{ej} rano, z następującym porządkiem dziennym:

1. Wybór członków do komisji dla spraw Wydziału krajowego.
2. Rozprawa specjalna w sprawie zapobieżenia głodowi.
3. Drugie czytanie przedłożenia rządowego co do zmiany statutów Towarzystwa kredytowego.

L. Sapicha w. r.

Franciszek Paszkowski w. r.

Jakób Kulczycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do 19. Grudnia 1865. r. wniesionych do Sejmu.

55. Nauczyciele głównej szkoły w Sanoku przez posła Kulczyckiego, o podwyższenie im płacy.
 56. Gminy Kaniów stary, Kaniów Bestwiński i Bestwina przez posła Krawczyka, o reasumowanie komisji indemnizacyjnej.
 57. Gminy Trofanówka i Buczacza przez posła Agopsowicza, o zapomogę.
 58. Gmina miasta Limanowa przez posła Żuka Skarszewskiego, o zmianę sejmowej ustawy wyborczej.
 59. Gmina miasta Kutty przez posła hr. Gołuchowskiego z prośbą, aby w tem mieście umieszczona była władza powiatowa.
 60. Gmina miasta Buczacz przez posła hr. Gołuchowskiego, o pożyczkę 100.000 złr. dla pogorzalców.
 61. Gmina Chocimierz przez posła hr. Golejowskiego, o zarządzenie spieszne głodowi.
 62. Magistrat miasta Starego-Sącza przez posła Kmietowicza, o zmianę sejmowej ustawy wyborczej.
 63. Gmina miasta Leżajsk przez posła Alfreda hr. Potockiego, o zmianę ustawy sejmowej wyborczej.
 64. Gmina Kamień przez posła x. Pietruszewicza, o wstrzymanie exekwowania podatków i o pożyczkę.
 65. Gmina Jureczkowa przez posła Rusieckiego, o zapomogę na przyszły zasiew.
 66. Kuratorya zakładu Ossolińskich przez posła hr. Russockiego, o upoważnienie do druku i sprzedaży książek polskich, przepisanych dla szkół ludowych.
 67. Gmina miasta Kenty przez posła Zyblikiewicza, o zmianę ordynacji wyborczej.
 68. Gmina miasta Nowy-Targ przez posła Żuka Skarszewskiego, o zmianę ordynacji wyborczej.
 69. Skólski Nikodem przez posła hr. Russockiego, o odpisanie podatków.
 70. Właściciele posiadłości dworskich powiatu Ustrzyki przez posła Laskowskiego, o zapomogę na przyszłe zasiewy i odpisanie podatków.
 71. Korwin Jan właściciel posiadłości dworskiej Jureczkowa przez posła Laskowskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
-

Protokół

obrad sejmowych z dnia 20. Grudnia 1865.

Posiedzenie czternaste.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik.

C. k. komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Posłów przy otwarciu 107, w ciągu posiedzenia 122.

Protokół posiedzenia z d. 19. Grudnia przeczytany jest i przyjęty.

Poseł Zatwarnicki czyta sprawozdanie dokonane na przeszłym posiedzeniu wyboru do komisji dla zbadania przedłożenia rządowego o politycznym podziale kraju. Głosujących było 120, absolutna większość 61. Otrzymali poseł hr. Alfred Potocki głosów 106, poseł Zyblikiewicz 101, poseł hr. Gołuchowski 76, poseł Laskowski 76, poseł Grocholski 75, poseł Czajkowski 75, poseł Rutowski 63.

Poseł Kulczycki odczytuje następujące wnioski do Sejmu:

1. Wniosek posła Starucha poparty:

„Wysokij Sojm uchwałyt: aby koszta likarej i komisyonujuczych w takim słuczaju uriadników, w storonach, hde sia zaraza na towar, abo epidemija na ludy pojawyt, kasa krajewa sama opłaczowała.“

2. Wniosek posła x. Pawlikowa:

„Wysokij Sojm da uchwałyt:

1) Zawedenije i otwitnoje uriadzenie w kożdoczesowu potrebu szpichleriw hromadzkiich maje od teper konieczno powsiuda nastupyty.

2) Taki szpichleri kromadzki pidlahaty bodut prymusowomu zaochoroneniju od ohnia.“

Wniosek ten na zapytanie Marszałka jest poparty.

3. Wniosek posła x. Pawlikowa: „Wysokij Sojm da uchwałyt:

„Po wozmożnoj skorosty należyt wsiuda po hromadam w życie wprowadżuwaty tak zowymii „pożyczkowi kasy hromadzki“ w cily wozmożnoho ndalenija wsepahubnijszoy łychwy, a zaratowania ludej w potrebi za spłaczuwaniem małych ototok.“

Wniosek na zapytanie Marszałka jest poparty.

4. Wniosek posła x. Pietruszewicza:

„Wysokij Sojm błahowolyt postanowyty:

Krajewyj Sojm obraduje, uchwalaje i uriaduje zariwno w jazyci polskom jak i ruskom; dlatoho wsiaki wnesenija i predłożenia prawytelstwenni, wydiłowi i komisijni dołżni w tych oboch krajewych jazykach do obrad sojmowych przedkładajemi byty. Pry wtoremu czytaniu jest text ruskij i polskij zariwno predmetom peresprawy (dyskusji) i hołosowania: Pry tretomże czytaniu imijet byty wsehda odczytanyj każdyj §. textu polskoho i ruskoho, i tiji oba texty imijut uwazatysia autentycznymi i wzhladno predkładatysia do najwyższoy sankcji.“

Wniosek na zapytanie Marszałka jest poparty.

Poseł Smolka stawia samoistny wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się komisji prawniczej wypracowanie odpowiednich wniosków zamierzających:

1) zupełne uchylenie ograniczeń stopy procentowej, tudzież wszelkich praw lichwowych;

2) zastosowanie dla ogółu ułatwień pod względem postępowania sądowego, a mianowicie eksekcyjnego, udzielonych wyjątkowo rozporządzeniem ministeryalnem z 28. Października 1865 r., Dz. p. P. nr. 110. instytutom kredytowym.“

Z porządku dziennego przychodzi wybór na 5ciu członków komisji do instrukcji i innych spraw Wydziału krajowego. Postawie głosują.

Następnie otwiera Marszałek rozprawę szczegółową nad ustawą dotyczącą się środków zapobieżenia głodowi.

Co do tytułu sprawozdawca zgadza się na myśl, aby nazwę „uchwała“ zamienić na nazwę „ustawa“. Po zamknięciu dyskusji na żądanie posła Krzeczunowicza tytuł przyjęty przez Izbę w brzmieniu następującem:

„Ustawa dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem, dotycząca użycia kredytu krajowego dla zapobieżenia zagrażającej niektórym okolicom kraju nędzy z powodu tegorocznego nieurodzaju.“

§. 1. poseł Golejowski wnosi poprawkę: „na zapobieżenie nędzy dalszy fundusz aż do wysokości 3,500.000 złr. w. a.

Poseł Skrzyński Ludwik wnosi poprawkę:

„Dla wystarcenia się o potrzebny na zapomożenie nędzy dalszy fundusz aż do wysokości 2,500.000 złr. w. a. a to najsamprzód w drodze pożyczki z funduszu krajowego religijnego, a w razie dopiero niemożności uzyskania z tego źródła pożyczki, w inny sposób dla finansów krajowych jak najmniej uciążliwy.“

Poseł Krzeczunowicz wnosi poprawkę czyli zmianę całego §. 1. w ten sposób:

„W celu zapobieżenia nędzy zagrażającej niektórym okolicom z powodu tegorocznego nieurodzaju, upowaznia się Wydział krajowy do użycia kredytu krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem mianowicie;

1) do podniesienia z skarbu Państwa pożyczki w sumie 500.000 złr. w. a. zaasyguowanej najwyższem postanowieniem z 11. Grudnia b. r.;

2) do wystarcenia się dalszej kwoty aż do wysokości 2,500.000 złr. w. a. pod warunkami dla kraju najmniej uciążliwymi.“

Poseł Kabat wnosi poprawkę następującą:

„Nadto upowaznia się Wydział krajowy, ażeby za pomocą kredytu krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem pożyczyl, lub drogą innej operacji kredytowej wystarał się o potrzebny dla zapobieżenia nędzy dalszy fundusz aż do 2,500.000 złr. w. a. i t. d.“

Poseł Dnbs podaje poprawkę następującą:

Po słowach: „do wystarcenia się“ dodać słowa: „pod gwarancją Państwa.“

Wszystkie te poprawki na zapytanie przez Marszałka uczynione zostały poparte.

Nareszcie na wniosek posła Smolki Izba postanawia zamknięcie dyskusji nad §. 1.

Następuje głosowanie nad poprawkami. Poprawki posła hr. Golejowskiego, posła Ludwika Skrzyńskiego i posła Dubsza przy głosowaniu upadają; poprawkę posła Krzeczunowicza poddaną pod głosowanie Izba przyjmuje. Poddane pod głosowanie ostatnie wiersze pierwiastkowej redakcji: „i z uwzględnieniem przy oznaczeniu“ i t. d. i t. d. przez głosowanie uchylają się.

§. 1. brzmieć ma jak następuje:

„W celu zapobieżenia nędzy zagrażającej niektórym okolicom z powodu tegorocznego nieurodzaju, upowaznia się Wydział krajowy do użycia kredytu krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem, mianowicie:

1) do podniesienia ze skarbu Państwa pożyczki w sumie 500.000 złr. w. a. zaasygnowanej najwyższem postanowieniem z 11. Grudnia b. r.;

2) do wystarcenia się dalszej kwoty aż do wysokości 2,500.000 złr. w. a. w gotówce pod warunkami dla kraju najmniej uciążliwymi.“

Poseł xiążę Sanguszko stawia wniosek naglący:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wezwać c. k. Rząd, aby termin do reklamacji przeciw katastralnemu szacunkowi gruntów w zachodniej Galicyi i w wielkiem xięstwie Krakowskiem — teraz na ośm tygodni oznaczony — był na sześć miesięcy przedłużony.

2) Wniosek ten ze względu na nagłość dopuszczony jest do rozprawy bezzwłocznie, w myśl §. 46. lit. b. regulaminu.“

Wniosek ten jest poparty, dopuszczonym jest do rozprawy bezzwłocznie, i według życzenia wnioskodawcy przez Izbę odesłany do Wydziału krajowego.

Z porządku następuje rozprawa szczegółowa nad §. 2. ustawy.

Poseł Pietruski czyni wniosek połączenia §§. 2. i 3.

Poseł Krzczunowicz proponuje brzmienie §. 2. jak następuje: „Fundusz uzyskany ma być wyłącznie użytym na udzielenie zapomóg ludności rolniczej nieurodzajem tegorocznym dotkniętej, jednakże tylko tym, których własne siły są niedostateczne do ochronienia ich od głodu, lub do nabycia brakującego nasienia na zasiew wiosenny.“

Poseł x. Naumowicz żąda, aby w §. 2. po wyrazach „na dostarczanie ludności rolniczej“ wprowadzić zmianę: „na dostarczanie ludności szczególnie rolniczej.“

Następuje głosowanie nad poprawkami. Poseł Pietruski cofa swój wniosek.

Poprawka x. Nanmowicza przy głosowaniu imiennem upada. Głosujących 116. Odpowiadają „Tak“ za poprawką 41. — „Nie“ przeciw poprawce 75.

Poprawka posła Krzczunowicza jest przez Izbę przyjęta.

§. 2. brzmieć ma jak następuje:

„Fundusz uzyskany ma wyłącznie być użytym na udzielenie zapomóg ludności rolniczej nieurodzajem tegorocznym dotkniętej, jednakże tylko tym, których własne siły są niedostateczne do ochronienia ich od głodu, lub do nabycia brakującego nasienia na zasiew wiosenny.“

Marszałek zamyka posiedzenie, zapowiadając następujące posiedzenie tegoż samego dnia na godzinę 6tą po południu, dla prowadzenia dalej rozprawy nad nstawą w celu zapobieżenia głodowi.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

J. Kulczycki w. r.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 20. Grudnia 1865.

Posiedzenie piętnaste.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik.

C. k. komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 6 $\frac{1}{2}$ wieczorem przy obecności posłów 120.

Posel Hansner odczytuje wypadek głosowania na członków komisji do spraw Wydziału krajowego: Było głosujących 77, absolutna większość 39, otrzymali posłowie: Boczkowski głosów 74, Szumańczowski 73, Rydzowski 71, Gnoiński 63, Gniewosz 57.

Posel Krzczunowicz wnosi ze strony Wydziału krajowego drugie czytanie przekazanego przez Sejm Wydziałowi krajowemu wniosku nagłego posła xięcia Sanguszki względem przedłużenia terminu do reklamacyj przeciw oszacowaniu katastralnemu w Galicyi zachodniej i w Krakowskiem. — Wniosek Wydziału krajowego brzmi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: zważywszy, że wyznaczony przez c. k. władze skarbowe termin ośmiotygodniowy do wnoszenia reklamacyj gminnych i rekursów przeciw katastralnemu szacowaniu gruntów w Galicyi zachodniej i wielkiem xięstwie Krakowskiem nie może wystarczyć stronom do przygotowania się w tej sprawie, Sejm krajowy nie przesadzając dalszym swoim uchwałom w sprawie katastru po bliższem jej rozpoznaniu — wzywa c. k. Rząd do ogólnego przedłużenia wspomnianego terminu na sześć miesięcy. Lwów 20. grudnia 1865.

(podp.) L. Sapieha.

(podp.) Krzczunowicz.“

Wniosek ten jednomyślnie jest przyjęty, poczem na wniosek posła Krzczunowicza Izba z powodu nagłości przedmiotu dozwala zaraz i trzecie czytanie, po którym także jednomyślnie przyjęcie wniosku następuje.

Sekretarz Kulczycki odczytuje wniosek posła Demkowa:

„Wysokij Sojm da uchwały, daby w okruzi Żółkewskom podatki hruntowyj, domowyj i zarobkowyj tym zytelam, kotoryi sia w c. k. urjadi powitowym zholosiat, na rik 1866 prynajmniej do ostatnoho kwartalu zastanowyty, i aby zholosywszych sia c. k. urjadi powitowyj do c. k. Namistnyczestwa ne odsyłały, no na mistey ich proszenija uwzhladniały.“

Z porządku przychodzi dalszy ciąg rozpraw nad ustawą tyczącą się użycia kredytu krajowego dla zapobieżenia głodowi.

Do §. 3. stawia poseł Kraiński wniosek brzmienia paragrafu całego następujący: „Z powyższego funduszu kwota nie przenosząca summy 300.000 złr. użytą być może na publiczne budowle w miejscowościach nieurodzajem najbardziej dotkniętych. — Reszta obróconą być ma na dawanie zapomóg tytułem oprocentowanej pożyczki.“ Poseł Henryk Wodzicki proponuje go jak następuje: „Z powyższego funduszu przeznaczają się 50.000 złr. w. a. na wsparcie bezzwrotne dla niebędących w możności zarobko-

wania, a 500.000 złr. w. a. na roboty publiczne, i na budowanie w miejscowościach nieurodzajem najbardziej dotkniętych dróg obwodowych czyli powiatowych, których konkurencya — to jest prawnie do budowy dróg obowiązani — przyjąć zechce na siebie obowiązek zwrócenia funduszowi krajowemu zaliczonej sumy wraz z procentami $\frac{5}{100}$ w ratach przez Wydział krajowy postanowić się mających. — Reszta wraz z częścią sumy 500.000 złr., któraby na wskazany powyżej cel użytą nie była, obróconą być ma na dawanie zapomóg tytnłem oprocentowanej pożyczki.“

Poseł Pietruski wnosi dwie zmiany: a) po słowach: „przyjąć zechce na siebie obowiązek“ dodać wyraz „zwrotu“, resztę aż do punktu opuścić. — Następnie zaś, aby było: „Reszta obróconą być ma na dawanie zapomóg zwrotnych. Obowiązek zwrotu zawiera w sobie obowiązek do zwrócenia kapitału, procentu od niego przez fundusz krajowy wypłaconego i odpowiedniej części wszelkich kosztów.“

Poseł Golejowski wnosi myśl poprawki dodatkowej: „Wysoka Izba uchwali: Z powyższego funduszu przeznacza się na fundusz rezerwowi przynoszący procent, celem zabezpieczenia regularnej wypłaty procentu od uzyskanej pożyczki sumę 210.000 złr. w. a.“

Poseł Krzeczunowicz przedstawia wniosek do stylizacji §. 3. w sposób następujący: Fundusz ten ma być użyty w powszechności na dawanie zapomóg zwrotnych tytułem pożyczki. — Może jednak z tego funduszu być użytą kwota aż do wysokości 150.000 złr. na datki bezzwrotne dla najbiedniejszych, a kwota aż do wysokości 300.000 złr. na roboty publiczne w okolicach nieurodzajem najbardziej dotkniętych.“

Poseł Gniewosz formuluje następująco pierwszy ustęp tego paragrafu: „Z powyższego funduszu przeznacza się 150.000 złr. w. a. dla gmin nie mających własnych zasobów na wsparcie dla biednych — a 300.000 złr. w. a. jako zaliczkę dla funduszu krajowego na budowanie w miejscowościach nieurodzajem najbardziej dotkniętych dróg krajowych lub innych przedmiotów komunikację ułatwiających.“

Po zamknięciu przez Marszałka dyskusji na żądanie wielu posłów następuje głosowanie uad poprawkami powyższemi.

Poprawka posła hr. Golejowskiego upada.

Poprawka posła hr. Wodzickiego w czterech częściach poddana przez Marszałka pod głosowanie upada.

Poprawki posła Gniewosza, posła Kraińskiego i posła Krzeczunowicza upadają.

Sejm przyjmuje wniosek komisji ze zmianami poprawką posła Pietruskiego objętymi, na które się zgodził sprawozdawca imieniem komisji.

§. 3. brzmi jak następuje:

„Z powyższego funduszu przeznacza się 150.000 złr. w. a. na wsparcie bezzwrotne dla najbiedniejszych, a 300.000 złr. na budowanie w miejscowościach nieurodzajem najbardziej dotkniętych, dróg obwodowych czyli powiatowych, których konkurencya — to jest prawnie do budowy drogi obowiązani — przyjąć zechce na siebie obowiązek zwrotn. Reszta obróconą być ma na dawanie zapomóg zwrotnych.“

Obowiązek zwrotu zawiera w sobie obowiązek do zwrócenia kapitału, procentu od niego przez fundusz krajowy opłaconego i odpowiedniej części wszelkich kosztów.“

Poseł Ludwik Skrzyński wnosi, aby §§. 4., 5., 6., 9., 10. i 11. były do następnego posiedzenia odłożone i na tem posiedzeniu w drodze uchwały załatwione.

Izba głosuje nad tem, i wniosek posła Skrzyńskiego uchyla.

Do §. 4. stawia poseł Krzeczunowicz poprawkę: „Zapomogi mogą być dawane w gotowych pieniądzech lub ziemiopłodach.“

Poseł x. Szwedzicki wnosi dodatek następujący: „Wyjątkowo może być gromadzie nieurodzajemu dotkniętej za poręką tejże i na żądanie jej wypłacona pewna ogólna suma, stosowna do koniecznej potrzeby dla zakupienia zboża na nasienie, które ona pomiędzy potrzebnych członków swoich rozdziela.“

Poseł x. Kuryłowicz wnosi następującą poprawkę: „Zapomogi mają być dawane solidarnie gromadzie za pośrednictwem komitetu gromadzkiego głodowego w gromadzie, za którą ten ma zboże kupować, i pomiędzy pojedynczych rozdzielać tak na zasiew jak i wyżywienie.“

Izba głosuje nad poprawkami, i poprawki posła x. Szwedzickiego i posła x. Kuryłowicza uchyla a przyjmuje poprawkę posła Krzczunowicza.

§. 4. brzmi jak następuje:

„Zapomogi mogą być dawane w gotowych pieniądzech lub ziemiopłodach.“

§. 5. Na wniosek posła Zyblikiewicza Izba postanawia zupełnie pominąć.

Dla §. 6. proponuje poseł Kabat brzmienie następujące: „Włościanom ndziela się zapomogi tylko na poręczenie gminy do której należą, tak za zwrot kapitału jak i za opłacenie w terminach oznaczonych procentu — bez wymagania jednakże od gmin, prawnych na to dokumentów, lecz poprzestając na ustnem oświadczeniu *przełożonego* gminy, uczynionem do protokołu komitetu rozdawczego, który pod każdym względem stanowi zupełny dowód prawny.

Zapomogi innym osobom udzieli się tylko na *skrypt* wystawiony na rzecz funduszu krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi tudzież wielkiego księstwa Krakowskiego, opatrzony legalizowanym podpisem zapomogę biorącego, i zawierający wyraźne jego oświadczenie, iż poddaje się w razie sporu jurydyki c. k. sądu powiatowego we Lwowie — niemniej temu rygorowi, iż w razie nchybienia terminu wypłaty — choćby jednej raty kapitału lub procentów — traci dobrodziejstwo ratalnej spłaty.“

Poseł ks. Pawlików stawia do pierwszej części poprawkę następującą: „Gromada ręczy w całości za oddanie tak samego kapitału, jak i płacenie procentów pożyczki od tych, którym komisya miejscowa za dobre uznawać będzie dać zapomogę.“

Poseł Gnoiński proponuje poprawkę: „Zapomogi będą udzielane za zeznaniem odbierającego, jako zapomogę odebrał, wniesionem do protokołu komitetu rozdawczym zapomóg zajmującego się; które zeznanie przeciw odbierającemu zapomogę zupełny stanowi dowód.“

Poseł Zyblikiewicz proponuje poprawkę: „Sejm uchwali: w §. 6. projektu komisyi wyraz „wexle“ mają być opuszczony, a w jego miejscu „skrypta legalizowane“ położone.“

Poseł Smarzewski proponuje poprawkę: „Zapomogi dawane będą na ręce przełożenia gminy i za jej poręką. Gminy obowiązkiem będzie starać się o ściąganie zwrotu zapomogi (§. 3) w terminach wyznaczonych. Ona winna pokryć kwoty w terminie nie ściągnięte.“

Poseł Pietruski proponuje, aby po słowach „za zwrot kapitału“ dodać „i wszelkich kosztów.“

Po zamknięciu dyskusyi poddane przez Marszałka pod głosowanie poprawki posłów Smarzewskiego, Pawlikowa, Gnoińskiego i Kabata upadły. Izba przyjmuje §. 6. podług wniosku komisyi ze zmianą podaną przez posła Pietruskiego, której potrzeba wytyka z brzmienia przyjętego §. 3.; przyjmuje także Izba poprawkę posła Zyblikiewicza, zmieniając wyraz „wexle“ na wyraz „skrypta legalizowane.“

§. 6. brzmi jak następuje:

„Włościanom dawane być mogą zapomogi tylko na poręczenie gminy, do której należą, tak za zwrot kapitału i wszelkich kosztów, jak i za regularne opłacanie procentu, bez wymagania jednakże od gmin formalnych na to dokumentów, lecz poprzestając na ustnem jej oświadczeniu, uczynionem do protokołu komitetu rozdawczego. — Zapomogi innym osobom mogą być dawane tylko na skrypta legalizowane, wystawione na rzecz funduszu krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem księstwem Krakowskiem, opatrzone podpisem biorącego i dwóch poręczycieli zapomogi nie biorących i komitetowi rozdawczemu z swej zamożności znanych.“

Do §. 7. stawia poprawki poseł Pietruski: „w 1. ustępie opuścić słowa: „po $\frac{5}{100}$ “ w 2. ustępie opuścić: „ $\frac{5}{100}$ “, a po wyrazach „z dalszemi procentami“ dodać „i wszelkiemi kosztami.“

Poseł Skrzyński stawia poprawkę, aby zamiast „1. października“ przyjąć za stały termin spłat „15. Listopada“; a poseł Agopsowicz proponuje, ażeby ten termin spłat zmienić na „1. Lutego“.

Sprawozdawca zgadza się z poprawką posła Pietruskiego. Izba po zamknięciu głosowania przyjmuje poprawkę posła Agopsowicza, i paragraf według wniosku komisyi ze zmianą przez posła Pietruskiego podaną wraz ze stylizacją tegoż.

§. 7. brzmi:

„Biorący zapomogę zapłaci od niej w dniu 1. Lutego 1867. całoroczny do tegoż dnia liczyć się mający procent, bez względu na dzień, w którym zapomogę otrzymał.“

Kapitał zaś sam z dalszemi procentami i wszelkimi kosztami zwróci funduszowi krajowemu w czterech rocznych po sobie następujących ratach, począwszy od dnia 1. Lutego 1868, zawsze w dniu 1. Lutego według planu umorzenia, który Wydział krajowy ułoży.“

Do §. 8. stawia poprawkę poseł Pietruski następująca: „Od włościan i od konkurencyj drogowych ściągane być mają kapitał, koszta i procenta w ten sam sposób i pod tymi samymi rygorami, jak dodatki do podatków stałych dla funduszu krajowego przez organa do poboru tych dodatków przeznaczone. Ten sam sposób ściągania trafia także gminy poręczające, jeśliby w miesiąc po zapadnięciu raty takowa w całości lub w części od bezpośrednio obowiązanego nie dała sięściągnąć.“

Drugą poprawkę stawia poseł Czajkowski jak następuje: „Zalegające z tytułu zapomogi należności aciągane będą w ten sam sposób, jak dodatki do podatków stałych dla funduszu krajowego — przez właściwe organa rządowe.“

W razie sądowej sprzedaży nieruchomości dłużnika służy wierzytelnościom funduszu krajowego w kapitale, procentach i koztach to samo prawo pierwszeństwa, jak podatkom rządowym.“

Trzecią poprawkę stawia poseł Zyblikiewicz, aby paragraf ten zaczynał się od słów: „Od biorących zapomogę, tudzież od konkurencyj drogowych.“

Po zamknięciu dyskusyi poprawka posła Czajkowskiego upada, poprawka Zyblikiewicza, oraz dalsze brzmienie paragrafu według propozycyi posła Pietruskiego są przyjęte.

§. 8. brzmi:

„Od biorących zapomogę, tudzież od konkurencyj drogowych, które z sumy w §. 3. na budowanie dróg przeznaczonej skorzystały, ściągane być mają procenta i raty w ten sam sposób i pod tymi samymi rygorami, jak dodatki do podatków stałych, dla funduszu krajowego przez organa do poboru tych dodatków przeznaczone. — Ten sam sposób ściągania trafia także gminy poręczające, jeżeliby w miesiąc po zapadnięciu raty takowa w całości lub w części od bezpośrednio obowiązanego nie dała sięściągnąć.“

Do §. 9. poseł Gołojowski stawia wniosek, aby ostatni następ poczynający się od wyrazów: „przy ustanowieniu miejscowych komitetów“ całkiem opuścić.

Poseł x. Szwedzicki stawia poprawkę: „aby do składu komitetów dla rozdzielania zapomogi krajowej pomiędzy biednych, jeden członek z większych, jeden z mniejszych właścicieli i kapłani obchodzących koniecznie należeli.“ Wniosek ten upadł.

Poseł Kraiński czyni wniosek opuszczenia całego tego paragrafu.

Po zamknięciu dyskusyi zarządza Marszałek głosowanie ustępami nad wnioskiem komisji.

Ustępy 1szy, 2gi, 3ci i 4ty są przez Izbę przyjęte.

Brzmi zatem paragraf ten jak następuje:

„Przeprowadzenie i wykonanie zawartych w niniejszej ustawie postanowień porucza się Wydziałowi krajowemu królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem księstwem Krakowskiem, i upoważnia go się do nżycia potrzebnych w tym celu środków, a mianowicie do mianowania pomocniczych organów w obwodach i powiatach zapomogi potrzebujących. Wydział krajowy upoważniony jest także — o ile to uzna za odpowiednie — ustanowić na zewnątrz siebie pod przewodnictwem Marszałka krajowego lub jego zastępcy, w Wydziale centralną komisję, powołując do niej osoby zaufania godne, i jej powierzyć czynności odnoszące się do zakupu i przewożenia płodów, do rozpoznania potrzeb, do użycia środków zaradczych od głodu, bądź zaliczkami zwrotnymi, bądź datkiem bezzwrotnym w płodach i pieniądzech. Po obwodach lub powiatach klęską dotkniętych upoważnioną byłaby komisya, wyznaczyć ze swego wyboru komisarzy, którzy w miarę potrzeby składaliby miejscowe komitety, powołując do nich członków obeznanych z stosunkami miejscowymi. Komisya centralna składaćby miała Wydziałowi krajowemu sprawozdania, i złożyć ostatecznie całkowity rachunek z odbytej czynności. W razie nadużycia służyłoby Wydziałowi krajowemu przeciw komisji lub pojedynczym komisarzom przez komisję ustanowioną, sądowe postępowanie. Przy ustanowieniu miejscowych komitetów w obwodach lub powiatach, czy to bezpośrednio przez Wydział krajowy, czy pośrednio przez komisję centralną, należeć będą do składu komisji jako członkowie c. k. naczelnicy obwodów i powiatów.“

§§. 10. i 11. przyjmuje Izba bez dyskusji w brzmieniu następujem:

„§. 10. C. k. władze rządowe w królestwie Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem uży-
czą Wydziałowi krajowemu i utworzonym lub ustanowionym przez niego według powyższego §. 9. orga-
nom, wszelkiej pomocy dla przeprowadzenia i wykonania postanowień niniejszej ustawy.“

„§. 11. Wydział krajowy zda Sejmowi krajowemu w najbliższej kadencji sprawę z powierzonej mu
czynności, i złoży szczegółowy rachunek z uzyskanych w drodze kredytu krajowego funduszków.“

Sprawozdawca poseł Grocholski wnosi, aby ze względu na nagłość przedmiotu, i że zapewne
kilka dni nie będzie posiedzenia, Izba zechciała przedsięwziąć trzecie czytanie ustawy w całości.

Izba zgadza się z tym wnioskiem, następuje trzecie czytanie i Izba przyjmuje w całości ustawę
w brzmieniu paragrafów powyżej zapisanem; z powodu jednak opuszczenia §. 5. otrzymują §§. 6., 7.,
8., 9., 10. i 11. liczby §§. 5., 6., 7., 8., 9. i 10.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 12tej i pół w uocy, oznaczając posiedzenie następujące
na dzień 28. Grudnia o godzinie 11tej, i zapowiadając, iż porządek dzienny będzie wydrukowany, i
posłom rozdany.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

J. Kulczycki w. r.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 28. Grudnia 1865.

Posiedzenie szesnaste.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Kulczycki, Paszkowski.

Komisarz rządu: c. k. radca dworu Possinger.

Postów obecnych: przy otwarciu 87, w ciągu posiedzenia 92.

Początek o godzinie 11 $\frac{1}{2}$.

Protokoły z dwóch posiedzeń odbytych w dniu 20. Grudnia zostały przeczytane i przez Izbę przyjęte.

JW. Namiestnik Baron Paunngarten pismem do JO. księcia Marszałka krajowego zwrócnem zawiadamia, iż Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 14go b. m. raczył najmiłościwiej wziąć z szczególnem zadowoleniem do wiadomości wyraz podziękii, wierności i lojalności Sejmu królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem, uchwalony na pierwszym posiedzeniu sejmowem dnia 23. Listopada b. r. O tem Marszałek zgromadzeniu sejmowemu wiadomość udziela.

Posel hr. Golejowski zanosi interpelację w celu uzyskania wyjaśnienia, czy uchwała Sejmu dotycząca użycia kredytu krajowego dla zapobieżenia zagrażającej niektórym okolicom kraju nędzy została wysłana z Wydziału krajowego do sankcyi Najjaśniejszego Pana.

Marszałek odpowiada, że uchwała już w tym celu do przesłania c. k. Namiestnictwu wygotowana została; lecz gdy okazała się potrzeba dołączenia oraz i protokółów tych posiedzeń, na których uchwała zapadła; to nie mogło się stać dotąd, gdyż protokoły dopiero na dzisiejszem posiedzeniu zatwierdzone i podpisane są. — Natychmiast więc po niniejszem posiedzeniu przesłanie nastąpi.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych, począwszy od nr. 72. do 111. włącznie.

Marszałek zawiadamia, iż na żądanie posłów Adama hr. Potockiego i Szymona Tarczanowskiego udzielił im urlopu na dni ośm.

Wnioski świeże u łaski marszałkowskiej złożone odczytane zostały.

1. Wniosek posła hr. Gołuchowskiego:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: ażeby wszystkim żydom bez różnicy przyznane było prawo do nabycia posiadłości realnych w królestwie Galicyi i Lodomeryi i w wielkiem xięstwie Krakowskiem.“

2. Wniosek posła Juliana Ławrowskiego:

„Wysokij Sojm izwołył udaty sia do c. k. prawytelstwa z proszeniem, szczyoby po wsich mistach powitowych otworeno c. k. magazyny soły dla ludej, soły dla chudoby i omokiw z cinoju wyznaczenoju z pewnym dodatkom dla kożdoho miścia wyrachowaty sia majuczym na pokrytie kosztii perezwozu.“

3. Wniosek tegoż posła Juliana Ławrowskiego:

„Wysokij Sojm izwołył postanowyty:

1) Rusli teatr wo Lwowi za proizwołenijem wysokoho prawytelstwa nyni pod zarjadom ruskoj Besidy zistajuczij maje poberaty zapomohu z fonda krajewoho w rocznoj ilkosty 3000 zr. w. a.“

2) Zapomoha taja wypłacznawatysia maje Wydiłowi zarjadczomu ruskoj Besidy wo Lwowi na ruki jej prysidatela za kwitom czerez Marszałka krajewoho zatwerdzenym.

3) Zarjadczyj Wydił ruskoj Besidy dożen z kincem kożdoho roku z otrymanoj sumy zdaty sprawn i dotyczny rozczety Wydiłowi Sejma krajewoho predložyty.“

4. Wniosek posła Guszałewicza :

„Wysokij Sejm izwołył u wysokoho prawytelstwa postaraty sia, aby sły zakon takij suszczestwuje, tojże zminionym zistał, sły ałe ne snszczestwuje, izjasnenije zdiłano, aby w podobnych słuczajach, koły odnu sztuku skotyny, chotiajby i kilkocho no na swij własnyj pożytok spotreblały, ałe nie rozprodawały, podatku konsumpecyjnoho ne poberano.“

Wniosek hr. Gołuchowskiego, wniosek drugi posła Ławrowskiego i wniosek posła x. Guszałewicza na zapytanie Marszałka popartym został przez znaczną ilość posłów.

Poseł x. Knziemski czyni interpelację do p. komisarza rządowego, żądając wyjaśnienia, co Wysoki Rząd uczynił z zamierzonym przekładem na język ruski prawa cywilnego, i z jakiej przyczyny wydrukowanie tego przekładu znowu wstrzymano.

Pan komisarz rządowy obiecuje na tę interpelację odpowiedź na jednym z najbliższych posiedzeń sejmowych.

Odczytano następnie pismo posła Smarzewskiego, którem tenże składa n laski Marszałkowskiej mandat dany mu przez Sejm do zasiadania w gronie Wydziału krajowego.

Z porządku dziennego przychodzi pierwsze czytanie wniosku posła Żuka-Skarszewskiego o zabezpieczeniu zagrożonego prawa własności pod względem propinacyi. Wnioskodawca popiera swój wniosek. Izba uchwała zgodnie z życzeniem wnioskodawcy odesłanie wniosku do osobnej komisji z pięciu członków z całego Sejmu wybrać się mającej. Wybór członków tej komisji odłożono na później.

Następuje z porządku dziennego pierwsze czytanie wniosku posła x. Stepka o wynagrodzenie dla więźniów wikaryuszów przy ich przeniesieniu z miejsca na miejsce. Wnioskodawca popiera wniosek. Odesłany uchwałą Izby do Wydziału krajowego.

Następnie pierwsze czytanie wniosku posła x. Ruczki o emeryturze dla Wincentego Pola. Poparty przez wnioskodawcę odesłany jest do komisji budżetowej.

Poseł Kraiński w imieniu Wydziału krajowego wnosi sprawozdanie i wniosek o nznauie ważności wyboru następujących posłów :

Ludwika Szumańczowskiego, posła z okręgu wyborczego mniejszych posiadłości powiatów Mogiła, Liszki i Skawina.

Jakóba Kulczyckiego, posła z okręgu wyborczego mniejszych posiadłości powiatów Rohatyn i Bursztyn.

Józefa Zabińskiego, posła gmin wiejskich Krościenko i Nowy Targ.

Dra. Jędrzeja Rydzowskiego, posła gmin wiejskich okręgu wyborczego powiatów Gorlice i Biecz.

Marcina Dziewońskiego, posła okręgu wyborczego powiatów Wieliczka, Podgórze i Dobrezyce.

Ludwika Kapiszewskiego, posła okręgu wyborczego mniejszych posiadłości powiatów Wadowice, Kalwarya i Andrychów.

Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego, posła z okręgu większych posiadłości obwodu złoczowskiego. Izba nznaje ważność każdego z osobna pomienionych wyborów.

Nowo przybyli posłowie przydzieleni zostali: poseł hr. Dzieduszycki do sekcji III., poseł Sawczyński do Sekcji IV.

Z porządku dziennego przypadające drugie czytanie wniosku o Towarzystwie kredytowym odłożonem zostało na wniosek posła Ludwika Skrzyńskiego do następującego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 1³/₄, zapowiadając następne posiedzenie na jutro 29go Grudnia o godzinie 11. Na porządku dziennym będzie drugie czytanie wniosku o Towarzystwie kredytowym, oraz dalszy ciąg wniosków komisji głodowej.

L. Sapięha w. r.

Franciszek Paszkowski w. r.

Jakób Kulczycki w. r.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 29. Grudnia 1865.

Posiedzenie siedmaste.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Kulczycki, Paszkowski.

C. k. komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Postów na początku 94, w ciągu posiedzenia 98.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₂.

Protokół posiedzenia sejmowego z dnia 28. Grudnia odczytany jest i przyjęty.

Petycyje do Sejmu wniesione odczytano aż do nr. 143. włącznie.

Złożony do łaski marszałkowskiej wniosek posła x. Mogilnickiego odczytuje sekretarz Kulczycki jak następuje:

„Wysokij Sojm halijskij izwołył przyczyniły się swoim wstawieniem u wys. c. k. prawytelstwa, szczyoby:

Wsim hromadam pid horamy i w horach obytajuszczym, kotryi izkluczno abo po bilszoi czasty z skotowodstwa zyjut i podatki oplaczujut, użytok syrowyci zo wsich bań i żeret pryrodných solnych dla chudoby rohowoi i owec, za stafoju umirennoju optafoju jak najskorijsze był przyzwołen, i położytelnym rozporządzeniem obnarodowłen.“

P. komisarz rządowy odpowiada na interpelacyę zrobioną przez posła x. Kuziemskiego na dniu 28go b. m., że przekład księgi prawa cywilnego na język roski wprawdzie już gotowy, lecz ze względów oszczędności nie mógł być dotąd drukowany, oraz że Rząd krajowy weźmie z tej interpelacyi powód do przypomnienia tej sprawy Ministerstwu Państwa.

Na żądanie posła Krzeczunowicza Izba dopuszcza do pierwszego czytania wniosek Wydziału krajowego w sprawie katastralnego oszacowania gruntów dziś dopiero w druku rozdany — i dla takowego postanawia wybór oddzielnej komisji z 9ciu członków złożonej z całego Sejmu wybrać się mających.

Z porządku dziennego następuje drugie czytanie wniosków o zmianach w statucie Towarzystwa kredytowego galicyjskiego i wniosków komisji przez sprawozdawcę komisji posła Zbyszewskiego. Otwiera się ogólna dyskusya.

Posel Zyblikiewicz stawia wniosek:

„Sejm zechce nechwalić: Sprawozdanie niniejsze zwraca się komisji z poleceniem, aby

1) poczyniła wnioski, czy wysoka Izba ma dać zezwolenie lub nie na zmianę statutów Instytutu kredytowego — lub pod jakimśi zastrzeżeniami?

2) aby wygotowała text zmienionych statutów, nad którym głosowaćby można;

3) tak same ma postąpić „z postanowieniami o wyborze delegatów do ogólnego zgromadzenia.“

Wniosek ten jest poparty.

Posel Krzeczunowicz stawia poprawkę w dwóch częściach:

„I. Wysoki Sejm raczy uchwalić: Sejm zgadza się na proponowaną przez ogólne zgromadzenie gal. Towarzystwa kredytowego zasadę, że zmiana w specjalnych ustawach tego Towarzystwa nastąpić może w skutek uchwały ogólnego zgromadzenia i za najwyższem zezwoleniem, bez wpływu Sejmu.

II. Wniosek powyższy raczy wysoki Sejm w myśl §. 41. regulaminu odesłać do komisji wybranej dla rozpoznania sprawy gal. Towarzystwa kred., wzmocnionej cztłere ma nowo obranymi członkami, i za-wiesić rozprawę nad tym wnioskiem, jako i nad wnioskiem komisji aż do powtórnego rozpoznania.“

Poprawka posła Krzeczunowicza również popartą została.

Po zamknięciu dyskusji Marszałek daje najprzód pod głosowanie pytanie, czy sprawozdanie komisji ma do tejże komisji być zwróconem. Izba uchwała odesłanie na powrót do komisji. Od innych części swego wniosku odstępuje poseł Zyblikiewicz; podobnie czyni poseł Krzeczunowicz, z wyjątkiem tej części swej poprawki, która się tyczy wzmocnienia komisji czterema nowymi członkami z Sejmu wybrać się mającymi. Za wezwaniem do głosowania Izba uchwała wzmocnienie komisji czterema członkami.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2³/₄, zapowiadając przyszłe posiedzenie dnia 30. Grudnia o godzinie 11tej, z porządkiem dziennym następującym:

1. Wybór członków do komisji katastralnej.
2. Wybór członków do komisji propinacyjnej.
3. Wybór nowych czterech członków do komisji dla sprawy Towarzystwa kredytowego.
4. Dalszy ciąg wniosków komisji dla sprawy zapobieżenia głodowi.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

J. Kulezycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 29. Grudnia 1865. r. do Sejmu wniesionych :

112. Miasto Gródek przez posła Smolkę, o osobny statut gminny i prawo wyboru własnego posła na Sejm.
113. Gmina Kozłów przez posła hr. Gołuchowskiego, o zapomogę z powodu nieurodzaju.
114. Gmina Zasadki przez posła Gniewosza, o zapomogę pieniężną.
115. Gmina Babin obwodu kołomyjskiego przez posła Gniewosza, o wsparcie i odpisanie podatków.
116. Gminy Dzurków, Jakubówka, Hanczarów i Bałahorówka przez posła Gniewosza, o zapomogę i wypłacenie im należności zaległej za robociznę przy budowaniu drogi.
117. Parafianie Dębowieckiego kościoła przez posła x. Morgensterna, o odpisanie zaległych podatków za rok 1865.
118. Gmina Wróblówka przez posła x. Morgensterna, o ulgę w opłacaniu podatków.
119. Gmina Krajowice w powiecie Jasielskim przez posła x. Morgensterna, o ulgę w opłacaniu podatków.
120. Dzierżawcy dworskich posiadłości w obwodzie przemyskim i rzeszowskim przez posła Boczkowskiego, o przyznanie im prawa wybieralności posła do Sejmu.
121. Gminy Korolówka, Olejów, Olchowiec i Kunysowice przez posła hr. Golejowskiego, o odpisanie podatków tegorocznych.
122. Właściciele posiadłości ziemskich obwodu Kołomyjskiego, przez posła hr. Golejowskiego, o odpisanie tegorocznych podatków.
123. Gminy Koniuszki, Zagórze i Czernichów przez posła x. Nehrebeckiego, o odłączenie ich od powiatu komarzańskiego a przyłączenie do samborskiego.
124. Gmina miasta Biecha przez posła Żuka Skarszewskiego, o uwzględnienie stanu mieszczańskiego przy układaniu ordynacyi wyborczej.
125. Gmina miasta Radymna przez posła Ziembickiego, o odpisanie podatków i zapomogę pieniężną.
126. Taż sama gmina przez posła Ziembickiego, o zmianę ordynacyi wyborczej.
127. Gminy Zołczów, Danilcze i Ujazd przez posła Młockiego, o odpisanie podatków i udzielenie pożyczki.
128. Gmina Zaborze przez posła Demkova, o wyjednanie jej prawa do pastwisk i zbiórki w lasach dworskich.
129. Gmina Żabie przez posła Łepkaluka, o odpisanie podatków za r. 1865.
130. Gmina Bandrów przez posła Rusieckiego, o odpisanie podatków i zapomogę.
131. Gmina Hoszowczyk przez posła Rusieckiego, o odpisanie podatków i zapomogę.
132. Gmina Hoszów przez posła Rusieckiego, o odpisanie podatków i zapomogę.
133. Gmina Zadwórze przez posła Rusieckiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
134. Gmina miasta Mikołajów przez posła Kulczyckiego, o prawo wyboru posła własnego do Sejmu krajowego.
135. Gmina Żabie przez posła Łepkaluka, o zapomogę w ziarnie.
136. Gmina Ustyanowa przez posła Rusieckiego, o darowanie zaległych podatków i zapomogę.
137. Gmina Wola niżna Jasielska przez posła Łapiczaka, użala się na zabranie jej lasów i pastwisk.
138. Gmina Korostno przez posła Pawlikowa, o wynagrodzenie za ustąpienie pola na gościniec cesarski.
139. Gmina Łodyna przez posła Rusieckiego, o zapomogę na przyszłe zasiewy.
140. Gmina Wola niżna Jasielska przez posła Łapiczaka, o zwrócenie zabranych jej gruntów.
141. Dozór kościoła P. Maryi w Krakowie przez posła Paszkowskiego, o zasilek pieniężny na restauracyę wielkiego ołtarza w tymże kościele.
142. Gmina Buszkowiczki przez posła x. Ant. Dobrzańskiego, o zapomogę i uwolnienie od płacenia podatków za rok 1866.
143. Gmina Buszkowice przez posła x. Ant. Dobrzańskiego, o zapomogę i uwolnienie od płacenia podatków za r. 1866.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 30. Grudnia 1865.

Posiedzenie ósmnaste.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Kulczycki, Paszkowski.

Komisarz rządowy: c. k. radzca dworu Possinger.

Posłów przy otwarciu 86.

Protokół posiedzenia z dnia 29. Grudnia odczytany jest i przyjęty.

Marszałek zawiadamia, iż udzielił urlopy 8dniowe żądającym ich posłom Wężykowi i Czechurze, oraz ze posłowie Lipczyński i Skrzyński Ignacy usprawiedliwili chorobą nieobecność swoją.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do nr. 160. włącznie.

Sekretarz Paszkowski odczytuje interpelację od posła Hubickiego, podpisaną przez wielu innych posłów z motywowanym zażaleniem na władzę obwodową złoczowską tej doniosłości:

1. „Czyli egzekwowanie podatków niezaległych lecz bieżących jest postępowaniem prawnem ?

2. Czyli i co wys. Rząd przedsięwziąć raczy, aby organa subordynowane, jak władza obwodowo-powiatowa, stosowały się do poleceń wys. Dyrekcyi krajowej finansowej ?

3. Czyli i co wys. Rząd postanowić zechce, aby ludność już i tak nędzą zagrożoną uspokoić i od dowolności niższych organów zasłonić ?“

Pan komisarz rządowy odpowiada: że egzekwowanie podatków w ciągu bieżącego kwartału jest nieprawnem. Rząd zbada tę rzecz, jako też i inne punkta interpelacyi, a następnie interpelantom udzieloną będzie odpowiedź.

Sekretarz Kulczycki odczytuje wniosek samoistny x. Kuryłowicza:

„Wysokij Sojm przyczyniajuczy się dилоm do rozszyrenia proswity w kraju uchwałyt:

Cztery klasy wyższy na gymnasium w Buczaczu majut się zawesty i uderzuwaty zo sredstw fonda krajewoho.“

Tenże sekretarz odczytuje interpelację do p. komisarza rządowego od posła x. Mogilnickiego i wielu innych posłów w celu wyjaśnienia, jak stoi sprawa tak zwanych sądów austregalnych do rozstrzygania sporów o grunta pomiędzy dawnymi dziedzicami i włościanami, do których projekt miało Ministerjum przedłożyć tego roku Radzie Państwa.

P. komisarz rządowy oświadcza, że zasięgnie w tym przedmiocie wiadomości, a potem na jednym z najbliższych posiedzeń odpowie.

Tenże sekretarz odczytuje interpelację do xięcia Marszałka i Wydziału krajowego od posła x. Ginilewicza i innych posłów dla zawiadomienia się, co zrobił Wydział krajowy odnośnie do ustawy względem uporządkowania i wykupu służebnictw co do lasów i pastwisk, nad którą zastanowienie się i podanie projektu do niej, jako i przedłożenie tego przedmiotu na następnej kadencji Wys. Izba poleciła Wydziałowi krajowemu.

Marszałek oznajmia, iż zniósłszy się z członkami Wydziału krajowego, później udzieli odpowiedź.

Z porządku dziennego następuje głosowanie do komisji. Marszałek zarządza najprzód głosowanie na 9ciu członków do komisji katastralnej. — Posiedzenie zawieszonem jest na kwadrans. — Po zaczęciu na nowo posiedzenia posłowie głosują. — Następnie wzywa Marszałek do głosowania na 5ciu członków komisji propinacyjnej. — Posłowie głosują.

Nareszcie następuje głosowanie na czterech dodatkowych członków do komisji dla sprawy Towarzystwa kredytowego na ostatniem posiedzeniu zadecydowanych.

Po dopełnieniu skrutowania czyta poseł Bocheński wypadek wyborów do komisji dla sprawy Towarzystwa kredytowego.

Obecnych w Izbie było posłów 100, głosujących 56; absolutna większość 51.

Otrzymali nad większość posłowie: Gnoiński 55, Zyblikiewicz 55, Krzeczunowicz 54, hr. Wodzicki Henryk 53 głosów.

Poseł Czajkowski odczytuje rezultat wyborów do komisji katastralnej. Obecnych posłów 100, głosujących 57; absolutna większość 51. — Otrzymali większość posłowie: Krzeczunowicz głosów 55, Szumańczowski 55, Wężyk 55, hr. Gołuchowski 55, x. Stępek 52.

Następnie otrzymali największą ilość głosów posłowie: x. Szwedzicki głosów 49, Paszkowski 44, Starowiejski 31, Ławrowski 29, Laskowski 24, Borysikiewicz 20, Grocholski 11.

Poseł książe Sanguszko odczytuje wypadek głosowania do komisji propinacyjnej. — Obecnych posłów 100; większość 51. — Otrzymali większość posłowie: Kraiński głosów 56, Żuk-Skarszewski 55, Gniewosz 54.

Następnie otrzymali największą ilość głosów posłowie: Pawęcki głosów 44, Zakrzewski głosów 34, hr. Potocki A. 30.

Ponieważ do komisji katastralnej tylko pięciu, a do komisji propinacyjnej tylko trzech członków otrzymało większość absolutną, — Marszałek zarządza drugie głosowanie pomiędzy tymi, którzy otrzymali największą ilość głosów.

Poseł Ławrowski oświadcza, że należąc do dwóch komisji i do Wydziału krajowego, nie mógłby już przyjąć wyboru do komisji katastralnej.

Następuje drugie głosowanie na czterech członków do komisji katastralnej, a potem drugie głosowanie na dwóch członków do komisji propinacyjnej.

Po dopełnieniu drugiego głosowania czyta poseł Czajkowski wypadek głosowania do komisji katastralnej.

Obecnych posłów 100. — Otrzymali większość posłowie: Paszkowski głosów 55, x. Szwedzicki głosów 55, Starowiejski 53, x. Ustyanowicz 52.

Poseł książe Sapieha czyta wypadek wyboru do komisji propinacyjnej: Na głosujących 56 otrzymał większość poseł Zakrzewski głosów 51. — Następnie otrzymali najwięcej głosów: poseł Pawęcki głosów 40, hr. Potocki Adam 9.

Ponieważ i tym razem jeden tylko członek komisji propinacyjnej utrzymał się większością absolutną, następuje trzecie głosowanie, po którym okazuje się rezultat skrutowania: na posła hr. Potockiego Adama głosów 49, na posła Pawęckiego głosów 7.

Gdy niepewnem było, czy jeszcze w czasie głosowania znajdowało się 100 posłów obecnych, Marszałek zapytuje Izbę, czy chce wybór ten hr. Adama Potockiego, który otrzymał do tej komisji głosów 49, uważać za ważny. Izba większością przyjmuje ten wybór.

Z porządku dziennego przychodzi dalszy ciąg uchwał dotyczących się zapobieżenia zagrażającej nędzy.

Jako sprawozdawca komisji poseł Starowiejski czyni wniosek następujący do uchwały:

1. Jako ustęp pierwszy ogłoszony wniosek komisji tej treści:

„Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem wyraża prośbę:

1. O uwolnienie wszystkich dokumentów, podań i protokółów, które dostarczanie wsparć przez fundusz krajowy z powodu tegorocznego nieurodzaju wywoła, równie jak i wpisów hipotecznych tych wsparć dotyczących od opłaty stęplowej i bezpośrednich opłat ustanowionych prawem z dnia 2. Sierpnia 1850. r., nr. Dz. pr. P. 329, i prawem z dnia 13. Grudnia 1862., nr. Dz. pr. P. 89.“

Następnie sprawozdawca proponuje w imieniu komisji jeszcze dwie części dalsze do tej uchwały:

„2. O uwolnienie od stęplów wszelkich skryptów, wexłów, obligacyj lub asygnacyj i innych dokumentów, wystawionych celem uzyskania pożyczki na zapomogę, — jako też o uwolnienie od dochodowego podatku tych dochodów, które wspomniane obligi przynosić będą.

3. O uwolnienie od portoryum wszelkich korespondencyj, jakie w sprawie tych zapomóg i ich zwrotu prowadzone będą między organami ustanowionemi do rozdawania i ściągania tych zapomóg.“

Marszałek poddaje pod głosowanie uchwałę, która jednomyślnie przyjęta jest w brzmieniu powyżej wypisanem.

Sprawozdawca poseł Starowiejski czyta potem ze strony komisji następujący wniosek drugi do uchwały następującego brzmienia:

„Sejm królestwa Galicyi i Lodomerji z wielkiem księstwem Krakowskiem wyraża prośbę:

1. by w miejscowościach nieurodzajem dotkniętych wstrzymać exekucję nie tylko podatku gruntowego tak od włościan jak i większych własności, ale także i podatku domowego klasycznego od całej rolniczej ludności;
2. aby przynajmniej w obwodzie kołomyjskim i w tych powiatach obwodn czortkowskiego i staniśławowskiego, gdzie podług urzędowych sprawozdań nieurodzaj jest ogólny, nie wymagać dla wstrzymania exekucji podatku uprzedniej prośby od strón, ale nakazać z nrzędu to wstrzymanie.“

Sprawozdawca mniejszości komisji hr. Russocki odczytuje wniosek mniejszości następującej treści:

„Wysoka Izba raczy uchwalić: Prośbę do tronu o zasystowanie exekucyj podatkowych w okolicach dotkniętych zupełnym nieurodzajem i o odpisanie rocznych podatków tak posiadłości większych jak i włościańskich.“

Poseł Landesberger popierając zdanie mniejszości, stawia następującą poprawkę do uchwały proponowanej przez komisję:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić jako dodatek czyli poprawkę do uchwały (alegat $\frac{2}{3}$) po punkci drugim:

3. W okolicach zaś zupełnym nieurodzajem dotkniętych, aby jednoroczne podatki całej ludności rolniczej odpisane zostały.“

Po wysłuchaniu wszystkich mowców sprawozdawca poseł Starowiejski oświadcza się w imieniu komisji zgodnym z wnioskiem mniejszości.

Poseł Landesberger cofa poprawkę swoją, żądając tylko, aby w brzmieniu wniosku mniejszości w miejsce wyrazów „rocznych podatków“ zamieścić wyrazy: „jednorocznych podatków.“

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek mniejszości, który przez Izbę jest przyjęty z wyrazami „jednorocznych podatków“ w miejsce „rocznych podatków“ według poprawki posła Landesbergera.

Sprawozdawca poseł Starowiejski wnosi o dozwozenie trzeciego czytania dwóch uchwał zapadłych.

Izba dozwala trzecie czytanie, uwalnia sprawozdawcę od przeczytania uchwał na nowo i przyjmuje w trzecim czytaniu uchwały według brzmienia powyżej wypisanego.

Poseł hr. Gołuchowski wnosi, aby przy zakończeniu przedmiotu tego, na podziękowanie Najjaśniejszemu Panu za dozwoloną pożyczkę 500.000 złr. w. a. dla zapobieżenia nędzy w krajn, Izba okazała wdzięczność swoją wniesieniem na cześć Najjaśniejszego Pana okrzyku: „Niech żyje Najjaśniejszy Monarcha Król nasz i Cesarz!“

Izba podnosi okrzyk: „Niech żyje!“

Sekretarz Kulczycki odczytuje wniosek posła x. Łozińskiego, aby Izba uchwaliła adres dziękczynny do Najjaśniejszego Pana za daną krajowi pomoc w tak wielkiej terazniejszej potrzebie.

Izba zgodnie z życzeniem wnioskodawcy postanawia odesłać ten wniosek do Wydziału krajowego.

Nakoniec uchwała Izba na wniosek sekretarza Paszkowskiego, aby niniejszy protokół na tem samem posiedzeniu był odczytany, a po odczytaniu przyjmuje ten protokół bez zmiany.

Zamykając posiedzenie zapowiada Marszałek posiedzenie następane na dzień 11. Stycznia 1866. r., oświadczać iz pierwszym przedmiotem porządku dziennego będzie sprawozdanie komisji o zmianach w statutach Towarzystwa kredytowego, jeżeli tylko przedmiot ten będzie przed tem wygotowany. Dalejszemi przedmiotami porządku dziennego będą: Pierwsze czytanie wniosków: posła Rutowskiego o statucie dla miasta Tarnowa; posła rektora Majera o majątku uniwersytetu krakowskiego; posła x. Trzeszczakowskiego o nauce gospodarstwa wiejskiego; posła Demkowa o poborze rekrutów i posła Zahorjki o młynarstwie.

L. Sapięha w. r.

Franciszek Paszkowski w. r.

Jakób Kulczycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 30. Grudnia 1865. r. do Sejmu wniesionych :

144. Gminy Balińce, Buczaczek i Trofanówka przez posła Golejowskiego, o usunięcie x. Nikorowicza od pobierania temporalistów w parafii balińieckiej.
 145. Gminy Babice, Bachow, Nienadowa, Hucisko i Skopów przez posła x. Stępka, o zapomogę.
 146. Gmina miasta Stary-Sącz przez posła Kmietowicza, o pozostawienie w tem mieście siedziby urzędu powiatowego.
 147. Gminy Dusowce i Chałupki Dusowskie przez posła x. Ant. Dobrzańskiego z prośbą, aby przy nowej organizacyi nie do jarosławskiego, lecz do przemyskiego powiatu przyłączone były.
 148. Gmina Domaradz przez posła x. Morgeusterna, z uzaleniem się na wysokie oszacowanie łąk przez komisję katastralną.
 149. Gmina Stary-Sącz przez posła Kmietowicza, o dowolnem udzielaniu konsensów przez urzęda powiatowe do wyszynku słodzonych napojów spirytusowych.
 150. Gmina Moskalówka przez posła Landesbergera, o wsparcie z powodu głodu.
 151. Gmina Monastersko przez posła Landesbergera, o zapomogę na przyszyły zasiew.
 152. Gmina Gustynek przez posła hr. Russockiego, o folgę w wypłacie podatków i przyjęcie ich należności za budowanie drogi na rachunek zaległych podatków.
 153. Gmina Boryszkowce przez posła hr. Russockiego, o udzielenie zapomogi.
 154. Gmina Laskowce w powiecie budzanńskim przez posła hr. Russockiego, o zapomogę z powodu nieurodzaju.
 155. Gmina Trojca i Bereżanka w powiecie borszczowskim przez posła hr. Russockiego, o darowanie podatków za rok 1865.
 156. Gmina Jazłowiec przez posła hr. Russockiego, ponawia prośbę wniesioną do Sejmu w r. 1863, o załatwienie stosunków szkolnych tamże.
 157. Gmina Peczeniżyn przez posła hr. Golejowskiego. o pożyczkę 5000 złr. na zapomogę dla zapobieżenia głodowi.
 158. Gmina Peczeniżyn przez posła hr. Golejowskiego, o zapomogę, ulgę w płaceniu podatków i zaradzenie szerzającej się lichwy.
 159. Gmina Tarnowiec przez posła Zbyszewskiego, o rozłożenie na cały kraj nałożonej na nią kwoty konkurencyjnej do budowania tamy na Sanie.
 160. Gminy Glinki i Majdan średni przez posła x. Szwedzickiego, o zapomogę lub pożyczkę.
-

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 11. Stycznia 1866.

Posiedzenie dziewiętnaste.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Kuleczycki, hr. Wodzicki Ludwik, Paszkowski.

Komisarz rządowy: c. k. radzca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 96, w ciągu posiedzenia 111.

Posiedzenie otwarte o godzinie 11tej i 1/2.

Odczytano dalszy ciąg petycyj nadeszłych do Sejmu, poczynawszy od Nru. 161. do Nru. 247. włącznie.

Odnosząc się do listy petycyj dopiero co przeczytanych, poseł Boczkowski wnosi, aby według zastrzeżenia objętego §. 82. regulaminu Izba postanowiła petycyje o zapomogę z tytułu nieurodzaju odsyłać wprost po przeczytaniu spisu już nie do komisji petycyjnej, lecz do Wydziału krajowego, jako w tym przedmiocie od Sejmu umocowanego, petycyje zaś dotyczące się podziału administracyjnego kraju, w ten sam sposób przysyłać zaraz komisji do podziału tego wyznaczonej. Wniosek posła Boczkowskiego przez Izbę jest przyjęty, oraz przesłanie Nrów petycyj 162, 163, 164, 168, 169, 174, 183, 186, 187, 190, 191, 192, 196, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 206, 207, 211, 230, 231, 232, 233 do komisji podziału administracyjnego, a petycyje Nr. 165, 170, 172, 173, 175, 188, 189, 197, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 224, 225, 226, 228, 229, 237, 238, 241 i 242 do Wydziału krajowego.

Marszałek zawiadamia, iż udzielił urlopy ośmiodniowe żądającym ich posłom: x. Fortunie i Janowskiemu. Świadczenia lekarskie w dowód niemożności stawienia się nadsełali poseł Kirchmajer i Kallir.

Poseł Wężyk usprawiedliwia kilkodniową nieobecność chorobą żony.

Odczytano doniesienie o ukonstytuowaniu się komisji.

Komisya do spraw Wydziału krajowego na dniu 4. Stycznia obrała prezydującym posła Boczkowskiego, sekretarzem posła Rydzowskiego. Komisya katastralna na dniu 31. Grudnia obrała prezydującym JE. hr. Gołuchowskiego, zastępcą posła Paszkowskiego, sekretarzem posła Szumańczowskiego. Komisya do podziału administracyjnego kraju obrała prezydującym JE. hr. Gołuchowskiego, sprawozdawcy jeszcze nie obrała.

Odczytano pismo posła Ludwika Dolańskiego, którem tenże składa mandat poselski z powodu choroby.

Marszałek oznajmia, iż gdy przez ustąpienie posła Dolańskiego zostaje opróżnionem miejsce w dwóch komisjach, funduszowej i prawnej, które tenże zajmował, — sekcya III., z której był wybranym, przystąpić ma do nowego wyboru.

Poseł Zyblikiewicz wnosi, aby ten podwójny wybór dokonany był z całego Sejmu. Wniosek posła Zyblikiewicza dany pod głosowanie upada. Zastępstwo posła Dolańskiego do tych komisji nastąpić ma z sekcji. P. hr. Henryk Wodzicki, używając prawa służącego mu z §. 10. regulaminu, i z powodu zatrudnień w komisjach, uprasza, aby Sejm wybrał rewidenta na jego miejsce. Marszałek oznajmia, że wybór rewidenta zarządzi wkrótce.

Sekretarz Kuleczycki czyta wnioski posła x. Ustyanowicza:

1. „Wysokij Sojm izwołył uchwałyty: Na preparandach do stanu uczytelskoho wo Lwowi i Krakowi maje predpodawaty sia naukowyj kurs weterynarji, jako predmet obowiazkowyj.“

2. „Wysokij Sojm izwołył uchwałyty: Wydział krajowyj udast' sia do wysokoho c. k. Namiestnyctwa, daby po wsich dorohowych i mostowych mytnyciach, tak skarbowych jak i prywatnych, po

waich perewozach w kraju, wsiaka młod' domowoi chudoby jeszcze ne odojona (säugendes Jungvieh) bez uwiazu za materamy bizaszczaja, ot mytnoi opłaty była swobodna.“

Oba te wnioski zostają poparte przez dostateczną ilość posłów.

3. Wniosek posła x. Ustyanowicza:

„Wysoki Sejm izwołył uchwałyty:

Po wsich szkołach ludowych, tak zwanych parafialnych, w Hałycyi majesia zminyły rocznyj kurs szkolnyj z 10. misiacznego na 7. misiacnyj tak, szczyby dity w tych szkołach w zymy wit 1. Oktowrija do poślidnoho Marta, a w liti wit 1. Czerwcia do 18. Łypcia do prymusowoho posiszczanija były obowiazannymy, pozostawljuczuy odnakoż pońnuju swobodu každyj hromadi derżatysia prawyła, jakoje w tom wzhladi dla szkół trywialnych suszczestwuje, i nadal suszczestwowaty dołżno.“

Wniosek ten niepoparty na zapytanie Marszałka upada.

Sekretarz hr. Wodzicki czyta wnioski:

1) Posła Kabata poparty:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić i stosowne obmyślić środki:

- 1) aby ustanowiono osobną władzę szkolną krajową, składającą się z ludzi fachowych, niezawisłą od władz krajowych politycznych;
- 2) aby wprowadzono w życie nadzór deputacyi gminnej w myśl §§. 117. do 121. planu edukacyjnego;
- 3) aby w szkołach średnich zaprowadzono język krajowy jako wykładowy we wszystkich przedmiotach -- nauka zaś języka niemieckiego, żeby stanowiła osobny przedmiot obowiązujący wszystkich uczniów;
- 4) aby przekształcono lwowski fakultet filozoficzny stosownie do potrzeb gimnazyj krajowych — oraz komisję egzaminacyjną dla nauczycieli gimnazjalnych w tej myśli, aby do tej komisji należeli także inspektorowie szkół i inni ludzie fachowi z głosem rozstrzygającym — niemniej aby ustanowiono na tym fakultecie także katedrę pedagogii wyższej, szczególnie metodyki;
- 5) aby ile możności podwyższono płacę nauczycieli, chociażby tylko dodatkami do osoby (ad personam) dopóki są w służbie czynni — albo podwyższeniem tak zwanych decenniów;
- 6) aby pomozono szkoły średnie przez zaprowadzenie jednego przynajmniej gimnazjum wyższego w Sanoku i dwóch niższych w Jaśle i Złoczowie;
- 7) aby ustanowiono komisję do układania i wydawania wszystkich książek szkolnych pod zarządem Wydziału krajowego, złożonej z ludzi fachowych, szczególnie nauczycieli.“

2. Posła Pietruskiego poparty:

„Wysoki Sejm wysadzi komisję z pięciu członków wybranych z sekcji, która zbadawszy tę sprawę, przedstawi wniosek odpowiedni w celu usunięcia tak zwanej terny przy obsadzeniu prebend laikalnych w królestwie Galicyi i Lodomeryi z wielkiem księstwem Krakowskiem.“

3. Posła hr. Russockiego poparty:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić podanie gdzie przynależy, by równouprawnienie nastąpiło, a zatem aby §. 21. dotyczący ustawy zawierający uwolnienie od poboru wojskowego dla włościan, zastosowany także został dla większych właścicieli ziemskich, tudzież dla właścicieli miejskich wolnych gruntów.“

Odczytano interpelację posła x. Naumowicza i współpodpisanych do p. komisarza rządowego tej treści: „Czy Rząd krajowy zawiadomił sobie podległe władze o tem, że eksekucya za podatki w miejscach dotkniętych nieurodzajem ma być wstrzymana, i że o to domagać się wolno, gdyż z obwodu brzeżańskiego i złoczowskiego dochodzą wieści na faktach osnowane, że eksekucye jak zwykle bywają przeprowadzane?“

P. komisarz rządowy odpowiada zaraz, że zawiadomienia do władz względem wstrzymania eksekucyi podatków poszły, przepisy instrukcyi wydanej idą nawet tak daleko, że ma być ogłoszonym kontrybuentom w razie zalegania w podatkach, iż mogą prosić o odroczenie rat. — O szczegółowych przypadkach, jakieby w obwodzie brzeżańskim zajęć miały, zasięgnie p. komisarz rządowy wiadomości, i Wys. Sejmowi udzieli jej na jednym z najbliższych posiedzeń.

Następuje interpelacja posła Starowiejskiego i współpodpisanych tej treści: „Czy rozporządzenie tyczące się wstrzymania eksekucyi podatkowych w miejscach nieurodzajem dotkniętych, stosuje się tylko do okręgu administracyjnego lwowskiego, czy też także i do okręgu administracyjnego Krakowskiego?“

P. komisarz rządowy odpowiada zaraz, iż nie wątpi o tem, że reskrypt wys. Ministeryum przesłany Dyrekcyi finansowej we Lwowie, również został przesłany Dyrekcyi finansowej krakowskiej, — o ile zaś taż Dyrekcyja udzieliła już także rozporządzenie to urzędowi powiatowemu tamtego okręgu, o tem p. komisarz rządowy obiecuje, dowiedziawszy się, zawiadomić pp. interpelantów na jednym z najbliższych posiedzeń.

Następnie odczytana jest interpelacya posła Starowiejskiego i współpodpisanych tej treści: „1. Do jakiego funduszu, czy do religijnego, czy do edukacyjnego, fundacya Zareby w Krośnie przy likwidacyi i rozdziale funduszu pojezuickiego w r. 1787. przydzieloną została? — 2. W jakim stanie dzisiaj ta fundacya się znajduje?“

P. komisarz rządowy, po zaciągnięciu informacji, przyrzeka odpowiedź.

Poseł Golejowski i współpodpisani interpelują Marszałka:

1. „Jakie Wydział krajowy poczynił kroki, by zapomoga umierającym z głodu jak najspieszniej rozdana była, skoro od dwóch tygodni oddana została do rozporządzenia Wydziałowi krajowemu zaasyguowana przez Najjaśniejszego Pana z funduszu Państwa pożyczka 500.000 złr.? — 2. Czy pożądana wiadomość jest prawdziwą, że uchwała Sejmu dotycząca użycia kredytu krajowego dla zapobieżenia zagrażającej nędzy, uzyskała sankcyę Najjaśniejszego Pana?“

Marszałek odpowiada, że w wykonaniu ustawy sejmowej złożona przez Wydział krajowy komisya już się ukonstytuowała.

Sankcyja, jak z wiarogodnego źródła wiadomo, została udzieloną ustawie.

P. komisarz rządowy potwierdza, że sankcyja przez Najjaśniejszego Pana już została udzieloną.

Następnie p. k. komisarz rządowy, odpowiadając na interpelacyę posła Hubickiego na posiedzeniu dnia 30. Grudnia uczynioną, a mieszczącą zażalenie przeciw naczelnikowi obwodu złoczowskiego, wyjaśnia na mocy aktów, iż postępowanie władzy obwodowej w ogóle było zgodne z przepisami, a mianowicie, iż odmawiając odpisania podatków zwracano uwagę proszących, iż mogą podawać o odroczenie rat podatkowych, podania zaś o odroczenie po największej części przychylnie zostały załatwione. Nakoniec oświadcza p. komisarz, iż w jednym przypadku Rząd z ubolewaniem dostrzegł, że naczelnik postąpił sobie wbrew przepisom istniejącym i wbrew rozporządzeniom władzy wyższej, więc zupełnie nielegalnie zarządził exekucye, pomimo prośby o odroczenie i pomimo otrzymania od Dyrekcyi finansowej powtórnego nakazu powstrzymania exekucyi. Exekucya nastąpiła istotnie za kwartał 4ty r. 1865., który jeszcze zaległym nie był. — Za to przekroczenie służbowe i za nieposłuszeństwo władzy wyższej naczelnik złoczowskiego obwodu w drodze dyscyplinarnej został już należycie ukarany. Nielegalności podobne, gdyby się jeszcze okazały, pociągną za sobą i nadal przykładowe skarcenie ze strony władzy wyższej.

Dalej odpowiada p. komisarz rządowy na drugą interpelacyę x. Mogilnickiego, zrobioną na posiedzeniu dnia 30. Grudnia, że sprawę ustanowienia mieszanych sądów do traktowania sporów pochodzących z byłego stosunku poddaństwa między dawniejszymi dziedzicami i ich poddanymi, zawieszono w skutek Najwyż. postanowienia z 6. Listopada 1865., że zatem obowiązuje nadal rozporządzenie Ministerstwa z dnia 24. Października 1865. r., wydane na podstawie najwyż. postanowienia z dnia 20. Października tegoż roku, według którego traktowanie tych spraw do kompetencji sądów zwyczajnych należy.

Poseł Krzeczunowicz w imieniu Wydziału krajowego odpowiada na interpelacyę zrobioną przez x. Ginilewicza na posiedzeniu dnia 30. Grudnia, tyczącą się ustawy co do uporządkowania i wykupna służebnictw.

Z opowaznienia Sejmu Wydział krajowy zajmował się tym przedmiotem. Sprawozdanie Wydziału już nawet w roku 1863. gotowem było, lecz z powodu zamknięcia sesyi sejmowej przedłożonem być nie mogło. Jest ono teraz uzupełnionem, jest już w druku i przedłożonem będzie Wys. Sejmowi, skoro ziąże Marszałek zechce zamieścić ten przedmiot na porządku dziennym.

Marszałek oznajmia Izbie, że nowo przybyłych posłów rozdzielił do sekcji w ten sposób: iż poseł Żabiński przydzielonym został do sekcji I., — poseł Trzeciecki do sekcji III., — poseł Geringer do sekcji II., — a x. Antalkiewicz do sekcji V. — Izba rozdział ten przyjmuje do wiadomości.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku posła Kutowskiego, tyczącego się wydania Statutu dla miasta Tarnowa. Wnioskodawca popiera wniosek, żądając, aby do Statutu dla mia-

sta Tarnowa wybraną była osobna komisya z 10ciu członków złożona z Sejmu całego, którejby następnie Statuta innych miast przydzielonymi były.

Posel Zyblikiewicz wnosi, aby wybraną była osobna komisya z 5ciu członków sekcjami.

Wniosek posła Zyblikiewicza, poddany pod głosowanie przez Marszałka, upada.

Izba uchwała wybranie osobnej komisji dla Statutów miejskich z 10ciu członków z całego Sejmu wybrać się mających.

Następuje pierwsze czytanie wniosku Rektora Dra. Majera, tycaącego się majątku uniwersytetu krakowskiego.

Rektor Dr. Majer popiera swój wniosek. Izba zgodnie z wnioskiem uchwała odesłanie onego do Wydziału krajowego.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła x. Trzeszczakowskiego, tycaącego się zaprowadzenia nauki gospodarstwa w szkołach ludowych. Wnioskodawca popiera wniosek.

Izba uchwała odesłanie onego do komisji dla spraw edukacyjnych.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Demkowa, tycaącego się odstawiania na przyszłość rekrutów osobno chrześcijańskich, a osobno żydowskich. Wnioskodawca popiera wniosek.

Izba uchwała odesłanie do komisji administracyjnej.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Zahorjki, tycaącego się wydania ustawy regulującej przemysł młynarski.

Wnioskodawca dla popierania wniosku swego odstępuje głosu posłowi Borysikiewiczowi. Izba zezwala na to odstąpienie. Posel Borysikiewicz popiera wniosek. Izba uchwała odesłanie do komisji administracyjnej.

Z porządku dziennego posel Krański imieniem Wydziału krajowego odczytuje sprawozdanie z wyborów, wnosząc o uznanie wyboru posłów następujących:

posła z większych posiadłości obwodu stryjskiego Zygmunta Sawczyńskiego;

posła z większych posiadłości obwodu sandeckiego Franciszka Trzecieskiego;

posła z większych posiadłości obwodu złoczowskiego Józefa Geringera.

Izba wybory posłów Sawczyńskiego, Trzecieskiego i Geringera uznaje za ważne.

Marszałek wzywa do wykonania przepisane go prawem przyrzeczenia posłów, którzy takowego jeszcze nie wykonali.

Sekretarz hr. Wodzicki czyta formułę przyrzeczenia.

Składają przyrzeczenie przez podanie ręki Marszałkowi posłowie: Sawczyński, hr. Dzieduszycki Włodzimierz, Geringer, Trzecieski, Szumańczowski, Rydzowski, Dziewoński, Kapiszewski i Kulczycki.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2. i $\frac{3}{4}$, zapowiada następne posiedzenie na dzień 12go Stycznia o godzinie 11tej. — Na porządku dziennym będzie najprzód sprawozdanie komisji o Towarzystwie kredytowem, następnie sprawozdanie komisji petycyjnej.

L. Sapiha w. r.

Franciszek Paszkowski w. r.

L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 11. Stycznia 1866. r. do Sejmu wniesionych:

161. Gmina Dziewięcierz przez posła Pawęckiego, o powstrzymanie sekwestracji za zaległe podatki od lat 16 w kwocie 7.157 zlr. w. a.
162. Gmina Terszaków w powiecie łackim przez posła Krawcowa, o przyłączenie jej do powiatu komarzańskiego.
163. Gmina Manastérczec w powiecie łackim przez posła Krawcowa, o przyłączenie jej do powiatu komarzańskiego.
164. Gmina Mosty w powiecie łackim przez posła Krawcowa, o przyłączenie jej do powiatu komarzańskiego.
165. Gmina Równia przez posła Rusieckiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
166. Gmina Laszki w powiecie radymniańskim przez posła x. Ant. Dobrzańskiego, o uwolnienie jej od konkurencyi do gościńca bełzko-jarostawskiego.
167. Gmina Mosty-Wielkie przez posła x. Juzyczyńskiego, użala się na krzywdę wyrządzoną jej przez komisję serwitutową.
168. Gminy Chliple i Sulkowice w powiecie rudeckim przez posła x. Nehrebeckiego, o przyłączenie ich do powiatu samborskiego lub mościskiego.
169. Gmina Majdan przez posła x. Ruczkę, z prośbą, aby przy projektowanym podziale terytoryalnym nie była przyłączoną do powiatu rozwadowskiego.
170. Gmina Horozanka w powiecie podhajeckim przez posła x. Polowego, o zapomogę.
171. Gminy Zarwanica i Sapowa z przyległościami w powiecie wiśniowczyckim przez posła x. Kuryłowicza, o uwolnienie ich od utrzymywania wdowy po nauczycielu tamtejszym Wilhelminy Kutynskiej, przez przeniesienie jej pensyi na fundusz szkolny.
172. Gminy Zarwanica i Sapowa przez posła x. Kuryłowicza, o zapomogę i odpisanie podatków na r. 1866.
173. Gmina Mysłów w powiecie kałuskim przez posła x. Petruszewicza, o zapomogę z powodu nędzy.
174. Gmina Bolechów przez posła Hoppena, o zmianę w ordynacyi wyborczej i wyjednanie dla tego miasta siedziby nrzędu powiatowego.
175. Gmina Uhrynów górny przez posła Hoppena, o zapomogę tytułem pożyczki i odpisanie podatków.
176. Gmina miasteczka Dolina w obwodzie Stryjskim przez posła Hoppena, o poparcie prośby podanej do Ministerstwa względem oddania szkoły tamtejszej pod zarząd konsystorza obrz. łacińskiego.
177. Gmina Lipie przez posła Liszcza, w sprawie służebnictw co do wrębu w lasach mrowelskich.
178. Gmina Mrowla przez posła Liszcza, w sprawie służebnictw co do wrębu w lasach mrowelskich.
179. Gmina Lipie przez posła Liszcza, o przeprowadzenie reliucyi mesznego, które oddaje w zbożu.
180. Część gminy Mrowla przez posła Liszcza, o uregulowanie prawa do wypasu w lasach mrowelskich.
181. Gmina Bratkowice przez posła Liszcza, o uregulowanie prawa do wypasu i wrębu w lasach bratkowieckich.
182. Gmina Mrowla przez posła Liszcza, o przeprowadzenie reliucyi mesznego, które oddaje w zbożu.
183. Gmina Radomyśl, obwodu tarnowskiego, przez posła x. Ruczkę, o przeniesienie do tego miasta siedziby nrzędu powiatowego.
184. Gmina Ostapie, w obwodzie tarnopolskim, przez posła Grocholskiego, o zmianę nauczyciela w tamtejszej szkole.
185. Lorch Paweł, nauczyciel szkoły ludowej w Kołodziejówce, przez posła Grocholskiego, użala się na prześladowanie go przez członków gminy.
186. Gminy powiatu grzymałowskiego przez posła Grocholskiego, o pozostawienie nrzędu powiatowego w Grzymałowie.
187. Właściciele większych posiadłości i gminy wiejskie wsi Lubsza i Lajśc, w powiecie żmigrodzkim, przez posła Grocholskiego, o zmianę w projektowanym podziale terytoryalnym.
188. Gmina Bakowce przez posła Grocholskiego, o zapomogę i zawieszenie wypłaty podatków bieżących do Lutego 1867.
189. Gmina Bakowce przez posła Grocholskiego, o zapomogę w drodze pożyczki na zasiew wiosenny.

190. Wydział miejski Jasła przez posła Grocholskiego, o przywrócenie obwodu jasielskiego tak jak bywało.
191. Wiszniewski Henryk, właściciel dóbr Dobrzany i Putiatycze, przez posła Kozłowskiego, o przeniesienie dóbr jego do powiatu grodeckiego.
192. Hr. Drohojowski Kazimierz przez posła Kozłowskiego, o przyłączenie do powiatu mościskiego dóbr jego Tamanowice, Bolanowice i Bolanówka.
193. Gminy powiatu rymanowskiego, brzozowskiego i sanockiego przez posła Laskowskiego, o utworzenie gimnazjum w Krośnie.
194. Właściciele większych posiadłości obwodu sanockiego przez posła Laskowskiego, o przywrócenie gimnazjum w Krośnie.
195. Gmina miasta Krosna przez posła Laskowskiego, o zaprowadzenie napowrót gimnazjum tamże.
196. Obywatele powiatu lutowskiego przez posła Laskowskiego, o pozostawienie siedziby urzędu powiatowego w Lutowskach.
197. Właściciele większych posiadłości powiatu bireckiego przez posła Gniewosza, o odpisanie podatku gruntowego i o pożyczkę uprocentowaną.
198. Gminy Laszki zawiązane, Niehowice i Knihynicze, w powiecie rudeckim, przez posła Gniewosza, o przyłączenie ich do powiatu samborskiego.
199. Szczepański Alexander przez posła Gniewosza, prosi o przyłączenie dóbr jego Laszki zawiązane, Niehowice, Knihynicze, Kropiwniki i Kościelniki do powiatu samborskiego.
200. Miasto Biecz przez posła Zyblikiewicza, o pozostawienie tamże siedziby urzędu powiatowego.
201. Gmina miasta Nizankowice przez posła Kozłowskiego, o prawo wyboru osobnego posła na Sejm.
202. Hr. Żaluska Zofia przez posła x. Morgensterna, o przyłączenie dóbr Siedliszowice i Demblin do urzędu powiatowego w Dąbrowie.
203. Miasto Oświęcim przez posła Zyblikiewicza, o siedzibę powiatu w Kentach lub Oświęcimie.
204. Gmina Willamowice i wiele innych gmin obwodu wadowickiego przez posła Zyblikiewicza, o pozostawienie w Kentach siedziby urzędu powiatowego.
205. Gmina Turze, obwodu Samborskiego, przez posła Zyblikiewicza, uzala się na dowolne postępowanie urzędów zupełnych w Drohobyczy i Stebniku przy wydawaniu soli bydłowej.
206. Miasto Kenty przez posła Zyblikiewicza, o pozostawienie tamże siedziby urzędu powiatowego.
207. Gmina Tejsarów, powiatu mikołajowskiego, przez posła Smolkę, o przyłączenie jej do powiatu stryjskiego.
208. Właściciele większych posiadłości i niektóre gminy powiatu lutowskiego przez posła Laskowskiego, o odpisanie podatków, udzielenie zapomogi, znizenie ceny soli, przedłużenie terminu do reklamacyj katastralnych, zaprowadzenie przymusowej assekuracji od ognia i dogodne przydzielenie do przyszłego urzędu powiatowego.
209. Gmina miasta Gorlice przez posła Rydzowskiego, o wstrzymanie udzielania konsensów do wyszynku słodzonych napojów spirytusowych i o uchycenie już udzielonych.
210. Gmina miasta Gorlice przez posła Rydzowskiego, o zmianę krajowej ordynacji wyborczej.
211. Właściciele większych posiadłości i gminy powiatów Kenty i Oświęcim przez posła Zyblikiewicza, o pozostawienie siedziby urzędu powiatowego w Kentach.
212. Gmina Dubowica przez posła Pietrnskiego, o zapomogę i odpisanie podatków bieżących.
213. Gmina Perekosy przez posła Pietruskiego, o zapomogę.
214. Romańska Jadwiga, właścicielka realności w Pohrebcach, przez posła Smolkę, o zapomogę i odpisanie podatków za r. 1865. i 1866.
215. Gmina Czarna, w powiecie ustrzyckim, przez posła Smolkę, o zapomogę.
216. Gmina Peczenia w powiecie Gliniany, przez posła Smolkę, o pożyczkę 1000 złr. a. w.
217. Gmina Majscowa przez posła Smolkę, o ulgę w płaceniu podatków.
218. Gmina Kutty przez posła Smolkę, o pożyczkę 14.000 złr. i o wsparcie dla najuboższych.
219. Gmina Brustury, obwodu kolonyjskiego, przez posła Smolkę, o zapomogę.
220. Gmina Cucyłów, w powiecie Nadwórna, przez posła Smolkę, o zapomogę.
221. Gmina miasta Krakowiec przez posła Smolkę, o zmianę krajowej ustawy wyborczej.

222. Gmina miasta Dobromil przez posła Smolkę, w sprawie zakupu od skarbu prawa propinacyjnego.
 223. Gmina miasta Dobromil przez posła Smolkę, o zmianę krajowej nstawy wyborczej.
 224. Jasiński Ignacy dzierżawca dóbr Wiktorówka obwołu brzeżańskiego przez posła hr. Russockiego, o odpisanie podatku za rok 1865.
 225. Gmina Browary przez posła hr. Russockiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
 226. Właściciele większych posiadłości i gminy wiejskie obwołu przemyskiego przez posła Kozłowskiego, o odpisanie jednorocznego podatku z powodu nieurodzaju.
 227. Rada miasta Przemyśla przez posła Ziembickiego, o osobny Statut dla tego miasta.
 228. Pawlikowski Emil, właściciel włości Rosólna przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę pieniężną na spłacenie długów i zakupienie inwentarza.
 229. Rożański Jan, współwłaściciel włości Wołosów przez posła Boczkowskiego, o odpisanie podatków.
 230. Gmina miasta Bolechów przez posła Hoppena, o zmianę w ordynacji wyborczej i pozostawienie tamże siedziby urzędu powiatowego.
 231. Mochnacki Tymoleon przez posła Hoppena, o przyłączenie dóbr jego Tyśmieniczany i Zabereze do powiatu stanisławowskiego.
 232. Właściciele dworskich posiadłości i gmina wsi Chłopczyce przez posła Gnicwosza, o przyłączenie ich do powiatu samborskiego zamiast do Komarna.
 233. Właścicielka dóbr Sudkowice i Chliple, oraz gminy tych wsi przez posła Gniewosza, o przyłączenie ich do powiatu samborskiego lub mościskiego.
 234. Gmina Kałusz przez posła Zatwarnickiego, o zmianę ustawy wyborczej pod względem wyboru własnego posła na Sejm.
 235. Gmina Kałusz przez posła Zatwarnickiego, o przyczynienie się funduszem krajowym do utrzymania tamtejszej szkoły.
 236. Gmina Kałusz przez posła Zatwarnickiego, o wstrzymanie przepisów wydawania konsensów do wyszynku słodzonych napojów spirytusowych i o zabezpieczenie właścicielom prawa propinacyjnego.
 237. Knczyński Rudolf właściciel Chmielowa przez posła hr. Russockiego, o zapomogę na zasiew wiosenny.
 238. Kuczyński Rudolf przez posła hr. Russockiego, o odpisanie podatków na r. 1866 z włości Chmielowa.
 239. Gmina miasta Sanoka przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o prawo wybierania i wysyłania własnego posła na Sejm.
 240. Gmina miasta Stryj przez posła Zatwarnickiego, o zabezpieczenie prawa własności propinacji.
 241. Gminy Sławętyń i Szumlany, w powiecie bursztyńskim przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
 242. Gminy Cześniki, Łopuszna i Honoratówka przez posła Kulczyckiego, o zapomogę przez pożyczkę 25.000 złr. w. a.
 243. Gmina miasta Sanoka przez posła Skrzyńskiego, o utworzenie 8mio klasowego gimnazjum z dotacją z funduszu krajowego.
 244. Gmina miasta Wiśnicza przez posła Drozda, o pożyczkę 40.000—50.000 złr. na odbudowanie pogorzonego miasta.
 245. Gmina miasta Wiśnicza przez posła Drozda, o stosowne rozporządzenie w celu odpowiedniego użycia zabudowań klasztornych niegdyś Karmelitańskich.
 246. Gmina Łańcut przez posła Szpunara, o przedłużenie terminu do reklamacyj katastralnych.
 247. Gminy Białkamiech, Bużek, Czeremosznia, Usznia i Żulice przez posła Hubickiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
-

- 200
- 201
- 202
- 203
- 204
- 205
- 206
- 207
- 208
- 209
- 210
- 211
- 212
- 213
- 214
- 215
- 216
- 217
- 218
- 219
- 220
- 221
- 222
- 223
- 224
- 225
- 226
- 227
- 228
- 229
- 230
- 231
- 232
- 233
- 234
- 235
- 236
- 237
- 238
- 239
- 240
- 241
- 242
- 243
- 244
- 245
- 246
- 247
- 248
- 249
- 250
- 251
- 252
- 253
- 254
- 255
- 256
- 257
- 258
- 259
- 260
- 261
- 262
- 263
- 264
- 265
- 266
- 267
- 268
- 269
- 270
- 271
- 272
- 273
- 274
- 275
- 276
- 277
- 278
- 279
- 280
- 281
- 282
- 283
- 284
- 285
- 286
- 287
- 288
- 289
- 290
- 291
- 292
- 293
- 294
- 295
- 296
- 297
- 298
- 299
- 300

Protokół

obrad sejmowych z dnia 12. Stycznia 1866.

Posiedzenie dwudzieste.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Kulczycki, Paszkowski, hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radzca dworu Possinger.

Posłów obecnych przy rozpoczęciu 102, w ciągu posiedzenia 113.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11tej i 1/2.

Protokół posiedzenia z dnia 11. Stycznia odczytany został i przyjęty.

Poseł Kraiński, jako sprawozdawca Wydziału krajowego, wnosi redakcyę adresu dziękczynnego do Najjaśniejszego Pana, — według polecenia danego uchwałą sejmową z dnia 30. Grudnia — w następującej osnowie :

„Najjaśniejszy Panie!

Nieś ulgę cierpiącym i spieszyć z pomocą dla nieszczęśliwych, było zawsze odznaczającą onotą Najdostojniejszej Rodziny Habsburgów.

Wstępując Najjaśniejszy Panie, za własnym najszlachetniejszego serca Twego popędem w świetne poprzedników Twoich ślady, raczyłeś Wasza Cesarsko-Królewska Apostolska Mość okazać wielokrotnie wspaniałomyślną Swą troskliwość mieszkańcom królestwa Twego Galicyi i Lodomeryi i wielkiego księstwa Krakowskiego, którzy w rok ubiegłym nie tylko mnogimi, niszczącemi ich mienie pożarami, ale i niepamiętną głodem zagrażającą klęską nieurodzaju dotknięci zostali.

W imieniu tej to niedolą nawidzonej, a ojcowską Waszej Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości pieczołowitością pokrzepionej ludności, zgromadzony Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi i wielkiego księstwa Krakowskiego, składa niniejszem u stóp Waszej Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości, obok zapewnienia niezachwianej wierności, najuniżeńsze podziękowanie.“

Sekretarz Kulczycki odczytał tenże sam adres w języku ruskim.

Adres w całym brzmieniu powyższem jest przez Sejm przyjęty.

Poseł Zbyszewski, sprawozdawca komisji do sprawy Towarzystwa kredytowego, wnosi powtórne sprawozdanie tejże komisji.

Przy dyskusji ogólnej nikt wniosku nie stawił. W dyskusji szczegółowej: Według wniosku komisji przyjęty jest tytuł: „Uchwała Sejmu królestwa Galicyi i Lodomeryi i wielkiego księstwa Krakowskiego, dotycząca galicyjskiego stanowego Instytutu kredytowego.“

Do artykułu I. stawia poseł Skrzyński Ludwik następującą odmianę: „Galicyjski Instytut kredytowy jest dobrowolnem stowarzyszeniem właścicieli dóbr ziemskich, tabulą galicyjską i bukowińską objętych, pod gwarancją przez Stany galicyjskie przyjętą, w celu dostarczania kapitałów przez wydawanie listów zastawnych na hypotekę tych dóbr, a to pod solidarną gwarancją wszystkich właścicieli, którzy z dobrami takimi do Towarzystwa przystąpili,“ — następnie zgadza się wnoszący poprawkę na opuszczenie wyrazu „solidarność“. Przy głosowaniu wniosek posła Skrzyńskiego upada. Artykuł I. wniosku komisji przyjęty jest jak następuje:

„Celem galicyjskiego Instytutu kredytowego jest: dawanie pożyczek w listach zastawnych na hypotekę dóbr ziemskich tabularnych.

Artykuł II. Poseł Ławrowski wnosi, aby artykuł ten zupełnie został pominięty. — Poseł Skrzyński Ludwik proponuje, aby do artykułu zrobionym był dodatek „celem wykazania, iż fundusze te wedle przeznaczenia ustawą mu nadanego użyty były.“

Artykuł II. przez głosowanie całkiem uchylony zostaje, a przeto samo i poprawka upada.

Do artykułu III. poseł Skrzyński stawia poprawkę, według której ten artykuł miałby otrzymać brzmienie: „Rozwiązanie Instytutu kredytowego uchwalone przez ogólne zgromadzenie Towarzystwa nastąpić tylko może w drodze ustawy krajowej.

Uchwała ogólnego zgromadzenia Towarzystwa względem użycia majątku pozostałego po rozwiązaniu Instytutu kredytowego ma przez Sejm w drodze ustawy krajowej być zatwierdzoną, przyczem Sejm staranie mieć będzie, aby wszystkie zobowiązania Instytutu dopełniane były.“

Poseł Ławrowski wnosi, aby w pierwszym ustępie artykułu komisji opuścić wyrazy „Uchwała taka potrzebuje zatwierdzenia Sejmu.“ Poseł x. Pawlików wnosi poprawkę, według której w pierwszym ustępie wniosku opuszczone być miałyby wyrazy: „Uchwała taka potrzebuje zatwierdzenia Sejmu“, na końcu zaś drugiego ustępu po wyrazie „zobowiązań“ od punktu dodanem byłoby: „O takiej uchwale zawiadamia Towarzystwo Instytutu kredytowego Sejm, który potem będzie mieć starania, aby zobowiązania były dopełnione.“

Poseł Ławrowski odstępuje od swojego wniosku, przyjmując poprawkę x. Pawlikowa. Poprawka x. Pawlikowa przy głosowaniu upada. Poprawka posła Skrzyńskiego przez głosowanie nad obydwoma jej ustępami upada. Sejm zamienia w uchwałę oba ustępy artykułu III. wniosku komisji, który opiewać ma jak następuje: „Rozwiązanie galicyjskiego Instytutu kredytowego uchwała ogólne zgromadzenie; uchwała taka potrzebuje zatwierdzenia Sejmu.

W razie rozwiązania uchwała ogólne zgromadzenie, na jaki cel ma być użyty fundusz rezerwowy, jako też inny majątek Instytutu, pozostający po zaspokojeniu wszystkich jego zobowiązań. Sejm będzie miał staranie, aby zobowiązania te były dopełnione.“

Do artykułu IV. przychodzi pod głosowanie poprawka posła Kabata, według której artykuł ten brzmiećby powinien:

„Zmiany sprzeciwiające się powyższym artykułom I. i II., potrzebują zezwolenia Sejmu.“ Poprawka ta przez głosowanie upada. Artykuł IV. przedstawiony przez komisję jest przyjęty w następującem brzmieniu:

„Zmiany w ustawach galicyjskiego Instytutu kredytowego następują za uchwałami ogólnego zgromadzenia tegoż Instytutu. Zmiany nie sprzeciwiające się powyższym artykułom I. i II. nie potrzebują zezwolenia Sejmu“.

Do artykułu V. popartą jest poprawka posła Zyblikiewicza w dwóch częściach, mająca zastąpić oba artykuły V. i VI. wniosku komisji.

Sprawozdawca komisji oświadcza, iż większość członków tejże komisji przez poufne porozumienie już zgodziła się na wniosek posła Zyblikiewicza.

Marszałek poprawkę tę daje pod głosowanie. Wniosek posła Zyblikiewicza jest przez Izbę uchwalony w miejsce artykułu V., jak następuje: „Sejm zgadza się także, aby zmiany ustaw galicyjskiego Instytutu kredytowego, tudzież postanowienia względem wyboru delegatów do ogólnego zgromadzenia, przez ogólne zgromadzenie w roku 1861 uchwalone — teraz już weszły w wykonanie.

O ile zaś poprawki i dodatki do pomienionych zmian i postanowień, ze strony Rządu wniesione, w statutach zamieszczone być mają — Sejm pozostawia porozumieniu się Dyrekcji Instytutu z Rządem.“

Przez przyjęcie tego artykułu, odpada tem samem już artykuł VI. z wniosku komisji.

Trzecie czytanie uchwały, dotyczącej się galicyjskiego Instytutu kredytowego, odłożonem zostało do późniejszego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3¹/₂, następujące posiedzenie zapowiada na dzień 15go Stycznia. Na porządku dziennym będą:

Wybory do komisji edukacyjnej;

Wybór członków do komisji dla statutów miast większych;

Wybór jednego rewidenta;

Trzecie czytanie uchwały względem galicyjskiego Instytutu kredytowego;

Sprawozdanie Wydziału petycyjnego;

Pierwsze czytanie wniosku posła Samelzona o statucie dla miasta Krakowa;

Pierwsze czytanie wniosku posła Koczyńskiego o stopie procentowej i o lichwie;

Pierwsze czytanie wniosku posła Koroluka o nauczycielach szkół ludowych, i

Pierwsze czytanie wniosku posła x. Pietrusiewicza o języku wniosków, sprawozdań i trzeciego czytania.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

J. Kulczycki w. r.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 15. Stycznia 1866.

Posiedzenie dwudzieste i pierwsze.

Obecni: Marszałek książę Leon Sapicha.

Sekretarze: Kulczycki, Ludwik hr. Wodzicki, Paszkowski.

C. k. komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 109, w ciągu posiedzenia 128.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11^{1/2}.

Odczytano protokół posiedzenia z dnia 12. Stycznia.

Protokół przyjęty z poprawkami: posła x. Pawlikowa o odczytaniu adresu w języku ruskim; — posła Skrzyńskiego o zgodzie większości członków komisji do statutów Towarzystwa kredytowego na wniosek posła Zyblikiewicza, iż takowa nastąpiła przez poufne porozumienie się; — oraz z poprawką posła Zbyszewskiego, tyczącą się opuszczenia w przyjętym przez Izbę artykule IV. cytacyi artykułu przez Izbę uchwalonego.

JW. Namiestnik baron Paumgarten pismem do księcia Marszałka krajowego z dnia 12. Stycznia zawiadamia, iż Jego C. K. Apostolska Mość raczył Najmiłościwiej Najwyższem postanowieniem z dnia 6. b. m. dać Najwyższą sankcyę uchwalonej przez Sejm krajowy ustawie, dotyczącej użycia kredytu krajowego dla zapobieżenia zagrażającej niektórym okolicom kraju uędzy z powodu tegorocznego nieurodzaju, z tem jednakże zastrzeżeniem, że jeżeliby Wydział krajowy zamierzał, z mocy upoważnienia zawartego w drugiej części §. 1. rzeczony ustawy zawrzeć pożyczkę w formie obligów cząstkowych (Partial-Obligationen), i szłoby przytem o inne warunki jak te, które dekretem Kamery nadwornej z dnia 17. Grudnia 1847. r. (Zbiór ustaw prowincjonalnych dla królestwa Galicyi i Lodomerji z r. 1848. n. 2.) uznane są za dozwolone, — natenczas ma być przedłożony uchwalony plan pożyczki z wszelkiem możliwym przyspieszeniem do Najwyższego zatwierdzenia.

Xiądz biskup Polański z powodu słabości zdrowia, pismem do księcia Marszałka uprasza o urlop czterotygodniowy. — Izba przychyła się do tego żądania. Marszałek udziela urlop ośmiodniowy posłom: Hausnerowi i Kowbasiukowi.

Komisya propinacyjna wybrała przewodniczącym posła Kraińskiego, sekretarzem posła Żuka.

Posel Boczkowski wnosi, aby petycye tyczące się zmiany ustawy wyborczej zaraz po wejściu do Sejmu odselanemi były nie do komisji petycyjnej, lecz do Wydziału krajowego, któremu jeszcze na sesji r. 1861. Sejm polecił wypracowanie projektu zmian w ustawie wyborczej. — Izba do tego wniosku się przychyła.

Z porządku dziennego przychodzi wybór członków komisji do spraw edukacyjnych. Posel hr. Adam Potocki wnosi, aby komisya ta mająca się składać z 5. członków według uchwały Izby powiększoną została do 7. — Wniosek posła Adama Potockiego jest przez Izbę przyjęty.

Następuje głosowanie na 7. członków komisji do spraw edukacyjnych.

Po tem głosowaniu następuje głosowanie drugie na członków dziesięciu do komisji statutów miejskich.

Po ukończeniu tego głosowania Marszałek zarządza wybór jednego rewidenta w miejsce posła hr. Wodzickiego Henryka. Dokonanem jest głosowanie na jednego rewidenta.

Z porządku dziennego przychodzi trzecie czytanie uchwały sejmowej o Towarzystwie kredytowym w artykułach przez Sejm na posiedzeniu dnia 12. Stycznia przyjętych, przez sprawozdawcę posła

Zbyszewskiego. Uchwała w trzecim czytaniu jest przyjęta podług brzmienia artykułów w protokóle posiedzenia z dnia 12. Stycznia zapisanego, z tą różnicą, że przez opuszczenie artykułu II., artykuł III., IV. i V. przyjął liczby II., III., IV.

Posel Boczkowski jako sprawozdawca komisji petycyjnej przedstawia wnioski do tej komisji, a Izba według tychże wniosków uchwała, jak następuje:

a) Petycyę: $\frac{127 \text{ S.}}{59 \text{ p.}}$, $\frac{149}{72}$, $\frac{173}{93}$, $\frac{200}{107}$, $\frac{232}{123}$, $\frac{261}{143}$, $\frac{262}{147}$ odseła Sejm do komisji specjalnej dla wniosku

rządowego o podziale administracyjnym kraju do należytego użytku i uwzględnienia. —

b) Petycyę: $\frac{59 \text{ S.}}{23 \text{ p.}}$, $\frac{61}{25}$, $\frac{68}{28}$, $\frac{67}{29}$, $\frac{85}{33}$, $\frac{96}{39}$, $\frac{115}{49}$, $\frac{116}{50}$, $\frac{117}{51}$, $\frac{118}{59}$, $\frac{123}{57}$, $\frac{139}{61}$, $\frac{132}{64}$, $\frac{138}{65}$, $\frac{145}{69}$, $\frac{147}{70}$, $\frac{148}{71}$,
 $\frac{151}{74}$, $\frac{152}{75}$, $\frac{155}{78}$, $\frac{161}{79}$, $\frac{157}{80}$, $\frac{166}{89}$, $\frac{161}{91}$, $\frac{169}{92}$, $\frac{177}{96}$, $\frac{180}{97}$, $\frac{181}{98}$, $\frac{182}{99}$, $\frac{183}{103}$, $\frac{184}{101}$, $\frac{193}{103}$, $\frac{197}{104}$, $\frac{185}{105}$, $\frac{199}{106}$, $\frac{202}{109}$,
 $\frac{203}{110}$, $\frac{209}{113}$, $\frac{210}{114}$, $\frac{211}{115}$, $\frac{212}{117}$, $\frac{227}{118}$, $\frac{228}{119}$, $\frac{230}{121}$, $\frac{231}{122}$, $\frac{234}{125}$, $\frac{235}{127}$, $\frac{238}{129}$, $\frac{239}{130}$, $\frac{240}{131}$, $\frac{241}{132}$, $\frac{242}{133}$, $\frac{244}{135}$, $\frac{245}{136}$, $\frac{248}{139}$,
 $\frac{251}{142}$, $\frac{252}{143}$, $\frac{257}{145}$, $\frac{265}{150}$, $\frac{266}{151}$, $\frac{271}{153}$, $\frac{272}{154}$, $\frac{273}{155}$, $\frac{275}{157}$, $\frac{276}{158}$, $\frac{278}{160}$, $\frac{279}{195}$ odseła Sejm Wydziałowi krajowemu

do odpowiedniego użytku i uwzględnienia.

c) Petycyę N. $\frac{163}{86}$ komitetu Towarzystwa gosp. rolniczego krakowskiego, o wstrzymanie prac katastralnych, o unieważnienie dotychczasowych operatów katastralnych i o mianowanie komisji katastralnych z obywateli krajowych odseła Sejm komisji katastralnej do odpowiedniego użytku i uwzględnienia.

d) Odesłało petycyę N. $\frac{263}{148}$ gminy Domaradza, w obwodzie sanockim, o zbyt wysokie oszacowanie katastralne łąk — do komisji katastralnej dla odpowiedniego użytku i załatwienia.

e) 1. Nad ustępem petycyi p. Edmunda Jastrzębskiego N. $\frac{164}{57}$ i petycyi gmin do państwa łańcuckiego należących, co do wyjednania przedłużenia terminu do reklamacyj przeciw katastralnemu szacowaniu gruntów, tudzież nad petycyą właścicieli większych posiadłości obwodu krakowskiego, do tego samego przedmiotu odnoszące się, Sejm przychodzi do porządku dziennego;

2. Petycyę p. Edmunda Jastrzębskiego, i petycyę gmin do państwa łańcuckiego należących, co do ustępu o zawieszenie czynności katastralnych, odseła Sejm do komisji katastralnej do właściwego użytku.

f) Petycyę miast i miasteczek w sprawie przyznania im prawa wyboru posła do Sejmu, i o zmiany ustawy wyborczej, oznaczone N. $\frac{7 \text{ S.}}{10 \text{ p.}}$, $\frac{13}{11}$, $\frac{14}{12}$, $\frac{15}{13}$, $\frac{16}{14}$, $\frac{17}{15}$, $\frac{18}{16}$, $\frac{19}{17}$, $\frac{22}{18}$, $\frac{40}{19}$, $\frac{53}{20}$, $\frac{139}{41}$,
 $\frac{124}{58}$, $\frac{130}{62}$, $\frac{131}{63}$, $\frac{142}{67}$, $\frac{145}{68}$, $\frac{150}{75}$, $\frac{163}{76}$, $\frac{159}{82}$, $\frac{201}{112}$, $\frac{233}{124}$, $\frac{235}{126}$, $\frac{243}{134}$, $\frac{330}{177}$, $\frac{339}{189}$, $\frac{341}{180}$, $\frac{353}{184}$, $\frac{365}{186}$, $\frac{370}{189}$ odseła Sejm Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia z poleceniem, aby projekta co do zmian ordynacji wyborczej i statutu krajowego Sejmowi jak najrychlej przedłożył.

g) Petycyę zbiorowę dzierżawców większych posiadłości obwodu samborskiego i przemyskiego o przyznanie im prawa obioru posła na Sejm i wybieralności, odseła Sejm Wydziałowi krajowemu do należytego uwzględnienia z poleceniem, aby projekta co do zmian w ordynacji wyborczej i w statucie krajowym Sejmowi jak najrychlej przedłożył.

h) Petycyę gminy Turze N. $\frac{335}{178}$ z uzaleniem się na postępowanie urzędów żupnych w Drohobyczy i Stebniku przy wydawaniu soli bydłcej, odseła Sejm c. k. Namiestnictwu do zarządzenia ścisłego śledztwa w celu uchylenia na przyszłość podobnych nadużyć i przykładowego ukarania winnych.

i) Petycyę mieszkańców powiatu Lutowskiego o: 1) odpisanie podatków, 2) udzielenie zapomogi, 3) wyznaczenie pewnej sumy na budowę drogi, 4) wyjednania zniżenia ceny soli, 5) przedłużenie terminu do reklamacyj katastralnych, 6) zaprowadzenie ogólnego przymusowego zabezpieczenia od ognia, 7) o uwzględnienie przy podziale administracyjnym, — Sejm odseła co do 1, 2. i 3. Wydziałowi krajowemu, co do 4. i 6. do komisji administracyjnej, co do 7. do komisji dla podziału administracyjnego, nareszcie co do 5. jako już załatwionego, Izba przychodzi do porządku dziennego.

Sprawozdawca poseł Bączkowski zawiadamia wreszcie, iż komisya petycyjna dla przyspieszenia biegu interesów, odstąpiła już następujące prośby do komisyj istniejących, do których rzeczywiście należały: N. $\frac{12}{1}$ gminy Pruchnicka i Rosochacz, oraz $\frac{41}{3}$, $\frac{42}{4}$ gminy Myszy o zapomogę i o odpisanie podatków, komisji głodowej; N. $\frac{58}{22}$ komitetu Towarzystwa rolniczego galicyjskiego o wolność powiększania, pomniejszania i podziału posiadłości ziemskiej, N. $\frac{60}{24}$ w sprawie wolnego rozrządzania własnością ziemską, komisji prawniczej; N. $\frac{62}{26}$ Towarzystwa rolniczego krakowskiego o dotacyę dla zakładu czernichowskiego, komisji administracyjnej.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2., zapowiada następujące posiedzenie na dzień 16. Stycznia o godz. 11., i porządek dzienny następujący:

Pierwsze czytanie przedłożeń rządowych o budżecie krajowym i budżetach indemnizacyjnych; — pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie służebnictw; — sprawozdanie komisji funduszowej, w sprawie uposażenia fundacyi hr. Stadnickiego; — pierwsze czytanie wniosku posła Samelsoņa o statucie dla miasta Krakowa; — pierwsze czytanie wniosku posła Koczyńskiego o stopie procentowej i o lichwie; — pierwsze czytanie wniosku posła Koroluka o nauczycielach szkół ludowych; — pierwsze czytanie wniosku posła x. Pietrusiewicza o języku wniosków, sprawozdań i trzeciego czytania; — pierwsze czytanie wniosku posła x. Pawlikowa o gromadzkich kasach pożyczkowych; — pierwsze czytanie wniosku posła x. Pawlikowa o spichrzach gromadzkich; — pierwsze czytanie wniosku posła Smolki o stopie procentowej i postępowaniu sądowem.

L. Sapieha w. r.

Franciszek Paszkowski w. r.

Ludwik Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 15. Stycznia 1866. r. do Sejmu wniesionych:

248. Gmina Russow, obwodu kołomyjskiego, przez posła Adama hr. Potockiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
249. Gmina Ropczyce przez posła Rutowskiego, o umieszczenie urzędu powiatowego tamże.
250. Gmina Trzcinica, Przysieki, Siedliska i Pustowola przez posła Smolkę, o odpisanie podatków.
251. Gmina Szuparka przez posła Smolkę, o zapomogę.
252. Tyszler Szaul, zamieszkały w Turce, przez posła Smolkę, o pożyczkę 200 złr.
253. Gmina Sokolów przez posła Zbyszewskiego, o zmianę ustawy wyborczej.
254. Gmina Tyczyn przez posła Zbyszewskiego, o zmianę ustawy wyborczej.
255. Gmina Frysztak przez posła Zbyszewskiego, o zmianę ustawy wyborczej.
256. Gmina Nisko przez posła Zbyszewskiego, o zmianę ustawy wyborczej.
257. Gmina Tarnobrzeg przez posła Zbyszewskiego, o zmianę ustawy wyborczej.
258. Właściciele posiadłości dworskich przez posła Zbyszewskiego, o przydłużeniu terminu do reklamacyj katastralnych.
259. Dzierżawcy posiadłości dworskich obwodu tarnowskiego przez posła Zbyszewskiego, o prawo głosowania przy wybieraniu posła na Sejm.
260. Dzierżawcy posiadłości dworskich obwodu tarnowskiego przez posła Zbyszewskiego, o zaprowadzenie systematycznego podatku dochodowego.
261. Gmina miasta Sieniawa przez posła Koczyńskiego, o zmianę ustawy wyborczej.
262. Współwłaściciele dóbr Lipsko, Jędrzejówka, Łukawica, Wola Wielka wraz z włościanami obwodu zółkiewskiego przez posła Polanowskiego, o przydzielenie ich do powiatu Rawa.
263. Niesiołowski Jan, właściciel dóbr, przez posła Koczyńskiego, uzala się na podkopywanie prawa propinacyjnego ze strony urzędów powiatowych.
264. Gminy okolicy Piwniczna razem z magistratem przez posła Kmiotowicza, o pozostawienie urzędu powiatowego w Starym Sączu, i wstrzymanie koncesyi na wyszynk słodzonych napojów spirytusowych.
265. Gmina Koniczkowa przez posła x. Stępka, o niesprawiedliwym szacunku katastralnym gruntów i o pożyczkę 1.500 złr.
266. Gmina Ranizów przez posła x. Stępka, o pozwolenie wolnego bicia bydła, przeznaczonego na jałmużnę.
267. Gminy Kombornia i Wola Komborska przez posła x. Stępka, o odpisanie podatku gruntowego i wstrzymanie dochodowego.
268. Gminy Kombornia i Wola Komborska przez posła x. Stępka, o przydzielenie ich do urzędu powiatowego w Krośnie.
269. Gmina miasta Mościska przez posła Smarzewskiego, o zmianę ustawy wyborczej.
270. Gmina miasta Dubiecko przez posła hr. Gołuchowskiego, przedstawia, że Dubiecko stosowniejsze miejsce na urząd powiatowy, niż Brzozów.
271. Gmina Jabłonica ruska powiatu Bircza, wraz z właścicielką tej posiadłości Domicellą Sartyniową, przez posła hr. Gołuchowskiego, o przyłączenie do powiatu w Brzozowie.
272. Mieszkańcy powiatu Dukla przez posła Gołuchowskiego, o zajęcie się powiatami przypierającymi się do granicy węgierskiej i o dalszą budowę drogi tak zwanej Iwlo - Grabskiej.
273. Gmina Żabie przez posła Gołuchowskiego, o zapomogę w ziarnie i w gotowiźnie na odrobek.
274. Hr. Mier Henryk, właściciel klucza buskiego, przez posła Gnoińskiego, o pozostawienie w Busku siedziby urzędu powiatowego.
275. Gmina miasta Busk przez posła Gnoińskiego, o pozostawienie tam siedziby władzy powiatowej.
276. Gminy Białogłowy i Neterpińce przez posła Gnoińskiego, o wcielenie ich do przyszłej władzy powiatowej w Złoczowie.
277. Gminy Machniówka, Bóbrka, Nizueląki i Zręcin przez posła Pudła, o prawo do pastwisk i lasów dworskich.
278. Gmina Dukla przez posła Boczkowskiego, o pozostawienie w tym mieście urzędu powiatowego.

279. Gmina Smarzowa przez posła Kozła, o pobieranie drzewa z lasów dworskich, zniesienie tax spadkowych, odpisanie podatków i o uchylenie powiatów gminnych.
280. Gmina Siedliska Bogusz przez posła Kozła z prośbą, aby las odebrany w r. 1847. napowrót jej oddano.
281. Mieszkańcy powiatu baligrodzkiego przez posła Laskowskiego, o siedzibę urzędu powiatowego w Baligrodzie.
282. Duchowieństwo w parafiach powiatu baligrodzkiego przez posła Laskowskiego, o siedzibę urzędu powiatowego w Baligrodzie.
283. Gmina Brzegi w powiecie samborskim przez posła Ławrowskiego, o przyłączenie ich do powiatu samborskiego.
284. Gmina Lipowiec przez posła x. Naumowicza, o zapomogę i ulgę w płaceniu podatków.
285. Gminy Gołogóry, Wola Gołogórska i Gołogórki przez posła x. Naumowicza, o zapomogę i ulgę w płaceniu podatków.
286. Gminy Jasieniowce i Zalesie przez posła x. Naumowicza, o zapomogę.
287. Gmina miasta Strzyżów przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o uratowanie majątku gminnego od zagłady przez upadek dochodów propinacyjnych.
288. Właściciele dworskich posiadłości i gminy parafii dobrzechowskiej przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o siedzibę powiatu w Strzyżowie.
289. Gmina Ostapkowice przez posła Agopsowicza, o zapomogę i pozwolenie sadzenia tytoniu.
290. Aslan Mikołaj i gmina Chlebyczyn leśny przez posła hr. Golejowskiego, o przyłączenie do powiatu kołomyjskiego.
291. Gmina Biezdzedza przez posła Kobaka, o darowanie podatków i wstrzymanie egzekucji.
292. Gminy Bączal, Dąbrówka, Opacie i Lipnica przez posła Kobaka, o zapomogę i odpisanie podatków.
293. Gminy Bączal, Lipnica, Jabłonica, Opacie i Dąbrówka przez posła Kobaka, o wcielenie ich do powiatu jasielskiego.
294. Gmina Błażkowa przez posła Kobaka, o ulgę w kosztach przez urzęda wymaganych i o zniesienie notaryatów wraz z taxami spadkowemi.
295. Fihauser Konstanty i urząd gminny Januszkowice przez posła Kobaka, o przydzielenie Januszkowic do powiatu jasielskiego.
296. Gmina Brzostek wraz z przyległemi innemi przez posła Kobaka, o wcielenie ich do powiatu jasielskiego.
297. Gmina Jodłowa przez posła Kobaka, o odpisanie podatków za r. 1865. i ulgę za r. 1866.
298. Gmina Przeczyca przez posła Kobaka, o przyłączenie jej do powiatu jasielskiego.
299. Gmina Skurowa przez posła Kobaka, o przyłączenie jej do powiatu jasielskiego.
300. Gmina miasta Sędziszów przez posła Rogalińskiego, o przeniesienie urzędu powiatowego z Ropczyc do Sędziszowa.
301. Miasto Narajów z przyległemi włościami przez posła x. Pawlikowa, o zapomogę i odpisanie zaległych podatków.
302. Gmina Skurowa przez posła Kobaka, o przydzielenie jej do Dembicy, nie do Jasła.
303. Gmina Dębowa przez posła Kobaka, o odpisanie podatków za r. 1865. i ulgę w opłacie za r. 1866.
304. Gmina Słobudka przez posła x. Pietruszewicza, o pożyczkę pieniężną.
305. Gmina Przewoziec przez posła x. Pietruszewicza, o pożyczkę pieniężną.
306. Gmina Babin przez posła x. Pietruszewicza, o pożyczkę pieniężną.
307. Gmina Studzianka przez posła x. Pietruszewicza, o pożyczkę pieniężną.
308. Gmina Rypianka przez posła x. Pietruszewicza, o zapomogę i odpisanie podatków.
309. Gminy Zgłobień, Wola i Błędowa przez posła Liszcza, z prośbą, aby przy przyszłej organizacji nie były przyłączone do powiatu ropczyckiego.
310. Gmina Bełetuja przez posła Adama hr. Potockiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
311. Nauczyciele szkół trywiałnych w Krakowie przez posła Adama hr. Potockiego, o polepszenie dotacyi i wsparcie dla wdów i sierot po nich.
312. Gmina miasta Dukla z sąsiedniemi mieszkańcami, przez posła Starowiejskiego, o zaprowadzenie gimnazjum w Krośnic.

313. Gmina Krosno przez posła Starowiejskiego, z ofiarami z własnego majątku dla gimnazjum mającego się zaprowadzić w Krośnie.
314. Hr. Załuski Józef przez posła Starowiejskiego, o założenie gimnazjum w Krośnie, niżeli w Sanoku.
315. Właściciele ziemscy obwodu jasielskiego przez posła Starowiejskiego, o ulgę w podatkach.
316. Gminy Gorajowice, Brzyszczyki, Hankówka, Ułaszowice i Koczorowy przez posła Starowiejskiego, o ulgę w podatkach.
317. Mieszkańcy Podgórze przez posła Starowiejskiego, o ulgę w ponoszeniu kosztów na utrzymanie tamtejszego kościoła parafialnego.
318. Komarnicka Wiktorya, właścicielka dóbr Pilzno, przez posła Starowiejskiego, o pozostawienie w tem mieście urzędów przy nowej organizacyi.
319. Właściciele większych posiadłości i gminy wiejskie powiatu przeworskiego przez posła Boczkowskiego, o słuszniejsze katastralne oszacowanie gruntów.
320. Osada Kulczyce przez posła Borysikiewicza, o zapomogę.
321. Witwicki Jan przez posła Bocheńskiego, o przyłączenie dóbr jego Hruszowice i Chotynice do powiatu przemyskiego lub jarosławskiego.
322. Gmina Zabłotów przez posła Zaparyniuka, o wstrzymanie exekucyi za długi wexlowe.
323. Gmina Załósce i właściciel tego miasteczka przez posła Hubickiego, o uznanie drogi z Tarnopola do Brodów za gościniec krajowy, i prowadzenie jej dalej na koszt funduszu krajowego.
324. Gmina Uniow przez posła x. Naumowicza, o pożyczkę pieniężną 20.000 zlr.
325. Właściciel dóbr Sokołów z przyległościami i gmina tamtejsza przez posła Zatwarnickiego, o przyłączenie do powiatu stryjskiego.
326. Właściciel dóbr Dzieduszyce Wielkie i gmina przez posła Zatwarnickiego, o przyłączenie do powiatu stryjskiego.
327. Krszelnicki Teodor z Ludwikówki przez posła x. metropolite Litwinowicza. uzala się na pokrzywdzenie go przez barona Konopkę.
328. Gmina Jaworów przez posła x. Łozińskiego, o zmianę sejmowej ustawy wyborczej.
329. Gmina Dmuchowice przez posła Hoppena, o przydzielenie do powiatu tarnopolskiego.
330. Gmina Kozłów przez posła Hoppena, o przydzielenie do powiatu tarnopolskiego.
331. Gmina Strzeliska nowe przez posła hr. Gołuchowskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
332. Orlecki Edward, nauczyciel szkoły w Płuchowie, przez posła hr. Gołuchowskiego, o zapomogę.
333. Gmina Skala przez posła hr. Gołuchowskiego, o odpisanie podatku za 4. kwartał 1865. i za trzy kwartały 1866. r.
334. Gminy Grodziska dolne i górne z przyległościami przez posła Boczkowskiego, o przedłużenie terminu do reklamacyj katastralnych.
335. Gmina Byszowa przez posła Krzeczunowicza, o zamieszczenie przyszłego urzędu powiatowego nie w Rohatynie, lecz w Bursztynie.
336. Gminy klucza karkolnickiego przez posła Krzeczunowicza, o zamieszczenie przyszłego urzędu powiatowego nie w Rohatynie, lecz w Bursztynie.
337. Gmina Tyczyn przez posła hr. Ludwika Wodzickiego, o windykowanie sumy 8.000 zlr. w. w., przekazanej testamentem dla gminy przez ś. p. arcybiskupa Betańskiego.
338. Gmina Kniaze przez posła x. Naumowicza, o zapomogę z dozwolonej pożyczki.
339. Gmina Żydaczówka przez posła x. Kuziemskiego, o zwrócenie podatków w r. 1864. zapłaconych.
340. Gmina Kunin przez posła x. Juzyczyńskiego, o zapomogę.
341. Gmina Jachtarów przez posła x. Naumowicza, o zapomogę 23.000-zlr.
342. Gmina Putynice przez posła x. Pawlikowa, o odpisanie zaległych podatków za r. 1865. i o zapomogę na zasiew.
343. Gmina miasta Krosno przez posła Starowiejskiego, o przywrócenie tamże gimnazjum.
344. Gutowski Władysław, uczeń akademii technicznej, przez posła Smolkę, o wsparcie tytułem pożyczki z funduszu krajowego na wykonanie trzech maszyn własnego pomysłu.
345. Herman Florentyn, dzierżawca dóbr, przez posła Smolkę, o odpisanie podatków.
346. Gminy Waremicz i Łączki przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę i ulgę w podatkach na rok 1866.

347. Gminy powiatu Kossowskiego przez posła Łepkaluka, o siedzibę przyszłego urzędu powiatowego w Kossowie.
348. Gminy powiatu Zakopane i inne z doliny nowotarskiej przez posła Zyblikiewicza, o załatwienie spraw służebnictw dotyczących.
349. Gmina miasta Bochni przez posła Zyblikiewicza, o prawo wyboru własnego posła do Sejmu krajowego.
350. Potocki Ignacy, dzierżawca dóbr Semenowa, przez posła hr. Baworowskiego, o odpisanie podatków.
351. Właściciele dóbr w powiecie manasterzyskim przez posła Paszkowskiego, o pozostawienie siedziby urzędu powiatowego w Manasterzyskach.
352. Gmina Swierz przez posła x. Morgensterna, o zapomogę i odpisanie podatków.
353. Uczniowie lwowskiej akademii technicznej przez posła Zyblikiewicza, o zaprowadzenie języka polskiego jako wykładowego, o reorganizację akademii na wydziały fachowe i o uwolnienie akademików od poboru do wojska.

Z tych petycje pod LL. 249, 262, 264, 268, 270, 271, 274, 275, 276, 278, 281, 282, 283, 288, 295, 296, 298, 299, 300, 302, 309, 318, 321, 325, 326, 329, 330, 335 i 336 odsełają się wprost do komisji dla spraw administracyjnego podziału kraju, — a LL. 248, 250, 251, 252, 273, 284, 285, 286, 289, 291, 292, 297, 301, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 310, 315, 316, 320, 324, 331, 332, 333, 338, 340, 341, 342 i 345 do Wydziału krajowego.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 16. Stycznia 1866.

Posiedzenie dwudzieste drugie.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Knlezycki, Paszkowski, Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 114, w ciągu posiedzenia 125.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11^{1/2}.

Protokół posiedzenia z dnia 15. Stycznia odczytany jest i przez Izbę przyjęty.

Odczytano pismo od JW. Namiestnika, oznajmiające iż wybór posła w miejsce p. Dolańskiego zarządzonym został na dzień 8. Lutego.

Marszałek uwiadamia, że udzielił ośmiodniowy nrłop posłowi hr. Wołdzimięrowi Dzieduszyckiemu na jego żądanie z powodu niebezpiecznej choroby córki.

Odczytano dalszy ciąg petycyj wniesionych do Sejmu aż do Nr. 426.

Marszałek oświadcza, że rozdane bez jego wiedzy pomiędzy posłów pismo drukowane z podpisem Ł. nie ma żadnego znaczenia, i że na przyszłość zakazał, aby żadne pismo nieurzędowe w Sejmie rozdawanem nie było.

Sekeya III. wybrała w miejsce p. Dolańskiego do komisji prawniczej, i do komisji funduszowej posła Rydzowskiego.

Poseł hr. Russocki odczytał sprawozdanie z wyboru na 10. członków komisji do statutów miejskich. Obecnych posłów było 128, głosujących 87. Otrzymali większość absolutną posłowie: Gnoiński głosów 86, Seidler 85, Samelson 85, Rutowski 84, Dubs 84, Zatwarnicki 84, Koczyński 84, Zyblkiewicz 83, Borkowski 78 i Pawęcki 71.

Poseł Kozłowski odczytał sprawozdanie z wyboru na 7. członków komisji do spraw edukacyjnych. Obecnych posłów 128, głosujących 83. Otrzymali większość absolutną posłowie: hr. Adam Potocki głosów 83, Dr. Majer 83, Dr. Dietl 82, Sawczyński 80, x. Metropolita Litwinowicz 77, x. Biskup Manasterski 79. Następnie poseł Janowski głosów 64, poseł hr. Borkowski 18.

Poseł Trzeciecki odczytuje sprawozdanie z wyboru jednego rewidenta. Głosujących było 85. Poseł Dziewoński otrzymał 83 głosy.

Poseł Landesberger wnosi sprawozdanie komisji funduszowej, dotyczące się fundacyi ś. p. Alexandra hr. Stadnickiego, zakończone następującym wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy chwalić:

Jako uposażenie fundacyi ś. p. Alexandra hr. Stadnickiego do wydawnictwa starych dokumentów, w archiwum tak zwanem Bernardyńskim w Lwowie znajdujących się, przeznaczają się z funduszu domestykalnego, jako niezwrótny datek roczny, kwotę 1.200 złr. w. a., a to począwszy od roku 1865. na tak długo, dopóki wydawnictwo to nie przyjdzie do używania majątku przez ś. p. fundatora dla tej fundacyi przeznaczzonego.“

Przy głosowaniu wniosek komisji jest w całości przyjęty.

Następnie trzecie czytanie tegoż przedmiotu, w którym wniosek komisji również przyjęty zostaje.

Poseł Krzczonowicz wnosi sprawozdanie Wydziału krajowego, dotyczące się służebnictw, zakończone wnioskiem:

„Wysoki Sejm uchwali: prosić Najjaśniejszego Pana o najłaskawsze wydanie właściwym władzom polecenia, ażeby sprawy służebnictw, tudzież wspólnego posiadania i nżywania gruntów w królestwie Galicyi i Lodomeryi i w. księstwie Krakowskiem jak najrychlej podług obowiązujących ustaw były załatwione.“

Posel Kuleczycki wnosi, aby przedmiot ten odesłanym został do komisji administracyjnej. — Posel Zyplikiewicz wnosi, aby wcale nie był odesłanym do komisji, lecz po pewnym przeciągu czasu wniesionym do powtórnego czytania. — Posel Borysikiewicz wnosi, aby posiedzenia komisji, rozbiierającej ten projekt, jawnymi były dla wszystkich posłów.

Odesłanie do komisji administracyjnej i jawność posiedzeń tej komisji zostają przez Izbę uchwalone.

Z porządku dziennego przychodzi wniosek posła Samelzona, dotyczący się statutu dla miasta Krakowa. Wnioskodawca popiera wniosek. Izba uchwała odesłanie onego do komisji statutów miejskich.

Następnie wniosek posła Koczyńskiego, dotyczący się przeistoczenia przepisów o stopie procentowej prawnej, tudzież zniesienia praw karnych o lichwie, — poparty przez wnioskodawcę, odesłanym zostaje uchwałą Izby do komisji prawniczej.

Wniosek posła Koroluka o nauczycielach wiejskich, poparty przez wnioskodawcę, odesłanym zostaje do komisji i spraw szkolnych.

Z porządku dziennego przychodzi wniosek posła x. Pietrusiewicza, dotyczący się języka sejmowego polskiego i ruskiego w obradach, uchwałach i czynnościach urzędowych. — Wnioskodawca popiera swój wniosek, żądając, aby odesłanym był do Wydziału krajowego, i jako naglący aby także zbadany prędko z odpowiednią opinią Sejmowi przez Wydział był przedstawiony. — Izba odesłanie do Wydziału krajowego jednomyślnie, nagłość zaś większością głosów uchwała.

Marszałek zamyka posiedzenie o godz. 2¹/₂. Następujące posiedzenie zapowiada na dzień 19 Stycznia o godz. 11. — Na porządku dziennym najprzód, znajdować się będzie wybór jednego członka Wydziału krajowego, w miejsce posła Smarzewskiego. — Następnie, sprawozdanie komisji funduszowej o funduszach indemnizacyjnych; — sprawozdania komisji petycyjnej; — pierwsze czytanie wniosku posła x. Pawlikowa o gromadzkich kasach pożyczkowych; pierwsze czytanie wniosku posła x. Pawlikowa o spichrzach gromadzkich; — pierwsze czytanie wniosku posła Smolki o stopie procentowej i postępowaniu sądowym; — pierwsze czytanie wniosku posła Starucha o kosztach z powodu zarazy na bydło; — pierwsze czytanie wniosku posła Demkowa o wstzymaniu poboru podatków w Żółkiewskiem; — pierwsze czytanie wniosku posła hr. Gołuchowskiego o nabywaniu posiadłości przez Żydów; — pierwsze czytanie wniosku posła x. Guszalewicza o podatku konsumcyjnym od mięsa, i wybór uzupełniający do komisji edukacyjnej.

L. Sapieha w. r.

Franciszek Paszkowski w. r.

Jakób Kuleczycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 16. Stycznia 1866. r. do Sejmu wniesionych :

354. Gmina Dolhe, przez posła Pietruskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
355. Gminy i właściciele posiadłości dworskich powiatu tyczyńskiego, przez posła x. Olcyngiera, o przedłużenie termiu do reklamacyj katastralnych.
356. Gmina Dylągówka, przez posła x. Olcyngiera, o odpisanie podatków za r. 1865. i ulgę w opłacie na rok 1866.
357. Gmina Czarnokońce wielkie, przez posła x. Olcyngiera, o darowanie podatku od 1. Lipca 1865. do tegoż dnia 1866.
358. Gmina Hyżne, przez posła x. Olcyngiera, o odpisanie podatku za r. 1865. i poczekanie do jesieni z wypłatą za r. 1866.
359. Gmina Kutty, przez posła hr. Gołuchowskiego, prosi powtórnie o umieszczenie tam władzy powiatowej.
360. Gmina Starasol, przez posła hr. Gołuchowskiego, prosi aby przyszła władza powiatowa w Starajsoli umieszczoną była, a nie w Starem Mieście.
361. Gmina Brzezówka, przez posła x. Olcyngiera, o znizenie ceny soli dla ludzi i bydła.
362. Gmina Borek Stary, przez posła x. Olcyngiera, o darowanie podatków za pierwsze półrocze 1866.
363. Gmina Hyżne, przez posła x. Olcyngiera, o znizenie ceny soli.
364. Gmina Dylągówka, przez posła x. Olcyngiera, o znizenie ceny soli.
365. Gmina Bukaczowce, Poświęrz i t. d., przez posła Krzeczunowicza, aby przyszły urząd powiatowy nie w Rohatynie, ale w Bursztynie był umieszczony.
366. Gminy Kozary, Żurawieńko i Czerniawa, przez posła Krzeczunowicza, aby przyrzły urząd powiatowy nie w Rohatynie ale w Bursztynie był umieszczony.
367. Dr. Chądzyński, przez posła Dietla, przedkłada broszurkę z przepisami o środkach ochronnych przeciw cholerze.
368. Gmina wyznania izraelskiego w Tarnowie, przez posła Dietla, prosi ażeby niektóre ustępy projektowanego Statutu odrębnego dla miasta Tarnowa, jako zawistne ludności izraelskiej, wyrugowane zostały.
369. Załuski hr. Józef, przez posła Dietla, przedstawia projekt połączenia Dunaju z Wisłą za pośrednictwem rzek galicyjskich Popradu i Dunajca.
370. Gminy Hoszany dworska i wiejska razem, przez posła Młockiego, aby były przyłączone nie do komarzańskiego, lecz do grodeckiego powiatu.
371. Gmina miasta Zborowa, przez posła Smolkę, prosi o zatrzymanie urzędu powiatowego w tem mieście.
372. Gmina Tejsarów, przez posła Smolkę, prosi o pożyczkę 1.436 zlr.
373. Gmina Tejsarów, przez posła Smolkę, o odpisanie zaległych podatków za r. 1865. i za rok bieżący.
374. Olewiński Antoni, właściciel części dóbr Tejsarów, prosi o zapomogę na żywność w ziarnie.
375. Gmina Dąbrowa, przez posła x. Pietrusiewicza, o pożyczkę pieniężną.
376. Gmina Tomaszowce, przez posła x. Pietrusiewicza, o pożyczkę na żywność i przyszły zasiew.
377. Gminy Przedmieście i Czerwonka powiatu dubieckiego, przez posła Laskowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Dubiecku.
378. Gminy Bachorzec, Podbukowinna, Polchowa i Słone powiatu dubieckiego, przez posła Laskowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Dubiecku.
379. Włościanie właściciele folwarku Rudnik, należący do dóbr Olpiny, przez posła Kabata, o zatwierdzenie kontraktu rozparcelowania gruntów dworskich folwarku Rudnik.
380. Włościanie z Jackowiec powiatu zborowskiego, przez posła hr. Dzieduszyckiego, o zapomogę.
381. Nauczyciele szkół głównych w Bełzie i Sokalu, przez posła Kulczyckiego, o obmyślenie środków do polepszenia dotacyi.
382. Gmina chrześcijańska w Podkamieniu, przez posła Kulczyckiego, o zwłokę wypłaty podatków do jesieni 1866. i o zmuszenie żydów do ponoszenia wszelkich ciężarów gminnych na równi z gminą chrześcijańską.

383. Gmina Meducha w powiecie Bursztyn, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
384. Towarzystwo leśne zachodnio-galicyjskie, przez posła Henryka Wodzickiego, o założenie zakładu naukowo-leśnego w krajo.
385. Gmina Wola Komborska powiatu Brzozów, przez posła Ludwika hr. Wodzickiego, prosi aby i na przyszłość należała do powiatu brzozowskiego.
386. Właściciel posiadłości dworskiej Nosówka, przez posła hr. Ludwika Wodzickiego, prosi aby przy nowym podziale kraju, folwarku Błędowa nie przyłączono do powiatu ropczyckiego.
387. Miasto Grybów, przez posła Żuka Skarszewskiego, o zmianę ordynacyi wyborczej na korzyść miast.
388. Gmina Poczapy w powiecie złoczowskim, przez posła Hubickiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
389. Gmina miasta Podkamień i inni mieszkańcy obwodu złoczowskiego, przez posła Hubickiego, proszą o uznanie drogi z Brodów do Tarnopola, jako drogę krajową i zbudowanie jej funduszem krajowym.
390. Gminy i inni mieszkańcy powiatu kolbuszowskiego, przez posła Rączkę, proszą o pozostawienie powiatu kolbuszowskiego i nie wcielenie go do powiatu głogowskiego.
391. Gminy Czaple i Janów obwodu samborskiego, przez posła Laskowskiego, o zapomogę i wstrzymanie poboru podatków na r. 1865. i 1866.
392. Gmina Olszanica w powiecie halickim, przez posła Koroluka, o zapomogę.
393. Zarząd dóbr łańcuckich, przez posła hr. Potockiego Alfreda, przedkłada protest przeciwko czynnościom szacunkowej komisji katastralnej.
394. Gminy miasta i wsi Obertyna, przez posła hr. Golejowskiego, o przyłączenie do powiatu kołomyjskiego.
395. Gmina Olszanica obwodu stanisławowskiego, przez posła Koroluka, o powstrzymanie opłaty za bicie bydła na czas panującego głodu.
396. Nauczyciele gr. kat. wzorowej szkoły we Lwowie, przez posła x. Pawlikowa, o zrównanie ich z nauczycielami rz. kat. szkoły wzorowej.
397. Miasto Przemyślany i inne, przez posła x. Pawlikowa, o pozostawienie tamże nadal siedziby nrzędu powiatowego.
398. Gmina Stańkowa obwodu stryjskiego, przez posła x. Kuziemskiego, o przyłączenie ich do powiatu kałuskiego a nie do mikołajowskiego.
399. Gmina Jusypczyce obwodu stryjskiego, przez posła x. Kuziemskiego, o przyłączenie jej do powiatu stryjskiego.
400. Gmina Ostobuż obwodu zółkiewskiego, przez posła Demkowa, o pożyczkę w kwocie 850 zlr.
401. Gmina Olszanica obwodu stanisławowskiego, przez posła Koroluka, o powstrzymanie opłaty za roboty na Bystrzycy.
402. Gminy Czarna i Krzemienica w powiecie łańcuckim, proszą aby w interesach urzędowych do urzędu w Łańcucie, a nie w Rzeszowie przyłączone zostały.
403. Gmina Wierzbowice w powiecie budzanowskim, przez posła Borysikiewicza, o zapomogę przez pożyczkę i przewłokę w zapłacie zaległych w r. 1865. podatków do zniw 1866. r.
404. Gminy powiatu kopeczynieckiego, przez posła Borysikiewicza, o wypłacenie należności za budowę gościńca husiatyńsko-kopeczynieckiego.
405. Gminy powiatu kopeczynieckiego, przez posła Borysikiewicza, o pozostawienie urzędu powiatowego w Kopeczyniecach.
406. Gmina Sleszowice, przez posła x. Antalkiewicza, użala się na niesłuszne oszacowanie katastralne.
407. Gmina Skomorochy Stare, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
408. Miśkiewicz Filaret, nauczyciel przy głównej szkole w Dolinie obwodu stryjskiego, przez posła Kulczyckiego, o podwyższenie płacy.
409. Gmina Przemyślany i 64 innych gmin wiejskich, przez posła x. Pawlikowa, proszą o pozostawienie siedziby nrzędu powiatowego w Przemyślanach.
410. Gminy Korolówka, Jurjampol i inne przyległe gminy w obwodzie czortkowskim, przez posła Audrejcuka, proszą o przydzielenie ich do urzędu powiatowego w Borszczowie.
411. Gmina Jaworowska powiatu Kałusz, przez posła x. Pietrusiewiczza, o odpisanie podatku za r. 1866. i o zapomogę.

412. Gmina Chorobrowa w powiecie Sokal, przez posła Demkowa, o pertraktacye serwitutowe względem pastwisk, i o rewindykacyę pustek.
413. Berdychowski Jędrzej wraz z innymi pięcioma właścicielami z Kurowa w powiecie sądeckim, przez posła Gutowskiego, o pożyczkę pieniężną na 3 lata.
414. Gmina Śniwnica powiatu dubieckiego, przez posła x. Stępka, o siedzibę urzędu powiatowego nie w Brzozowie, ale w Dubiecku.
415. Molnar, pleban w Binarowy, przez posła x. Stępka, w sprawie restauracyi budynków parafialnych.
416. Gminy Kosztowa, Laskowa i Chodorówka powiatu dubieckiego, przez posła x. Stępka, o siedzibę urzędu powiatowego nie w Brzozowie, ale w Dniecku.
417. Gmina Bachorz, przez posła x. Stępka, aby siedziba urzędu powiatowego pozostała nadal w Dubiecku.
418. Mieszkańce miasta Dubiecka, przez posła x. Stępka, proszą o pożyczkę 3.000 zlr. i darowanie podatków za r. 1866.
419. Patelski Józef, Łacka Antonina i inni właściciele ziemscy w wielkim x. Krakowskim, przez posła Sawczyńskiego, robią przedstawienie w sprawie wynadgrózenia za dzierżawy wieczyste (*Erbpacht*).
420. Dozór kościoła św. Anny w Krakowie, przez posła dokt. Majera, o ustalenie subwencyi z funduszów krajowych na restauracyę tej świątyni.
421. Gmina Brzozówka, przez posła x. Oleyngiera, o poczekanie z podatkami do jesieni.
422. Cieński Ludomir, przez posła hr. Golejowskiego, robi przedstawienie w sprawie ulżenia nędzy w obwodzie kołomyjskim.
423. Gminy Las, Ślemień i inne w powiecie ślemieńskim, przez posła x. Antalkiewicza, uzalają się na niesłuszne katastralne oszacowanie gruntów.
424. Gmina Tarnawa, przez posła x. Antalkiewicza, o przydzielenie jej do powiatu wadowickiego.
425. Parafianie należący do kościoła parafialnego w Medyni, dyecezyi przemyskiej, przez posła Szpunara, uzalają się na uciążliwą opłatę tamtejszemu plebanowi.
426. Nowosielski Leon, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, uzala się na pokrzywdzenie w indemnizowaniu za powinności poddańcze z dóbr Grąziowa.

Z tych LL.: 359, 360, 365, 366, 370, 371, 377, 378, 385, 386, 390, 394, 397, 398, 399, 402, 409, 410, 414, 416, 417, 425 odsełają się wprost do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju; LL. zaś: 354, 356, 357, 358, 372, 373, 374, 375, 376, 380, 382, 383, 387, 388, 391, 392, 400, 403, 407, 411, 413, 418, 421, 422, 423 do Wydziału krajowego.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 19. Stycznia 1866.

Posiedzenie dwudzieste trzecie.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Kulczycki, Paszkowski, Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 120, w ciągu posiedzenia 130.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11 $\frac{1}{2}$.

Protokół posiedzenia z dnia 16. Stycznia 1866. został odczytany i przyjęty. — Marszałek zawiadamia o przybyciu nowego posła z miasta Jarosławia, hr. Badeniego, i że przydzielił go do sekcji IV., co Izba potwierdza. — Odczytano dalszy ciąg petycji wniesionych do Sejmu aż do Nru. 477 włącznie. W odniesieniu się do Nru. 636 petycji poseł Skrzyński uprasza, aby ta petycja jako nagła zaraz odesłaną została do komisji budżetowej. Izba na zapytanie Marszałka zgadza się na to życzenie.

Odczytano nowe wnioski złożone do łaski marszałkowskiej:

I. Rektora Majera:

„Wysoka Izba raczy nchwalić:

1) Dla poparcia czynności komisji fizyograficznej, zawiązanej w łonie Towarzystwa naukowego krakowskiego celem zbadania kraju pod względem przyrodzonych płodów i własności jego ziemi, wód i powietrza, wyznacza się dla tegoż towarzystwa na lat 10 roczny zasiłek z funduszków krajowych.

2) Wysokość tego zasiłku, bliższe oznaczenie sposobu jego użycia i kontroli w tej mierze do zbadania i przedłożenia przekazuje się komisji budżetowej.“

II. Posła Alexandra hr. Dunina Borkowskiego:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: jako §. 17, umieścić się mający przed paragrafem 17. prowizorycznie przyjętego regulaminu:

Językiem Sejmu jako całości jest język polski.“

Oba te wnioski są dostatecznie poparte.

Poseł hr. Borkowski co do formalności w odniesieniu się do swego wniosku wyraża życzenie, aby skoro przedmiot, do którego wniosek ten się ściąga, uznanym został jako nagły, wniosek bez drukowania odesłanym został tam gdzie i wniosek x. Pietruszewicza. Życzenie to poddane pod zdanie Izby, uie jest przyjętem.

Trzeci wniosek do łaski marszałkowskiej złożył poseł Ludwik Skrzyński, dostatecznie poparty:

„Wysoka Izba raczy uchwalić:

Sejm uwzględniając ważność interesów handlu i przemysłu fabrycznego i rękodzielnego, których to interesów miasta są głównem ogniskiem, uznaje potrzebę zmiany ustawy wyborczej w ten sposób, aby liczba posłów miejskich w stosunku do siły i ważności stanu mieszczańskiego i jego interesów podniesioną była.

Przy zmianie tej liczba posłów z gmin i z klasy większych posiadaczy ustawą z roku 1861. oznaczoną, nie ma być ani zwiększoną ani umniejszoną. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu nłożyć na powyższej podstawie projekt do ustawy wyborczej, i takowy w tej jeszcze kadencji pod rozpozuanie i uchwałę Wys. Sejmowi poddać.“

P. Komisarz rządowy podaje do wiadomości Izby, iż według reskryptu Ministra finansów z 16go t. m. termin reklamacyjny w sprawach katastralnych w okręgu administracyjnym krakowskim, z razu na 8 tygodni oznaczony, został odroczony ua 3 miesiące.

Marszałek odnosząc się do wyboru dokonanego na posiedzeniu dnia 16. Stycznia, w którym poseł Janowski uzyskał o jeden głos mniej niż większość absolutna posłów, którzy wstąpili tego dnia do Izby — wnosi, aby gdy nie można mieć pewności, czyli istotnie ta liczba była w chwili wyboru, — Izba rozstrzygnąć chciała co do ważności wyboru.

Przy głosowaniu Izba większością uznaje wybór posła Janowskiego.

Marszałek — dla uniknięcia nadal trudności wynikającej ztąd, że niektórzy posłowie nie głosują, a zatem jest niemożność sprawdzenia liczby posłów obecnych według liczby kartek, a byłoby czynnością za długą obliczanie posłów w chwili wyboru, — wnosi, aby na przyszłość wszyscy, tak głosujący jak niegłosujący oddawali kartki, które od niegłosujących mogą być niezapisane. Izba przyjmuje wniosek ten Marszałka.

Z porządku dziennego Marszałek wzywa do wyboru jednego członka Wydziału krajowego w miejsce posła Smarzewskiego.

Sekretarz L. Wodzicki czyta listę posłów z większych posiadłości. Posłowie większej posiadłości głosują.

Po krótkiej przerwie poseł Zyblikiewicz zdaje sprawę z wyboru. Głosujących było 40. Poseł Boczkowski otrzymał głosów 28, poseł Szmańczowski 11, poseł Kozłowski 1. Poseł Boczkowski obrany został członkiem Wydziału krajowego.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji funduszków krajowych w sprawie funduszu indemnizacyjnego, zakończone następującym wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wydział krajowy wstrzyma się z odebraniem zarządu funduszków indemnizacyjnych do chwili ostatecznego załatwienia sprawy o stałą i niezwrótną dotację galicyjskich funduszków indemnizacyjnych ze środków skarbu Państwa.

2) Wysoki Sejm raczy objawić życzenie, aby c. k. Rząd przygotował do najbliższej sesji sejmowej odpowiedni wniosek celem ostatecznego załatwienia tego przedmiotu.

3) Wysoki Sejm raczy objawić życzenie, aby tak we Lwowie jak w Krakowie dla obrony funduszu indemnizacyjnego zasiadał zastępca tego funduszu, przez Wydział krajowy mianowany, w tym charakterze i z tym zakresem działania, jaki dotąd przy tych komisjach przysługiwał zastępcy skarbu Państwa.“

Następuje dyskusja ogólna nad tym przedmiotem, po której zamknięciem Marszałek zamyka także i posiedzenie, zapowiadając następne posiedzenie na dzień 20. Stycznia o godzinie 11.

Na porządku dziennym będzie najprzód dalszy ciąg dyskusji nad wnioskiem komisji w sprawie funduszu indemnizacyjnego; następuje sprawozdanie komisji petycyjnej; — pierwsze czytanie wniosku x. Pawlikowa o gromadzkich kasach pożyczkowych; — pierwsze czytanie wniosku posła x. Pawlikowa o spichrzach gromadzkich; — pierwsze czytanie wniosku posła Smolki o stopie procentowej i o postępowaniu sądowym; — pierwsze czytanie wniosku posła Starucha, o kosztach z powodu zarazy na bydło; — pierwsze czytanie wniosku posła Demkowa o wstrzymanie poboru podatków w żółkiewskim; — pierwsze czytanie wniosku posła hr. Gołuchowskiego o nabywaniu posiadłości przez Żydów; — pierwsze czytanie wniosku posła x. Guszałewicza, o podatku konsumcyjnym od mięsa.

L. Sapicha w. r.

Franciszek Paszkowski w. r.

Jakób Kulczycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 19. Stycznia 1866. r. do Sejmu wniesionych :

427. Gmina Koniuszki, przez posła x. Nehrebeckiego, o ulgę w podatkach i o zapomogę.
428. Gminy powiatów Mielnicy i Borszczowa, przez posła Zyblikiewicza, o pozostawienie siedziby powiatowej w Borszczowie.
429. Gminy Jodłowa i Dębowa, przez posła Zbyszewskiego, o wyznaczenie miasta Pilzna na siedzibę nowej politycznej władzy.
430. Właściciele posiadłości dworskich: Gorajski Józef, Bogusz Jan, Zaremba Franciszek i x. Jan Jurczak, przez posła Zbyszewskiego, o wyznaczenie miasta Pilzna na siedzibę nowej władzy politycznej.
431. Gmina miasta Pilzna, przez posła Zbyszewskiego, o przeznaczenie tego miasta na siedzibę nowej politycznej władzy powiatowej.
432. Garbaczyński, właściciel dóbr Mokrze, przez posła Zbyszewskiego, o wyznaczenie miasta Pilzna na siedzibę nowej władzy politycznej.
433. Właściciele posiadłości dworskich: Henryd Dzierżyński, Bolesław Goławski, Gabryela Ciesielska, Leonard Fłaszkiwicz i Henryka Fłaszkiwiczowa, Jakób Rent i Salomea Dzierżyńska, przez posła Zbyszewskiego, o siedzibę w Pilźnie władzy politycznej.
434. Właściciele posiadłości większych: Lubcza, Lubelska Wola i Dzwonowa, przez posła Zbyszewskiego, o pozostawienie powiatu w Pilźnie i przyłączenie ich do tegoż.
435. Właściciele większych posiadłości i gmina Żądowicy, przez posła Jaruntowskiego, o darowanie zaległych podatków.
436. Cenecka Teofila, właścicielka części Przedrzymichy, przez posła Czajkowskiego, o zapomogę.
437. Miasto Tyśmienica, przez posła Czajkowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego tamże.
438. Właściciele gmin Sukmanie i Wielka Wieś, przez posła Rydzowskiego, o wynagrodzenie za grunta zabrane na gościniec z Wojnicza do Zakliczyna.
439. Gmina Dolpotów, przez posła x. Pietrusiewicza, o pożyczkę pieniężną.
440. Gmina Leszczyn, przez posła x. Dzerowicza, o powstrzymanie egzekucji długów wexlowych.
441. Gmina Leszczyn, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę, odpisanie podatków za r. 1865. i o wstrzymanie egzekucji podatków za r. 1866.
442. Gmina Kniesioło, przez posła x. Dzerowicza, o odpisanie podatków za r. 1865., zaczekanie z wypłatą za r. 1866. i wstrzymanie egzekucji długów wex'owych.
443. Gmina Mühlbach. przez posła x. Dzerowicza, o opuszczenie podatków za r. 1866. i o pożyczkę.
444. Gminy powiatu Ślemieńskiego, przez posła Zdunia, aby nie były przyłączone do powiatu żywieckiego.
445. Mieszkańcy miasta Dobczyce, przez posła Zdunia, o odłączenie miast od gmin wiejskich przy wyborze posła.
446. Gmina Zemczyce, przez posła Zdunia, o przyłączenie do powiatu wadowickiego, a nie do myślenickiego.
447. Gmina Budzów, przez posła Zdunia, o przyłączenie jej do powiatu wadowickiego, a nie do myślenickiego.
448. Miasto Maków, przez posła Zdunia, o prawo wyboru własnego posła do Sejmu.
449. Gmina Saruki górne, przez posła Młockiego, o zapomogę i odpisanie podatków bieżących.
450. Gmina miasta Brzozów, przez posła x. biskupa Manastyrskiego, o pozostawienie nadal urzędu powiatowego tamże.
451. Mieszkańcy powiatu mielnickiego, przez posła hr. Russockiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Mielnicy.
452. Nauczyciele szkoły głównej w Krakowie, przez posła Sawczyńskiego, o podwyższenie płacy.
453. Gmina Krosienko, przez posła x. Pawlikowa, o zapomogę.
454. Gmina Borynia, przez posła Tarczanowskiego, o przeniesienie kosztów cerkiewnych na fundusz religijny.
455. Gmina Miłowanie, przez posła Koroluka, o zapomogę i odpisanie podatków.

456. Gmina Pietrycze, przez posła Zahorajka, o przyłączenie do powiatu złoczowskiego.
457. Gmina Łany, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę i odpisanie podatków za r. 1866.
458. Gmina Trybuchowce, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę.
459. Gminy Dubowce i Dychowa, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę.
460. Miasto Dębica, przez posła Rutowskiego, o umieszczenie tamże urzędu powiatowego.
461. Gmina Golcowa, przez posła x. Stępka, o uwolnienie od opłaty podatku zarobkowego.
462. Gmina Węgrze, przez posła Szumańczowskiego, o zapomogę i wstrzymanie egzekucyi podatków za rok 1866.
463. Nauczyciele szkoły głównej w Jaśle, szkoły trywialnej w Bieczu i innych, przez posła Rydzowskiego, o podwyższenie i zrównanie kandydatów nanczycielskich z praktykantami innych urzędów.
464. Grochowalski Karol, dzierżawca dóbr, przez posła hr. Russockiego, o darowanie podatków za jeden rok i o pożyczkę pieniężną.
465. Grochowalska Aniela, właścicielka połowy dóbr Turze, przez posła hr. Russockiego, o pożyczkę 600 złr. i o uwolnienie od podatku domowego na lat 15 od nowo wybudowanego domu.
466. Współwłaściciele Wojciechowic i gmina, przez posła hr. Russockiego, o odpisanie zaległych podatków.
467. Grochowalska Aniela i Prytykowa Izabella, współwłaścicielki dóbr Turze, przez posła hr. Russockiego, o odpisanie całorocznego podatku.
468. Gmina Jazłowiec, przez posła hr. Russockiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
469. Baron Błażowski Krzysztof, przez posła hr. Russockiego, o odpisanie podatków za rok 1865. i dodatków do podatków za rok 1866. z dóbr Jazłowiec i Nowosiółka.
470. Hr. Krasicki Kazimierz, prezes galic. Towarzystwa gospodarczego, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o subwencyę tymczasową w kwocie 1.575 złr. z funduszu krajowego dla szkoły rolniczej w Dublanach.
471. Gmina Drohobyczka, w powiecie dubieckim, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o pozostawienie siedziby urzędu powiatowego w Dubiecku.
472. Gminy Ruska Wieś i Przysada, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o pozostawienie siedziby urzędu powiatowego w Dubiecku.
473. Gminy Bołszowce, Hanowce i Poptawniki, przez posła Krzecznowicza, o pozostawienie siedziby urzędu powiatowego w Bursztynie.
474. Wolański Władysław, przez posła hr. Russockiego, o odpisanie podatku za 4ty kwartał 1865. i za rok 1866. z dóbr Rzepińce i Pomorze.
475. Gmina Poraż, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o ulgę w podatkach na r. 1866. i zapomogę na zasiew.
476. Gmina Manastyrzec, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o ulgę w płaceniu podatków na r. 1866.
477. Stowarzyszenie do wspierania nbogich uczniów Instytutu politechnicznego w Wiedniu, przez x. Metropolitę Litwinowicza, o udzielenie zasiłku pieniężnego.

Z tych liczby: 428, 429, 430, 432, 433, 434, 437, 444, 446, 447, 450, 451, 456, 460 odsełają się do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju, liczby zaś: 427, 435, 436, 439, 441, 442, 443, 445, 449, 453, 455, 457, 458, 459, 462, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 474, 475, 476 do Wydziału krajowego.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 20. Stycznia 1866.

Posiedzenie dwudzieste i czwarte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Kulczycki, Paszkowski, Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 123, w ciągu posiedzenia 132.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11³/₄.

Odczytano protokół z dnia 19. Stycznia. Po uchyleniu żądania posła Zyblikiewicza, aby protokół wymieniał pokrótce, kto za a kto przeciwko wnioskowi głos zabierał, oraz wzmianki o przemowieniach Komisarza rządowego, — protokół zostaje przyjętym.

Odczytano spis petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 544. włącznie.

Marszałek udzielił urlop ośmiodniowy posłowi Dziewońskiemu, a poseł Grocholski usprawiedliwił nieobecność chorobą.

Odczytano interpelację posła Kuryłowicza i współpodpisanych do Marszałka, jako przewodniczącego Wydziału krajowego, w której malując straszną nędzę, wznagającą się w niektórych okolicach nieurodzajem dotkniętych, zapytuje się, czy może być oznaczony krótki jaki termin, w którym lud może już oczekiwać pomocy skutecznej.

Marszałek odpowiada, że komisya stara się ile można rzecz przyspieszyć, że do powiatów, które są więcej głodem dotknięte, już zaasygnowano 12.000 złr. na pierwsze potrzeby najgwałtowniejsze, że Wydział krajowy wysłał członka komisji centralnej hr. Borkowskiego do Wiednia, celem szukania pożyczki. Postępuje się jak można tylko i z prędkością i z oszczędnością.

Sekretarz Kulczycki odczytuje nowe wnioski:

1. Wniosek posła x. Kaczały:

„Wysokij Sojm uchwałyt:

Aby w city zmenszenia nebezpieczeństwa ohniu, czyszczenie komyniw selskich wid wymohy koncessiji buło uwolnene, a tym samym hromadam buło wilno bez opłaty miskomu, swoho komyniara trymaty.“

2. Wniosek posła Rusieckiego:

„Wysokij Sojm izwołył uchwałyty:

Dawanyi danyny, tak zwanyi skopczyiny i meszne, de szcze do sej pory suszczestwujut, majat byty za zapłatow zneseni.“

Z porządku dziennego przyjsć ma rozprawa szczególowa nad wnioskiem komisji funduszowej w sprawie funduszów indemnizacyjnych. Sprawozdawca Starowiejski imieniem komisji uprasza, aby Izba zezwoliła na odroczenie tego przedmiotu z powodu, że komisya zrobić chce pewną zmianę w swym wniosku. — Izba zgadza się na to żądanie, przez co dalsza rozprawa nad przedmiotem o indemnizacji zostaje odroczoną.

Sprawozdawca komisji petycyjnej, poseł Guiewosz, wnosi wnioski tej komisji, a Izba uchwała jak następuje:

Nr. 2. prośbę gminy Felicenthal, w powiecie skolskim, o pomoc przeciw komisji sekwestracyjnej i o udzielenie pożyczki, Sejm odsela do Wydziału krajowego, o ile dotyczy pożyczki, co do c. k. Namiestnictwa w celu zbadania stanu rzeczy i dalszego zaradzenia co do sekwestracji.

Nad prośbą Nr. 30. i 31. gminy Skawa i Kalixta barona Borowskiego, o uwolnienie od konkurencji do drogi wiejskiej, — Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Prośbę Nr. 34. włościan mielnickiego i borszczowskiego powiatu, o wstrzymanie exekucyi wexlowej, — Sejm odseła do komisji prawniczej.

Prośbę Nr. 35. miasteczka i wsi Narajowa, o wstawienie się, aby sprawa z dawnym dworem przestała w drodze prowizorycznej być zwlekana, — Sejm odstępuje Prezydium c. k. Namiestnictwa dla przyspieszenia tej nagłej, jednak tak długo wlokącej się sprawy.

Prośbę Nr. 42. Michała Kornickiego, zostającego w gubernii wołyńskiej, o przyspieszenie wydania mu paszportu austriackiego, w braku którego byłby narazonym na utratę praw obywatela austriackiego, — Sejm odstępuje Prezydium c. k. Namiestnictwa do uwzględnienia.

Prośbę Nr. 48. gminy Żabie, o przyspieszenie komisji, któraby gminę wprowadziła w używanie lasów i pastwisk rustykalnych, — Sejm oddaje c. k. Namiestnictwu dla przyspieszenia.

Nad prośbą gminy miasteczka Korolówka Nr. 88., o wyjednanie u c. k. władz, ażeby Żydzi tego miasteczka do ponoszenia ciężarów gminnych pociągani byli, — Izba przechodzi do porządku dziennego.

Nr. 90. prośbę p. Obłaźnickiego z Lachowicy zarzecznej, tyżącą się utrzymania dróg, poboru myt na tychże drogach w powiecie nikolajowskim, — Sejm odstępuje dla rozpoznania rzeczy i dalszego zaradzenia c. k. Namiestnictwu, a zarazem przesyła komisji administracyjnej do użycia przy układaniu ustawy dla konkurencyi drogowej.

Prośbę gminy Pniów Nr. 94., o utrzymanie gminy w używaniu prawa wřębu i paszy w lasach dworskich, — odstępuje Izba c. k. Namiestnictwu dla rozpoznania i załatwienia.

Prośbę gminy Rudki Nr. 95., o podwyższenie gościńca z Rudek do Sambora, — Izba odstępuje Prezydium c. k. Namiestnictwa, z szczególnem zaleceniem do ile możności prędkiego uwzględnienia.

Prośbę Jana Mierzwńskiego Nr. 108., budowniczego, o uwzględnienie jego wniosków co do polepszenia bytu budowniczych dróg krajowych, — Sejm przesyła do Wydziału krajowego dla uwzględnienia przy urządzeniu służby drogowej.

Prośbę gmin katolickich powiatu oleskiego, Nr. 111., by gminy katolickie oddzielnie od gmin izraelskich kontyngens rekrutów na przyszłość dostawiały, — Izba odseła do komisji administracyjnej.

Prośbę gminy Zaborze Nr. 128., o odzyskanie służebnictwa paszy i zbiórki w lasach dworskich, — odstępuje Sejm c. k. Namiestnictwu dla przyspieszenia.

Prośbę gminy Korostna, Nr. 138., w powiecie przemyskim, o przyjęcie zaległej dla niej należitości za podatek, z którego uścić się nie może, — Sejm odseła do Prezydium c. k. Namiestnictwa dla uwzględnienia.

Prośbę gminy Gusztynek, o wstawienie się, aby jej wypłacono należytość za robotę około drogi, — Sejm przesyła Prezydium c. k. Namiestnictwa z zaleceniem do prędkiego uwzględnienia.

Prośbę kolonii Tamowiec, aby przypadająca na nią należytość konkurencyjna do tam na Sanie na cały kraj rozpisana została, — Sejm odstępuje c. k. Prezydium Namiestnictwa do uwzględnienia.

Sprawozdawca komisji petycyjnej poseł Kozłowski wnosi, a Izba uchwała:

Prośbę kuratorji literackiej zakładu narodowego imienia Ossolińskich, Nr. 139., o wyjednanie wyłącznego upoważnienia do drukowania książek polskich dla szkół ludowych, — odstępuje Sejm Prezydium c. k. Namiestnictwa z szczególnem zaleceniem dla wyjednania u władz odpowiednich przychylnego uwzględnienia.

Prośbę mieszkańców miasta Stanisławowa Nr. 37., o wyjednanie u władz rządowych obsadzenia opróżnionej profesury gramatyki i literatury polskiej przy tamtejszem gimnazyum, — odstępuje Sejm do Prezydium c. k. Namiestnictwa dla przychylnego uwzględnienia.

Prośbę mieszkańców miasta Stanisławowa Nr. 38., o poparcie sprawy o dozwozenie otwarcia czytelnicy w Stanisławowie, — odstępuje Sejm Prezydium c. k. Namiestnictwa do przychylnego uwzględnienia.

Prośbę Nr. 6. nauczycieli szkoły ludowej w Rzeszowie, Nr. 33. grona nauczycieli szkół ludowych gr. kat. dekanatu horodeńskiego, Nr. 21. grona nauczycieli szkoły głównej w Starym Sączu, Nr. 44. magistratu miasta Jasła, Nr. 55. nauczycieli szkoły normalnej w Sanoku, Nr. 187. gminy miasta Kałusza,

w sprawach dotyczących się szkół i polepszenia bytu nauczycieli, — Sejm przesyła do komisji dla spraw edukacyjnych.

Prośbę p. Ludwiki Liśniewskiej Nr. 36., o wyjednanie pozwolenia miewania odczytów bezpłatnych dla rzemieślników w Myślenicach, — Sejm odstępuje c. k. Prezydium Namiestnictwa do uwzględnienia.

Prośbę cechów rzemieślniczych w Rzeszowie Nr. 8., o zmianę ustawy przemysłowej z dnia 20. Grudnia 1859. i o przywrócenie przepisów cechowych z r. 1778., — Sejm odseła do Wydziału krajowego z poleceniem, aby tenże zebrał odpowiednie dane i materiały, sprawę w mowie będącą zbadał, i jeżeli to za potrzebne uzna, — Sejmowi stosowne wnioski przedłożył.

Sprawozdawca komisji petycyjnej poseł Paszkowski wnosi, a Sejm uchwała:

Prośbę mieszkańców miasta Buczacza, o udzielenie z funduszków krajowych pożyczki w sumie złr. 100.000 na odbudowanie się, — Sejm odseła do komisji budżetowej.

Prośbę włościan z Kaniowa starego, Bestwinki małej, Kan'owa i Bestwiny, o reasumę postępowania indemnizacyjnego, — Sejm przesyła c. k. Dyrekcji funduszu indemnizacyjnego w Krakowie do dalszej urzędowej czynności.

Sprawozdawca komisji petycyjnej poseł Zyplikiewicz wnosi, a Izba uchwała:

Prośbę gminy brzosteckiej, o zarządzenie uciążliwości kosztów notaryalnych przy postępowaniach spadkowych, — Sejm odstępuje c. k. sądowni krajowemu wyższemu w Krakowie dla dochodzenia i ukarania wymienionych w niej nadużyć.

Nad prośbą Teresy Depukat, o wpływ na odzyskanie odziedziczonego po matce gruntu, — Izba przechodzi do porządku dziennego.

Prośbę Antoniego Patkiewicza, o wyjednanie mu pozwolenia leczenia wścieklizny w Galicyi i innych krajach Austrii, — Sejm odstępuje c. k. Namiestnictwu do wiadomości.

Przystępując do prośby gromad Balińce, Buczaczek i Trofanówka, o wstawienie się, aby usuniętym był x. Mikołaj Nikorowicz z parafii balinieckiej, — sprawozdawca wnosi w imieniu komisji, aby Sejm nad tym przedmiotem odbył posiedzenie tajne.

Po zarządzeniu przez Marszałka, aby publiczność opuściła salę obrad, — i po oddaleniu się wszystkich osób nienależących do składu Sejmu, — stawia wniosek hr. Borkowski, aby przed uchwaleniem tajnego posiedzenia petycja gmin Balińce, Buczaczek i Trofanówka odczytana była.

Xiądz Metropolita Litwinowicz wnosi o zamknięcie posiedzenia tajnego, a w jawnym żądać będzie przejścia do porządku dziennego.

Poseł Adam hr. Potocki stawia wniosek: na podstawie już udzielonych objaśnień ogólnych.

„Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Prośbę gromad Balińce, Buczaczek i Trofanówka Sejm przesyła do Prezydium c. k. Namiestnictwa z wezwaniem, aby na dalszej drodze urzędowej i dyplomatycznej starało się o przyspieszenie rozsądzenia tej sprawy w ostatniej instancji.“

Wniosek posła hr. Borkowskiego podany pod głosowanie, upada.

Izba uchwała posiedzenie tajne.

Izba uchwała następnie, aby sprawozdanie komisji w treści przedstawionem było z domieszczeniem wniosków.

Sprawozdawca wnosi:

„Gromady Balińce, Buczaczek i Trofanówka dopraszają się o wstawienie Sejmu o to, aby x. Nikorowicz, paroch baliniecki, skazany dwoma wyrokami — suspendowany, którego sprawa w ostatniej instancji odesłana jest do Rzymu, jak najprędzej z miejsca wydalonym został.“

Komisja petycyjna wnosi, aby w sprawie poruszonej przez petycję gmin Balińce, Buczaczek i Trofanówka, Sejm uchwalił najprzód zawezwanie Prezydium c. k. Namiestnictwa, równie jak i konsystorzów, o sprawdzenie twierdzeń, umieszczonych w zaskarzeniu objętym prośbą powyższą.

Marszałek podaje pod głosowanie wniosek posła hr. Adama Potockiego, który jest większością przyjęty.

Izba uchwała nareszcie, aby protokół posiedzenia tajnego ogłoszonym był w druku.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 4tej. — Następujące posiedzenie ogłasza na dzień 23. Stycznia z porządkiem dziennym następującym:

1. pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego do preliminarza funduszu domostykalnego;
2. drugie czytanie w sprawie odebrania funduszy i zakładów krajowych;
3. pierwsze czytanie wniosku p. s. Pawlikowa o gromadzkich kasach pożyczkowych;
4. pierwsze czytanie wniosku p. s. Pawlikowa o spichrzach gromadzkich;
5. pierwsze czytanie wniosku p. s. Smolki o stopie procentowej i postępowaniu sądowem;
6. pierwsze czytanie wniosku p. s. Starucha o kosztach z powodu zarazy na bydło;
7. pierwsze czytanie wniosku p. s. Demkowa o wstrzymaniu poboru podatków w Żółkiewskim;
8. pierwsze czytanie wniosku p. s. hr. Gołuchowskiego o nabywaniu posiadłości przez Żydów;
9. pierwsze czytanie wniosku p. s. x. Guszalewicza o podatku konsumcyjnym od mięsa.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 20. Stycznia 1866. r. do Sejmu wniesionych :

478. Właściciele posiadłości dworskich, gminy i duchowieństwo powiatu ustrzyckiego i lutowskiego, przez posła Laskowskiego, o nmieszczenie urzędu powiatowego w Ustrzykach dolnych, a nie w Lisku, i o pozwolenie otworzenia apteki w Ustrzykach.
479. Gmina Harta z Lipnikiem, przez posła Laskowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Dubiecku.
480. Nauczyciele głównej szkoły w Tarnopolu, przez posła Kulczyckiego, o podwyższenie płacy.
481. Gmina Lipnica górna, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
482. Gmina Lipnica dolna, przez posła Kulczyckiego, o wsparcie.
483. Gmina Pukow, przez posła Kulczyckiego, o pożyczkę pieniędzy i odpisanie podatków.
484. Właściciele większych posiadłości powiatu rzeszowskiego, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o przedłużenie terminu do reklamacyj katastralnych.
485. Nauczyciele szkoły głównej w Brodach, przez posła Hausnera, o tymczasowe dodatki do płacy.
486. Xiądz Pniewski Felix, przez posła Koczyńskiego, o wyjednanie prawa dla xx. administratorów, komendarzów i wikarych obu obrządków do wyboru posła sejmowego.
487. Gmina miasta Kołomyja, przez posła hr. Golejowskiego, o prawo wyboru dwóch posłów na Sejm.
488. Gmina miasta Kołomyja, przez posła hr. Golejowskiego, o osobne odstawianie rekrutów żydowskich.
489. Gmina Tylmanowa, przez posła Żuka Skarszewskiego, o przedłużenie terminu do reklamacyj katastralnych.
490. Gminy, duchowni i mieszkańcy obwodu kołomyjskiego, przez posła Zyblikiewicza, o ustalenie siedziby urzędu powiatowego w Kossowie.
491. Szynkarze, cukiernicy, kawiarze i traktyernicy w Krakowie, przez posła Samelсона, o zapobieżenie nadużyciom kupców sklepów korzennych.
492. Gmina Kułaczkowce, przez posła Kowbasiuka, o zapomogę.
493. Gminy Dnsanów, Jawczyu, Brzuchowice, przez posła x. Pawlikowa, o pozostawienie siedziby urzędu powiatowego w Przemyślanach.
494. Gmina Dunajów, przez posła x. Pawlikowa, o zapomogę pieniężną i odpisanie podatków.
495. Gmina Łaszki mnowane, przez posła Ławrowskiego, o pożyczkę 2.000 złr.
496. Koroluk Olexa, w imieniu gminy Pobereży, o zapomogę i odpisanie podatków.
497. Gminy Lisówka i Hryniówka, przez posła x. Mogilnickiego, o zapomogę 1.800 złr.
498. Gmina Barycz, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę i odpisanie całorocznego podatku.
499. Gmina Barycz, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.
500. Gmina Grabowiec, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę i odpisanie całorocznego podatku.
501. Gmina Grabowiec, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.
502. Koch Karolina, właścicielka dóbr Janowice, przez posła Dietla, o przyłączenie tych dóbr do powiatu tarnowskiego.
503. Kunaszowski Hieronim, właściciel dóbr Żelibory, przez posła hr. Russockiego, o odpisanie podatków i pożyczkę 1.000 złr.
504. Gmina Jezierzany, przez posła Karpińca, o spiesznią zapomogę z powodu głodu.
505. Państwo Busk, przez posła Gnoińskiego, aby sprostowanie posiadania katastralnego nie przez najęte osoby, lecz przez c. k. urzędników przeprowadzonym było.
506. Gmina Hanaczówka, przez posła x. Naumowicza, o pożyczkę 800 złr. na trzy lata.
507. Mieszczanie i włościanie powiatu kałuskiego, przez posła x. Pietrusiewiczą, o wyłączenie Żydów z gmin chrześcijańskich co do odstawiania rekrutów.
508. Gmina Wzdów, przez posła Rusieckiego, o prawo do lasów i pastwisk dworskich.

509. Miasto Dolina, przez posła Hubickiego, aby był wprowadzony ten sam podział kraju na powiaty jaki Rząd postanowił.
510. Gmina Bestwina, przez posła Krawczyka, o przyznanie prawa paszenia na ugorach i ścierniach dworskich.
511. Gmina Balicze podgórne, przez posła x. Kuziemskiego, o przyłączenie do powiatu stryjskiego, lub dolińskiego.
512. Gmina Balicze podrózne, przez posła x. Kuziemskiego, o przyłączenie do powiatu stryjskiego.
513. Miasto Ruda, przez posła x. Kuziemskiego, o przyłączenie do powiatu stryjskiego.
514. Gmina Lewczyce, przez posła x. Kuziemskiego, o przyłączenie do powiatu stryjskiego.
515. Gmina Hanowce, przez posła x. Kuziemskiego, o przyłączenie do powiatu stryjskiego.
516. Gmina Sadzawka, przez posła x. Kuziemskiego, o odpisanie podatków.
517. Gminy Kaniów Stary, Kaniów dańkowski, Kaniów bestwiński i Bestwinka, przez posła Krawczyka, o załatwienie sporów o grunta.
518. Gminy powiatu leżajskiego, przez posła x. Stępka, o pozostawienie urzędu powiatowego w Leżajsku.
519. Gmina Ternawa niżna, przez posła x. Stępka, o komisję do rozgraniczenia posiadłości dworskich od włościańskich.
520. Właściciele Ternawa niżna, przez posła x. Stępka, o komisję do rozgraniczenia posiadłości dworskich od włościańskich.
521. Gmina Prokurawa, przez posła Kowbasiuka, o zapomogę.
522. Miasto Wieliczka, przez posła Dziewońskiego, o zmianę ordynacyi wyborczej i o prawo wybierania własnego posła.
523. Miasto Brzeżany, przez posła Bocheńskiego, o prawo wybierania własnego posła.
524. Gmina Jordanów, przez posła Wężyka, aby urząd powiatowy był w Jordanowie.
525. Gmina Jordanów, przez posła Wężyka, o pociągnięcie żydów do ponoszenia wspólnych ciężarów gminy, i aby żydzi osobno rekrutów oddawali.
526. Pruszyńska Felicja, przez posła Wężyka, o pozostawienie urzędu powiatowego w Pilźnie, lub przyłączenie Łęk górnych do powiatu tarnowskiego.
527. Miasto Jordanów, przez posła Wężyka, o zmianę sejmowej ordynacyi wyborczej.
528. Właściciel wsi Wankowice, przez posła Gniewosza, o przyłączenie do powiatu samborskiego i o odpisanie podatków za r. 1866.
529. Miasto Stary Sambor, przez posła Gniewosza, o uwzględnienie ich przy obradach nad zmianą ordynacyi wyborczej.
530. Gmina osady Felsztyn, przez posła Gniewosza, o zapomogę.
531. Gmina Grodowice, przez posła Gniewosza, o zapomogę.
532. Gminy Bąkowica i Surzyna, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę i odpisanie podatków na rok 1866.
533. Gminy Berezów i Tarnawka, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
534. Miasto Felsztyn, przez posła Gniewosza, o zapomogę.
535. Gmina Żukocin, przez posła Zatwarnickiego, o pożyczkę i zapomogę.
536. Właściciele obszarów dworskich obwodu sądeckiego, przez posła Żuka Skarszewskiego, w sprawie reklamacyj katastralnych.
537. Winiarski Wincenty Witalis, proboszcz w Sokołowce, przez posła Raiznera, o redukcję osypów na pniądze.
538. Gminy Semenów, Mełów, Zascienocze, Humniska, Zieleńce i Podgórzany, przez posła hr. Bawrowskiego, o odpisanie podatków za r. 1866.
539. Gminy Łękawice, Oczkowa i inne w powiecie ślemieńskim, przez posła x. Antalkiewicza, o uwzględnienie przedłożonych żądań w sprawie szacunku katastralnego.
540. Gminy Łękawice, Oczkowa i inne w powiecie ślemieńskim, przez posła x. Antalkiewicza, o znizzenie ceny soli dla ludzi i bydła.

541. Drohojowski Tytus, właściciel dóbr Ryczów, przez posła Wężyka, o zmianę szacunku katastralnego, lub o przedłużenie terminu do reklamacyj katastralnych.
542. Wilkoszewski Awit, właściciel Toporzyska w Jordanowskiem, przez posła Wężyka, użala się na nieuwzględnienie języka polskiego w sądach, i na prześladowanie młodzieży w szkole za strój polski.
543. Grodzicka Antonina, właścicielka gruntu włościańskiego w Jazłowcu, przez posła hr. Russockiego, o odpisanie całorocznego podatku.
544. Gmina Bzianka, przez posła Laskowskiego, o zniesienie mesznego.

Z tych liczby: 481, 482, 483, 492, 494, 495, 496, 497, 498, 500, 503, 504, 506, 516, 521, 522, 523, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 538, 543 odsełają się do Wydziału krajowego; liczby zaś: 478, 479, 490, 493, 499, 501, 502, 509, 511, 512, 513, 514, 515, 518, 524, 526 wprost do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 23. Stycznia 1866.

Posiedzenie dwudzieste i piąte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Knlezycki, Paszkowski, Lndwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radzca dworn Possinger.

Posłów obecnych na początku 99, w ciągu posiedzenia 140.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₂.

Protokół posiedzenia sejmowego z dnia 20. Stycznia odczytanym został i przyjętym.

Odczytano pismo od zastępcy c. k. Namiestnika do Marszałka krajowego z zawiadomieniem, że Jego C. K. Apostolska Mość raczył udzielić sankcyę uchwale sejmowej o rozkładzie dodatków do podatków stałych na I. kwartał 1866. r. — Co do uchwały dotyczącej się zrównania roku administracyjnego z rokiem słonecznym, zawiadamia Prezydium c. k. Namiestnictwa, iż uchwała ta nie potrzebuje Najwyższej sankcyi, i tylko podaną będzie z mocy §. 40. statutu krajowego w swoim czasie do wiadomości Najjaśniejszego Pana.

Odczytano następnie dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 606 włącznie.

Złożonym został do łaski marszałkowskiej przez posła x. Stępka poparty należycie wniosek następujący:

„Wysoki Sejm raczy chwalić:

1. Wydatki na potrzeby kościelne z odprawianiem liturgii połączone, jako to: na sługi kościelne obrz. łac., na organistę, kościelnego i kalikancistę, w obrz. zaś ruskim na djaka i kościelnego; — na opłatki (proskórki), wino, воск, kadzidło, Hój do lamp, pranie bielizny kościelnej, które według dekretu Kancelaryi nadwornej z dnia 16. Marca 1818. L. 20.552, między zwykłe inwentarzem objęte wydatki kościelne zam eszezone być powiony — mają być w przyszłości jak dotąd, i to w ilości rocznej 105 złr. w. a. w kościołach obydwóch obrządków z funduszu religijnego opłacane, w parafiach niżej kongruy, a nawet nad kongruę dochodzącą pensyi do 400 złr. dotowanych.

2. Odnośne następny rozporządzenia byłego Ministeryum oświecenia i wyznań z dnia 22. Grudnia 1860. L. 18.416/4.995, i rozporządzenia Ministerstwa Państwa z dnia 22. Lutego 1862. L. 1.977/471, tej ustawie sprzeczniujące się, zostają uchylone.“

Oznajmiono ukonstytuowanie się komisyi dla spraw edukacyjnych, która wybrała swoim przewodniczącym Jego Excelencyę Metropolitę Litwinowicza, a sekretarzem posła Sawczyńskiego — sprawozdawcę posła Dra. Dietla.

Z porządku dziennego preliminarz funduszu domestykalnego przychodzący w pierwszym czytaniu do Sejmu, odesłanym zostaje na wniosek Marszałka do komisyi budżetowej.

Następuje drugie czytanie wniosków rządowego i Wydziału krajowego, dotyczących się oddania funduszków krajowych.

Sprawozdawca poseł Henryk hr. Wodzicki stawia imieniem komisyi wniosek:

„Wysoki Sejm uchwali:

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem wyraża przekonanie, że nieoddanie Reprezentacyi krajowej władzy autonomicznej, jaka jej dyplomem z dnia 20. Października 1860. i patentem z dnia 26. Lutego 1861. r. przyznana została, jest wbrew wyraźnym orzeczeniom tych nstaw i tylekroć objawionej woli Najjaśniejszego Pana przeciwną, — oświadcza zaś ugrntowane

zaufanie, że przy „zmienionym obecnym stanie rzeczy“ — terazniejsze c. k. Ministerstwo stanu w myśl ustaw zasadniczych Państwa i krajn, przystąpi rychło do oddania majątku zakładów i funduszków krajowych w zarząd Reprezentacyi krajowej. W tym celu uchylając wszelką ze strony Rządu podniesioną wątpliwość, co do ważności danego przez Sejm Wydziałowi krajowemu umocowania, poleca temuż, aby się zniósł z c. k. Rządem o odebranie w myśl ustaw konstytucyjnych rzeczonych majątków, funduszków i zakładów krajowych, toż odebranie przeprowadził i z czynności tej Sejmowi krajowemu na najbliższej sesji zdał sprawę.“

Sprawozdawca mniejszości komisji poseł kanonik Giniewicz przedkłada Sejmowi wniosek mniejszości:

„I. § 18. stat. kraj. ma się pojmować w kierunku ustawodawczym, zatem Reprezentacya krajowa wykonywa wpływ na sprawy krajowe tym §. objęte w znaczeniu ustawodawczem.

II. Na fundusze stypendyjne przysłuża Reprezentacyi krajowej wpływ o tyle, o ile takowy na podstawie dokumentu fundacyjnego (Stiftbrief) każdeko takiego funduszu został jej zastrzeżony.

III. Fundusz religijny i fundusz naukowy na zasadzie artykułów XXX. i XXXI. konkordatu zostaje pod nadzorem biskupów i dotychczasowej administracyi.

IV. Względem funduszu szkolnego orzeka Wysoki Sejm po przeprowadzeniu pertraktacyi między c. k. Rządem i Wydziałem krajowym.

V. Na inne fundusze wpływ wywiera Reprezentacya krajowa, a względnie Wydział krajowy z zastrzeżeniem autonomii gmin, i jak dalece ustawa gminna nad niemi nadzor mu powierzy.

VI. Na fundusze i zakłady autonomiczne, to jest które mają osobne statuty, wykonywa Reprezentacya krajowa o tyle nadzór, o ile jej prawo takowe dokumenta fundacyjne nadają.

Raczy przeto Wysoki Sejm upoważnić Wydział krajowy do rozpoczęcia na nowo pertraktacyi z c. k. Namiestnictwem w celu odebrania funduszków i zakładów krajowych, a jednocześnie poruczy mu odebranie funduszków i zakładów na wyżej wyrażonej podstawie.“

Następuje dyskusya ogólna. Po zamknięciu onej przemawiają wybrani mowcy, x. Kaczała za wszystkich zapisanych do głosu popierających mniejszość komisji, poseł Dr. Zyblikiewicz imieniem mowców występujących za większością.

Pau Komisarz rządowy wykłada sposób zapatrywania się Rządu w sprawie oddania funduszków i zakładów krajowych pod zarząd Reprezentacyi krajowej.

Po ostatnich głosach sprawozdawcy mniejszości i sprawozdawcy większości następuje rozprawa szczegółowa nad obu wnioskami. — Jedyńą poprawkę do wniosku większości komisji stawia poseł Dr. Zyblikiewicz, aby w uchwale według tego wniosku w drugim peryodzie do wyrazów „poleca temuż (Wydziałowi krajowemu), aby się zniósł“ dodać wyraz „bezzwłocznie.“

W głosowaniu nad wnioskami, wniosek mniejszości komisji upadł, a wniosek większości, której był sprawozdawcą poseł Henryk Wodzicki, przyjętym został. Poprawka posła Dra. Zyblikiewicza upadła.

Gdy Izba zgodziła się na podjęcie zaraz trzeciego czytania tego przedmiotu, wniosek większości w trzecim czytaniu przez Sejm przyjętym został.

Zamknięcie posiedzenia o godzinie 3ciej.

Marszałek oznajmia na przyszłe posiedzenie we Czwartek dnia 25. Stycznia porządek dzienny następujący:

1. Sprawozkanie komisji budżetowej o zasiłku dla szkoły dublańskiej.
2. Pierwsze czytanie wniosku posła x. Pawlikowa o gromadzkich kasach pożyczkowych.
3. Pierwsze czytanie wniosku posła x. Pawlikowa o spichrzach gromadzkich.
4. Pierwsze czytanie wniosku posła Smolki o stopie procentowej i o postępowaniu sądowem.
5. Pierwsze czytanie wniosku posła Starucha o kosztach z powodu zarazy na bydło.
6. Pierwsze czytanie wniosku posła Demkowa o wstrzymanie poboru podatków w Żółkiewskiem.
7. Pierwsze czytanie wniosku posła hr. Gołuchowskiego o nabywaniu posiadłości przez Żydów.
8. Pierwsze czytanie wniosku posła x. Guszalewicza o podatku konsumcyjnym od mięsa.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Grocholski w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 23. Stycznia 1866. r. do Sejmu wniesionych :

545. Złowodzki Konrad, kwieskowany radzca krakowski, przez posła Koczyńskiego, o ryczałtowe wynagrodzenie nie pobieranej pensyi i o zabezpieczenie mu takowej na przyszłość.
546. Gmina Bukow, w powiecie bursztyńskim, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę i darowanie podatków.
547. Xiądz Winnicki, pleban w Zagórzanach, przez posła Rydzowskiego, o zniesienie podatku zwanego ekwiwalent od ruchomego majątku.
548. Gminy powiatu gorlickiego, przez posła Rydzowskiego, o darowanie podatku za pierwsze półrocze 1866.
549. Gmina Wołowiec, przez posła Rydzowskiego, o przydzielenie do powiatu jasielskiego lub gorlickiego.
550. Gmina Ostrowczyk, przez posła Hubickiego, o przydzielenie do powiatu złoczowskiego.
551. Malinowska Julia, właścicielka Ostrowczyka, przez posła Hubickiego, o przydzielenie tej posiadłości do powiatu złoczowskiego.
552. Gmina Połonie, przez posła Hubickiego, o pożyczkę 500 złr.
553. Wojna Marya, właścicielka Pietrycz, przez posła Hubickiego, o przydzielenie do powiatu złoczowskiego.
554. Dyrekcyja Towarzystwa muzycznego we Lwowie, przez posła Zyblikiewicza, o wyznaczenie stałej subwencji.
555. Gminy powiatu łańcuckiego, przez posła hr. Potockiego Alfreda, o wstrzymanie czynności katastralnych, lub przedłużenie terminu do reklamacyj.
556. Mieszkańcy Podola galicyjskiego, przez posła Borysikiewicza, o wybudowanie drogi z Majdanu średniego do Łanczyna.
557. Gmina Skład Solny, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przydzielenie do powiatu przemyskiego.
558. Gmina Skład Solny, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę i odpisanie całorocznego podatku.
559. Gmina Stubinieć, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę i odpisanie podatku całorocznego.
560. Gmina Stubienieć, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.
561. Gmina Stubno, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę i odpisanie całorocznego podatku.
562. Gmina Stubno, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.
563. Gmina Jezupol, przez posła Koroluka, o zapomogę i odpisanie podatków.
564. Miasto Sniatyn, przez posła Gniewosza, o prawo wysyłania własnego posła na Sejm.
565. Właściciele dóbr powiatu chodorowskiego, przez posła Bocheńskiego, o odpisanie podatków za r. 1865. i przyczekanie wyplaty za r. 1866.
566. Gmina Zalesie, przez posła x. Kuryłowicza, o przyłączenie do powiatu manasterzyskiego.
567. Miasto Buczacz, przez posła x. Kuryłowicza, o zatrzymanie tamże urzędu powiatowego.
568. Wrzeciono Grzegorz, przez posła Zahorojka, o wyznaczenie pensyi dla wdów i sierót po nauczycielach szkół ludowych.
569. Gminy Strogonie, Dołhe, Jurkówka i Roźniów, przez posła x. Malinowskiego, o odłączenie od powiatu manasterzyskiego a wcielenie do stanisławowskiego.
570. Gminy Czachrowa, Kołokolina i inne, przez posła Krzczunowicza, o umieszczenie urzędu powiatowego nie w Rohatynie, lecz w Bursztynie.
571. Gmina Targowica polna, przez posła Agopsowicza, o zapomogę.
572. Gimna Targowica polna, przez posła Agopsowicza, o odpisanie podatków za dwa lata.
573. Gmina Słobudka, przez posła Agopsowicza, o odpisanie podatków za pięć kwartałów.

574. Gmina Słobudka polna, przez posła Agopsowicza, o zapomogę.
575. Gmina Rohynia, przez posła Agopsowicza, o odpisanie podatków za pięć kwartałów.
576. Gmina Rohynia, przez posła Agopsowicza, o zapomogę.
577. Gmina Soroki, przez posła Agopsowicza, o odpisanie podatków za sześć kwartałów.
578. Gmina Soroki, przez posła Agopsowicza, o zapomogę.
579. Toczyski Michał, właściciel dóbr Podleszany i inni, przez posła xięcia Sanguszkę, o ubóstwie włościan, potrzebie asekuracji przymusowej i ulepszeniu szkół wiejskich.
580. Gmina Zalasowa, przez posła xięcia Sanguszkę, o wstrzymanie czynności katastralnych.
581. Gmina Trzemeszna, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie czynności katastralnych.
582. Gmina Koszyce Wielkie, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie tych czynności.
583. Gmina Zawada, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie tych czynności.
584. Gmina Tarnowice, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie tych czynności.
585. Gmina Zdary, przez posła xięcia Sanguszkę, o przyłączenie do powiatu tarnowskiego a nie dembickiego.
586. Gmina Skrzyszów, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie czynności katastralnych.
587. Gmina Łękawica, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie tych czynności.
588. Gmina Szywałd, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie tych czynności.
589. Gmina i dwór Wróblowice, przez posła xięcia Sanguszkę, o przyłączenie do powiatu tarnowskiego.
590. Węglowski Apolinary, właściciel dóbr Jordanówka, przez posła Kozłowskiego, o przyłączenie do powiatu mościskiego.
591. Gminy Osieczany, Droginia i inne powiatu dobczyckiego, przez posła Zdunia, o przyłączenie do powiatu myślenickiego.
592. Gminy Balińce, Trofanówka i Buczaczki, przez posła Kowbasiuka, w sprawie x. Nikorowicza.
593. Gminy powiatu kozowskiego, przez posła Szeliskiego, o siedzibę urzędu powiatowego w Kozowie, a nie w Podhajcach.
594. Miasto Manasterzyska i inne gminy, przez posła hr. Russockiego, o połączenie powiatów buczackiego i manasterzyskiego z siedzibą urzędu powiatowego w Manasterzyskach.
595. Gminy miasta Liska i okolicznych, tudzież duchowieństwo i właściciele dóbr, przez posła L. Skrzyńskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Lisku.
596. Miasto Tarnów, przez posła Rutowskiego, o rewizję przepisów prowadzenia metryk urodzenia ludności izraelskiej w celu sprawiedliwego poboru do wojska.
597. Gmina miasta Tarnowa, przez posła Rutowskiego, o uregulowanie i skompletowanie szkoły realnej tamże.
598. Gmina miasta Tarnowa, przez posła Rutowskiego, przedstawia niedostateczność i niestosowność przepisów dotyczących kwaterunku wojsk.
599. Gmina Hawniki, przez posła Smolkę, o zapomogę.
600. Gminy powiatu rymanowskiego, przez posła Łaskowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego tamże.
601. Obywatele miasta Krakowa, przez posła Lipczyńskiego, przedkładają memoriał tyczący się projektu podziału Galicyi na dwa okręgi.
602. Hr. Fredro Jan Alexander, właściciel dóbr Rudki, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rudkach.
603. Gminy Luteza, Gwoźnica i inne, powiatu strzyzowskiego, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o nowy szacunek katastralny i o przedłużenie terminu do reklamacyj.

604. Gmina Duliby, w powiecie jazłowieckim, przez posła hr. Russockiego, o odpisanie jednorocznego podatku.
605. Stowarzyszenie cechów rękodzielniczych miasta Liska, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o uwolnienie od podatków na r. 1866.
606. Państwo Turka, przez posła Smolkę, o zapomogę, odpisanie podatków i zaległości urbaryalnych o zmianę sposobu rekrutacji i szkół, o przymusową asekurację, sprzedaż taniej soli i tytoniu, o ustanowienie dodatków gminnych, udzielenie subwencji kooperatorom i kapelanom gr. obrz., o obronę prawa propinacyi i przyłączenie gmin w petycyi wymienionych do urzędu w Turce.

Z tych liczby: 549, 550, 551, 553, 557, 560, 562, 566, 567, 569, 570, 585, 589, 590, 591, 593, 594, 595, 600, 601, 602 odsełają się wprost do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju; liczby zaś: 546, 548, 552, 558, 559, 561, 563, 564, 565, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 604 do Wydziału krajowego; narreszcie z petycyi do liczby 606 otrzymają Wydział krajowy i komisja administracyjna podziału kraju odpowiednie wyciągi.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 25. Stycznia 1866.

Posiedzenie dwudzieste i szóste.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski, Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 102, w ciągu posiedzenia 130.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₄.

Protokół posiedzenia z dnia 23. Stycznia odczytany został i przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg spisu petycyj wniesionych do Sejmu aż do numeru 683. włącznie.

Poseł Boczkowski jako przewodniczący komisji petycyjnej wnosi, by wszystkie prośby w przedmiotach katastru dotyczących wniesione, a obecnie prośby numerami 664, 665 i 672 oznaczone, wprost do komisji katastralnej odesłanemi były, oznajmia przytem, że petycje Nr. 405, 471, 489, 512, 552, 565, 583, 651, 659, 676, 707, 710, 712 dla pospiechu już odstąpionemi zostały komisji katastralnej, a numerami 407 i 653, odnoszące się do zmiany w ustawie wyborczej, — Wydziałowi krajowemu. — Izba zgadza się na odesłanie wprost do komisji katastralnej odpowiednich petycyj.

Sekretarz Kulczycki odczytuje wniosek posła x. Trzeszczakowskiego następujący:

„Wysokaja Pałata daby łaskawo uchwałyła, wo Lwowi, Peremyszty, Tarnowi i Krakowi Sime-nyszczka uczytelskii pozawodyty i ich sootwitno do potreby iz fundusziw krajowych utrzymowaty.“

Wniosek ten jest w Izbie poparty.

Z porządku dziennego poseł Ludwik Skrzyński w imieniu komisji budżetowej wnosi sprawozdanie tyczące się zasiłku dla szkoły rolniczej w Dublanach, zakończone wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dla szkoły rolniczej w Dublanach wyznacza się tymczasowy zasiłek z funduszków krajowych w kwocie 1.575 złr. w. a., który bezzwłocznie na tenże cel ma wypłacony być przewodniczącemu c. k. galic. Towarzystwa gospodarczego.“

Po zamknięciu rozprawy ogólnej nad tym przedmiotem, gdy reszta mowców zapisanych odstąpiła od głosu, i gdy wniosek nie składający się z kilku części nie dawał pola do rozprawy szczegółowej. Marszałek podaje pod głosowanie wniosek komisji budżetowej, który jest jednomyślnie przyjęty w brzmieniu powyżej wymienionem.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła x. Pawlikowa, tyczącego się śpichlerzów gromadzkich, oraz wniosku tegoż samego posła o gromadzkich kasach pożyczkowych. — Wnioskodawca popiera oba razem wnioski swoje, i jest za odesłaniem ich do komisji administracyjnej. Izba uchwała odesłanie do tej komisji.

Poseł Smolka popiera w pierwszym czytaniu wniosek o stopie procentowej i o postępowaniu sądownem. Izba przekazuje wniosek do komisji prawniczej.

Poseł Staruch popiera w pierwszym czytaniu swój wniosek o kosztach z powodu zarazy na bydło. Izba przekazuje wniosek do komisji administracyjnej.

Poseł Demkow popiera w pierwszym czytaniu wniosek o wstrzymanie poboru podatków w Żółkiewskim. Izba uchwała odesłanie tego wniosku do Wydziału krajowego.

Z porządku przychodzi wniosek posła hr. Gołuchowskiego o nabywaniu posiadłości przez żydów, k tóry wnioskodawca popiera, a Izba zgodnie z jego życzeniem uchwała przekazanie tego wniosku do komisji prawniczej.

Z kolei poseł x. Guszalcwicz popiera wniosek swój o podatku konsumcyjnym od mięsa; proponuje przekazanie wniosku tego do Wydziału krajowego, co Izba uchwała.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2.

Przyszłe posiedzenie dnia 29. Stycznia z porządkiem dziennym następującym: 1) pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o podatku konsumcyjnym od mięsa; 2) sprawozdanie komisji petycyjnej; 3) pierwsze czytanie wniosku posła Ławrowskiego o zasiłku dla teatru ruskiego; 4) pierwsze czytanie wniosku posła Ławrowskiego o magazynach soli; 5) pierwsze czytanie wniosku posła x. Mogilnickiego o sprzedaży surowicy; 6) pierwsze czytanie wniosku posła x. Kuryłowicza o zaopatrzeniu gimnazjum buczaczkiego z funduszków krajowych; 7) pierwsze czytanie wniosku posła Kabata o gimnazyach; 8) pierwsze czytanie wniosku posła x. Ustjanowicza o nauce weterynaryi; 9) pierwsze czytanie wniosku posła x. Ustjanowicza o opłacie myta od bydła.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

J. Kulczycki w. r.

Dalszy ciąg petycji do dnia 25. Stycznia 1866. r. do Sejmu wniesionych:

607. Gminy Polana i Sliwnica, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
608. Gmina Posada Chyrowska, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
609. Miasto Chyrów, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę, odpisanie podatków i przeniesienie rogatek z miasta.
610. Gmina Burczyce, przez posła Ławrowskiego, o przydzielenie do powiatu samborskiego.
611. Gmina Herburtów, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
612. 612. Gmina Podszumlańce, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
613. Domaradzki Eugeniusz, właściciel części wsi Wola Dolholucka, przez posła Sawczyńskiego, o pożyczkę 500 zlr.
614. Pruszyński Zygmunt, z Łąk górnych, przez posła Wężyka, o pozostawienie urzędu powiatowego w Skrzydlnie.
615. Gmina Ostrowiec, przez posła Agopsowicza, o zapomogę.
616. Gmina Jawora, przez posła Zyblikiewicza, o ograniczenie prawa wexlowego.
617. Gminy Widelka, Kupno i Poremby, przez posła Liszcza, o przywrócenie prawa poboru drzewa i paszenia bydła w lasach dworskich.
618. Gminy Kupno i Poręby, przez posła Liszcza, o uciążliwe opłaty tak co do konkurencji kościelnej i drogowej, jako też z powodu rekrutacji i pertraktacji spadkowej.
619. Gminy Przewrotna, Widelka, Kłapówka, Pogwizdów i Hucisko, przez posła Liszcza, o uciążliwych opłatach plebanowi za tak zwane „jura stolae.“
620. Miasto Podgórze, właściciele wiekszych posiadłości i gminy powiatów podgórskiego i skawińskiego, przez posła Koczyńskiego, o siedzibę urzędu powiatowego w Podgórzu.
621. Torosiewicz Mikołaj, przez posła hr. Golejowskiego, uzala się na bezprawną grabież przy ściąganiu podatków przez urząd powiatowy w Delatynie.
622. Gmina Kobylec, przez posła hr. Golejowskiego, o zapomogę.
623. Gmina Gwoździec, przez posła hr. Golejowskiego, o zapomogę.
624. Gmina Gwoździec mały, przez posła hr. Golejowskiego, o odpisanie podatków.
625. Gminy Gwoździec stary i Podstaje, przez posła hr. Golejowskiego, o odpisanie podatków.
626. Gminy Gwoździec stary i Podstaje, przez posła hr. Golejowskiego, o zapomogę.
627. Profesyonisci żydzi z Gwoźdca, przez posła hr. Golejowskiego, o wsparcie pieniężne.
628. Parafianie z Dmytrowic, przez posła Pawęckiego, o przeniesienie wydatków utrzymania cerkwi na fundusz religijny.
629. Gmina Zalesie, przez posła hr. Gołuchowskiego, o uwolnienie od konkurencji do budowy cerkwi w Uhryniu.
630. Miasto Halicz, przez posła hr. Gołuchowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego tamże.
631. Gmina Grabowiec, przez posła hr. Gołuchowskiego, o pożyczkę.
632. Gmina Stare Kutry, przez posła hr. Gołuchowskiego, o bezpłatne pobieranie solanki.
633. Miasto Kołomyja, przez posła hr. Gołuchowskiego, o zapomogę dla tamecznych mieszkańców rolników.
634. Gmina Stare Kutry, przez posła hr. Gołuchowskiego, o pożyczkę 10.000 zlr.
635. Hołyński Michał, przez posła hr. Gołuchowskiego, o zapomogę.
636. Miasto Czortkow, przez posła hr. Gołuchowskiego, o komisję ku wysłedzeniu nadużyć wójta Bazylego Ulwańskiego.
637. Doliński Konstanty, przez posła Grocholskiego, o wyjednanie śledztwa w sprawie zrzucenego mu przez sąd wojskowy sprzeniewierzenia.
638. Gmina Ostrow, przez posła Grocholskiego, o odpisanie podatków.
639. Gmina Fraga, przez posła x. Dzerowicza, o pożyczkę.
640. Gmina Ernsdorf, przez posła x. Dzerowicza, o pożyczkę i odpisanie podatków.
641. Gmina Hołdowice, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę.

642. Gmina Dziewiętniki, przez posła x. Dzerowicza, o pożyczkę.
643. Gmina Bertyszów, przez posła x. Dzerowicza, o pożyczkę.
644. Gmina Czyżyce, przez posła x. Dzerowicza, o pożyczkę.
645. Gmina Oryszkowce, przez posła x. Dzerowicza, o pożyczkę.
646. Gmina Łuczany, przez posła x. Dzerowicza, o pożyczkę.
647. Gmina Podborce, przez posła x. Dzerowicza, o pożyczkę i odpisanie podatków.
648. X. Bukojemski, przez posła x. Dzerowicza, o dotację xx. administratorów.
649. Gmina Duliby, przez posła x. Dzerowicza, o pożyczkę i odpisanie podatków.
650. Miast Ujście zielone, przez posła hr. Gołuchowskiego, o przyłączenie do urzędu powiatowego w Buczaczu.
651. Miasto Buczacz, przez posła hr. Gołuchowskiego, o zaprowadzenie okręgu wyborczego i siedziby urzędu powiatowego w Buczaczu.
652. Gminy Beniowa, Bukowiec i Sianki, i właściciele tych włości, przez posła Tarczanowskiego, o odpisanie podatków.
653. Gmina Butla, przez posła Tarczanowskiego, o zapomogę, odpisanie podatków i zwłokę w wypłacie długu kameralnego.
654. Gmina Sąsiadowice, przez posła Gniewosza, o zapomogę.
655. Gminy Beniowa, Bukowiec i Sianki, przez posła Tarczanowskiego, o zniesienie opłacania wydatków cerkiewnych.
656. Gmina Koniów, przez posła Gniewosza, o zapomogę.
657. Gmina Lutowska, przez posła Gniewosza, o zapomogę.
658. Gminy Jasień, Przysłup i inne, obwodu stryjskiego, przez posła x. Pietrusiewicza, o odpisanie podatków i o pozwolenie używania ropy solnej.
659. Gmina Sośnica, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.
660. Gmina Zadąbrowie, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.
661. Hr. Załuski Michał, przez posła Dietla, o utrzymanie drogi do Iwonicza prowadzącej z funduszy krajowych.
662. Gminy Czerniow i Poświęrz, przez posła x. Pietrusiewicza, o pożyczkę i odpisanie podatków.
663. Miasto Ulanów, przez posła Zbyszewskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego tamże.
664. Właściciele większych posiadłości i gminy Cichawa i Krakuszowice, przez posła hr. Wodzickiego Ludwika, o mylnej podstawie szacunku katastralnego.
665. Właściciele większych posiadłości i 11 gmin powiatu Niepołomice, przez posła hr. Wodzickiego Ludwika, o mylnem oszacowaniu gruntów tamecznych.
666. Gmina Sanoczany, przez posła Ławrowskiego, o pożyczkę.
667. Gmina Połtew, przez posła x. Naumowicza, o pożyczkę i odpisanie podatków.
668. Gmina Hołyszów, przez posła x. Ustyanowicza, o przyłączenie do powiatu stryjskiego.
669. Gmina Niewoczyn, przez posła x. Mogiłuickiego, o pożyczkę.
670. Gmina Zadubrowce, przez posła Zaparyniuka, w sprawie zabranych gruntów.
671. Miasto Nowy Targ, przez posła Żuka-Skarszewskiego, o zaprowadzenie czteroklasowego gimnazjum tamże.
672. Właściciele większych posiadłości, obwodu wadowickiego, przez posła Trzecieckiego, o przedłużenie terminu do reklamacyj katastralnych.
673. Obertyński Leopold, właściciel Stronibab i Uciszkowa, przez posła Gnoińskiego, o pozostawienie władzy powiatowej w Busku.
674. Perekładowska Helena, przez posła Reiznera, o odpisanie podatków.
675. Gmina Gorliczyna, przez posła Szpunara, użala się na uciążliwą konkurencyę do drogi od Przeworska do Gorliczyny.
676. Gminy Dobrzany, Putiatycze i inne, przez posła Kraińskiego, o odpisanie podatków, lub pozwolenie spłacenia ich ratami.
677. Gmina Żurowiczki male, przez posła Majera, o przyłączenie do powiatu jarosławskiego.

678. Wolański Witold, właściciel dóbr Duliby, przez posła hr. Russockiego, o odpisanie rocznych podatków.
679. X. Sroczyński Leon, przez posła Zuka-Skarszewskiego, o dodatek do kongruy z funduszu religijnego.
680. Właściciele dóbr i gminy Krościenko, Szczawnica, Tylmanowa, Szlachtowa i Jaworka, przez posła Zuka-Skarszewskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Krościenku.
681. Przyłęcki Józef, właściciel Sieklówki dolnej, i Biesiadecki Władysław, właściciel Sieklówki górnej, przez posła Zuka-Skarszewskiego, o uwolnienie od opłaty na potrzeby kościoła.
682. Gminy Sieklówka górna i dolna, przez posła Zuka-Skarszewskiego, o uwolnienie od opłaty na potrzeby kościoła.
683. Gromnicki Józef, właściciel dóbr, przez posła Zuka-Skarszewskiego, względem udzielonego pozwolenia założenia magazynu w Laskowcach, i sprzedaży wódki w tymże.

Z tych liczby: 348, 349, 362, 607, 608, 609, 611, 612, 613, 615, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 631, 633, 634, 635, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 649, 652, 653, 655, 656, 657, 658, 662, 666, 667, 669, 674, 676, 678 odsełają się do Wydziału krajowego; liczby zaś: 610, 614, 620, 630, 650, 651, 659, 660. 663, 668, 673, 677, 680 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 29. Stycznia 1866.

Posiedzenie dwudzieste i siódme.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski, Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 106, w ciągu posiedzenia 132.

Posiedzenie otwarte o godzinie 11¹/₂.

Protokół posiedzenia poprzedniego odczytany i przyjęty.

Odczytano pismo Prezydium Namiestnictwa krajowego, zawiadamiające o reskrypcie p. Ministra finansów z dnia 16. b. m. do l. 605., którym w skutku uchwały sejmowej z 20. Stycznia do reklamacyj i rekursów katastralnych w Galicyi zachodniej przedłużonym został do trzech miesięcy.

Odczytano dalszy ciąg petycyj wniesionych do Sejmu aż do Nr. 779 włącznie, wraz z wykazem tych petycyj, które odesłanemi zostały do Wydziału krajowego, do komisji katastralnej i do komisji administracyjnego podziału kraju.

Posel Boczkowski, jako prezydujący komisji petycyjnej, oznajmia, że dla przyspieszenia czynności statutów wiejskich, a petycji Nr. 616 komisji prawniczej.

Złożone zostały do łaski marszałkowskiej nowe wnioski:

Posła Ignacego Lipczyńskiego:

„Wysoki Sejm uchwali:

Wydział krajowy wypracuje projekt do urządzenia policji zdrowia — oraz ułatwienia dla niezamożnej ludności wiejskiej i małych miasteczek korzystania z opieki i pomocy lekarskiej — a następnie postara się o zamienienie tego projektu w ustawę obowiązującą.“

Posła Symeona Tarczauowskiego, w sprawie mieszkańców Podgórze, w obwodach samborskim i sanockim:

„Wysokij Sojm izwołył wstawyły sia do wysokoho c. k. Prawytelstwa, szczyoby:

- 1) egzekucju zalehłych i teperisznych podatkiw, aż doki urożaj lutezij ne zahostyt, zastanowyty;
- 2) spłaczenije abo zwernenije zapomohy, danoj tym żyтелям jeszcze w roci 1847., a do seho času ne sowsem zaspokojenoj, na szczyastywszi czasy widroczyty.“

Posła Mikołaja Kowbasinka:

„Wysokij Sojm uchwałył: szczyoby nam były ustanowleoyi patenta wit kreszczenija, zapowidy, ślubu, wydawania metryk, pochoronu i pr.“

Posel Kraiński w imieniu komisji administracyjnej wnosi, z powodu mnogiej liczby czynności, o powiększenie grona komisji administracyjnej o pięć nowych członków z całego Sejmu wybrać się mających.

Wniosek ten jest przez Izbę przyjęty.

Posel Krzczonowicz w imieniu Wydziału krajowego odczytuje sprawozdanie tegoż Wydziału o podatku konsumcyjnym od mięsa, zakończone wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy na podstawie §. 19. statutu krajowego uchwalić następujący wniosek:

Taryfa podatku konsumcyjnego od mięsa powinna być ustanawiana dla każdego kraju koronnego, z nalezytem uwzględnieniem przeciętnej wagi bydła i przeciętnej ceny mięsa tego kraju tak, ażeby wysokość podatku, w stosunku do przeciętnej ceny celnara mięsa, była równą we wszystkich krajach koronnych.“

Posel Czajkowski żąda, aby wniosek ten odesłany został do komisji katastralnej. — Posel Grocholski żąda, aby stosownie do §. 50. regulaminu, uważać wniosek ten już za sprawozdanie komisji i bezpośrednio przystąpić z nim do drugiego czytania. — W głosowaniu żądanie posła Czajkowskiego upada a zgodnie z posłem Grocholskim Izba uchwała przedsięwzięcie bezpośrednio drugiego czytania. Marszałek odkłada przedmiot ten do następującego posiedzenia.

Sprawozdawca Wydziału krajowego poseł Kraiński wnosi, a Izba uchwała uznanie za ważny wybór Władysława hr. Badeniego, posła miasta Jarostawia.

Posłowie hr. Badeni i Żabiński składają w ręce Marszałka przepisane ustawą przyrzeczenie.

Dla przedsięwzięcia wyboru pięciu członków do komisji administracyjnej dodać się mających, Marszałek zawiesza posiedzenie na kwadrans. — Po rozpoczęciu na nowo posiedzenia posłowie głosują na pięciu członków do komisji administracyjnej. — Z porządku dziennego sprawozdawca komisji petycyjnej poseł Paszkowski wnosi a Izba uchwała prośbę Nr. 244 miasta Wiśnicza o pożyczkę 40 do 50.000 złr. Sejm przekazuje komisji budżetowej; prośbę Nr. 83 mieszkańców gminy Nowosiółki, w powiecie podhajeckim, Sejm przesyła do Prezydium c. k. Namiestnictwa dla właściwego postępowania; prośbę Nr. 420 dozoru kościelnego kościoła św. Anny w Krakowie, akademickiego: 1) z tytułu odnoszenia się tej prośby do wydatku ze skarbu Państwa i z funduszy uniwersyteckich, Sejm przesyła c. k. Namiestnictwu z zaleceniem do uwzględnienia; — 2) też prośbę, o ile odnosi się do funduszu krajowego, udziela Sejm komisji budżetowej dla uwzględnienia według możliwości; prośbę Nr. 156 reprezentantów gminy Jazłowca:

1) Sejm odstępuje c. k. Prezydium Namiestnictwa z wezwaniem o przyspieszenie słusznego uregulowania stosunków szkolnych w Jazłowcu;

2) też prośbę udziela Sejm do użytku w komisji dla spraw edukacyjnych.

Sprawozdawca komisji petycyjnej poseł Zyblikiewicz wnosi, a Izba uchwała:

Prośbę Nr. 344 Władysława Gutowskiego, o udzielenie mu wsparcia z funduszu krajowego w formie bezprocentowej pożyczki na wykonanie i wydoskonalenie trzech maszyn własnego pomysłu, Sejm poleca Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Sprawozdawca komisji petycyjnej poseł Kozłowski wnosi, a Izba uchwała:

Petycję miasta Doliny Nr. 176: 1) Sejm odstępuje c. k. Prezydium Namiestnictwa z zaleceniem, by na podanie z dnia 28. Marca 1865. r. do Ministerium wniesione, na podstawie stanu rzeczy, jaki w nim udowodniony został, przyspieszenie rezolucji wyjednać raczyło;

2) udziela Sejm odpis tejże petycji komisji edukacyjnej do właściwego użytku.

Co do petycji Nr. 184, sprawozdawca komisji petycyjnej wnosi: „Wysoki Sejm raczy uchwalić: petycję gromady Ostapie, obwodu tarnopolskiego, o usunięcie psującego młodzież nauczyciela, odstępuje Sejm c. k. Prezydium Namiestnictwa, w celu zarządzenia dochodzenia, ewentualnie zaś ukarania tak oskarżonego, jako i nadzoru szkoły; — poseł Grocholski wnosi, aby do proponowanego brzmienia uchwały dodać: „oraz w celu dochodzenia, z jakich przyczyn prezentowanemu nauczycielowi posada oddaną nie została.“ — Sejm uchwała wniosek komisji wraz z dodatkiem wniesionym przez posła Grocholskiego.

Co do petycji Nr. 185 Pawła Lorcha, nauczyciela szkoły ludowej w Kołodziejówce, powiatu skałackiego, o wzięcie go w opiekę i o powstrzymanie agitującego się rozdziału obrządkowego pomienionej szkoły. — Sprawozdawca poseł Kozłowski wnosi: „Wysoki Sejm raczy uchwalić: petycję nauczyciela w Kołodziejówce odstępuje się najprzewielebniejszemu konsystorzowi rz. kat. we Lwowie z zaleceniem, w celu by: 1) zmiana posady bez szkody dla proszącego skuteczną została; — 2) w celu postępowania urzędowego co do poruszonego w petycji zamiaru rozdziału obrzędowego szkoły w Kołodziejówce.“

Posel Grocholski wnosi, aby nie do konsystorza, ale do Prezydium Namiestnictwa rzecz ta w celu dochodzenia i załatwienia przesłaną była.

Izba zgodnie z wnioskiem posła Grocholskiego, na który zgadza się i sprawozdawca komisji, uchwała: „Petycję nauczyciela w Kołodziejówce, p. Pawła Lorcha, odstępuje Sejm c. k. Prezydium Namiestnictwa z zaleceniem w celu dochodzenia i załatwienia sprawy wykazanym stanem rzeczy objętej.“

Na wniosek tegoż sprawozdawcy posła Kozłowskiego petycję Nr. 311, 381, 396, 408, 452, 463, 480 i 485 Sejm odstępuje komisji edukacyjnej do załatwienia.

Posel xiążę Sanguszke odczytuje wypadek obliczenia głosów z głosowania na pięciu członków komisji administracyjnej.

Otrzymali na 88 głosujących posłowie: hr. Badeni głosów 73, Gniewosz 53, x. Ustjanowicz 52, ci uzyskali większość absolutną; następnie największą ilość głosów uzyskali posłowie: Paszkowski, Geringer, Golejowski i Kapiszewski.

Marszałek wzywa do powtórnego głosowania na dwóch członków tej komisji. Po odbytem głosowaniu skrutatorowie do obliczenia głosów przystępują.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2¹/₂.

Następne posiedzenie w Sobotę dnia 3. Lutego z porządkiem dziennym następującym:

1. drugie czytanie wniosku Wydziału krajowego o podatku konsumcyjnym od mięsa;
2. pierwsze czytanie wniosku posła Ławrowskiego o zasiłku dla teatrów ruskiego;
3. pierwsze czytanie wniosku posła Ławrowskiego o magazynach soli;
4. pierwsze czytanie wniosku posła x. Mogilnickiego o sprzedaży surowicy;
5. pierwsze czytanie wniosku posła x. Kuryłowicza o zaopatrzenie gimnazjum buczackiego z fundusów krajowych.
6. pierwsze czytanie wniosku posła Kabata o gimnazyach;
7. pierwsze czytanie wniosku posła x. Ustjanowicza o nauce weterynaryi;
9. pierwsze czytanie wniosku posła x. Ustjanowicza o opłacie myta od bydła.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 29. Stycznia 1866. r. do Sejmu wniesionych :

684. Dworzański Mikołaj, z Gołogór, przez posła Smolkę, o zapomogę.
685. Gmina Kondratów, przez posła x. Namowicza, o zapomogę.
686. Gmina Poluchów, przez posła Sawczyńskiego, o pożyczkę.
687. Gmina Artasów, przez posła Sawczyńskiego, o zwłokę w płaceniu podatków do żniwa.
688. Gmina Załanów, przez posła Kulczyckiego, o odpisanie podatków i zapomogę.
689. Gmina Dryszczów, przez posła Kulczyckiego, o odpisanie podatków i zapomogę.
690. Gmina Byszów, przez posła Kulczyckiego, o odpisanie podatków i zapomogę.
691. Gmina Towarnia, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
692. Gminy państwa Łańcuta, przez posła Szpunara, protestują przeciw zasadzie komisji katastralnych co do szacunku gruntowego.
693. Gmina Rudańce, przez posła Demkowa, użala się na nadużycia i zabory plebana obrz. gr. kat.
694. Posłowie Dwoliński i Andrejczuk, o pozostawienie urzędów powiatowych w Zaleszczykach i Czortkowie.
695. Posłowie Dwoliński i Andrejczuk proszą, by gminom za wykonane w r. 1854. i 1855. roboty przy gościńcu z Zaleszczyk do Czortkowa 75.000 zlr. wypłacone zostały.
696. Gmina Winiatyńce, przez posła Dwolińskiego, by spór z dworem o grunta przez komisję bezstronną mógł być załatwionym.
697. Właściciele większych posiadłości i gminy okolicy Dynowa, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, by urząd powiatowy nie w Brzozowie, lecz w Dynowie był umieszczony.
698. Gmina Żmigród, przez posła Rydzowskiego, o pozostawienie tam urzędu powiatowego.
699. Gmina Bartne, przez posła Rydzowskiego, o przyłączenie do powiatu w Gorlicach.
700. Sabat Antoni, pleban obrz. gr. kat., przez posła Smolkę, o pożyczkę 200 zlr.
701. Witwicki Jan, właściciel Hruszowic i Chotynia, przez posła Kozłowskiego, o odpisanie podatków.
702. Gmina Międzyrzecze, przez posła x. Kuźmiewskiego, o odpisanie podatków.
703. Gmina Międzyrzecze, przez posła x. Kuźmiewskiego, o zapomogę.
704. Miasto Lwów, przez posła Smolkę, o nadanie własnego statutu gminnego.
705. Obywatele miasta Krakowa, przez posła Adama hr. Potockiego, o roczną subwencję dla teatru polskiego w kwocie 6.000 zlr.
706. Gmina Raj, przez posła x. Pawlikowa, o zapomogę i odpis podatków.
707. Gmina chrześcijańska Przemyśl, przez posła x. Pawlikowa, o pożyczkę i odpis podatków.
708. Gmina Uszkowice, przez posła x. Pawlikowa, o pożyczkę i odpis podatków.
709. Gmina Kimirz, przez posła x. Pawlikowa, o pożyczkę i odpis podatków.
710. Gmina Dobrzanica, przez posła x. Pawlikowa, o ulgę w podatkach na r. 1866.
711. Gmina Trościaniec, przez posła x. Pawlikowa, o pożyczkę i odpisanie podatków.
712. Nauczyciele szkół indowych w zbarazkim i nowosieleckim powiecie, przez posła x. Kaczalę, o polepszenie bytu.
713. Właściciele posiadłości dworskich, dnohowieństwo i wiele gmin, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Lisku.
714. Zatorski Maksymilian, przez posła Laskowskiego, o przyłączenie Wańkowa do powiatu liskiego.
715. Właściciele posiadłości dworskich i gminy powiatów jordanowskiego i makowskiego, przez posła Wężyka, o zmianę terytorjalnego podziału obwodu wadowickiego na powiaty.
716. Miasto Brzozów, przez posła x. Stępka, o pozostawienie urzędu powiatowego tamże.
717. Stowarzyszenie rzeźników brzozowskich, przez posła x. Stępka, o sprostowanie przepisów nplaty podatku konsumcyjnego od mięsa.
718. Rzemieślnicy ubodzy w Jasienicy, przez posła x. Stępka, o uwolnienie od opłaty podatku zarobkowego.
719. Gmina Zmiennica, obwodu sanockiego, przez posła Rnsierkiego, użala się na zabronienie jej poboru drzewa z lasów dworskich.

720. Gmina Hujsko, przez posła Rusieckiego, o zapomogę.
721. Leszczyński Jan, właściciel Łuczan, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę.
722. Gmina Kwiatonowice, przez posła Trzecieckiego, o pożyczkę i potrącenie w podatkach wynagrodzenia za gradobicie.
723. Gmina Kułaczkowce, przez posła Kowbasiuka, o przyspieszenie zapomogi.
724. Gmina Chaszczów, przez posła Tarczanowskiego, o zapomogę i odpis podatków.
725. Gross Karol, właściciel Rybny, przez posła Koczyńskiego, o odpisanie jednorocznego podatku.
726. Miasto Czortków, przez posła hr. Russockiego, o wstrzymanie exekucyi za zaległości, odpisanie podatków za 1864. i 1865., i o pozwolenie spłacania ratami czynszów dworskich.
727. Gmina Zakliczyn, przez posła Hebdę, o wykończenie drogi z Tarnowa do Sacza na Zakliczyn.
728. Dwory i gminy 10 włości powiatu niepołomickiego, przez posła hr. Wodzickiego Lud., użalają się na młyn szacunek katastralny gruntów.
729. Gmina i właściciele dworskich posiadłości w Woli lubeckiej, przez posła Boczkowskiego, o sprawiedliwsze oszacowanie katastralne gruntów.
730. Włościanie obrządku łac. wsi Wołkowa, przez posła Alfreda hr. Potockiego, użalają się na przesładowania plebana tamecznego obrz. gr. kat. w celu zmuszenia ich do przejścia na obrządek gr. kat.
731. Przełożeni gminy Muszkatowce, w powiecie borszczowskim, przez posła Andrejczuka, użalają się na zabranie gminie gruntów, pastwisk i łąk.
732. Gmina Brykuła nowa, przez posła x. Kuryłowicza, o zapomogę, odpisanie podatków i zniżenie ceny soli.
733. Sozański Antoni, przez posła Kozłowskiego, o usunięcie zapor stojących na zawadzie rozpow szechnieniu druków.
734. Sozański Antoni, przez posła Kozłowskiego, o zarządzenie nadużyciom przy sprzedaży soli bydłcej w żupach.
735. Gluchowski Grzegorz, przez posła Krzysztofowicza, o przyłączenie dóbr jego Bratkowce do powiatu nadworniańskiego.
736. Gmina Żabno, przez posła x. Morgensterna, o pozostawienie urzędu powiatowego w Żabnie.
737. Gmina Ostrów, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę i odroczenie zapłaty podatków bieżących dopiero do r. 1867.
738. Gminy Kropielniki i Kościelniki, przez posła x. Nehrebeckiego, z przyłączenie do powiatu samborskiego.
739. Gmina Wisłowice, przez posła x. Nehrebeckiego, o pożyczkę.
740. Gminy Kupnowice, Rozdziałowice i Błozew, przez posła x. Nehrebeckiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rudkach, lub przydzielenie ich do powiatu samborskiego.
741. Gmina Kupnowice, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
742. Gmina Ostrów, przez posła x. Nehrebeckiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rudkach, lub przyłączenie do powiatu samborskiego.
743. Gminy Mistkowice i Zarajsko, przez posła x. Nehrebeckiego, o pożyczkę i wstrzymanie exekucyi podatków.
744. Gminy Mistkowice i Zarajsko przez posła x. Nehrebeckiego, o pozostawienie ich nadal przy urzędzie powiatowym samborskim.
745. Hr. Męciński Cezar, przez posła Gutowskiego, przedkłada uwagi nad wykonaniem przepisów propinacyjnych.
746. Miasto Żółkiew, przez posła Czajkowskiego, o zmianę ordynacyi wyborczej i o prawo wysłania własnego posła na Sejm.
747. Miasto Żółkiew, przez posła Czajkowskiego, o wstrzymanie budowy i konkurencyi do drogi mosteńsko-żółkiewskiej.
748. Gmina Żnibrody, przez posła hr. Russockiego, o odpisanie jednorocznego podatku.
749. Kupiecki stan miasta Buczacza, przez posła Breuera, o pozostawienie urzędu powiatowego w Buczaczu.
750. Miasto Suiatyn, przez posła Gniewosza, o spieszną zapomogę.

751. Gminy Koniów, Towarnia, Grodowice, Głęboka, Sąsiadowice, Posady Felsztyn, przez posła Gniewosza, o przydzielenie do powiatu samborskiego.
752. Gmina Humenów, przez posła x. Pietrusiewicza, o zapomogę.
753. Gmina Dolszka, przez posła x. Pietrusiewicza, o zapomogę.
754. Gmina Niejowce, przez posła x. Pietrusiewicza, o zapomogę.
755. Konopacka Malwina, przez posła Geringera, o zapomogę.
756. Witkowska Sybila, właścicielka dóbr Pilatkowce, przez posła Geringera, o zapomogę i odpisanie podatków.
757. Gmina Posada Liska, przez posła Skrzyńskiego Ludwika, o zapomogę.
758. Gmina Huzele, przez posła Skrzyńskiego Ludwika, o zapomogę.
759. Turowski Kazimierz i inni obywatele obwodu sanockiego, przez posła Skrzyńskiego Ludwika, o pozostawienie urzędu powiatowego w Lisku.
760. Gmina Łopuszanka i Lechnowa, przez posła Tarczanowskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
761. Gmina miasta Rudki, przez posła x. Nehrebeckiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rudkach.
762. Gmina Nowosiółki gościnnie, przez posła x. Nehrebeckiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rudkach.
763. Gmina Nowosiółki gościnne, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę.
764. Gmina Bieńkowa wisznia, przez posła x. Nehrebeckiego, o przyłączenie do powiatu rudeckiego.
765. Gminy Dubaniowice i Szolominice, przez posła x. Nehrebeckiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rudkach.
766. Gmina Uherce wieniawskie, przez posła x. Nehrebeckiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rudkach.
767. Gmina Wańkowice, przez posła x. Nehrebeckiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rudkach.
768. Gminy Woszczańce i Kanafosty, przez posła x. Nehrebeckiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rudkach.
769. Gmina Chłopczyce, przez posła x. Nehrebeckiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rudkach.
770. Gmina Wistowice, przez posła x. Nehrebeckiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rudkach.
771. Gminy Jezierna, Ostaszowce, Daniłowce i Nestorowce, przez posła x. Polowego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
772. Gmina Uwsie, przez posła x. Polowego, o zapomogę.
773. Gmina Soroki, przez posła x. Polowego, o przyłączenie do powiatu w Horodence.
774. Gmina Soroki, przez posła x. Polowego, o wynagrodzenie za robocizną koło drogi ze Stanisławowa do Horodenki.
775. Gmina Gustynek, przez posła hr. Russockiego, o odpisanie podatków.
776. Gmina Równia, przez posła Hoppena, o zapomogę.
777. Reprezentacya gminy i miasta Doliny, przez posła Hoppena, o udzielenie pożyczki.
778. Radni miasta Doliny, przez posła Hoppena, o rozpisanie konkursu na nauczyciela głównej szkoły tamże.
779. Gmina Łukawica, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę i ulgę w podatkach.
- Z tych liczby: 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 700, 701, 702, 703, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 732, 737, 739, 741, 743, 746, 748, 750, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 760, 763, 772, 775, 766, 777 odsełają się wprost do Wydziału krajowego.
- Do komisji dla spraw administracyjnego podziału kraju liczby: 694, 697, 698, 699, 713, 714, 715, 716, 735, 736, 738, 740, 742, 744, 749, 751, 759, 761, 762, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 773, 780.
- Do komisji katastralnej liczby: 692, 728, 729.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 3. Lutego 1866.

Posiedzenie dwudzieste i ósme.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radzca dworn Possinger.

Posłów obecnych na początku 104, w ciągu posiedzenia 119.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₂.

Protokół posiedzenia z dnia 29. Stycznia odczytany został i przyjęty.

Odczytano pismo c. k. Namiestnika z zawiadomieniem, iż poleconem zostało głównej kasie krajowej we Lwowie, aby według uchwały sejmowej z dnia 25. b. m. zasilek w kwocie 1.575 złr. w. a. został wypłacony do rąk Prezesa Towarzystwa rolniczego galicyjskiego.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 972. włącznie, z oznajmieniem, że należące do komisji katastralnej, oraz do komisji administracyjnego podziału i do Wydziału krajowego, do tychże komisji i do Wydziału odesłanemi zostały.

Posel Boczkowski oznajmia, że Nr. 440 do komisji prawniczej, Nr. 704 do komisji statutów miejskich, a Nr. 712 do komisji edukacyjnej, w krótkiej drodze oddanemi zostały.

W dodatkowym wyborze na dwóch brakujących członków komisji administracyjnej otrzymali na 88 głosujących: poseł Paszkowski głosów 70, poseł Geringer głosów 63.

Otrzymali od Marszałka urlopy ośmiodniowe posłowie: Rogalski, x. Ustyanowicz i Stocki.

Wniesione zostały do łaski marszałkowskiej wnioski:

Posła x. Guszałewicza:

„Wysokij Sojm izwołył uchwałoju riszyty:

1. W szkołach, w kotrych poberajesia szkolnaja płata (didaktrum), majesia taja dla uczaszczojšia mołodeży o połowyciu znyzyty.

2. Płata od kolegij na nniwerzyteti (Collegiengeld) majesia od słuszatelej takoz łysze w połowyci pobyraty.

3. Uszczerb w dochodach dotycznich uczytelej iz znyżenia prywedonych opłat wypływajuszczyj, majesia zastupyty z fonda nankowoho.

Blyższy opredifenija w tom wzhladi ostajutsia prynadležnym własciam.“

Posła Krzysztofowicza:

„Wysoka Izba uchwali: osobny statnt dla miasta obwodowego Stanisławowa.“

Wniosek posła Szpuuara:

„Wysoki Sejm uchwali:

1. Przy poborze do wojska winien być rozkład potrzebnych rekrutów nie podług powiatów, ale podług gmin nskuteczniomy;

2. Sejm uprasza Jego C. K. Apostolską Mość, ażeby odnośnie do prawa z dnia 29. Września 1858. stosowne do powyższej uchwały sejmowej rozporządzenie wydać raczył.“

Wniosek posła Krawczyka:

„Wysoka Izba raczy uchwalić: ażeby czynność oglądania umarłych do samoistnego zakresu działania gminy podług §. 27. przedłożenia rządowego wliczoną została, a zwierzchność gminy postara się o mniej uciążliwe, a może dokładniejsze wykonywanie tego obowiązku. — Proszę zatem Wysokiej Izby, ażeby wniosek ten do komisji gminnej odesłać raczyła.“

Wszystkie te wnioski miały potrzebne poparcie.

P. Komisarz rządowy udziela odpowiedź: 1. na interpelację na posiedzeniu dnia 11. Stycznia do niego zrobioną w tej treści: iż rozporządzenie Wys. Ministerstwa, dotyczące się wstrzymania exekucyi podatków, wprawdzie z razu nie było przesłanem i do obwodów zarządu administracyjnego krakowskiego, albowiem nędza tamtejsza nie była jeszcze znana, lecz obecnie po zasięgniętej wiadomości, iż w niektórych miejscach pojawiła się, w taki sam sposób jak do obwodów części lwowskiej zastosowaniem zostało.

2. Na interpelację, zrobioną na temże posiedzeniu dnia 11. Stycznia, dotyczącą się exekucyi podatków w brzeżańskim i złoczowskim, odpowiada p. komisarz rządowy: że fakta nie mogły być sprawdzonymi, albowiem one w interpelacji wymienione nie były, lecz według relacji naczelników powiatowych gromady w stronach dotkniętych nieurodzajem wszystkie zawiadomione zostały, iż w razie niemożności zapłacenia podatku mogą prosić o odroczenie rat.

P. Komisarz rządowy składa do łaski marszałkowskiej projekt ustawy co do nżytkowania, nadawania kierunku i tamowania wód, z wyłączeniem morza, prosząc o zamieszczenie na najbliższym porządku dziennym.

Z porządku dziennego sprawozdawca Wydziału krajowego poseł Krzecznowicz wnosi drugie czytanie wniosku Wydziału krajowego o podatku konsumcyjnym od mięsa; — P. Komisarz rządowy daje niektóre objaśnienia, dotyczące się poboru podatku konsumcyjnego w Galicyi, oraz cyfr przeciętnych tego podatku, obliczonych na każdego mieszkańca w innych krajach koronnych. — Poseł Skrzyński Ludwik stawia poprawkę do wniosku Wydziału krajowego w tych słowach: „Taryfa podatku konsumcyjnego od mięsa powinna być oparta na wadze mięsa.“ — Poseł Zyplikiewicz proponuje dodatek do wniosku Wydziału krajowego w tych słowach: „Wydział krajowy wskaże Rządowi środki, na podstawie których można dojść do sprawiedliwego rozkładu tego podatku.“ — W głosowaniu poprawka posła Skrzyńskiego upada. — Wniosek Wydziału krajowego przyjętym jest w następującem brzmieniu:

„Taryfa podatku konsumcyjnego od mięsa powinna być ustanawiana dla każdego kraju koronnego, z uależytem uwzględnieniem przeciętnej wagi bydła i przeciętnej ceny mięsa tego kraju, tak, ażeby wysokość podatku w stosunku do przeciętnej ceny cetrnara mięsa była równą we wszystkich krajach koronnych.“

Poprawka jako dodatek posła Zyplikiewicza upada.

Wniosek Wydziału w podjętem zaraz trzeciem czytaniu jest także przyjętym.

Z porządku dziennego następnie pierwsze czytanie wniosku posła Ławrowskiego, o zasiłku dla teatru ruskiego, który wnioskodawca popiera, a Sejm odsła do komisji budżetowej.

Poseł Ławrowski popiera również w pierwszym czytaniu wniosek swój o magazynach soli, który odesłany zostaje do komisji administracyjnej.

Poseł x. Mogilnicki popiera w pierwszym czytaniu wniosek swój o sprzedaży surnwicy, który przekazany zostaje do komisji administracyjnej.

Poseł x. Kuryłowicz popiera w pierwszym czytaniu wniosek swój o zaopatrzeniu gimnazjum buczackiego z fundusów krajowych, — który przekazany zostaje do komisji budżetowej.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2¹/₄. — Następnjące posiedzenie we Środę dnia 7. Lutego o godzinie 11. — z porządkiem dziennym następującym:

1. Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego do ustawy o użytkowaniu, nadawaniu kierunku i tamowaniu wód;

2. Wybór członka Wydziału krajowego przez posłów z miast i izb handlowych.

3. Wybór zastępcy dla członka Wydziału Kraińskiego przez cały Sejm.

4. Sprawozdanie komisji o wniosku posła Zdunia względem bezpłatnego rozdawania i znizenia ceny soli.

5. Pierwsze czytanie wniosku posła Kabata, o gimnazyach.

6. Pierwsze czytanie wniosku posła Pietruskiego, o zniesieniu ternu przy obsadzeniu prebend.

7. Pierwsze czytanie wniosku posła hr. Russockiego, o zmianach w przepisach rekrutacyjnych.

8. Pierwsze czytanie wniosku posła hr. Borkowskiego, o języku sejmowym.

9. Pierwsze czytanie wniosku rektora Majera, o zasiłku dla komisji fizyograficznej.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 3. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejm:

730. Gmina Sołotwina, przez posła x. Mogilnickiego, o uwolnienie od obowiązku płacenia pensyi wdowie po nauczycielu tamtejszym, Agacie Seniowej.
731. Gminy Młotkowa, Żuraki, Babeze, Witków i Manasterczany, przez posła x. Mogilnickiego, o zapomogę.
782. Gmina Stary Lisiec, przez posła x. Mogilnickiego, o pożyczkę do spłaty w pięciu latach.
783. Starozakonni miasta Leżajska, przez posła Landesbergera, o pozostawienie tamże urzędu powiatowego.
784. Laufer Józef, dzierżawca dóbr, przez posła hr. Badeniego, o wynagrodzenie z funduszu krajowego za wybite z powodu zarazy bydło.
785. Gmina Protessy, przez posła x. Kuziemskiego, o przydzielenie do powiatu kałuskiego.
786. Miasto Żydaczów, przez posła x. Kuziemskiego, o umieszczenie urzędu powiatowego w Żydaczowie.
787. Gmina Protessy, przez posła x. Kuziemskiego, o pożyczkę.
788. Gmina Ryków, przez posła x. Naumowicza, o zapomogę i odpisanie podatków.
789. Gminy miasta Bełza i okolicy, przez posła hr. Gołuchowskiego, o uwzględnienie tego miasta przy nowej organizacji.
790. Michalewska Elżbieta, przez posła Bocheńskiego, o przepisanie podatków z lat 1865. i 1866. na następne.
791. Gołębski Jan, właściciel Sławentyna, przez posła Zyplikiewicza, o przyłączenie tej włości do bursztyńskiego, lub brzeżańskiego powiatu.
792. Właściciele większych posiadłości w dawnym jasielskim obwodzie, przez posła Starowiejskiego, o wstrzymanie czynności katastralnych.
793. Niezabitowski Stanisław, przez posła Smolkę, o przyłączenie jego włości Rzepedź do powiatu sanockiego.
794. Gminy Chilczyce i Boniszyn, przez posła x. Fortunę, o zapomogę i odpisanie podatków.
795. Gmina Maniów, przez posła x. Fortunę, o przydzielenie do powiatu złoczowskiego.
796. Gmina Dzieduszyce Wielkie, przez posła x. Fortunę, o zapomogę.
797. Gminy powiatu skolskiego, przez posła x. Ustyanowicza, o zarządzenie dogodniejszej sprzedaży soli bydłowej i znizenie ceny soli.
798. Gmina Szarańczuki, przez posła x. Pawlikowa, o zapomogę i odpisanie podatków.
799. Gmina Mikuliczyn, przez posła x. Pawlikowa, o pozwolenie pobierania surowicy.
800. Gmina Mikuliczyn, przez posła x. Pawlikowa, o zapomogę, lub uwolnienie od podatków za rok 1866.
801. Gmina Szarańczuki, przez posła x. Pawlikowa, o pożyczkę.
802. Liebel Walenty, przez posła Czajkowskiego, podaje środki zaradcze przeciw zarazie na bydło.
803. Gmina Poremba, przez posła xięcia Sanguszkę, o wygórowany szacunek katastralny i wstrzymanie tej czynności.
804. Gmina Swirczków, przez posła xięcia Sanguszkę, o wygórowany szacunek katastralny i wstrzymanie tej czynności.
805. Gmina Nowodworze, przez posła xięcia Sanguszkę, o wygórowany szacunek katastralny i wstrzymanie tej czynności.
806. Gmina Łękawka, przez posła xięcia Sanguszkę, o wygórowane obrachowanie katastralne dochodów z gruntu i wstrzymanie tej czynności.
807. Gmina Pauszów, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wygórowany szacunek katastralny i wstrzymanie tej czynności.
808. Gmina Krzyż, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie tej czynności.

809. Gmina Gumniska, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wygórowane oszacowanie katastralne gruntów i wstrzymanie tej czynności.
810. Gmina Rzędzin, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie tej czynności.
811. Gmina Smigno, przez posła xięcia Sanguszkę, o wygórowane oszacowanie katastralne gruntów i wstrzymanie tej czynności.
812. Gmina Klikowa, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysoki szacunek katastralny i wstrzymanie tej czynności.
813. Baltaziński, właściciel dóbr Jawornik, przez posła xięcia Sanguszkę, o przyłączenie dóbr do powiatu tarnowskiego.
814. Gmina Petlikowce, przez posła Cywińskiego, o przyłączenie do powiatu buczackiego.
815. Gmina Bielowińce, przez posła Cywińskiego, o przyłączenie do powiatu buczackiego.
816. Gmina Kujdanów, przez posła Cywińskiego, o przyłączenie do powiatu buczackiego.
817. Gmina Bobulińce, przez posła Cywińskiego, o przyłączenie do powiatu buczackiego.
818. Gmina Osowce, przez posła Cywińskiego, o przyłączenie do powiatu buczackiego.
819. Romański Antoni, właściciel części wsi Łuka, przez posła hr. Dzieduszyckiego, o pożyczkę i odpisanie podatków.
820. Właściciele posiadłości dworskich w powiecie Rudki, przez posła Gniewosza, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rudkach.
821. Siarkiewicz Karol, nauczyciel szkoły parafialnej, przez posła Agopsowicza, żali się na napadnięcie strażników finansowych na dom szkolny.
822. Miasto Sądowa Wisznia, przez posła Zyblikiewicza, o zmianę ustawy wyborczej.
823. Miasto Bóbrka, przez posła x. Dzerowicza, o pozostawienie tamże urzędu powiatowego.
824. Dzwonkowski Apolinary, właściciel Jodłówki, przez posła Grocholskiego, o przydzielenie tych dóbr do powiatu jasielskiego.
825. Poseł Staruch Michał żali się na niestosowne postępowanie przy sprzedaży soli w żupach, i prosi, by podatek zarobkowy był darowany, lub zmniejszony właścicielom wozącym sól na wieś.
826. Gmina Winogrod polny, przez posła Kowbasiuka, o zapomogę.
827. Gmina Żuków, przez posła Kowbasiuka, o przyłączenie do powiatu kołomyjskiego.
828. Foltaiński Felix, właściciel dóbr Kańczuga, przez posła Węzyka, o odpisanie podatków.
829. Hrabia Wodzicki Kazimiérz, przez posła Gnoińskiego, by dobra jego Białogłowy i Neterpińce przyłączono do powiatu złoczowskiego, gdyby w Załóżcach nie było urzędu powiatowego.
830. Grodzicka Stanisława, właścicielka dóbr Mchawa, przez posła Laskowskiego, o odpisanie podatków.
831. Komitet galic. Towarzystwa gosp., przez posła Laskowskiego, o uwolnienie uczniów szkoły dublańskiej od służby wojskowej.
832. Hrabina Romerowa Anna, przez posła Rutowskiego, o przyłączenie dóbr jej Ocieka do powiatu ropczyckiego.
833. Gmina Długie, przez posła Pudła, o odebranie zabranych jej pastwisk i lasów.
834. Gmina Zagórze, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
835. Gmina Skomorochy nowe, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
836. Gmina Hnilcze, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
837. Gmina Panowce, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
838. Gmina Stara Bircza, przez posła Rusieckiego, o zniesienie mesznego.
839. Gmina Dźwiniacz dolny, przez posła Rusieckiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
840. Gmina Iskań, przez posła Rusieckiego, o pożyczkę i odpisanie podatków.
841. Gmina Romanowa Wola, przez posła Rusieckiego o zapomogę i odpisanie podatków.
842. Zakliczyna Kazimiéra, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o przyłączenie dóbr jej do powiatu w Strzyżowie.
843. Gmina Gorliczyna, przez posła Szpunara, o pożyczkę.
844. Miasto Przeworsk i okoliczne gminy, przez posła Szpunara, o uwolnienie od obowiązku odstawiania szupaśników.

845. Gminy Miocin i Rozborz, przez posła Szpunara, by nauczyciele szkół miejskich i wiejskich opłacani byli z funduszków krajowych.
846. Gminy Miocin i Rozborz, przez posła Szpunara, o wykupno propinacyi na rzecz gmin.
847. Gminy Grzęska, Miocin i Rozborz, przez posła Szpunara, o wykupno mesznego.
848. Kapusta Michał, przez posła Szpunara, o pozwolenie zapłacenia taxy sądowej w kwocie 17 złr. 50 centów w jesieni.
849. Gmina Żawałów, przez posła hr. Borkowskiego, o usunięcie plebana.
850. Dyrekcya państwa Wełdzierz i księza obu obrządków, przez posła Hoppena, o budowanie drogi na Wełdzierz do Węgier — jako środek ratowania gmin od głodu.
851. Kaczkowski Teofil, przez posła x. Ruczkę, o zniesienie nakazu próbowania kotłów gorzelnianych.
852. X. Weislak z Jaslan, przez posła Kabata, by wydatki kościelne opłacane były z funduszu religijnego.
853. Właściciel i gmina wsi Węgrzce, przez posła Szumańczowskiego, o inny sprawiedliwszy szacunek katastralny.
854. Gminy powiatu makowskiego, przez posła Zdunia, o pozostawienie urzędu powiatowego w Makowie.
855. Właściciele większych posiadłości i gminy powiatu dobczyckiego, przez posła Ludwika hr. Wodzickiego, względem błędnego oszacowania katastralnego gruntów.
856. X. Przeor klasztoru w Szczercu i gminy parafii tej, przez posła hr. Ludwika Wodzickiego, względem niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
857. Właściciele większych i mniejszych posiadłości powiatu dobczyckiego, przez posła Ludwika hr. Wodzickiego, przedstawiają uwagi o błędnym szacunku katastralnym.
858. Schnell Franciszek, właściciel Starych Brodów, przez posła Hubickiego, o zniesienie konsensu danego Pani Antonii Kucucz do wyszynku słodzonych napojów spirytusowych.
859. Gminy Kąty i Bruchówka, przez posła Hubickiego, o odpisanie podatków.
860. Miasto Złoczow, przez posła Hubickiego, o prawo wysłania własnego posła na Sejm.
861. Gmina Skomorochy stare, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
862. Gminy Szumlany i Sławentyn, przez posła Kulczyckiego, o przyłączenie do powiatu brzeżańskiego.
863. Gmina Wiszcuka, przez posła x. Trzeszczakowskiego, o przydzielenie do powiatu jaworowskiego.
864. Nowacki Kazimiérz, właściciel części dóbr Tejsarów, przez posła Sawczyńskiego, o zapomogę.
865. Gmina Butelka niżna, przez posła Tarczanowskiego, o zapomogę i darowanie podatków.
866. Miasto Leżajsk, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o niesłuszenie nałożoną repartycję za przedsiębiorstwa wodne na Sanie.
867. Reprezentacya i mieszkańcy miasta Leżajska, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o pozostawienie urzędu powiatowego tamże.
868. Gmina miasta Łañcut, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o pozostawienie urzędu powiatowego tamże.
869. Gminy miejskie i wiejskie obwodów rzeszowskiego i tarnowskiego, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o utworzenie siedziby urzędu powiatowego w Tarnobrzegu.
870. Hr. Mier Felix, przez posła Alfreda hr. Potockiego, przedstawia, iż Radziechow najstosowniejsem w tamtych stronach miejscem na siedzibę urzędu powiatowego, — a po Radziechowie Kamionka strumiłowa.
871. Właściciele większych posiadłości, gminy i duchowni powiatu radziechowskiego, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o zatrzymanie urzędu powiatowego w Radziechowie.
872. Gminy i duchowieństwo powiatu radziechowskiego, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o zatrzymanie urzędu powiatowego w Radziechowie.
873. Gminy, kolonie i właściciele większych posiadłości, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Radziechowie.
874. Gmina Załośce, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o zatrzymanie urzędu powiatowego w Załoścach.
875. Gminy Milno i Gątowa, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Załoścach.
876. Gmina Sokołów z przyległemi gminami, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Załoścach.

877. Miasteczko Podkamień, przez pośta Alfreda hr. Potockiego, o przydzielenie do powiatu w Za-
łoścach lub w Brodach.
878. Kozicki Juliusz, właściciel Czeremchowa, przez pośta hr. Russockiego, o odpisanie $\frac{3}{4}$ części podatku
gruntowego.
879. Miasto Gliniany, przez pośta Smolkę, o pozostawienie tamże urzędu powiatowego.
880. Gminy powiatu skałackiego, przez pośta Smolkę, o pozostawienie tamże urzędu powiatowego.
881. Gmina Wojtkowa, przez pośta Laskowskiego, o zapomogę i odpisanie całorocznego podatku.
882. Właściciele dworskich posiadłości i gminy Leszczowate i Maćkowa Wola, przez pośta La-
skowskiego, o przydzielenie do powiatu w Lisku.
883. Gmina Remenów, przez pośta Polanowskiego, o przyłączenie do powiatu lwowskiego.
884. Gmiąa Remenów, przez pośta Polanowskiego, o rozłożenie wyplaty podatków za 1., 2. i 3.
kwartał r. 1866. na następne lata.
885. Gmina Remenów, przez pośta Polanowskiego, o zapomogę.
886. Mieszkańcy powiatu nizankowickiego, przez pośta Zyblikiewicza, o usunięcie trudności przy na-
bywaniu soli w żupie lackiej.
887. Gminy Korszow i Liski, przez pośta Smolkę, o zapomogę.
888. Krzczunowicz Zenon, właściciel Korszowa, przez pośta Smolkę, o odpisanie podatków.
889. Miasto Mielec i okoliczne gminy, przez pośta Smolkę, o umieszczenie urzędu powiatowego w Mielcu.
890. Gminy Krzywa, Jasionka i Banica, przez pośta Smolkę, o przyłączenie do powiatu gorlickiego.
891. Gmina Kalwarya Paclawska, przez pośta Smolkę, o zapomogę.
892. Miasteczko Busk, przez pośta Smolkę, o przyłączenie do powiatu złoczowskiego, na wypadek
zniesienia w Busku urzędu powiatowego.
893. Gmina Rehfeld, przez pośta Smolkę, o zapomogę.
894. Gmina Jakobówka, przez pośta Smolkę, o zapomogę.
895. Miasteczko Gwoździec, przez pośta Smolkę, o zapomogę.
896. Gminy Rosochacz i Pruchniszcze, przez pośta Smolkę, o zapomogę.
897. Niektóre gminy powiatów przeworskiego i leżajskiego, przez pośta Smolkę, o odpisanie podatków.
898. Gmina Pilawa, przez pośta Smolkę, o zapomogę.
899. Gmina Łodyna, przez pośta Smolkę, o zapomogę.
900. Morawski Michał, nauczyciel, przez pośta Smolkę, o zapomogę.
901. Gmina Ostrów, przez pośta Smolkę, o zapomogę.
902. Gmina Gorzyce, przez pośta Smolkę, o zapomogę.
903. Gmina Łenżyny, przez pośta Smolkę, o zapomogę.
904. Klasztor PP. Benedyktynek w Staniątkach wraz z gminami doń należącemi, przez pośta Smolkę,
o przedłużenie terminu do reklamacyj katastralnych.
905. Duchowieństwo w powiatach Kęty, Oświęcim i Biały, przez pośta Zyblikiewicza, o pozostawienie
urzędu powiatowego w Kętach.
906. Właściciel dóbr Paszowa i gmina, przez pośta Ludwika Skrzyńskiego, o przyłączenie do powiatu
liskiego.
907. Gminy Podbukowina, Polchowa i Słone, przez pośta Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę.
908. Gmina Iwaczów, przez pośta Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
909. Gmina Meteniów, przez pośta Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
910. Gminy Młynowce i Grabkowce, przez pośta Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego
w Zborowie.
911. Gmina Wołczkowce, przez pośta Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
912. Gmina Trawotłoki, przez pośta Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
913. Gmina Chrabużna, przez pośta Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
914. Gmina Ławrykowce, przez pośta Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
915. Gmina Perepelniki, przez pośta Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
916. Gmina Nuszcze, przez pośta Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
917. Gmina Zarudka, przez pośta Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
918. Gmina Stubno, przez pośta Kozłowskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.

919. Właściciele i gminy Stubno, Stubienko, Nakło i Duńkowice, przez posła Kozłowskiego, o odpisanie podatków.
920. Gmina Stubienko, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę.
921. Gmina Stubno, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę.
922. Gmina Sośnica, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę.
923. Gmina Święte, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę.
924. Gmina Nakło, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę.
925. Wierzbicki Leopold, właściciel części Stubienka, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę.
926. Mieszkańcy Nakła i gmina wiejska, przez posła Kozłowskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.
927. Gminy Stubno, Stubienko i inne, przez posła Kozłowskiego, o odpisanie podatków.
928. Właściciele dworskich posiadłości i gmina Stubienko, przez posła Kozłowskiego, o przydzielenie do powiatu przemyskiego.
929. Janicki Władysław, właściciel Stubna, przez posła Kozłowskiego, o udzielenie pożyczki.
930. Gmina izraelska stanisławowska, przez posła Dubsę, przeciw projektowi Wydziału miejskiego względem osobnego statutu dla miasta Stanisławowa.
931. Gmina Dobieszyn, przez posła Pudła, o zabranie jej pastwisk.
932. Gmina Dmytrowice, przez posła Pawęckiego, o zapomogę.
933. Rudnicka Audzberta, właścicielka Topolnicy, przez posła Szemelowskiego, o zaliczkę i odpisanie podatków.
934. Gmina Rzeszotary, przez posła Dziewońskiego, o pożyczkę.
935. Gmina Podstolice, przez posła Dziewońskiego, o pożyczkę.
936. Gminy powiatu Biała, przez posła Krawczyka, by prawo propinacyi wspólne było gminom i dworom.
937. Gminy Dańkowice i Kaniów Dańkowski, przez posła Krawczyka, by prawo propinacyi wspólne było gminom i dworom.
938. Gmina Pisarzowice, przez posła Krawczyka, by prawo propinacyi wspólne było gminom i dworom.
939. Gmina Helcnarowice, przez posła Krawczyka, by prawo propinacyi wspólne było gminom i dworom.
940. Gmina Bulowice, przez posła Krawczyka, w sprawie propinacyi, dozoru kasy kościelnej przez prowizorów, i żeby państwo Osiek wspólnie z gminą ciężary gminne ponosiło.
941. Gmina Międzybrodzie, przez posła Krawczyka, w sprawie propinacyi, rybołówstwa, zabrania jej pastwisk.
942. Gmina Czaniec, przez posła Krawczyka, w sprawie propinacyi, zaprowadzenia kontroli kasy kościelnej i pociągnięcia dworów do ponoszenia ciężarów gminnych.
943. Gmina Kozy, przez posła Krawczyka, w sprawie propinacyi, zaprowadzenia kontroli kasy kościelnej i pociągnięcia dworów do ponoszenia ciężarów gminnych.
944. Gmina Bujaków, przez posła Krawczyka, w sprawie propinacyi, kontroli kasy kościelnej i pociągnięcia dworów do ponoszenia ciężarów gminnych.
945. Gmina Porąbka, przez posła Krawczyka, w sprawie propinacyi, kontroli kasy kościelnej i pociągnięcia dworów do ponoszenia ciężarów gminnych.
946. Gmina Kobiernice, przez posła Krawczyka, w sprawie propinacyi i pociągnięcia dworów do ponoszenia ciężarów gminnych.
947. Gminy Brzeszcze i Jawiszowice, przez posła Krawczyka, w sprawie propinacyi, notaryuszów, kontroli kasy kościelnej i pociągnięcia dworów do ponoszenia ciężarów gminnych.
948. Gmina Grzęska, przez posła Szpunara, o zapomogę.
949. Makowicki Nicefor, dzierżawca dóbr, przez posła Horodyskiego, o odpisanie podatków.
950. Gmina Czarnokońce, przez posła Borysikiewicza, o pożyczkę.
951. Chrzanowska Tekla, właścicielka Hinkowic, przez posła hr. Russockiego, o odpisanie podatków.
952. Gmina Zielona, przez posła Borysikiewicza, o wypłacenie należytości za roboczną przy gościńcu skałacko - czortkowskim.
953. Gmina Zielona, przez posła Borysikiewicza, aby c. k. urzęda w korespondencyach z Rusinami ruskiego używali języka.

954. Gmina Szydłowiec, przez posła Borysikiewicza, aby c. k. urzęda w korespondencyach z Rusi-
nami ruskiego używali języka.
955. Gminy Sołotwina, Zarzecze i Markowa, przez posła x. Mogilnickiego, o zapomogę i odpisanie po-
datków.
956. Gmina Nehrybka, przez posła x. Ginilewicza, o zabranie ogrodu i pokrzywdzenie w pastwiskach.
957. Gmina Pikulice, przez posła x. Ginilewicza, o prawo do pastwisk i lasów dworskich, i o zabranie
gruntów.
958. Gmina Bybło, przez posła x. Ginilewicza, o zapomogę dla chałupników.
959. Gmina Borszowice, przez posła x. Ginilewicza, o zapomogę.
960. Gmina Ujkowice, przez posła x. Ginilewicza, o zapomogę.
961. Gmina Hermanowice, przez posła x. Ginilewicza, o zapomogę.
962. Gmina Hermanowice, przez posła x. Ginilewicza, o pożyczkę.
963. Gmina Hruszatycze, przez posła x. Ginilewicza, o odpisanie podatków i o pożyczkę.
964. Gmina Stanisławczyk, przez posła x. Ginilewicza, względem prawa paszenia na pastwiskach
dworskich.
965. Gmina Hermanowice, przez posła x. Ginilewicza, o regulację prawa do pastwisk na gminę
zapisanego.
966. Gmina Nizyniec, przez posła x. Ginilewicza, o pożyczkę i zapomogę.
967. Gmina Packowice, przez posła x. Ginilewicza, o pożyczkę i zapomogę.
968. Gmina Łobozew, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o przyłączenie do powiatu w Lisku.
969. Gmina Meryszczów, przez posła hr. Russockiego, o zwrócenie opłaconej w r. 1854. konkurencyi
do drogi z Rohatyna do Dawidowa, i odpisanie o podatków.
970. Gmina Słobudka, przez posła x. Kuryłowicza, o przyłączenie do powiatu buczackiego.
971. Gmina Medwedowce, przez posła x. Kuryłowicza, o umieszczenie urzędu powiatowego w Bucza-
czu i przyłączenie do tego powiatu.
972. Gmina Nowostawce, przez posła x. Kuryłowicza, o umieszczenie urzędu powiatowego w Bucza-
czu i przyłączenie do tego powiatu.

Z tych liczby: 781, 782, 787, 788, 790, 794, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 819, 822,
826, 828, 830, 834, 835, 836, 837, 839, 840, 841, 843, 850, 859, 860, 861, 864, 865, 878, 881, 884,
885, 886, 887, 888, 891, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 907, 919, 920, 921,
922, 923, 924, 925, 927, 929, 932, 933, 934, 935, 943, 949, 950, 951, 955, 958, 959, 960, 961, 962,
963, 966, 967 odsyłają się do Wydziału krajowego; liczby zaś: 783, 785, 786, 789, 791, 793,
795, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 820, 823, 824, 827, 832, 842, 854, 862, 863, 867, 869, 870, 871,
872, 873, 874, 875, 876, 877, 879, 880, 882, 883, 889, 890, 892, 905, 906, 908, 909, 910, 911, 912,
913, 914, 915, 916, 917, 918, 926, 928, 968, 970, 971, 972 do komisji dla sprawy administracyjnego
podziału kraju; nareszcie liczby: 792, 803, 804, 805, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 853, 855, 856,
904 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 7. Lutego 1866.

Posiedzenie dwudzieste dziewiąte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 111, w ciągu posiedzenia 124.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11½.

Protokół posiedzenia z dnia 3. Lutego 1866. odczytany został i przyjęty.

Odczytano nowy wniosek do łaski marszałkowskiej złożony:

Posła x. Stępka:

„Wysoki Sejm uchwali:

Ustawy państwowe i rozporządzenia najwyższej władzy wojskowej, zawierające zakazy co do zawarcia ślubów małżeńskich dla tak zwanej „militia vaga“, a względnie dla rezerwistów poniżej stopni oficerskich i zmierzające do tego:

- a) iż rezerwistom nie wolno zawierać ślubu przed uzyskaniem zezwolenia od władzy odnośnej wojskowej,
- b) i bez wykazania, jako narzeczona posiada własne utrzymanie dostateczne, — nie odpowiadają potrzebom kraju i wywierają szkodliwy wpływ na moralność ludu.

Sejm uprasza Jego C. K. Apostolska Mość, ażeby te ustawy i rozporządzenia w drodze ustawodawczej uchylone, lub przynajmniej w ten sposób zniesione były, że proste doniesienie rezerwisty o swoim zenieniu się do władzy przynależnej jest wystarczające.“

Marszałek oznajmia, że udzielił urlopy ośmiodniowe posłowi Kowbasiukowi, — a siedmiodniowy posłowi Szemelowskiemu.

Na prośbę posła hr. Alfreda Potockiego Izba udzieliła urlop czternastodniowy temuż posłowi.

Odczytano dalszy ciąg petycyj wniesionych do Sejmu aż do Nr. 1095. włącznie. — Z tych należące do komisji podziału administracyjnego kraju, do komisji katastralnej i do Wydziału krajowego, do tychże komisji i do Wydziału przesłanemi zostały.

Poseł Boczkowski oznajmia imieniem komisji petycyjnej, że Nr. 802, petycja Walcatego Libela. podająca środki przeciw zarazie księgosuszu, odesłana została w krótkiej drodze do komisji administracyjnej.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie projektu rządowego do ustawy o użytkowaniu, nadawaniu kierunku i tamowaniu wód. Poseł Starowiejski wnosi o odesłanie tego wniosku do komisji administracyjnej. Poseł Paszkowski proponuje, aby wybraną została do niego osobna komisya z całego Sejmu, z siedmiu członków złożona. Poseł Wężyk, aby ta osobna komisya składała się z pięciu członków. Wniosek odesłania do komisji administracyjnej nie uzyskuje większości, ani liczba siedmiu członków do tej komisji. — Komisya osobna z pięciu członków z całego Sejmu jest przez Izbę uchwaloną.

Następuje głosowanie na członka Wydziału krajowego przez posłów z miast i Izb handlowych. Wypadek głosowania ogłasza poseł Kaczkowski: na głosujących posłów 19 z miast i Izb handlowych otrzymał poseł Smolka głosów 16, poseł Koczyński głosów 2, poseł Kabat głos 1.

Poseł Smolka obrany został członkiem Wydziału krajowego.

Wybór na zastępcę w miejsce posła Smolki, oraz na zastępcę członka Wydziału krajowego Kraińskiego, Marszałek odkłada na następne posiedzenie.

Z porządku dziennego poseł hr. Golejowski odczytuje sprawozdanie komisji głodowej co do wniosku posła Zdunia, o bezpłatnem wydawaniu i znizeniu ceny soli, zakończone wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy powziąć następującą uchwałę: Sejm królestwa Galicyi i Łodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem zanosi prośbę do Jego C. K. Apostolskiej Mości — żeby z powodu ogólnego nieurodzaju cena soli w królestwie Galicyi i Łodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem przez przeciąg sześć miesięcy o jedną trzecią część zniżoną została, i żeby sól brunatna (Grausalz albo Pfanneustein) na baniach solnych galicyjskich przez tenże czas nie była niszczoną, lecz bezpłatnie została oddawaną pod rozporządzenie Wydziału krajowego galicyjskiego, w celu rozdawania jej pomiędzy ludność nieurodzajem tegorocznym dotkniętą, której wsparcie bezzwrotne udzielać się będzie.“

Komisarz rządowy udziela objaśnień co do soli brunatnej, co do porównawczej ceny soli w krajach koronnych, co do produkeyi soli i dochodów z salin, co do sprzedaży soli brunatnej i co do ubytku dochodu, jaki przez wykonanie wniosku komisji Skarb by poniósł.

W dyskusyi specjalnej poseł Zduń stawia poprawkę do wniosku komisji, obejmującą życzenie, majace być wyrazonem w prośbie do Najjaśniejszego Pana, aby cena soli na czas nieograniczony zniżoną została. — Sprawozdawca poseł hr. Golejowski oświadcza, iż w imieniu komisji może się zgodzić na wniosek posła Zdunia w zasadzie. Poseł hr. Potocki Adam wnosi, aby z powodu tej poprawki przez sprawozdawcę przyjętej, a niedającej się pogodzić z motywami wniosku komisji, odroczyć dyskusyę i odesłać wniosek napowrót do komisji głodowej dla dalszego rozstrzygnięcia i zrobienia Izbie stosownego przedstawienia.

Wniosek odroczenia z odesłaniem do komisji jest przez Izbę uchwalony.

Poseł Grocholski wnosi do komisji głodowej, aby petycye tejże komisji udzielone gmin Pruchnicka i Rosochacz Nr. 12., o odpisanie podatków i o zapomogę, oraz prośbę gminy Myszyn o odpisanie podatków, Sejm odstąpił c. k. Namiestnictwu, prośbę zaś gminy Myszyn o zapomogę przesłać do Wydziału krajowego.

Wniosek ten jest przyjęty.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Kabata o gimnazyach. Wnioskodawca popiera swój wniosek. Izba przekazuje go komisji sejmowej do spraw edukacyjnych.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2³/₄. — Następujące posiedzenie naznacza na dzień 9. Lutego, z porządkiem dziennym następującym:

1. Wybory dwóch zastępców dla członków Wydziału krajowego, a mianowicie: jednego przez posłów z miast i Izb handlnych dla członka Wydziału Smolki, a drugiego przez cały Sejm dla członka Wydziału Kraińskiego.

2. Sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie katastralnego oszacowania gruntów.

3. Sprawozdanie komisji z wniosków względem Statutu dla miasta Krakowa.

4. Wybór członków do komisji dla ustawy wodnej.

5. Pierwsze czytanie wniosku posła Pietruskiego, o zniesieniu terna przy obsadzeniu prebend.

6. Pierwsze czytanie wniosku posła hr. Russockiego, o zmianach w przepisach rekrutacyjnych.

7. Pierwsze czytanie wniosku posła hr. Borkowskiego, o języku sejmowym.

8. Pierwsze czytanie wniosku rektora Majera, o zasiłku dla komisji fizyograficznej.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Kazimierz Grocholski w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 7. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu :

973. Gmina Bybło, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
974. Gmina Dydiatyn, przez posła Kulczyckiego, uzala się na wyrąbanie drzew na ich sianożęciach, prosząc oraz o zapomogę.
975. Gmina Manasterzec, przez posła Ławrynowicza, o zapomogę.
976. Gmina Cucylów, przez posła Ławrynowicza, o zapomogę.
977. Trzystu trzech słuchaczy Wydziału prawniczego i filozoficznego wszechnicy lwowskiej, przez posła Kabata, o wprowadzenie języka polskiego jako wykładowego.
978. Miasto Żydaczów, przez posła x. Kuziemskiego, o odpisanie podatków.
979. Gmina Turady, przez posła x. Kuziemskiego, o ustalenie urzędu powiatowego w Żydaczowie.
980. Gmina Iwanowce, przez posła x. Kuziemskiego, o ustalenie urzędu powiatowego w Żydaczowie.
981. Gminy Wola Zaderewacka i Zaderewacz, przez posła Kuziemskiego, o odpisanie podatków.
982. Gminy Sułatycze i Dzieduszyce mżle, przez posła x. Kuziemskiego, o przyłączenie do powiatu stryjskiego.
983. Hr. Hompesch Ferdynand, przez posła x. biskupa Pukalskiego, o pozostawienie powiatu w Radłowie.
984. Miasto Wojnicz i gminy okoliczne, przez posła Zybliekiewicza, o pozostawienie urzędu powiatowego w Wojniczu.
985. Dąbski Władysław i gmina Przybysławice, przez posła Zybliekiewicza, o przyłączenie do powiatu wojnickiego.
986. Obywatele miasta Oświęcima, przez posła Zybliekiewicza, o pożyczkę.
987. Właściciele posiadłości dworskich i gmina Topolnica, przez posła Zybliekiewicza, o odpisanie podatków, zapomogę i ulżenie w opłacie kosztów na budynki parafialne.
988. Dub Ignacy, z Topolnicy, przez posła Zybliekiewicza, o uwolnienie od płacenia kosztów szpitalnych 18 zlr. 20 cent.
989. Gmina Myślatycze, przez posła Smarzewskiego, o zapomogę.
990. Siwicki Konstanty, dzierżawca dóbr Cieniawy, przez posła Agopsowicza, o odpisanie podatków.
991. Korytko Eugeniusz, właściciel dóbr Piadyki, przez posła Agopsowicza, o odpisanie podatków.
992. Mirska Antonina, przełożona zakładu sióstr miłosierdzia w Czerwonogrodzie, przez posła Agopsowicza, o wsparcie.
993. Gmina Łonie, przez posła hr. Dzieduszyckiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
994. Gmina Sokal, przez posła hr. Dzieduszyckiego, o dalszą budowę gościńca z Żółkwi do Sokala.
995. Gmina Sokal, przez posła hr. Dzieduszyckiego, o pozostawienie tamże siedziby urzędu powiatowego.
996. Gmina Sokal, przez posła hr. Dzieduszyckiego, o zmianę ustawy wyborezej.
997. Smalawski Kazimierz, właściciel dóbr Czarna, przez posła Ławrowskiego, o odpisanie podatków.
998. Łysakowski Leopold i Abgarowicz Józef, współwłaściciele dóbr Baligród, przez posła Czajkowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Baligrodzie.
999. Właściciele posiadłości dworskich powiatu baligrodzkiego, przez posła Czajkowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Baligrodzie.
1000. Gmina Caryńskie, przez posła Starucha, o zapomogę
1001. Gmina Nasiczne, przez posła Starucha, o zapomogę.
1002. Gmina Łomna, przez posła Tarczanowskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
1003. Gmina Stebnik, przez posła x. Mogilnickiego, o zapomogę.
1004. Gmina Hlebówka, przez posła x. Mogilnickiego, o pożyczkę.
1005. Gmina Seredec, przez posła Boczkowskiego, o odpisanie podatków.
1006. Gmina Seredec, przez posła Boczkowskiego, o przyłączenie do powiatu brodzkiego.
1007. Gminy powiatu sokalskiego, przez posła Polanowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Sokalu.

1008. Gmina Juryczkowa i inne, przez posła Rusieckiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
1009. Gmina Brelików, przez posła Rusieckiego, o zapomogę.
1010. Nanowski Alexander, właściciel wsi Koniuszki, przez posła Kozłowskiego, o odpisanie podatków i o pożyczkę.
1011. Gmina Michałówka, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
1012. Gmina Cisowa, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę.
1013. Gmina Krzywe, przez posła x. Polowego, o zapomogę.
1014. Gmina Horozanka, przez posła x. Polowego, o odpisanie podatków.
1015. Gmina Sadzawa, przez posła hr. Gołuchowskiego, o pożyczkę.
1016. Właściciele większych posiadłości i gminy wiejskie powiatu rohatyńskiego, przez posła hr. Gołuchowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Rohatynie.
1017. Gmina Zurawno, przez posła hr. Gołuchowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zurawnie.
1018. Mieszkańcy miasta Kozowa, przez posła hr. Gołuchowskiego, o pozostawienie tamże urzędu powiatowego.
1019. Gmina Horocholina, przez posła hr. Gołuchowskiego, o pożyczkę.
1020. Miasto Muszyna, przez posła hr. Gołuchowskiego, o umieszczenie tamże urzędu powiatowego zamiast w Grybowie.
1021. Gmina Sassów, przez posła Gnoińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego tamże, lub przyłączenie do powiatu złoczowskiego.
1022. Kielanowski Tytus, właściciel dóbr Kozłowa, przez posła Gnoińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Busku.
1023. Mieszczanie miasta Jordanowa, przez posła Wężyka, o zniesienie przepisów względem dawania konsensów do wyszynku słodzonych napojów spirytusowych.
1024. Gmina miasta Jordanowa i współkollator Awit Wilkoszewski, przez posła Wężyka, o zaprowadzenie zakazu palenia tytoniu po miastach drewnianych na ulicach, a szczególnie w Jordanowie.
1025. Obywatele powiatu jordanowskiego, przez posła Wężyka, o wstrzymanie czynności katastralnej.
1026. Gmina Holyń, przez posła Hoppena, o przyłączenie do powiatu w Kałuszu.
1027. Gmina Tużyłów, przez posła Hoppena, o przyłączenie jej do powiatu w Kałuszu.
1028. Gmina Broszniów, przez posła Hoppena, o przyłączenie jej do powiatu w Kałuszu.
1029. Gminy Leszczowate i Maćkowa Wola, przez posła Laskowskiego, o pożyczkę i odpisanie podatków.
1030. Włościanie z Dąbrówki Starzeńskiej, Siedlisk i Dylągowej, przez posła Laskowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Dubiecku.
1031. Gminy Krzywaczka i Bęczarka, przez posła Zdunia, o przeniesienie dodatków do potrzeb kościelnych na fundusz religijny.
1032. Gmina Jawornik, przez posła Zdunia, o zniesienie rozporządzenia ministeryalnego w sprawie przeniesienia niedoborów na potrzeby kościelne na parafian.
1033. Mieszkańcy miasta Kęty, przez posła Kapiszewskiego, o zniesienie magistratu teraźniejszego w Kętach i zarządzenie nowych wyborów do tegoż.
1034. Gminy Mucharz, Jaszczórowa, Skawce, Śleszowice, Tarnowa, Łękawica, Barwald i Klecza, przez posła Kapiszewskiego, w sprawie katastralnej.
1035. Zuławski Achilles i Twardowski Franciszek, przez posła Smolkę, o kolonizacyę urzędników gospodarczych.
1036. Gminy powiatu ciężkowieckiego, przez posła Trzecieskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Ciężkowicach.
1037. Gminy Zgłobień, Niechobrz, Wola, Błędowa i Nosówka, przez posła Liszcza, o przedłużenie terminu do reklamacyj katastralnych.
1038. Gminy Budy i Zabojka, przez posła Liszcza, o załatwienie przysądzonego prawa do lasu.
1039. Przedmieszczanie z Jarosławia, przez posła hr. Badeniego, o zapomogę zwrotną.
1040. Gmina Romanówka, przez posła Rejznera, o przyłączenie do powiatu tarnopolskiego.
1041. Gminy należące do państwa Poręba Wielka, przez posła Cichorza, w sprawie służebnictw, konkurencyi drogowej, propinacyi i rozgraniczenia gruntów.

1042. X. Rozner Jan, przez posła Dziewońskiego, o zmuszenie p. Żeliszawa Bobrowskiego do złożenia przyrzeczonej na rzecz szkoły trywialnej w Drogini kwoty 200 złr.
1043. Gmina Hoszany, przez posła Młockiego, o zapomogę.
1044. Gmina Porąbki, przez posła Krawczyka, o pozostawienie urzędu powiatowego w Kętach.
1045. Gmina Polanki, przez posła Krawczyka, o pozostawienie urzędu powiatowego w Kętach.
1046. Gmina Lanckorona, przez posła Kapiszewskiego, o niesłusznem oszacowaniu katastralnem.
1047. Gmina Rożnów, przez posła Zaparyniuka, o zmianę ustawy wexlowej.
1048. Gmina Siolko, przez posła x. Pietrusiewicza, o pożyczkę.
1049. Gminy dworskie i wiejskie wsi Temeszowa i Obarzyn, przez posła x. Stępka, o pożyczkę i zapomogę.
1050. Gminy Końskie, Dydnia, Krzywe, Wydrna, Jabłonka, Izdebki, Niewistka, Obarzyn, Krzemienna i Temeszów, przez posła x. Stępka, o przyłączenie do powiatu brzozowskiego.
1051. Gmina Łubienka, przez posła x. Stępka, o przyłączenie do powiatu jasielskiego.
1052. Gmina Konieczkowa, przez posła x. Stępka, o zapomogę i odpisanie podatków.
1053. Jan i Marcin Jagielsey, Michał Mrozek i Józef Czuba, gospodarze ze wsi Blizne, przez posła x. Stępka, o uwolnienie od podatku zarobkowego.
1054. Gmina Gaje, przez posła x. Szwedzickiego, o zapomogę.
1055. Dwadzieścia pięć rodzin krakowskich, przez posła Dietla, o utrzymanie wykładów z historyi i literatury na kursie pedagogicznym żeńskim w klasztorze św. Jana w Krakowie.
1056. Gminy Czarnokońce Wielkie i Wola Czarnokoniccka, przez posła Borysikiewicza, o wynagrodzenie za robociznę przy gościńcu i o ulżenie w zapłacie podatków.
1057. Gmina Szydłowiec, przez posła Borysikiewicza, o wypłacenie im zapomogi przez urząd powiatowy w Husiatynie.
1058. Gmina Krasna, przez posła x. Polowego, o odpisanie podatków i zapomogę.
1059. Gmina Kopyczyńce, przez posła Smolkę, o przeznaczenie urzędu powiatowego w Kopyczyńcach.
1060. Gmina Jarczowce, przez posła Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
1061. Gmina Tustogłowy, przez posła Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
1062. Gminy Jackowce i Serwiry, przez posła Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
1063. Gmina Kudobińce, przez posła Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
1064. Gmina Podhajczyki, przez posła Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
1065. Gmina Wołosówka, przez posła Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
1066. Gmina Kudynowce, przez posła Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
1067. Gminy Mszana z Żukowcami, przez posła Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Zborowie.
1068. Gmina Płauca wielka i mała, przez posła Smolkę, o przyłączenie do powiatu zborowskiego.
1069. Gminy powiatu strzyżowskiego, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Strzyżowie.
1070. Wysocki Floryan, Wysocki Kazimiérz i Wiczyński, właściciele dóbr, przez posła Sawczyńskiego, o przyłączenie włości: Bortnik, Czeremchów, Hrehorów i Ostrów do powiatu rohatyńskiego.
1071. Gminy: Krzesławice, Bieńczyce, Mistrzowice, Grzebałów, Pleszów i Mogiła, przez posła Szumańczowskiego, o unieważnienie czynności dotychczasowych i przedłużenie terminu do reklamacyj katastralnych.
1072. X. Pelz Karol, administrator parafii w Marienhilf, przez posła Zyblikiewicza, aby odebrane i oddane były napowrót kościołowi perły z depozytu sądu karnego stanisławowskiego.
1073. Gmina Zaleszczyki, przez posła Zyblikiewicza, o wykluczenie języka ruskiego a zaprowadzenie polskiego, jako wykładowego w szkole żeńskiej tamże, i poddanie tej szkoły pod łac. konsystorz.
1074. Gmina Wola Małnowska i część gminy Wola Sarnowska przez posła x. Łozińskiego, o zapomogę.
1075. Właściciel i gmia włości Sarny z przyległościami, przez posła Kozłowskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.
1076. Pogorzelec z gminy Rehberg, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę.

1077. Mniszek Antoni, właściciel Stubienka, przez posła Kozłowskię, o zapomogę.
1078. Trzysta i dwóch słuchaczy wydziału teologicznego, prawniczego i filozoficznego uniwersytetu lwowskiego, przez posła x. Kaczałę, o zaprowadzenie języka ruskiego, jako wykładowego na uniwersytecie lwowskim.
1079. Gmina Staromieszczyzna, przez posła x. Kaczałę, o zapomogę.
1080. Gmina Głęboki, przez posła x. Mogilnickiego, o zapomogę lub pożyczkę.
1081. Gmina Chmielówka, przez posła x. Mogilnickiego, o pożyczkę.
1082. Gmina Wulka Niedźwiecka, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Leżajsku.
1083. Jampoller Aron, przez posła Hausnera, o zniesienie cła od zboża prowadzonego z Rosyi.
1084. Izba handlowo-przemysłowa w Brodach, przez posła Hausnera, o dalszą budowę gościńca z Brodów do granicy rosyjskiej i gościńca do Załoziec.
1085. Baron Konopka Leon, przez posła x. Morgensterna, o pozostawienie włości Sikorzyce w powiecie dąbrowskim.
1086. Gmina Nisko, przez posła Kobylarza, o zarządzenie wydarżającym się bardzo często w tamtych okolicach kradzieżom.
1087. Gmina Międzybrodzie, przez posła Krawczyka, w sprawie opłaty kościelnej, propinacyi, nżywania pastwisk i lasów.
1088. Gmina Malec, przez posła Krawczyka, o prawo propinacyi i pociągnięcie dworów do ponoszenia ciężarów gminnych.
1089. Gmina Kańczuga, przez posła Krawczyka, o prawo propinacyi i pociągnięcia dworów do ponoszenia ciężarów gminnych.
1090. Gmina Bielany, przez posła Krawczyka, o prawo propinacyi, rybołówstwa, konkurencyi do kościoła w Bielanych i kontrolę kasy kościelnej.
1091. Gmina Łęki, przez posła Krawczyka, o prawo propinacyi, rybołówstwa, konkurencyi do kościoła w Bielanych i kontrolę kasy kościelnej.
1092. Rolle Karol, poczmistrz w Dembiey, przez posła x. Morgensterna, uzala się na niesprawiedliwe usunięcie go z tej posady.
1093. Gminy Przedmieście, Podzwierzyniec, Głuchów i inne, w powiecie łaneuckim, przez posła Szpunara, o uwolnienie od opłaty mesznego.
1094. Gmina Wola bliższa i Wola dalsza, przez posła Szpunara, o zniesienie mesznego w drodze wykupna.
1095. Superson Stanisław i Węgrzyn Marcin, przez posła Szpunara, o skasowanie drogi przez ich grunta prowadzącej.

Z tych liczb: 979, 980, 982, 983, 984, 985, 995, 998, 999, 1.006, 1.007, 1.016, 1.017, 1.018, 1.020, 1.021, 1.022, 1.026, 1.027, 1.028, 1.030, 1.036, 1.040, 1.044, 1.045, 1.050, 1.051, 1.059, 1.060, 1.061, 1.062, 1.063, 1.064, 1.065, 1.066, 1.067, 1.068, 1.069, 1.070, 1.075, 1.082, 1.085 odsetają się do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju;

Liczy zaś: 973, 974, 975, 976, 978, 981, 986, 987, 989, 990, 991, 992, 993, 996, 997, 1.000, 1.001, 1.002, 1.003, 1.004, 1.005, 1.008, 1.009, 1.010, 1.011, 1.012, 1.013, 1.014, 1.015, 1.019, 1.029, 1.039, 1.043, 1.048, 1.049, 1.052, 1.054, 1.056, 1.057, 1.058, 1.074, 1.076, 1.077, 1.079, 1.080, 1.081 do Wydziału krajowego, nareszcie

Liczy: 806, 1.025, 1.034, 1.037, 1.046, 1.071 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 9. Lutego 1866.

Posiedzenie trzydzieste.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapicha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 105, w ciągu posiedzenia 132.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11 $\frac{1}{2}$.

Protokół posiedzenia z dnia 7. Lutego odczytany został i przyjęty.

Odczytano pismo c. k. Namiestnika z zawiadomieniem, że Jego C. K. Apostolska Mość raczył najmiłościwiej wziąć do wiadomości adres dziękczynny galicyjskiego Sejmu z dnia 12. Stycznia b. r.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.205 włącznie. Petycye, w skutek uchwał sejmowych do komisji katastralnej, administracyjnego podziału kraju i do Wydziału krajowego należące, do właściwych komisji i do Wydziału krajowego odesłanemi zostały.

Poseł Boczkowski oznajmia od komisji petycyjnej, iż petycja gminy Roznowa Nr. 1.047, o uchylenie ustawy wexlowej dla włościan, odstąpiona została w krótkiej drodze komisji prawniczej.

Z porządku dziennego następuje głosowanie na zastępcy członka Wydziału w miejsce posła Smolki przez posłów z miast i z Izb handlowych. Po obliczeniu głosów zdaje sprawę poseł Rutowski. Głosujących było 15. Wszystkie głosy otrzymał poseł Koczyński.

Następuje głosowanie na zastępcę członka Wydziału Kraińskiego. Poseł Trzeciecki ogłasza rezultat głosowania. Głosujących 81. Poseł Hoppen uzyskał głosów 57, a zatem większość absolutną.

Z porządku dziennego poseł Krzeczunowicz, członek Wydziału krajowego, wnosi sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie katastralnego szacowania gruntów, wyrażając życzenie, aby obszerny ten materiał bez przeczytania uprzedniego w Izbie do komisji sejmowej katastralnej odesłanym został. Izba przychyliła się do tego życzenia.

Z porządku następuje głosowanie na pięciu członków komisji do projektu rządowego o regulowaniu wód.

W dalszym ciągu porządku dziennego, poseł Zyblikiewicz wnosi imieniem komisji dla statutów miejskich, wniosek tyczący się nadania statutu dla miasta Krakowa, aby projekt przedstawiony Sejmowi przez posła Samelсона, ze zmianami w alegacie dołączonym wykazanemi, przyjęć i w tymczasową ustawę zamienić.

W ciągu dyskusji ogólnej stawia poseł Krzeczunowicz wniosek odroczenia rozpraw nad tym przedmiotem następujący: „Wysoka Izba raczy uchwalić: Dyskusya nad projektem statutu miasta Krakowa odracza się aż do uchwały Sejmu o ustawie dla gmin w ogólności.“

Poseł Grocholski stawia wniosek: „Izba raczy uchwalić: Sprawozdanie zwraca się komisji dla szczegółowego przejrzenia przedłożonego przez posła Samelсона statutu.“

Poseł hr. Wodzicki Henryk stawia wniosek: „Wysoka Izba weźmie pod rozbiór zasadnicze kwestye w statucie miasta Krakowa zawarte, i poleci komisji stosownie do zapadłych w tym względzie uchwał zmieniony statut Wysokiej Izbie przedłożyć.“

Przed ukończeniem dyskusji ogólnej wniosek ten został cofnięty. Wniosek posła Krzczunowicza został także cofnięty.

Marszałek podaje pod głosowanie wniosek posła Grocholskiego, a przy niepewnej większości zarządza głosowanie imienne. Odpowiadają „tak“ za przyjęciem wniosku Grocholskiego 60. Przeciwko wnioskowi jest głosów 65. Gdy w ten sposób upadł wniosek odraczający, więc nastąpić ma w tym przedmiocie szczegółowa rozprawa, którą Marszałek odkłada do posiedzenia najbliższego, nazwanego na dzień następny 10. Lutego.

Na porządku dziennym będzie też rozprawa na pierwszym miejscu; następuje dalszy ciąg porządku dziennego pozostały.

Posiedzenie zamknięte o godzinie 3. po południu.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

J. Kulczycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 9. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu :

1096. Michaluk Semen, wójt z Trofanówki, przez posła hr. Golejowskiego, przedstawia, iż protest przez posła Kowbasiuka podany przeciw skardze gmin Trofanówka i Balińce — w sprawie tamecznego łądza, jest fałszywy i podstępny.
1097. Albinowski Franciszek, inspektor skalecko - czortkowskiej drogi, przez posła hr. Golejowskiego, o zapłatę za robociznę koło dróg krajowych.
1098. Gmina Sereдне, przez posła Pietruskiego, o zapomogę.
1099. Gmina Pukienice, przez posła Pietruskiego, o zapomogę.
1100. Maćkowicki Nicefor, przez posła hr. Russockiego, o nieprawem postępowaniu c. k. urzędników przy odpisywaniu podatków.
1101. Gmina Budzanów, przez posła hr. Russockiego, o umieszczenie urzędu powiatowego w Budzanowie.
1102. Gmina Hrehorów, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę.
1103. Gmina Horożany wielkie, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę.
1104. Gmina Komarno, przez posła Koczyńskiego, o przywilej pobierania opłaty od bydła na targ wprowadzonego.
1105. Gmina Rosenberg, przez posła Rusieckiego, o zapomogę.
1106. Gmina Engelsburg, przez posła Rusieckiego, o zapomogę.
1107. Gmina Nienowice, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę.
1108. Gmina Duńkowice, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę.
1109. Urbański Jan, właściciel Duńkowic, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę.
1110. Przełożeni klasztorów krakowskich, przez posła Węzyka, o uwolnienie od opłaty myta i akcyzy.
1111. Gmina Kopyсно, przez posła Smolkę, o zapomogę.
1112. Gminy Jasionka maziowa, Izaje i Łastówki, przez posła Kaczkowskiego, o prawo rybołówstwa i zwrócenie im nadpłaconych czynszów.
1113. Gmina Przysietnica, przez posła Demkowa, zali się na bezprawny wybór wójta i na niegodziwe postępowanie tegoż.
1114. Gmina Hkowice, przez posła Demkowa, zali się na dwór w Skomorochach i na komisję katastralną, o za wysoki szacunek gruntu.
1115. Gmina Skomorochy, przez posła Demkowa, zali się na dwór w Skomorochach i komisję katastralną, o za wysoki szacunek gruntu.
1116. Gminy Rakowiec, Łuka i Manasterzec, przez posła Agopsowicza, o wypłacenie zalegającej od r. 1851. należności za robociznę koło dróg krajowych.
1117. Gmina Dzurkow i właściciel, przez posła Agopsowicza, o przyłączenie do powiatu kołomyjskiego.
1118. Gmina Chodorów i 30 gmin okolicznych, przez posła Bocheńskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego tamże.
1119. Gmina Wołków, przez posła Bocheńskiego, o odpisanie podatków.
1120. Gmina Uszkowice, przez posła Bocheńskiego, o odpisanie podatków.
1121. Gmina Czupernosów, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
1122. Gmina Tarnowica polna, przez posła Boczkowskiego, o zapomogę.
1123. Gmina Litynia, przez posła hr. Borkowskiego, o zapomogę.
1124. Gmina Białe, przez posła hr. Borkowskiego, o odwołanie sekwestracyi za zaległe podatki.
1125. Miasto Kopyczyńce, przez posła Borysikiewicza, o pokrzywdzenie ze strony skarbu tamecznego i urzędników.
1126. Gmina Kotówka, przez posła Borysikiewicza, o pokrzywdzenie ze strony skarbu tamecznego i urzędników.
1127. Gmina i właściciele Buchcie, przez posła Boczkowskiego, o zbyt wysoki szacunek katastralny.
1128. Gmina Mieszna Opacka, przez posła Boczkowskiego, o zbyt wysoki szacunek katastralny.
1129. Gmina i właściciele Lubszy, przez posła Boczkowskiego, o zbyt wysoki szacunek katastralny.

1130. Osada pod Brykułą, przez posła hr. Baworowskiego; o zapomogę.
1131. Gmina Chmielówka, przez posła hr. Baworowskiego, o zapomogę.
1132. Gmina Brykuła stara, przez posła hr. Baworowskiego, o zapomogę.
1133. Miasto Rohatyn z przyległością Babińce, przez posła hr. Gołuchowskiego, o zapomogę.
1134. Miasto Bóbrka, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1135. Gmina Chlebowice, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1136. Gminy Bakowce, Lubeszka, Repechów, Trybuchowce i Zabokruki, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1137. Gminy Suchodół i Olechowice, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1138. Gmina Chodorkowce, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1139. Gmina Wołowe, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1140. Gmina Chlebowice, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1141. Gminy Wybranówka i Bryńce cerkiewne, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1142. Gmina Saruki, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1143. Gmina Podmanasterz, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1144. Gminy Świrz, Kopań i Guła, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1145. Gmina Mühlbach, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
- 1145^{1/2}. Gminy Horodyslawice, Hryniów, Kocurów, Podsosnow, Romanów, Siedliska i inne, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1146. Gmina Rehfeld przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1147. Gmina Szolomyja, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1148. Gmina Strzałki, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1149. Gmina Pietniczany, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1150. Gminy Łopuszna i Staresioło, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1151. Gmina Erustdorf, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1152. Gmina Łanów, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1153. Gmina Nikołajów, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1154. Gminy Hucisko i Szolomyja, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1155. Gmina Wodniki, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1156. Gmina Bodków, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1157. Gmina Borusow, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1158. Gmina Stoki, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1159. Gmina Dźwinogród, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1160. Gmina Łanki, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1161. Gmina Sokółówka, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bóbrce.
1162. Gmina Kutkorz, przez posła x. Naumowicza, o pożyczkę.
1163. Gmina Kruhów i właściciel, przez posła hr. Dzieduszyckiego, o przydzielenie do powiatu złoczowskiego.
1164. Właściciele Manajowa, przez posła hr. Dzieduszyckiego, o przydzielenie do powiatu złoczowskiego.
1165. Gmina Dobkowice, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o pożyczkę.
1166. Gmina Małkowice, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę.
1167. Gmina Święte, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.
1168. Janczur Jakób, przez posła Geringera, o zabranie mu ogrodu.
1169. Zaborowscy Konstanty i Wanda, przez posła Geringera, o odpisanie podatków z ich dóbr.
1170. Jasiński Dyonizy, przez posła Geringera, o zniesienie przepisu opłacania łożków za wizytowanie aptek.
1171. Gmina Strzałkowce, przez posła Geringera, o zapomogę.

1172. Gmina Zieleńce, przez posła Geringera, o odpisanie podatków i zapłacenie za robocizne przy drogach.
1173. Gminy Szmańkowiezyki, Szmańkowce i Strusówka, przez posła Geringera, o przydzielenie do powiatu czortkowskiego.
1174. Belta Karol i Jnauna, właściciele gruntu, przez posła Gniewosza, o zapomogę.
1175. Stańkiewicz Szczepan, właściciel Rogóżna, przez posła Gniewosza, o przyłączenie do powiatu samborskiego.
1176. Właściciele posiadłości większych i gminy powiatu kozowskiego, przez posła Cywińskiego, o odpisanie podatków i zapomogę.
1177. Gminy Porąbka, Doły, Łoniów i inne, przez posła Hebdę, o uciążliwe oszacowanie katastralne gruntów.
1178. Gmina Przedborz, przez posła Liszcza, o koszta konkurencyi kościelnej, rekrutacyi, podatków spadkowych i komisyj powiatowych.
1179. Gmina Błazow, przez posła Ławrowskiego, o pożyczkę i uwolnienie od exekucyi.
1180. Gmina Suszycza wielka, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
1181. Gmina Sąsiadowice, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
1182. Gmina Neu-Burczyce, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
1183. Gmina Alt-Burczyce, przez posła Ławrowskiego, o pożyczkę.
1184. Przedmieszczanie miasta Brzeżany, przez posła x. Pawlikowa, o zapomogę.
1185. X. Kotlarczuk, pleban obrz. gr. kat., przez posła x. Pawlikowa, o zapomogę dla biednych mieszczan brzeżańskich.
1186. Nauczyciele szkół ludowych w żółkiewskiem, przez posła x. Pawlikowa, o podwyższenie płacy i pobieranie takowej z kasy rządowej.
1187. Gmina Chorobród, przez posła x. Pawlikowa, o różne pokrzywdzenia przez p. Henryka Krużewskiego.
1188. Gminy Przeciszów i Koło Lipowieckie, przez posła Adama hr. Potockiego, o przyłączenie do powiatu wadowickiego.
1189. Gmina Jawornik Stary, przez posła xięcia Sanguszkę, o przydzielenie do powiatu tarnowskiego.
1190. Gmina Pawężów, przez posła xięcia Sanguszkę, o przydzielenie do powiatu tarnowskiego.
1191. Gminy Mikołajowice i Sierakowice, przez posła xięcia Sanguszkę, o przyłączenie do powiatu tarnowskiego.
1192. Gminy Mikołajowice i Sierakowice, przez posła xięcia Sanguszkę, o zbyt wysokie oszacowanie gruntów.
1193. Gminy Żyrawa, Obłańnica i Nowe Sióło, przez posła Sawczyńskiego, o przyłączenie do powiatu stryjskiego.
1194. Radni miasta Dobromila, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o unieważnienie wyboru burmistrza nielegalnie obranego.
1195. Gmina Sereźnie małe, przez posła Starucha, o zapomogę.
1196. Gmina Huta Stara, przez posła Łepkaluka, o przyłączenie do powiatu rawskiego.
1197. Gmina Brusno Stare, przez posła Łepkaluka, o przydzielenie do powiatu rawskiego.
1198. Gmina Laszki, przez posła Ziembickiego, o pożyczkę i zapomogę.
1199. Miasto Radymno, przez posła Ziembickiego, o pożyczkę.
1200. Gmina Wysocko, przez posła Ziembickiego, o pożyczkę.
1201. Gmina Łazy, przez posła Ziembickiego, o pożyczkę.
1202. Gmina Podwerbce, przez posła hr. Golejowskiego, o wynagrodzenie za robociznę koło dróg krajowych.
1203. Gmina Podlesie, przez posła x. Kuryłowicza, o pozostawienie urzędu powiatowego w Buczaczu.
1204. Gmina Pielawa, przez posła x. Kuryłowicza, o pozostawienie urzędu powiatowego w Buczaczu.
1205. Xiężna Jabłonowska Marya, przez posła Starowiejskiego, żali się na odebranie jej prawa do głosowania przez pełnomocnika przy wyborze posła na Sejm.

Z tych liczby: 1.098, 1.099, 1.102, 1.103, 1.105, 1.106, 1.107, 1.108, 1.109, 1.111, 1.119, 1.120, 1.121, 1.122, 1.123, 1.124, 1.130, 1.131, 1.132, 1.133, 1.162, 1.165, 1.166, 1.169, 1.171, 1.172, 1.174, 1.179, 1.180, 1.181, 1.182, 1.183, 1.184, 1.185, 1.195, 1.198, 1.199, 1.200, 1.201 odsetają się do Wydziału krajowego ;

liczby zaś: 868, 1.101, 1.117, 1.118, 1.134 i od liczby 1.135 aż do liczby 1.161 włącznie, i 1.163, 1.164, 1.167, 1.173, 1.175, 1.188, 1.189, 1.190, 1.191, 1.193, 1.196, 1.197 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju ;

nareszcie liczby: 1.114, 1.115, 1.127, 1.128, 1.129, 1.177, 1.192 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 10. Lutego 1866.

Posiedzenie trzydzieste pierwsze.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapicha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radzca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 114, w ciągu posiedzenia 126.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₂.

Protokół posiedzenia z dnia 9. Lutego odczytany został i przyjęty.

Posel Zbyszewski odczytuje rezultat głosowania ua członków komisji do projektu rządowego o regulacyi wód. Głosujących było 85. Absolutna większość 43.

Otrzymali posłowie: Badeni głosów 72, — Kapiszewski 69, — Kaczkowski 58, — Żuk - Skarszewski 49; — następnie największą ilość głosów otrzymali posłowie: Młocki głosów 34, — Trzeciecki 32, — Gerlinger 27, — Dzieduszycki 25, — i Gutowski 22. — Posel Żuk - Skarszewski wymawia się od uczestniczenia w tej komisji należeniem już do dwóch komisyj i rewidenturą.

Odczytano interpelację do p. Komisarza rządowego, posła Rejznera i współpodpisanych, tyczącą się okólnika Prezydum Dyrekcji finansowej krajowej, o używaniu strojów narodowych przez urzędników. P. Komisarz rządowy odpowiada zaraz, że wiadomem mu jest jedno tylko rozporządzenie Rządu nakazujące urzędnikom, aby w stosunkach urzędowych używali ubioru urzędowego, — okólnik Dyrekcji finansowej odnosi się do tych tylko przypadków, gdy urzędnicy w roku 1864. tego nie dopełniali. Co do ubioru w życiu po za urzędowem normowania zadnego nie ma. — Oświadcza zresztą p. Komisarz rządowy, iż Rząd dalekim jest zupełnie od uważania w jakimkolwiek kraju ubioru oznaki nieprzychylności dla Rządu, minęły bowiem czasy, gdzie takie uważanie mogło mieć miejsce.

Posel hr. Golejowski złożył do łaski marszałkowskiej wniosek następujący nagłący:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: żeby komisya centralna przesłała w jak najkrótszym czasie 10.000 złr. w. a. naczelnikowi komisji głodowej w powiecie obertyńskim, w celu rozdania jej umierającym z głodu mieszkańcom.“

Izba uchwała odesłanie tego wniosku do komisji centralnej głodowej w Wydziale krajowym utworzonej.

Posel Hausner złożył do łaski marszałkowskiej wniosek o uchwalenie statutu dla miasta Brodów. Wnioskodawca, odstępując od dalszego motywowania przy pierwszym czytaniu, uprasza o odesłanie tego wniosku zaraz do komisji statutów miejskich, co też przez Izbę uchwalonem zostaje.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.256 włącznie. Petycye do właściwych komisyj należące, przesłanemi do tychże komisyj zostały.

Odczytano wniosek posła Demkowa:

„Wysokij Sojm uchwałyt:

Prawo prezentacyi świąszczenykiw na prychodstwa przysłużaje tym osobom i obszczestwom chryściańskim i w tej sorozmirnocy, w ktoroy do tiahariw cerkownych i parochialnych przyczyniajut sia.“

Marszałek zarządza głosowanie na dwóch brakujących członków komisji do projektu regulacyi wód. Głosowanie odbywa się.

Z porządku dziennego wypada dalszy ciąg rozprawy nad statutem dla miasta Krakowa. Izba jednakże na propozycję Marszałka przyjmuje zmianę porządku dziennego tak, aby wnioski, których pierwsze czytanie już na porządku dziennym się znajduje, poprzedziły dalszą rozprawę nad statutem krakowskim, który następnie bez przerwy rozbieganym będzie.

Przychodzi zatem pierwsze czytanie wniosku posła Pietruskiego, o usunięciu terny przy obsadzeniu prebend laikalnych. — Wnioskodawca popiera wniosek, mieszczący żądanie wybrania do niego osobnej komisji z pięciu członków z sekcji. Poseł Zyblikiewicz wnosi, aby odesłanym był do Wydziału krajowego. Wnioskodawca zgadza się z życzeniem posła Zyblikiewicza. — Izba uchwała odesłanie do Wydziału krajowego.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła hr. Russockiego, aby warunki uwolnienia od poboru do wojska służące włościanom, rozciągnięte były do większych właścicieli ziemskich i do właścicieli miejskich wolnych gruntów. Izba uchwała odesłanie wniosku tego do komisji administracyjnej.

Następnie przychodzi pierwsze czytanie wniosku posła hr. Borkowskiego, o języku sejmowym. Izba uchwała odesłanie wniosku do Wydziału krajowego.

Po wniosku hr. Borkowskiego przychodzi pierwsze czytanie wniosku rektora Dra. Majera, o zasiłku z funduszu krajowego dla komisji fizyograficznej. Izba uchwała odesłanie wniosku do komisji budżetowej.

Poseł x. Ruczka wnosi, aby posiedzenia komisji do uregulowania wód były jawne. Izba uchwała jawność komisji.

Gdy następnie z porządku dziennego przychodzi rozprawa nad statutem miasta Krakowa, sprawozdawca poseł Zyblikiewicz wnosi, aby rozprawa odłożoną została do przyszłego posiedzenia. Izba oświadcza się zgodnie z tym wnioskiem, a Marszałek odracza posiedzenie do dnia 12. Lutego. Na porządku dziennym będzie tylko rozprawa nad statutem miasta Krakowa.

Posiedzenie zamknięte o godzinie 2. po południu.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 10. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu :

1206. Niewiadomska Antonina, przez posła hr. Russockiego, o odpisanie podatków i zapomogę.
1207. Gminy powiatu kolbuszowskiego, przez posła x. Ruczkę, przedkładają plan do składu powiatu kolbuszowskiego — jako alegat do petycji pod liczbą 548-p. 390 do Sejmu wniesionej.
1208. Gmina Jahlusz, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
1209. Właściciele dworskich posiadłości powiatu bireckiego, przez posła x. Alexandra Dobrzańskiego, o odpisanie podatków.
1210. Miasto Jaćmirz, przez posła x. Alexandra Dobrzańskiego, o pożyczkę i zapomogę.
1211. Miasto Tarnów, przez posła Rutewskiego, odnośnie do złożonego wniosku swego, o udzielenie osobnego statutu.
1212. Lisiewicz Adam, były nauczyciel, przez posła Hubickiego, żali się na konsystorz gr. kat., o pokrzywdzenie go przez oddalenie.
1213. Młodecki Kazimiérz, właściciel Brodów, przez posła Hubickiego, o zniesienie lub ograniczenie wolnoctwowego okręgu w Brodach.
1214. Gmina Usznia, przez posła Hubickiego, o zapomogę.
1215. Młodecki Kazimiérz, przez posła Hubickiego, o zmianę systemu podatkowego w wolnoctwowym okręgu brodzkim.
1216. Właściciele posiadłości dworskich powiatu budzanowskiego i Jazłowiec, przez posła hr. Gołuchowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Buczaczu.
1217. Miasto Rohatyn, przez posła hr. Gołuchowskiego, o koniecznej potrzebie siedziby urzędu powiatowego w Rohatynie.
1218. Cikowski Władysław, przez posła Szeliskiego, o przydzielenie dóbr jego Słoboda do powiatu kozowskiego.
1219. Gmina Żalice, przez posła Hubickiego, o zapomogę.
1220. Gmina Babińce, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
1221. Gmina Kutce, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
1222. Gmina Bieńkowska, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
1223. Gmina Lubsza, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
1224. Gmina Russów, przez posła Gniewosza, o wstrzymanie egzekucji długów.
1225. Gmina Charytony, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o pożyczkę.
1226. Gmina Tapin, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o pożyczkę.
1227. Gmina Zamiechów, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę.
1228. Gmioa Żurawica, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę.
1229. Gmina Zadąbrowice, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o pożyczkę.
1230. Gmina Uhelna, przez posła x. Fortunę, o zapomogę.
1231. Gmina Bileze, przez posła Dwolińskiego, o odpisanie podatków.
1232. Kobierzycki Leon, przez posła x. Stępka, o zapomogę.
1233. Hohendorfova Emilia i gmina Bar, przez posła Czajkowskiego, o przyłączenie do powiatu grodeckiego.
1234. Gminy Rakowiec, Krzywiec, Jabłonka i inne, przez posła x. Mogilnickiego, o zapomogę.
1235. Gmina Serebnica, przez posła Rusieckiego, o zapomogę.
1236. Gmina Przedzielnica, przez posła Rusieckiego, o zapomogę.
1237. Gmina Brzeżawa, przez posła Rusieckiego, o zniesienie skopczyzny.
1238. Mieszkańcy powiatu cieszanowskiego, przez posła Krzeczunowicza, o siedzibę urzędu powiatowego w Cieszanowie z przyłączeniem lubaczowskiego.
1239. Gmina Skole, przez posła Smolkę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Skolem.
1240. Gmina Rokczyce, przez posła x. Ginilewicza, o zapomogę i odpisanie podatków.
1241. Gmina Szlochynie, przez posła Zybliekiewicza, o zapomogę i odpisanie podatków.
1242. X. Turzański Karol, przez posła Agopsowicza, o odpisanie podatków.

1243. Gmina Łętownia, przez posła x. Stepka, o pozostawienie w Leżajsku urzędu powiatowego.
1244. Kossowiczowa Florentyna, właścicielka Uherec, przez posła Laskowskiego, o odpisanie podatków.
1245. Gminy dworskie Laszczyny i Dębno, przez posła Laskowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Leżajsku.
1246. Gminy Tarnogóra i Koziarnia wraz z właścicielem, przez posła Laskowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Leżajsku.
1247. Kałamasz Szczepan, przez posła Szpunara, o zmniejszenie mu opłaty podatku i mesznego w miarę zmniejszonej posiadłości.
1248. Gminy Niepołomice, Podłęże, Zabierzów i Kłaj, przez posła Drozda, o zniesienie ceny soli, równy rozkład kosztów kwaterunkowych, rozszerzenie autonomii gminnej, ograniczenie prawa nabywania przez starozakonnych posiadłości.
1249. Gmina Iwanków, przez posła Andrejczuka, o zabranie lasów i gruntów.
1250. Gminy Kamionki Wielkie i Dobrowódka, przez posła Landesbergera, o przyłączenie do powiatu kołomyjskiego.
1251. Gmina Sielec, przez posła Paszkowskiego, o przedłużenie terminu do reklamacyj.
1252. Gmina Chodakówka, przez posła Paszkowskiego, o przedłużenie terminu do reklamacyj.
1253. Gmina Mokra Strona, przez posła Paszkowskiego, o stosowności i potrzebie zatrzymania w Przeworsku urzędu powiatowego.
1254. Gmina Dwory, przez posła Krawczyka, o prawo do propinacyi wspólnej z dworem i o rybołówstwo, i rychłe załatwienie sporu o służebnictwa.
1255. Gmina Nowa Wieś, przez posła Krawczyka, o prawo do propinacyi wspólnie z dworem i o rybołówstwo.
1256. Gminy Ptaszkowa, Królowa Ruska i Polska, Cieniawa, Mszalnica, Bogusza, Bińczarowa, Kamionka Wielka, Korzenna, Koniuszowa, przez posła Żuka-Skarszewskiego, donoszą, iż organa katastralne przeciw wszelkim przepisom ze stronami się obchodzą, i proszą o uniważnienie dotychczasowych czynności i o sprawiedliwsze oszacowanie.

Z tych liczby: 1.208, 1.209, 1.210, 1.214, 1.219, 1.220, 1.221, 1.222, 1.223, 1.225, 1.226, 1.227, 1.228, 1.229, 1.230, 1.231, 1.232, 1.234, 1.235, 1.236, 1.240, 1.241, 1.242, 1.244 odesłają się wprost do Wydziału krajowego;

liczby zaś: 1.207, 1.216, 1.217, 1.218, 1.233, 1.238, 1.239, 1.243, 1.245, 1.246, 1.250, 1.253 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju; nareszcie liczby: 1.251, 1.252, 1.256 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 12. Lutego 1866.

Posiedzenie trzydzieste drugie.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 101, w ciągu posiedzenia 110.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11³/₄.

Protokół posiedzenia z dnia 10. Lutego odczytany został i przyjęty.

Odczytano interpelację do p. Komisarza rządowego pośła hr. Golejowskiego, odnoszącą się do świeżo dokonanego w obwodzie czortkowskim, w miasteczku Jezierzany, napadu na starozakonnego Judka. — P. Komisarz rządowy odpowiada zaraz, iż Rząd uwiadomiony jest o tym wypadku, śledztwo najpilniejsze zarządzone zostało, Izbie udzieloną zostanie wiadomość o rezultacie tego śledztwa.

Marszałek oznajmia, że udzielił urlopy ośmiodniowe posłom: Czechurze, Kobakowi, Korolukowi, Koziołowi, Łapiczakowi, Ławrynowiczowi, x. Olecngierowi, x. Ruczee, Rusieckiemu, Staruchowi i x. Nehrebeckiemu.

X. Arcybiskup Szymonowicz zawiadomił o trwającej słabości zdrowia, dla której obecnie na posiedzenia sejmowe nie może.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.290. włącznie. Z tych należące wprost do istniejących komisji, do tychże komisji odesłanemi zostały.

Marszałek oznajmia, że przy ostatniem głosowaniu na dwóch członków komisji wodnej głosy rozstrzeliły się, zatem trzeba przedsiębrać nowy wybór.

Poseł hr. Badeni, jako jeden z jnz wybranych członków do tej komisji wnosi, aby składała się nie z pięciu, lecz z siedmiu członków. Izba zgadza się na ten wniosek i następuje głosowanie na czterech członków komisji do projektu rządowego o regulacji wód.

Poseł hr. Wodzicki Ludwik, pełniąc od dwóch miesięcy obowiązki sekretarza i rewidenta, — wymawia się nadal od rewidentury. Poseł Gniewosz, należąc do czterech komisji i pełniąc obowiązki rewidenta od dwóch miesięcy, wymawia się także nadal od rewidentury.

Następuje głosowanie na dwóch rewidentów.

Z porządku dziennego następuje dyskusya szczegółowa nad projektem statutu dla miasta Krakowa.

Sprawozdawca komisji statutów miejskich poseł Zyblikiewicz wnosi:

Izba przyjmuje bez zmiany podług projektu tytuł: „Statut tymczasowy miasta Krakowa.“

§. 1. „Stale osiedlona ludność Krakowa stanowi gminę miasta Krakowa.“

§. 2. „Gmina miasta Krakowa rządzi się niniejszym statutem przez radę z grona swego wybraną.“

W §. 3. sprawozdawca proponuje opuszczenie wyrazów: „za uchwałą rady miejskiej.“ — §. 3. przyjęty jest w brzmieniu: „Zmiany statutu tego jedynie w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić mogą.“

§. 4. Na wniosek pośła Krzczunowicza, do którego przyłącza się sprawozdawca, pierwsza tylko część paragrafu jest przez Izbę przyjęta, brzmi: „Statut niniejszy obowiązuje w całym obrębie miasta Krakowa.“ Dalsze części zostają uchylone.

§. 5. Zostaje uchylony.

§. 6. Przyjęty podług projektu, jak następuje: „Nazwę stołecznego królewskiego miasta Krakowa, tudzież dotychczasowe barwy i herb miasta, gmina zatrzymuje.“

§. 7. Przyjęty podług projektu, jak następuje: „Udział gminy w politycznej reprezentacji kraju waruje ustawa konstytucyjna i statut krajowy.“

§. 8. Przyjęty z opuszczeniem wyrazów „uczestników gminy“ proponowanem przez sprawozdawcę. „Mieszkańcy miasta Krakowa dzielą się na członków gminy i obcych.“

W miejsce §§. 9., 10. i 11. na wniosek sprawozdawcy przyjęty osobny paragraf, jak następuje: „Członkami gminy są: 1) osoby mające w gminie krakowskiej prawo przynależności (do gminy). 2) Uczestnicy, to jest osoby niemające w tej gminie przynależności, jeżeli w granicach tej gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeżeli od przedsiębiorstwa zarobkowego samoistnie wykonywanego, albo od dochodu bezpośredni podatek w gminie krakowskiej opłacają. Pod temi warunkami należą do uczestników gminy krakowskiej także korporacje, stowarzyszenia, spółki, zakłady i fundacje.

Wszystkie inne osoby są obcemi w gminie.“

§. 12. Według wniosku komisji powstaje z §§. 12, 13. i 15. projektu, przyjęty przez Izbę, brzmieć ma: „Stosunki przynależności do gminy określa ustawa z dnia 3. Grudnia 1863. r. (liczba 105. dziennika praw Państwa).“

§. 14. Przyjęty podług projektu, jak następuje: „Od przyjęcia na własną prozbę do gminy, pobieraną będzie na fundusz miejski opłata w kwocie 10, 25 lub 50 złr. w. a., którą rada miejska stosownie do zamożności przyjętego oznaczy.

§. 16. przyjęty podług projektu, jak następuje: „Wszyscy mieszkańcy miasta mają w ogóle prawo:

- a) do bezpieczeństwa osoby i własności w obrębie gminy znajdującej się;
- b) do korzystania z przedmiotów i zakładów na publiczny użytek przeznaczonych, stosownie do urządzeń tych zakładów.“

§. 17. przyjęty podług projektu z poprawką wniesioną przez sprawozdawcę do c) w wyrazach „przynależni do gminy mają nadto prawo“, brzmi jak następuje:

„Członkowie gminy mają prawo:

- a) do stałego pobytu w obrębie gminy;
- b) do zawiadywania sprawami gminy w granicach tym statutem zakreślonych;

przynależni do gminy mają nadto prawo:

do wsparcia z funduszków gminnych w razie zubożenia i choroby, lub nieudolności do pracy, stosownie do właściwych urządzeń.“

§. 18. ustęp pierwszy uchylony zostaje. Ustęp drugi po dwukrotnem głosowaniu okazuje równość głosów za utrzymaniem i przeciw utrzymaniu, zostaje zatem również uchylony.

§. 19. przyjęty według projektu z dodatkiem pośła Skrzyńskiego, który przyjmuje i sprawozdawca, brzmi: „Obcy mają prawo przebywania w gminie, dopóki nie przekraczają ustaw lub nie staną się ciężarem dobroczynności publicznej. Jeżeliby obcy jakim rozporządzeniem gminy w tej mierze czuł się pokrzywdzonym, służy mu prawo odwołania się do politycznej władzy krajowej.“

§. 20. przyjęty według projektu z opuszczeniem wyrazu „i uczestnicy“ proponowanem przez sprawozdawcę, jest: „Każdy w gminie stosować się winien do rozporządzeń wydanych przez władzę gminną w zakresie działania, jaki jej z ustaw służy, oraz przykładać się do ciężarów gminy, stosownie do przepisów pod tym względem obowiązujących; członkowie gminy mają nadto szczególny obowiązek pełnienia urzędu lub czynności, do których wyborem gminy lub jej zaufaniem powołanemi będą.“

§. 21. przyjęty według projektu, jak następuje: „Niniejszy statut nie narusza ani stosunków prawnych osób prywatnych w ogóle, ani też w szczególności praw własności i użytkowania bądź pojedynczym osobom, bądź też całym klasom mieszkańców, stowarzyszeniom lub korporacyom służących.“

§. 22. Część pierwsza przyjęta, jak następuje:

„Zakres działania gminy jest dwojaki:

A. własny,

B. poruczony.“

Ustęp drugi, przyjęty według redakcyi pośła Skrzyńskiego, brzmi: „W zakresie własnym gmina uchwała i rozporządza niezawisłe i samodzielnie według niniejszego statutu, z zachowaniem ustaw.“

Ustęp trzeci zmieniony jest według poprawki posła Krzczunowicza, jak następuje: „Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, t. j. jej obowiązek do współdziałania w sprawie administracji publicznej.“

§. 23. Po głosowaniu na ustęp *a)* osobno co do zmiany obrębu, a osobno co do zmiany statutu gminy, przyjęty jest w całości jak następuje:

„Do własnego zakresu gminy przez organa swoje działającej, należy:

- a)* zmiana obrębu i statutu gminy;
- b)* przyznawanie prawa należenia do gminy;
- c)* ustanawianie urzędów miejskich;
- d)* zarząd majątkiem gminnym;
- e)* nakładanie podatków gminnych;
- f)* piecza nad bezpieczeństwem osób i ich własności;
- g)* staranie o utrzymanie gościńców, dróg, placów, mostów, jak niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacji po drogach i rzekach, wreszcie policya polowa;
- h)* piecza nad zaopatrzeniem miasta w dostateczną, tanią i zdrową żywność, dozór targów, szczególnie zaś dozór nad wagami i miarami;
- i)* policya zdrowia;
- k)* policya nad czeladzią i wyrobnikami, — wykonywanie przepisów urządzających klasę służących;
- l)* policya nad obyczajnością publiczną czuwająca;
- m)* sprawy ubogich i piecza nad zakładami dobroczynnymi gminy;
- n)* policya budownicza i ogniowa, dopilnowanie porządku budowniczego i udzielania pozwolenia policyjnego na budowy;
- o)* wpływ na utrzymanie kosztem gminy szkół średnich i szkół ludowych w granicach właściwymi ustawami oznaczonych;
- p)* jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;
- q)* przedsiębranie sprzedaży ruchomości drogą licytacji na żądanie stron prywatnych.

Blizsze określenie atrybucyi gminy zawiera dział IV.

Czynnościami zakresu poruczonego osobnemi ustawami gminie przekazanemi zawiaduje gmina w sposób ustawą wskazany, albo orzeka sama o sposobie zawiadywania, jeżeli tenże ustawami nie jest przepisany.“

§. 24. zostaje uchylony.

§§. 25. i 26. przyjęte według projektu:

§. 25. „Rok administracyjny gminy zaczyna i kończy się z rokiem administracyjnym Państwa.“

§. 26. „Językiem urzędowym gminy jest język polski.“

Dalszy ciąg szczegółowej rozprawy odłożonym zostaje do posiedzenia następnego.

Rezultat głosowania na członków komisji wodnej okazuje, że nie było 76 członków głosujących w Izbie, zatem całe głosowanie daremne. Marszałek wzywa posłów, aby nie oddalali się z Izby w czasie głosowania, poczem zamyka Marszałek posiedzenie o godzinie 3ciej.

Następne posiedzenie dnia 13. Lutego z dalszym ciągiem rozpraw nad statutem miasta Krakowa.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

J. Kulezycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 12. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu:

1257. Rzemieślnicy miasta Buczacza, przez posła x. Kuryłowicza, o pożyczkę.
1258. Gmina Głójsce, przez posła Pudła, o zaprzeczenie jej prawa do lasów.
1259. Gmina Głójsce, przez posła Pudła, o niesłuszne oszacowanie katastralne gruntów.
1260. Gmina Rudka, przez posła Hebdę, o zapomogę.
1261. Gmina Więckowice, przez posła Hebdę, o pożyczkę.
1262. Gmina Gwoździec, przez posła Hebdę, o pożyczkę.
1263. Gmina Łysagóra, przez posła Hebdę, o pożyczkę.
1264. Gmina Wielkawiś, przez posła Hebdę, o pożyczkę.
1265. Gminy Grabno i Milówka, przez posła Hebdę, o pożyczkę.
1266. Gminy Melsztyn, Charzewice i Zawada, przez posła Hebdę, o pożyczkę.
1267. Gmina Faliszowice, przez posła Hebdę, o pożyczkę.
1268. Gmina Malawa, przez posła Rusieckiego, o zniesienie skopczyzny.
1269. Gmina Malawa, przez posła Rusieckiego, o zapomogę.
1270. Miasto Żurawno, przez posła Ławrynowicza, uzala się na plebana tamiecznego, względem wysokiego pobierania tak zwanych „jura stolae“.
1271. Gminy Mazurówka i Lubeza, przez posła Ławrynowicza, uzala się na pokrzywdzenia ze strony tamiecznego plebana.
1272. Gminy powiatu żabińskiego i dąbrowskiego, przez posła x. Morgensterna, o wstrzymanie czynności katastralnej.
1273. Warzecha Jan, przez posła x. Morgensterna, o pożyczkę.
1274. Gmina Strzeliska Stare, przez posła x. Dzerowicza, o pożyczkę.
1275. Gmina Strzeliska Nowe, przez posła x. Dzerowicza, o odpisanie podatków.
1276. Gmina Sarnki, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę.
1277. Gmina Wisniowczyk, przez posła hr. Baworowskiego, o zapomogę.
1278. Gmina Sarnki Średnie, przez posła Kulezyckiego, o pożyczkę.
1279. Gmina Wola Stasiowa, przez posła Kulezyckiego, o pożyczkę i zapomogę.
1280. Gmina Hanowce, przez posła Kulezyckiego, o pożyczkę i zapomogę.
1281. Gminy Kossów Stary, Wierzbowice i Smodna, przez posła Borysikiewicza, o zniesienie prywatnej rogatki.
1282. Gmina Putiatycze, przez posła Tarczanowskiego, o zniesienie urzędów notaryalnych.
1283. Gmina Putiatycze, przez posła Tarczanowskiego, o przyłączenie do powiatu grodeckiego na wypadek zniesienia powiatu w Sądowej Wiszni.
1284. Gmina Putiatycze, przez posła Tarczanowskiego, o zniesienie datku zwanego „proskórne“.
1285. Miasto Turka, przez posła Smolkę, o zniesienie rogatki, rozszerzenie szkoły i zmienienie nauczyciela.
1286. Uleniecki Józef, właściciel dóbr Wola Baraniecka, przez posła Kozłowskiego, o pożyczkę.
1287. Poczesniowski Zygmunt, właściciel części dóbr Nakło, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę pieniężną.
1288. Gminy Rzeplin, Wola Rzeplińska łącznie z dworem, Rzączyna, Jądlówka, Swiebodna i Rozborac, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę i odpisanie podatków za rok bieżący.
1289. Pawlikowski Emil, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o wynagrodzenie za grunta przez Skarb zabrane.
1290. Pawlikowscy Emil i Benedykt, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zwrócenie sumy 1.800 złr. tytułem jure caduco przez Rząd zatrzymanej.

Z tych liczby: 1.257, 1.260, 1.261, 1.262, 1.263, 1.264, 1.265, 1.266, 1.267, 1.269, 1.273, 1.274, 1.275, 1.276, 1.277, 1.278, 1.279, 1.280, 1.286, 1.287, 1.288 odsęłają się wprost do Wydziału krajowego;

liczba zaś 1.283 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju;
nareszcie liczby: 1.259, 1.272 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 13. Lutego 1866.

Posiedzenie trzydzieste i trzecie.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku posiedzenia 111, w ciągu posiedzenia 115.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11^{3/4}.

Protokół posiedzenia z dnia 12. Lutego odczytanym został i przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.323 włącznie. Należące do właściwych komisyj, do tychże komisyj odesłanemi zostały.

Posel Boczkowski w imieniu petycyjnej komisji oznajmia, że petycja Nr. 1.211 do komisji statutów miejskich, Nr. 1.224 do komisji prawniczej, Nr. 1.248 do komisji gminnej, Nr. 1.186 do komisji edukacyjnej wprost odstąpionemi zostały.

Następnie dopełnia się głosowanie na czterech członków komisji do projektu rządowego o regulacji wód.

Z porządku dziennego przedsięwziętym jest dalszy ciąg rozpraw nad statutem miasta Krakowa. Sprawozdawca poseł Zyblikiewicz wnosi:

§. 27. Przyjęty według projektu po głosowaniu z osobna nad obu ustępami — brzmi:

„Gminę miasta Krakowa reprezentuje we wszystkich jej sprawach rada miejska przez nią obrana. Rada miejska orzeka we wszystkich sprawach gminnych, a uchwały jej wykonywa magistrat i urzędy miejskie, lub też członkowie rady miejskiej do pewnych czynności delegowani.“

§. 28. Poseł Kapiszewski stawia wniosek do pierwszego ustępu tego §. „Rada miejska składa się z 60 członków, a mianowicie 50 wyznania chrześcijańskiego, a 10 wyznania izraelickiego.“ W głosowaniu poprawka ta upada. Paragrafu wszystkie trzy ustępy według projektu komisji przyjęte są ze zmianami przez sprawozdawcę proponowanemi, odnoszącemi się do opuszczenia w drugim ustępie wyrazów „i uczestnicy“, w trzecim zaś ustępie po wyrazie „rezygnacyę“ dodanie wyrazów: „lub utratę urzędów.“

Paragraf brzmi:

„Rada miejska składa się z 60 członków (radców miejskich).

Członków rady miejskiej obierają członkowie gminy prawo głosowania mający. Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym a drugim wyborem przez śmierć, lub rezygnacyę, lub utratę urzędów zmniejszeniu uległa, wtedy rada miejska do pełnienia obowiązków radców przyzwie tych, którzy przy pierwszym wyborze po wybranych w kole lub oddziale wyborczym, do którego ubyli radca należał, największą liczbę głosów otrzymali. Radey przez radę miejską przybrani tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą.“ (§. 55.).

§. 29. Pierwszy ustęp przyjęty według brzmienia komisji ze zmianą proponowaną przez sprawozdawcę wyrazu „pełnoletnim“ na wyrazy: „własnowolnym obywatelom Państwa.“

Drugi ustęp a) przyjęty z poprawką posła Ławrowskiego, dodającą po wyrazie „podatkowi“ wyrazy: „bezpośredniemu od nieruchomości“, a po złr. 6 wyrazy: „nie licząc dodatków.“

Ustęp *b)* przyjęty według projektu po uchyleniu poprawki posła Krzczunowicza, chcącemu wyrazy „stałego podatku“ zmienić na wyrazy: „bezpośredniego podatku.“

Ustęp *c)* przyjęty ze zmianą wyrazów: „zwyczajnego stałego podatku“ na wyrazy: „dochodowego podatku“ proponowaną przez posła Adama Potockiego, a dodaniem po wyrazach: „z jakiegokolwiek“ wyrazu „innych“ według wniosku posła Krzczunowicza, na które obie poprawki zgadza się sprawozdawca.

Ustęp *d)* przyjęty według brzmienia proponowanego, przez posła Krzczunowicza: „Duchowni świeccy wszystkich wyznań chrześcijańskich, rabin i kaznodzieje izraelscy.“

Ustęp *e)* przyjęty według projektu z proponowanym przez sprawozdawcę przy wyrazie „urzędnicy“ uzupełnieniem, oraz przez tegoż wniesionem opuszczeniem wyrazów: „przynajmniej od trzech lat w gminie stale zamieszkali.“

Brzmienie przyjętych dotąd ustępów §. 29. jest następujące:

„Prawo głosowania na radców miejskich, które tylko własnowolnym obywatelom Państwa służyć, mają:

- a)* właściciele i dożywotnicy nieruchomości odziedziczonych, lub przynajmniej od roku nabytych, podlegających podatkowi bezpośredniemu od nieruchomości w kwocie najmniej złr. 6, nie licząc dodatków;
- b)* ci, którzy w obrębie miasta prowadzą zatrudnienie podatkowi zarobkowemu podlegające i z niego od roku najmniej 8 złr. rocznego stałego podatku (bez doliczenia dodatków) opłacają, lub niemniej;
- c)* ci, którzy z jakiegokolwiek innych tytułów od roku przynajmniej 15 złr. podatku dochodowego (nie licząc dodatków) w tutejszej gminie opłacają;
- d)* duchowni świeccy wyznań chrześcijańskich, rabin i kaznodzieje izraelscy;
- e)* urzędnicy dworu, Państwa, kraju, gminy i zakładów publicznych, tak czynni jak i wysłużeni.“

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3.

Następujące posiedzenie dnia 15. lutego. Na porządku dziennym sprawozdania komisji petycyjnej i dalszy ciąg rozpraw nad statutem krakowskim.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

J. Kulezycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 13. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu :

1291. Właściciel posiadłości dworskiej Zgłobień i Wola Zgłobieńska, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o przyłączenie do powiatu ropczyckiego.
1292. Właściciele większych posiadłości i plebani b. obwodu jasielskiego, przez posła Rutowskiego, o utworzenie w kraju gmin zbiorowych.
1293. Miasto Stanisławów, przez posła Krzysztofowicza, z powołaniem się na podany projekt statutu swego, wyjaśnia niektóre ustępy zakwestyonowane przez starozakonnych.
1294. Gmina Harta z Lipnikiem, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o odpisanie podatków.
1295. Gmina miasta Sądowa Wisznia i obywatele dóbr tego powiatu, przez posła hr. Gołuchowskiego, o siedzibę urzędu powiatowego w Sądowej Wiszni.
1296. Gmina Korostawice, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
1297. Gmina Pokropiwna, przez posła x. Polowego, o przyłączenie do powiatu tarnopolskiego, w razie zniesienia urzędu powiatowego w Kozowej.
1298. Arcybractwo banku pobożnego w Krakowie, przez posła Adama hr. Potockiego, o uwolnienie od opłat stemplowych, spadkowych i podatku dochodowego.
1299. Gmina Pistyń, przez posła Łepkaluka, o zwrot zabranego ze szpichlerza gromadzkiego zboża — i zawiezonego do Kossowa.
1300. Gnoiński Wincenty, właściciel dóbr Krasne, przez posła Michała Gnoińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Buskn, lub przyłączenie włości Krasne do powiatu złoczowskiego.
1301. Gmina Babińce, przez posła Andrejczuka, o zabranie gruntów.
1302. Gmina Babińce, przez posła Andrejczuka, o odpisanie podatków.
1303. Gmina Krzywcza, przez posła Andrejczuka, o zabranie gruntów.
1304. Gmina Krzywcza, przez posła Andrejczuka, o zapłacenie za robociznę około gościńców.
1305. Goryń Mikołaj, przez posła Andrejczuka, o zabranie mu gruntu.
1306. Romaszeńko Wasyl, przez posła Andrejczuka, o zabranie mu gruntu.
1307. Sirman Teodor, przez posła Andrejczuka, o zabranie mu gruntu.
1308. Gmina Filipcze, przez posła Andrejczuka, o zapłacenie za robociznę koło gościńców.
1309. Gmina Horodyszczce, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę.
1310. Gmina Ostrów, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę.
1311. Gmina Otyniowice, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę.
1312. Gmina Domaradz i 16 okolicznych gmin wraz z urzędem parafialnym i posiadłością dworską Grabówką, przez posła x. Stępka, o pozostawienie urzędu powiatowego w Brzozowie.
1313. X. Nowak Józef, przez posła x. Stępka, o przeniesienie wydatków na potrzeby kościelne na fundusz religijny.
1314. Gmina Radejowice, przez posła Żuka-Skarszewskiego, o wygórowane szacowanie katastralne.
1315. Gminy Zagórze i Gerowa, przez posła Żuka-Skarszewskiego, o zbyt wysoki szacunek katastralny.
1316. Gmina Rożnow, przez posła Żuka-Skarszewskiego, o zbyt wysoki szacunek katastralny.
1317. Gmina Taurow, przez posła Grocholskiego, o zapomogę, wstrzymanie egzekucyi i odpisanie podatków.
1318. Gmina Łowczów, przez posła Witalisa, o wysokie oszacowanie katastralne.
1319. Olszewski Tyburcy, dzierzawca dóbr, przez posła Trzecieckiego, o zapomogę zwrotną.
1320. Gminy Nagórzanka, Podzameczek, Dźwinograd i Żurawińce, przez posła x. Kuryłowicza, o zapomogę.
1321. Gminy Nagórzanka, Podzameczek, Dźwinograd i Żurawińce, przez posła x. Kuryłowicza, o wypłacenie należności od kilkunastu lat zaległej za robociznę przy gościńcach.
1322. Zieliński Ludwik, właściciel dóbr Lubyca królewska, przez posła Polanowskiego, w sprawie pomnożenia i ulepszenia szkół wiejskich.
1323. Kurbas Anna, przez posła hr. Russockiego, o pożyczkę.

Z tych liczby: 1.294, 1.296, 1.302, 1.309, 1.310, 1.311, 1.317, 1.319, 1.320, 1.323 odsełają się wprost do Wydziału krajowego;

liczby zaś: 1.291, 1.295, 1.297, 1.300, 1.320 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju;

nareszcie liczby: 1.314, 1.315, 1.316, 1.318 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 15. Lutego 1866.

Posiedzenie trzydzieste czwarte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radea dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 100, w ciągu posiedzenia 114.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₂.

Protokół posiedzenia z dnia 13. Lutego odczytany został i przyjęty.

Marszałek udzielił urlopy: ośmiodniowy posłowi Kapiszewskiemu, a trzydniowy posłowi Krzeczunowiczowi.

Odczytano interpelację posła Agopsowicza do p. Komisarza rządowego tyczącą się dopełnionej w domu p. Bogdanowicza w powiecie śniatyńskim rewizji nocnej, przez urzędnika powiatowego z dwoma żandarmami, bez należytego do tego upoważnienia. P. Komisarz rządowy odpowiada, że fakt ten nie jest mu znany. Skoro zbadanym będzie, odpowie na interpelację.

Odczytano złożone do łaski marszałkowskiej nowe wnioski:

1. Posła Trochanowskiego następujący:

„Wysokij Sojm izwołył uchwałyty:

Preporuczajesia Wydiłowi krajowemu, szczyby nad doteperisznym zakonom zarobkowym remestnym zstanowylsia i ukazal na niesprawedlywoje zastosowanie jeha do Hałyczyny i obdumał odpowiednijszij sposib nałożenia reszenoho podatku na nasz kraj, i szczyby nakonec postawyl jeszcze sej kadencyi sojmowej wnesenije w tin. predmeti Wysokomu Sojmowu do uchwały.“

2. Wniosek posła Gutowskiego poparty, przedkładający projekt statutu miasta Nowego Sącza. Zgodnie z życzeniem wnioskodawcy odesłany jest wprost bez drukowania i uzasadnienia w pierwszym czytaniu do komisji statutów miejskich.

Sprawozdawca z dopełnionego głosowania na czterech członków komisji o użytkowaniu i kierunku wód, ogłasza rezultat głosowania. Głosujących było 84, absolutną większość 43. — Otrzymali: poseł Geringer głosów 84, — poseł Krawczyk 83, — poseł Gutowski 81, — poseł Trzeciecki głosów 69.

Odczytano dalszy ciąg petycyj aż do Nr. 1.348 włącznie. Petycje do właściwych komisji należące, do tychże komisji odesłanemi zostały.

Z porządku dziennego poseł Bęczkowski, jako sprawozdawca komisji petycyjnej, wuosi a Sejm uchwała:

„Poleca sie Wydziałowi krajowemu, aby tytułem wynagrodzenia wydatków podróży posłom: Stefanowi Dwolińskiemu zlr. 30 w. a., Fedorowi Andrejczkowi zlr. 33 w. a., Józefowi Krawcowowi zlr. 9 w. a., Kościowi Łepkalukowi zlr. 20 w. a., Tomaszowi Drozdowi zlr. 20 w. a., nakoniec Antoniemu Błazowi tytułem kosztów podróży zlr. 22 w. a., zaś tytułem dyjet zlr. 12 w. a. czyli razem zlr. 34 w. a. — temu ostatniemu przez c. k. urząd powiatowy w Brzozowie za kwitami należycie estemplowanemi wypłacić kazał.“

Trzy petycje: Nr. 21. p. Ludwiki Rzepińskiej, o roczne wsparcie z funduszu krajowego, Nr. 477. stowarzyszenia do wspomagania ubogich uczniów instytutu politechnicznego w Wiedniu, o udzielenie za-

siłku pieniężnego, i Nr. 554. dyrekcji Towarzystwa muzycznego we Lwowie, o stałą roczną dotację dla zakładu muzycznego we Lwowie z funduszu krajowego, odstępuje Sejm komisji budżetowej do odpowiedniego użytku i załatwienia.

Petycję Antoniego Sozańskiego Nr. 734., o zarządzeniu nadużyciom przy sprzedaży soli bydłowej w zapach drohobyckich, odseła Sejm odnośnie do uchwały sejmowej na podobne zażalenie gminy Turzego z dnia 15. Stycznia 1866. c. k. Prezydum Namiestnictwa do odpowiedniego użytku.

Nr. 84. petycję p. Alexandra Miazgi, właściciela wsi Czermny, w powiecie brzosteckim:

1. Wyciąg petycji p. Alexandra Miazgi, właściciela wsi Czermny, co do ustępu tycaącego się proszonej pożyczki zwrotnej w ilości 300 złr. w. a., Sejm odseła do odpowiedniego załatwienia Wydziałowi krajowemu;

2. petycję zaś sama odstępuje się c. k. Prezydum Namiestnictwa a to:

co do ustępu żadanego odpisania podatków za rok 1865., do zbadania i odpowiedniego uwzględnienia;

co do ustępu o odpisanie lub zniesienie wymierzonej bezpośredniej należitości od przeniesienia własności tabularnej, do zarządzenia przyspieszenia decyzji tej sprawy, gdzieby zalegała, — zaś

co do ustępu odnoszącego się do zażalenia przeciw zagrabieniu ruchomego inwentarza do obróbienia gruntu potrzebnego, który według istniejących przepisów z pod exekucyi wyjętym być winien, — do zarządzenia, dochodzenia i stosownego załatwienia.

Nad petycją Nr. 517. gmin: Kaniowa Starego, Kaniowa Dańkowskiego, Kaniowa Bestwińskiego i Bestwinki małej, zawierającą ogólnikowe tylko i niedokładne przeciwko państwu tychże dóbr zalecenia, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Petycję Ilnata Duba Nr. 988. Sejm odseła do c. k. Prezydum Namiestnictwa z zaleceniem odpowiedniego zarządzenia, aby po zbadaniu stanu rzeczy i przekonaniu się o prawdziwości petycji, uwolnienie petenta od zapłacenia kosztów szpitalnych w kwocie 18 złr. i 20 c. w. a. orzeczonem, a w razie, gdyby tymczasem ta kwota lub jaka część onej już wyexekwowaną była, — takowa jako nienależnie ściągnięta, petentowi zwróconą została.

Nad petycją w imieniu gminy Zabłotowa wniesioną Nr. 322., jako bezimienną, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Petycję Nr. 265. gminy Konieczkowy, co do ustępu zażalenia na niesłuszne oszacowanie katastralne, odseła Sejm komisji katastralnej, — zaś wyciąg tejże petycji co do ustępu proszonej pożyczki, Wydziałowi krajowemu do właściwego użytku.

Petycję p. Awita Wilkoszewskiego Nr. 542. Sejm przesyła c. k. Prezydum Namiestnictwa, z szczególnoem zaleceniem odpowiedniego zarządzenia, aby co do pierwszego ustępu skargi odnoszącego się do wydawanych uchwał bądź wyroków w języku niemieckim, tak c. k. urząd i sąd powiatowy w Jordanowie, jak i c. k. sąd krajowy w Krakowie za udowodnione w tej mierze przekroczenie istniejących przepisów do odpowiedzialności pociągnięte i należycie skarcone zostały; — tudzież aby zarazem w właściwej drodze wyjednanem było napomnienie wszystkich administracyjnych i sądowych władz tutejszego kraju do ścisłego pod surową odpowiedzialnością wykonywania istniejących w powyższym względzie przepisów; — co do drugiego ustępu zażalenia, tycaącego się prześladowania młodzieży szkolnej za ubiór polski, aby po dokładnem sprawdzeniu przedstawionego faktu nadużycia, jako tendencyjnego prześladowania narodowości polskiej, winni krzykłądnie ukarani byli.

Wniesioną przez posła Paszkowskiego, jako sprawozdawcę komisji petycyjnej, prośbę c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, o uwolnienie uczniów dublańskich od służby wojskowej, Sejm uchwała przesłać c. k. Prezydum Namiestnictwa z zaleceniem do uwzględnienia. Prośbę radnych i obywateli miasta Dobromila, tycaącą się postępowania p. komisarza Hansknechta przy wyborze burmistrza, Sejm odstępuje c. k. Prezydum Namiestnictwa z szczególnem zaleceniem, by nowe wybory pod kierunkiem bezpartycyalnego urzędnika jak najspieszniej zarządzone zostały.

Petycja Nr. 1.293. reprezentacyi miasta Stanisławowa, z uzasadnieniem prośby o nadanie temuż miastu osobnego statutu, odstąpioną została w krótkiej drodze komisji statutów miejskich.

Z porządku dziennego sprawozdawca poseł Zyblikiewicz wnosi dalszy ciąg statutu dla miasta Krakowa.

Sejm uchwała:

Dalszy ciąg §. 29.:

f) w brzmieniu projektu;

g) z poprawką posła hr. Gołuchowskiego, domieszczającą wyrazy „i magistrowie chirurgii“ po wyrazach „doktorowie wszystkich wydziałów.“

Ustępy h) i i) według brzmienia projektu.

Na wniosek sprawozdawcy dodany do paragrafu tego uowy ustęp.

k) w następującem brzmieniu:

„Oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisyę wzięli.“ (z §. 1. projektu rządowego do ordynacyi wyborczej).

§§. 30. i 31. przyjęte są według projektu.

Po §. 31. przyjętym jest na wniosek sprawozdawcy osobny paragraf następujący:

„Oficerowie w służbie będący, równie jak osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe należące do szeregowców lub do niższych stopni, z wyłączeniem rezerwistów niepowołanych, wyjęci są od prawa wybierania.“ (z §. 2. projektu rządowego do ordynacyi wyborczej).

W §. 32. poseł Zbyszewski wnosi: aby opuścić cały ustęp czwarty pod d), tyczący się kredytaryszów. Poseł Krzysztofowicz wnosi poprawkę: ustęp ad d) ma być osnowanym: „Osoby, przeciwko którym z powodu zbrodni wytoczonym zostało prawomocne śledztwo specjalne aż do ukończenia sprawy.“

Wniosek posła Zbyszewskiego i poprawka posła Krzysztofowicza upadły w głosowaniu. §. przyjęły podług brzmienia projektu.

§§. 33. i 34. przyjęte są według projektu.

§. 35. przyjęty według projektu z poprawką posła Ludwika hr. Wodzickiego, tyczącą się opuszczenia wyrazów końcowych „i od sześciu lat w gminie tutejszej zamieszkują“ i z opuszczeniem wyrazu „i uczestnicy“ (gminy).

§. 36. przyjęty według projektu ze zmianą proponowaną przez sprawozdawcę ustępu ad a) na: „osoby wojskowe w czynnej służbie zostające“, i z zamieszczeniem w tym paragrafie dwóch ostatnich ustępów w następującym paragrafie 37. projektu znajdujących się pod c) i d).

§. 37. przyjęty według projektu z dodaniem na wniosek sprawozdawcy pierwszego ustępu: „osoby, które jako winne uznane zostały wykroczenia z chciwości, zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego“ i z opuszczeniem ustępów c) i a), które weszły do §. 36.

§§. 38., 39., 40., 41., 42. i 44. przyjęte są według projektu.

W §. 39. powołana litera k).

§. 44. przyjęty z dodatkiem proponowanym przez sprawozdawcę w słowach: „równocześnie zawiadamia o tem polityczną władzę krajową i Wydział krajowy“.

§§. 45., 46., 47., 48. i 49. przyjęte są według projektu.

§. 50. przyjęty z dodatkiem wniesionym przez sprawozdawcę. Dodatek jako drugi ustęp tego paragrafu brzmi:

„Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, któreby padły na osoby od obieralności wyjęte lub wykluczone; przeciw temu służy jednak droga rekursu do Ministerstwa.“

§. 51. przyjęty według projektu.

§. 52. przyjęty z poprawką wniesioną do komisji, w końcu pierwszego ustępu dodania wyrazów „na lat sześć“.

§. 53. poseł Gnoiński wnosi: „aby co do wyboru prezydenta utrzymać, że obranym być winien większością dwóch trzecich części głosów obecnych członków Rady miejskiej.“ Wniosek ten przez głosowanie jest uchylonym. — Paragraf przyjęty według brzmienia projektu ze zmianą proponowaną przez sprawozdawcę ostatnich trzech ustępów na innych siedm następujących:

„Obranym jest ten, kto otrzyma bezwzględna większość głosów członków obecnych.

Również Wiceprezydentem obrany będzie ten, kto otrzyma więcej niż połowę głosów obecnych członków.

Jeżeli przy głosowaniu nie osiągnięto bezwzględnej większości głosów, należy przedsięwziąć powtórne głosowanie, a jeżeli i przytem nie okazała się potrzebna większość głosów, wtedy należy przystąpić do ściślejszego wyboru.

Przy ściślejszym wyborze mają wyborcy ograniczyć się do tych dwóch osób, które przy powtórnem głosowaniu największą ilość głosów otrzymały.

W razie równości głosów rozstrzyga los, kto ma być wzięty do ściślejszego wyboru.

Każdy głos, dany przy trzecim głosowaniu osobie nie wziętej do ściślejszego wyboru, ma być za nieważny poczytany.

Jeżeli przy ściślejszym wyborze okazała się równość głosów, wtedy rozstrzyga los.

§. 54. przyjęty ze zmianą proponowaną przez komisję wyrazów „na wierność Monarsze“ na wyraz: „na wierność i posłuszeństwo Monarsze“ i z opuszczeniem wyrazu „krajowych“.

§§. 55., 56., 57., 58., 59., 60. i 61. przyjęto według projektu.

§. 62. przyjęty według zmiany proponowanej przez komisję, jak następuje:

„Prezydent, jego zastępca i radca miejski traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności stała na przeszkodzie.

Jeżeli który z nich popadnie w śledztwo z powodu jakiego z czynów karygodnych w §§. 32. i 37. wskazanych, lub jeżeli na jego majątek konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, jak długo trwa postępowanie karne, krydalne lub ugodne.

Radców miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenia nie przybywają, rada miejska znua za występujących.“

§. 63. przyjęty według projektu.

Na wniosek posła Ludwika Skrzyńskiego, Sejm postanawia w celu skrócenia drogiego czasu przedsiębrać głosowanie nie paragrafami, lecz tytułami.

Następuje: Tytuł „O magistracie“ zawierający §§. 64., 65., 66. i 67.

Tytuł cały jest przyjęty według projektu.

Tylko w §. 66. opuszczony wyraz „krajowych“.

Tytuł o zakresie działania Rady miejskiej, zawierający §§. 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 81., 82., 83., 84. i 85. przyjęty jest ze zmianami następującymi:

W. §. 70. na wniosek sprawozdawcy dodanem jest do ustępu pod liczbą 1.: „Do zmiany obrębu gminy potrzeba jednak zezwolenia Wydziału krajowego, które tylko za zgodą władzy politycznej udzielone być może. Zmiana zaś statutu dokonana być może tylko wedle postanowienia §. 3. niniejszego statutu.“

W tymże paragrafie dodanem jest do ustępu pod l. 11.: „o ile to prawo miastu dotąd służyło“.

W drugiej części następu pod l. 13. opuszczony wyraz „uadto“.

W tymże samym paragrafie przyjętem jest na wniosek sprawozdawcy dodatek do ustępu pod l. 25.: „Jednakże dodatkami do podatków, a w ogólności rozkładami na gminę obciążeni być nie mogą:

1) Urzędnicy i słudzy Dworu, Państwa, kraju, lub przy zakładach publicznych ustanowieni, tudzież wojskowi, ich wdowy i sieroty co do płac służbowych i co do pochodzących ze stosunku służbowego emerytur, prowizyi, dodatków na wychowanie i gracyi.

2) Sterownicy dusz i publiczni nauczyciele co do kongruy.“

Opuszczone zaś są również na wniosek sprawozdawcy w tymże paragrafie: druga część ustępu pod l. 13., druga część ustępu l. 15. i druga część ustępu 25.

W §. 73. na wniosek sprawozdawcy zamiast wyrazów „naczelnej władzy krajowej“ ma być „politycznej władzy krajowej“.

§. 74. przyjęty jest z opuszczeniem wyrazów: „lub zależne od przyzwolenia $\frac{2}{3}$ części członków obecnych“, proponowanem przez sprawozdawcę.

§. 76. przyjęty jest z dodaniem proponowanem przez sprawozdawcę wyrazów: „również i ze względów obyczajności zarządzane być może tajne posiedzenie.“

§. 84. przyjęty jest z dodatkiem proponowanym przez sprawozdawcę do drugiego ustępu wyrazów: „lub też interes gminy na szkodę narazić mogą“, i ze zmianą trzeciego ustępu proponowaną przez sprawozdawcę na brzmienie następujące:

„Obowiązany jest jednak, decyzję w pierwszych dwóch wypadkach politycznej władzy krajowej, w trzecim zaś wypadku Wydziałowi krajowemu w terminie dni ośm od rozpoznania przedstawić, przy zawiadomieniu o tem Rady na najbliższem posiedzeniu obok wyluszczenia powodów zawieszenia.“

W skutek tej zmiany ustęp ostatni paragrafu, jako sam z siebie upadający, zostaje uchylony.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3ciej, zapowiadając następne posiedzenie na dzień 16. Lutego z dalszym ciągiem rozpraw nad statutem miasta Krakowa na porządku dziennym, oraz będzie pierwsze czytanie wniosku posła Skrzyńskiego, o powiększeniu liczby posłów miejskich, — pierwsze czytanie wniosku posła x. Kaczały, o kominiarzach, — pierwsze czytanie wniosku posła x. Stępka, o niektórych wydatkach kościelnych.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Kazimierz Grocholski w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 15. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu :

1324. Miasto Stanisławów, przez posła Krzysztofowicza, w sprawie otworzenia czytelnicy w Stanisławowie.
1325. Biliński Jan, przez posła X. Metropolitę Litwinowicza, o zabranie gruntu.
1326. Gmina Lubaszowa, przez posła Boczkowskiego, o sprawiedliwszy szacunek katastralny.
1327. Gmina Dąbrówka, przez posła Boczkowskiego, o sprawiedliwszy szacunek katastralny.
1328. Miasto Taroów, przez posła Rutowskiego, o zmianę ustawy poboru do wojska, odnoszącej się do młodzieży poświęcającej się stanowi duchownemu.
1329. Miasto Tarnów, przez posła Rutowskiego, o wyjednanie potwierdzenia stowarzyszenia niewiast dobroczynności.
1330. Gmina Ostrów, przez posła Grocholskiego, o pożyczkę.
1331. Gmina Ustrzyki dolne wraz z właścicielką, przez posła Laskowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Ustrzykach, nie w Lisku.
1332. Miasto Lubaczów wraz z sąsiednimi gminami i właścicielami, przez posła Zakrzewskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Lubaczowie.
1333. Siemieński Władysław, Sowiński Antoni, Kopytowski Franciszek, Gramatyka Józef, przez posła Kapiszewskiego, o ułatwienie nabywania soli i uregulowania opłat gminnych.
1334. Czernik Zygmunt, przez posła hr. Golejowskiego, o zapomogę.
1335. Skibiński Mikołaj, przez posła hr. Golejowskiego, o zapomogę.
1336. Gminy Szlachtowa, Jaworki i inne, przez posła Zabińskiego, o prawo propinacyi.
1337. Jawecki Bazyli, przez posła Agopsowicza, o zapomogę.
1338. Gmina Pniów i inne, przez posła Kobylarza, w sprawie propinacyi i opłaty za przewóz na Sanie.
1339. Gmina Pniów i inne, przez posła Kobylarza, o prawo do lasów i pastwisk i o uciążliwą konkurencyę do robót wodnych na Sanie.
1340. Gmina Samoluskowce, przez posła Borysikiewicza, o zapomogę.
1341. Gmina Mielnica, przez posła Andrejczuka, o zabranie jej gruntów, łąk i pastwisk.
1342. Gmina Mielnica, przez posła Andrejczuka, o zplacenie za robociznę przy gościńcach.
1343. Gmina Bóbrka, przez posła hr. Borkowskiego, o zapomogę.
1344. Gmina Krniki, przez posła Krawczyka, o przyspieszenie pertraktacyi słuźebnictw.
1345. Gmina Jezawa, przez posła Dwolińskiego, o zapomogę i folgę w płaceniu podatków.
1346. Gmina Pieczarna, przez posła Dwolińskiego, o zapomogę i folgę w płaceniu podatków.
1347. 36 włościan gminy Pławie, przez posła x. Ustjanowicza, o zapomogę.
1348. Gmina Szczerzec wraz z innemi do tegoż powiatu należącemi, przez posła Smolkę, przeciw przyłączeniu do powiatu lwowskiego.

Z tych liczby: 1.330, 1.332, 1.334, 1.335, 1.337, 1.340, 1.343, 1.345, 1.346, 1.347 odselają się wprost do Wydziału krajowego;

liczby zaś 1.331, 1.348 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju;
nareszcie liczby: 1.326, 1.327 do komisji katastralnej.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 16. Lutego 1866.

Posiedzenie trzydzieste i piąte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Postów obecnych na początku 99, w ciągu posiedzenia 119.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11^{1/2}.

Marszałek ozuajmia, że jakkolwiek protokół przeszłego posiedzenia jest wygotowany, siły jednakże kancelaryjne nie wydołały przepisaniu na czysto, z powodu długości tegoż protokołu. — Na przyszłym zatem posiedzeniu odczytanem będzie.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.387 włącznie. — Odpowiednie petycye, do Wydziału krajowego, do komisji administracyjnej i do komisji katastralnej, odesłanemi zostały.

Posel Demkow otrzymał od Marszałka urlop ośmiodniowy, a poseł x. Antoni Dobrzański urlop sześciodniowy.

Odczytano interpelacyę do p. Komisarza rządowego posta Trochanowskiego i współpodpisanych, tej treści: czy władzom rządowym wiadomo, iż w wielu miejscach ustawy dotyczące się nieodbywania robót, targów i jarmarków w święta ruskie nie są zachowane, przez co moralność upada? — Na tę interpelacyę odpowiedział p. Komisarz rządowy, że bez przytoczenia szczegółowych faktów nie może wchodzić w szczegóły. Istnieją rozporządzenia co do uszanowania świąt obu obrządków. O ile będzie można z interpelacyi wyciągnąć przedmiot do zbadania uchybień w tym przedmiocie, to nastąpi, — a wtedy i więcej na interpelacyę odpowie.

Z porządku dziennego sprawozdawca komisji statutów miejskich, poseł Zyblikiewicz, wnosi dalszy ciąg statutu miasta Krakowa.

Tytuły:

„O sekcyach i szczegółowych komisjach“ — składający się z §§. 86., 87., 88., 89., 90., 91., 92., 93., 94., 95. i 96., — i

„o zakresie działania prezydenta miasta“ — składający się z §§. 97., 98., 99., 100., 101., 102., 103., 104., 105., 106., 107. i 108.

przyjęte są przez Sejm według brzmienia projektu.

Tytuł: „O zakresie działania magistratu“ składający się z §§. 109., 110., 111., 112., 113., 114., 115., 116., 117., 118. i 119. — przyjęty według brzmienia projektu z opuszczeniem w 111. ustępu pod lit. b), na wniosek sprawozdawcy.

Tytuł: „O stosunku władzy gminnej do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa“, składający się w projekcie z §§. 120. i 121., przyjęty jest tak, że po §. 120. w miejsce §. 121. wchodzi cztery nowe paragrafy następujące:

§. — „Każdej korporacyi i każdemu mieszkańcowi, postanowieniem gminy uciążonemu, służy prawo odwołania się do Wydziału krajowego.“

§. — „Rządowi służy prawo nadzoru nad gminą, aby swego zakresu działania nie przekraczała i wbrew ustawom nie działała.“

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza krajowa, na żądanie jej przeto prezydent miasta winien jej udzielać uchwały rady miejskiej i inne potrzebne wyjaśnienia.“

§. — „Polityczna władza krajowa ma prawo i obowiązek, zakazać wykonania uchwały powziętej przez radę miejską, jeżeli uchwała przekracza zakres działania rady, lub sprzeciwia się ustawom. Przeciw takiemu zakazowi służy prawo rekursu do Ministerstwa stanu. Jeżeli jednak sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, władza krajowa winna o wydanym zakazie zawiadomić równocześnie Wydział krajowy.“

§. — „Polityczna władza krajowa ma także rozstrzygać rekursu przeciw rozporządzeniom magistratu lub rady miejskiej, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na uchwałach, przeciw którym rekursu do Wydziału krajowego zanoszone być winny.“

W sprawach poruczonego zakresu działania ma być rekurs w każdym razie do politycznej władzy krajowej podany.“

Tytuł: „O wpływie władzy gminnej na sprawy dotyczące różnych wyznań religijnych, składający się z §§. 122., 123., 124., 125. i 126., — oraz tytuł ostatni, mieszczący „postanowienia przechodnie“ i składający się z §§. 127. i 128. — przyjęte są według projektu. — §. 127. na wniosek sprawozdawcy w miejsce wyrazów „naczelną władza krajowa“ ma być „polityczna władza krajowa.“

Po ukończeniu drugiego czytania projektu statutu miasta Krakowa, następuje z porządku dziennego:

Pierwsze czytanie wniosku posła Skrzyńskiego, o powiększeniu liczby posłów miejskich. — Sejm przesyła wniosek zgodnie z życzeniem wnioskodawcy do Wydziału krajowego.

Pierwsze czytanie wniosku posła x. Kaczały, o kominiarzach. Na wniosek posła Ławrowskiego wniosek ten przestany do komisji administracyjnej.

Pierwsze czytanie wniosku posła Stepka, o niektórych wydatkach kościelnych. Wniosek odesłany do komisji sejmowej konkurencyj kościelnych i szkolnych.

Po wyczerpaniu porządku dziennego, na zarządzenie Marszałka następuje dalszy ciąg wniosków komisji petycyjnej.

Sprawozdawca poseł Żuk-Skarzewski.

Na wniosek komisji:

Petycję gminy Zakopana, Nr. 348. odstępuje Sejm c. k. Prezydium Namiestnictwa z zaleceniem uwzględnienia ;

petycję gminy Dobromiła, Nr. 222. Sejm odstępuje c. k. Prezydium Namiestnictwa do wiadomości ; nad petycją gminy Wzdów Nr. 508. Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Petycję szynkarzy, cukierników, kawiarzy, traktyerników i garkuchniarzy krakowskich Nr. 491. Sejm uchwała odstąpić c. k. Prezydium Namiestnictwa z zaleceniem skutecznego nadużyciom zapobieżenia ;

petycję p. Sobierajskiego Jozafata, emeryta krakowskiego, Nr. 71. Sejm uchwała odesłać do Prezydium c. k. Namiestnictwa z zaleceniem uwzględnienia, w razie prawdziwości twierdzeń w takowej wyrażonych.

Sprawozdawca poseł Gniewosz wnosi:

Na wniosek komisji petycyjnej:

Petycję gmin Dzurków, Jakobówka, Hanczarów i Bałaborówka Nr. 116. — gmin Kopyczyńce, Jabłonów i innych Nr. 405. — Stefana Dwolińskiego i Fedora Andrejczuka nr. 695. — gminy Soroki Nr. 774. — gminy Zielona Nr. 952. — Franciszka Albinowskiego Nr. 1.097. — gmin Rakowice, Łuka, Monaster i Uniż Nr. 1.116. i gminy Podwerbee nr. 1.202. — Sejm uchwała odstąpić c. k. Prezydium Namiestnictwa z zaleceniem jak najprędzszego załatwienia rachunków i wypłacenia całego gminom przynależnego wynagrodzenia.

Nad petycją Nr. 140. zastępców gminy Woli niższej jaślijskiej Sejm przechodzi do porządku dziennego,

petycję tejże gminy Nr. 137. Sejm uchwała odesłać do c. k. Prezydium Namiestnictwa, dla przyspieszenia dochodzenia i rozstrzygnięcia sporu gminy Woli niższej jaślijskiej z państwem jaślijskiem.

Petycję gminy Laszki Nr. 166. Sejm uchwała przesłać do c. k. Prezydium Namiestnictwa, zalecając wstrzymanie egzekucyi.

Petycę gminy Lipie Nr. 177. — gminy Mrowla Nr. 178. i osadników na karczowiskach w Mrowli Nr. 180. Sejm odstępnie Prezydium c. k. Namiestnictwa do dalszego postanowienia.

Petycę gminy Bratkowice Nr. 181. Sejm odstępnie Prezydium c. k. Namiestnictwa dla przyspieszenia merytorycznego orzeczenia.

Petycę gminy Ranizów Nr. 266. Sejm udziela Prezydium c. k. Namiestnictwa do uwzględnienia i zapobieżenia nadużyciom, oraz przekazuje Wydziałowi krajowemu do użycia.

Petyce gmin Kombornia i Wola Komborska Nr. 267. — kowali i młynarza z Golcowy w powiecie brzozowskim Nr. 461. — gospodarzy ze wsi Blizne Nr. 1.053. — rzemieślników z Jasienicy Nr. 718. i stowarzyszenia cechowego miasta Liska Nr. 605. — Sejm uchwała odstąpić Prezydium c. k. Namiestnictwa, zalecając ich uwzględnienie.

Nad petyczymi gminy Zmiennicy Nr. 719. i gmin: Machniówka, Bóbrka, Niżne Łąki i Zręcin Nr. 277. — Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Petycę Józefa hr. Załuskiego Nr. 369. — Sejm oddaje c. k. Prezydium Namiestnictwa dla uwzględnienia.

Petycę gminy Olszanicy Nr. 401. — Sejm odstępnie Prezydium c. k. Namiestnictwa do uwzględnienia.

Petyce: gminy miasta Kołomyi Nr. 488. — włościan z kałuskiego powiatu Nr. 507. — i mieszczan z Jordanowa Nr. 525. — Sejm przekazuje — o ile tyczą się regulowania stosunków żydów do gminy, komisji gminnej, — o ile zaś tyczą się poboru rekrutów od gmin żydowskich, komisji administracyjnej.

Petycę dzierżawców dóbr w obwodzie rzeszowskim Nr. 259. Sejm odsyła do Wydziału krajowego, aby po zbadaniu ustaw o rozkładzie i wymiarze podatku dochodowego i wpływu ich na stosunki krajowe, na przyszłym zebraniu Sejmu przedłożył stosowne wnioski, — oraz na wniosek posła Grocholskiego, do którego przyłącza się i sprawozdawca, odstępnie Sejm tę petycę c. k. Prezydium Namiestnictwa z żądaniem ścisłego przestrzegania obowiązujących przepisów przy wymiarze podatku dochodowego, a mianowicie przywrócenia komisji mężów zaufania.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2½.

Następujące posiedzenie dnia 20. lutego z porządkiem dziennym następującym:

1. Trzecie czytanie prowizorycznego statutu dla Krakowa.
2. Sprawozdanie komisji prawniczej, o eksekucji na rzeczy ruchome.
3. Pierwsze czytanie wniosku x. Ustjanowicza, o nauce weterynaryi.
4. Pierwsze czytanie wniosku x. Ustjanowicza, o opłacie myta od bydła.
5. Pierwsze czytanie wniosku x. Trzeszczakowskiego, o seminariach nauczycielskich.
6. Pierwsze czytanie wniosku posła Lipczyńskiego, o polityce zdrowia.
7. Pierwsze czytanie wniosku posła Tarczanowskiego, o ulżeniu ciężarów publicznych na podgórzach sanockim i samborskim.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Kazimierz Grocholski w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 16. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu:

1349. Gmina Kozice, przez posła x. Trzeszczakowskiego, o uwolnienie od konkurencji do cerkwi domażyrskiej.
1350. Hr. Dzieduszycka Helena, przez posła Szumańczowskiego, o zabezpieczenie brzegów Sanu od wylewu.
1351. Gmina Wola Błazowska, przez posła hr. Fredrę, o pożyczkę 1.760 złr.
1352. Gmina Letnia, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę 2.500 złr. i o zwłokę do jesieni w wypłacie podatków.
1353. Gmina Wołków, przez posła x. Szwedzickiego, o pożyczkę 900 złr.
1354. Gmina Dmytrowice, przez posła x. Szwedzickiego, o zapomogę.
1355. Dyrekcya dóbr hr. Renarda, przez posła Grocholskiego, o zatrzymanie siedziby urzędu powiatowego w Nadwórněj.
1356. Bieniedzki Karol, dzierzawca dóbr Wolica, przez posła Grocholskiego, o odpisanie podatków lub przedłużenie terminu wypłaty.
1357. Gminy Kosmacz i Dźwiniarz, przez posła x. Mogilnickiego, o spieszną zapomogę.
1358. Gmina Dobieszyn, przez posła Pudła, o zapomogę.
1359. Gmina Lipowica, przez posła Pudła, względem sporu o las.
1360. Gmina Lipowica, przez posła Pudła, użala się na wysoki szacunek katastralny i uciążliwe podatki.
1361. Gmina Trojczyce, przez posła Smarzewskiego, o pożyczkę 500 złr. w. a.
1362. Gmina Wojkowice, przez posła Smarzewskiego, użala się na opłaty kościelne i cerkiewne.
1363. Gmina Ciemierzowice, przez posła Smarzewskiego, o pożyczkę 260 złr. w. a.
1364. Gmina Koszyce, przez posła Smarzewskiego, o pożyczkę 1.205 złr. w. a.
1365. Gmina Twierdza, przez posła Smarzewskiego, użala się na opłaty kościelne i cerkiewne.
1366. Gmina Drohojów, przez posła Smarzewskiego, o pożyczkę 1.805 złr.
1367. Konkurenci drogi stanisławowsko - halicko - bursztyńskiej i sielecko - zaleszczyckiej, przez posła Hoppena, o zapłacenie zaległości konkurencyjnych tymczasowo z funduszu frajowego.
1368. Gmina Hołyń, przez posła Hoppena, o zapomogę.
1369. Gmina Smigno, przez posła xięcia Sanguszkę, o przydzielenie do powiatu tarnowskiego.
1370. Gmina Bielina Wielka, przez posła Kaczkowskiego, o zapomogę.
1371. Magistrat miasta Nowy Sącz, przez posła Gutowskiego, o połączenie administracji dróg obwodowych z administracją dróg rządowych, lub przyjęcie takowej na fundusz krajowy.
1372. Gmina Zawadka, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o przyłączenie do powiatu liskiego.
1373. Gmina Myszkowce, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę.
1374. Marno Karol, właściciel dóbr Solinka, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Lisku.
1375. Gmina Stankowa, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o przyłączenie do powiatu liskiego.
1376. Gminy Zarwanica, Sapowa i Podlesinka, przez posła x. Kuryłowicza, o spieszną zapomogę.
1377. Miasto Żydaczów, przez posła x. Kuziemskiego, o zmianę ustawy wyborczej i prawo wysyłania własnego posła na Sejm.
1378. Gmina Wierzbica, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę.
1379. Gmina Synowucko Nizne, przez posła x. Kuziemskiego, o wstrzymanie egzekwowania zaległych opłat i sprzedaży zagrabionych rzeczy.
1380. Gmina Torki, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o odpisanie podatków i pożyczkę 2 000 złr.
1381. Gmina Torki, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.
1382. Xięża wikaryusze obrządku łacińskiego w obwodzie rzeszowskim, przez posła x. Stępka, o prawo wyboru posła na Sejm, o zniesienie terna i o polepszenie bytu wikarych.
1383. Gminy Zabokruki, Harasymów i Żuków, przez posła Procaka, o wypłatę za robociznę przy gościńcu halicko - zaleszczyckim w 1852. wykonaną.

1384. Gmina Sadowice, przez posła Kobylarza, uzala się na konkurencyę do budowy łądowej i wodnej; prosza o prawo propinacyi i wzbronienie żydom zakupna gruntów włościańskich.
1385. Gminy Łapiszów i Wrzawy, przez posła Kobylarza, uzalają się na konkurencyę do budowy łądowej i wodnej; proszą o prawo propinacyi i wzbronienie żydom zakupna gruntów włościańskich.
1386. Gmina Dąbrowa Wrzawska, przez posła Kobylarza, uzala się na konkurencyę do budowy łądowej i wodnej, prosi o prawo propinacyi i wzbronienie żydom zakupna gruntów włościańskich.
1387. Janocha Walenty, włościanin z Dobieszyna, przez posła Pudła, uzala się, że drogę polną na jego gruncie przeistoczono na drogę komunikacyjną.

Z tych liczby: 1.351, 1.352, 1.353, 1.354, 1.356, 1.357, 1.358, 1.361, 1.363, 1.364, 1.365, 1.366, 1.367, 1.368, 1.370, 1.373, 1.376, 1.377, 1.378, 1.379, 1.380, 1.382 zostały odesłane do Wydziału krajowego;

liczby zaś: 1.355, 1.369, 1.372, 1.374, 1.375, 1.381 do komisji dla spraw administracyjnego podziału kraju;

wreszcie liczba 1.360 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 20. Lutego 1866.

Posiedzenie trzydzieste szóste.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapicha.

Sekretarze: Grocholski, Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 109, w ciągu posiedzenia 124.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11³/₄.

Protokół posiedzenia z dnia 15. Lutego, oraz posiedzenia z dnia 16. Lutego odczytany został i przyjęty z poprawkami wniesionymi przez posła Zyblikiewicza.

Odczytano pismo c. k. Namiestnika z zawiadomieniem o najmiłościwszem postanowieniu Jego C. K. Apostolskiej Mości, tyczącem się owolnienia od opłat stemplowych od podań, protokółów i dokumentów z powodu dostarczania zapomogi przez fundusz krajowy dotkniętym tegorocznym nicurodzajem, oraz uwolnienia od portoryum wszystkich korespondencyj z tego powodu prowadzonych.

Komisya do projektu ustawy wodnej ukonstytuowała się i wybrała przewodniczącym posła hr. Badeniego, a sekretarzem posła Geringera.

Otrzymał urlop ośmiodniowy od Marszałka poseł Zahorjko. Na żądanie posła Kowbasiuka Izba przedłoża temż posłowi urlop na dni 15. — Nieobecność posła Cichorza usprawiedliwioną jest chorobą.

Udzielono Izbie wiadomość o broszurze „die wahre Nationalbank“, która będzie złożoną w czytelnai Izby.

Odczytano dalszy ciąg petycyj aż do Nr. 1.432. włącznie. Należące do właściwych komisyj, do tychże komisyj odesłanemi zostały. — Poseł Boczkowski oświadcza w imieniu komisji petycyjnej, że petycyja Nr. 930. gminy izraelickiej w Stanisławowie do komisji statotów miejskich, a Nr. 1.322. Ludwika Zielińskiego do komisji edukacyjnej w krótkiej drodze oddanemi zostały.

Z porządku dziennego przychodzi trzecie czytanie projektu statutu miasta Krakowa. — Marszałek zapytuje, czy Izba zechce zaraz wziąć pod obrady ustawę wstępną do tego statutu, mającą być przedłożoną Najjaśniejszemu Panu dla otrzymania Jego najwyższej sankcyi. Za zgodą Izby ustawa wstępna wzięta jest zaraz pod obradę.

Sprawozdawca komisji wnosi:

Tytuł jest przyjęty według wniosku komisji jak następuje:

„Ustawa z dnia . . . nadająca dla król. stoł. miasta Krakowa tymczasowy statut gminny.“

We wstępie poseł

Skrzyński proponuje zastąpić wyrazy „na mocy ustawy“ wyrazami „na podstawie ustawy“; poprawka przy głosowaniu upada. Wstęp przyjęty jest według brzmienia przedłożonego przez komisję, jak następuje:

„Na wniosek Sejmu Jego królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem nadaje na mocy nstawy z dnia 5. Marca 1862. do liczby 18. Dzien. praw Państwa, dla królewskiego stołecznego miasta Krakowa załączony tymczasowy statut gminny, i rozporządzam, jak następuje:“

Art. I. i II. przyjęte są według podanego przez komisję brzmienia, jak następuje:

Artykuł I.

„Postanowienia niniejszego statutu o wyborze i urządzeniu Rady miejskiej obowiązują natychmiast, i zaraz po ogłoszeniu statutu mają wejść w wykonanie.“

Artykuł II.

„Skoro Rada miejska się urządzi, statut niniejszy stanie się w całości obowiązującym, i ma tak długo obowiązywać, dopóki miasto Kraków nowego statutu na drodze ustawodawczej nie otrzyma.“

Do artykułu III. poseł

Skrzyński stawia poprawkę: wyrazy „równocześnie z działalnością tego statutu“ zastąpić wyrazami: „skoro statut ten wejdzie w wykonanie“; — poprawka ta upadła.

Artykuł III. brzmi:

„Równocześnie z działalnością tego statutu dotychczasowe rozporządzenia i przepisy, dotyczące gminnego zarządzenia miasta Krakowa, przestaną obowiązywać.“

Artykuł IV. przyjęty według wniosku komisji, jak następuje:

„Memu Ministrowi stanu polecam przeprowadzenie tej ustawy.“

Następuje trzecie czytanie całego tymczasowego statutu dla Krakowa.

Statut w trzecim czytaniu jest przyjęty z następującymi zmianami proponowanymi przez sprawozdawcę:

Z §. 29. ustępu wstępnego wyraz „własnowolnym“ przeniesiony jest do §. 35., po wyrazach „obieralnymi na członków Rady miejskiej są wszyscy“ ma być wyraz „własnowolni“;

w §. 34 ustępie czwartym okres: „Zastępcami lub pełnomocnikami w powyższych przypadkach mogą być tylko osoby mające prawo głosowania“ — przeniesionym zostaje na koniec tegoż ustępu.

Na wniosek posła Koczyńskiego, z którym zgadza się sprawozdawca, z §. 70. ustęp pod l. 11. przeniesionym jest do §. 111., gdzie wstępuje pod b) w miejsce uchylonego dawniejszego ustępu d).

Oprócz tych zmian zachodzi także zmiana porządkowych liczb paragrafów, — liczba paragrafów całego statutu jest 125.

Po przyjęciu statutu w trzecim czytaniu następuje również przyjęcie w trzecim czytaniu ustawy wstępnej.

Z porządku dziennego sprawozdawca komisji prawniczej poseł Ławrowski wnosi sprawozdanie komisji o projekcie do ustawy regulującej przeprowadzenie egzekucji sądowej na rzeczy ruchome.

Przy ogólnej rozprawie poseł Laskowski wnosi nad tym projektem ustawy przejście do porządku dziennego, a odesłanie petycji w tym przedmiocie do Namiestnictwa krajowego, aby sądom ściśle przestrzeganie przepisów było polecone. Wniosek posła Laskowskiego w głosowaniu upada.

Przyjętymi są art. I. i II. projektu do ustawy proponowanego przez komisję.

Przyjęcie w trzecim czytaniu skutecznym jest także.

Z porządku dziennego wniosek posła x. Ustjanowicza, o nauce weterynaryi, odesłanem jest w pierwszym czytaniu, zgodnie z żądaniem wnioskodawcy, do komisji edukacyjnej.

Wniosek posła x. Ustjanowicza, o opłacie myta od bydła, w pierwszym czytaniu zgodnie z żądaniem wnioskodawcy, odesłany do komisji administracyjnej.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2½ po południu.

Następne posiedzenie dnia 23. Lutego, z porządkiem dziennym następującym:

1. Sprawozdanie komisji propinacyjnej. — 2. Pierwsze czytanie wniosku posła x. Trzeszczakowskiego, o seminariach nauczycielskich. — 3. Pierwsze czytanie wniosku posła Lipezyńskiego, o policyi zdrowia. — 4. Pierwsze czytanie wniosku posła Tarczanowskiego, o ulżenie ciężarów publicznych na podgórze sanockim i samborskim, — i 5. pierwsze czytanie wniosku posła Krzysztofowicza, o statucie dla miasta Stanisławowa.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

J. Kulezycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 20. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu:

1388. Gmina Ładyczyn, przez posła x. Szwedzickiego, o wstrzymanie exekucyi podatków.
1389. Gmina Hodwisznia, przez posła hr. Fredrę, o pożyczkę i zapomogę.
1390. Gmina Podhajczyki, przez posła hr. Fredrę, o pożyczkę i zapomogę.
1391. Mikula Wojciech, przez posła x. Morgensterna, o pokrzywdzenie ze strony dworu.
1392. Nowosielecka Marya, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę.
1393. Nowosielecka Ludwika, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę.
1394. Freund Sebald, przez posła Gutowskiego, o zapłatę za budowę plebanii w Tyliczu.
1395. Gmina Młyniska, przez posła x. Szwedzickiego, o zapomogę.
1396. Gmina Kaplińce, przez posła x. Polowego, o zapomogę.
1397. Gmina Rakowiec, przez posła x. Polowego, o zapomogę.
1398. Gmina Dmuchowiec, przez posła x. Polowego, o zapomogę.
1399. Gmina Strzałki, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę i odpisanie podatków.
1400. Gmina Sokółka, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę i odpisanie podatków.
1401. Gmina Dolhe, przez posła x. Pietrusiewicza, o zapomogę i odpisanie podatków.
1402. Gmina Dolhe, przez posła x. Pietrusiewicza, o pozwolenie pobierania surowicy bezpłatnie, lub za umiarkowaną cenę.
1403. Miasto Trembowla, przez posła hr. Gołuchowskiego, w sprawie suspendowanego burmistrza.
1404. Gmina Lisko, przez posła hr. Gołuchowskiego, o prawo wyboru własnego posła do Sejmu.
1405. Gmina Lisko, przez posła hr. Gołuchowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Lisku.
1406. Gminy powiatu husiatyńskiego, przez posła hr. Gołuchowskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Husiatynie.
1407. Gminy Mszana Dolna, Stonka i Glisna, przez posła Cichorza, o wzbronienie użytku z lasów dworskich.
1408. Gmina Kaszynka, przez posła Cichorza, o wzbronienie użytku z lasów dworskich.
1409. Gminy Mszana Dolna, Stonka, Glisna i Kosinka, przez posła Cichorza, o wykupno propinacyi.
1410. Gmina Skwarzawa, przez posła x. Fortunę, o pożyczkę i powstrzymanie exekucyi podatków.
1411. Gmina Kozłów, przez posła Hoppena, o zapomogę.
1412. Gmina Cucylów, przez posła Kabata, o zapomogę.
1413. Abszytowani żołnierze z Łanowiec i Kozaczyzny, przez posła Andrejczuka, o nadanie im gruntów dawnemi czasy zabranych.
1414. Gmina Zalesie, przez posła Andrejczuka, o zapłatę za robociznę przy gościńcach i o zapomogę.
1415. Gmina Zalesie, przez posła Andrejczuka, o zabrane grunta.
1416. Górski Michał, przez posła Andrejczuka, o zabrane grunta.
1417. Mieszkańcy miasta Drohobycz, przez posła Zakrzewskiego, o przywrócenie dawnego sposobu oddawania rekrutów.
1418. Gmina Czernilowa, przez posła x. Łozińskiego, by c. k. urzęda w korespondencyach z Rusinami ruskiego używali języka.
1419. Gminy Gorzyce i Otlinów, przez posła x. Morgensterna, w sprawie szacunku katastralnego.
1420. Włościanie z gminy Dolhe, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę.
1421. Gminy Wolica i Pietniczany, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę.
1422. Gmina Łukawica, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę.
1423. Gmina Nadworna, przez posła x. Mogiłuickiego, o pozostawienie siedziby urzędu powiatowego w Nadwornie.
1424. Gminy Mszaniec i Dytkowce, przez posła Grocholskiego, o przyłączenie do powiatu tarnopolskiego.
1425. Bokiewiczowa Antonina, Dropiowski Jan i Kamiński Maxymilian, właściciele posiadłości w Wierzbianach, przez posła Zyblikiewicza, o odpisanie podatków.

1426. Gmina Maniawa, przez posta x. Mogilnickiego, o pożyczkę.
1427. Gmina Bratkowice, przez posta Liszcza, uzala się na naczelnika urzędu powiatowego o niestosowne robienie drogi.
1428. Gmina Zbłudza, przez posta Żabińskiego, uzala się na zabranie jej pastwisko przez dwór w Kamenicy.
1429. Gmina Zbłudza, przez posta Żabińskiego, o zabranie jej pastwiska przez dwór w Łątku.
1430. Mieszkańcy powiatu limanowskiego, przez posta Zybliekiewicza, przedstawiają nadużycia w urzędowaniu przez tamtejszego Adjunta Jendla popełnione.
1431. Gminy Czarny Dunajec, Wróblówka, Podczerwone, Ciche, Chochółów, Działicz i Witów, przez posta Żuka-Skarszewskiego, względem zniżenia ceny soli, podatków, bezpłatnego wydawania surowicy, konkurencji do budowy dróg, zmiany ustawy wyborczej, zwrócenia pieniędzy składkowych z roku 1848. dla dotkniętych głodem i o samorząd gmin.
1432. Gminy dworska i wiejska Burkanowa, przez posta Szeliskiego, o przydzielenie do powiatu podhajeckiego.

Z tych liczby: 1,388, 1,389, 1,390, 1,392, 1,393, 1,395, 1,396, 1,397, 1,398, 1,399, 1,400, 1,401, 1,404, 1,410, 1,411, 1,412, 1,420, 1,421, 1,425 odsełają się wprost do Wydziału krajowego;

liczby zaś: 1,405, 1,406, 1,423, 1,424, 1,432 do komisji dla spraw administracyjnego podziału kraju;

nareszcie liczba 1,419 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 23. Lutego 1866.

Posiedzenie trzydzieste siódme.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Kulezycki, Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 107, w ciągu posiedzenia 126.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₂.

Protokół posiedzenia z dnia 20. Lutego odczytany został i przyjęty.

Otrzymali urlopy ośmiodniowe posłowie: Bielewicz i Grocholski.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.537. włącznie. — Należące do właściwych komisyj, do tychże komisyj odesłanemi zostały.

Pan Komisarz rządowy odpowiada:

1) na interpelację z dnia 11. Stycznia przez posła Starowiejskiego uczynioną, w tej treści: że fundusz Zaremby po zniesieniu zakonu Jezuitów wcielony do ogólnego funduszu edukacyjnego roku 1774., na mocy dekretu tegoż wcielenia, utracił pierwiastkowy tytuł fundacyi, i tak Rząd na sprawę tę odtąd się zapatrywał;

2) na interpelację posła hr. Golejowskiego z dnia 12. Lutego, co do rabunku popełnionego w Jezierzanach, daje p. Komisarz opisanie zaszłego czynu, jak został przez dotychczasowe śledztwo stwierdzonym. Ujętych kilku rabusiów zostało schwytanych przez władze rosyjskie. Na dwóch mieszkańców tamtejszych jest podejrzenie. Śledztwo prowadzi się dalej w sądzie powiatowym borszczowskim, a Rząd zawezwie gubernatora rosyjskiego w Kamieńcu Podolskim, aby uwięzieni z tamtej strony aż do rezultatu tego śledztwa trzymanymi byli;

3) na interpelację posła Agopsowicza z dnia 15. Lutego, że na dniu 31. Stycznia rewizji domowej u p. Bogdanowicza nie było. Jeżeli rzecz odnosi się do rewizji odbytej w nocy z dnia 29. na 30. Stycznia, tedy rewizja ta odbyła się za upoważnieniem w takim przypadku wymaganem na podstawie prawa z dnia 9. Października z r. 1862. §§. 2. i 3., normującego nienaruszalność domów prywatnych. Przy tym stanie rzeczy Rząd krajowy nie znajduje potrzeby zarządzenia dalszych kroków w tej sprawie.

Poseł Boczkowski, jako przewodniczący w komisji petycyjnej, oznajmia: że petycja Nr. 1.292. właścicieli większych posiadłości i plebanów obwodu jasielskiego, do komisji gminnej; petycje: Nr. 1.313. x. Józefa Nowaka, proboszcza w Bruśniku, Nr. 1.402. gminy Dothe, Nr. 1.417. gminy chrześcijańskiej miasta Drohobyczy, do komisji administracyjnej; a Nr. 108. Arona Jampoler, Nr. 1.400 gminy Sokółka, Nr. 1.401. gminy Dothe, Nr. 1.422. gminy Łukawica Nizna i Nr. 1.426. gminy Maniawa, do Wydziału krajowego w krótkiej drodze odesłanemi zostały.

Następnie poseł Boczkowski wnosi z powodu wielkiej liczby petycyj i zajęcia członków komisji petycyjnej w innych jeszcze komisjach, o zwiększenie liczby członków tej komisji do piętnastu. Izba uchwała zwiększenie komisji petycyjnej o pięciu członków.

Członek Wydziału krajowego poseł Kraiński wnosi, a Izba uchwała, uznanie za ważny wybór posła z większych posiadłości obwodu samborskiego Jana Alexandra hr. Fredry. — Poseł hr. Fredro składa przyrzeczenie prawem oznaczone w ręce Marszałka.

Z porządku dziennego sprawozdawca komisji propinacyjnej poseł Żuk-Skarszewski wnosi sprawozdanie tej komisji wraz z wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Zważywszy, że całość praw propinacyjnych wielce bywa naruszana:

- 1) przez rozpowszechnienie w ostatnich latach, nielegalne wydawanie koncesyj na wyszynk słodzonych napojów spirytusowych;
- 2) przez zaprowadzenie sprzedaży wódek spirytusowych w drobnych nawet sklepikach, nie odpowiadających dawniejszej kategorii handlów korzennych lub mieszanych;
- 3) przez nadużycia, które się wydarzają pod pozorem:
 - a) sprzedawania nawet i w tego rodzaju większych sklepach wódek spirytusowych, tak zwanych fabrycznie słodzonych, i
 - b) pod pozorem wykonywania hurtownego handlu wódką;

Sejm wzywa c. k. Rząd:

I. aby aż do nastąpić mającego w myśl postanowienia cesarskiego z dnia 4. Października 1850. r. Oddział I. §. 1. artykułu 3. wykupna praw propinacyjnych, całość tychże praw była w myśl cesarskiego pisma gabinetowego z dnia 28. Listopada 1837. r. szanowaną, i aby odpowiednie temu celowi rozporządzenia były wydane. — Przyczem wskazuje Sejm na ustęp VIII. patentu z dnia 20. Grudnia 1859. r., zaprowadzającego nstawę zarobkową, i na artykuły 10., i od 28. do 33. ustawy handlowej z r. 1862., wreszcie co do wielkiego księstwa Krakowskiego, na ustawę niegdyś Senatu rządzącego z dnia 6. Marca 1843. r.

II. Dopóki zaś bliższe rozporządzenia w tej mierze nie będą wydane, aby wstrzymano się z dalszem udzielaniem koncesyj na wyszynk słodzonych napojów spirytusowych.“

W ogólnej rozprawie zabierają głos posłowie: Wodzicki Ludwik, x. Kaczała, Borysikiewicz, Kozłowski, Demków. — P. Komisarz rządowy daje objaśnienia dotyczące zasad i dotychczasowej czynności Rządu ze względu na prawo propinacyjne, oraz czyni uwagi dotyczące sprawozdania i wniosków komisji.

Na końcu ogólnej rozprawy przemawia sprawozdawca, poczem Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3¹/₄, zapowiadając następujące na dzień 27. Lutego.

Na porządku dziennym będzie dalszy ciąg rozpraw nad wnioskiem propinacyjnym, — oraz wybór członków do komisji petycyjnej; — sprawozdanie komisji w przedmiocie funduszów indemnizacyjnych; — sprawozdanie komisji o instrukcyi dla Wydziału krajowego, i o etacie urzędników i sług Wydziału krajowego.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 23. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu:

1433. Gmina Budziwój, przez posła x. Olcynghera, o zezwolenie zapłacenia podatków i rat pożyczek z lat 1845., 1846., 1847. aż po zbiorach tegorocznych.
1434. Gminy Budziwój, Hermanowa i Gielnarowa, przez posła x. Olcynghera, o zniesienie zwyczaju dawania podwód do Rzeszowa i wsi okolicznych.
1435. Gmina Markowce, przez posła Zbyszewskiego, o uwolnienie od szarwarku do drogi sanocko-rzeszowskiej na czas budowy kościoła parafialnego w Dudyńcach.
1436. Gmina Pobiedna, przez posła Zbyszewskiego, o uwolnienie od szarwarku do drogi sanocko-rzeszowskiej na czas budowy kościoła parafialnego w Dudyńcach.
1437. Administracya masy krydalnej Alexandra hr. Mnischca, przez posła Gniewosza, o przeniesienie rogatek z miasta Chyrowa po za obręb jego.
1438. Jankowski Wojciech, przez posła Grocholskiego, o przyłączenie dóbr jego Rosochowaciec, Iszczków i Siemiakowce, do powiatu kozowskiego.
1439. Gminy Wyszaków i Seneczów, przez posła Hoppena, o zapomogę.
1440. Gmina Pokropiwna, przez posła Hoppena, o zapomogę.
1441. Gmina Lndwikówka, przez posła Hoppena, o zapomogę.
1442. Gmina Wykoły, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
1443. Gmina Kobło stare, przez posła Ławrowskiego, o pozostawienie jej przy powiecie samborskim.
1444. Mieszkańcy miasta Leżajsk, przez posła Ławrowskiego, o pozostawienie tamże siedziby urzędu powiatowego.
1445. Gminy Rożnów, Nowosielica i inne, przez posła hr. Gołuchowskiego, o przydzielenie do powiatu kuckiego.
1446. Właściciele dóbr Dubiecka z przyległościami, przez posła hr. Gołuchowskiego, przedstawiają Dubiecko jako najstosowniejsze miejsce na siedzibę urzędu powiatowego.
1447. Gmina Zabłotce, przez posła x. Naumowicza, o zapomogę.
1448. Gmina Pietrycze, przez posła x. Kuziemskiego, użala się na dolegliwości ze strony dworu.
1449. Ośmnastu włościan z Wowni, obwodu stryjskiego, przez posła Smolkę, o pożyczkę.
1450. Bartmański Felix, w imieniu matki właścicielki dóbr Tadanie i Spas, przez posła Gnoińskiego, użala się na nrząd obwodowy z powodu nieuwzględuienia prośby jego względem odroczenia wypłaty podatków, i prosi o odroczenie wypłaty.
1451. Gmina Zubrzec, przez posła Malinowskiego, o odpisanie podatków i wypłacenie należności za robociznę koło gościńców.
1452. Gminy Zatwarnica i Hulskie, przez posła Zyblikiewicza, o zapomogę i wstrzymanie exekucyi.
1453. Krzyzanowski Piotr, były dzierżawca, przez posła hr. Russockiego, o zapomogę.
1454. Właściciele gruntów w Mościskach, przez posła Smarzewskiego, o pozwolenie do wykupna mesznego.
1455. Członkowie gminy Zakościele, przez posła Smarzewskiego, o pozwolenie wykupna mesznego.
1456. Gmina Iwanówka, przez posła Borysikiewicza, użala się na różne pokrzywdzenia ze strony tamtejszego dworu.
1457. Właściciele większych posiadłości, dzierżawcy i duchowieństwo obwodn przemyskiego, przez posła Adama hr. Potockiego, przedstawiają zgubność zasady prawa gminnego przyjęty w przedłożeniu rządowem.
1458. Gmina Pawłosiów, przez posła hr. Badenigo, o zwrócenie kwoty 66 złr. 2 kr. zapłaconej w roku 1859. z powodu asenterowania koni.
1459. Gmina Kalahóry, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę.
1460. Gmina Juszkowce, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę.
1461. Gmina Jatwigi, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę.
1462. Gmina Bystrowice, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
1463. Gmina Iszczków, przez posła x. Kuryłowicza, o przydzielenie do powiatu tarnopolskiego.

1464. Gmina Sprynia, przez posła Zakrzewskiego, o przyłączenie do powiatu samborskiego.
1465. Gmina Kołowania, przez posła Zakrzewskiego, o przyłączenie do powiatu samborskiego.
1466. Gmina Manasterzec wielki, przez posła Zakrzewskiego, o przydzielenie do powiatu samborskiego.
1467. Gmina Stupnica, przez posła Zakrzewskiego, o przydzielenie do powiatu samborskiego.
1468. Gmina Zwór, przez posła Zakrzewskiego, o przyłączenie do powiatu samborskiego.
1469. Gmina Winniki, przez posła Zakrzewskiego, o przyłączenie do powiatu samborskiego.
1470. Gmina Stronna, przez posła Zakrzewskiego, o przydzielenie do powiatu samborskiego.
1471. Gmina Jasionka Steciowa, przez posła Zakrzewskiego, o przydzielenie do powiatu Turka.
1472. Gmina Jasionka Maziowa, przez posła Zakrzewskiego, o przyłączenie do powiatu Turka.
1473. Gmina Kondratów, przez posła Zakrzewskiego, o przyłączenie do powiatu Turka.
1474. Gminy Wołosianka wielka i mała, przez posła Zakrzewskiego, o przyłączenie do powiatu Turka.
1475. Gmina Świdnik, przez posła Zakrzewskiego, o przydzielenie do powiatu Turka.
1476. Gmina Izaje, przez posła Zakrzewskiego, o przydzielenie do powiatu Turka.
1477. Gmina Bystrzyca, przez posła Zakrzewskiego, o przyłączenie do powiatu Turka.
1478. Gminy Dołhe, Rybnik i Majdan, przez posła Zakrzewskiego, o przyłączenie do powiatu drohobyckiego.
1479. Gmina Opoka, przez posła Zakrzewskiego, o przydzielenie do powiatu drohobyckiego.
1480. Gmina Smolna, przez posła Zakrzewskiego, o przydzielenie do powiatu drohobyckiego.
1481. Gminy Kropiwnik stary i nowy, przez posła Zakrzewskiego, o przyłączenie do powiatu drohobyckiego.
1482. Peltz Marceli, właściciel realności w Zbarażu, przez posła x. Kaczałę, o pożyczkę.
1483. Gmina Połowce, przez posła x. Pawlikowa, o oddalenie nauczyciela tamtejszej szkoły.
1484. Gmina Golejowa, przez posła x. Stępka, o zapomogę.
1485. Gmina miasta Dubiecko, przez posła x. Stępka, o zaostrenie przepisów względem wolnego nabywania przez żydów realności od chrześcian.
1486. Dwory i gminy Gnojnik, Tymowa, Tworkowa, Lewniowa, Biesiadki i Zerków, przez posła x. Stępka, o uwolnienie od kosztów na potrzeby kościelne.
1487. Gmina Tuligłowy, przez posła x. Ruczkę, o przyznanie jej prawa własności do gruntu zwanego „staw pod kościołem.“
1488. Mieszkańcy z Kobylnicy wołoskiej, przez posła Janowskiego, o zapomogę, odpisanie podatków i wstrzymanie egzekucyi.
1489. Nowosielski Leon, właściciel posiadłości w Grażiowej, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o nadznychciach przy sprzedaży soli.
1490. Gmina Słobudka, przez posła Karpińca, o zabranie jej gruntów.
1491. Gmina Brakówka, przez posła Karpińca, o zabranie jej gruntów.
1492. Gmina Hroszowa, przez posła Andrejczuka, o zapłatę za robociznę przy gościńcu.
1493. Gmina Dźwinogród, przez posła Andrejczuka, o zabranie jej gruntów.
1494. Gmina Boryszkowce, przez posła Andrejczuka, o zabranie jej gruntów.
1495. Gmina Dźwinogród, przez posła Andrejczuka, o zapłatę za robociznę przy gościńcach.
1496. Włościanie z Hruszowy, przez posła Andrejczuka, o zabrane im gruntu.
1497. Gmina Biłowce, przez posła Andrejczuka, o zabranie jej gruntów.
1498. Gmina Wołkowce, przez posła Andrejczuka, o zabranie jej gruntów.
1499. Gmina Laskowce, przez posła Andrejczuka, o zabranie jej gruntów.
1500. Włościanie gminy Olchowce, przez posła Andrejczuka, o zabrane gruntu.
1501. Włościanie z gmin Zalesie i Iwanowce, przez posła Andrejczuka, w sprawie zapomogi.
1502. Gminy Boryszkowce, Olchowce i Biłowce, przez posła Andrejczuka, o wynagrodzenie za robociznę koło gościńca.
1503. Parafianie jaworowskiego przedmieścia, przez posła Bielewicza, o usunięcie tamtejszego plebana x. Czerlunczakiewicza, o zniesienie opłaty od spowiedzi, ogłoszenie patentu o jura stolae i zesłanie komisji w celu dochodzenia nadużyć.
1504. Gmina Rozważ, przez posła Hubickiego, o zapomogę.
1505. Gminy Probużna i Hryńkowce, przez posła Hubickiego, o wcielenie do powiatu kopyczyńskiego.
1506. Gmina miasta Kopyczyńce, dodatkowo do poprzedniego podania swego, przez posła Hubickiego. obowiązuje się dać bndynki na pomieszkania dla urzędników powiatowych.

1507. Właściciel i gmina Wisłoboki, przez posła Polanowskiego, o przydzielenie tej włości do powiatu lwowskiego.
1508. Kojśiewicz Ferdynand, dozorca szkoły św. Floryana w Krakowie, przez posła Majera, w sprawie wynagrodzenia i dotacyi nauczycieli tej szkoły.
1509. Gmina Kołhajowice, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę.
1510. Gmina Romanówka, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę.
1511. Gmina Kupnowice nowe, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę.
1512. Gmina Błozew dolna, przez posła x. Nehrebeckiego, o pożyczkę.
1513. Gmina Wańkowice, przez posła x. Nehrebeckiego, o pożyczkę.
1514. Gmina Janów nowy, przez posła x. Łozińskiego, aby urzęda w korespondencyach z Rusinami ruskiego używali języka.
1515. Gmina Trościaniec, przez posła x. Łozińskiego, aby urzęda w korespondencyach z Rusinami ruskiego używali języka.
1516. Gmina Wierzbiany, przez posła x. Łozińskiego, aby urzęda w korespondencyach z Rusinami ruskiego używali języka.
1517. Gmina Pohorce, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę.
1518. Gmina Bieńkowa Wisznia, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
1519. Gmina Kowenice, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę i wstrzymanie exekucyi za podatki.
1520. Gmina Dubaniowice, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę.
1521. Gmina Szołomynice, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę.
1522. Gmina Uherce Wieniawskie, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę.
1523. Gminy Bienkowa Wisznia, Dubaniowice, Szołomynice, Uherce Wieniawskie i Jatwigi, przez posła x. Nehrebeckiego, o uwolnienie od konkurencyi pieniężnej do gościńca z Hoszan do Zimnejwody.
1524. Krzczunowicz Zenon, przez posła Smolkę, o wysypanie murowanego gościńca z Obertyna do kolei żelaznej.
1525. Gmina Chronów, przez posła Drozda, o uwolnienie od opłaty na utrzymanie kościoła.
1526. Gmina Poluchów, przez posła Smolkę, o odłączenie od cerkwi pletenickiej a przyłączenie do cerkwi podusowskiej.
1527. Gmina Witrowice, przez posła Krawcowa, o pożyczkę.
1528. Gmina Łężyny, przez posła Pudła, o zabranie jej pastwisk.
1529. Gmina Michałków, przez posła Audrejczuka, o zapłatę za roboczną przy gościńcu, i prosi o objaśnienie w sprawie udzielania zapomogi.
1530. Gmina Michałków, przez posła Audrejczuka, o zabranie jej gruntów.
1531. Gmina miasta Żółkwi, przez posła Czajkowskiego, o założenie realnego gimnazjum na koszt funduszu krajowego.
1532. Turowski Kazimiérz, przez posła Zyblikiewicza, o zamienienie wydawnictwa biblioteki polskiej w instytucyę publiczną.
1533. Trzeciński Józef, przez posła Zyblikiewicza, przedstawia nadużycia w urzędowaniu popełnione przez Nablika, adjunkta sądowego.
1534. Kilku mieszkańców miasta Podgórz, przez posła Zyblikiewicza, o rozszerzenie zakresu działania władzy gminnej.
1535. Wydział miejski w Gródku, przez posła Gniewosza, uzala się na sprzedaż gruntów miejskich i prosi zarazem, by suspendowany sekretarz tamtejszy mógł być restytuowanym.
1536. Zawadzki Józef, dzierżawca dóbr, przez posła Gniewosza, o odpisanie podatków.
1537. Gmina Połowce, przez posła Zyblikiewicza, o utrzymanie nauczyciela tamtejszego Hryniewicza przy swojej posiadzie.

Z tych liczby: 1.433, 1.440, 1.441, 1.442, 1.447, 1.449, 1.450, 1.451, 1.452, 1.453, 1.459, 1.460, 1.461, 1.462, 1.482, 1.484, 1.488, 1.501, 1.504, 1.509, 1.510, 1.511, 1.512, 1.513, 1.517, 1.518, 1.519, 1.520, 1.521, 1.522, 1.527, 1.536 odwołują się do Wydziału krajowego;

liczby zaś: 1.438, 1.443, 1.444, 1.445, 1.446, 1.463, 1.464, 1.465, 1.466, 1.467, 1.468, 1.469, 1.470, 1.471, 1.472, 1.473, 1.474, 1.475, 1.476, 1.477, 1.478, 1.479, 1.480, 1.481, 1.505, 1.506, 1.507 do komisji dla spraw administracyjnego podziału kraju.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 27. Lutego 1866.

Posiedzenie trzydzieste ósme.

Obecni: Marszałek xiążę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Kulezycki, Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządu: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 114, w ciągu posiedzenia 133.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11^{1/2}.

Protokół posiedzenia z dnia 23. Lutego odczytany został i przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.655. włącznie. — Należące do właściwych komisji, do tychże komisji odesłanemi zostały. Poseł Boczkowski imieniem komisji petycyjnej oznajmia, że w krótkiej drodze odstąpione zostały petycye: Nr. 185. miasta Przemyśla do komisji statutów miejskich; Nr. 1.487. właścicieli większych posiadłości, dzierżawców i duchowieństwa obwodu przemyskiego do komisji gminnej; Nr. 1.485. gminy miasta Dubiecka; Nr. 1.525 gminy Chronowa; Nr. 1.486 dworów i gromad wsi Gnojnika, Lewniowa, Biesiadki, Tymowa, Tworkowa i Zerkowa; Nr. 1.362. i 1.365., do komisji konkurencyjnej; a Nr. 1.439 gminy Wyszkowa i Senczowa, do Wydziału krajowego.

Posł Wincenty Rogaliński, z większych posiadłości obwodu tarnowskiego, złożył do łaski marszałkowskiej mandat poselski z powodu słabości zdrowia.

Poseł Kornel Krzeczunowicz złożył do łaski marszałkowskiej urząd członka Wydziału krajowego.

Poseł Adam hr. Potocki złożył również w ręce Marszałka mandat jako zastępca członka Wydziału krajowego.

Otrzymali urlopy ośmiodniowe: posłowie hr. Badeni i hr. Baworowski.

Odczytano interpelacyę do p. Komisarza rządowego, podpisaną przez 60 posłów, tyczącą się postępowania przełożonego obwodu złoczowskiego w sprawach serwitutowych. — P. Komisarz rządowy po zbadaniu rzeczy obiecuje odpowiedź.

Wniesione zostały do łaski marszałkowskiej następujące wnioski:

1. Posła Trochanowskiego:

„Wysokij Sojm błahowolyt uchwałyty: zanesty proszenie do Wysokoho c. k. Prawytelstwa, szczo by misce Krynycia stałym likarem z toju samoju płatoju za poprzednym konkursom obsadżene buło.“

2. Posła x. Guszalewicza:

„Wysokij Sojm izwołył uchwałyty ślidujuszczy proszenije do wysokoho c. k. Prawytelstwa: Wsiakij zakony i predpisy, kotorymy obranyczene jest prawo zydów kupowania, arendowania iły najmowania, zahalno nabuwania gruntiw i realnostej rustykalnych i wolnych, majnt i nadal pozostaty w sily obowiazujuczoy, a c. k. sudam i uriadam nakazuje sia, daby tych postanowlenij stroho peresterehały.“

3. Posła Dra. Guilewicza:

„Wysokij Sojm uchwałył: Wdowam i syrotam po uczytelach niższych narodnych szkil opredilaje sia zapomoha iz krajewoho fonda w isti 48 zol. a. w. dla wdowy, a po 24 zol. dla každy syroty do wkluczno 18ho roku zytia.“

4. Posła Alexego Knroluka:

„Wysokij Sojm izwołył uchwałyty a w sotwitaim miscy zakona wodnoho umistyly ślidujuszczij dodatok:

Hromadam pry rikach naselenym swobodno jest ustroity sobi dla własnoj potreby i dla perewozu czuzych fir i chudoby, i piszechodciw za zwyczajnuju spfatoju porony i czajky hromadskii.“

Na wniosek wnioskodawców uchwała Izba, ażeby z pominięciem motywowania i drukowania wniosków, natychmiast odesłanym był wniosek posła Trochanowskiego do Wydziału krajowego, wniosek x. Guszalewicza do komisji administracyjnej, a wniosek posła Koroluka do komisji dla ustawy wodnej.

Następnie odbywa się głosowanie na pięciu członków dla komisji petycyjnej.

Z porządku dziennego następuje rozprawa szczegółowa nad wnioskiem komisji propinacyjnej.

Z motywów ustęp 1. przyjęty jest według brzmienia przedstawionego przez komisję, jak następuje:

„Zważywszy, że całość praw propinacyjnych wielce bywa naruszana:

1. przez rozpowszechnione w ostatnich latach nielegalne wydawanie koncesyj na wyszynk słodzonych napojów spirytusowych“;

Ustęp 2. przyjęty według wniosku komisji jak następuje:

„2. przez zaprowadzenie sprzedaży wódek spirytusowych w drobnych nawet sklepikach, nie odpowiadających dawniejszej kategorii handlów korzennych lub mieszanych“;

Ustęp 3. motywów przyjęty według wniosku komisji, jak następuje:

„3. przez nadużycia, które się wydarzają pod pozorem:

a) sprzedawania nawet i w tego rodzaju większych sklepach wódek spirytusowych, tak zwanych fabrycznie słodzonych, i

b) pod pozorem wykonywania hurtownego handlu wódką.

Następnie przyjętym jest dalszy ciąg wniosku komisji jako wstęp do uchwały wraz z Nr. 1. jak następuje — przenosząc na wniosek posła Ludwika hr. Wodzickiego powołanie się na patent i ustawy do wstępu uchwały:

„Sejm zwracając uwagę c. k. Rządu na ustęp VIII. patentu z dnia 20. Grudnia 1859. r., zaprowadzającego ustawę zarobkową, na §. 30. ustawy zarobkowej, tudzież na artykuły 10. i od 28. do 33. ustawy handlowej z r. 1862., wreszcie co do wielkiego księstwa Krakowskiego na ustawę niegdyś Senatu rządzącego z dnia 6. Marca 1843., wzywa c. k. Rząd:

1. aby aż do nastąpić mającego w myśl postanowienia cesarskiego z dnia 4. Października 1850. r. oddz. I. §. 1. art. 3. wykupna praw propinacyjnych, całość tychże praw była w myśl cesarskiego pisma gabinetowego z dnia 28. Listopada 1837. r. szanowaną, i aby odpowiednie temu celowi rozporządzenia były wydane.“

Nr. II. wniosku komisji usuniętym jest, a w miejscu jego przyjętą jest poprawka posła hr. Ludwika Wodzickiego następująca:

„Aby wstrzymano się z dalszem udzielaniem koncesyj na wyszynki słodzonych napojów spirytusowych, aby konsensa na wyszynk słodzonych napojów spirytusowych nie tylko z pominięciem dotychczasowych przepisów o szanowaniu prawa propinacyjnego (Art. VIII. patentu z dnia 20. Grudnia 1859. r.), a zatem z naruszeniem wyłącznego prawa właścicieli propinacji, lecz nawet bez uwzględnienia stosunków miejscowych. (§. 18. ust. zarob.) już udzielone, jak najspieszniej cofniętymi były, a udzielanie podobnych koncesyj w ogóle na przyszłość zaniechanem zostało.“

Dodanym został nadto Nr. III. na wniosek posła Borysikiewicza w następującym brzmieniu:

„III. aby wydano zarazem rozporządzenie, ograniczające po wsiach liczbę szynków w stosunku do liczby ludności wiejskiej.“

Trzecie czytanie wniosku o propinacji jest zaraz przedsięwziętem, — i takowy w całości Izba przyjmuje.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2³/₄, zapowiadając następne posiedzenie na dzień 28. Lutego z porządkiem dziennym następującym:

1. Sprawozdanie komisji w przedmiocie funduszków indemnizacyjnych.

2. Pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego, względem nsunięcia wydatków na podwoje z budżetu krajowego.

3. Pierwsze czytanie wniosku posła Lipczyńskiego, o polityce zdrowia.

4. Pierwsze czytanie wniosku posła Tarczanowskiego, o ulżeniu ciężarów publicznych mieszkańcom podgórze w obwodzie samborskim i sanockim.

5. Pierwsze czytanie wniosku Kowbasiuka, o jura stolae.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Jakób Kulczycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 27. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu :

1538. Gminy Łyczana, Korzenna i Lipnica, przez posła Żuka-Skarszewskiego, o przyłączenie do powiatu nowosandeckiego.
1539. Urząd gminy miasta Jaworowa, przez posła x. Łozińskiego, o przywrócenie stacyi ogierów akarbowych w Jaworowie.
1540. Xiążę Sanguszko Władysław, poseł, o pozostawienie gmin i obszarów dworakich Wierzechostawice, Ostrowie, Gosławice, Komorów, Podlesie i Rudka przy powiecie tarnowskim.
1541. Gminy Zarzecze, Węgierka, Wola Węgierska, Tuligłowy, Kramarzędka, Pruchnik i Tyniowce, przez posła hr. Dzieduszyckiego, o zapomogę.
1542. Gmina Studzian, przez posła Szpunara, o pożyczkę.
1543. Gmina dworska i wiejska Dobra, przez posła x. Alexandra Dobrzańskiego, o przyspieszenie regulacyi parafii obrz. gr. katol.
1544. Gmina miast Biała, przez posła Sejdlera, o przeniesienie władzy powiatowej dla Białej, Kent i Oświęcimea do Białej.
1545. Gmina Koropnż, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
1546. Gmina Bóbrka, w powiecie liskim, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę.
1547. Truskolawski Franciszek, właściciel dóbr Roztoka, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o umieszczenie urzędu powiatowego w Liskn.
1548. Gmina Orelec, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę.
1549. Gmina Sokółów, przez posła hr. Baworowskiego, o zapomogę.
1550. Duchowieństwo obrządku gr. kat. dekanatu kołomyjskiego, przez posła Biłousa, o zapomogę.
1551. Gmina Wulka Mazowiecka, przez posła Demkowa, o wstrzymanie exekucyi za podatki.
1552. Gmina Skomorochy, przez posła Demkowa, o wykluczenie żydów od prawa nabywania gruntów.
1553. Gmina Itkowiec, przez posła Demkowa, o wykluczenie żydów od prawa nabywania gruntów.
1554. Gmina Pralkowiec, przez posła x. Ginilewicza, o pożyczkę.
1555. Topolnicki Bazyli, przez posła Rusieckiego, prosi o śledztwo karne przeciw winnym rozszerzeniu się zarazy na bydło.
1556. Gmina Czeremosznia, przez posła Hubickiego, o zapomogę.
1557. Gmina Podlesie, przez posła Hubickiego, o zapomogę.
1558. Gminy Spas, Terszów i inne, przez posła Gniewosza, o zapomogę.
1559. Gmina Łopienka, przez posła Laskowskiego, o zapomogę.
1560. Gmina Łubno, przez posła Laskowskiego, o zapomogę.
1561. Gmina Leżachów, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę.
1562. Gmina Dusowce, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapłacenie należności za robociznę koło drogi jaworowskiej w kwocie 487 złr.
1563. Gmina Dusowce, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę.
1564. Gmina Zielone, przez posła Borysikiewicza, o niesłuszne zabranie jej kamienia przez komisję drogową.
1565. Mieszkańcy miasta Zaleszczyk, przez posła Borysikiewicza, o zapomogę.
1566. Gmina Starokuty, przez posła Łepkaluka, w sprawie sprzedaży gruntów rustykalnych, użycia członków gminy do robót publicznych, odłączenia od miasta.
1567. Gmina Debrowlany, przez posła x. Ustyanowicza, o zapomogę.
1568. Gminy Skowierzyn i Nowiny, przez posła Kobylarza, o uciążliwe konkurencyje gminne, o prawo do propinacyi i o wolności kupowania gruntów przez starozakonnych.
1569. Gmina Izdebki, przez posła x. Stępka, o folgę w wypłacie podatków.
1570. Gmina Hołuczaków, przez posła Łapiczaka, o wyznaczenie drzewa opałowego z lasów dworskich.
1571. Gmina Hołuczaków, przez posła Łapiczaka, o pożyczkę.
1572. Gmina Wola Piotrowa, przez posła Łapiczaka, o zapomogę.
1573. Gminy Nowotaniec, Nadolany i Nagórzany, przez posła Łapiczaka, o zapomogę.

1574. Gminy Seńkowa i Jworowa Wola, przez posła Łapiczaka, o odebranie pastwiska przez komisję serwitutową.
1575. Kościszewski Tytus, właściciel dóbr Krasnostawce, i gmina, przez posła hr. Golejowskiego, o przyłączenie tej włości do powiatu śniatyńskiego.
1576. Gmina miasta Skawina i gminy inne, obwodu wadowickiego, przez posła Szumańczowskiego, o pozostawienie powiatu skawińskiego, albo przyłączenie do Krakowa.
1577. Gmina Korczyzna, przez posła Rydzowskiego, o zapomogę.
1578. Gmina Kryg, przez posła Rydzowskiego, o zapomogę.
1579. Gmina Lipniki, przez posła Rydzowskiego, o zapomogę.
1580. Gmina Libusza, przez posła Rydzowskiego, o zapomogę.
1581. Gmina Prusy, przez posła Szemelowskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
1582. Właściciele częściowych posiadłości w Lackiem, przez posła Hoppena, o zapomogę.
1583. Gmina Trybuchowce, przez posła Geringera, o wynagrodzenie za robociznę przy gościńcu.
1584. Gmina Horoszowa, przez posła x. Polowego, z zażaleniem przeciw wyrokowi urzędu obwodowego czortkowskiego, dotyczącemu budowy dróg.
1585. Gmina Zabłędza, przez posła Witalisa, o zbyt wysoki szacunek katastralny.
1586. Gmina Piotrkowice, przez posła Witalisa, o zbyt wysoki szacunek katastralny.
1587. Gmina Bistoszowa, przez posła Witalisa, prąsi o wydzielenie jej lasu przez komisję serwitutową.
1588. Gmina Bistoszowa, przez posła Witalisa, o uwolnienie od opłat na potrzeby kościelne.
1589. Leszczyński Erazm, dzierżawca dóbr, przez posła Agopsowicza, żali się o sekwestrację za podatki.
1590. Gminy powiatu baligrodzkiego, przez posła Starucha, o uciążliwe opłaty w sprawach spadkowych.
1591. Gminy Zerniczka wyżna i niżna, przez posła Starucha, o zapomogę.
1592. Gmina Kieleczawa, przez posła Starucha, o zapomogę.
1593. Gmina Baligród, przez posła Starucha, o pożyczkę i zmniejszenie dodatków do podatków.
1594. Gminy Huczvice i Wola górzańska, przez posła Starucha, o zapomogę i odpisanie podatków.
1595. Gmina Zawoz, przez posła Starucha, o zapomogę i odpisanie podatków.
1596. Gmina Bereźnica wyżna, przez posła Starucha, o zapomogę i odpisanie podatków.
1597. Gminy Roztoki i Kieleczawa, przez posła Starucha, o zmniejszenie podatków i uwolnienie od opłaty za szczepienie ospy.
1598. Gmina Roztoki dolne, przez posła Starucha, o zapomogę.
1599. Gminy Wołkowyja, Mieczków i Zabrodzie, przez posła Starucha, o zapomogę.
1600. Gminy Maniawa, Balińce i Szczerbanówka, przez posła Starucha, o zapomogę.
1601. Gmina Radziejowa, przez posła Starucha, o zapomogę.
1602. Gmina Jabłonki, przez posła Starucha, o zapomogę.
1603. Gmina Kolonice, przez posła Starucha, o pożyczkę.
1604. Gminy Antoniów, Wola Antoniowska i Zalesie, przez posła Kobylarza, uzalają się na opłaty konkurencyjne, na dozwole nie zydów nabywania gruntów i na zabranie pastwisk.
1605. Gminy Żukocin i Michałków, przez posła Proca, o przydzielenie do powiatu kołomyjskiego.
1606. Mieszkańcy miasta Żydaczowa, przez posła Rejznera, o usunięcie z parafii plebana obr. gr. kat. x. Stefana Łękawskiego.
1607. Gminy Łukawica, Roztoki i inne, przez posła Cichorza, o zabranie im grunta i pastwiska.
1608. Gmina Zbludza, przez posła Żabińskiego, o wzbronienie użytku z lasu.
1609. Gmina Zbludza, przez posła Żabińskiego, o zmniejszenie podatku zarobkowego.
1610. Terlecki Julian, właściciel części dóbr Wola Dołholucka, przez posła Sawczyńskiego, o pożyczkę.
1611. Gmina Jedheze, przez posła Pudła, o zwrócenie jej pastwisk.
1612. Gmina Żeglice, przez posła Pudła, o prawo użytku z lasów dworskich, zwrot gruntów i prawo do propinacyi.
1613. Gmina Męcinka, przez posła Pudła, o prawo do propinacyi i zwrot zabranych gruntów.
1614. Gmina Długie z przyległościami, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich, do propinacyi i o zapomogę.
1615. Gmina Chlebna, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich i do propinacyi.

1616. Gmina Żarnowice, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich i do propinacyi.
1617. Gmina Piotrówka, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich i do propinacyi.
1618. Gmina Kopytowa, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich.
1619. Gmina Kopytowa, przez posła Pudła, o znicwolenie właściciela tej włości do dopełnienia zobowiązania wystawienia tamże kościoła.
1620. X. Czaszyński Franciszek, proboszcz obrz. łac. w Sanoku, przez posła X. Ruczkę, o oddanie funduszu po spaleniu tamtejszego kościoła w r. 1782. do wybudowania nowego kościoła.
1621. Gmina Kopytowa, przez posła Pudła, o prawo do propinacyi.
1622. Gminy Gorzyce i Toki, przez posła Pudła, o prawo do propinacyi.
1623. Gminy Gorzyce i Toki, przez posła Pudła, o prawo użytku z lasów i pastwisk dworskich.
1624. Piśkuła Antoni, włościanin, przez posła Pudła, o zwrócenie zabranego mu gruntu.
1625. Gmina Ujście Biskupie, przez posła Andrejczuka, o oddanie zabranych gruntów.
1626. Gmina Ujście Biskupie, przez posła Andrejczuka, zapytuje czy może dać podpisy w sprawie zapomogi.
1627. Gmina Ujście Biskupie, przez posła Andrejczuka, o zapłatę za robociznę przy gościńcach.
1628. Miasto Janów, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o przydzielenie do powiatu lwowskiego, nie do grodeckiego.
1629. Miasto Janów, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, względem odzyskania dochodów gminnych i praw dawniejszych
1630. Miasto Stanisławów, przez posła Krzysztofowicza, o przeistoczenie gimnazjum na wyższe realne, lub utworzenie wyższej szkoły realnej.
1631. Mieszkańcy powiatu lutowskiego, przez posła Laskowskiego, o siedzibę urzędu powiatowego w Lutowiskach.
1632. Gmina miasta Łańcuta, przez posła Szpunara, o wydanie z głównej kasy krajowej kwoty 4.360 złr. za wylosowaną obligacyę.
1633. Gminy Szczawa i Wyrobniki, przez posła Żabińskiego, o wzbronienie im pastwisk.
1634. Gminy Szczawa i Wyrobniki, przez posła Żabińskiego, o wzbronienie im użytków z lasów dworskich.
1635. Miasteczko Okopy, przez posła hr. Russockiego, względem stawiania przez c. k. urząd rogatek w niestowoych miejscach.
1636. Oficyaliści prywatni obwodu żółkiewskiego, przez posła Polanowskiego, o pozwolenie na stowarzyszenie w celu zbierania składek na emeryturę dla tychże.
1637. Gmina Bohutyn, przez posła X. Morgensterna, o zapomogę.
1638. Gmina Bohutyn, przez posła X. Morgensterna, o wynagrodzenie za robociznę przy gościńcach.
1639. Współwłaściciele wsi Kawaska wraz z urzędem parafialnym i gminnym, przez posła Zatwarnickiego, o przydzielenie do powiatu stryjskiego.
1640. Miasto Kałusz, przez posła Zatwarnickiego, o pozwolenie użytku surowicy za mierną cenę.
1641. Potoczek Kazimiérz, Jan i Jakób, przez posła Cichorza, o wzbronienie im użytku z pastwisk dworskich.
1642. Gminy powiatu boryńskiego, przez posła Tarczanowskiego, o zapomogę, znizenie ceny soli i różne zmiany w administracyjnych przepisach.
1643. Gmina Mytarz, przez posła Pudła, o zabranie jej lasu.
1644. Gmina Mytarz, przez posła Pudła, o prawo wykupna propinacyi, pożyczkę i niełączenie gmin wiejskich z dworskimi.
1645. Stowarzyszenie nauczycieli szkół ludowych, przez posła Majera, o polepszenie bytu nauczycieli.
1646. Gmina Hajworonka, przez posła X. Kuryłowicza, o zapomogę.
1647. Gmina Poraj, przez posła Pudła, o pożyczkę.
1648. Gmina Poraj, przez posła Pudła, o niełączenie gminy wiejskiej z dworem.
1649. Gmina Poraj, przez posła Pudła, o prawo do dochodu propinacyjnego.
1650. Gmina Poraj, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich.
1651. Gmina Faliszówka, przez posła Pudła, o prawo do dochodów propinacyi.

1652. Gmina Faliszówka, przez posła Pudła, o prawo do lasów i pastwisk dworskich.
1653. Gmina Faliszówka, przez posła Pudła, o pożyczkę.
1654. Gmina Faliszówka, przez posła Pudła, o niełączenie gminy wiejskiej z dworem.
1655. Gminy Kłodawa i Brzyski, przez posła Kobaka, o powierzenie im tak jak dawniej dostarczania
azutru na gościniec.

Z tych liczby: 1.541, 1.542, 1.545, 1.546, 1.548, 1.549, 1.550, 1.551, 1.552, 1.554, 1.556,
1.557, 1.558, 1.559, 1.560, 1.561, 1.563, 1.565, 1.567, 1.569, 1.571, 1.572, 1.573, 1.577, 1.578, 1.579,
1.580, 1.581, 1.582, 1.589, 1.591, 1.592, 1.593, 1.594, 1.595, 1.596, 1.598, 1.599, 1.600, 1.601, 1.602,
1.603, 1.610, 1.626, 1.637, 1.646, 1.647, 1.653 odsełają się wprost do Wydziału krajowego;

liczby zaś: 1.538, 1.540, 1.544, 1.547, 1.575, 1.576, 1.605, 1.628, 1.631, 1.639 do komisji
dla sprawy administracyjnego podziału kraju;

nareszcie liczby: 1.585 i 1.586 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 28. Lutego 1866.

Posiedzenie trzydzieste dziewiąte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 120, w ciągu posiedzenia 130.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11³/₄.

Protokół posiedzenia z dnia 27. Lutego odczytany został i przyjęty ze sprostowaniem żądaniem przez posła Żuka - Skarszewskiego.

Otrzymali urlopy ośmiodniowe posłowie: Bocheński, Gutowski, Trochanowski i Kulczycki.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.725. włącznie. Należące do właściwych komisyj, do tychże odesłanemi zostały.

Odczytano interpelację do p. Komisarza rządowego posła Żuka - Skarszewskiego, tyczącą się funduszu złożonego z r. 1854. na dotknięte nieurodzajem, głodem i tyfusem gminy podtatrzańskie. P. Komisarz rządowy po zbadaniu rzeczy obiecuje odpowiedź.

Wniesiony został do łaski marszałkowskiej wniosek posła x. Trzeszczakowskiego uступujący:

„Proszu o uchwałę Wysokiej Pałaty, daby po

1. do budowania nowych hostyńcej ne blyżkii hromady, no cilyj kraj obowiazanyj był;

po 2. by utrymanie tych hostyńcej czerez otwitnii ciuj myta na rohaczkach usowerszało sia.“

Sprawozdanie z głosowania do komisji petycyjnej odczytuje poseł Bitous. — Otrzymali głosów posłowie: Fredro 84, Sawczyński 80, Trzeciecki 76, Samelson 73 i Zatwarnicki 62.

Z porządku dziennego sprawozdawca poseł Starowiejski wnosi od komisji funduszowej sprawozdanie wraz z wnioskiem w przedmiocie odebrania funduszu indemnizacyjnego.

Przed rozpoczęciem rozprawy szczegółowej p. Komisarz rządowy oświadcza, iż gdy wniosek komisji daje podstawę do układu o oddanie funduszu indemnizacyjnego w ręce reprezentacji krajowej, upoważnionym jest do oświadczenia, że ze strony Rządu wszelka będzie gotowość do załatwienia tej sprawy w sposób ile możności życzeniem Sejmu odpowiedni.

Następnie z oddziału I. wniosku komisji część zawierająca motyw, przyjęta zostaje przez Sejm po przeniesieniu na wniosek posła Zyblikiewicza ostatniego ustępu tej części, poczynającego się od słów: „Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi“ jako ustęp do części drugiej. — Część ta w całości jest następująca:

„Gdy patentem z dnia 17. Kwietnia 1848. wszystkie na gruntach rustykalnych w królestwie Galicyi i Lodomeryi ciężące powinności urbaryalne zniesione zostały za wynagrodzeniem ze skarbu Państwa, zatem późniejsza ustawa z dnia 7. Września 1848., orzekająca że to wynagrodzenie nastąpić powinno ze środków krajowych, do kraju naszego zastosowaną być nie może, bo sprawa wynagrodzenia była w naszym kraju już załatwiona, zanim ustawa z dnia 7. Września 1848. wyszła, tak iż ta ustawa nie zastała już w naszym kraju przedmiotu, do którego mogłaby być zastosowaną, ale zastała krajowy fundusz indemnizacyjny już uposazony ze skarbu Państwa; gdy nakoniec patent z 15. Sierpnia 1849. patentu z dnia 17. Kwietnia 1848. co do obowiązku skarbu Państwa w tej mierze wcale nie zniósł, a tem samem zatwierdził, przeto:

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem wyrzeka przekonanie, że nie tylko to, co skarb Państwa na powyższe wynagrodzenie opłacał, z prawnego obowiązku to czynił, zatem żadnego zwrotu z tego tytułu od kraju żądać nie może, ale nadto, że te wszystkie sumy, które

kraj z tego samego tytułu do funduszków indemnizacyjnych wnosił, w znaczniejszej części prawnie się nie należą i krajowi zwrócone być powinny.

Zważywszy wszelako, że i inne kraje Monarchii opłacają jako kraje trzecią część wynagrodzenia za zniesione powinności urbaryalne; zwazywszy, że oblikwidacya wspólnych pretensyj i praw, jaką Izba posłów Rady Państwa na sesyi r. 1863. wskazała, trwaćby musiała lata; — zwazywszy, że słuszne i rychłe załatwienie tej sprawy spoczywa tak w interesie Wysokiego Rządu, jako też i kraju, a przy różności zapatrywania się Wysokiego Rządu i kraju na obopólne prawa, sprawa ta tylko w drodze ugody da się ostatecznie ku zadowoleniu obu stron załatwić.“

Następna część wniosku — zawierająca warunki i upoważnienia Wydziału krajowego — po cofnięciu poprawki, stawionej przez posła Zyblikiewicza, przyjęta jest głosowaniem nad każdym ustępem z osobna, jak następuje:

Wstę p w r a z z Nr. 1.:

„Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkim xięstwem Krakowskim upoważnia Wydział krajowy do odebrania w zarząd reprezentacyi krajowej funduszków indemnizacyjnych galicyjskich i wielkiego xięstwa Krakowskiego pod następującemi warunkami:

1. Jeżeli skarb Państwa zobowiąże się do opłaty połowy każdorocznej potrzeby w kapitale, rentach, procentach i kosztach zarządu w ten sposób, iż tę połowę w równych półrocznych ratach z góry do kasy Wydziału krajowego aż do zupełnego umorzenia długu indemnizacyjnego z prowizjami uiszczać będzie.“

Nr. 2. — „Jeżeli skarb Państwa zrzeknie się wszelkich pretensyj do zwrotu wszystkich subwencyj nieoprocentowanych i oprocentowanych z prowizją, jakie opłacał aż do odebrania zarządu funduszków indemnizacyjnych w zarząd reprezentacyi krajowej, tudzież jeżeli skarb Państwa przyjmie na siebie obowiązek spłacenia przypadłych do wypłaty po dzień oddania tego zarządu obligacyj i kuponów.“

Nr. 3. — „Jeżeli skarb Państwa przyjmie na siebie obowiązek zasilania kasy funduszków indemnizacyjnych zaliczkami zwrotnemi na ten wypadek, jeżeli przez niedobór w dodatkach do podatków kasa funduszków indemnizacyjnych znalazła się w niemożności uiszczenia przypadających wypłat.“

Nr. 4. — „Jeżeli oddanie zarządu funduszków indemnizacyjnych galicyjskich i wielkiego xięstwa Krakowskiego w zarząd reprezentacyi krajowej nastąpi tylko z takimi ograniczeniami, jakie gwarancya ogólna Państwa za obligacye indemnizacyjne i kopony, tudzież udział skarbu Państwa przez ową roczną dotacyę koniecznie za sobą pociąga, wszelkie inne ograniczenia zaś opuszczone zostaną.“

Dalszy ciąg przyjęty według poprawki posła Koczyńskiego:

„Pod temi warunkami Wydział krajowy zrzeknie się imieniem kraju wszelkich pretensyj, które służą krajowi w moc wyrażonych na wstępie ustaw do zwrotu sum przez kraj do funduszków indemnizacyjnych galicyjskich opłacanych.

Dając takie upoważnienie Wydziałowi krajowemu, Sejm oświadcza, iż to umocowanie i częściowe zrzeczenie się praw tylko na ten wypadek ważnem jest, jeżeli warunki powyższe prawomocnie przyjęte będą i najwyższą uzyskają sankcyę; w razie przeciwnym wstrzyma się Wydział krajowy z odebraniem funduszków indemnizacyjnych.“

Ostatni zaś ustęp tego numeru przyjęty według poprawki posła Zyblikiewicza:

„Wydział krajowy przystąpi natychmiast do rokowań, aby ile możności na tej jeszcze kadencyi Sejmowi zdał sprawę.“

Oddział II. wniosku komisji przyjęty, jak następuje:

„Wysoki Sejm raczy objawić życzenie, aby tak we Lwowie jak i w Krakowie dla obrony funduszu indemnizacyjnego zasiadał zastępca tego funduszu przez Wydział krajowy mianowany w tym charakterze i z tym zakresem działania, jaki dotąd przy tych komisjach przysłuża zastępcy skarbu Państwa.“

Trzecie czytanie wniosku komisji funduszowej w przedmiocie funduszków indemnizacyjnych zaraz jest przedsięwzięte i takowy według brzmienia powyższego przez Sejm przyjęty.

Z porządku dziennego przychodzi pierwsze czytanie wniosku Wydziału krajowego o usunięciu rubryki wydatków na podwoły z budżetu krajowego na przyszłość, poczynawszy od roku administracyjnego 1866. — Na wniosek posła Laskowskiego wniosek ten odesłany zostaje do komisji budżetowej.

Poseł Lipczyński popiera w pierwszym czytaniu wniosek swój o policyi zdrowia. — Izba odesłała go do Wydziału krajowego.

Posel Tarczanowski popiera wniosek swój o ulzenie ciężarów publicznych mieszkańcom podgórze w obwodzie sanockim i samborskim. Izba odseła go do komisji administracyjnej.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3ciej, naznaczając następne posiedzenie na dzień 1. Marca z porządkiem dziennym następującym:

1. Sprawozdanie komisji, o zmianie §. 13. statutu krajowego.
2. Sprawozdanie komisji, o instrukcyi dla Wydziału krajowego.
3. Sprawozdanie komisji, o etacie urzędników i sług Wydziału krajowego.
4. Sprawozdanie komisji administracyjnej, o wniosku posła Starucha co do kosztów sanitarnych.
5. Pierwsze czytanie wniosku posła Kowbasiuka, o *jura stolae*.
6. Pierwsze czytanie wniosku posła Rusieckiego, o mesznm.
7. Pierwsze czytanie wniosku posła x. Trzeszczakowskiego, o seminaryach nanczycielskich.
8. Pierwsze czytanie wniosku posła Krzysztofowicza, o statucie dla miasta Stanisławowa.

L. Sapięha, w. r.

F. Paszkowski, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 28. Lutego 1866. r. wniesionych do Sejmu:

1656. Miasto Rzeszów, przez posła Zbyszewskiego, o udzielenie osobnego statutu.
1657. Piwowar Antoni, przez posła x. Stępkę, o niesłuszną opłatę z gruntu.
1658. Gminy Trześniów i Buków, przez posła x. Stępkę, o sprzedanie im gruntów dworskich, lub o wieczystą dzierżawę.
1659. Gmina Denysów, przez posła hr. Gołuchowskiego, o zapomogę.
1660. Gmina Chocimirz, przez posła hr. Gołuchowskiego, o zapłatę za robocizną przy gościńcu.
1661. Magistrat miasta Przeworska, przez posła Zyblikiewicza, o pozostawienie tamże urzędu powiatowego.
1662. Właściciele większych i mniejszych posiadłości, xięża obojga obrządków i przemysłowcy obwodu sanockiego, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zmianę projektu rządowego co do podziału terytorjalnego obwodu sanockiego.
1663. Kowalewski Adam, właściciel dóbr Bircza, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, ofiaruje bezpłatne pomieszczenie urzędu powiatowego na lat 6, w razie przeznaczenia siedziby urzędu tamże.
1664. Właściciele posiadłości większych i przedsiębiorstw gorzelnianych obwodu sanockiego, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zmianę sposobu obliczenia podatku gorzałczanego dla gorzelń galicyjskich.
1665. Mieszkańcy obwodu sanockiego, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o uwolnienie testamentów od opłat stemplowych.
1666. Właściciele posiadłości dworskich i gminy powiatu podhajeckiego i miasta Podhajce, przez posła Kabata, o pozostawienie tamże urzędu powiatowego.
1667. Przedmieścia grodeckie, przez posła x. Trzeszczakowskiego, o uwolnienie od konkurencyi do drogi z Zimnejwody do Hoszan.
1668. Właściciele posiadłości dworskich, przez posła Koczyńskiego, o siedzibę urzędu powiatowego w Podgórzu.
1669. Gmina Hołutki, przez posła x. Kaczałę, o zapomogę.
1670. Gmina Toki, przez posła x. Kaczałę, o zapomogę.
1671. Gmina Siemuszowa, przez posła Łapiczaka, o pożyczkę.
1672. Gmina Strzeliska, przez posła Czajkowskiego, o przyłączenie do powiatu bobreckiego.
1673. Gminy Dobra, Łodzina, Hłomecza i inne, przez posła Rusieckiego, o przyłączenie do powiatu sanockiego.
1674. Gminy Leszczawa, Leszczawki i inne, przez posła Rusieckiego, o przyłączenie do powiatu sanockiego.
1675. Gminy Ułucz i Hroszówka, przez posła Rusieckiego, o przydzielenie do powiatu sanockiego.
1676. Wierzbicki, właściciel dóbr Kutkorz z przyległościami, przez posła Gnoińskiego, o przyłączenie do powiatu buskiego lub złoczowskiego.
1677. Gmina Wołków, przez posła x. Szwedzickiego, w sprawie pastwiska zwanego Moczary.
1678. Gmina Wołków, przez posła x. Szwedzickiego, o przydzielenie do powiatu lwowskiego.
1679. Zarząd dóbr brzezańskich, przez posła Cywińskiego, o pozostawienie włości Bażnikówka, Sarańczuki i Trościaniec przy powiecie brzezańskim.
1680. Gmina Kalne, przez posła x. Polowego, o odpisanie podatków.
1681. Gmina Kalne, przez posła x. Polowego, o zapomogę.
1682. Gmina Chodorkowce, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę i odpisanie podatków.
1683. Gmina Podborodyszczce, przez posła x. Polowego, o zapomogę.
1684. Gmina Kocurów, przez posła x. Dzerowicza, o odpisanie podatków.
1685. Gmina Wodniki, przez posła x. Dzerowicza, o przeniesienie wydatków potrzeb kościelnych na fundusz religijny.
1686. Gmina Wodniki, przez posła x. Dzerowicza, o odroczenie wypłaty podatków.
1687. Lekczyńska Eufemia, przez posła Smolkę, o przydzielenie wsi Czerteż do powiatu kałuskiego.

1688. Gmina Podhorce, przez posła Zahorojkę, o zapomogę.
1689. Gmina Łopuszna, przez posła Kaczkowskiego, o przydzielenie do powiatu samborskiego.
1690. Proców Piotr i Babinczuk Gabryel, przez posła x. Guszalewicza, o zapomogę.
1691. Gmina Cwałowa, przez posła Zahorojkę, o zapomogę.
1692. Gmina Hucisko, przez posła Zahorojkę, o zapomogę.
1693. Gmina Zabłotowce, przez posła x. Kuziemskiego, o siedzibę c. k. urzędu nie w Żydaczowie, lecz w Mikołajowic.
1694. Gmina Zabłotowce, przez posła x. Kuziemskiego, o pożyczkę.
1695. Gmina Międzyrzecze, przez posła x. Kuziemskiego, o pożyczkę.
1696. Właściciele posiadłości dworskich w Tuchowie, przez posła Boczkowskiego, w sprawie katastralnej.
1697. Leonowiczowa Anastazyja, przez posła Boczkowskiego, o podwyższenie pensyi.
1698. Mieszkańcy miasta Krakowa, przez posła Boczkowskiego, o przywrócenie wykładów historii powszechnej, historii i literatury polskiej w kursach pedagogicznych przy szkole ś. Jana — i we wszystkich szkołach Galicyi.
1699. Miasto Starasól, przez posła Ławrowskiego, by żupę solną, skład solny albo wyprzedaż surowicy utworzono tamże.
1700. Gmina Dobcze, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę i pożyczkę.
1701. Gminy Cisna, Dołżyce i inne, przez posła Starucha, o zapomogę.
1702. Rad Mikołaj i Segin Dmytro, przez posła Starucha, o zapomogę.
1703. Gmina Polanczyk, przez posła Starucha, o zapomogę.
1704. Gmina Rzepedź, przez posła Starucha, o zapomogę.
1705. Szelińska Maria, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę.
1706. Gmina Nowoszyce, przez posła Krawcowa, o zapomogę.
1707. Izba handlowo-przemysłowa w Krakowie, przez posła Kirchmajera, popiera prośbę miasta Biały, o siedzibę urzędu tamże.
1708. Gminy Łysagóra i Stary Żmigród, przez posła Pudła, o niełączenie dworów z gminami i o prawo do propinacyi.
1709. Gminy Łysagóra i Stary Żmigród, przez posła Pudła, o prawo do lasów dworskich.
1710. Gminy Łysagóra i Stary Żmigród, przez posła Pudła, o zapomogę.
1711. Gminy Łysagóra i Stary Żmigród, przez posła Pudła, o przyłączenie do powiatu w Jaśle lub w Krośnic.
1712. Gmina Kamienopol, przez posła x. Szwedzickiego, o pożyczkę.
1713. Miasto Rzeszów, przez posła Zbyszewskiego, w sprawie osobnego poboru do wojska chrześcian i izraelitów.
1714. Wajgartowie Walery i Joanna, właściciele Podliszek i Stroniatyna, wraz z gminami, przez posła Zbyszewskiego, o przyłączenie do powiatu lwowskiego.
1715. Kruszelnicki Józef, przez posła x. Szwedzickiego, o folgę w wypłacie podatków.
1716. Gmina Hołosko małe, przez posła x. Ruczkę, o odłączenie od szkoły wielkohołoskiej, a przyłączenie do kleparowskiej.
1717. Zarząd dóbr państwa Wiśniowczyk i Podhajca, przez posła Kabata, o przyłączenie Wiśniowczyka do powiatu podhajeckiego.
1718. Gminy powiatu wiśniowczyckiego, przez posła Kabata, o pozostawienie urzędu powiatowego w Wiśniowczyku.
1719. Doliński Konstanty, przez posła Koczyńskiego, o rychłe rozstrzygnięcie sprawy względem pokrzywdzenia go przez sądy wojskowe.
1720. Gmina Dobrowlań, przez posła Karpińca, o uwolnienie od konkurencyi do budowy kościoła w Zaleszczykach.
1721. Gmina Lackie Mety, przez posła x. Naumowicza, o zapomogę i rozłożenie podatków bieżących na lat trzy.
1722. Włościanie z Horiejowa, przez posła x. Guszalewicza, o pożyczkę.

1723. Miasto Stary Sącz, przez posła Kmietowicza, o siedzibę tamże urzędu powiatowego.

1724. Gmina Wytrzyszczka, przez posła Hebde, o inny szacunek katastralny.

1725. Ruchlowicz Michał, przez posła Agopsowicza, o nieprawną rewizję w domu jego wykonaną.

Z tych liczby: 1.659, 1.669, 1.670, 1.671, 1.680, 1.681, 1.682, 1.683, 1.684, 1686, 1.688, 1.690, 1.691, 1.692, 1.694, 1.695, 1.700, 1.701, 1.702, 1.703, 1.705, 1.706, 1.710, 1.712, 1.715, 1.721, 1.722 odsełają się wprost do Wydziału krajowego;

liczby zaś: 1.661, 1.662, 1.663, 1.666, 1.668, 1.672, 1.673, 1.674, 1.675, 1.676, 1.678, 1.679, 1.687, 1.689, 1.693, 1.707, 1.711, 1.714, 1.717, 1.718, 1.723 do komisji dla spraw administracyjnego podziału kraju;

nareszcie liczby: 1.696 i 1.724 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 1. Marca 1866.

Posiedzenie czterdzieste.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Paszkowski i hr. Wndzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 118, w ciągu posiedzenia 125.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11³/₄.

Protokół posiedzenia z dnia 28. Lutego odczytany został i przyjęty.

Otrzymał urlop ośmiodniowy od Marszałka poseł Tarczanowski.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.778. włącznie. — Petycye do właściwych komisij należące, do tychże komisij odesłanemi zostały.

Poseł Dnbs uprasza, aby petycya wymieniona pod Nr. 1.778. przełożonych gminy wyznania mojzeszowego, o zmianę w statucie dla miasta Lwowa, bez zwykłych formalności zaraz do komisji statutów miejskich odesłaną była. Izba przychyliła się do tego życzenia.

Złożono do łaski marszałkowskiej wniosek posła Henryka hr. Wodzickiego następujący:

„Wysoka Izba raczy uchwalić: Poleca się komisji administracyjnej przedłożenie Sejmowi wniosków celem uzyskania:

1. aby dodatki do podatków rządowych przez kolej żelazną Karola Ludwika, dotąd na rzecz gminy Wiednia i Niższej Austrii płacone, na rzecz kraju, który taz kolej przerzyna, opłacanemi były;
2. aby też dodatki do podatków od kolei żelaznych teraz się bndnjących, lub w przyszłość budować się mających w Galicyi, na rzecz kraju opłacanemi były.“

Na życzenie wnioskodawcy Izba zgadza się na to, aby ten wniosek bez dalszej formalności odesłanym został do komisji administracyjnej, jako tej, której przekazany jest wniosek posła Smolki, tyczący się zarządu kolei żelaznych.

Z porządku dziennego przychodzi sprawozdanie komisji dla spraw Wydziału krajowego o wniosku Wydziału krajowego, tyczącym się zmiany §. 13. statutu krajowego. Sprawozdawca odczytuje wniosek komisji następujący:

„Wysoki Sejm zechce z zachowaniem §. 38. statutu krajowego, i z zastrzeżeniem Najwyższej sankcyi Jego C. K. Apostolskiej Mości uchwalić:

po drugim ustępie §. 13. statutu krajowego ma być domieszczonego dodatek następującej osnowy:

„Gdyby jednakże zastępca właściwy członka Wydziału krajowego, przez całe Zgromadzenie sejmowe wybranego, z powodu powyższych przeszkód zastępstwa objąć nie mógł, natenczas zająć może jego miejsce którykolwiek inny zastępca przez całe Zgromadzenie sejmowe wybrany.“

Przed głosowaniem konstataje Marszałek, iż obecnych jest posłów 120, a przeto wedle §. 38. statutu krajowego może być uchwaloną zmiana statutu krajowego.

Wniosek komisji jednomyślnie jest przyjęty.

Trzecie czytanie natychmiast przedsięwzięte i również równomyślnością wniosek ten jest przyjęty.

Poseł Rydzowski wnosi następnie sprawozdanie komisji, wybranej dla spraw Wydziału krajowego, w przedmiocie udzielić się mającej Wydziałowi krajowemu instrukcyi, przedstawiając projekt tejże in-

strukcyi z zmianami przez komisję zrobionemi. — Wniosek posła Gniewosza, aby projekt ten czytany był tytułami, przy których oznajmione być mają poprawki, uchylony.

Przyjęty jest tytuł ze zmianą wniesioną przez posła Zyblikiewicza:

„Instrukcyja dla Wydziału krajowego, wydana przez Sejm krajowy stosownie do postanowienia §. 32. statutu krajowego.“

§. 1. przyjęty według brzmienia projektu.

§. 2. przyjęty według brzmienia projektu, po uchyleniu wniosku posła x. Pawlikowa, usunięcia w pierwszym ustępie wyrazów „całość kraju“.

§. 3. przyjęty według projektu z opuszczeniem na wniosek posła Kraińskiego wyrazu „bezpośredniej“.

§. 4. ustęp pierwszy przyjęty według projektu, po uchyleniu poprawki posła Kraińskiego, dodania po słowach „do woli fundatorów“ ustępu dalszego „przyjmując za podstawę dokumenta fundacyjne“. — Ustęp drugi, zaczynający się od wyrazów: „Zmiany co do sposobu wykonywania fundacyi“, na wniosek sprawozdawcy uchylony.

§§. 5. i 6. przyjęte według projektu.

§. 7. przyjęty według projektu, po uchyleniu wniosku posła Kraińskiego, aby do alinei a) zamiast „majątku krajowego“ użyć wyrażenia „majątku do kraju należącego“.

§. 8. przyjęty według projektu.

§. 9. przyjęty według projektu, po uchyleniu wniosku posła Laskowskiego, aby rozrządzalność w nieprzewidzianych razach Wydziałowi krajowemu z 30.000 zł. podnieść na 50.000 zł.

§. 10. przyjęty według projektu po uchyleniu poprawki posła Kraińskiego, aby w miejsce wyrazu „oszczędność“ użyć wyrazu „zaoszczędzenie“ oraz w miejscu wyrazu „nie łobór“ użyć wyrazu „deficyt“ niemniej poprawki posła hrabiego Borkowskiego zamiast wyrazu „oszczędność“ użyć wyrazu „oszczędności“.

§. 11. przyjęty według projektu po usunięciu poprawki posła Skrzyńskiego, aby w pierwszym ustępie po wyrazach „lokować na prowizję“ opuścić resztę ustępu, — i poprawki posła x. Ginilewicza, aby zamiast wyrazów „w listach zastawnych galicyjskiego stanowego Towarzystwa kredytowego“ umieścić: „w wartościach papierowych, które stoją pod gwarancją c. k. Rządu.“

§. 12. przyjęty według projektu.

§. 13. przyjęty według projektu, z poprawką posła Boczkowskiego, co do zwrotu podać aspirantom, jak następuje: „aspirantom zaś nieuwzględnionym po zapadłej nominacji podania ich zwrócić.“

§§. 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31. i 32. przyjęte są według projektu.

§. 33. przyjęty według projektu, po uchyleniu wniosku posła x. Trzeszczakowskiego po wyrazach „za skutki błędu w jakiby“ dodać wyraz „umyślnie.“

§§. 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41. i 42. przyjęte według projektu.

§. 43. przyjęty według projektu po uchyleniu poprawki posła Laskowskiego, aby §. ten brzmiał: „Marszałek rozbiera koncept ekspedycyi, żąda w razie wątpliwym wyjaśnienia od członków Wydziału, poprawia uchybienia w stylizacyi i udziela wtedy tylko swego „Expediatur“, gdy wszystko znalazł w porządku.“

§§. 44., 45., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56. i 57. przyjęte według projektu.

§. 58. przyjęty po uchyleniu poprawki posła x. Łozińskiego do pierwszego ustępu w wyrazach: „Wydział krajowy ogłasza konkursy na obsadzenie posad urzędników i sług, które przez Sejm na etacie umieszczone zostały, i mianuje z ubiegających się na te miejsca najwięcej zasługujących, z uwzględnieniem sprawiedliwym obu dwóch narodowości (ruskiej i polskiej) — jednakże . . .“ i t. d.

§§. 59., 60., 61., 62., 63. i 64. przyjęte według projektu.

§. 65. przyjęty według projektu po uchyleniu poprawki posła x. Ginilewicza, aby po wyrazach „do powszechnej wiadomości“ zamiast przez urzędową Gazetę lwowską w języku krajowym wychodzącą umieścić przez Gazety w Lwowie wychodzące ruskie i polskie w obu dwóch językach.“ Poprawka ta przez głosowanie nad nią w dwóch częściach upadła.

§. 66. przyjęty podług projektu.

Cała instrukcja dla Wydziału krajowego, objęta w 66. paragrafach, w trzecim czytaniu jest także przyjęta.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2³/₄ — zapowiadając posiedzenie następane na dzień 2. Marca z porządkiem dziennym następującym:

1. Sprawozdanie komisji, o etacie urzędników i sług Wydziału krajowego.
2. Sprawozdanie komisji administracyjnej, o wniosku posła Staracha co do kosztów sanitarnych.
3. Pierwsze czytanie wniosku posła Kowbasiuka, o *jura stolae*.
4. Pierwsze czytanie wniosku posła Rusieckiego, o mesznie.
5. Pierwsze czytanie wniosku posła x. Trzeszczakowskiego, o seminariach nauczycielskich.
6. Pierwsze czytanie wniosku posła Krzysztofowicza, o statucie dla miasta Stanisławowa.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Hr. L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 1. marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

1726. Hr. Dembińska Wanda, właścicielka dóbr Zernica wyżna, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o potrzebie siedziby urzędu powiatowego w Lisku.
1727. Gmina Witowce, przez posła Hebdę, o zabranie gruntów.
1728. Gmina Będzieszyna, przez posła Hebdę, w sprawie katastralnej.
1729. Gmina Woszczańce, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę.
1730. Gmina Pobereże, przez posła Koroluka, o zapłatę za przerobne dwie koło gościńca.
1731. Miasto Lwów, przez posła Smolkę, o zwiększenie liczby posłów lwowskich na Sejm krajowy.
1732. Gmina Opary, przez posła Krawcowa, o różne pokrzywdzenia ze strony skarbu.
1733. Gmina Rybczyce, przez posła Krawcowa, o wzbronienie użytku z lasów i pastwisk dworskich.
1734. Mieszkańcy powiatu Mogiła, przez posła x. Ruczkę, o wybudowanie gościńca.
1735. Gmina Węgrce, przez posła Szumańczowskiego, o zapłatę za drzewo, węgle i światło dane wojsku w r. 1863. i 1864.
1736. Gminy Sielnica i Łączki, przez posła hr. Alfreda Potockiego, przedstawiają, że Dniecko stosowniejsze miejsce na siedzibę urzędu powiatowego, niż Brzozów.
1737. Gmina Nozdrzec, przez posła x. Stępka, by wydatki kościelne z funduszu religijnego opłacane były.
1738. Gminy Czarnokońce i Czarnokoniecka Wola i inne, przez posła Geringera, o zapłatę za robocizną przy gościńcach.
1739. Miziumski Józef, przez posła Geringera, o przyłączenie włości Dawidkowce i Słobndki do powiatu husiatyńskiego.
1740. Konkurenci do drogi skalsko-czortkowskiej, przez posła Geringera, o samowolne przeniesienie rogatek przez władzę obwodową.
1741. Kęszycki Józef i Schnnrpfeil Julian, inspektorowie dróg, przez posła Geringera, o zaliczki na ukończenie dróg krajowych.
1742. Gmina Pianowice, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
1743. Gmina Nadyby, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
1744. Gmina Olszanik, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
1745. Gmina Dyniska, przez posła Demkova, o uregulowanie służebnictw.
1746. Gmina Bilcze, przez posła Dwolińskiego, o prawo wřębu i prawo do pastwisk dworskich.
1747. Gminy Wróblaczyn i Rnda, przez posła Pawęckiego, o spieszne uregulowanie służebnictw.
1748. Gminy Moszczenica i Mszonka, przez posła Rydzowskiego, o odpisanie podatków i danie ubogim zarobku.
1749. Gmina Żmigrod z przyległościami, przez posła Rydzowskiego, o odłączenie gminy izraelskiej od chrześcijańskiej.
1750. Gmina Lackie wielkie, przez posła Hubickiego, o zapomogę.
1751. Schwieger Andrzej, przez posła Boczkowskiego, o pożyczkę.
1752. Gmina Turzyłów, przez posła Hoppena, o dozwoleńie nżytku surowicy.
1753. Gmina Turzyłów, przez posła Hoppena, o zapomogę.
1754. Gmina Turzyłów, przez posła Hoppena, o przydzielenie do powiatu kałuskiego.
1755. Gmina Turzyłów, przez posła Hoppena, o stanowcze orzeczenie liczby rekrutów rocznie odstawiać się mających.
1756. Gmina Turzyłów, przez posła Hoppena, o zmniejszenie opłat spadkowych.
1757. Gminy Hoszany, Koropuz i inne, przez posła x. Nehrebeckiego, o uwolnienie od konkurencyi do drogi hoszańskiej.
1758. Gmina Kobylnica ruska, przez posła Janowskiego, o zapomogę.
1759. Gmina Jasionów, przez posła Zahorojkę, o pożyczkę.
1760. Gmina Łodyczyn, przez posła x. Kuryłowicza, o zapomogę i wstrzymanie egzekucyi za podatki.
1761. Gmina Sokolniki, przez posła x. Kuryłowicza, o pożyczkę.

1762. Gmina Wojniłów, przez posła Zyblikiewicza, o pozostawienie urzędu powiatowego tamże.
1763. Gmina Rnski, przez posła Starncha, o zapomogę.
1764. Gmina Sokołowa Wola, przez posła Starucha, o zapomogę.
1765. Gmina Zahoczewie, przez posła Starucha, o zapomogę.
1766. Gmnia Nowosiółki Bał, przez posła Starucha, o zapomogę.
1767. Miasto Czortków, przez posła hr. Russockiego, o zmianę ustawy wyborczej.
1768. Gmina Zalesie, przez posła Żabińskiego, o prawo wrębu do lasów dworskich w Łącku.
1769. Gmina Zalesie, przez posła Żabińskiego, o prawo wrębu do lasów dworskich w Kamienicy.
1770. Gmina Trupczyn, przez posła Andrejczuka, o wynagrodzenie za robociznę przy gościńcu.
1773. Gmina Babińce, przez posła Andrejczuka, o wynagrodzenie za robociznę koło gościńców.
1774. Gmina Babińce, przez posła Andrejczuka, o zabranie gruntów.
1775. Gmina Trupczyn, przez posła Andrejczuka, o zabranie gruntów.
1777. Gmina Dźwiniaczka, przez posła Andrejczuka, o zabrane grunta.
1778. Gmina Dźwiniaczka, przez posła Andrejczuka, o zapłatę za robociznę przy gościńcach.
1779. Gmina Michałówka, przez posła Andrejczuka, o zabranie jej gruntów.
1780. Gmina Michałówka, przez posła Andrejczuka, o wynagrodzenie za robociznę koło gościńców.
1782. Przełożeni gminy wyznania mojżeszowego, przez posła Dubsza, o zmianę w projektowanym statucie dla miasta Lwowa, dotyczącą usunięcia ograniczeń dla tej gminy tamże zawartych.
- Z tych liczby: 1.729, 1.731, 1.742, 1.743, 1.744, 1.748, 1.750, 1.751, 1.753, 1.758, 1.759, 1.760, 1.761, 1.763, 1.764, 1.765, 1.766, 1.767 odsełają się wprost do Wydziału krajowego;
- liczby zaś: 1.726, 1.727, 1.739, 1.754, 1.762 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju;
- nareszcie liczba 1.728 do komisji katastralnej.
-

Protokół

obrad sejmowych z dnia 2. Marca 1866.

Posiedzenie czterdzieste pierwsze.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 120, w ciągu posiedzenia 137.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11³/₄.

Protokół posiedzenia z dnia 1. Marca odczytany został i przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.814. włącznie. — Należące do właściwych komisyj, do tychże komisyj odesłane zostały. — Poseł Boczkowski w imieniu komisji petycyjnej oznajmia, że w krótkiej drodze odstąpieniemi zostały: Nr. 1.553. petycja gminy Ilkowice — do komisji petycyjnej; Nr. 1.588. gminy Bistoszowa — do komisji konkurencyi kościelnej; Nr. 1.656. gminy miasta Rzeszowa — do komisji statutów miejskich.

Poseł Kraiński w imieniu komisji administracyjnej wnosi, aby Izba zezwoliła na przekazanie komisji prawniczej wniosku posła x. Guszalewicza, tycaącego się nabywania własności nieruchomości przez żydów, który Izba uchwała, na dniu 27. Lutego zapadła, odesłała do komisji administracyjnej, — albowiem wniosek w podobnym przedmiocie posła Jego Excelencyi hr. Gołuchowskiego odesłanym jest do komisji prawniczej. — Na wniosek posła Ławrowskiego Izba uchwała, aby wnioski oba przez tę samą komisję rozbiieranemi były, a mianowicie aby wniosek posła hr. Gołuchowskiego przeszedł do komisji administracyjnej.

Z porządku dziennego sprawozdawca komisji administracyjnej poseł Guiewosz wnosi nad wnioskiem posła Starucha co do kosztów sanitarnych, przejście do porządku dziennego. — Izba zgodnie z wnioskiem komisji przechodzi do porządku dziennego.

Z porządku w pierwszym czytaniu poseł Kowbasiuk popiera wniosek swój o *jura stolae*. Wniosek zgodnie z życzeniem wnioskodawcy odesła Izba do komisji administracyjnej.

Następnie poseł Rusiecki popiera w pierwszym czytaniu wniosek swój o meszmem, który Izba odesła do komisji administracyjnej.

Poseł x. Trzeszczakowski popiera w pierwszym czytaniu wniosek swój o seminariach nauczycielskich, które Izba odesła do komisji szkolnej.

Poseł Krzysztofowicz popiera w pierwszym czytaniu wniosek swój o statucie dla miasta Stanisławowa, który Izba odesła do komisji statutów miejskich.

Gdy sprawozdawca poseł Rydzowski, mający wnieść etat osób i płac urzędników i sług Wydziału krajowego, wnieść nie mógł, i po wyczerpaniu porządku dziennego, komisya petycyjna wnosi przez sprawozdawcę posła Żuka-Skarszewskiego. — Izba uchwała:

Petycję miasta Gorlice Nr. 210. odesła Sejm do c. k. Namiestnictwa, odnośnie do uchwały sejmowej, powziętej w sprawie propinacyi z dnia 27. Lutego 1866. roku.

Petycję Nr. 858. Franciszka Schnella, właściciela dóbr Starych Brodów, Sejm ustępuje c. k. Prezydum Namiestnictwa odnośnie do uchwały sejmowej z dnia 27. Lutego b. r., upraszając zarazem, aby ze względu na dekret nadworny z dnia 7. Czerwca 1821. r. L. 1.758., o uzyskanie koncesyi wyszynkowej przez żonę adwokata brodzkiego Kukucza, było również Prezydum sądu wyższego zawiadomionem.

Petycję Nr. 683. Józefa Gromnickiego, właściciela Lachowic, Sejm odstępkuje c. k. Prezydum Namiestnictwa, odnośnie do uchwały powziętej w sprawie propinacyi na posiedzeniu dnia 27. Lutego b. r.

Petycyje: Nr. 41. gminy miasta Brzostka, Nr. 149. miasta Starego Sącza, Nr. 236. miasta Kalusza, Nr. 240. miasta Stryja, i Nr. 263. Jana Niesiołowskiego, właściciela Jarocina, odstępuje Sejm c. k. Prezydium Namiestnictwa odnośnie do uchwały sejmowej, powziętej w sprawie propinacyi na dniu 27. Lutego b. r.

Petycyje: Nr. 942. gminy Czaniec, Nr. 945. gminy Porąbka, Nr. 947. gminy Brzeszcze i Jawiszowice, Nr. 1.087. gminy Międzybrodzie ad Lipnik, Nr. 1.254 gminy Dwory, Nr. 1.255. gminy Nowawieś, Nr. 1.336. gminy Szlachtowa, Nr. 1.338. gminy Poiów, Nr. 936. gminy Dankowice, Nr. 937. gminy Dankowice i Kaniów Dankowski, Nr. 938. gminy Pisarzowice, Nr. 939. gminy Hecznarowice, Nr. 940. gminy Bubowice, Nr. 941. gminy Międzybrodzie ad Kobiernice, Nr. 943. gminy Kozy, Nr. 944. gminy Bujaków. Nr. 946. gminy Kobiernice, Nr. 1.088. gminy Malec, Nr. 1.089. gminy Kańczuga ad Nowawieś, Nr. 1.090. gminy Bielany i Nr. 1.091. gminy Łęki, Sejm uchwała odesłać:

I. W ustępach co do prowadzenia kas kościelnych przez prowizoryów z gminy wybranych, do komisji konkurencyjnej, odnośnie do przydzielonego tejże komisji wniosku posła x. Stępka, dotyczącego pokrycia potrzeb kościelnych.

II. W ustępach dotyczących żądania połączenia, tudzież nielączenia dworów z gromadami, rozdziału ciężarów gminnych także i na dwory i reorganizacyi c. k. urzędów, aby komisye i zgoła urzędowanie mniej było kosztownem, jako będące w związku z urządzeniem gmin. do komisji gminnej.

III. Co się tycze żądania, by prawo propinacyi i rybołówstwa było właścicielom dóbr odebrane a na gminy przeniesione, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Zarazem jednak z uwagi: 1. że żądanie odebrania prawnym właścicielom bezsprzecznej ich własności a oddania nieuprawnionym, nosi na sobie cechę komunizmu: — 2. że żądanie takie od wielu gmin równocześnie pochodzi, a przeto nosi cechę rozmyślnego podżegania przeciw uświęconemu przez wszystkie Rządy cywilizowanego świata prawu własności, lub przynajmniej rozmyślnego obałamucenia ludu w domniemanem wyzyskiwaniu go na własną korzyść: — 3. że ten domysł tem jest zasadniejszy, że petycyje pochodzą prawie równocześnie od gmin 38miu, a między temi 13 petycyj (L. 936 do 1.090.), jakkolwiek od 24 gmin pochodzące, jedną i tą samą ręką, a po większej części temi samemi słowy są pisane, — Sejm odstępuje te petycyje c. k. Prezydium Namiestnictwa z zaleceniem, zarządzenia stosownego dochodzenia i dalszego według rezultatu postąpienia.

IV. Ustępy, co do niedopuszczania żydów do własności nieruchomości włościańskiej odstąpić do komisji administracyjnej, odnośnie do odesłanego tamże wniosku posła lwowskiego.

V. Ustęp żądający zniesienia notaryatu, lub ograniczenia notaryuszów w peborach należności Sejm odesła do komisji prawniczej.

Petycyje: Nr. 1.384. gminy Sadowie, Nr. 1.385. gminy Łapiszów i Wrzawy, Nr. 1.386. gminy Dąbrowa Wrzawska, Nr. 1.568. Gminy Kobierzysa, Sejm odstępuje: 1) co do uciążliwości konkurencyjnych c. k. Prezydium Namiestnictwa; 2) co do żydów, komisji prawniczej; 3) co do zachcianek propinacyjnych, Sejm przechodzi do porządku dziennego. — Petycyję Adama Lisiewicza Nr. 1.212. usuniętego z posady nauczycielskiej szkoły trywialnej w Sasowie, przesyła Sejm c. k. Prezydium Namiestnictwa, z zaleceniem uwzględnienia. Petycyję Nr. 545. Konrada Złowockiego, kwieskowanego radcy byłej rady miejskiej krakowskiej, przesyła Sejm Prezydium c. k. Namiestnictwa z szczególniejszem zaleceniem uwzględnienia, przynajmniej co do całej płacy 2.000 złp. dekretem c. k. Gubernatora z dnia 13. Października 1848. r. L. 155. p. petentowi zastrzeżonej.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2. Następujące posiedzenie naznacza na dzień 3. Marca z porządkiem dziennym:

1. Sprawozdanie komisji o etacie urzędników i służ Wydziału krajowego; 2. sprawozdanie Wydziału krajowego o usunięciu terna przy obsadzeniu prebend; 3. sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła x. Kaczały o koniarniach; 4. pierwsze czytanie wniosku posła x. Guszalewicza o opłatach szkolnych; 5. pierwsze czytanie wniosku posła Szpunara względem poboru rekrutów; 6. pierwsze czytanie wniosku posła Krawczyka, co do oglądania umarłych; 7. pierwsze czytanie wniosku posła x. Stępka o małżeństwach rezerwistów wojskowych; 8. pierwsze czytanie wniosku posła Demkowa o prezentowaniu parochów, i 9. pierwsze czytanie wniosku posła Trochanowskiego o podatku zarobkowym.

L. Sapieha, w. r.

F. Paszkowski, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 2. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

1771. Gmina Trupczyn, przez posła Andrejczuka, o wyjaśnienie w sprawie udzielenia zapomogi.
1772. Gmina Babińce, przez posła Andrejczuka, o wyjaśnienie w sprawie udzielenia zapomogi.
1776. Gmina Dźwiniaczka, przez posła Andrejczuka, o wyjaśnienie w sprawie udzielenia zapomogi.
1781. Gmina Michałówka, przez posła Andrejczuka, o wyjaśnienie w sprawie udzielenia zapomogi.
1782. Gmina Iwanie, przez posła Andrejczuka, o pokrzywdzenie przy budowaniu budynków parafialnych.
1783. Gmina Iwanie, przez posła Andrejczuka, o zabrane grunta.
1785. Gmina Rudka, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
1786. Gmina Iwanie, przez posła Andrejczuka, o zapłatę za robociznę przy gościńcu.
1787. Gmina Germakówka, przez posła Andrejczuka, o zwrócenie zabranych gruntów.
1788. Gmina Germakówka, przez posła Andrejczuka, o zapłatę za robociznę przy gościńcu i o wyjaśnienie w sprawie udzielenia zapomogi.
1789. Gmina Iwanie, przez posła Andrejczuka, o zwrócenie zabranych gruntów.
1790. Krupski Łukasz i Pańczuk Piotr, deputowani gminy Palczyńce, przez posła x. Szwedzickiego, o zwrócenie zabranych gminie gruntów.
1791. Kowalski Ewaryst, właściciel Więckowic, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę 1.000 złr.
1792. Maciaszowa Fr., przez posła Hebdę, o zwrócenie zabranego gruntu.
1793. Gmina Piątkowa, przez posła Rusieckiego, o zniesienie skucepzyzny.
1794. Gmina Grąziowa, przez posła Rusieckiego, o prawo do wykupna skucepzyzny.
1795. Gmina Dwernik, przez posła Starucha, o zapomogę.
1796. Gmina Żurawina, przez posła Starucha, o zapomogę.
1797. Kowalski Sebastyan, włóścian z Łajsc, przez posła Pudła, o zabrane mu grunta.
1798. Gmina Łubno, przez posła Pudła, o prawo do propinacyi, zapomogę i o niełączenie gminy wiejskiej z dworem.
1799. Gmina Leśniówka, przez posła Pudła, o komisję regulującą służebnictwa.
1800. Gmina Chorchówka, przez posła Pudła, o przywrócenie prawa paszenia na obszarach dworskich i prawo do lasów dworskich.
1801. Gmina Łubno, przez posła Pudła, o zwrócenie zabranych gruntów.
1802. Gmina Swirzawa, przez posła Pudła, o uwolnienie od mesznego, o zapomogę, i prawo do propinacyi.
1803. Gmina Swirzawa, przez posła Pudła, uzala się o zabranie gruntów i o wzbronienie użytku lasów.
1804. Gmina Łajsc, przez posła Pudła, o prawo do propinacyi.
1805. Gmina Łajsc, przez posła Pudła, o komisję regulującą służebnictwa i o pożyczkę.
1806. Miasto Rohatyn, przez posła hr. Gołuchowskiego, proponuje dać trotoary z płyt trembowelskich i oświetlenie miasta dla urządzenia odpowiedniego siedziby urzędu powiatowego.
1807. Miasto Rohatyn, przez posła hr. Gołuchowskiego, o zmianę ustawy wyborczej i własną reprezentację na Sejmie.
1808. Gminy i mieszkańcy powiatu sokalskiego, helckiego i mosteńskiego, przez posła Polanowskiego, aby gościniec z Żółkwi do Uhrynowa za krajowy uznany i z funduszu krajowego był budowany.
1809. Gminy Obroszyn, Bartatów i Stawczany, przez x. biskupa Pukalskiego, o przyłączenie do powiatu lwowskiego.
1810. Gmina Ropa, przez posła Rydzowskiego, o uwolnienie od opłat na utrzymanie kościoła.
1811. Gmina Posada Jaćmirska, przez posła x. Stępka, uzala się na wzbronienie użytku z lasów i pastwisk dworskich.
1812. Gmina Trześniowa, przez posła x. Stępka, względem wzbronienia jej użytku z lasu i pastwisk.
1813. Gmina Buków, przez posła x. Stępka, z zazaleniem względem lasów i pastwisk.
1814. Abszytowani żołnierze wsi Wierzchniakowce, przez posła Andrejczuka, proszą o rozdzielenie między nich gruntów w posiadaniu dworu będących, niegdyś rustykalnych.

Z tych liczby: 1.785, 1.791, 1.795, 1.796, 1.807 odsełają się do Wydziału krajowego; liczby zaś: 1.806, 1.809 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju.

Index des pages de la 2e édition de 1922

- 100. Introduction
- 101. Chapitre I. Les principes de la géométrie
- 102. Chapitre II. Les propriétés des triangles
- 103. Chapitre III. Les propriétés des quadrilatères
- 104. Chapitre IV. Les propriétés des polygones
- 105. Chapitre V. Les propriétés des cercles
- 106. Chapitre VI. Les propriétés des solides
- 107. Chapitre VII. Les propriétés des surfaces
- 108. Chapitre VIII. Les propriétés des courbes
- 109. Chapitre IX. Les propriétés des surfaces courbes
- 110. Chapitre X. Les propriétés des courbes planes
- 111. Chapitre XI. Les propriétés des courbes gauches
- 112. Chapitre XII. Les propriétés des surfaces gauches
- 113. Chapitre XIII. Les propriétés des surfaces réglées
- 114. Chapitre XIV. Les propriétés des surfaces quadriques
- 115. Chapitre XV. Les propriétés des courbes algébriques
- 116. Chapitre XVI. Les propriétés des surfaces algébriques
- 117. Chapitre XVII. Les propriétés des courbes transcendentes
- 118. Chapitre XVIII. Les propriétés des surfaces transcendentes
- 119. Chapitre XIX. Les propriétés des courbes elliptiques
- 120. Chapitre XX. Les propriétés des surfaces elliptiques
- 121. Chapitre XXI. Les propriétés des courbes hyperfuchsiennes
- 122. Chapitre XXII. Les propriétés des surfaces hyperfuchsiennes
- 123. Chapitre XXIII. Les propriétés des courbes fuchsiennes
- 124. Chapitre XXIV. Les propriétés des surfaces fuchsiennes
- 125. Chapitre XXV. Les propriétés des courbes automorphes
- 126. Chapitre XXVI. Les propriétés des surfaces automorphes
- 127. Chapitre XXVII. Les propriétés des courbes algébriques réelles
- 128. Chapitre XXVIII. Les propriétés des surfaces algébriques réelles
- 129. Chapitre XXIX. Les propriétés des courbes algébriques complexes
- 130. Chapitre XXX. Les propriétés des surfaces algébriques complexes
- 131. Chapitre XXXI. Les propriétés des courbes algébriques réelles et complexes
- 132. Chapitre XXXII. Les propriétés des surfaces algébriques réelles et complexes
- 133. Chapitre XXXIII. Les propriétés des courbes algébriques réelles et complexes
- 134. Chapitre XXXIV. Les propriétés des surfaces algébriques réelles et complexes
- 135. Chapitre XXXV. Les propriétés des courbes algébriques réelles et complexes
- 136. Chapitre XXXVI. Les propriétés des surfaces algébriques réelles et complexes
- 137. Chapitre XXXVII. Les propriétés des courbes algébriques réelles et complexes
- 138. Chapitre XXXVIII. Les propriétés des surfaces algébriques réelles et complexes
- 139. Chapitre XXXIX. Les propriétés des courbes algébriques réelles et complexes
- 140. Chapitre XL. Les propriétés des surfaces algébriques réelles et complexes
- 141. Chapitre XLI. Les propriétés des courbes algébriques réelles et complexes
- 142. Chapitre XLII. Les propriétés des surfaces algébriques réelles et complexes
- 143. Chapitre XLIII. Les propriétés des courbes algébriques réelles et complexes
- 144. Chapitre XLIV. Les propriétés des surfaces algébriques réelles et complexes
- 145. Chapitre XLV. Les propriétés des courbes algébriques réelles et complexes
- 146. Chapitre XLVI. Les propriétés des surfaces algébriques réelles et complexes
- 147. Chapitre XLVII. Les propriétés des courbes algébriques réelles et complexes
- 148. Chapitre XLVIII. Les propriétés des surfaces algébriques réelles et complexes
- 149. Chapitre XLIX. Les propriétés des courbes algébriques réelles et complexes
- 150. Chapitre L. Les propriétés des surfaces algébriques réelles et complexes

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 3. Marca 1866.

Posiedzenie czterdzieste drugie.

Obecni: Marszałek xiążę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 103, w ciągu posiedzenia 118.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11 $\frac{1}{2}$.

Protokół posiedzenia z dnia 2. Marca odczytany został i przyjęty.

Odczytano interpelację posła Zyblikiewicza i współpodpisanych do Marszałka i Wydziału krajowego, tyczącą się instrukcyi dla kuratora i rady administracyjnej fundacyi hr. Skarbka, którą Wydział c. k. Prezydium Namiestnictwa przedłożył.

Druga interpelacya uczyniona jest do Marszałka, a względnie do Wydziału krajowego, przez posła Landesbergera i współpodpisanych względem projektu do prawa o równouprawnieniu żydów w kraju, którego wypracowanie poleconem zostało Wydziałowi krajowemu roku 1861. na wniosek posła Zicmiąłkowskiego.

Poseł Oktaw Pietruski w imieniu Wydziału krajowego oświadcza, że Wydział krajowy nie mając obecnie dat pod ręką, odpowie na następnem posiedzeniu na obie te interpelacye.

Otrzymali urlopy ośmiodniowe: posłowie Rusiecki i x. Fortuna.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1846. włącznie. Z tych 8 do Wydziału krajowego a 4 do komisji podziału administracyjnego kraju odesłanemi zostały.

Z porządku dziennego przychodzi sprawozdanie komisji dla spraw Wydziału krajowego o projekcie etatu osób i płacy urzędników i sług Wydziału krajowego. Sprawozdawcę chorego, posła Rydzowskiego, zastępuje poseł Boczkowski.

Tytuł przyjęty jest: „Etat osób i płac urzędników conceptowych, urzędników pomocniczych i sług Wydziału krajowego“.

§. 1. przyjęty według projektu.

§. 2. przyjęty według wniosku komisji, której brzmienie podjął jako swoją poprawkę poseł Zyblikiewicz, a po uchyleniu następującej poprawki posła Landesbergera, którą przyjął za wniosek komisji jej sprawozdawca:

„Dwóch sekretarzy 1szej klasy po 2.000, dwóch sekretarzy 2giej klasy po 1.800 i dwóch sekretarzy 3ciej klasy po 1.600 złr.“

§. 3. przyjęty według projektu.

§. 4. przyjęty według projektu ze zmianą na wniosek posła x. Pawlikowa, zamiast 150 złr. w. a. na fiakra — 50 złr. na fiakra, a po uchyleniu poprawki posła Laskowskiego, aby dyrektor kancelaryi w miejsce pomieszkania z opałem pobierał płacy 1.800 złr. w. a. wraz z ryczałtową kwotą rocznych 150 złr. w. a. na fiakra.

§§. 5., 6., 7. i 8. przyjęte według projektu.

§. 9. przyjęty według projektu, po uchyleniu poprawki posła Koczyńskiego, aby dyrektor oddziału obrachunkowego pobierał płacy rocznej 1.600 złr., zastępca zaś jego 1.400 złr. w. a.

§§. 10., 11., 12., 13., 14., 15. i 16. przyjęte są według projektu komisji.

W trzeciem czytaniu natychmiast przedsięwziętem etat osób i płacy urzędników i sług Wydziału krajowego w szesnastu paragrafach, według brzmienia projektu i niniejszego protokołu jest przyjęty.

Z porządku dziennego przychodzi sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie usunięcia terny przy obsadzaniu prebend, patronatowi laikalnemu podległych. Poseł Pietruski, członek Wydziału, odczytuje sprawozdanie zakończone wnioskiem:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Prosić Najjaśniejszego Pana, aby raczył najlaskawiej zarządzić stosowne kroki, izby usuniętą została praktyka, oparta na dekreście nadwornym z dnia 9. Marca 1847., wedle której ordynaryaty wszystkich obrządków w królestwie Galicyi i Lodomeryi przy obsadzeniu prebend duchownych, patronatowi laikalnemu podległych, podają patronom świeckim tylko trzech kandydatów do wyboru. Natomiast żeby stosownie do postanowień koncylium trydenckiego i artykułu XXIV. konkordatu, przywróconem zostało patronom świeckim prawo wolnego wyboru z pomiędzy wszystkich kandydatów, którzy przez ordynaryaty zdolnymi i godnymi uznani zostaną.“

Po zamknięciu ogólnej rozprawy, na żądanie objawione przez kilku posłów, pozostają zapisani do głosu posłowie: x. Ruczka, x. Kaczała, x. Naumowicz, x. Pawlików, x. Dobrzański, xiążę Sanguszko i poseł Zyblikiewicz, a Izba uchwała zamknięcie posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3ciej.

Następne posiedzenie odbędzie się dnia 5. Marca z porządkiem dziennym następującym:

1. Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem Wydziału krajowego, w przedmiocie usunięcia terna przy obsadzeniu prebend.
2. Sprawozdanie komisji administracyjnej, o wniosku x. Kaczały o kominiarzach, i
3. sprawozdanie komisji administracyjnej, o środkach przeciw zarazie na bydło.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Hr. L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 3. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

1815. Gmina Rudki, przez posła hr. Fredrę, ponawia prośbę o zapomogę.
1816. Gminy Borek stary i Borek nowy, przez posła x. Olcyniera, o zniesienie zwyczaju wysłania forszpanów do Rzeszowa.
1817. Gmina Chrabuzna, przez posła Kowbasiuka, o zapomogę.
1818. Iwanków Paweł z Mołodkowa, przez posła Kowbasiuka, o przyspieszenie sprawy z Karolem Radlińskim, o turbowanie go w posiadaniu.
1819. Gmina Zazule, przez posła Hubickiego, o wstrzymanie egzekucji za podatki za rok 1866.
1820. Romański Antoni, właściciel posiadłości w Łukach, przez posła Hubickiego, użala się na uciążliwą opłatę na fundusz indemnizacyjny.
1821. Właściciel i gmina Uhrynowa, oraz włościanie ze wsi Pasieczne, przez posła Hoppena, o wynagrodzenie za urządzoną na ich łąkach strzelnicę dla wojska.
1822. Komitet galic. Towarzystwa gospodarczego, przez posła Młockiego, o zaprowadzenie dwóch preperand w Dublanach i w Czernichowie dla kształcenia nauczycieli szkół ludowych.
1823. Russocki Jan, przez posła Trzecieckiego, przedstawia powody do zmiany w ustawie wyborczej.
1824. Gmina Mięksiz nowy i właścicielka tej włości, przez posła Kozłowskiego, o odpis podatków i zapomogę.
1825. Gmina Więckowice Białobrzeskie, przez posła Kozłowskiego, o odpis podatków i zapomogę.
1826. Gmina Rudatowice, przez posła Kozłowskiego, o zapomogę zwrotną i zapomogę bezzwrotną.
1827. Gmina Babina, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
1828. Gmina Krywka, przez posła Starucha, o zapomogę.
1829. Gmina Krywe, przez posła Starucha, o zapomogę.
1830. Gmina Kozłów z Woronówką, przez posła Gnoińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Busku.
1831. Gmina Żuratyn, przez posła Gnoińskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Busku.
1832. Łoborzewski Teodor, właściciel Głobikowej, przez posła Kozła, o zapomogę 300 złr. w. a.
1833. Bednarski Szczepan, nauczyciel wiejski w Wasilowie, przez posła Polanowskiego, użala się na niesprawiedliwe zagrabienie zegarka przez p. Motylewicza, respicyenta strazy.
1834. Gmina Rudniki, przez posła Bielewicza, o zniesienie mesznego do kościoła w Mościskach.
1835. Gmina Podmanasterek, przez posła Kaczkowskiego, o przydzielenie do powiatu samborskiego.
1836. Gmina Uroż, przez posła Kaczkowskiego, o przydzielenie do powiatu samborskiego.
1837. Gmina Uroż, przez posła Kaczkowskiego, o zmuszenie dworu do ponoszenia wspólnych ciężarów z gminą i wynagrodzenie za szarwarki na grnntach dworskich.
1838. Gmina Urosz, przez posła Kaczkowskiego, o prawo opału z lasów dworskich.
1839. Gmina Mazurówka, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę.
1840. Gmina Lubsza, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę i pożyczkę.
1841. Gmina Lutyka, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę i odpisanie podatków za r. 1866. i 1867.
1842. Gminy Huba, Maniowa i Mizerna, przez posła Żabińskiego, o przyspieszenie uregulowania służebnictw.
1843. Gminy Krościenko, Grynwald, Tylka, Hałuszowa i Sromowce niżne, przez posła Żabińskiego, o uwolnienie od konkurencji do budynków folwarcznych do parafii Krościenka należących.
1844. Gminy Czorsztyń, Hałuszowa, Kluszkowa, Krośnica i Sromowce, przez posła Żabińskiego, przedkładają zażalenia w sprawie służebnictwa.
1845. Żuk-Skarszewski, właściciel Przyszowy, jako poseł, gmina i właściciele obszarów dworskich Przyszowy, uskarżają się na błędny szacunek katastralny.
1846. Gminy Krościenka, Grynwald i Tylka, przez posła Żabińskiego, użalają się na wzbronienie użytkowania z służebnictw, i proszą o komisję do załatwienia służebnictw.

Z tych liczby: 1.815, 1.817, 1.819, 1.824, 1.832, 1.839, 1.840 i 1.841 odsełają się do Wydziału krajowego;

liczby zaś: 1.830, 1.831, 1.835, 1.836 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 5. Marca 1866.

Posiedzenie czterdzieste trzecie.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 120, w ciągu posiedzenia 137.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₂.

Protokół posiedzenia z dnia 3. Marca odczytany został i przyjęty.

Odczytano wniosek do łaski marszałkowskiej złożony przez posła Żuka-Skarszewskiego, poparty, następujący:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wszelkie ogłoszenia urzędowe, od jakiegokolwiek c. k. władzy lub jej organu w królestwie Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem wychodzące, które wedle istniejących przepisów potrzebują być pnblikowanemi przez urzędową krajową gazetę, mają być zamieszczane tylko w urzędowej gazecie lwowskiej, co jednak nie wyłącza możebności publikowania ich także przez dzienniki prywatne.“

Odczytano interpelację posła hr. Badeniego i współpodpisanych do p. Komisarza rządowego, tyczącą się wolnej żeglugi na rzekach Królestwa Polskiego. P. Komisarz rządowy odpowiada, że Rząd za pośrednictwem konsulatu w Warszawie zasięgnie wiadomości, i jeśli okaze się naruszenie obowiązujących traktatów, upominać się będzie. O rezultacie później Wysokiej Izbie doniesionem będzie.

Następnie odczytano interpelację posła x. Ginilewicza i współpodpisanych, tyczącą się odciągania od kongruy wydatków na tak zwane „sarta tecta“, oraz na potrzeby cerkiewne, i za czas przed wyjściem rozporządzeń ministeryalnych z dnia 20. Grudnia r. 1860. i 22. Lutego r. 1862. P. Komisarz rządowy oświadcza, że na jednym z najbliższych posiedzeń odpowie.

Odczytano dalszy ciąg petycji do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.892. włącznie; z tych 16 do Wydziału krajowego, a 1 do komisji podziału administracyjnego kraju odesłanemi zostały. — Poseł Boczkowski w imieniu komisji petycyjnej oświadcza, że w krótkiej drodze przesłanemi zostały petycje: Nr. 1.645. nauczyciela szkół ludowych obwodu przemyskiego — do komisji edukacyjnej, Nr. 1.752. gminy Tużyłów — do komisji administracyjnej, Nr. 1.685. gminy Wodniki, Nr. 1.737. gminy Nozdrzec, Nr. 1.810. gminy Ropa — do komisji konkurencyjnej, Nr. 1.648. gminy Poraj, Nr. 1.654. gminy Faliszówka i Nr. 1.708. gmin Łysagóra i Stary Żmigród — do komisji gminnej.

Następuje z porządku dziennego dalszy ciąg rozprawy ogólnej nad wnioskiem Wydziału krajowego o usunięcie terny. — W ciągu dyskusji postawionem zostało przez posła x. Kuryłowicza przejście do porządku dziennego nad wnioskiem Wydziału krajowego.

Po głosach wszystkich mówców zapisanych do głosu i sprawozdawcy, Izba głosuje nad wnioskiem przejścia do porządku dziennego, a następnie nad wnioskiem Wydziału krajowego. Wniosek przejścia do porządku dziennego jest nchylony, a wniosek Wydziału krajowego jest przyjęty.

W trzecim czytaniu zaraz przedsięwziętem, wniosek również przez Sejm jest przyjęty.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3³/₄.

Następujące posiedzenie dnia 6. Marca. Na porządku dziennym będzie:

1. sprawozdanie komisji administracyjnej, o wniosku posła x. Kaczyły, o kominiarzach;
2. sprawozdanie komisji administracyjnej, o środkach przeciw zarazie na bydło;
3. sprawozdanie Wydziału krajowego, o wniosku posła x. Stępka, w sprawie xięży wikaryuszów;
4. sprawozdanie komisji funduszowej, w sprawie fundacyi hr. Skarbka.

L. Sapieha, w. r.

F. Paszkowski, w. r.

L. Wodzicki. w. r.

1866 41

2

Dalszy ciąg petycyj do dnia 5. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu :

1847. Gmina Wołoszynowa, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
1848. Gmina Łuzek górny, przez posła Gniewosza, o zapomogę.
1849. Gmina Konieczkowa, przez posła x. Stępka, o odpisanie podatków i zapomogę 1.500 złr.
1850. Gmina Chłopczyce, przez posła hr. Fredrę, o pożyczkę 1.200 złr.
1851. Gmina miasta Buska z przedmieściami, przez posła Gnoińskiego, o spieszłą pożyczkę 6.000 złr.
1852. Miasto Kołomyja, przez posła hr. Golejowskiego, uskarża się w sprawie wychowania co do gimnazjum tamtejszego.
1853. Gmina Czarnypotok, przez posła Zyblikiewicza, o relucyę osypów.
1854. Gminy Podhala tatrzańskiego: Zakopane, Poronin, Zubsuche, Kościelisko, Międzyzzerwone, Bukowina i Białydunajec, przez posła Zyblikiewicza, o zniżenie ceny soli i rozdawanie darmo solanki dla bydła.
1855. Gminy Podhala tatrzańskiego: Zakopane, Poronin, Zubsuche, Kościelisko, Międzyzzerwone, Bukowina i Białydunajec, przez posła Zyblikiewicza, o zmniejszenie podatku spadkowego i gruntowego, tudzież uchylenie dodatku do podatku spadkowego.
1856. Gminy Podhala tatrzańskiego: Zakopane, Poronin, Zubsuche, Kościelisko, Międzyzzerwone, Bukowina i Białydunajec, przez posła Zyblikiewicza, ażeby akta obsygalacy i inwentarze pozostałości przez urzęda gminne były spisywane.
1857. Gmina Zakopane, przez posła Zyblikiewicza, o zniesienie domów żydowskich przy kościele parafialnym wybudowanych.
1858. Mieszkańcy miasta Kęty, przez posła Zyblikiewicza, występują przeciw petycyi mieszkańców tamtejszych względem zniesienia Magistratu.
1859. Gmina Sokołówka, przez posła Zyblikiewicza, o zatrzymanie wypłaty podatków do jesieni.
1860. Gmina Sokołówka, przez posła Zyblikiewicza, o relucyę osypów dla kościoła obrz. rzym.
1861. Miasto Oświęcim, przez posła Zyblikiewicza, o obronę prawa propiuacyi miejskiej.
1862. Gmina Podhorce, przez posła x. Szwedzickiego, o pożyczkę 1.500 złr.
1863. Gmina Pietryce, przez posła x. Naumowicza, o pożyczkę 2.000 złr.
1864. Gmina miasta Zarszyna, przez posła Stępka, użala się na zabranie gruntów ornych i pastwisk.
1865. Gmina Zagórze, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę i wstrzymanie poboru podatków.
1866. Gmina Wielopole, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o wstrzymanie poboru podatków za r. 1866.
1867. Gmina Zahorce, przez posła Zahorojkę, o zapomogę.
1868. Gminy Alexandrowice, Kleszczów i Kochanów, przez posła Zyblikiewicza, o rozkład wypłaty podatków za r. 1866. na lat sześć i o pożyczkę.
1869. Gmina Grodzisko górne, przez posła Szpunara, o zniesienie notaryatów, opłaty dyet dla urzędników powiatowych, prawa wexlowego dla włościan, o zaprowadzenie xiąg hypotecznych i o pożyczkę.
1870. Baran Jędrzej, z Łęk dolnych, w imieniu Tomasza Modelskiego, przez posła Kozła, o zwrócenie gruntu należącego do spadkobierców Jędrzeja Modelskiego.
1871. Zborowscy Jan i Teresa, z Kowęczyna, przez posła Kozła, oskarżają Pinkasa Strausa o oszustwo w sprawie wexlowej.
1872. Gmina Grodzisko dolne, przez posła Szpunara, użala się na opłaty pertraktacyjne i spadkowe, na dyety dla urzędników powiatowych, na zabranie gruntów przez dwór, i prosi o zaprowadzenie xiąg hypotecznych.
1873. Komorek Jakób, z Krościenka, przez posła Żabińskiego, użala się na dwór tamtejszy o turbowanie go w posiadaniu.
1874. Pichniarczyk Jan, pełnomocnik gminy Krośnica, przez posła Żabińskiego, o komisję do załatwienia sporu o służebnictwo.
1875. Sołtysi gminy Grynwald, przez posła Żabińskiego, użalają się na wzbronienie im przez właściciela użytku ze służebnictw przyznanych ze strony Rządu.

1876. Gmina Korolówka, przez posła Andrejczuka, uzala się na zabranie jej gruntów przez skarb tamtejszy.
1877. Gmina Korolówka, przez posła Andrejczuka, zapytuje w sprawie rozdawania zapomogi i uzala się na zabranie jej gruntów.
1878. Olewiński Antoni, przez posła Smolkę, ponawia prośbę, o zapomogę.
1879. Gmina Waniowice, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
1880. Gmina Trochanowice, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
1881. Gmina Mrozowice, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
1882. Gmina Łubienko, przez posła Pudła, w sprawie wykupna propinacyi, użytku z lasów dworskich i pastwisk.
1883. Gmina Podniebyle, przez posła Pudła, o zwrócenie jej pastwisk.
1884. Gmina Łubienko, przez posła Pudła, o prawo do wykupna mesznego.
1885. Gmina Podniebyle, przez posła Pudła, o wykupno propinacyi.
1886. Kobak Błażej, przez posła Pudła, uzala się o nieprawne zabranie młyna.
1887. Gmina Nienaszów, przez posła Pudła, o spieszne załatwienie sprawy służebnictw.
1888. Gmina Glinnik niemiecki, przez posła Pudła, o przywrócenie prawa do lasów i pastwisk dworskich.
1889. Gmina Glinnik niemiecki, przez posła Pudła, o prawo do propinacyi.
1890. Bojowski Jakób, przez posła Pudła, o zwrócenie zabranego przez dwór gruntu.
1891. Gmina Winiatyńce, przez posła Dwolińskiego, zapytuje w sprawie żądania podpisów w celu udzielania zapomogi.
1892. Gminy Założce, Podkamień, Seretec, Wertelka, Podberezce, Kutyszce, Zagórze i Hnidowa, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Założcach.
- Z tych liczby: 1.847, 1.848, 1.849, 1.850, 1.851, 1.859, 1.862, 1.863, 1.865, 1.866, 1.867, 1.868, 1.878, 1.879, 1.880, 1.881 odsełają się do Wydziału krajowego ;
liczba zaś: 1.892 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju.
-

Protokół

obrań sejmowych z dnia 6. Marca 1866.

Posiedzenie czterdzieste czwarte.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 112, w ciągu posiedzenia 125.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11³/₄.

Protokół posiedzenia poprzedniego odczytany został i przyjęty.

Odczytanem zostało pismo Jego Excelencyi Namiestnika kraju, donoszące, że Najjaśniejszy Pan postanowieniem najwyższem z dnia 2go b. m. rozporządził raczył zamknięcie posiedzeń Sejmu galicyjskiego z dniem 28. Marca.

Marszałek wzywa komisye do czynnego i pospiesznego działania, mianowicie co do ważnych przedmiotów i wniosków rządowych, jako to: ustawy gminnej, budżetu, statutu miasta Lwowa i sprawy podziału administracyjnego kraju.

Izba udziela posłowi Grocholskiemu przedłużenie urlopu na dni 14.

Posłowie Rejzner i Lipczyński otrzymali od księcia Marszałka urlop ośmiodniowy.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.929. włącznie. Z tych 16 do Wydziału krajowego, 5 do komisji administracyjnego podziału kraju, 4 do komisji katastralnej odesłanemi zostały. — Poseł Boczkowski imieniem komisji petycyjnej oświadcza, że petycje: Nr. 1.823. Jana Rusockiego do Wydziału krajowego, Nr. 1.893. dyrekcji galicyjskiego zakładu dla ciemnych we Lwowie do komisji budżetowej odesłanemi zostały.

W odpowiedzi na interpelację posła Zyblikiewicza, w przedmiocie odebrania fundacyi hr. Skarbka, imieniem Wydziału krajowego, członek Wydziału Boczkowski oświadcza: że zatwierdzenie instrukcyi przez Wydział krajowy sporządzonej, ze strony Ministerstwa Stanu dopiero dnia 14. Stycznia nastąpiło, a 4. Lutego Wydział krajowy przez Namiestnictwo o tem został zawiadomiony; — równocześnie książę Jabłouowski, jako kurator fundacyi, zawezwanym został do odebrania zarządu jej wespół z radą administracyjną.

Z porządku dziennego poseł Guiewosz wnosi sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła x. Kaczały, co do kominiarzy, zakończone wnioskiem w dwóch częściach:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Nad wnioskiem posła x. Kaczały, o ile się tyczy uwolnienia po wsiach kominiarstwa, od koncesyi, przejść do porządku dziennego.

2. Wezwać c. k. Prezydium Namiestnictwa o polecenie urzędowi powiatowym czuwania nad tem, aby gminy wiejskie i mieszkańcy wsi w dowolnym używaniu kominiarzy w żadnym względzie ograniczonemi nie były.“

Nr. 1. przejście do porządku dziennego, według wniosku komisji przyjęte.

Nr. 2. przyjęty według poprawki posła Hebdy, jak następuje:

„Wezwać c. k. Prezydium Namiestnictwa, o polecenie urzędowi powiatowym pilnego czuwania nad tem, aby kominiarze koncesyonowani nie narzucali się samowolnie w gminach wiejskich, bez uprzedniego z gminą zawartego układu; także aby urzęda powiatowe przestrzegały, żeby gminy wiejskie i mieszkańcy wsi w dowolnem używaniu kominiarzy w żadnym względzie ograniczonemi nie były.“

Trzecie czytanie zaraz odbyte i przyjęcie wniosku w niem jest dokonane.

Z porządku dziennego poseł Agopsowicz wnosi sprawozdanie komisji administracyjnej, o środkach przeciw szerzeniu się zarazy bydła, zakończone wnioskiem w dwóch częściach, z których pierwsza obejmuje oddziały: A., B., D. i projekt do nowelli karnej.

Dyskusya ogólna nad kazdym z tych oddziałów ma miejsce. W dyskusyi szczegółowej nad częścią pierwszą oddziałem A.:

Nr. 1. przyjęty według projektu komisji.

Nr. 2. przyjęty według projektu, po uchyleniu wniosku posła x. Naumowicza, aby po wyrazie „weterynarza“ dodać wyraz „examinowanego“.

Nr. 3. i 4. przyjęte według projektu, z dodaniem na wniosek samego sprawozdawcy po wyrazach „znakiem urzędu kontumacyjnego“ wyrazów „i liczbą porządkową protokołu“.

Nr. 5. przyjęty według projektu po opuszczeniu na wniosek posła Krzeczunowicza ostatniego paragrafu: „a oprócz tego dozorca (szafarz) podług §. 2. lit. b. proponowanej do ustawy nowelli.“

Nr. 6., 7. i 8. przyjęte według projektu.

Nr. 9. przyjęty według projektu, z zastąpieniem wyrazów na wniosek posła Krzeczunowicza: „skóry i t. p.“ wyrazami: „skóry i inne części bydła rogatego, pochodzące z zagranicy.“

Nr. 10. przyjęty według projektu, z opuszczeniem wyrazu „solidarnie“.

Nr. 11. przyjęty według projektu, po uchyleniu wniosku posła Krzeczunowicza, aby po wyrazie „bydło“ dodać „pochodzące z zagranicy“.

W dyskusyi ogólnej nad oddziałem B. części pierwszej postawionym został wniosek przejścia do porządku dziennego nad całym oddziałem, przez posła Krzeczunowicza, a wniosek odesłania na powrót do komisji dla poczynienia zmian, przez posła Szeliskiego.

Izba oba te wnioski większością głosów uchyla.

W dyskusyi szczegółowej Nr. 12. przyjęty jest według projektu z opuszczeniem wyrazów „czyli „metrykę“ na wniosek posła Zakrzewskiego, i z dodaniem na wniosek posła Wężyka, po wyrazach „W każdej gminie“ wyrazów: „w pasie na 5 mil odległym od granicy, począwszy od najdalszego punktu południowej granicy aż do Bugu.“

Nr. 13., 14. i 15. przyjęte z zamianą wyrazu „metryka“ na wyraz „spis“.

Nr. 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22. i 23. przyjęte według projektu komisji; zamiast wyrazu „metryk“ użyty wszędzie wyraz „spisy“.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3ciej.

Następne posiedzenie dnia 8. Marca z porządkiem dziennym następującym:

1. Dalszy ciąg rozprawy nad wnioskiem komisji administracyjnej, o środkach przeciw zarazie na bydło; 2. sprawozdanie Wydziału krajowego o wniosku x. Stępka, w sprawie xięzy wikaryuszów, i 3. sprawozdanie komisji funduszowej, w sprawie fundacyi hr. Skarbka.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Hr. L. Wodzieki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 6. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

1893. Dyrekcya galic. zakładu dla ciemnych we Lwowie, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o subwencję stałą 1.000 zlr. z funduszu krajowych.
1894. Leopold Jabłoński, oficyalista prywatny, przez posła Alfreda hr. Potockiego, w sprawie odmówienia synowi stypendyum.
1895. Gmina Szade, przez posła Ławrowskiego, o pożyczkę.
1896. Duchowieństwo gr. kat. obwodu sanockiego, przez x. Metropolitę Litwinowicza, o polepszenie bytu.
1897. Gmina Czorkołówka, przez posła hr. Gołuchowskiego, o przyłączenie do powiatu stanisławowskiego.
1898. Zarząd gminy Przedmieście gliniańskie, przez posła Hubickiego, o odroczenie ściągania podatków za r. 1866. do końca Grudnia.
1899. Zarząd gminy Przedmieście gliniańskie, przez posła Hubickiego, o pożyczkę.
1900. Zarząd gminy przedmieścia złoczowskiego Szlaków, przez posła Hubickiego, o odroczenie ściągania podatków za r. 1866. do Grudnia.
1901. Zarząd gminy przedmieścia Złoczowskiego Szlaków, przez posła Hubickiego, o pożyczkę.
1902. Zawadzki Michał, przez posła Hubickiego, o zapomogę.
1903. Gmina Senkowa, przez posła Łapiczaka, o zapomogę.
1904. Gminy Nowotaniec, Nadolany, Nagorzany, przez posła Łapiczaka, o zniesienie mesznego, oraz gminy Senkowa i Jaworowa Wola, o uwolnienie od skopeczyzny.
1905. Gmina Tokarnia, przez posła Łapiczaka, o zapomogę i ulgę w podatkach.
1906. Gmina Tokarnia, przez posła Łapiczaka, o zniesienie skopeczyzny.
1907. Gminy Tropie, Wiatrowice i Habalina, przez posła Hebdę, o sprawiedliwsze szacowanie gruntów.
1908. Gmina miasta Ryglice, przez posła Witalisa, o wstrzymanie czynności katastralnych.
1909. Obywatele miasta Starego Sambora, przez posła Gniewosza, proszą aby szkoła tamtejsza pozostała jak dotychczas pod zarządem konsystorza łacińskiego.
1910. Gospodarze pogorzeli z Uhrecz Zapłatyńskich, przez posła Gniewosza, o wsparcie.
1911. Gmina Wołków, przez posła x. Pawlikowa, o pozostawienie urzędu powiatowego w Przemyślanach.
1912. Gminy Mereszczów i Ostalowice, przez posła x. Pawlikowa, o pozostawienie urzędu powiatowego w Przemyślanach.
1913. Gmina miasta Jarosławia, przez posła hr. Badeniego, w sprawie przymusowej nauki języka ruskiego w szkole jarosławskiej.
1914. Gmina Przedrzemichy, przez posła Polanowskiego, o wstrzymanie egzekucyi za podatki.
1915. Gmina Hlebowice wielkie, przez posła Dzerowicza, o zapomogę.
1916. Gminy Brzyzawa, Maława i Dobrzanka, przez posła Rusieckiego, o przyłączenie do obwodu sanockiego.
1917. Trzydzieście dziewięciu mieszkańców Łąki, przez posła Gniewosza, o pożyczkę 600 zlr.
1918. Gmina Maxymowice, przez posła Gniewosza, o pożyczkę.
1919. Gmina Broszniowa, przez posła Hoppena, o zapomogę.
1920. Gmina Bistoszowa, przez posła xięcia Sanguszkę, w sprawie katastralnej.
1921. Gmina Uniszowa, przez posła xięcia Sanguszkę, w sprawie katastralnej.
1922. Sozański Wincenty, przez posła Rejznera, o pożyczkę.
1923. Gmina miasteczka Kofaczkowice, przez posła Agopsowicza, o zezwolenie uprawy tytoniu.
1924. Gmina Bartne, przez posła Pudła, o użytek z lasów dworskich.
1925. Gminy Bóbrka, Wietrzno i Niżna Łąka, przez posła Pudła, o przeniesienie mesznego na fundusz religijny.
1926. Gmina Bartne, przez posła Pudła, uzala się na zabranie gruntów przez dwór.
1927. Gmina Bartne, przez posła Pudła, o przyłączenie do powiatu gorlickiego, wydalenie ze wsi żydów trudniących się szynkiem, i o zapomogę.

1928. Gmina Bartne, przez posła Pudła, w sprawie mesznego, i uskarża się na narzucenie przez urząd powiatowy kominiarza.

1929. Gmina Kańczuga, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o pozostawienie w Przeworsku siedziby urzędni powiatowego i prowadzenie tamtędy drogi do Sieniawy.

Z tych liczby: 1.895, 1.898, 1.899, 1.900, 1.901, 1.902, 1.903, 1.904, 1.910, 1.914, 1.915, 1.917, 1.918, 1.919, 1.923, 1.927 odsełają się do Wydziału krajowego ;

liczba: 1.897, 1.911, 1.912, 1.916, 1.929 do komisji dla administracyjnego podziału kraju ;
wreszcie liczby : 1.907, 1.908, 1.920, 1.921 do komisji katastralnej.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 8. Marca 1866.

Posiedzenie czterdzieste piąte.

Obecni: Marszałek xiążę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządu: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 94, w ciągu posiedzenia 123.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11 $\frac{1}{2}$.

Protokół posiedzenia z dnia 6. Marca odczytany został i przyjęty.

Sekretarz poseł Paszkowski oznajmia, że w protokóle z dnia 20. Lutego b. r., mieszczącym uchwałę ostateczną Sejmu co do statutu dla miasta Krakowa, opuszczoną została wzmianka, iż Nr. 6. §. 64. obecnego, a dawnego 70., uchwałą Sejmu pominiętym został. — W drukowaniu zaś uchwały sejmowej co do tymczasowego statutu dla miasta Krakowa zaszyły dwie pomyłki, albowiem wydrukowano tam nie tylko ten ustęp 6.), ale i ustęp 11.), również uchwałą sejmową z tego paragrafu opuszczony. — Po nchyleniu tych dwóch ustępów, ma zatem §. 64. ustępów 29. — Izba przyjmuje to sprostowanie.

Posel Dietl otrzymał od Marszałka urlop ośmiodniowy.

Odczytano nowy wniosek złożony do łaski marszałkowskiej przez posła Ziembickiego, o nchwaleniu osobnego statutu dla miasta Przemyśla, z dołączeniem projektu takiego statutu. — Wnioskodawca wyraża życzenie, aby wniosek ten, bez dalszej formalności, wprost do komisji statutów miejskich odesłanym został. — Izba przychyliła się do tego życzenia.

Odczytano dalszy ciąg petycji do Sejmu wniesionych aż do Nr. 1.993. włącznie. Z tych 31 do Wydziału krajowego, 7 do komisji administracyjnego podziału kraju, a 3 do komisji katastralnej odesłanemi zostały.

Posel Boczkowski imieniem komisji petycyjnej oświadcza, że odesłanemi zostały również w krótkiej drodze do komisji administracyjnej petycje: Nr. 168. gminy Lipie, Nr. 171. gminy Mrowla, Nr. 279. x. Witalisa Winiarskiego, Nr. 284. gminy Bzianki, Nr. 838. gminy Starej Birczy, Nr. 847. gmin Grzeski, Milocin i innych, Nr. 1.093. gmin Przedmieście, Podzwierzyniec i innych, Nr. 1.094. gmin Wola dalsza i bliższa, Nr. 1.237. gminy Brzezawy, Nr. 1.454. gminy Mościska, Nr. 1.455. gminy Zakościele, Nr. 1.793. gminy Piątkowa, Nr. 1.794. gminy Graziowa, Nr. 1.834. gminy Rudniki, Nr. 1.853. gminy Czarny Potok, Nr. 1.860. gminy Sokółówka, Nr. 1.884. gminy Łubińko, Nr. 1.904. gminy Nowotaniec, Nr. 1.906. gminy Tokarnia, Nr. 1.928. gminy Bartne, Nr. 1.713. gminy miasta Rzeszowa, Nr. 1.749. gminy miasta Żmigrod, N. 1.755. gminy Tużyłów i Nr. 1.854. gromad Podhala tatrzańskiego; — do komisji konkurencyjnej zaś petycje: Nr. 259. gminy Borynia, Nr. 310. gminy Dmytrowice, Nr. 316. gmin Beniowa, Rakowiec i Sianki, Nr. 320. x. Sroczyńskiego, plebana, i Nr. 321. p. Przyłęckiego, właściciela Sieklówki, również Nr. 322. gminy Sieklówka, Nr. 852. x. Wciślaka, plebana z Jaślan, Nr. 1.031. gminy Krzywaczka, Nr. 1.032. gminy Jawornik i Nr. 1.925. gminy Bóbrka.

Z porządku dziennego sprawozdawca komisji administracyjnej w dalszym ciągu przedmiotu o środkach zapobieżenia szerzeniu się zarazy bydła, oświadcza imieniem tejże komisji, iż w obec tych sprzeczności, które się obecnie okazują tak w już przyjętych częściach projektu, jak i między tą częścią całą a dalszemi częściami, komisya nie jest w możności przedstawiać Izbie dalej wniosku swego, uważa go bowiem nie tylko za niedostateczny, lecz nawet za szkodliwy, po zmianie zaprowadzonej w §. 12. ad B.

Z tego powodu komisya administracyjna wnosi:

„Wysoki Sejm zechce cały projekt odesłać napowrót do komisji w tym celu, aby komisya zbadła na nowo, tak co do części już przyjętych, jak i co do części dalszych, jakimi zmianami wnioski swoje uzupełniłyby mogła, a następnie aby uzupełnione sprawozdanie swoje Sejmowi przedłożyła.“

Izba przychyła się do tego wniosku.

W dalszym ciągu porządku dziennego członek Wydziału krajowego, poseł Pietraski, wnosi sprawozdanie Wydziału krajowego, o wniosku x. Stepka, w sprawie xięży wikaryuszów, zakończone wnioskiem:

„Wysoki Sejm uchwali:

Prosić Najjaśniejszego Pana, ażeby xięża wikaryusze obydwóch obrządków, przy przeniesieniu ich na inne miejsce przeznaczenia, co do dyet, kosztów podróży i wynagrodzenia za uszkodzenie mebli zrównani zostali z urzędnikami Państwa XII. klasy dyet, a koszta dotyczące pokryte zostały z funduszu religijnego.“

Wniosek ten Wydziału krajowego jest zamieniony w uchwałę z dodaniem na wniosek posła x. Giniłowicza, po wyrazach „xięża wikaryusze“ wyrazów „i administratorowie prebend“. — Uchwała ta przyjęta zaraz w trzecim czytaniu.

W dalszym ciągu porządku dziennego poseł Rydzowski wnosi sprawozdanie komisji funduszowej w sprawie fundacji hr. Skarbka, — zakończone wnioskiem w dwóch częściach.

Pan Komisarz rządowy przedstawia sposób zapatrywania się Rządu w tej sprawie.

Wniosek komisji przyjętym jest przez Sejm, po osobnem głosowaniu nad każdą częścią jak następuje:

„1. Wydział krajowy po należytem zbadaniu rachunków rządowego zarządu fundacji hr. Skarbka i w porozumieniu z kuratorem, upomni się imieniem tejże w drodze właściwej u Rządu o zwrot tej sumy, jaką tenże c. k. Rząd w ciągu administrowania swego majątkiem tej fundacji wydał na utrzymanie sceny niemieckiej i na reduoty we Lwowie z funduszu zakładowego nad czyste dochody z gmachu teatralnego pod Nr. 367. we Lwowie położonego.“

Druga część przyjęta jest z dodatkiem wniesionym przez posła Zyblikiewicza po wyrazach „z widowisk“ wyrazu: „niemieckich“ jak następuje:

„2. Wydział krajowy w porozumieniu z kuratorem, wejdzie w układy z miastem Lwowem o zwolnienie fundacji hr. Skarbka z widowisk niemieckich teatralnych przynajmniej na tak długo, dopóki instytut ubogich i sierót na użytek publiczny nie będzie oddany, — a w razie pomyślnego skutku tych układów, prosić będzie Najjaśniejszego Pana o zwolnienie fundacji z przywileju teatralnego i reduotowego z dnia 28. Marca 1842. na czas przez miasto Lwów zezwolony.“

Poseł Ludwik Skrzyński proponuje zamieszczenie jako część trzecią:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zaniósł prośbę do Wysokiego Ministerstwa o niewiczanie kontraktu dzierżawnego, który z dyrektorem Blumem pod dniciu 30. Grudnia 1865. r. zawarty został przez c. k. Namiestnictwo.“

Wniosek ten przez głosowanie spada.

Trzecie czytanie wniosku komisji powyżej wyrażonego zaraz jest uskutecznionem i przyjęcie ostateczne onego jest dokonaniem.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3¼.

Następujące posiedzenie dnia 10. Marca z porządkiem dziennym następującym:

1) Sprawozdanie komisji prawniczej, co do zmiany ustawy wexlowej; — 2) sprawozdanie komisji petycyjnej; — 3) pierwsze czytanie wniosku posła x. Guszalewicza, o opłatach szkolnych; — 4) pierwsze czytanie wniosku posła Szpunara, względem poboru rekrutów; — 5) pierwsze czytanie wniosku posła Krawczyka, co do oglądania umarłych; 6) pierwsze czytanie wniosku posła x. Stepka, o małżeństwach rezerwistów wojskowych; — 7) pierwsze czytanie wniosku posła Demkowa, o prezentowaniu parochów; — 8) pierwsze czytanie wniosku posła Trochanowskiego, o podatku zarobkowym.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Hr. L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 8. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

1930. Gmina Dołobów, przez posła hr. Fredrę, o pożyczkę 600 złr.
1931. Gmina Wojtowa, przez posła Rydzowskiego, o pożyczkę.
1932. Gmina Binarowa, przez posła Rydzowskiego, o pożyczkę.
1933. Gmina Krotoszyn, przez posła hr. Borkowskiego, o zapomogę.
1934. Gmina Packowice, przez posła Kozłowskiego, o wykupno mesznego.
1935. Popielakowa Marya, właścianka z Packowic, przez posła Kozłowskiego, o nwołnienie od mesznego.
1936. Gmina Stuposiany, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
1937. Gmina Porąbka Uszewska, przez posła Hebdę, o uwolnienie od akcyzy od bydła przypadkiem uszkodzonego.
1938. Gmina Husaków, przez posła Ziębickiego, o zmianę nstawy woborczej.
1939. Gmina Strzałkowice, przez posła Szemelowskiego o pożyczkę.
1940. Gminy górskie powiatu kutskiego, przez posła hr. Gołuchowskiego, o siedzibę władzy powiatowej w Kutach.
1941. Gminy dolne, powiatu kutskiego, przez posła hr. Gołuchowskiego, o siedzibę władzy powiatowej w Kutach.
1942. Gmina Wierzchnia, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę.
1943. Gmina Zbora, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę.
1944. Gmina Hankowa, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę.
1945. Duchowieństwo gr. kat. dekanatu załeszczycyckiego, przez posła x. Kuziemskiego, w sprawie patronatu.
1946. Gmina Magierów, przez posła Sawczyńskiego, o pozostawienie tamtejszej szkoły trywialnej pod nadzorem konsystorza obrz. łac.
1947. Gminy Zarzycze, Zabrzeż i Czerniec, przez posła Żabińskiego, w sprawie akcyzy od mięsa i wina.
1948. Gminy Zarzycze, Zabrzeż i Czerniec, przez posła Żabińskiego, uzalają się na nadużycie przy budowie gościńca.
1949. Gminy Zarzycze, Zabrzeż i Czerniec, przez posła Żabińskiego, o prawo propinacyi i rybołóstwa.
1950. Gminy Zarzycze, Zabrzeż i Czerniec, przez posła Żabińskiego, o zniżenie ceny soli.
1951. Gminy Zarzycze, Zabrzeż i Czerniec, przez posła Żabińskiego, o zwrócenie funduszów gminnych przez urząd powiatowy zabranych.
1952. Gmina Zboiska, przez posła Łapiczaka, o zapomogę i odpisanie podatków.
1953. Gminy Jajkowce i Żyrawa, przez posła x. Knziemskiego, o zapomogę.
1954. Gmina rustykalna starego Sambora, oraz Posada górna i dolna, przez posła Zyblikiewicza, o zapomogę.
1955. Gminy Gorliczyna i Grzeska, przez posła Szpunara, o zaprowadzenie hypotecznych ksiąg gruntowych.
1956. Gmina Żuraki, przez posła Kabata, uzala się o wzbronienie pobierania ropy solnej.
1957. Gmina Humniska, przez posła x. Stępka, aby część lasów i pastwisk dworskich do gminy należała.
1958. Gmina Pasicka Zubrzecka, przez posła Smolkę, o zapomogę i odpisanie podatków.
1959. Gminy przedmieścia stryjskiego Łany górne i Łany dolne, przez posła Smolkę, o pożyczkę.
1960. Gmina Nowemiasto, przez posła Smolkę, o uzupełnienie dotacyi nauczyciela z funduszu szkolnego lub krajowego.
1961. Właściciele większych posiadłości obwodu rzeszowskiego i taroowskiego, przez posła Kozłowskiego, o pozostawienie wolności tworzenia gminy osobnej.
1962. Gmina Komarów, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę.
1963. Właścianie gminy Stankowa, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę.

1964. Gmina Żulin, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę.
1965. Gmina Strzałków, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę.
1966. Gmina Łotatniki, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę.
1967. Gmina Uhersko, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę.
1968. Gmina Niniow dolny, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę.
1969. Gmina Chodowice, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę.
1970. Włościanie gminy Duliby, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę i pożyczkę.
1971. Włościanie gminy Grabowiec, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę lub pożyczkę.
1972. Gmina Batków, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o pozostawienie c. k. urzędu powiatowego w Załóżcach i nieodłączanie jej od tegoż.
1973. Gmina Markopol, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o pozostawienie c. k. urzędu powiatowego w Załóżcach i nieodłączanie jej od tegoż.
1974. Gmina Zwyżyn, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o pozostawienie c. k. urzędu powiatowego w Załóżcach i pozostawienia jej w tym powiecie.
1975. Gmina Łukawiec, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o utrzymanie nadal c. k. urzędu powiatowego w Załóżcach i pozostawienie jej w tym powiecie.
1976. Gmina Szyszkowce, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o utrzymanie nadal c. k. urzędu powiatowego w Załóżcach i pozostawienie jej w tym powiecie.
1977. Gmina Czajkowice, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę lub pożyczkę.
1978. Gminy Hordynia i Siekierzyce, przez posła hr. Fredrę, o pożyczkę.
1979. Gmina Mszanka, przez posła Rydzowskiego, o zapomogę.
1980. Gmina Staszkówka, przez posła Rydzowskiego, w sprawie zapomogi i pożyczki, wstrzymania terminów wypłat wexlowych, znizenie ceny soli i w sprawie katastru.
1981. Gmina Moszczenica, przez posła Rydzowskiego, w sprawie zapomogi i pożyczki, wstrzymania terminów wypłat wexlowych, znizenie ceny soli i w sprawie katastru.
1982. Włościanie gminy Falisz, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę lub pożyczkę.
1983. Gmina Polanki, przez posła Starucha, o zapomogę.
1984. Truszkowski Marceli, dzierzawca, przez posła Rutowskiego, o odpisanie podatków za rok 1866. i 1867.
1985. Gminy Posadowa i Bartkowa, przez posła Żuka-Skarszewskiego, nżalają się na szacunek katastralny.
1986. Gmina Bujne, przez posła Żuka-Skarszewskiego, w sprawie katastralnej.
1987. Gminy Gródek i Kobyle, przez posła Żuka-Skarszewskiego, w sprawie katastralnej.
1988. Gmina Majscowa, przez posła Pudła, o prawo do wyknpna propinacyi i nielączenia dworn z gminą wiejską.
1989. Gmina Majscowa, przez posła Pudła, upomina się o zabrany jej las.
1990. Gmina Świątkowa Wielka, przez posła Pudła, o uwolnienie od opłaty kominiarzom.
1991. Gmina Świątkowa Wielka, przez posła Pudła o inny termin do wykupna mesznego.
1992. Gmina Świątkowa Wielka, przez posła Pudła, o przyznanie jej prawa do propinacyi.
1993. Gmina Osiek, przez posła Pudła, w sprawie rynkn w tem miasteczku i zabranych przez dwór rustykalnych pustek.

Z tych petycyj odselaia się liczby: 1.930, 1.931, 1.932, 1.933, 1.936, 1.938, 1.939, 1.942, 1.943, 1.944, 1.952, 1.953, 1.954, 1.958, 1.959, 1.962, 1.963, 1.964, 1.965, 1.966, 1.967, 1.968, 1.969, 1.970, 1.971, 1.977, 1.978, 1.979, 1.982, 1.983, 1.984 do Wydziału krajowego; zaś liczby: 1.940, 1.941, 1.972, 1.973, 1.974, 1.975, 1.976 do komisji administracyjnego podziału kraju; nareszcie liczby: 1.985, 1.986 i 1.987 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 10. Marca 1866.

Posiedzenie czterdzieste szóste.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Kulczycki, Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 106, w ciągu posiedzenia 125.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11 $\frac{1}{2}$.

Protokół posiedzenia z dnia 8. Marca odczytany został i przyjęty wraz z poprawką wniesioną przez sekretarza posła Paszkowskiego, zamieszczenia wzmianki o odbytem trzecim czytaniu uchwały co do wniosku x. Stępka w sprawie więzy wikaryuszów.

Odczytano interpellacyę posła hr. Golejowskiego i współpodpisanych do p. Komisarza rządowego, tyczącą się gwałtu popełnionego przez x. Damiana Kustynowicza względem Antoniego Nahorjki we wsi Roztoki. P. Komisarz rządowy oświadcza, że fakta przytoczone znane są Rządowi, że są prawdziwe i że władza prowadzi śledztwo w celu nkarania winy.

Druga interpellacya uczyniona jest od posła Dziewońskiego i współpodpisanych do Marszałka, w sprawie gmin zachodniej Galicyi zagrożonych głodem, które prośby swoje do Sejmu wniosły. — Marszałek odpowiada, że zapytanie zaraz w komisji zapomogi zrobi i odpowiedź ustępnie ndzieli.

Odczytano dwa wnioski złożone do łaski marszałkowskiej posła Żabińskiego:

1. „Upraszam Wysokiego Sejmu, aby raczył ten wniosek poprzeć i wezwać komisję serwitutową, aby mogły przyspieszyć swoje czynności i te załatwić.“

2. „Aby w lasach będących w sporze o tychże posiadanie między gminą a dworem wszelki wyręb drzewa został wzbroniony tak długo, dopóki ten spór nie zostanie załatwiony i właściwym posiadaczom przyznany, przez co uniknie się wszelkich pokrzywdzeń chłopów, którzy potem zamiast lasu pusty zręb dostają; jako też i wszelkim z tego powodu między gminą a dworem wywiązują się spory, — i upraszam o odesłanie tego wniosku do komisji administracyjnej.“

Wnioski te na zapytanie Marszałka są poparte i według życzenia wnioskodawcy odesłane wprost do komisji administracyjnej.

Na żądanie posła Gutowskiego, o przedłużeniu mu urlopu na dni 14, Izba nrłop udziela.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 2.040. włącznie. Z tych 30 do Wydziału krajowego, jedna do komisji administracyjnego podziału kraju, a trzy do komisji katastralnej zaraz przesłanemi zostały. — Według oświadczenia zaś posła Boczkowskiego, prezydującego w komisji petycyjnej, odstąpionemi także zostały w krótkiej drodze komisji administracyjnej petycje: Nr. 1.934. gminy Packowice, Nr. 1.935. Maryi Popielak, Nr. 1.991. gminy Piątkowa Wielka, Nr. 1.950. gmin Zabrzeż, Zarzyce i Czernia, i Nr. 324. gminy miasta Tarnowa, o rewizyę przepisów prowadzenia ksiąg ludności żydowskiej; — do komisji prawniczej Nr. 1.955. gmin Gorliczyna i Grzeska; — do komisji gminnej Nr. 1.961. właściciele większych posiadłości obwodów rzeszowskiego i tarnowskiego.

Z porządku dziennego w imieniu komisji prawniczej, poseł Koczyński wnosi sprawozdanie tejże komisji, co do zmiany ustawy wexlowej, zakończone wnioskiem w dwóch częściach.

Przy rozprawie szczegółowej nad częścią pierwszą poseł Skrzyński Ludwik stawia wniosek, aby nad pierwszym wnioskiem komisji przejść do porządku dziennego. — Poseł Węzyk stawia wniosek ad a): aby po wyrazach „podatek zarobkowy“ zamieścić wyrazy „lub dochodowy“.

Poseł Kapiszewski stawia poprawkę: ad a) brzmieć ma „do zobowiązań wexlowych zdolni są wszyscy ustawą handlową z 17. Grudnia 1862. r. za kupców uznani, dalej stowarzyszenia handlowe i banki, niemniej przemysłowcy, których firma jest protokółowana.“

Poseł Dubs stawia poprawkę: ad a) po wyrazach „ustawy wexlowej z 25. Stycznia 1860.“ dodać wyrazy „o ileby się mógł odnieść do ludu wiejskiego na gruntach dawniej rustykalnych osiadłego i rolnictwem się trudniącego“, resztę tego ustępu opuścić. — Poseł Zyplikiewicz proponuje brzmienie ad a) „ludność wiejska, to jest, posiadacze gruntów niegdyś rustykalnych, nie będą mieli odtąd zdolności wexlowej.“

Na żądanie Izby Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3³/₄.

Następne posiedzenie dnia 12. Marca, — porządek dzienny następujący:

1. Sprawozdanie komisji prawniczej, co do zmiany ustawy wexlowej;
2. wybór członka Wydziału krajowego przez cały Sejm;
3. wybór zastępcy członka Wydziału krajowego przez cały Sejm;
4. wybór zastępcy członka Wydziału krajowego przez posłów z posiadłości większych;
5. sprawozdanie komisji petycyjnej;
6. pierwsze czytanie wniosku posła x. Guszalewicza, o opłatach szkolnych;
7. pierwsze czytanie wniosku posła Szpunara, względem poboru rekrutów;
8. pierwsze czytanie wniosku posła Krawczyka, co do oglądania umarłych;
9. pierwsze czytanie wniosku posła x. Stępka, o małżeństwach rezerwistów wojskowych;
10. pierwsze czytanie wniosku posła Demkowa, o prezentowaniu parochów; i
11. pierwsze czytanie wniosku posła Trochanowskiego, o podatku zarobkowym.

L. Sapicha w. r.

F. Paszkowski w. r.

J. Kulczycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 10. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

1994. Włościanie pogorzelcy ze wsi Babina, przez posła Krawcowa. o zapomogę zwrotną.
1995. Członkowie mniejszości Rady miejskiej w Tarnowie, przez posła Rutowskiego, o wstawienie się do Rządu, aby kontrakt względem oświetlenia gazem miasta Tarnowa aż do ukonstytuowania się nowej Rady miejskiej nie był zatwierdzony.
1996. Rada ogólna Towarzystwa dobroczynności w Krakowie, przez posła Zyblikiewicza, przedkłada wyjaśnienie sprawy co do pobieranej dotąd ze strony Rządu subwencji po 5.424 złr. rocznie i o zabezpieczenie nadal Towarzystwu tejsze subwencji.
1997. Gmina Telacze, przez posła x. Polowego, o zapomogę.
1998. Gmina Telacze, przez posła x. Polowego, o odpisanie podatków.
1999. Gmina Piłatkowce, przez posła x. Pawlikowa, o odpisanie podatków za rok 1866.
2000. Gminy przedmieść brzeżańskich, Adamówka i Siółko, przez posła x. Pawlikowa, o uwolnienie od obowiązku czyszczenia drogi eraryalnej.
2001. Gmina Lachowice podróżne, przez posła hr. Dzieduszyckiego, o pożyczkę i zapomogę.
2002. Gmina Złotniki, przez posła hr. Baworowskiego, o zapomogę.
2003. Gminy Pohrebce i Korszyłów, przez posła x. Morgensterna, o zapłatę za robociznę przy gościńcu brzeżańsko-złoczowskim.
2004. Gmina Pohrebce, przez posła x. Morgensterna, o zapomogę zwrotną.
2005. Hr. Krasiński Piotr, przez posła Alfreda hr. Potockiego, ażeby nie odstępywano od projektu rządowego i pozostawiono urząd powiatowy w Rohatynie.
2006. Gmina Rzepiennik Marciszewski, przez posła Rydzowskiego, o pożyczkę 600 złr. i wstrzymanie wypłaty podatków do Listopada 1866.
2007. Gmina Mikłaszów, przez posła x. Szwedzickiego, o zapomogę.
2008. Gmina Żywiec, przez posła x. Antakiewicza, o utworzenie tamże realnego gimnazjum.
2009. Gmina Nowosielica, przez posła Zaparyniuka, o pożyczkę.
2010. Gmina Stracanka, przez posła Zyblikiewicza, o zasiłek 50 złr. rocznie z funduszu szkolnego lub innego dla tamtejszej szkoły trywialnej.
2011. Gminy Hodów i Józefówka, przez posła x. Polowego, o zapomogę.
2012. Gminy Hodów i Józefówka, przez posła x. Polowego, o zapłatę za robociznę przy gościńcu złoczowsko-brzeżańskim.
2013. Gmina żydowska w Gródku, przez posła x. Trzeszczakowskiego, o pobieranie pożyczki porówno z gminą katolicką z funduszu gminnego.
2014. Gmina Młodów, przez posła Janowskiego, o zapomogę 1.510 złr.
2015. Gmina Wojakowa i właściciel dworskich posiadłości, przez posła Żuka-Skarszewskiego, uzala się na szacunek katastralny.
2016. Gmina Rajbrot i właściciel dworskich posiadłości, przez posła Żuka-Skarszewskiego, uzala się na szacunek katastralny.
2017. Właściciele większych i mniejszych posiadłości w okolicy Kańczugi, przez posła Szumańczowskiego, w sprawie katastralnej.
2018. Gminy Moszków i Szmitków, przez posła Polanowskiego, o odpisanie podatków i w sprawie katastralnej.
2019. Właściciele większych posiadłości i inni mieszkańcy powiatu frysztackiego, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, aby utrzymanie gościńca rzeszowsko-jasielskiego przeszło na fundusz krajowy.
2020. Masiuk Jan z Babina, przez posła Smolkę, o spieszue załatwienie jego sprawy o brak legitymacyi do pobytu w kraju.
2021. Mieszkańcy gminy Szelpaki, przez posła x. Kaczałę, o zapomogę.
2022. Gmina Palczyńce, przez posła x. Kaczałę, o zapomogę.
2023. Gmina Równia, przez posła Laskowskiego, o prawo wykupna mesznego.
2024. Zaremba Franciszek, właściciel dóbr Ziennica i Lipa, przez posła Kozłowskiego, o odpisanie podatków.

2025. Gmina Grodzisko, przez posła Kobylarza, o odpisanie podatków.
 2026. Gmina Grodzisko górne, przez posła Kobylarza, o zapomogę.
 2027. Konstankiewiczowa Julia, wdowa po nauczycieln szkół trywialnych, przez posła x. Ginilewicza, o wsparcie.
 2028. Gmina Batycze, przez posła x. Ginilewicza, o zapomogę.
 2029. Gmina Waniowice, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
 2030. Gmina Kobló stare, przez posła Ławrowskiego, o pożyczkę 942 zlr.
 2031. Gmina Olszanik, przez posła Ławrowskiego, prosi ponownie o zapomogę dla Karola i Joanny Beltów.
 2032. Gmina Dąbrówka, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę lub pożyczkę.
 2033. Gmina Wojutyce, przez posła Ławrowskiego, o pożyczkę w kwocie 4.150 zlr.
 2034. Gmioa Łukawica przez posła Ławrowskiego, o zapomogę 467 zlr.
 2035. Gmina Mrozowice, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
 2036. Gmina Piniany, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
 2037. Gmina Brzegi, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
 2038. Gmina Koniuszki Tuligłowskie, przez posła Horodyskiego, o zapomogę 2.500 zlr.
 2039. Gmina Koniuszki królewskie, przez posła Horodyskiego, o pożyczkę 2.000 zlr.
 2040. Gminy Glinna, Miłoszowice, Podsadki i Siemianówka, przez posła Kowbasiuka, o uwolnienie od opłaty konkurencyjnej do drogi hoszańsko-zimnowodzkiej.
- Z tych liczby: 1.994, 1.997, 1.998, 1.999, 2.001, 2.002, 2.004, 2.006, 2.007, 2.009, 2.011, 2.014, 2.018, 2.021, 2.022, 2.024, 2.025, 2.026, 2.028, 2.029, 2.030, 2.031, 2.032, 2.033, 2.034, 2.035, 2.036, 2.037, 2.038, 2.039 odsełają się do Wydziału krajowego; zaś liczba 2.005 do komisji dla administracyjnego podziału kraju; nareszcie liczby: 2.015, 2.016, 2.017 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 12. Marca 1866.

Posiedzenie czterdzieste siódme.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Kulczycki, Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 121, w ciągu posiedzenia 131.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11³/₄.

Protokół posiedzenia z dnia 10. Marca odczytany został i przyjęty.

Złożonym został do łaski marszałkowskiej wniosek posła Szemelowskiego.:

„Wysoki Sejm uchwali udzielenie miastu Samborowi osobnego statutu, według załączonego projektu; — jednocześnie upraszam o odesłanie wprost wniosku tego do komisji statutowej — bez usprawiedliwienia wniosku i wydrukowania onego z powodu krótkości czasu.“

Izba, zgodnie z życzeniem wnioskodawcy, postanawia odesłanie tego wniosku ze skróceniem formy wprost do komisji statutów miejskich.

Odczytano interpelację posła Borysikiewicza i współpodpisanych, tyczącą się włościan nadgranicznych wsi Szydłowce i innych nad Zbruczem położonych, posiadających grunta w cesarstwie rosyjskim, w sprawie uwolnienia ich od pańszczyzny z tychże gruntów.

Druga interpelacja do p. Komisarza rządowego wniesioną jest przez posła x. Guszalewicza, względem gwałtu, który zająć miał na pogrzebie w Hyukowcach.

P. Komisarz rządowy obiecuje odpowiedź na jednym z bliższych posiedzeń.

Poseł Tarczanowski po ośmiodniowym urlopie usprawiedliwia swoją nieobecność chorobą w piśmie do Marszałka zwróconem.

Odczytano dalszy ciąg petycji do Sejmu wniesionych aż do Nr. 2.099. włącznie.

Z tych 25 do Wydziału krajowego, a 6 do komisji administracyjnego podziału kraju w krótkiej drodze odesłanemi zostały.

Na żądanie posła x. Stempka, Izba uchwała odesłanie wniosku jego, o małżeństwach rezerwistów wojskowych, na porządku dziennym znajdującego się, wprost do komisji administracyjnej.

Petycja Nr. 2.056. miasta Żydaczowa, na żądanie posła x. Kuziemskiego, a Nr. 2.095. p. Bojarskiej Genowefy, na żądanie posła hr. Russockiego, — wprost do Wydziału krajowego odesłane zostaną.

Z porządku dziennego następuje dalszy ciąg rozprawy szczegółowej nad częścią pierwszą wniosku komisji prawnej, co do zmiany ustawy wexlowej.

W głosowaniu nad pierwszą częścią, poseł Skrzyński cofa swój wniosek przejścia do porządku dziennego. — Poseł Zyblikiewicz również cofa swój wniosek. — Uchylonym zostaje wniosek posła Dubsza.

Izba przyjmuje wniosek komisji przez głosowanie osobno nad a) i nad b), z poprawką posła Węzyka w brzmieniu następującem:

„I. Na mocy §. 19. lit. b) statutu krajowego Sejm uchwała wniosek do ustawy następującej:

- a) uchylonem zostaje prawidło podane w art. I. pow. ustawy wexlowej z 25. Stycznia 1850 r. Natomiast wchodzi w moc obowiązująca przepis następujący: Do zobowiązania się wexlowego zdolni są tylko handlujący, przemysłowcy i w ogólności ci, którzy od zawodu swego podatek zarobkowy lub dochodowy opłacają.
- b) Powyższe postanowienie nie ma zastosowania do wexli przed ogłoszeniem niniejszej ustawy wystawionych.“

Do części II. stawia poprawkę poseł Skrzyński:

po słowach: „lub inne znaki“ dodać: „do których to znaków i kreślone po cudzem piśmie litery policzone być mają.“

Poseł Landesberger stawia poprawkę całego brzmienia części II. w trzech częściach a), b), c) następująca:

- „II. a) art. 94. ustawy wexlowej zmienia się w ten sposób, iż oświadczenia wexlowe krzyżykami lub innemi znakami uskutecznione tylko wtedy mają moc wexlową, jeżeli nie tylko krzyżyki lub inne znaki, lecz i same oświadczenie sądownie lub notaryalnie uwierzytelnione zostały.
- b) Dodatkowo do art. 95. ustawy wexlowej postanawia się: iż wexlowe oświadczenie osoby przez pełnomocnika podpisanej ważne wtedy tylko, jeżeli pełnomocnictwo wyraźnie, nie tylko do podpisu, lecz i do samego oświadczenia tegoż wexlowego było udzielone.
- c) Postanowienia niniejsze nie mają zastosowania do wexli przed ogłoszeniem ustawy wydanych.“

Poseł Ławrowski stawia wniosek, zwrócić co do części II. wniosek napowrót do komisji do formalnego traktowania i przedstawienia jak najspieszniej pod rozwagę Sejmu. — Wniosek ten w głosowaniu upada, również jak i poprawka posła Landesbergera.

Izba przyjmuje część drugą wniosku komisji z poprawką posła Skrzyńskiego, którą przyjmuje sprawozdawca w imieniu komisji, w następującem brzmieniu:

„II. Na mocy §. 19. statutu krajowego lit. a) prosić Najjaśniejszego Pana, ażeby przepis zawarty w art. 94. ustawy wexlowej objaśniony był w ten sposób, że oświadczenia wexlowe osób pisma nie świadomych mają jeno wtedy moc wexlową, jeżeli nie tylko krzyżyki lub inne znaki, do których to znaków i kreślone po cudzem piśmie litery policzone być mają, lecz i samo oświadczenie wexlowe sądownie lub notaryalnie były uwierzytelnione. Podobnie wexlowe oświadczenie osoby pisma nieświadomej, a przez pełnomocnika podpisanej ważne wtedy tylko, jeżeli pełnomocnik upoważniony był do tego pełnomocnictwem legalizowanem.“

Wniosek do ustawy w powyższem brzmieniu obu części jest w trzeciem czytaniu zaraz przedsięwziętem również przyjęty.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3ciej.

Następne posiedzenie dnia 13. Marca, — porządek dzienny następujący:

1. Sprawozdanie komisji administracyjnej, o wniosku posła Tarczańskiego, co do wstrzymania egzekucyi podatkowej na podgórzu samborskiem i sanockiem;
2. sprawozdanie komisji budżetowej, o podwodach dla lekarzy;
3. sprawozdanie komisji petycyjnej;
4. wybór członka Wydziału krajowego przez cały Sejm;
5. wybór zastępcy członka Wydziału krajowego przez cały Sejm, i
6. wybór zastępcy członka Wydziału krajowego przez posłów z posiadłości większych.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Hr. L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 12. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2041. Siemianowski Franciszek, w imieniu małoletnich właścicielek Siemiginowa, przez posła Sawczyńskiego, o wstrzymanie egzekucji za podatki.
2042. Gmina Jabłonowa, przez posła Kulczyckiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Bursztynie i o pozostawienie jej w tym powiecie.
2043. Gmina Medynia Głogowska, przez posła Szpunara, o zapomogę 3.600 złr.
2044. Włościanie z Bistoszowy, przez posła Witalisa, o przyspieszenie załatwienia sporu względem gruntów.
2045. Gmina Klęczany, przez posła Ludwika hr. Wodzickiego, o przyłączenie do powiatu bocheńskiego.
2046. Gmina Książowskie, przez posła x. Guszalewicza, o zapomogę 1.000 złr.
2047. Gmina Jasienowice, przez posła x. Guszalewicza, o zapomogę 1.000 złr.
2048. Gmina Janówka, przez posła x. Guszalewicza, o zapomogę 700 złr.
2049. Gminy i dwory powiatu strzyżowskiego, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o przeniesienie kosztów utrzymywania drogi z Krościenka do Rzeszowa na fundusz krajowy.
2050. Gmina miasta Rzeszowa, przez posła Zyblikiewicza, o założenie niższej szkoły realnej z funduszu krajowego.
2051. Gminy Tryńcza, Głogowice, Ubierzyn, Gorzyce, Gniewczyzna i Jagella, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o wstrzymanie wypłaty podatków i rozłożenie tychże na rok następny.
2052. Gmina Podmanasterck, przez posła Kaczkowskiego, o pożyczkę.
2053. X. Kulczycki Grzegorz, pleban w Stronnej, przez posła Kaczkowskiego, o załatwienie sprawy względem pokrycia wydatków kościelnych.
2054. Miasto Żydaczów, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę.
2055. Gmina Czerteż, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę.
2056. Miasto Żydaczów, przez posła x. Kuziemskiego, o uznanie języka ruskiego jako ustawodawczego i odczytanie tej petycji w Sejmie.
2057. Gmina ruska w Kulikowie, przez posła x. Kuziemskiego, o zniesienie powinności osypów.
2058. Gmina Łukawica wyżna, przez posła x. Ustyanowicza, o zapomogę.
2059. Gmina Krzeszów, przez posła x. Antalkiewicza, o uwolnienie od kosztów na drogę obwodową do Suchy wiodącą.
2060. Gmina Kuków, przez posła x. Antalkiewicza, o uwolnienie od kosztów na drogę obwodową suską.
2061. Gminy Ślemień, Kocoń, Kurów i Las, przez posła x. Antalkiewicza, o uwolnienie od kosztów na drogę obwodową suską.
2062. Gminy Ślemień, Lachowice, Las, Kurów, Kocoń, Gilowice i Kuków, przez posła x. Antalkiewicza, użalają się na opłaty notaryalne i żądają przeniesienia tych czynności na urzęda gminne lub powiatowe.
2063. Ławfowscy Wojciech i Marya, przez posła hr. Gołuchowskiego, o wstawienie się do Rządu względem uwolnienia ich syna Karola z niewoli rosyjskiej.
2064. Gmina Staje, przez posła hr. Gołuchowskiego, o oddanie szkoły parafialnej pod nadzór łacińskiego konsystorza we Lwowie.
2065. Artysci: malarze i rzeźbiarze w Krakowie, przez posła hr. Borkowskiego, o przyznanie im prawa głosowania.
2066. Czerwonka Hilary, dzierżawca dóbr Ostrów, przez posła x. Stempka, o odpisanie podatków za r. 1865.
2067. Gmina Ruska wieś, przez posła x. Stempka, o pożyczkę.
2068. Gmina Milcza, przez posła x. Stempka, o pożyczkę i wstrzymanie egzekucji wexlowej.
2069. Gmina Milcza, przez posła x. Stempka, użala się na dwór w Besku o zabranie pastwisk i wzbromienie użytku z lasów.
2070. Chlebowski Jan, przez posła hr. Golejowskiego, o pożyczkę 300 złr.
2071. Mieszkańcy miasta Belza i wsi okolicznych, przez posła Paszkowskiego, o wstawienie się do Rządu w celu potwierdzenia instytucji pod nazwą „Służebniczki Najświętszej Panny Maryi.“

2072. Bogdanowicz Kajetan, właściciel dóbr Widynów, przez posła hr. Golejowskiego, zaprzecza twierdzenia p. Komisarza rządowego w odpowiedź na interpelację Agopsowicza, jakoby rewizya w jego domu była legalną.
2073. Gmina miasta Sambora, przez posła Szemelowskiego, o potrzebie uregulowania tamtejszych stosunków gminnych.
2074. Gmina Lutowska, przez posła Starucha, o zapomogę.
2075. Gmina Bachłowa, przez posła Starucha, o zapomogę 200 złr.
2076. Gmina Dziurdziów, przez posła Starucha, o zapomogę 300 złr.
2077. Gmina Hoczew, przez posła Starucha, o zapomogę 500 złr.
2078. Gmina Huilcze wielkie, przez posła x. Kaczałę, o pożyczkę 385 złr.
2079. Gmina Huilcze małe, przez posła x. Kaczałę, o pożyczkę 495 złr.
2080. Mieszkańce miasteczka Szczurowic, przez posła Stockiego, o pożyczkę 230 złr.
2081. Załęski Gabryel, przez posła Laskowskiego, o przyłączenie dóbr jego Iskań do powiatu przemyskiego, lub sanockiego, albo brzozowskiego, gdyby urząd powiatowy w Birczy nie utrzymał się.
2082. Malczewski Julian, przez posła Hnbickiego, o pożyczkę 1.000 złr.
2083. Malczewski Julian, przez posła Hubickiego, o rozłożenie wypłaty podatków za r. 1865. i 1866. na trzy lata.
2084. Gmina Podszumlańce, przez posła x. Naumowicza, uzala się na nciążliwą konkurencyę do budowy cerkwi w Skomorochach.
2085. Kurowski Antoni, przez posła Dra. Zdunia, o przyspieszenie amortyzacyi 9 sztuk do soltystwa Juszczyzna należących obligacyj rządowych.
2086. Gmina Wołoska wieś, przez posła Zatwarnickiego, o pożyczkę 2.500 złr.
2087. Właściciel dworskich posiadłości i gminy Niegowice, Marszowice i Klęczany, przez posła Ludwika hr. Wodzickiego, o przyłączenie do powiatu bocheńskiego.
2088. Gmina Bajdy, przez posła Pudła, o pozostawienie jej w używaniu pastwisk i przywrócenie użytku z lasów d..orskich.
2089. Nikorowicz Piotr, nauczyciel szkoły trywialnej, przez posła hr. Borkowskiego, o polepszenie dotacyi.
2090. Gmina Dembno, przez posła Hebdę, o ustanowienie tam stałego urzędu kwaterunkowego.
2091. Gmina Rzepiennik Biskupi, przez posła Rydzowskiego, o spiesznią zapomogę.
2092. Mieszczanie miasta Stanisławowa, przez posła Hoppena, o zasuspendowanie tamtejszego burmistrza i rozpisanie nowego wyboru na zastępcę.
2093. Gmina Borszczów, przez posła Zaparyniuka, o wydanie jej indywidualnych arkuszy na grunta przez dwór zabrane.
2094. Gmina miasta Brzeska, przez posła Hebdę, o pozostawienie urzędu powiatowego w Brzesku.
2095. Bojarska Genowefa, wdowa po sekretarzu Wydziału stanowego, przez posła hr. Russockiego, o roczną pensyę dla czwórce córek.
2096. Gmina Dulębka, przez posła Pudła, o komisyę do regulacyi ciężarów gruntowych.
2097. Gmina Radość, przez posła Pudła, o komisyę do regulacyi i odkupu ciężarów gruntowych.
2098. Gminny urząd miasta Brzesko, przez posła Hebdę, o pozostawienie tamże urzędu powiatowego.
2099. Izba notaryalna w Krakowie, przez posła Żuka-Skarszewskiego, przedstawia wnioski do reformy instytucyi notaryalnej.

Z tych liczby: 2.041, 2.043, 2.046, 2.047, 2.048, 2.051, 2.052, 2.054, 2.055, 2.058, 2.066, 2.067, 2.068, 2.070, 2.074, 2.075, 2.076, 2.077, 2.078, 2.079, 2.080, 2.082, 2.083, 2.086, 2.091 odsełają się do Wydziału krajowego; liczby zaś: 2.042, 2.045, 2.081, 2.087, 2.094, 2.099 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 13. Marca 1866.

Posiedzenie czterdzieste ósme.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Kulczycki, Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 107, w ciągu posiedzenia 127.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11 $\frac{1}{2}$.

Protokół posiedzenia z dnia 12. Marca odczytany został i przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 2.138. włącznie. Z tych 24 do Wydziału krajowego, a 5 do komisji podziału administracyjnego kraju w krótkiej drodze odsełają się.

Poseł Boczkowski imieniem komisji petycyjnej oświadcza, że również odesłanemi zostały petycje: Nr. 1.956. gminy Żuraki, Nr. 2.023. gminy Równia i Nr. 2.057. gminy ruskiej miasta Kulikowa, o zniesienie osypów — do komisji administracyjnej; Nr. 1.996. Towarzystwa Dobroczyńności w Krakowie i Nr. 141. dozoru kościoła Panny Maryi w Krakowie, o subwencję — do komisji budżetowej; Nr. 2.065. artystów, malarzy i rzeźbiarzy krakowskich — do Wydziału krajowego; Nr. 2.053. x. Grzegorza Kulczyckiego — do komisji konkurencyjnej.

Odczytano interpelację do Marszałka krajowego, uczynioną przez posła Antoniego Pietruszewicza i współpodpisanych, mieszczącą zapytanie, co do wniosku tegoż posła o języku ruskim w Sejmie, przesłanym do Wydziału krajowego. — Marszałek odpowiada, że w rzeczy tej odniesie się do Wydziału krajowego dla ndzielenia odpowiedzi.

Z porządku dziennego poseł Hubicki wnosi sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie wniosku posła Szymona Tarczanowskiego, aby wstrzymać exekucję zaległych i bieżących podatków, tudzież zwrot zapomogi danej w roku 1847. na podgórze sanockim i samborskim. Komisya administracyjna wnosi przejście do porządku dziennego nad tym wnioskiem.

Przy rozprawie poseł x. Ginilewicz stawia wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Wniosek ten odstąpić Wysokiemu Rządowi do uwzględnienia według możliwości.“

Wniosek posła x. Ginilewicza większością głosów jest przez Izbę przyjęty.

Z porządku dziennego poseł Zyblikiewicz, jako sprawozdawca komisji budżetowej, wnosi w sprawie o podwodach dla lekarzy w podróżach w celach sanitarnych odbywanych, wniosek uchwały w dwóch częściach, następujący:

„1. W podróżach dla szczepienia ospy, tudzież w wypadkach epidemii i zarazy na bydło przedsiębranych, lekarze pobierać mają w myśl rozporządzenia c. k. Namiestnictwa z dnia 9. Marca 1863. L. 13.229. podwoły w naturze zamiast kosztów podróży.

2. Uchwała ta będzie obowiązywać od 1. Kwietnia 1866. r.“

Poseł Gniewosz stawia wniosek, aby nad wnioskiem komisji budżetowej przejść do porządku dziennego.

Izba przechodzi nad wnioskiem komisji budżetowej do porządku dziennego.

Następnie sprawozdawca komisji petycyjnej, poseł Zyblikiewicz, wnosi co do petycji Nr. 1.698. i 1.055. obywateli krakowskich.

Izba uchwała według brzmienia wniosku komisji:

„1. Petycje obywateli krakowskich udziela Sejm Wysokiemu Prezydium c. k. Namiestnictwa z usilnem zaleceniem, aby na kursie pedagogicznym żeńskim w Krakowie przedmioty nadobowiązkowe napowrót wprowadzone były.

2. Dla zwrócenia uwagi Wysokiego Rządu na postępowanie władz szkolnych krakowskich, Sejm podaje pomienione petycje wraz z swoją uchwałą do wiadomości Wysokiego Ministerstwa Stanu.“

Z porządku dziennego przychodzi wybór członka Wydziału krajowego przez cały Sejm.

Posłowie głosują.

Rezultat ogłasza poseł Bocheński. — Na głosujących 87. otrzymał poseł Grocholski głosów 53, poseł hr. Borkowski głosów 33, poseł Hoppen głos 1. — Członkiem Wydziału krajowego obrany został poseł Grocholski.

Następuje z kolei wybór zastępcy członka Wydziału krajowego przez cały Sejm.

Poseł Szeliski ogłasza rezultat. — Na głosujących 85. otrzymał poseł Kabat 44, poseł Gnoiński 41 głosów. Zastępca członka Wydziału obranym jest poseł Kabat.

Nareszcie dokonywa się wybór zastępcy członka Wydziału krajowego z grona posłów większych posiadłości.

Ogłoszenie rezultatu głosowania odłożone do następnego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3ciej, naznaczając następne posiedzenie na dzień 14go Marca, z porządkiem dziennym następującym:

1. sprawozdanie komisji petycyjnej;
2. dalsze sprawozdanie komisji administracyjnej, o środkach przeciw zarazie bydła, i
3. sprawozdanie komisji o statucie dla miasta Lwowa.

L. Sapieha w. r.

F. Paszkowski w. r.

Hr. L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 13. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2100. Gmina Szeptyce, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
2101. Gmina Kornalowice, przez posła hr. Fredrę, o pożyczkę.
2102. Gmina Bystrzyca, przez posła Zakrzewskiego, o przyłączenie jej do powiatu drohobyckiego.
2103. Gmina Supranówka, przez posła x. Kaczałę, o przyłączenie do powiatu skalackiego.
2104. Mieszkańce miasteczka Doliny, obrządku gr. kat., przez posła x. Guszałewicza, protestują przeciw proźbie tamtejszego xiędza obrządku łac. do Ministerstwa wniesionej, względem oddania tamtejszej szkoły pod zarząd kousystorza łacińskiego.
2105. Gmina Turza, przez posła Rydzowskiego, o zapomogę.
2106. Hudyka Jan, włościanin z Dąbrówki, przez posła Witalisa, o załatwienie sporu o grunt przed 19. laty rozpoczętego.
2107. Podraża Paweł, włościanin z Lubaszowy, przez posła Witalisa, o załatwienie w drodze politycznej sporu o grunt rustykalny, trwającego od 55. lat.
2108. Mieszkańce gminy Łukawicy, przez posła Trzecieckiego, uzalają się na nadużycia adnnkta Filipa Jendla.
2109. Eisenbachowa Leopoldyna, właścicielka Pleśny, przez posła Boczkowskiego, o odpisanie zaległych podatków.
2110. Macherowa Serafina, przez posła Ignacego Skrzyńskiego, o odpisanie podatków z Konieczkowsy.
2111. Gmina Stary Jaryczów, przez posła x. Szwedzickiego, o zapomogę.
2112. Gmina Cecowa, przez posła x. Morgensterna, o zapomogę.
2113. Andykowicz Teodor, właściciel realności w Zborowie, przez posła x. Morgensterna, o pożyczkę 150 złr.
2114. Właściciele realności w Zborowie, przez posła x. Morgensterna, o pożyczkę 2.000 złr.
2115. Gmina Zalesie, przez posła Szpunara, o zapomogę.
2116. Gmina Węgliska, przez posła Szpunara, o pożyczkę.
2117. Magistrowie farmacyi w Krakowie, przez posła Lipczyńskiego, z przedstawieniem w przedmiocie używania praw politycznych w gminie krakowskiej.
2118. Gmina Bukowiec, przez posła Starucha, o zapomogę 520 złr.
2119. Gmina Byków, przez posła Krawcowa, o pożyczkę 1.000 złr.
2120. Gmina Tatary, przez posła Krawcowa, o zapomogę.
2121. Gmina Dorozów, przez posła Krawcowa, o prawo do pobierania myta od mostów podług większej taryfy.
2122. Gmina Dorozów, przez posła Krawcowa, o zapomogę.
2123. Gmina Wola Jakubowa, przez posła Krawcowa, o zapomogę.
2124. Właściciele większych posiadłości w powiecie podhajeckim, przez posła Cywińskiego, o odpisanie podatków za r. 1865.
2125. Jaworski Michał, przez posła Smolkę, o zwrócenie mu 30 złr. złożonych do kasy rządowej.
2126. Gmina Pezany i właściciel dworskich posiadłości, przez posła Smolkę, o przyłączenie do powiatu stryjskiego.
2127. Mieszczanie miasta Skole, przez posła Smolkę, w sprawie propinacyi, podatku zarobkowego, młyna własnego, odstawy rekrutów, o dokładne oznaczenie taxy tak zwanych jura stolae, o prawo do wyboru własnego posła na Sejm — i zaprzeczają podaniu proźby o urząd powiatowy.
2128. Gmina Uroż, przez posła Kaczkowskiego, o zapomogę zwrotną.
2129. Gminy Trofanówka, Balińce i Buczaczka, przez posła Agopsowicza, o dochodzenie sprawy postępowania x. Mikołaja Nikorowicza, plebana w Balińcach.
2130. Gmina Błozew górna, przez posła Ławrowskiego, o pożyczkę 1.300 złr.
2131. Gmina Wólcza dolna, przez posła Ławrowskiego, o pożyczkę 1.200 złr.
2132. Gmina Lipie, przez posła Stockiego, o zapomogę.
2133. Gmina Skole, przez posła Kowbasiuka, uzala się na dwór tamtejszy o pokrzywdzenie jej w gruntach.

2134. Gmina Przybyszów, przez posła Łapiczaka, o pożyczkę 600 złr.
2135. Gmina Lubella, przez posła Demkowa, o reasumowanie komisji w sprawie służebnictw lasowych.
2136. Hr. Baworowski Wacław, właściciel dóbr Kołtów z przyległościami i gminy tychże dóbr, przez posła Hubickiego, o przyłączenie gmin Wołków, Werchobuż, Huta Werchobuzka, Opoki i Ruda do powiatu złoczowskiego.
2137. Gmina Pozdziecz, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę.
2138. Gmina Pozdziecz, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o przyłączenie do powiatu przemyskiego.

Z tych liczby: 2.100, 2.101, 2.105, 2.109, 2.110, 2.111, 2.112, 2.113, 2.114, 2.115, 2.116, 2.118, 2.119, 2.120, 2.122, 2.123, 2.124, 2.128, 2.130, 2.131, 2.132, 2.134, 2.137 odsełają się do Wydziału krajowego; liczby zaś: 2.102, 2.103, 2.126, 2.136, 2.138 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 14. Marca 1866.

Posiedzenie czterdzieste dziewiąte.

Obecni : Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze : Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 119, w ciągu posiedzenia 133.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11^{3/4}.

Protokół posiedzenia z dnia 13. Marca odczytany został i przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 2.182. włącznie. Z tych 12 odwołują się wprost do Wydziału krajowego, a 12 do komisji katastralnej. — Izba według życzenia posła Landesbergera odseła zaraz petycję izraelitów rzeszowskich Nr. 2.139. do komisji dla statutów miejskich, i petycję o statut dla miasta Stryja Nr. 2.182. na wniosek posła Zatwarnickiego, do tejże samej komisji.

Marszałek odpowiada na interpelację posła Dziewońskiego z dnia 10. Marca 1866. r., że centralna komisja zapomogi uchwaliła zapytać c. k. naczelnika powiatu podgórskiego, jaki jest rzeczywisty stan gmin w interpelacji wymienionych, i co wypadłoby uczynić dla zapobieżenia ich niedostatkowi.

Odczytano dwa nowe wnioski złożone do łaski marszałkowskiej:

1. Wniosek posła Demkowa, następujący:

„Wysokij Sojm izwołył uchwałyty:

- a) prawa służebnyh hromadskii mająt sia ne hrizmy, tilko wedla postanowienij §§. 5. i 9. cisarskocho patentu z dnia 5. Łypca 1853. i rozporządzenia w. c. k. Namistnyczestwa z dnia 28. Nowembrija 1862. cz. 8.912. pr. hruntom i zemleju witplaczowaty;
- b) pry komisjach mistcewych mająt sia szczo do posidanija takoz knyhy opysania prawyła i fasji Jozefińskii dla pidderżania dotacji hromadskoj uwzhladniaty;
- c) komisji mistcewyi izślidujuszczyi mająt byty złożenyi z politycznoho i sudowoho nriadnyka i oduoho muza dowirja;
- d) protyw izreczeniam znatokiw riczy dozwalaje sia rekurs, i hromadam dozwalaje sia takoz znatokiw riczy z pomeżdu hospodariw na koszt fonda indemnizacyjnoho wyberaty;
- e) pry w. c. k. Namistnyczestwi, jako komisji krajewoj w sprawi służebnyctw, mająt w skład tej komisji wchodyty takoz fachowyi prawnyki z hołosom riszytelnym jako muży dowirja (assessores), dla oborony i podderżania praw hromadskich.

Poneże Wysokij Sojm nze na 22. zasidaniju dnia 16. Sicznia 1866. pryporneczył komisji administracyjnej rozsmotrenije sprawozdania Wydiłu krajewoło w sprawi służebnyctw, to wnoszu, szczo by i wsije wnesenje jako nahlaszczoje widosłano bez pečatania do tojże samej komisji do blyższoho rozsmotrenia i jak najskorszoho sprawozdania jeszcze w sej kadencji sojmowej.“

Wniosek ten z pominięciem formalności do komisji administracyjnej jest odesłany.

2. Wniosek posła Ludwika hr. Wodzickiego, następujący:

„Wysoka Izba raczy uchwalić:

Prosić Najjaśniejszego Pana o przedłużenie terażniejszej kadencyi sejmowej do końca Kwietnia.“

Wnioskodawca żada odesłanie tej rzeczy do Wydziału krajowego, któryby na jednym z najbliższych posiedzeń zdał sprawę i wniosek do uchwały przedstawił. — Poseł Zyblikiewicz stawia wniosek, aby z uchyleniem i tej formalności odesłania do Wydziału jako komisji, Sejm zaraz rzecz tę wziął pod obradę. — Wniosek posła Zyblikiewicza jest więc! szością głosów przyjęty.

Po ukończeniu rozprawy nad przedmiotem, Izba przyjmuje większością głosów wuiosk posła Ludwika hr. Wodzickiego, o prozbę w celu przedłużenia obrad sejmowych.

Posel hr. Fredro zdaje sprawę z rezultatu głosowania w dniu 13. Marca na zastępcę członka Wydziału krajowego z kuryi większych posiadłości. Na głosujących 37., absolutna większość 19. — Posel Ludwik Skrzyński otrzymał 25, obraum został zastęprą członka Wydziału krajowego.

Z porządku dziennego posel Paszkowski wnosi, a Izba uchwała:

Petycę Nr. 1.350., o ubezpieczenie brzegów Sanu, Sejm przesyła Prezydyum c. k. Namiestnictwa z szczególnem zaleceniem wzięcia tego przedmiotu pod ścisłą rozważę.

Co do petycyi Nr. 705.:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby subwencję przez były Rząd wolnego miasta Krakowa teatrowi krakowskiemu zmocy uchwały sejmowej z roku 1844. przyzuaną, w słusznem uznaniu potrzeb i życzeń mieszkańców, teatrowi polskiemu w Krakowie przywrócił, oraz scenę polską od ograniczeń z powodu istnienia uprzywilejowanego teatru niemieckiego uwolnił.

2. Sejm prozbę obywateli miasta Krakowa, o zasilek dla teatru polskiego w Krakowie, przesyła komisyi budżetowej z poleceniem, aby na budżecie funduszków krajowych r. 1866. zamieszczoną została jako zasilek dla tegoż teatru kwota, jaka w obecnym stanie tych funduszków okaże się możebną, — nie przechodzącą sumy 20.000 złp. czyli 5.000 złr. w. a., a wypłacalną półrocznemi ratami. Suma ta jest bezprocentowa i zwrotna wtedy, gdy Wysoki Rząd ze skarbu Państwa teatrowi polskiemu w Krakowie przywróci zasilek, przez Sejm krakowski w r. 1844. mu przyznany, — i z tego powodu poleca się Wydziałowi krajowemu czuwanie nad prawami teatru polskiego do tego ze skarbu Państwa.

Co do petycyi Nr. 1.298. Sejm zaleca łasce Najjaśniejszego Pana Arcybractwo Miłosierdzia i Banku Pobożnego w Krakowie, z prozbą, aby Jego C. K. Apostolska Mość raczył nakazać uwolnienie tej instytucyi dobroczynnej od opłat skarbowych i podatków dochodowych, jakie w słusznosci Swej i miłosierdziu za stosowne uzna.“

Petycę Nr. 1.329. Rady miasta Tarnowa, odstępuje Sejm Prezydyum c. k. Namiestnictwa, z zaleceniem przyspieszenia załatwienia.

Petycę Nr. 245. gminy miasta Wiśnicza, Sejm przesyła Prezydyum c. k. Namiestnictwa z zaleceniem uwzględnienia.

Nad petycyami: Nr. 733. p. Antoniego Sozańkiego i Nr. 1.035. pp. Żuławskiego Achillesa i Franciszka Twardowskiego, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Petycę Nr. 1.208. x. Maryi z hr. Wielopolskich Jabłonowskiej, Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu dla zrobienia stosownych kroków celem zastrzeżenia praw wyborczych, lub proponowania uzupełnienia w tym względzie ustawy.

Petycę Nr. 1.110. przełożonych klasztorów ubogich krakowskich, Sejm przesyła Prezydyum c. k. Namiestnictwa z zaleceniem szczególnem uwzględnienia.

Z kolei posel Kozłowski, jako sprawozdawca komisyi budżetowej, wnosi od tej komisyi, co do petycyi Nr. 1.893. dyrekcji zakładu eiennych we Lwowie:

Ponieważ przedmiot ten nie był na porządku dziennym, Izba zwraca go napowrót do komisyi budżetowej.

Tenże sprawozdawca wnosi w imieniu komisyi petycyjnej, a izba uchwała:

Petycę gminy Hołoska Małego Nr. 1.716. odstępuje Sejm Prezydyum c. k. Namiestnictwa ze szczególnem zaleceniem.

Petycę Magistratu miasta Stanisławowa Nr. 1.324., względem otworzenia czytelnii, odstępuje Sejm odnośnie do uchwały z dnia 20go Stycznia r. b. Prezydyum c. k. Namiestnictwa do przychylnego uwzględnienia.

Nad petycyami: Nr. 696, 731, 956, 957, 1 249, 1.301, 1.303, 1.306, 1.307, 1.341, 1.587, 1.038, 1.846, 1 528, 1.883, 1.876, 1.864, 1.607, 1.618, 1.623, 1.625, 1.624, 1.644, 1.633, 1.677, 1.727, 1.709, 1.732, 1.733, 1.774, 1.775, 1.777, 1.779, 1.783, 1.787, 1.789, 1.797, 510, 412, 327, 1.126, 965, 1.886, 1.500, 1.530, 1.499, 1.498, 1.497, 1.496, 1.494, 1.493, 1.888, 1.887, 1.608, 1.617, 1.634, 1.641, 1.650, 1.652, 1.745, 1.746, 1.747, 1.768, 1.769, 1.799, 1.800, 1.801, 1.805, 1.812, 1.813, 1.258, 1.415, 1.359, 1.416, 1.611, 1.613, 1.616, 1.448, 1.926, 1.924, 1.844, 1.814, 1.989 i 1.957 — gmin: Winiatyńce, Muszkałowce, Nehrybka, Pikulińce, Iwauków, Babińce, Krzywca, Budy, Zabojki, Krościenka, Grynowald, Tylka,

Łęczyna, Podniebyle, Korolówka, Zarszyn, Łukawica, Roztoka, Zawada, Młyńczyska, Kopytowa, Toki, Mytarka, Sadki, Gorzyce, Uście biskupie, Mytarz, Szczawa, Wyrobniki, Wołków, Witowce dolne, Łysagóra, Stary Żmigrod, Opary, Rybczyce, Babińczyki, Trupezany, Dźwiniaczka, Michałówka, Iwanie puste, Germakówka, Iwanie, Bestwina, Chorobrowa, Kotówka, Hermanowice, Olchowce, Michałków, Laskowce, Witkowce, Biłowce, Chroszowa, Dźwinogród, Boryszkowce, Glinnik niemiecki, Nienaszów, Zbłudza, Piotrówka, Szczawa, Poraj, Falszówka, Dyniska, Bilcze, Wróblaczyn i Ruda, Zalesie podwójnie, Leśniówka, Chorhówka, Łubno szlacheckie, Łajsce, Trześniów, Bukow, Głajsce, Zalesie, Lipowica, Jedlicze, Męcinka, Żarnowce, Pitrycze, Bartne podwójnie, Czorsztyn, Hałuszowa, Klaczkowiec, Krośnica, Humniska, Sromowce wyżne i niżne, Bistoszowa, Mielnica i Majscowa; — dalej nad petycyami: żołnierzy abszytowanych z Wierzchniakowiec, Wasyla Romaszeńka, Fedora Sirmana, Jakóba Bojarskiego, Pikuły, Sebastjana Kowalskiego, Michała Górskiego, Kazimierza Potuczka, Jana Potuczka, Jakóba Potuczka, Teodora Kruszelnickiego i Błażeja Kobaka — Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Petycę Nr. 1.073. gminy Zaleszczyki, po nchyleniu wniosku posła x. Kuziemskiego, przejścia do porządku dziennego, odseła Sejm Prezydyum c. k. Namiestnictwa z zaleceniem, by sprawa przez organa bezpartycjalnie, które na tok tejże poprzednio wpływu nie wywierały, rozpoznana i na podstawie sprawdzonego stanu rzeczy załatwioną została. — Odpis petycyi przedłoży Wydział c. k. Ministerstwu stanu, zwracając uwagę na stosunki szkolne w miastach naszych istniejące, a w petycyi wykazane.

Petycę miasta Jarosławia Nr. 1.913, po usunięciu wniosku posła x. Pawlikowa o przejście do porządku dziennego, Sejm odstępuje Prezydyum c. k. Namiestnictwa z szczególnem zaleceniem przychylnego uwzględnienia; — oraz poleca Sejm Wydziałowi krajowemu przesłać odpis tej petycyi c. k. Ministerstwu stanu, i odpowiednio zwrócić uwagę na stosunki szkolne w miastach naszych istniejące a w petycyi wykazane.

Petycę miasta Magierowa Nr. 1.946, po uchyleniu wniosku posła x. Ginilewicza o przejście do porządku dziennego, Sejm odstępuje Prezydyum c. k. Namiestnictwa z zaleceniem uwzględnienia.

Nareszcie petycę 26 mieszkańców miasta Kołomyi Nr. 1.852 Sejm przesyła Prezydyum c. k. Namiestnictwa, z zaleceniem załatwienia spraw w niej poruszonych stosownie do sprawdzonego stanu rzeczy.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3^{1/2}, zapowiadając następne posiedzenie na dzień 15go Marca, z porządkiem dziennym następującym:

1. dalsze sprawozdanie komisji administracyjnej, o środkach przeciw zarazie bydła, i
2. sprawozdanie komisji o statucie dla miasta Lwowa.

L. Sapięha w. r.

F. Paszkowski w. r.

J. Kulczycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 14. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2139. Przełożeni gminy izraelskiej w Rzeszowie, przez posła Landesbergera, protestują przeciw projektowi statutu dla miasta Rzeszowa, przedłożonemu Sejmowi przez gminę miasta Rzeszowa.
2140. Gmina Łopuszna, przez posła Kaczkowskiego, o pożyczkę.
2141. Lochmann Tadeusz, pełnomocnik właściciela dóbr Mikulińce, przez posła hr. Baworowskiego, uskarża się na pobłażanie handlarzom okowity ze strony władz rządowych.
2142. Gmina Dubrawka, przez posła x. Knziemskiego, nskarża się na uszkodzenie w gruntach przez młyn dworski.
2143. Lesyk Antoni, włościanin z Przedrzymich, przez posła x. Szwedzickiego, o pożyczkę 150 złr.
2144. Gmina Siedliska, przez posła x. Szwedzickiego, o zapomogę.
2145. Rada miasta Kołomyi, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o nadanie statutu gminnego, i przedkłada jego projekt.
2146. Klim Semko, z Kudynkowic, przez posła x. Polowego, użala się na zmuszenia go do odrabiania pańszczyzny.
2147. Gmina Pokropiwna, przez posła x. Polowego, o zapomogę.
2148. Gmina Hołodówka, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę.
2149. Gmina Kościelniki, przez posła x. Nehrebeckiego, o pożyczkę 1.500 złr.
2150. Gmina Czaykowice, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę 1.600 złr.
2151. Gmina Jątwięgi, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę.
2152. Gmina Wasylkow, przez posła Borysikiewicza, o przyspieszenie wynagrodzenia za roboczną koło gościńców.
2153. Gmina Wasylkow, przez posła Borysikiewicza, o zwrócenie zabranych gruntów.
2154. Włościanie z Ciekłina, przez posła Pudła, użalają się na zabranie gruntów przez dwór.
2155. Gmina Pagórek, przez posła Pudła, o zesłanie komisji do załatwienia spraw serwitutowych.
2156. Gmina Ciekliu, przez posła Pudła, o przeniesienie prawa propinacyjnego na gminę.
2157. Gmina Niezua, za, przez posła Pudła, o prawo do propinacyi.
2158. Zarzycki Juliusz, nauczyciel szkoły trywialnej, przez posła Hubickiego, użala się na prześladowanie przez x. Gutkowskiego.
2159. Kosińska Józefa, właścicielka posiadłości we wsi Torskie, przez posła hr. Russockiego, o pożyczkę.
2160. Gmina Kalników, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, aby c. k. urzęda w korespondencyach z Rusinami rnskiego używali języka.
2161. Gmina Szelpaki, przez posła x. Kaczalę, o wynagrodzenie za roboczną przy gościńcu.
2162. Gminy Gogołów, przez posła Kobaka, o zapomogę 900 złr. i wstrzymanie egzekucyi za podatki.
2163. Gmina Młyniska, przez posła Sawczyńskiego, ponownie o zapomogę.
2164. Jabkowska Anna, wdowa po wysłużonym żołnierzu i trafikancie, przez posła x. Morgensterna, o zwrócenie przywileju posiadania trafiki i wynagrodzenie straty 20 złr. za tytoń zabrany przez komisarza finansowego.
2165. Przedmieszczanie miasta Jarosławia, przez posła hr. Badeniego, o zapomogę zwrotną.
2166. Rzepińska Joanna i Tyncńska Aniela, przez posła Zyblikiewicza, w sprawie fundacyi ś. p. Szczępana Zaręby-Skrzyńskiego, dla ubogich panien szlacheckich i wiejskich dziewcząt ustanowionej w r. 1805.
2167. Szotański Adam, właściciel dóbr Rzepiennik Biskupi, przez posła Trzecieckiego, użala się na uszczuplenie prawa propinacyjnego przez nowe przepisy rządowe.
2168. Gmina Rychceice, przez posła Krawcowa, o wstrzymanie rozporządzenia rządowego, co do opłat kościelnych przez parafian.
2169. Obywatele miasta Nowego Sącza, przez posła Gutowskiego, o wyjednanie u władz duchownych lepszego zarządu majątku kościelnego, zabezpieczającego od strat.
2170. Gmina Niepla, przez posła Laskowskiego, o zmianę szacunku katastralnego gruntów.

2171. Gminy Łączki, Wójkówka, Wojaszówka i Łęki, przez posła Laskowskiego, o sprawiedliwszy szacunek katastralny.
2172. Gminy Pietrusza Wola, Rzepnik i Oparówki, przez posła Laskowskiego, o sprawiedliwszy szacunek katastralny.
2173. Gmina Szebnie, przez posła Laskowskiego, o sprawiedliwszy szacunek katastralny.
2174. Gmina Zimna Woda, przez posła Laskowskiego, o sprawiedliwszy szacunek katastralny.
2175. Gmina Przybówka, przez posła Laskowskiego, o sprawiedliwszy szacunek katastralny.
2176. Gmina Hankówka, przez posła Laskowskiego, o sprawiedliwszy szacunek katastralny.
2177. Gminy Gorajowice i Kaczorowy, przez posła Laskowskiego, o sprawiedliwszy szacunek katastralny.
2178. Wincenty Petrowicz, właściciel dóbr Przybówka, przez posła Laskowskiego, o sprawiedliwszy szacunek katastralny.
2179. Gminy Ułaszowice i Brzyszczyki, przez posła Laskowskiego, o zmianę szacunku katastralnego.
2180. Gmina Nawsie Kołaczyckie, przez posła Laskowskiego, o zmianę szacunku katastralnego.
2181. Gmina Wysoka, przez posła Laskowskiego, o zmianę szacunku katastralnego.
2182. Gmina miasta Stryja, przez posła Zatwarnickiego, o nadanie statutu dla tego miasta podług przedłożonego projektn.

Z tych liczby: 2.140, 2.143, 2.144, 2.147, 2.148, 2.149, 2.150, 2.151, 2.159, 2.162, 2.163 i 2.165 odsełają się wprost do Wydziału krajowego; zaś liczby: 2.170, 2.171, 2.172, 2.173, 2.174, 2.175, 2.176, 2.177, 2.178, 2.179, 2.180 i 2.181 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 15. Marca 1866.

Posiedzenie pięćdziesiąte.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Kulczycki, Paszkowski i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 92, w ciągu posiedzenia 124.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₂.

Protokół posiedzenia z dnia 14. Marca odczytany został i przyjęty z poprawką wniesioną przez posła Biłousa.

Sekretarz poseł Paszkowski oświadcza, że w protokóle czterdziestego ósmego posiedzenia opuszczoną jest wzmianka, iż na temże posiedzeniu odesłany został bez motywowania wprost do komisji administracyjnej wniosek posła Trochanowskiego o podatku zarobkowym. — Z tego powodu rzecz ta wchodzi do obecnego protokołu.

Poseł Rusiecki otrzymuje urlop na dni 14.

Odczytano dalszy ciąg petycji do Sejmu wniesionych aż do Nr. 2.208. włącznie. Z tych 12 do Wydziału krajowego, a 5 do komisji katastralnej zaraz przesłanemi zostały.

Poseł Boczkowski oznajmia, że przesłanemi zostały również w krótkiej drodze petycje: Nr. 2.117. magistrów farmacyi w Krakowie, do wydziału krajowego; Nr. 2.139. gminy izraelskiej miasta Rzeszowa, Nr. 2.145. Rady miejskiej miasta Kołomyi i 2.182. gminy miasta Stryja do komisji statutów miejskich, zaś Nr. 2,201. komitetu towarzystwa gospodarskiego rolniczego galicyjskiego, do komisji budżetowej.

Z porządku dziennego poseł Agopsowicz wnosi, jako sprawozdawca komisji administracyjnej, dalszy ciąg wniosków o środkach przeciw zarazie bydła, do komisji na posiedzeniu dnia 8go b. m. zwróconych. Po przejściu do rozprawy szczegółowej nad częścią B., jest nad §. 12. tej części głosowanie imienne. Głosowało za utrzymaniem tego paragrafu 59 posłów, przeciw paragrafowi 59, — a zatem przy równości głosów na mocy §. 66. regnaminu, paragraf ten jest odrzucony.

Po tym rezultacie głosowania Marszałek zawiesza posiedzenie w tym celu, aby komisja administracyjna naradzić się mogła.

Po rozpoczęciu na nowo obrad, sprawozdawca poseł Agopsowicz wnosi: „Komisja administracyjna w obec odrzucenia ustępu po B. Nr. 12. nie jest w możności bronięcia ani już przyjętych, ani jeszcze do przyjęcia pozostających części swoich wniosków, i proponuje Wysokiej Izbie wybranie innej komisji, która odebrawszy wszystkie nagromadzone przez komisję administracyjną materiały, przedstawi Wysokiej Izbie swoje sprawozdanie o wniosku posła Agopsowicza, a ewentualnie, gdyby Wysoka Izba z powodu krótkości czasu trwania sesji obecnej, proponowany przez komisję administracyjną wniosek, za nieodpowiedni uznała, nie pozostawałoby komisji, jak Wysokiej Izbie następujący przedłożyć wniosek: „Sejm wzywa Wysoki Rząd, aby w przedmiocie środków od zarazy bydła przedłożenie swoje na najbliższą sesję sejmową wniósł.“

Posel Zybkiewicz proponuje przejście do porządku dziennego.

Posel Kozłowski do wniosku tego stawia dodatek, który jest przyjęty.

Izba przechodzi do porządku dziennego, wyrażając według wniosku posła Kozłowskiego życzenie, aby Rząd istniejące przepisy o zapobieżeniu zarazie na bydło, jak najostrożniej przestrzegać polecił, a zarazem liczbę stacyi kontumacyjnych stosownie do istotnej potrzeby pomnożył.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie trzy kwadranse na trzecią.

Następujące posiedzenie dnia 16. Marca. — Na porządku dziennym będzie ustawa gminna.

Druck und Verlagsanstalt des Reichstages

Verlag des Reichstages

L. Sapięha, w. r.

F. Paszkowski, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 15. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2183. Gminy Dąbrowa, Lisie Jamy i Szczutków, przez posła Janowskiego, o pożyczkę.
2184. X. Papp Leon, w imieniu gminy Brzeźca, przez posła x. Nehrebeckiego, o ustanowienie komisji do udzielania pożyczek dla dotkniętych głodem, a szczególnie dla gminy Brzeźca.
2185. Gmina Roztoki, przez posła Kahata, o pożyczkę.
2186. Miasto Stary Sącz, przez posła Kmietowicza, użala się na uciążliwe opłaty tytułem dodatku drogowego.
2187. Gminy Gilowice, Łękawica, Rychwald, Oczków i Okrajnik, przez posła x. Antalkiewicza, o uwolnienie od płacenia kosztów na drogę międzybrodzką.
2188. Mszanecki Wincenty, właściciel posiadłości we wsi Turze, przez posła Kaczkowskiego, o zapomogę i pożyczkę.
2189. Chwalibogowski Władysław, właściciel dóbr Brzezcie, przez posła Lipczyńskiego, przeciw wysokości katastralnego oszacowania gruntów.
2190. Burski Eustachy, aptekarz, przez posła Łaskowskiego, o ulgę w podatku zarobkowym i dochodowym.
2191. Gmina miasta Żydaczowa, przez posła Rejznera, prosi o usunięcie tamtejszego gr. kat. plebaa x. Łękawskiego.
2192. Gmina Kropiwnik, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę i odpisanie podatków za r. 1866.
2193. Gmina Burkanów, przez posła hr. Baworowskiego, o zapomogę i pożyczkę.
2194. Gmina Jasionów, przez posła x. Stempka, w sprawie katastralnej.
2195. Gmina Paszkówka, przez posła Wężyka, w sprawie katastralnej.
2196. Gmina Benczyn, przez posła Wężyka, w sprawie katastralnej.
2197. Gmina Białokiernica, przez posła x. Fortunę, o pożyczkę.
2198. Gmina Kudobińce, przez posła x. Fortunę, o zapomogę.
2199. Gmina Szczepańcowa, przez posła Pudła, użala się na opieszałość nrzędu powiatowego w Krośnic, w sprawie o pastwiska i grunta z tamtejszym Magistratem, i prosi o wykupno prawa propinacyjnego.
2200. Gmina Potoczyska, przez posła Procaka, użala się na nadużycia przy funkcjach parochialnych x. Bazylego Antoniewicza, i prosi o zmianę nauczyciela w tamtejszej szkole.
2201. Komitet c. k. galic. Towarzystwa gospodarczego, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o ufundowanie dziesięciu stypendyów po 105 złr. z funduszków krajowych dla szkoły rolniczej w Dublanach.
2202. Gmina miasta Halicza, przez posła hr. Gołuchowskiego, o pożyczkę.
2203. Gmina Będzieszyzna, przez posła Hebdę, o zwrócenie pastwisk i gruntów przez dwór zabranych.
2204. Właściciele dworskich posiadłości w w. x. Krakowskim, przez posła Zyblikiewicza, proszą o kreślenie sposobu tworzenia i zarządu funduszu indemnizacyjnego w w. x. Krakowskim, jakoteż przeznaczenia jego.
2205. Włościanie i właściciele realności powiatu chrzanowskiego i krzeszowickiego, przez posła Adama hr. Potockiego, o zmianę praw górniczych.
2206. Gmina Załuż, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę.
2207. Gmina Kulczyce, przez posła Szemclowskiego, o pożyczkę i odpisanie podatków za r. 1866.
2208. Gmina miasta Tuchów, przez posła xięcia Sanguszkę, z przedstawieniem w sprawie katastralnego oszacowania gruntów.

Z tych liczby: 2.183, 2.184, 2.185, 2.188, 2.190, 2.192, 2.193, 2.197, 2.198, 2.202, 2.206, 2.207 odsełają się do Wydziału krajowego; liczby zaś: 2.189, 2.194, 2.195, 2.196, 2.208 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 16. Marca 1866.

Posiedzenie pięćdziesiąte pierwsze.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Kulczycki, Paszkowski i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 110, w ciągu posiedzenia 133.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₂.

Protokół posiedzenia z dnia 15. Marca odczytany został i przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych aż do Nr. 2.242. włącznie. Z tych odesła się 13 do Wydziału krajowego, jedna do komisji dla administracyjnego podziału kraju, a jedna do komisji katastralnej. — Poseł Boczkowski w imieniu komisji petycyjnej oświadcza, że również odesłanymi zostały w krótkiej drodze petycje: Nr. 2.168. gminy Rychcice -- do komisji konkurencji kościelnej; Nr. 2.186. miasta Starego Sącza i Nr. 2.187. gmin: Gilowice, Łękawica, Rychwald, Oczków i Okrajnik — do komisji administracyjnej, a Nr. 195., 313., 343. gminy miasta Krosna, Nr. 312. gminy miasta Dukli, Nr. 314. Jozafata hr. Załuskiego, Nr. 194. właścicieli większych posiadłości obwodu sarnockiego, Nr. 193. gmin powiatu rymanowskiego i Nr. 243. miasta Sanoka — do komisji ednkacyjnej.

Odczytano pismo od Jego Excelencyi Namiestnika z dnia 14. Marca 1866. r., dotyczące się oświadczenia Sejmu bnkowińskiego w przedmiocie uchwały Sejmu galicyjskiego z dnia 15. Stycznia 1866. r., o Towarzystwie kredytowem.

Na życzenie posła Żuka-Skarszewskiego Izba zgadza się na to, aby wniosek tegoż posła, dotyczący się ogłoszeń urzędowych wyłącznie w gazecie urzędowej lwowskiej, bez motywowania do komisji prawniczej odesłanym został.

Poseł Smolka w imieniu Wydziału krajowego odpowiada na interpelację posła x. Pietruszewicza, zrobioną na posiedzeniu dnia 13. Marca, że Wydział krajowy obarczony wielu poszczegółowo wskazanymi czynnościami i sprawami, których załatwienie żadnej nie cierpi zwłoki, nie był w stanie do tego czasu wypracować sprawozdania w przedmiocie tak ważnym, — że wszakże skoro to nastąpi, takowe Wysokiemu Sejmowi przedłożyć nie omieszka.

Z porządku dziennego przychodzi pod obradę Izby nstawa gminna.

Sprawozdawca komisji do ustawy gminnej wyznaczonej, poseł Krzczunowicz, wnosi sprawozdanie, zakończone wnioskiem w dwóch częściach:

I. o uchwalenie trzech załączonych ustaw,

II. o uchwalenie wniosku do uchylenia co do Galicyi ustawy Państwa z dnia 5. Marca 1862. r.

W imieniu mniejszości komisji wnosi poseł Zbyszewski osobne sprawozdanie, zalecając uchwałę Sejmu przedłożony od mniejszości projekt do nstawy.

Następnie imieniem drugiej mniejszości komisji poseł x. Pawlikow przedkłada wniosek tej mniejszości w trzech artykułach, obejmujących oświadczenie się za projektem rządowym, z pominięciem gmin powiatowych.

Za zgodą Izby rozprawa toczy się nad trzema zasadniczymi punktami, wyciągniętymi z tych wniosków. Pierwszy wzięty z wniosku drugiej mniejszości:

„Ustawa gminna ma być na teraz ułożona bez reprezentacyj powiatowych.“

Po wysłuchaniu osmnastu mowców i po uchwaleniu zamknięcia rozprawy nad tym punktem, zapisałi jeszcze dwunastu mowców przystępują według brzmienia §. 48. regulaminu do wyboru mowcy je-

dnego z każdej strony; przemawiają: przeciw Radom powiatowym poseł x. Kaczała, za Radami powiatowymi poseł Smarzewski, — po nich sprawozdawca mniejszości x. Pawlików.

W tem miejscu Komisarz rządowy, zabrawszy głos, oświadcza powody, jakie miał Rząd do przedłożenia Izbie projektu zaprowadzenia Rad powiatowych i jakie ma do życzenia sobie, aby Izba Rady powiatowe uchwaliła.

Następuje głosowanie imienne nad punktem zasadniczym pierwszym. — Odpowiada „Tak“ za Radami powiatowymi 75 posłów, — „Nie“ przeciw Radom powiatowym 55 posłów. — Punkt pierwszy zasadniczy o zaprowadzeniu Rad powiatowych jest przyjęty.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie wpół do piątej.

Następne posiedzenie na dzień 17. Marca o godzinie 10tej rano.

Na porządku dziennym dalszy ciąg rozpraw nad ustawą gminną.

L. Sapieha w. r.

L. Wodzicki w. r.

J. Kulczycki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 16. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2209. Gminy Dębno i Jastew, przez posła hr. Ludwika Wodzickiego, uzalają się na dawanie podwód i postańców dla szpańników.
2210. Pawulski Jan, archiwista Wydziału krajowego, przez posła xięcia Sanguszkę, o wyższą nad normę emeryturę.
2211. Gminy Oryszkowce z Nahorenien, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę.
2212. Gmina Taniawa, przez posła x. Guszałewicza, o pożyczkę.
2213. Gmina Domaradz, przez posła x. Stempka, o pierwszeństwo przy licytacjach na przywóz i tłuczenie kamieni przed innemi konkurentami.
2214. Gminy Krasna, Domaradz, Przysietnica i Golcowa, przez posła x. Stempka, o 5% nagrodę za pobór i dostawianie podatków.
2215. Gminy Huszczanka, Łozówka i Obydówka, przez posła x. Kaczałę, o zapłatę za robociznę przy gościńcu podwołoczysko-tarnopolskim.
2216. Gmina Dobromirka, przez posła x. Kaczałę, o zapłatę za robociznę przy gościńcu powołoczysko-tarnopolskim.
2217. Gmina Dobromirka, przez posła x. Kaczałę, o pożyczkę i zapomogę.
2218. Gmina Domaradz, przez posła x. Stempka, o zapomogę.
2219. Zakon i konwent OO. Franciszkanów w Przemyśle, przez posła Ziembickiego, proszą o wykończenie dwóch wież pozarem dotkniętych, na kościele tegoż konwentu, kosztem funduszu krajowego.
2220. Gmina Machliniec, przez posła Zatwarnickiego, o zapomogę.
2221. Gmina Stronibaby, przez posła Zahorojkę, o pożyczkę.
2222. Gminy Dębno, Jastew, Wola dębińska, Sterkowiec, Biadoliny i Perła, przez posła Szumańcowskiego, przeciw wysokiemu oszacowaniu katastralnemu.
2223. Gmina Jaryczów nowy, przez posła x. Szwedzickiego, o pożyczkę.
2224. Gmina Dniestrzyk dubowy, przez posła Stockiego, o zapomogę.
2225. Stanek Jakób, przez posła Samelсона, uzala się na usunięcie z posady kontrolora przez naczelnika powiatowego w Nowym Targu, Schowala.
2226. Włościanie z Kamionek Wielkich, przez posła Kowbasiuka, o zwrócenie zabranych im przez żyda gruntów.
2227. Baron Felix Konopka, przez posła Rutowskiego, o przydzielenie dóbr jego Wietrzychowice do powiatu dąbrowskiego.
2228. Gmina Rozstajne, przez posła Padła, o prawo do propinacyi.
2229. Gmina Rozstajne, przez posła Padła, o przyspieszenie komisji do regulacji i odkupu służebnictw.
2230. Gmina miasteczka Rymanów, przez posła Zyblikiewicza, o poparcie w Namiestnictwie jej zaalenia przeciw urzędowi powiatowemu, co do zarządu dochodami miejskiemi.
2231. Gmina Terka, przez posła Starucha, o pożyczkę.
2232. Gmina Horodek, przez posła Starucha, o zapomogę.
2233. Tworowska Marya, właścicielka posiadłości w Hołyniu, przez posła Hoppena, o zapomogę.
2234. Gminy Kłodowa i Ujazd, przez posła Kobaka, o prawo do propinacyi.
2235. Miasto Nowy Sącz, przez posła Kmiotowicza, o równonprawienie izraelitów w tem mieście.
2236. Przełożeni gminy Gródek, przez posła Dwolińskiego, uzalają się na uciążliwe opłaty przy funkcjach parochialnych gr. kat. plebanowi x. Harasymowiczowi.
2237. Abszytowani żołnierze z gminy Głębozec, przez posła Andrejczuka, o obdzielenie ich gruntami, ich przodkom przez skarb zabranemi.
2238. Gmina Sokółów, przez posła x. Ustyanowicza, o zapomogę.
2239. Gminy Krasne, Zadzielsko, Ryków i Bachnowate, przez posła Stockiego, o zapomogę i odpisanie podatków, w sprawie zmniejszenia tax sądowych, znizienia ceny soli, zwrócenia lasów, dotacyi dla szkoły, opłat kościelnych, sadzenia tytoniu i postawienia młyna.

2240. Gmina Michnowice, przez posła Stockiego, o zapomogę.

2241. Gmina Wolcze, przez posła Stockiego, o użytek z lasów i młyn kameralnego, i uskarża się na uciążliwe podatki i taxy rządowe.

2242. Gmina Rozstajne, przez posła Pndła, o wyznaczenie terminu do wykupna mesznego.

Z tych liczby: 2.211, 2.212, 2.217, 2.218, 2.220, 2.221, 2.223, 2.224, 2.231, 2.232, 2.233,

2.238 i 2.240 odsełają się do Wydziału krajowego;

zaś liczba: 2.222 do komisji katastralnej.

nareszcie liczba: 2.227 do komisji administracyjnego podziału kraju.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 17. Marca 1866.

Posiedzenie pięćdziesiąte drugie.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: z początku Kuleczycki i Ludwik hr. Wodzicki, następnie także Geringer i Sawczyński.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 103, w ciągu posiedzenia 133.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10¹/₄.

Protokół posiedzenia z dnia 16. Marca odczytany został i przyjęty.

Sekretarz Wodzicki zawiadamia, iż poseł Jaruntowski otrzymał od xięcia Marszałka urlop ośmiodniowy.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Nr. 2.262. włącznie, z których 11 odstąpiono Wydziałowi krajowemu.

Ponieważ sekretarz poseł Paszkowski dla nagłych powodów musiał wyjechać, a sekretarz poseł Grocholski już od dłuższego czasu jest na urlopie, więc Marszałek wzywa Izbę do wyboru dwóch sekretarzy. Wybór dokonywa się natychmiast i poseł Polanowski ogłasza rezultat, według którego głosujących było 75, a sekretarzami obrani są posłowie Sawczyński i Geringer, z których pierwszy otrzymał głosów 72, a drugi 71.

Poczem przystąpiono z porządku dziennego do dalszej rozprawy nad ustawą gminną, a mianowicie co do kwestyi zasadniczej II., ażali każda wieś ma stanowić gminę osobną, lub jak proponuje mniejszość komisji, łączone mają być w drodze ustawodawczej w jedną gminę kilka gromad i obszarów dworskich.

Zabierają głos za wnioskiem mniejszości posłowie: Samelson i Habicki, a przeciw wnioskowi mniejszości posłowie: x. Ginilewicz, Stocki, x. Guszalewicz, Skrzyński Ludwik, x. Łoziński i hr. Gołuchowski.

Następnie zamknięto dyskusję i jako mowcy jeneralni przemawiali: za wnioskiem mniejszości poseł Adam hr. Potocki, a przeciw poseł Zyblikiewicz. — Po obu mowcach jeneralnych zabiera głos Komisarz rządowy, i przedstawiając zapatrywanie Rządu na sprawę przyszłego urządzenia gmin, oświadcza się przeciw wnioskowi mniejszości komisji a za wnioskiem większości.

Sprawozdawca mniejszości poseł Zbyszewski i sprawozdawca większości poseł Krzeczunowicz kończą dyskusję, poczem następuje głosowanie. — Za wnioskiem mniejszości komisji powstaje mniejszość Izby, więc ta zasada upada.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3ciej, zapowiadając następne posiedzenie na Poniedziałek 19. Marca o godzinie 10tej przed południem, i stawiając na porządku dziennym: 1. sprawozdanie komisji budżetowej, o wniosku Wydziału krajowego względem usunięcia wydatków na podwoły z budżetu krajowego, i 2. dalszy ciąg rozprawy nad ustawą gminną.

L. Sapieha w. r.

L. Wodzicki w. r.

Zygmunt Sawczyński w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 17. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2243. Gmina miasta Przemyśla, przez posła Ziembickiego, aby koszary wojskowe na szkoły odstąpione zostały.
2244. Gmina miasta Przemyśla, przez posła Ziembickiego, o przeistoczenie szkoły trywialnej na szkołę główną na koszt gminy.
2245. Gminy Wilkowice, Mikuszowice, Bystra, Mieszna i Bór Wilkowski, przez posła Krawczyka, o utworzenie w Wilkowicach z filialnego kościoła samoistnej parafii.
2246. Reiss Jan, zamieszkały w Gologórach, przez posła hr. Dzieduszyckiego, o zapomogę.
2247. Gmina Serwiry, przez posła hr. Dzieduszyckiego, o pożyczkę.
2248. Baron Hagen, właściciel dóbr Wielkie Oczy, przez posła Kozłowskiego, o oswobodzenie gruntów od danin i ciężarów kościelnych w naturze w myśl patentu z 4. Marca 1849.
2249. Rosnowski Franciszek, właściciel dóbr Tartaków, przez posła Czajkowskiego, prosi aby kapitał 1.000 złr., złożony przez niego na rzecz szkoły w Tartakowie, na ten cel obrócony został.
2250. Gmina Koszlaki, przez posła x. Kaczałę, o zapomogę.
2251. Członkowie gminy Broczków, przez posła Kulezyckiego, o wybudowanie szkoły.
2252. X. Łęzołupski, pleban z Rybnik, przez posła x. Pawlikowa, o zapomogę zwrotną.
2253. Gmina Laszki zawiązane, przez posła hr. Fredrę, o pożyczkę.
2254. Wolna gmina Nikowice, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę 200 złr.
2255. Gmina Nihowice, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę 400 złr.
2256. Gmina Brześciany, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
2257. Gmina Kniehynice, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
2258. Honik Bejrysz, pełnomocnik w dobrach Potok Złoty, przez posła hr. Russockiego, uzala się na przemysłnictwo wódki.
2259. Gmina Dzwiniacz górny, przez posła Starucha, o zapomogę.
2260. Mieszkańce gminy Baliúce, przez posła Biłousa, aby podania z tamąd wniesione do Sejmu były sprawdzone, a podający takowe za oszczerstwo do odpowiedzialności zostali pociągnięci.
2261. Gmina Dobrzany, przez posła x. Ustyanowicza, o pożyczkę.
2262. Kurdwanowski Henryk, oraz gmina Ustrohna, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o wypłacenie mu zatrzymanej dotychczas indemnizacji, której połowę przeznacza na fundusz gminy ustrobrzańskiej.

Z tych liczby: 2.246, 2.247, 2.250, 2.252, 2.253, 2.254, 2.255, 2.256, 2.257, 2.259, 2.261 odsełają się do Wydziału krajowego.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 19. Marca 1866.

Posiedzenie pięćdziesiąte trzecie.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Ludwik hr. Wodzicki, Geringer, Sawczyński i Kulczycki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 98, w ciągu posiedzenia 133.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10¹/₂.

Protokół posiedzenia z dnia 17. Marca 1866. r. odczytany został i przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych od Nr. 2.263. do 2.283. włącznie. Z tych odesłano 9 do Wydziału krajowego, 2 do komisji dla administracyjnego podziału kraju a 1 do komisji katastralnej.

Posel Boczkowski, jako przewodniczący komisji petycyjnej, podaje do wiadomości, że petycye do liczb 2.095., 1.697., 2.210., 2.219. odstąpiono komisji budżetowej, petycye do liczby 2.242. komisji administracyjnej.

Odczytano interpelację posła Kozłowskiego i współpodpisanych do Wydziału krajowego tej treści:

„Czy i z jakich powodów komisya centralna zapomóg odmawia osobom nie należącym do stanu włościańskiego udzielania pożyczek? — jeżeli to odmawianie dzieje się w skutek przewidywanego braku funduszów, czy i jakie środki obmyślił Wydział krajowy, ażeby udział w dobrodziejstwie ustawą z dnia 6. Stycznia 1866. r. wszystkim nieurodzajem dotkniętym, a zapomogi potrzebnym osobom ludności rolniczej zapewniony, uczynić dostępnym wszystkim niedostatkiem dotkniętym osobom bez różnicy stanu?“

Na tę interpelację odpowiada tymczasowo poseł Boczkowski imieniem Wydziału krajowego, że Wydział krajowy postanowił na jednym z najbliższych posiedzeń tej jeszcze kadencji złożyć dokładne sprawozdanie z czynności jnz dotąd w tej sprawie dokonanych, z którem to sprawozdaniem połączona będzie także sprawa w niniejszej interpelacji poruszona.

Odczytano wniosek posła Koczyńskiego, złożony do łaski marszałkowskiej, treści następującej:

„Wysoka Izba raczy uchwalić:

Sejm nzwzględniając świetną przeszłość i starożytne tradycye, a dziś coraz większy upadek stołecznego miasta Krakowa, mając przytem na uwadze łatwość komunikacji za pomocą kolei żelaznych i telegrafów, prosi Najjaśniejszego Pana na podstawie §. 8. statutu krajowego o wydanie postanowienia, że Sejm krajowy galicyjski zbierać się będzie na przyszłość ua przemian raz w głównem mieście Lwowie, drugi raz w stołecznem mieście Krakowie.

Poleca się przeto Wydziałowi krajowemu, by zastanowiwszy się nad urzeczywistnieniem projektu, stosowne poczynił wnioski i takowe ze sprawozdaniem podczas następnej kadencji przedłożył Wysokiemu Sejmowi.“

Zgodnie z życzeniem wnioskodawcy wniosek ten odesłano wprost bez drukowania i uzasadnienia do Wydziału krajowego.

Z porządku dziennego wnosi poseł Zatwarnicki, jako sprawozdawca komisji budżetowej, projekt do uchwały Sejmu o dodatku na podwoły z funduszu krajowego tej treści:

„1. Dodatek podwodowy z funduszu krajowego ustaje na przyszłość z początkiem roku administracyjnego 1866.

2. Wszystkie dotyczące tego dodatku istniejące przepisy znoszą się.“

Posel Gniewosz wnosi, aby wniosek ten odesłać napowrót do komisji budżetowej dla ściślejszego zbadania i wykazania nżycia kwoty oszczędzić się mającej z odmazania w budżecie rubryki na podwoły.

Komisarz rządowy radca dworu Possinger zwraca uwagę na to, że według pierwszego punktu wniosku komisji dodatek podwodowy ustać ma z początkiem roku administracyjnego 1866., zatem ze uchwałą Sejmu, któraby się o ten ustęp wniosku oparła, musiałaby wstecz działać, ponieważ od 1go Stycznia dodatek ten jest buchbalterycznie obrachowany.

Izba uchwała zamknięcie dyskusji. Do głosu zapisani są za wnioskiem komisji posłowie: Zakrzewski, Pietruski, Węzyk, Kozłowski, przeciw wnioskowi posłowie: Koroluk, Zahorajko, Gniewosz, Ławrynowicz. Mowcami jeneralnymi obrano: za wnioskiem posła Pietruskiego, przeciw Zahorajkę.

Wniosek posła Gniewosza upadł, a przyjęto większością wniosek komisji.

Poczem następuje dalszy ciąg rozpraw nad ustawą gminną. Sprawozdawca większości komisji poseł Czajkowski wnosi przyjęcie tytułu ustawy.

Poseł x. Pawlikow przedkłada ze względu na formalną stronę traktowania przedmiotu następujący wniosek: „Nad textem tak ruskim jak i polskim ustawy gminnej mają się toczyć rozprawy i narady i zapadać uchwały.“

Poseł Golejowski wnosi, aby co do tego wniosku przejść do porządku dziennego. — Wniosek posła Golejowskiego zyskał większość; upadł więc wniosek posła x. Pawlikowa.

Dział I. O gminie w ogólności. §. 1. ustawy przyjęto według projektu komisji.

Do §. 2. wnosi poseł x. Pawlikow poprawkę: „Takie połączenie gminy nie może nastąpić przeciw ich woli“. Wniosek ten upada. §. 2. przyjęto podług projektu komisji.

Co do §. 3. wnosi poseł x. Pawlikow, aby zamiast paragrafu tego projektu komisji przyjąć odpowiedni paragraf projektu rządowego. Wniosek ten upadł. — Izba przyjmuje §. 3. według projektu komisji.

§§. 4. i 5. przyjęto podług projektu komisji.

Dział II. o członkach gminy.

§§. 6. i 7. przyjęto podług projektu komisji.

Co do §. 8., a mianowicie do ustępu pierwszego, wnosi poseł Ławrowski, aby po słowach: „prawo obywatelstwa nadała“ — dodać jeszcze słowa: „lub na przyszłość nada“. — Dodatek ten upadł.

Do ustępu trzeciego wnosi poseł x. Ginilewicz dodatek: „Za nadanie obywatelstwa miejskiego może gmina pobierać opłatę nie przenoszącą kwoty 20 złr. w. a.“

Dodatek ten upadł, a Izba przyjęła cały §. 8. podług projektu komisji.

§§. 9., 10. i 11. przyjęto również podług projektu komisji.

Dział III. O reprezentacji gminnej.

Hr. Adam Potocki wnosi, aby Izba obradowała i głosowała nad całymi działami ustawy. Wniosek ten upada.

Poczem przyjęto §§. 12., 13., 14. i 15. podług projektu komisji.

Co do §. 16., a mianowicie ustępu pierwszego, wnosi poseł x. Guszalewicz poprawkę, aby zamiast słów: „przynajmniej szóstą część całej sumy podatków bezpośrednich“ położyć słowa: „czwartą część całej sumy“, a zamiast słów: „niemniej każdy posiadacz wcielonej do gminy majątności ziemskiej i t. d. chociażby wspomnianej ilości podatków w gminie nie opłacał, ma prawo nawet bez wyboru być członkiem rady gminnej“ — położyć słowa: „niemniej posiadacz wcielonej do gminy majątności ziemskiej w tabuli krajowej zapisanej, opłacający najmniej czwartą część całej wspomnianej sumy podatków w gminie do opłaty przypisanych, ma prawo nawet bez wyboru być członkiem rady gminnej.“

Poprawka ta upada.

Również upadła poprawka posła Borysikiewicza do tego samego ustępu, mająca na celu zastąpienie słów: „chocząby wspomnianej ilości podatków nie opłacał“ słowami: „wspomnianą ilość podatków w gminie opłacający“ — po imiennem głosowaniu nad tym przedmiotem. (Głosów 73 było przeciw poprawce, 56 za nią).

Poseł x. Ginilewicz wnosi poprawkę do ostatniego ustępu tego paragrafu tej treści, aby po wyrazie: „zastępywać“ dodać: „Jeżeli zastępca już co do swojej osoby należy do rady gminnej i przez wybór powołany jest także do Wydziału, wtedy przyjąwszy ten wybór, nie może już korzystać z prawa, przeto przy głosowaniu nie może mieć prawa do dwu głosów.“

Poprawka ta upadła.

Cały §. 16. przyjęto podług projektu komisji.

§§. 17. i 18. przyjęto podług projektu komisji.

Przy §. 19. wniósł poseł x. Łoziński dodatek do ustępu pierwszego tej treści, „że wybór naczelnika gminy potrzebuje potwierdzenia monarszego.“

Dodatek ten upadł, a §. 19. przyjęto podług projektu komisji.

Przy §. 20. w ustępie przedostatnim wnosi poseł x. Naumowicz, aby odwoływano się nie „do Wydziału powiatowego“ lecz „do władzy politycznej.“

Poprawka ta upadła, a cały §. 20. przyjęto podług projektu komisji.

§§. 21., 22., 23., 24. i 25 przyjęto również podług tegoż projektu.

Dział IV. o zakresie działania gminy.

Rozdział I. o zakresie działania gminy w ogólności.

Poseł Zyblikiewicz wniósł, aby głosować rozdziałami. Wniosek ten upadł.

§§. 26., 27., 28., 29. aż do 40. włącznie przyjęto podług projektu komisji.

Przy §. 41. poseł x. Pawlikow wnosi, aby w ustępie drugim rozciągnąć nieważność uchwał Rady i do tego wypadku, jeźliby wszyscy radni w gminie będący nie zostali na czas wezwani.

Poprawka ta upada.

Również upadł dodatek tego posła w ustępie trzecim tego paragrafu: „Naczelnik gminy msi zwołać radę „w sprawach własnego jej zakresu działania“ a §. cały przyjęto według projektu komisji.

W §. 42. robi poseł x. Naumowicz poprawkę, aby w ustępie pierwszym zamiast słów: „więcej niż połowa radnych“ położyć słowa „dwie trzecie radnych.“

Poprawka ta upada, a §. ten przyjęto w całości podług projektu komisji.

§§. 43., 44. aż do 49. włącznie przyjęto podług projektu komisji.

Posiedzenie zamknięto o godzinie w pół do trzeciej. Następne posiedzenie wieczorem o god. 6.

Na porządku dziennym dalszy ciąg rozprawy nad ustawą gminną.

L. Sapięha w. r.

L. Wodzicki w. r.

Zygmunt Sawczyński w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 19. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2263. Gmina Wołoszcza, przez posła Krawcowa, o zapomogę.
2264. Gmina Sulatycze, przez posła x. Knziemskiego, o zapomogę.
2265. Gmina Tłuczań oraz posiadłość dworska, przez posła Węzyka, przeciw niesłusznemu oszacowaniu katastralnemu.
2266. Motylowa Marya, włościanka z gminy Rudno, wraz z matką swoją Anną Nowakową, przez posła Adama hr. Potockiego, o uwolnienie Tomasza Motyla od wojska.
2267. Gmina Markowce i właściciel obszarów dworskich, przez posła Hoppena, o przyłączenie do powiatu stanisławowskiego.
2268. Mieszkańce miasta Chrzanowa, przez posła Adama hr. Potockiego, o wybór burmistrza i nowych członków do Rady gminnej, lub pomniejszenie liczby tych członków.
2269. Właściciele zakładów zdrojowych krajowych, przez posła Dietla, co do podatku klasyczo-domowego od budynków zakładowych, o przywilej jak w Czechach i o uwolnienie nowych budynków od podatków na lat 10.
2270. Gmina Podhorce, przez posła Zahorojkę, o pożyczkę lub zapomogę.
2271. Kossecki Stanisław, dzierżawca, przez posła Kozłowskiego, o odpisanie podatków.
2272. Gmina Szczepiatyn, przez posła Demkowa, o pożyczkę.
2273. Uleniecki Józef, właściciel dóbr Wola Baraniecka, przez posła Kozłowskiego, o przyłączenie tej włości do powiatu samborskiego.
2274. Gmina Szandrowiec, przez posła Starucha, o zapomogę.
2275. Czyżewscy Jan i Balbina, właściciele realności „Łan Wybraniecki“ we wsi Przysietnica, przez posła Trzecieckiego, aby przywileje, nadane ich przodkom przez Królów polskich, choć w części utrzymane być mogły.
2276. Siegman Eljazar, dzierżawca propinacyi, w imieniu skarbu buczackiego, przez posła hr. Baworowskiego, o środki zaradcze w celu uchronienia prawa propinacyi od zupełnej zagłady.
2277. Gminy Semenów, Humniska i Małow, przez posła hr. Baworowskiego, o zapomogę.
2278. Właściciele dóbr i gminy byłego ohwodu bocheńskiego i sandeckiego, tudzież gmina miasta Czchiowa, przez posła Smolkę, proponują zmianę duktn gościńca brzesko-sandecckiego, na koszt funduszu krajowego hutować się mającego.
2279. Gmina Kawczykąt, przez posła Smolkę, o zapomogę.
2280. Krzysztofowicz Krzysztof, właściciel dóbr Jarhorowa, przez posła x. Morgensterna, o odpisanie podatków.
2281. Gmina Pielgrzymka, przez posła Pudła, o oddanie jej lasów.
2282. Gmina Pielgrzymka, przez posła Pndła, o prawo wykupna propinacyi.
2283. Gmina Świątkowa mała, przez posła Pudła, o prawo do propinacyi.

Z tych liczby: 2.263, 2.264, 2.270, 2.271, 2.272, 2.274, 2.277, 2.279 i 2.280 odsełają się wprost do Wydziału krajowego;

zaś liczby: 2.267 i 2.273 do komisji dla administracyjnego podziału kraju;

nareszcie liczba: 2.265 do komisji katastralnej.

P r o t o k ó ł

wieczornych obrad sejmowych z dnia 19. Marca 1866.

Posiedzenie pięćdziesiąte czwarte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 104, w ciągu posiedzenia 130.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 6¹/₄.

Protokół posiedzenia rannego odczytany i przyjęty został.

Marszałek oznajmia, że ustęp pod lit. b. §. 17. statutu gminnego dla Krakowa, zaliczający do własnego zakresu gminy także przyznawanie prawa należenia do gminy, spowodował wątpliwość w Ministerstwie co do tłumaczenia. Marszałek jest zdania, a Izba się zgadza, że wyraz: „przyznawania“ ma się odnosić do przypadku, jeżeli ktoś gminę prosi o nadanie przynależności, a gmina o tem nadaniu lub odmówieniu orzekać ma prawo.

Z porządku dziennego poseł Czajkowski ciągnie dalej sprawozdanie o ustawie gminnej.

§§. 50. włącznie do 54. przyjęte.

Przy §. 55. poseł Ławrowski stawia dodatek do pierwszego ustępu następujący: „Naczelnik obowiązany jest zwołać na każde posiedzenie wszystkich radnych“. — Izba przyjmuje ten dodatek do zamieszczenia w końcu §. 41.

§§. 56. — 60. włącznie przyjęte.

Przy §. 61. poseł Zakrzewski żąda wyjaśnienia co do toku spraw, jeżeli orzeczenie gminy ma być przedłożeniem władzy politycznej, czy rekurs ma być rozstrzygniętym przez tęż, czyli przez wyższą władzę. Sprawozdawca objaśnia, że ta sama władza, której orzeczenie Rady gminnej do zatwierdzenia przez przyłożenie wizy podaniem zostało, bez przeszkody i rekurs. który nowe powody i wnioski zawierać zwykł, rozstrzygać ma. — Poczem Izba §. 61. przymuje.

Do §. 62. poseł Ustjanowicz stawia dodatek w słowach: „lub dla fuuduszu zapomogi w gminie“. Izba przyjmuje.

§§. 63. — 79. włącznie przyjęte.

Przy §. 80. poseł x. Guszałewicz wnosi opuszczenie drugiego ustępu. Izba głosuje nad pojedynczemi ustępami i przyjmuje cały paragraf.

§. 81. przyjęty.

Przy §. 82. poseł Borysikiewicz wnosi, aby w miejsce tegoż przyjąć §. 86. projektu rządowego, a poseł x. Naumowicz wnosi dodatek tej treści, „aby Naczelnik utrzymywał ewidencję należących i odbytych prestacyj i w takową członkom gminy wglądać pozwalał.“ Sprawozdawca utrzymuje, że §. 86. przedłożenia rządowego napotkałby w praktyce na wielkie trudności; co do drugiego oświadcza, że podobne postanowienie jest przedmiotem instrukcyi dla zwierzchności gminnej. Poprawka i dodatek przy głosowaniu upadają a paragraf przyjęty.

§§. 83.—90. włącznie przyjęte.

Przy §. 91. poseł Landesberger stawia dodatek, aby po wyrazie „przeznaczonego“ zamieścić słowo „wyłącznie“ a po wyrazie „w jej“ słowa: „niezaprzeczonem i wyłącznem.“ — Sprawozdawca przyjmuje a Izba uchwała zamieszczenie tych słów z opuszczeniem wyrazu „niezaprzeczonem i“ poczem §. 91. przyjęty z tą zmianą.

Przy §. 92. poseł Landesberger żąda opuszczenia wyrazu „dotychczasowej.“ Sprawozdawca się opiera a Izba przyjmuje paragraf niezmiennouy.

§. 93. przyjęty.

Przy §. 94. poseł Dubs stawia poprawkę do pierwszego ustępu tej treści: „Nakładanie dodatków do podatków na członków gminy na cele paragrafem 91. wskazane nastąpić może tylko za przyzwoleniem Rady gminnej. Poseł Landesberger popiera ten wniosek. Poseł Krzeczunowicz żąda, na wypadek przyjęcia wniosku posła Dubs, opuszczenie całego paragrafu. Poseł Landesberger przystępuje do wniosku posła Krzeczunowicza. — Sprawozdawca sprzeciwia się, a Izba przyjmuje paragraf bez zmiany.

Przy §. 95. poseł Borysikiewicz wnosi opuszczenie wyrazów: „lub też z obszarami dworskimi.“ — Zabierają głos posłowie Krzeczunowicz i xiążę Sanguszko, a Krzeczunowicz i Borysikiewicz powtórnie, po czym dyskusya zamknięta i sprawozdawca broni paragrafu podług brzmienia projektu komisji, a Izba przyjmuje paragraf bez zmiany.

Przy §. 96. poseł Hebda stawia poprawkę, aby tytuł in margine brzmiał: „konieczne połączenie.“ — Żądają głosu posłowie Kowbasiuk i Ławrynowicz przeciw temu. Po przemowie posła Kowbasiuka, poseł Ławrynowicz od głosu odstępuje. Sprawozdawca przyjmuje poprawkę posła Hebde, i §. 96. z tak zmienionym przypiskiem przyjęty.

Przy §. 97. poseł Borysikiewicz żąda opuszczenia ustępu drugiego. Sprawozdawca się sprzeciwia, a Izba przyjmuje paragraf bez zmiany.

§§. 98.—109. włącznie przyjęte.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 10¹/₂.

Następujące posiedzenie na dzień 20. Marca o godzinie 10. zrana.

Na porządku dziennym: rozprawy nad ordynacją wyborczą dla gmin i nad ustawą o obszarach dworskich.

L. Sapieha w. r.

Z. Sawczyński w. r.

Geringer w. r.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 20. Marca 1866.

Posiedzenie pięćdziesiąte piąte.

Obecni: Marszałek xiążę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 97, w ciągu posiedzenia 132.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10¹/₄.

Sekretarz poseł Geringer odczytuje protokół wieczornego posiedzenia z dnia 19. Marca. Protokół przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycyj aż do liczby 2.315. włącznie, z tych 14 odesła się wprost do Wydziału krajowego, dwie do komisji dla administracyjnego podziału kraju, a jedna do komisji katastralnej.

Poseł Landesberger wnosi, aby petycja gminy żydowskiej w Samborze Nr. 2.287. odesłaną była wprost do komisji dla statutów miejskich.

Poseł Boczkowski w imieniu Wydziału krajowego odpowiada na interpelację posła Landesbergera: Interpelant myli się, twierdząc, że wniosek Ziemiałkowskiego zamienionym był w uchwałę sejmową, wniosek ten wraz z wielu innymi odesłanym był do Wydziału krajowego bez uchwały, jako wniosek niezalatwiony.

Poseł Landesberger żąda głosu, Marszałek przypomina mu, że podług regulaminu nad interpelacją rozprawy być nie może.

Z porządku dziennego przychodzi dalszy ciąg rozprawy nad ustawą gminną, mianowicie: Ordynacya wyborcza dla gmin.

Sprawozdawca poseł Smarzewski zajmuje miejsce na trybunie.

Przy §. 1. poseł x. Łoziński wnosi poprawkę do lit. b. następującej treści: „pastérze dusz i inni duchowni świeccy wyznań chrześcijańskich w dusz pasterstwie stale ustanowieni“. Poprawka odrzucona; paragraf podług projektu komisji przyjęty.

§. 2. przyjęty bez zmiany.

Przy §. 3. wnosi poseł Krzysztofowicz poprawkę co do stylizacyi lit. b. tego paragrafu, a mianowicie: „Przeciw komu z powodu podejrzenia o zbrodnię zapadła uchwała na śledztwo specjalne aż do ukończenia sprawy“. Poprawka odrzucona.

Poseł Rydzowski powołując się na text niemiecki ustawy z 5. Marca 1862. r. wnosi opuszczenie słowa „podejrzenia“ w lit. b. tegoż paragrafu. — Sprawozdawca zgadza się na tę poprawkę. — §. 3. projektu komisji z poprawką posła Rydzowskiego przyjęty.

§. 4. i następane aż do 14. włącznie przyjęte bez zmiany.

Przy §. 15. poseł x. Pawlikow stawia wniosek, a mianowicie: po §. 14. komisji ma nastąpić §. 15. projektu rządowego, a potem dopiero następuje cały §. 15. (już jako 16.) z opuszczeniem jednak słów: „bez względu na liczbę wyborców w niem głosujących“.

Poseł Dubs stawia wniosek opuszczenia drugiego ustępu §. 15. — Poseł Landesberger zgadza się z poprawką posła Dnbsa, a ewentualnie na przypadek odrzucenia tejże stawia poprawkę do tego ustępu, a mianowicie: „Więcej jak połowa wszystkich radnych powinno być wyznania chrześcijańskiego, tak ażeby:

między 12 radnemi przynajmniej 7,

między 18 radnemi przynajmniej 10,

między 24 radnemi przynajmniej 13,
między 30 radnemi przynajmniej 16,
między 36 radnemi przynajmniej 19

było wyznania chrześcijańskiego.“

Ewentualnie znowu gdyby i ta poprawka odrzuconą była, stawia poseł Landesberger inną, mianowicie:

„Przynajmniej $\frac{2}{3}$ radnych i zastępców powinno być wyznania chrześcijańskiego.“

Po dłuższej dyskusji, w której postowie: hr. L. Wodzicki, Landesberger i Samelson przemawiali przeciwko, a postowie: Ludwik Skrzyński, Szemelowski, x. Naumowicz i xiążę Sanguszeko za wnioskiem komisji, przystąpiono do głosowania.

Co do wniosku posła x. Pawlikowa, większość była wątpliwą. Marszałek zarządził głosowanie imienne. Za wnioskiem oświadczyło się 56 głosów, przeciwko 69, wniosek więc odrzucony. Dalej upadły poprawka posła Dubsa i obydwie poprawki posła Landesbergera, a paragraf ten przyjęto podług projektu komisji.

§§. 16., 17. i 18. przyjęte bez zmiany.

Do §. 19. stawia poseł x. Łoziński poprawkę następującej treści: dodać po słowach „i czterech“: „członków warunki wybieralności posiadających, z których przewodniczący gminy dwóch, a dwóch sami wyborcy wybierają“. — Poprawka ta upada, paragraf podług projektu komisji przyjęty.

§§. od 20. aż do 31. włącznie przyjęte bez zmiany.

Sprawozdawca prostuje myłkę drukarską, zamiast „Dział IV.“ powinno być „Dział II.“

Przy §. 32. poseł x. Ustjanowicz, powołując się na poprzednio przyjętą poprawkę, wnosi dodanie po ostatnim ustępie paragrafu słów: „lub funduszu zapomogi w gminie“.

Komisja zgadza się na ten dodatek, a Izba cały paragraf wraz z poprawką przyjmuje.

§§. 33. i 34. przyjęte bez zmiany.

Przy §. 35. wnosi poseł Landesberger opuszczenie całego ustępu ostatniego. Wniosek upada, paragraf ten podług projektu komisji przyjęty.

Dalsze paragrafy włącznie aż do ostatniego 42. przyjęte bez zmiany według projektu komisji.

Przystąpiono do rozprawy nad czterema artykułami patentu, zaprowadzającego ustawę gminną wraz z ordynacją wyborczą.

Cały patent przyjęty bez zmiany.

Sprawozdawca oświadcza się przeciw bezzwłocznemu trzeciemu czytaniu, za którym się kilka głosów odzywa, z powodu potrzeby wciągnięcia i redakcyjnego uporządkowania przyjętych poprawek.

Pod obradę przychodzi z kolei ustawa o obszarach dworskich.

Tytuł i artykuł zaprowadzający ustawę przyjęte bez zmiany.

Do §. 1. wnosi poseł x. Pawlikow poprawkę, a mianowicie:

„Posiadłość ziemska, niegdyś dominikalna, obecnie do związku gminnego nie należąca, będzie należeć do związku gminnego, jeżeli jej posiadacz w przeciągu 60 dni od ogłoszenia niniejszej ustawy wniesie do politycznej władzy powiatowej życzenie, aby posiadłość jego została do gminy przyłączoną, a gmina zgodzi się z życzeniem jego. Każda taka, od związku gminnego wyłączona posiadłość, stanowi obszar dworski. Tenże musi być dokładnie opisany i na mapie uwidoczonym.“ (Tak jest w projekcie rządowym.)

Poseł Golejowski stawia poprawkę do ostatniego wiersza pierwszego ustępu paragrafu, mianowicie: „została do gminy za zgodą gminy wcielona.“

Poseł x. Pawlikow cofa pierwszą część swojego wniosku i przyłącza się do poprawki posła Golejowskiego. — Izba poprawkę przyjmuje. Druga część wniosku posła x. Pawlikowa upada. — Paragraf podług projektu komisji z poprawką posła Golejowskiego przyjęty.

Sprawozdawca oświadcza się, że w skutek uchwały Izby co do poprawki posła Golejowskiego, początkowe dwa paragrafy tej ustawy inaczej stylizowane a po części przerobione być muszą. Izba zgadza się, aby nad temi paragrafami głosować *salva redactione*, pozostawiając uchwalenie stanowczej redakcyi do trzeciego czytania.

Do §. 3. poseł Ławrowski wnosi dodatek do pierwszej alinei: „i to w nieprzewidzianych ciężarach lub powinnościach od wypadku do wypadku, zaś w zwyczajnych ciężarach lub powinnościach nie na dłuż-

szy czas, jak tylko na przeciąg lat trzech.“ Wniosek upada. Paragraf podług projektu komisji przyjęty.

§. 4. przyjęty bez zmiany.

Zamiast §. 5. projektu komisji wnosi poseł Zakrzewski następującą osnowę tego paragrafu:

„Posiadłość niegdyś dominikalna, obecnie do związku gminnego wcielona, może być z tego związku wyłączoną, jeżeli jej posiadacz w przeciągu dni 60 od ogłoszenia niniejszej ustawy od politycznej władzy powiatowej tego zażąda.

Wyłączenie ze związku gminnego posiadłości niegdyś dominikalnej, która na mocy niniejszej ustawy do gminy wcieloną została, nastąpić może tylko w drodze ustawy krajowej.“

Wniosek ten upada, a Izba przyjmuje paragraf podług projektu komisji.

Następne §§. od 6. włącznie do 20. przyjęte bez zmiany podług projektu komisji.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3.

Następujące posiedzenie jutro dnia 21. Marca o godzinie 10. rano, na porządku dziennym:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o czynnościach w sprawie zapomogi;
2. rozprawa nad ustawą o reprezentacji powiatowej;
3. sprawozdanie komisji administracyjnej o mesznem, i
4. sprawozdanie komisji, o statucie dla miasta Lwowa.

L. Sapięha, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 20. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2284. Gremium notaryuszów lwowskich, przez posła hr. Borkowskiego, o uchwalenie zmian w ustawie notaryalnej z dnia 21. Maja 1855. r.
2285. Gmina Tatarynów, przez posła Ludwika hr. Wodzickiego, o pożyczkę.
2286. Gmina Tolszczów, przez posła x. Guszalewicza, o pożyczkę.
2287. Gmina żydowska w Samborze, przez posła Landesbergera, protestuje przeciw przedłożonemu projektowi statutu dla miasta Sambora.
2288. Gminy Ławrykowiec, Zaradki i Trawotłoki, przez posła x. Stempka, o zapłatę za roboczną przy gościńcu brzeżańsko-złoczowskim, lub o zapomogę.
2289. Gmina Długołaki i kolonia Swierkla, oraz zarząd dóbr religijnych staro-sandeckich, przez posła Kmietowicza, o przydzielenie tych włości do powiatu nowo-sandeckiego.
2290. Gmina Radłowice, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
2291. Gmina Biskowice, przez posła Ławrowskiego, o pożyczkę.
2292. Gmina Tonstogłowy, przez posła x. Fortnę, o pożyczkę.
2293. Gmina Wereszyca, przez posła x. Trzeszczakowskiego, o przydzielenie do powiatu jaworowskiego.
2294. Gmina Miłków, przez posła Janowskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
2295. Gmina Sieniawka, przez posła Janowskiego, o zapomogę.
2296. Gmina Skomorochy stare, przez posła Kulczyckiego, o odpisanie podatków.
2297. Gmina Skomorochy stare, przez posła Kulczyckiego, o znizenie ceny soli.
2298. X. Nikorowicz Mikołaj, pleban w Balińcach, przez posła Biłonsa, o zapomogę zwrotną.
2299. X. Nikorowicz Mikołaj, pleban w Balińcach, przez posła Biłonsa, o zapłacenie za budynki parafialne jego kosztem wystawione.
2300. Gmina Bereska, przez posła Starncha, o zapomogę.
2301. Mieszkańce Obertyna, przez posła Procaka, użalają się na komisję katastralną względem samowolnego zapisania rustykalnych gruntów na własność dominikalną.
2302. Gmina Grab, przez posła Pudła, o przyspieszenie komisji serwitutowej.
2303. Gmina Grab, przez posła Pudła, o prawo do wykupu propinacyi.
2304. Gmina Grab, przez posła Pudła, o nowy termin do wykupna mesznego.
2305. Gmina Jaworze, przez posła Pudła, o nowy termin do wykupna mesznego.
2306. Gmina Ożyna, przez posła Pudła, o prawo do wykupna propinacyi.
2307. Gmina Ożyna, przez posła Pudła, o nowy termin do wykupna mesznego.
2308. Gmina Berehy górne, przez posła Hubickiego, o zapomogę.
2309. Horbaczewski Mikołaj, nanczytel szkoły trywialnej w Przewłoce, przez posła Grocholskiego, o polepszenie dotacyi i o zapomogę na karacyę.
2310. Dobrowolski Tomasz, nanczytel szkoły trywialnej w Toustem, przez posła Grocholskiego, o zapomogę i podwyższenie dotacyi.
2311. Włościanie z Korszyłówki, przez posła Grocholskiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
2312. Gmina Dorofijówka, przez posła Grocholskiego, o zapomogę.
2313. Gmina Prosowec, przez posła Grocholskiego, o zapomogę.
2314. Gmina Rypne, przez posła Demkowa, o spieszne załatwienie sporn o las.
2315. Sołtysi z Tylmanowy, przez posła Żabińskiego, użalają się na odebranie im pastwisk z zarosłami i praw niegdyś przywilejem królewskim nadanych.

Z tych liczby: 2.285, 2.286, 2.290, 2.291, 2.292, 2.294, 2.295, 2.296, 2.298, 2.300, 2.308, 2.311, 2.312, 2.313 odsełają się do Wydziału krajowego; liczby zaś: 2.289 i 2.293 do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju; wreszcie liczba: 2.301 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 21. Marca 1866.

Posiedzenie pięćdziesiąte szóste.

Obecni: Marszałek xiążę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 110, w ciągu posiedzenia 131.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10¹/₂.

Sekretarz poseł Ludwik hr. Wodzicki odczytuje protokół posiedzenia z dnia 20. Marca, który bez uwag przyjęto.

Odczytano dalszy ciąg petycyj wniesionych do Sejmu od liczby 2.316. do liczby 2.340. włącznie, z których 7 odesłano do Wydziału krajowego.

Poseł Kozłowski uzala się na zaleganie druku sprawozdań stenograficznych, i zapytuje bióra sejmowego o powody zwłoki.

Sekretarz Sawczyński odpowiada w imieniu bióra sejmowego, że druki sejmowe oddano pierwotnie drukarni rządowej, która ze wszystkich drukarni lwowskich zarządza największym zasobem materiałów drukarskich i pracowników, a przytem podjęła się drukowania po najtańszych cenach. Jakoż w miesiącu Grudniu rzeczywiście spieszenie wywiązywała się z przyjętego na się obowiązku. Teraz drukarnia zaniedbała się, — bióro sejmowe używało wszystkich środków celem przyspieszenia druku sprawozdań stenograficznych, udawało się kilkakrotnie do dyrekcji drukarni; — cofnięto z tej drukarni a oddano do drukarni stauropigijnej wszystkie druki ruskie, a wszystkie prawie sprawozdania komisyjne drnkują się także w innych drukarniach, tak że tylko sprawozdania stenograficzne pozostały w drukarni rządowej, ale pomimo to i te druki zalegają, ponieważ zarząd drukarni rządowej nie wpływa na większy pospiech w pracy.

Marszałek udaje się do Komisarza rządowego z prośbą, aby Rząd wpłynąć raczył na przyspieszenie druków, powierzonych drukarni rządowej.

Z porządku dziennego zdaje poseł Boczkowski w imieniu Wydziału krajowego sprawę z czynności komisji, zajmującej się zapomogą dotkniętych nieurodzajem.

Po tem sprawozdaniu wnosi Marszałek, ażeby Izba w przeświadczeniu, że kraj w sprawie pożyczki dla głodem dotkniętych zawdzięcza najwięcej Najjaśniejszemu Panu, wybrała delegatów, którzyby na ręce Jego Excelencyi Namiestnika kraju złożyli wyraz podziękowania Jego C. K. Mości.

Izba przyjęła ten wniosek jednomyślnie.

Poseł Skrzyński Ludwik wnosi, aby i Ministrom hr. Belcredem i hr. Larischowi, tudzież szefowi sekcji w Ministerjum Skarbu p. Beckowi, którzy usilnie popierali sprawę pożyczki, wreszcie i delegatowi hr. Włodzimierzowi Borkowskiemu Izba wynurzyła podziękowanie. — Wniosek przyjęto jednomyślnie.

Poseł Bocheński wnosi poprawkę do wniosku xięcia Marszałka, aby xiążę Marszałek sam wybrał delegatów, mających się udać do Jego Excelencyi Namiestnika celem złożenia podziękowania Najjaśniejszemu Panu.

Poprawkę tę Izba przyjęła.

Marszałek wyznacza do tej deputacji Jego Excelencyę x. Metropolitę Litwinowicza, x. Biskupa Manastyrskiego, Jego Excelencyę hr. Gołuchowskiego, Alfreda hr. Potockiego i posłów Kowbasiuka i Demkowa.

Posel Boczkowski odpowiada imieniem Wydziału krajowego na interpelację posła Kozłowskiego w sprawie zapomogi większych właścicieli ziemskich, niedostatkiem dotkniętych, na którą na posiedzeniu z dnia 19. Marca tenże poseł tylko tymczasową dał był odpowiedź.

Poczem poseł Kowbasiuk dziękuje Najjaśniejszemu Panu, Rządowi, Marszałkowi i Wydziałowi krajowemu za przeprowadzenie do skutku pożyczki, i prosi, aby Wydział ze względu na rozpoczynającą się wiosnę przyspieszył niesienie zapomogi cierpiącym niedostatek.

Marszałek odpowiada, że Wydział i komisya głodowa robia w tym względzie co tylko można.

Poczem następuje z porządku dziennego sprawozdanie komisji gminnej o ustawie o reprezentacji powiatowej dla królestwa Galicyi i Lodomerji z wielkiem xięstwem Krakowskiem.

Sprawozdawcą jest poseł Krzeczunowicz.

Ustawa ogłaszająca tę ustawę została całkiem przyjęta podług projektu komisji.

Potem idą z kolei rozprawy nad samą ustawą o reprezentacji powiatowej.

Dział I. O ustanowieniu reprezentacji powiatowej.

§§. 1. do 5. włącznie przyjęto według projektu komisji.

Przy §. 6., ustępie drugim, wnosi poseł Geringer dodatek po słowach: „przedsiębiorstwa przemysłowego“ dodać wyrazy „lub rolniczego“.

Podczas rozprawy oświadcza się Komisarz rządowy w imieniu Rządu przeciw tej poprawce. Poseł Geringer cofa swą poprawkę. §. 6. przyjęto w całości według projektu komisji.

Przy §. 7. wnosi poseł Ławrowski, aby paragraf ten projektu komisji zastąpić §. 8. projektu rządowego.

Posel Adam hr. Potocki wnosi, aby liczbę 36 członków Rady powiatowej w tym paragrafie umieszczoną ograniczyć do 26., a zarazem zapowiada zmianę ustępu e) w §. 8., mającą na celu ograniczenie liczby do 12 maximum.

Komisarz rządowy oświadcza, że ponieważ projekt komisji zgadza się w punktach istotnych z zasadami Rządu, przeto Rząd w punktach podrzędnych nie opiera się przy swem zdaniu, zostawiając je decyzji Wysokiej Izby.

Wniosek posła Ławrowskiego upada. Wniosek posła hr. Potockiego przyjęto, a więc i dotyczący paragraf przyjęto z tą poprawką.

Przy §. 8. brzmi poprawka posła Adama hr. Potockiego: „Liczba członków Rady powiatowej, na jedną grupę przypadająca, nie może nigdy przenosić liczby 12.“

Sprawozdawca prostuje mylkę druku w ustępie a); albowiem po słowach „opłacanych przez trzecie osoby“ powinno jeszcze być „i policzonych przy grupie najwyżej opodatkowanych“.

Posel x. Ginilewicz wnosi poprawkę do ustępu b), aby zamiast „nie dosięga połowy“ umieścić dwu trzecich części kwoty, jaka się okaże z podzielenia ogólnej sumy podatków“ i t. d.

Posel Ławrowski robi przy ustępie e) poprawkę, aby liczba członków na jedną grupę nie przewyższała połowy liczby ogólnej członków rady.

Poprawka posła x. Ginilewicza upadła, również upadła poprawka posła Ławrowskiego.

Cały §. 8. przyjęty jest z poprawką posła Adama hr. Potockiego, co do ustępu e), którą komisya przyjęła za swoją.

Przy §. 9. żąda poseł x. Pawlikow, aby zamiast tego paragrafu komisji przyjąć §. 10. projektu rządowego; — wniosek ten upada, a przyjęto §. 9. podług projektu komisji.

Do §. 10. żąda on, aby do tego paragrafu dodać ustęp drugi §. 11. projektu rządowego; dodatek ten upada, przyjęto więc §. 10. podług projektu komisji.

§ 11. przyjęto według projektu komisji.

Przy §. 12. wnosi poseł Hebda poprawkę, aby zastępca posiadacza większego był tylko właściciel większy, a nie jego sługa.

Posel Ławrowski wnosi, aby §. 12. zupełnie opuścić.

Posel Zakrzewski zapytuje sprawozdawcę, czy wyrazy „jeżeli nie mają w powiecie stałego zamieszkania“ — odnosi się tylko do najwyżej opodatkowanych z kategorii przemysłu i handlu, czy też i do posiadaczy ziemskich.

Komisarz rządowy zwraca uwagę na to, że w tym paragrafie brakuje w ustępie drugim po słowach „kto już do Rady powiatowej należy“ wzmianki o obieralności.

Sprawozdawca odpowiada, że w tekście polskim jest myłka druku, powinno bowiem po słowach „kto już do Rady powiatowej należy“ być: „lub nie jest obieralnym.“

Na żądanie Izby zamknięto dyskusję nad tym punktem.

Sprawozdawca odpowiada posłowi Zakrzewskiemu, że paragraf ten należy tak rozumieć, jak tekst jego opiewa.

Poseł Hebda cofnął swą poprawkę, a paragraf ten w całości z dodatkiem z powodu omyłki druku w tekście polskim opuszczonym, przyjęto, — upadł więc wniosek posła Ławrowskiego.

§§. 13., 14., 15., 16. i 17. przyjęto według projektu komisji.

Przy §. 18. wnosi poseł Ławrowski poprawkę tej treści: „Członkowie reprezentacyi powiatowej mogą żądać wynagrodzenia z funduszków powiatu za wydatki w gotowych pieniądzech z ich urządzeniem połączone“ — potem zostać mają końcowe słowa paragrafu komisji „o sposobie i wysokości tego wynagrodzenia orzeka Rada powiatowa.“ Podczas rozpraw wniesiono i przyjęto zamknięcie dyskusji.

Wniosek posła Ławrowskiego upadł, a przyjęto §. 18. według brzmienia projektu komisji.

§. 19. przyjęto również podług projektu komisji.

Dział II. A.) O zakresie działania reprezentacyi powiatowej.

§§. 20., 21. 22. przyjęte podług projektu komisji.

Przy §. 23. wnosi poseł x. Guszalewicz, aby ustępy drugi i trzeci tego paragrafu opuścić, i że dodatki od podatków bezpośrednich i inne nakłady nad 10% wymagają ustawy krajowej.

Wniosek ten upadł, a §. 23. przyjęto podług projektu komisji.

Do §. 24. wnosi poseł Sfarowiejski, aby wyrazić większy komplet, dodając po słowach „Rada powiatowa“ słowa: „w komplecie $\frac{3}{4}$ członków zebrana.“

Wniosek ten upadł a paragraf przyjęto podług projektu komisji.

§§. 25., 26., 27. i 28. przyjęte podług projektu komisji.

B.) O zakresie działania Wydziału powiatowego.

§§. 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36. i 37. przyjęte podług projektu komisji.

Dział III. O traktowaniu spraw.

§§. 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44. i 45. przyjęto podług projektu komisji.

Przy §. 46. wnosi poseł Henryk Wodzicki, aby liczbę członków Wydziału, potrzebnych do kompletu Rady Wydziału, prócz prezesa ograniczyć do dwu.

Poseł Pawlikow wnosi, aby oprócz prezesa było czterech członków Wydziału potrzebnych do kompletu Rady.

Komisarz rządowy zaleca przyjęcie wniosku komisji, bo Rząd liczbę trzech uważa za minimum.

Wniosek posła Henryka Wodzickiego upadł, również i wniosek posła x. Pawlikowa, a przyjęto paragraf podług projektu komisji.

§ 47. przyjęto również podług tego projektu.

Dział IV. O nadzorze nad reprezentacją powiatową.

§§. 48., 49., 50., 51., 52. i 53. przyjęto podług projektu komisji.

Przy §. 53. zrobił referent poprawkę, aby zmasać w napisie wyrazy „odroczenie lub.“

Poseł x. Ruczka oświadcza, że dla ułatwienia sprawy budżetu, cofa swój wniosek o emeryturę dla Wincentego Pola, tem bardziej, że cel najbliższy osiągnięty jest w drodze prywatnej; sprawę zaś zaopatrywania zasłużonych dla kraju mężów z funduszków krajowych przedłoży tenże poseł innym razem.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie $2\frac{3}{4}$.

Następne posiedzenie we Czwartek dnia 22. Marca.

Porządek dzienny:

Rozprawy nad ordynacją wyborczą powiatową;

sprawozdanie komisji administracyjnej o mesznem, i

sprawozdanie komisji o statucie dla miasta Lwowa.

L. Sapięha, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 21. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2316. Włościanie gminy Mednchy, przez posła Kulczyckiego, o pożyczkę.
2317. Kuła Tomasz, żołnierz wystużony, przez posła Zbyszewskiego, o zadosyćuczynienie względem pobicia go przez adjunkta Papika.
2318. Jakubowski Józef, właściciel dóbr Łopuszka mała i Żaklin, przez posła Zbyszewskiego, o uwolnienie od obowiązku zwrotu danej w r. 1846. dla włościan zapomogi.
2319. Nauczyciele głównej szkoły w Haliczu, przez posła Pawlikowa, o polepszenie dotacyi nauczycielskiej.
2320. Widuch Wawrzeniec i Sroka Jakób, włościanie z Gilowic, przez posła x. Antalkiewicza, uzalają się na zatrzymanie wypłaty za dostarczenie kamienia na gościniec.
2321. Nowosieleccy Józef i Wilhelmina, właściciele posiadłości dworskich w Wojtkowej, przez posła Gniewosza, o odpisanie podatków.
2322. Stefański Władysław, właściciel dóbr Płoki, przez posła Adama hr. Potockiego, uskarża się na wydanie koncesyi w Płokach na wyszynk słodzonych napojów i na upadek propinacyi.
2323. Parafianie obrządku gr. kat. w Stanisławowie, przez posła x. metropolitę Litwinowicza, o utworzenie dyecezyi tegoż obrządku w Stanisławowie.
2324. Gmina Berteszów, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę.
2325. Gmina Majnicz, przez posła Krawcowa, o zapomogę.
2326. Gmina Sapachów, przez posła Andrejczuka, użala się na zabranie jej gruntów i lasu przez skarbu tamtejszy.
2327. Gmina Turaszówka, przez posła Pudła, o zwrócenie pastwiska przez dwór zabranego.
2328. Gmina Podhorce, przez posła Zahorojkę, użala się na tamtejszy komitet do udzielania zapomogi głodowej i żąda aby zapomogę udzielał urząd powiatowy.
2329. Gmina Tylmanowa, przez posła Żabińskiego, użala się na różne pokrzywdzenia ze strony skarbu tamtejszego.
2330. Gmina Tylmanowa, przez posła Żabińskiego, uskarża się na opłatę dodatków na potrzeby kościelne, na wysokie podatki i drogą sól — oraz prosi o prawo do propinacyi i rybołówstwa.
2331. Gmina miasteczka Bohorodczany, przez posła hr. Gołuchowskiego, o zapomogę 2.000 złr. i 700 korcy żyta do spłaty w trzech latach.
2332. Ilnicki Floryan, przez posła Hoppena, o zapomogę.
2333. Gmina Topolnica, przez posła Zyblikiewicza, ponownie o zapomogę.
2334. Gmina Basznia dolna, przez posła Janowskiego, o zapomogę zwrotną.
2335. Gmina Małastów, przez posła Rydzowskiego, o ulgę w podatkach, w robotach przy drogach, zakaz żydom kupowania i arendowania gruntów rustykalnych, o propinacyę i zniesienie szacunku katastralnego.
2336. Gmina Krnżyki, przez posła Szemelowskiego, o pożyczkę i odpisanie podatków.
2337. Gmina Rozłucz, przez posła Stockiego, o uwolnienie od płacenia myta drogowego i mostowego w tejże włości.
2338. Gmina miasta Niemirów, przez posła Polanowskiego, o zmianę ustawy wyborczej.
2339. Gminy Niemirów, Przedmieście, Parypsy, Wróblaczyn i Szczerzec, przez posła Polanowskiego, o zapłatę za dostawę kamienia na gościniec jarosławsko-jaworowski.
2340. Pięściorowski Ryszard, właściciel dóbr Kuźmina, przez posła Kozłowskiego, o odpisanie podatków.

Z tych liczby: 2.316, 2.321, 2.324, 2.325, 2.331, 2.332, 2.340 odsełają się do Wydziału krajowego.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 22. Marca 1866.

Posiedzenie pięćdziesiąte siódme.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapicha.

Sekretarze: Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 108, w ciągu posiedzenia 134.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10¹/₄.

Sekretarz Sawczyński odczytuje protokół posiedzenia poprzedniego, który Izba przyjmuje. Odczytuje również spis petycyj do Sejmu wniesionych aż do L. 2.363. włącznie, z których 7 do Wydziału krajowego, a 5 do komisji administracyjnego podziału kraju się odsełają.

Z porządku dziennego sprawozdawca komisji gminnej poseł Krzeczunowicz czyta sprawozdanie o ordynacji wyborczej do rad powiatowych.

§§. 1. — 9. włącznie przyjęte.

Przy §. 10. poseł §. Pawlików żąda opuszczenia ostatniego orzeczenia w ustępie c), począwszy od słów: „albo też przynajmniej“ i t. d. — Wniosek ten upada, a §. 10. przyjęty bez zmiany.

§§. 11. — 24. włącznie przyjęte.

Przy §. 25. poseł Ławrowski żąda opuszczenia końca paragrafu tego, zaczawszy od słów: „jednakz e komisya“ i t. d. — Wniosek ten upada, a §. 25. bez zmiany przyjęty.

§§. 26. — 29. przyjęte.

Poseł Gnoiński stawia po §. 29. nowy paragraf tej treści: „Jak tylko wybory więcej niż połowy członków Rady powiatowej sprawdzone zostaną, Rada powiatowa uważa się za ukonstytuowaną.“

Izba przyjmuje ten dodatek i upoważnia sprawozdawcę komisji do zamieszczenia w §. 29. dodatku tego.

§§. 30. — 33. włącznie przyjęte.

Sprawozdawca komisji poseł Krzeczunowicz z ogólnego sprawozdania o trzech ustawach o gminie uzasadnia art. II. ustawy wstępnej.

Poseł Hnubicki stawia wniosek, aby dodany został III. artykuł tej treści: „aby Sejm wezwał c. k. Rząd do przedłożenia Sejmowi na najbliższej kadencji projektu ustawy o sędziach pokoju z kompetencją sądu w sprawach niespornych i sporach bagatelnych, tudzież atrybucją sądów policyjnych.“

Względem art. II. ustawy gminnej stawia poseł Borysikiewicz wniosek przejścia do porządku dziennego. Pnsłowie: Zakrzewski, Zbyszewski, Adam hr. Potocki zabierają głos za wnioskiem komisji. Poseł Adam hr. Potocki wnosi odesłanie wniosku posła Hnubickiego do komisji gminnej. — Sprawozdawca poleca Izbie art. II. wniosku komisji i wniosek posła Hnubickiego z poprawką posła Adama hr. Potockiego, co też Izba, odrzuciwszy wniosek przejścia do porządku dziennego, przyjmuje.

Poseł Gniewosz czyta sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Rusieckiego, o mesznem.

Zabierają głos: poseł x. Ruczka przeciw, posłowie x. Naumowicz i x. Ginilewicz za wnioskiem komisji. Również za wnioskiem komisji zabierają głos posłowie: Szpunar, Bielewicz i Rusiecki, — Komisarz rządowy ze względów formalnych przeciw niemu.

Sprawozdawca wniosek komisji Izbie poleca, który, odrzuciwszy wniosek posła x. Ruczki o przejściu do porządku dziennego, Izba przyjmuje.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2 $\frac{1}{4}$, zapowiadając następujące posiedzenie wieczorem o godzinie 6tej. — Na porządku dziennym sprawozdanie komisji o statucie gminnym dla miasta Lwowa.

L. Sapięha w. r.

Z. Sawczyński w. r.

Hr. L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 22. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2341. Merunowicz Teofil, nauczyciel prywatny, przez posła x. Ruczkę, o dopuszczenie go do wykładów uniwersyteckich z prawem publicznego słuchacza bez egzaminu dojrzałości.
2342. Gmina miasta Kołomyi, przez posła Żuka-Skarszewskiego, o poparcie w sprawie zawarowania prawa propinacyjnego.
2343. Gniewosz Stanisław, współwłaściciel dóbr Trzcianiec, Roztoka i Krzywe, przez posła Kabata, o odpisanie podatków za r. 1865., a za półrocze 1866. r. rozłożenie na trzy lata.
2344. Gmina Czukiew, przez posła Gniewosza, o zapomogę zwrotną.
2345. Gmina Peweł, przez posła x. Antalkiewicza, o zapomogę.
2346. Gminy Ślemień i Gilowice, przez posła x. Antalkiewicza, o komisję do uregulowania służebnictw.
2347. Gminy Ślemień, Kurów, Perła i Kocoń, przez posła x. Antalkiewicza, o prawo do propinacji za wynagrodzeniem.
2348. Gmina Jasienica ruska, przez posła Zahorojkę, uskarża się na pokrzywdzenie ze strony skarbu w Kamionce Strumiłowej.
2349. Wisłocki Tomasz, były właściciel dóbr Grabówka, przez posła Laskowskiego, w sprawie wynagrodzenia za powinności urbaryalne i uwolnienie od wojska gospodarzy gruntowych.
2350. Gminy Kotów, Bozownikówka, Sarańczuki i Trościaniec, przez posła Szeliskiego, o przyłączenie do powiatu podhajeckiego.
2351. Gmina Ponikiew, przez posła Kapiszewskiego, o polepszenie dotacji tamtejszego x. wikarego i nauczyciela z funduszu religijnego.
2352. Gminy Styszów, Marcówka i Dąbrówka, przez posła Kapiszewskiego, o uwolnienie od kosztów utrzymywania publicznej drogi z Suchy do Wadowic.
2353. Gmina Uście zielone, przez posła x. Malinowskiego, o wyjednanie u władz, aby już w tym roku rozpoczęto budowę cerkwi w tej włości.
2354. Gmina Manasterzec, przez posła Ławrynowicza, uzala się na zbytne wymagania plebana obrządku gr. kat.
2355. Gmina Wróblak królewski, przez posła x. Stempka, o rozłożenie opłaty podatków.
2356. Gmina Górnego Przedmieścia Starej Soli, przez posła Szemelowskiego, o zapomogę.
2357. Gmina rustykalna Kulczyce, przez posła Szemelowskiego, o pożyczkę.
2358. Właściciele posiadłości dworskich w powiecie krakowieckim, przez posła Koczyńskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Krakowcu.
2359. Gminy powiatu krakowieckiego, przez posła Koczyńskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Krakowcu.
2360. Włościanie z gminy Głuchowice, przez posła x. Szwedzickiego, o pożyczkę.
2361. Gmina miasta Przemyśla, przez posła Ziembickiego, aby nauka języka ruskiego w szkole i zakładach pańskich w Przemyśle nie była obowiązującą.
2362. Gmina Medyka, przez posła Ziembickiego, o przydzielenie do powiatu przemyskiego.
2363. Gmina Morszyn oraz właściciel dworskich posiadłości Franciszek Smolka, o przydzielenie tej włości do powiatu stryjskiego.

Z tych liczby: 2.343, 2.344, 2.345, 2.355, 2.356, 2.357, 2.360 przydzielają się do Wydziału krajowego;

liczby zaś: 2.350, 2.358, 2.359, 2.362, 2.363 do komisji dla sprawy administracyjnego powiatu kraju.

Protokół

wieczornych obrad sejmowych z dnia 22. Marca 1866.

Posiedzenie pięćdziesiąte ósme.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 104, w ciągu posiedzenia 128.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 6 $\frac{1}{2}$.

Protokół, odczytany przez sekretarza posła Geringera, przyjęty.

Marszałek zawiadamia Izbę, iż deputacja sejmowa, wysłana stosownie do uchwały z dnia wczorajszego, przyjęta była dzisiaj o godzinie 4tej po południu. Namiestnik oświadczył w odpowiedzi, że wyraz wdzięczności Sejmowi natychmiast Najjaśniejszemu Panu przesłanym będzie.

Z porządku dziennego przychodzi pod obrady statut gminny dla miasta Lwowa.

Sprawozdawca poseł Guoiński zajmuje miejsce na trybunie.

Przy debacie ogólnej poseł Zbyszewski stawia wniosek głosowania całemi rozdziałami, a nie pojedynczemi paragrafami, z powodu krótkości czasu, jaki Izbie do obrad pozostaje.

Poseł Dubs odczytuje sprawozdanie mniejszości, zastrzegając sobie głos przy debacie specjalnej, do paragrafów sprawozdaniem mniejszości objętych.

Debata ogólna zamknięta; sprawozdawca zgadza się na wniosek posła Zbyszewskiego, który zostaje przyjęty.

Przy rozprawie specjalnej tytuł przyjęty.

Poseł Koczyński stawia wniosek, aby głosowanie nad patentem zaprowadzającym odłożyć na koniec, skoro już poprzednio statut uchwalonym będzie. Wniosek ten przyjęto.

Część pierwsza przyjęta bez zmiany.

Przy części drugiej, do §. 22. poseł x. Guszalewicz wnosi dodatek, a mianowicie: po słowach „oddała“ aby było: „w skutek udowodnionego przewinienia w ich urzędowaniu“.

Dalej wnosi tenże poseł x. Guszalewicz poprawkę do §. 27., aby po słowie „kolatury“ dodać „i obowiązków z temi prawami połączonych“.

Poseł x. Szwedzicki wnosi, aby w §. 32. było po słowie „polski“ dodane „i ruski“. Po wysłuchaniu dwóch mowców Izba zażądała zamknięcia dyskusji nad tym paragrafem. Zapisanych było jeszcze trzech mowców, dwóch przeciw a jeden za projektem komisji. Marszałek wezwał mowców zapisanych przeciwko wnioskowi komisji do obrania mowcy jeneralnego. Za wnioskiem komisji przemawia jedyny mowca zapisany poseł Szemelowski, ze strony przeciwnej obrano posła x. Kaczałę.

Przy głosowaniu upadły obydwa wnioski x. Guszalewicza. Izba odrzuciła także poprawkę x. Szwedzickiego. Cała więc część II. przyjęta podług wniosku komisji.

W części III. wstęp (§. 33.) przyjęto bez zmiany.

W rozdziale pierwszym przy §. 41. robi sprawozdawca uwagę, że ustęp czwarty tego paragrafu powinien być umieszczony na końcu tego paragrafu.

Przy §. 34. poseł Dubs wnosi uchylene ostatniej części pierwszego ustępu, poczynając od słów: „a to z 80 chrześcian“ i t. d.

Poseł Gniewosz wnosi zamiast §. 50. projektu komisji, następujące brzmienie tego paragrafu: „Nieprzyjęcie wyboru z ważnych tylko powodów nastąpić może. — Ocenienie tych powodów należy do Rady miejskiej. Kto wzbrania się pełnić obowiązki radnego, lub sprawować urzędu wyborem nadanego,

nie będąc od tego uwolnionym, podpada karze pieniężnej, którą Rada miejska aż do wysokości 200 złr. w. a. wymierzyć może.“ W razie przyjęcia tego wniosku, poseł Gniewosz zapowiada poprawki do kilku następnych paragrafów.

Poseł hrabia Gołuchowski wnosi poprawkę do §. 34., a mianowicie, aby pierwszy ustęp tego paragrafu brzmiał: „Rada miejska składa się ze 100 członków (radnych miejskich), z których przynajmniej 67 powinno być wyznania chrześcijańskiego.“

Poseł Samelson wnosi opuszczenie alinei drugiej §. 56.

Pan Komisarz rządowy robi zastrzeżenie co do §. 64., i sądzi właściwem, aby pod względem wypadków, w których burmistrz, jego zastępca lub rady miejski z urzędu złożonym lub suspendowanym być winien, przyjąć orzeczenie zawarte w §. 35. ustawy gminnej. P. Komisarz rządowy oświadcza ze stanowiska urzędowego, iż różnicę zapatrywania się Wysokiego Rządu, z zasadą §. 64. projektu komisji objętą, jako zasadniczą uważać musi.

Dalej robi p. Komisarz rządowy uwagę, że lit. a) w §. 44. jest tylko powtórzeniem tego, co już zawiera lit. d) §. 39., że więc powtórzenie to jest niepotrzebnem, i jeden lub drugi z obydwóch zwyż wymienionych ustępów bez szkody całej ustawy opuszczonym być może.

Sprawozdawca ze względu na oświadczenie p. Komisarza rządowego, wnosi w imieniu komisji, aby §. 64. zastąpić innym, w duchu §. 35. ustawy gminnej zredegować się mającym.

Przy głosowaniu upadają z kolei wszystkie postawione wnioski i poprawki, a cały rozdział przyjęty wraz z odmianą §. 64. przez sprawozdawcę wniesioną.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 9¹/₂.

Następujące posiedzenie jntro 23. Marca o godzinie 11tej.

Na porządku dziennym dalszy ciąg rozprawy nad statutem dla miasta Lwowa; — sprawozdanie komisji, o ustanowie dla służby krajowej, — i sprawozdanie Wydziału krajowego, o zmianach statutu krajowego i sejmowej ordynacyi wyborczej.

L. Sapięha , w. r.

L. Wodzięki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 23. Marca 1866.

Posiedzenie pięćdziesiąte dziewiąte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 100, w ciągu posiedzenia 130.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11¹/₄.

Protokół posiedzenia wieczornego z dnia 22. Marca odczytany i przyjęty został.

Odczytano dalszy ciąg petycyj od liczby 2.364. do 2.377. Z tych 7 odesłano do Wydziału krajowego, jedną do komisji katastralnej, a jedną do komisji dla sprawy administracyjnego podziału kraju.

Poseł Boczkowski podaje w imieniu komisji petycyjnej do wiadomości Izby, że petycje do liczb 2.328., 2.334., 2.336. i 2.338. odstąpiono wprost Wydziałowi krajowemu; a liczby 2.309., 2.310. i 2.319. komisji edukacyjnej.

Sekretarz Sawczyński odczytuje wniosek, złożony do łaski marszałkowskiej przez posła hr. Badeniego, tej treści:

„Wysoka Izba raczy uchwalić:

Statut osobny dla miasta Jarosławia.“

Wnioskodawca wnosi, aby ten wniosek odesłano wprost do komisji dla statutów miejskich bez dalszego motywowania i drnkowania.

Izba ten wniosek przyjęła.

Tenże sekretarz odczytał interpelację JW. Komisarza rządowego, złożoną przez posła Żuka-Skarzewskiego i współpodpisanych, w liczbie przeszło 50, tycząca się ogłoszenia obwieszczeń urzędowych, sądowych i t. p. tylko w jednym dzienniku polskim na kraj cały.

Komisarz rządowy zapowiada na to odpowiedź na jednym z następujących posiedzeń.

Z porządku dziennego podaje poseł Gnoiński jako referent komisji dla statutów miejskich dalszą sprawę z projektu statutu dla miasta Lwowa.

Rozdział drugi. O Magistracie i innych urzędach gminnych przyjęto podług projektu komisji.

Część IV. Zakres działania reprezentacji i urzędów gminy.

Rozdział pierwszy. Zakres działania Rady miejskiej.

Przy tym rozdziale robi Komisarz rządowy co do §. 71. uwagę, aby w myśl art. XII. ustawy z roku 1862. przyjąć jako punkt treści następującej: Rada miejska jest w sprawach gminy organem uchwalającym i nadzorującym. Władza wykonawcza jej nie służy.

Sprawozdawca przyjmuje tę uwagę za swój wniosek, a Izba zgadza się także na przyjęcie tej uwagi.

Przy §. 78., ustępie ostatnim, zwraca Komisarz rządowy uwagę na to, że uchwała Rady co do zmian statutu gminnego, przez Sejm zatwierdzona nie wystarcza, zatem że to może się tylko stać na mocy ustawy.

Sprawozdawca zgadza się na tę uwagę, a Izba przyjmuje ją także.

Przy §. 84. zwraca Komisarz rządowy uwagę na sprzeczność zachodzącą między tym paragrafem a §. 116., projektowanego przez komisję statutu, co do o s t a t e c z n e g o rozstrzygnięcia przez Radę wszystkich zażaleń w sprawach zakresu jej działania. Sprawozdawca proponuje w celu usunięcia tej sprzeczności opuszczenie wyrazu „ostatecznie“, co i Izba przyjęła.

Po §. 85. prosi Komisarz rządowy o uwzględnienie §. 32. ogólnej ustawy gminnej z opuszczeniem ustępu, gdzie są kary zagrożone.

Izba przyjęła ten paragraf, poczem przyjęła także cały rozdział z wymienionemi poprawkami i dodatkami.

Rozdział II. Zakres działania burmistrza.

Przy tym rozdziale prosi Komisarz rządowy przy §. 76. o uwzględnienie §. 55. ogólnej ustawy gminnej.

Sprawozdawca zgadza się na to, a Izba także przyjęła tę uwagę.

Również prosi Komisarz rządowy, aby po §. 101. przyjąć jako osobny paragraf §. 58. ustawy gminnej. Sprawozdawca przyjmuje tę uwagę za swoją, a Izba zgadza się na przyjęcie tego osobnego paragrafu, poczem przyjęła z powyższemi poprawkami cały rozdział.

Rozdział III. Zakres działania Magistratu.

Przy §. 103. tego rozdziału prosi Komisarz rządowy o umieszczenie jako ustęp trzeci §. 103. statutu krakowskiego, według którego Magistrat jest pierwszą instancją polityczną miasta.

Referent uważa tę uwagę za słuszną i przyjmuje ją za swoją. Izba przyjmuje ten dodatek.

Przy §. 105. robi Komisarz rządowy uwagę, aby w ustępie pierwszym po wyrazie „wykonywa“ zamieścić wyrazy „odpowiednio ustawom i przepisom“, w końcu zaś ustępu dodać słowa „o ile takie sprawy nie są przekazane organom rządowym“.

Referent zgadza się na to, a Izba przyjmuje te dodatki, poczem cały rozdział przyjęła z temi dodatkami.

Część V. Stosunek gminy do władz krajowych i do władz administracyjnych Państwa.

Referent wnosi, aby §. 113. projektu umieścić przed §. 112. tak, żeby pierwszy następował bezpośrednio po napisie „B. w sprawach poruczonych“.

Izba przyjmuje tę zmianę.

Cały rozdział przyjęto podług projektu komisji.

Część VI. Postanowienia dotyczące różnych społeczności religijnych w ogóle, a izraelskiej w szczególności.

Posel Dubs popiera w imieniu mniejszości komisji wniosek, aby §§. 118., 119., 120., 121., 122., 123., 124., 125. i 126. były opuszczone.

Posel Landesberger stawia na wypadek, gdyby się wniosek mniejszości nie utrzymał, wniosek do §. 118.; drugi do §§. 119. i 120. także ewentualnie; a trzeci ewentualnie do §§. 121., 122. i 123., przy §§. 124., 125. i 126. popiera opuszczenie.

Wniosek do §. 118. brzmi: Majątek miasta Lwowa jest własnością gminy lwowskiej. — Z dochodów tego majątku mają być wydatki na cele wspólne gminy pokryte. O ile zaś dochody te na cele wyłącznie chrześcijańskie wyznaczono, lub dotychczas wyłącznie użyte były, o tyle ten stosunek i na dal pozostać ma.

Do §§. 119. i 120.: Przy zawiadywaniu spraw specjalnych ludności chrześcijańskiej, jako to: pod a) i b) §. 91. ustawy gminnej zawartych, izraelicy członkowie Rady miejskiej udziału mieć nie mają, lecz nad temi sprawami tylko chrześcijańscy radni głosować, obradować i uchwalać mogą. Do ważności uchwał Rady gminnej w sprawach tego rodzaju potrzebną jest obecność więcej niż połowy chrześcijańskich członków Rady i bezwzględna większość głosów tychże członków.

Trzeci wniosek ewentualny: „Zamiast §§. 121., 122. i 123. przyjąć §. 92. ustawy gminnej.“

Posel Wężyk prosi sprawozdawcę o wyjaśnienie, czy ustawa gmienna nadaje tytuł prawny jakiegokolwiek własności, tndzież: czy mamy prawo orzekania o własności jako sąd, czy do tego mamy kompetencję?

Sprawozdawca oświadcza, że nie jest kompetentnym do dawania na to odpowiedzi, i daje tylko niektóre historyczne wyjaśnienia sprawy majątku gminy lwowskiej.

Wniosek mniejszości upadł, wniosek posła Landesbergera do §. 118. także upadł, również upadła i reszta wniosków tegoż posła.

Cały rozdział został przyjęty podług projektu większości komisji.

Postanowienia przemijające:

Rozdział ten przyjęty podług projektu.

Poczem przystąpiono do obrad nad ustawą ogłaszającą ten statut lwowski. Ustawa ta przyjęta podług projektu komisji.

Marszałek zawieszają posiedzenie na trzy kwadranse.

Po rozpoczęciu posiedzenia na nowo, z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji dla spraw Wydziału krajowego o ustanowie służby krajowej. Sprawozdawcą jest poseł Rydzowski.

Poseł Henryk Wodzicki wnosi pod względem formalnego traktowania sprawy, aby wyjątkowo przyjęć ten projekt en bloc bez czytania, nie stanowiąc przez to precedencji.

Jego Excelencya hr. Gołuchowski wnosi poprawkę, aby tę ustanowę przyjęło prowizorycznie, na co się zgadza hr. Henryk Wodzicki.

Wniosek hr. Wodzickiego upadł, a hr. Gołuchowski cofnął swój wniosek.

Izba uchwała, aby głosowanie nad ustawą odbywało się rozdziałami.

Oddział I. przyjęty podług projektu.

Do §. 4. ustęp I. robi poseł x. Kuziemski dodatek, aby między kwalifikacjami kandydatów umieścić także znajomość języków polskiego, ruskiego i niemieckiego. Poseł Ławrowski wnosi poprawkę do §. 5. ustęp I. w następującej stylizacji:

„Ci, którzy za zbrodnię, za czyn, wykroczenie lub przestępstwo stanowiący“ i t. d.

Poseł Łoziński wnosi, aby w §. 7. zupełnie opuścić drugi ustęp.

Poseł Pietruski stawia na wypadek przyjęcia poprawki posła Ławrowskiego, poprawkę następującą:

„Ci, którzy za czyn, zbrodnię, wykroczenie lub przestępstwo stanowiący z chciwości zysku wynikły, lub publiczną obyczajność naruszający pod śledztwem zostają, albo od winy dla niedostateczności dowodu uwolnieni, albo nakoniec winnymi uznani zostali, równie jak i ci, którzy w ogóle winnymi uznani zostali czynu, zbrodnię stanowiącego.“

Poseł Koczyński wnosi do ustępu pierwszego §. 4. następującą poprawkę: Uwolnienie od warunku skończonych szkół prawnych może mieć miejsce przy kandydatach, którzy pracami literackimi, lub uzyskanym stopniem akademickim dali dowody wyższego uzdolnienia. Uwolnienie takie jednak zależy od uchwały Wydziału krajowego.

Komisarz rządowy oświadcza, że jakkolwiek nie ma nic przeciw §. 5., ale zalecałby poprawkę posła Pietruskiego.

Poprawka posła x. Łozińskiego upadła; również poprawka posła Koczyńskiego i dodatek posła x. Kuziemskiego. Wniosek posła Ławrowskiego upadł; poczem cofa wniosek swój poseł Pietruski.

Cały oddział przyjęty podług projektu komisji.

Oddział III. O obowiązkach służby, przyjęto podług projektu komisji.

Poseł Kraiński wnosi do §. 37. następującą poprawkę: aby po §. 34. umieścić nowy paragraf, ustęp zaś §. 37. opuścić.

Wniosek ten brzmi:

„We wszystkich kategoriach urzędników krajowych, co do płacy podzielonych na klasy, Wydział krajowy ma prawo urzędnika II. i III. klasy, liczącego 15 lat z zadowoleniem Wydziału krajowego pełnionej służby, któryby w ciągu tegoż czasu z niższej na posadę o wyższej płacy posunięty nie został, posunąć w klasę bezpośrednio wyższą, nareszcie po dalszych 10 latach, w klasie II. odbytej gorliwej służby w klasę I., chociażby etatem objęte posady pierwszej, a względnie drugiej klasy obsadzone były.“

Po dłuższej z zadowoleniem pełnionej służbie, może Wydział krajowy wyznaczyć urzędnikom pierwszej klasy roczny osobisty dodatek do płacy aż do wysokości 200 złr., który przy wymiarze emerytury policzony będzie do stałej płacy.“

Wniosek ten upadł.

Oddział V. O skutkach wynikających z zachowania się niezgodnego z obowiązkami służby i o postępowaniu w takich razach.

Cały oddział przyjęty podług projektu komisji. — Sprawozdawca zwrócił uwagę, że po §. 52. mylnie oznaczono następujący §. jako 54., gdyż nie opuszczone żadnego paragrafu w druku, tylko mylnie liczbowano, zatem od 54. począwszy liczba paragrafu mniejsza o jeden.

Oddział VI. O ustaniu stosunku służbowego, przyjęto podług projektu komisji, również i oddział VII. zamknięcie służby.

Sprawozdawca robi uwagę, że w allegacie pod *F.* (przepisy względem utrzymania list służbowych urzędników i sług krajowych) §. 6. powinien być 7. — 7. zaś 6., tudzież że w §. 8. zamiast „naznaczyć nienagannosc” powinno być „oznaczyć nagannosc.”

Allegat *G.* Przepisy względem kosztów przesiedlenia, przyjęto podług projektu komisji.

Allegat *H.* Prawidła względem dyet i t. d., przyjęte w całości z poprawionemi poprzednio przez sprawozdawcę myłkami druku.

Od formalności czytania trzeciego uwolniła Izba sprawozdawcę. Poczem w trzecim czytaniu Izba przyjęła ustawowę.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 5tej.

Następne posiedzenie o godzinie 10. z rana dnia 24. Marca.

Porządek dzienny następnego posiedzenia następujący :

Sprawozdanie Wydziału krajowego o zmianach statutu krajowego i sejmowej ordynacyi wyborczej ;

sprawozdanie komisji o zabezpieczeniu budynków kościelnych i szkolnych od ognia ;

sprawozdanie komisji administracyjnej o stosunkach kolei żelaznej w kraju ;

sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Kowbasiuka względem „jura stolae“ ; i

sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku x. Stempka co do małżeństw rezerwistów.

L. Sapieha w. r.

Z. Sawczyński w. r.

Hr. L. Wodzicki w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 23. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2364. Gmina Uherce Zapłatyńskie, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
2365. Gmina Trawotłoki, przez posła x. Polowego, o zapomogę.
2366. Gminy Jajkowice i Żyrawka, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę.
2367. Smiałek Franciszek, były nauczyciel szkoły trywialnej w Jazowsku, przez posła Kmietowicza, nskarża się względem pokrzywdzenia go wyrokiem c. k. namiestniczej komisji w Krakowie.
2368. Nauczyciele szkół trywialnych okręgu stryjskiego, przez posła Sawczyńskiego, o polepszenie dotacyi nauczycieli i zabezpieczenie utrzymania wdów.
2369. Magistrat miasta Jasła, przez posła Grocholskiego, o przydzielenie różnych gmin do powiatu jasielskiego.
2370. Gmina Zawadka, przez posła Trzecieckiego, przeciw wysokiemu oszacowaniu gruntów.
2371. Mieszczanie miasta Stanisławowa, przez swego pełnomocnika Preyera, przez posła Krzysztołowicza, w sprawie nałożonego na gminę datku konkurencyjnego na drogę bursztyńsko-halicko-sielecko-czortkowską.
2372. Gmina Borchów, przez posła Janowskiego, o pożyczkę.
2373. Eliazewiczowa Anna, wdowa po oficjaliście, przez posła x. Pawlikowa, o zapomogę.
2374. Gmina Mogiła, przez posła Szumańczowskiego, o uwolnienie jej od płacenia kwoty 650 złr. za wystawienie tamy na Wiśle i o zwrócenie takiej samej kwoty już zapłaconej.
2375. Niewiadomski Gracyan, dzierżawca dóbr Stuposiany górne, przez posła Boczkowskiego, o odpisanie dwuletniego podatku z tej włości.
2376. Mieszkańce przedmieścia Futury w miasteczku Oleszyce, przez posła hr. Gołuchowskiego, o pożyczkę 1.000 złr.
2377. Włościanie z gminy Podhajezyki, przez posła x. Kuryłowicza, oskarżają plebana obrządku łac. w Janowie, powiecie trembowelskim, względem niezachowywania obwieszczonej rzymskiej konkordyi.
- Z tych liczby: 2.364, 2.365, 2.366, 2.372, 2.373, 2.375, 2.376 odseła się do Wydziału krajowego;
- liczba zaś: 2.370 do komisji katastralnej;
- wreszcie liczba, 2.369 do komisji dla spraw administracyjnego podziału kraju.
-

Protokół

obrad sejmowych z dnia 24. Marca 1866.

Posiedzenie sześćdziesiąte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 104, w ciągu posiedzenia 129.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10 $\frac{1}{2}$.

Sekretarz poseł Sawczyński odczytuje protokół posiedzenia z dnia 23. Marca 1866. — Protokół przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycyj od liczby 2.378. do 2.395. włącznie. Z tych odesłano wprost do Wydziału krajowego 12.

Poseł hr. Golejowski prosi, aby petycja gminy Harasymowa odesłaną została do c. k. Namiestnictwa, na co Izba się zgadza.

Poseł hr. Golejowski złożył interpelację do c. k. Komisarza rządowego względem ukończenia rachunków i wypłaty należności gminom z powodu budowy drogi sielecko-zaleszczyckiej, tudzież względem przedłożenia inspektorom tej drogi rachunków. Po przeczytaniu tej interpelacji, Komisarz rządowy objaśnia, że dla różnych przeszkód rachunki dopiero teraz ukończone zostały; że władza obwodowa otrzymała nakaz wypłacenia gminom dwóch trzecich części należności; tudzież że zaraz będzie wydanem rozporządzenie, aby władza obwodowa inspektorom rachunków udzieliła.

Z porządku dziennego przystępuje poseł Smolka do odczytania sprawozdania Wydziału krajowego o zmiany statutu krajowego i sejmowej ordynacji wyborczej. Poseł x. Kuziemski wnosi, aby tę rzecz odesłać do komisji gminnej. Wniosek ten upada.

Poseł Smolka odczytuje sprawozdanie, i z kolei projekt do ustawy pierwszej, której art. 1. względem powołania biskupa krakowskiego do Sejmu jednogłośnie przez obecnych 129 posłów przyjęty, a do artykułu drugiego, względem powołania do Sejmu administratora dyecezyi, mającego godność biskupią, poseł x. Szwedzicki stawia poprawkę tej treści, aby opuścić słowa „jeżeli ma godność biskupią“, a wyrazić „administrator dyecezyi in spiritualibus“. — Za poprawką zabierają głos posłowie x. Naumowicz, Wężyk, x. Gnszalewicz, x. Łoziński, — a przeciw poprawce poseł Krzczunowicz. — Dyskusję zamknięto, wybrani jenerałni mowcy poseł Krzczunowicz mówi przeciw, a poseł x. Ruczka za poprawką. Poprawkę przyjęto większością przewyższającą dwie trzecie głosujących posłów. Art. III. i IV. wraz z tytułem jednomyślnie przyjęto.

Następuje projekt ustawy drugiej, względem pomnożenia liczby reprezentantów miast. — Posłowie Zyblikiewicz i Koczyński zastrzegają sobie na wypadek nieprzyjęcia wniosków komisji, postawienie osobnych wniosków.

Poseł Wężyk zabiera głos za wnioskiem komisji, zapowiadając swój wniosek względem pomnożenia reprezentantów posiadłości większych. — Zabierają głos przeciw wnioskowi komisji posłowie Stocki, x. Kaczała, Kowbasiuk i x. Ginilewicz, który stawia dodatek do pierwszego następu artykułu pierwszej ustawy drugiej, po słowie „miasteczek“ w słowach „i 16 posłów z gmin wiejskich“.

Poseł Skrzyński Ludwik zabiera głos za wnioskiem komisji.

Po zamknięciu rozpraw zabierają głos jenerałni mowcy, poseł hr. Golejowski za, poseł x. Pawlików przeciw wnioskowi komisji. Po obronie sprawozdawcy Marszałek zarządza głosowanie. — Za poprawką była mniejszość, więc poprawka upadła. Ponieważ wniosek dotyczy zmiany statutu, więc Marszałek za-

1187 13

rządza głosowanie imienne. Głosujących było 124, a zatem więcej niż $\frac{2}{4}$ ogólnej liczby posłów. Za wnioskiem było głosów 72, a zatem mniej niż $\frac{2}{3}$ obecnych, więc wniosek nie utrzymał się, a tem samem odpada wniosek do ustawy trzeciej.

Marszałek zawiesza posiedzenie na pół godziny.

O godzinie 2 $\frac{3}{4}$ poseł Koczyński stawia wniosek, zastrzeżony przy ogólnej dyskusji, a mający na celu zmianę w sejmowej ordynacji wyborczej tej treści: aby w każdym obwodzie wyłączyć miasta i miasteczka, i dla nich utworzyć 14 okręgów wyborczych miejskich, pozostające zaś 60 okręgów wyborczych przeznaczyć dla gmin wiejskich. — Poseł Zyblikiewicz, na wypadek nieprzyjęcia tego wniosku, stawia swój tej treści: prosić Wysokiego Rządu, aby wziął inicjatywę w reformie składu reprezentacji krajowej. — Co do formy zabierają głos posłowie: Demków, x. Kuziemski, x. Kaczała, Kowbasiuk i Skrzyński Ludwik. — Poseł Koczyński twierdzi, że zwyczaj parlamentarny pozwala, aby nad wnioskiem w miejsce upadłego stawionym, bez osobnego sprawozdania obradowano. — Marszałek zaprzecza, a Izba podług wniosku posła Ludwika Skrzyńskiego odseła obydwa wnioski do Wydziału krajowego do zdania sprawy jeszcze w tej kadencji.

Wniosek do ustawy IV., dotyczącej się prawa wyboru mieszkańców obszarów dworskich. — Poseł x. Pawlikow zabierał głos przeciw, a poseł Krzczunowicz za wnioskiem. Po zamknięciu zaś dyskusji poseł x. Kaczała przeciw wnioskowi. Wniosek przyjęty.

Wniosek do ustawy V., względem prawa wyboru właścicieli dóbr tabularnych niewłasnowolnych, — do ustawy VI. względem prawa obieralności współposiadaczy dóbr tabularnych mniej niż 100 zlr. podatku opłacających, — do ustawy VII., względem zamiany §. 17. sejmowej ordynacji wyborczej, — do ustawy VIII., zawierającej dodatek do sejmowej ordynacji wyborczej, dotyczący się wyboru posłów w miejsce posłów ubywających, — uakoniec do ustawy IX. względem zmiany § 52. sejmowej ordynacji wyborczej, — przyjęte.

W skutek głosowania Izby te siedm ustaw przyjęto w trzecim czytaniu.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Smolki względem przeniesienia siedziby administracji kolei Karola Ludwika i lwowsko-czerniowieckiej z Wiednia do Lwowa, i wniosku posła Henryka hr. Wodzickiego tej treści, aby pomienione koleje opłacały dodatki do podatków do funduszy krajowych i miast Lwowa i Krakowa.

Poseł Zyblikiewicz i Krzczunowicz żądają objaśnień, które dają poseł Kraiński i sprawozdawca Henryk hr. Wodzicki.

Ustęp A. przyjęty.

Do art. I. poseł Krzczunowicz stawia poprawkę, aby umieścić wyrazy „ileby w niższej Austrii opłacała.“ Poseł Rydzowski stawia dalej poprawkę w tych słowach „a to w kwocie procentowej na Arcyksięstwo Austrii w rok 1865. przypadającej.“ Art. I. z poprawką posła Rydzowskiego przyjęto.

Art. II. z taką poprawką także przyjęto.

Zaczętą rozprawę o artykule III. dla spóźnionej pory, Marszałek odłożył na posiedzenie następujące, które naznacza na dzień 26. Marca o 10. godzinie z rana.

Porządek dzienny:

Zakończenie rozpraw nad wnioskiem o administracjach kolei żelaznych;
trzecie czytanie trzech nstaw o organizacyi gmin;
trzecie czytanie statutu gminnego dla miasta Lwowa;
sprawozdanie komisji o konkurencyi kościelnej;
sprawozdanie komisji o patronacie i konkurencyi szkolnej;
sprawozdanie komisji o wniosku posła Zdunia, względem dostarczania soli dotkniętym uieurodzajem;

sprawozdanie komisji o zabezpieczenie budynków kościelnych i szkolnych od ognia;

sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Kowbasiuka względem „jura stolae“, i
sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku x. Stempka co do małżeństw rezerwistów.

L. Sapięha w. r.

L. Wodzicki w. r.

Z. Sawczyński w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 24. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu :

2378. Gmina Cisowa, przez posła Zatwarnickiego, uskarża się co do rozporządzeń władz w sprawie budowli dla kooperatora w Bubniszczu.
2379. Gmina Dublany, przez posła Krawcowa, o zapomogę.
2380. Osadkowski Grzegorz, właściciel części dóbr Nowoszyn, przez posła Sawczyńskiego, uskarża się na opieszałość c. k. urzędu powiatowego w Dolinie w sprawie służebnictw.
2381. Gmina Jezierna, przez posła x. Morgensterna, o pożyczkę 4.000 złr.
2382. Gmina Czołhany, przez posła x. Guszalewicza, o pożyczkę 2.000 złr.
2383. Gmina Zabójki, przez posła Szeliskiego, o pożyczkę.
2384. Włościanie gminy Basznia górna, przez posła Janowskiego, o zapomogę zwrotną.
2385. Włościanie gminy Borowa góra, przez posła Janowskiego, o zapomogę zwrotną.
2386. Gmina Oparówka, przez posła Kabata, o zapomogę.
2387. Gminy Mszaniec i Ditkowce, przez posła Grocholskiego, o zapomogę.
2388. Gmina Jarczowce, przez posła x. Fortunę, o pożyczkę.
2389. Gmina Moniłówka, przez posła Kowbasiuka, o zapomogę.
2390. Gmina Słupki, przez posła Biłousa, o zapomogę zwrotną.
2391. Gmina Tworyłne, przez posła Starucha, o zapomogę.
2392. Gmina Smolnica, przez posła Rusieckiego, o zwrócenie grntów zabranych przez skarb dobromilski.
2393. Zarząd dóbr Wysocka, przez posła Kozłowskiego, uskarża się na wywłaszczenie z prawa przewozu na rzece Sanie pod Jarosławiem.
2394. Przełożeni i członkowie lwowskiego stowarzyszenia budowniczego, przez posła Zatwarnickiego, o wstawienie się do Namiestnictwa względem zatwierdzenia statutów tegoż towarzystwa.
2395. Gmina Harasymów, przez posła hr. Golejowskiego, o spieszłą zapłatę za robociznę przy gościńcu sielecko-zaleszczyckim.
- Z tych liczby: 2.379, 2.381, 2.382, 2.383, 2.384, 2.385, 2.386, 2.387, 2.388, 2.389, 2.390, 2.391 odsełają się do Wydziału krajowego.
-

Protokół

obrad sejmowych z dnia 26. Marca 1866.

Posiedzenie sześćdziesiąte pierwsze.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 107, w ciągu posiedzenia 127.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10¹/₂.

Protokół posiedzenia poprzedniego przez sekretarza posła Geringera odczytany przyjęty.

Odczytano spis petycji od liczby 2.396. do liczby 2.439 włącznie. Z tych 17 odesłano wprost do Wydziału krajowego, a 16 do komisji katastralnej.

Z porządku dziennego przychodzi trzecie czytanie ustaw: gminnej, o Radach powiatowych i obszarach dworskich.

Wniosek posła Kozłowskiego, aby nie czytano tylko te paragrafy, które w skutek postanowienia Izby zmianie uległy musiały, przyjęty. Sprawozdawcy zwracają uwagę i prostują myłki drukowe, które się do ustaw tych wśliznęły. Izba przyjmuje bez dyskusji kolejno wszystkie trzy ustawy, w treści i stylizacji przez komisję przedstawione, w trzecim czytaniu.

Dalej następuje sprawozdanie nad wnioskiem posła Hubickiego. Sprawozdawca poseł Czajkowski przedkłada w imieniu komisji gminnej wniosek, aby jako art. III. w sprawie ustawy gminnej Wysoka Izba uchwaliła:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby na najbliższej kadencji Sejmu naszego przedłożył projekt do ustawy o instytucji sędziów pokoju.“ Wniosek przyjęty w drugim a następnie i w trzecim czytaniu.

Z kolei przychodzi trzecie czytanie ustawy gminnej dla stołecznego miasta Lwowa. Na zapytanie Marszałka Izba oświadcza się za tym samym trybem postępowania, jaki obrano przy trzecim czytaniu poprzednich ustaw. Statut, z odmianami w skutek poprzednich uchwał Izby, przez komisję wniesionemi, w trzecim czytaniu bez dyskusji przyjęty.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji w przedmiocie konkurencji kościelnej.

Poseł x. Ruczka stawia wniosek z powodu, że komisja nie uwzględniła istniejących ustaw, a przez to uchwała Izby narazoną będzie na odmówienie sankcji cesarskiej, aby przedmiot ten odesłać napowrót do komisji i też komisję wzmocnić wyborem trzech nowych członków.

Poseł Kabat popiera wniosek posła x. Ruczki i dodaje poprawkę, aby wraz z poprzednią odesłać także napowrót do komisji sprawę o konkurencji szkolnej.

Marszałek na żądanie Izby poddaje pod głosowanie najsamprzód pierwszą połowę wniosku posła x. Ruczki wraz z poprawką posła Kabata: odesłania powyższych przedmiotów napowrót do komisji, — a osobno drugą połowę: wzmocnienia komisji przez trzech członków. Wniosek w obydwóch częściach przyjęty. Marszałek zapowiada wybory na koniec posiedzenia.

Z kolei sprawozdanie komisji dla zapobieżenia grożącej nędzy o wniosku posła Zdnnia. Sprawozdawca poseł hr. Golejowski zajmuje miejsce na trybunie.

Po krótkiej dyskusji zabiera głos p. Komisarz rządowy i udziela objaśnień, ze stanowiska rządowego jednakże przeciw wnioskowi komisji nie występując. — Po uwagach sprawozdawcy Komisarz rządowy oświadcza, że nie stawał w obronie nadużyć, lecz tylko dotykał dat statystycznych przytoczonych przez sprawozdawcę; owszem zanotował sobie przytoczone przez sprawozdawcę wypadki nadużyć celem zrobienia z nich urzędowego użytku.

Poczem głosowała Izba nad wnioskiem komisji, i przyjęła go w drugim i trzecim czytaniu.

Sekretarz Wodzicki odczytuje wniosek naglący, złożony do łaski marszałkowskiej przez posła Henryka hr. Wodzickiego, następujący:

„Wysoki Sejm raczy:

I. Uchwalić następującą prośbę do Najjaśniejszego Pana o ustanowienie Kanclerza dla królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem xięstwem Krakowskiem:

Najjaśniejszy Panie!

Pierwszy raz od lat wielu miał kraj nasz sposobność radzenia nad własnymi sprawami.

Przedłożenia Rządu Waszej C. K. Apostolskiej Mości wnioski reprezentantów krajowi i liczne do Sejmu petycje, odkrywały niedostatki i ciężkie rany krajowi w przeszłości zadane.

Nie obraz jednak tej smutnej przeszłości mamy zamiar złożyć u stopni Tronu, ani chcemy zasmucać serca Waszej C. K. Apostolskiej Mości wypowiedaniem naszych przez dawniejszy system prowadzonych nieszczęść i dolegliwości, lecz o tyle o nich pamiętać jesteśmy zniewoleni, o ile naszym jest obowiązkiem starać się o zaradzenie złemu i ku lepszej dążyć przyszłości.

Przyszłość więc mając na oku, odwołujemy się do wzniosłych zasad, które Najjaśniejszy Panie w manifeście wiekopomnym z 20. Września roku ubiegłego wyrzec raczyłyś, i mamy głębokie przekonanie, że myśl słowami Monarszeni wskazana, w dalszem rozwinięciu się i zastosowaniu, zakres działania i znaczenie reprezentacji kraju rozszerzy i tym sposobem do ustalenia zachwianych stosunków społecznych i ugruntowania winnego dla prawa poszanowania doprowadzi.

Najważniejsze sprawy czekają załatwienia. Podźwignienie kraju z obecnego stanu zubożenia, zapobieżenie grożącemu z powodu niestosownego opodatkowania dalszemu wyniszczeniu sił produkcyjnych, zakończenie sporów o grunta i służebnictwa, będących główną przyczyną niesnasek rozstrajających harmonię społeczną i ustalenie praw własności i zniesienie szkodliwych pęt własność ziemską krępujących; organizacja gmin, reprezentacji powiatowych i urzędów; urządzenie wychowania publicznego na podstawach narodowych i podniesienie oświaty ludu; oto są najważniejsze zadania, które chwila obecna przeszłości przekazuje.

Od ustaw stosunkom i potrzebom kraju odpowiednich i od tychże nstaw sumiennego i umiejętnego wykonania, zależy szczęśliwe tych ważnych zadań rozwiązanie.

Do takiego jednak rozwiązania przyjść możemy jedyne z pomocą krajowca, zującego stosunki krajowi naszemu właściwe, związanego z krajem wspólnością uczuć, zyczeń i interesów, któryby w Radzie Korony odpowiednie ważności kraju naszego zajmował stanowisko, był tamże przedstawicielem i rzecznikiem jego interesów i potrzeb, i miał sobie powierzony naczelny kierunek administracji krajn.

W głębokim przekonaniu o niezbędnej dla dobra kraju takiego rzędu potrzebie, zanosi Sejm do stopni Tronu Waszej C. K. Apostolskiej Mości najpokorniejszą prośbę, abyś Najmiłościwiej raczył ustanowić przy swoim boku Kanclerza dla królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem xięstwem Krakowskiem.

Zanosząc tę prośbę, Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem składa u stóp Waszej C. K. Apostolskiej Mości zapewnienie głębokiej czci i niezłomnej wierności.

II. Uchwalić zanieśenie tej prośby do stóp Tronu Najjaśniejszego Pana, przez wybrać się mającą z Sejmu deputację.

III. Uchwalić prośbę do Najjaśniejszego Pana o zezwolenie na wysłanie tej deputacji.

Wniosek ten raczy Wysoki Sejm z pominięciem drnkowania odesłać natychmiast do Wydziału krajowego z poleceniem zdania o nim ustnego sprawozdania na jutrzejszem posiedzeniu.⁴

Poseł x. Pawlików wnosi odłożenie rozpraw nad tym wnioskiem do Środy, aby był czas do wydrukowania i rozdania członkom Izby projektu adresu. — Poseł Zyblikiewicz wnosi, aby projekt adresu przez noc drukowano, a jutro rano w Izbie rozdany, aby na wieczornem posiedzeniu przyszedł pod obrady. — Przy głosowaniu Izba przyjmuje wniosek posła Zyblikiewicza.

Z porządku dziennego przychodzi sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Kowbasinka o *jura stolae*. Sprawozdawca poseł Badeni.

Poseł Bielewicz wnosi dodatek jako punkt 4ty do wniosków komisji, a mianowicie: „4. aby prawo tak uregulowane przez Namiestnictwo do każdego powiatu w językach polskim i ruskim rozs-

ślanem, w przytomności pełnomocników gromady w gromadzie ogłoszonym i w każdej cerkwi lub kościele do przejrzenia każdego czasu pozostawionem było.“

Posel Kowbasiuk wnosi dodatek, a mianowicie: „4. do czasu wyjścia nowej ustawy, o republikiowanie patentu z 1785. r.“

Po krótkiej dyskusji i przemówieniu p. Komisarza rządowego, uznajacem niedostateczność dotychczasowych ustaw w tej mierze, przystąpiono do głosowania. Trzy punkta wedle wniosków komisji Izba uchwaliła. Czwarty zaś punkt dodatkowy, przez posła Bielewicza wniesiony, upadł. Wniosek posła Kowbasiuka przyjęty. — Izba przyjmuje całą uchwałę zaraz i w trzecim czytaniu.

Z porządku dziennego przychodzi dalej sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła x. Stempka o zniesieniu ograniczeń co do małżeństw rezerwistów.

Sprawozdawca poseł Gniewosz.

Wniosek komisji w drugim i trzecim czytaniu przyjęty.

Na żądanie posła Demkowa, Izba uchwała wniosek jego, o prawie patronatu dla gmin, bezpośrednio do Wydziału krajowego odesłać.

Przystąpiono do głosowania na trzech członków wzmocnionej komisji do spraw konkurencji kościelnej i szkolnej.

Sekretarz Sawczyński odczytuje spis posłów.

Na skrutatorów wzywa Marszałek posłów: hr. Dzieduszyckiego, x. Stempka, hr. Russockiego, Starowiejskiego, x. Naumowicza i Kapiszewskiego.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2¼.

Następne posiedzenie dnia 27. Marca, o godzinie 10tej z rana; — na porządku dziennym sprawozdanie komisji budżetowej.

L. Sapięha, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 26. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2396. Gmina Witowice, przez posła Kabata, o zapomogę zwrotną.
2397. Gmina Czechy, przez posła Zahorojkę, o zapomogę.
2398. Płoszewski Michał, członek stowarzyszenia dla podniesienia pszczelnictwa w Niższej Anstryi, przez posła hr. Borkowskiego, przedstawia sposób podźwignienia pszczelnictwa w kraju za pomocą funduszu krajowego.
2399. Gmina Felicienthal i Annaberg, przez posła Zatwarnickiego, o pożyczkę.
2400. Rzemieślnicy miasta Chrzanowa, przez posła Adama hr. Potockiego, o przywrócenie dawnych cechów.
2401. Makowiecki Nicefor, właściciel dóbr Strzałkowice, przez posła xięcia Sanguszkę, przeciw zniesieniu stopy procentowej, tudzież ustaw karnych i cywilnych o lichwie.
2402. Gmina miasta Starasol, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
2403. Gmina Narol i pleban tamtejszy obrządku łacińskiego, przez posła x. Stempka, aby kapitał 200 złr. legowany w r. 1804. na szkołę tamtejszą, został gminie zwrócony.
2404. Brust Szymon, rolnik ze Zborowa, przez posła x. Fortunę, o zapomogę.
2405. Gmina Pikułowice, przez posła x. Szwedzickiego, o pożyczkę.
2406. Gmina Rosochy, przez posła Ławrowskiego, o wstrzymanie ekzekucyi za podatki.
2407. Kieszkowski Józef z Szandrowca, przez posła Ziembickiego, o zapomogę i odpisanie podatków.
2408. Nauczyciele szkół ludowych, obrządku gr. kat. w dekanacie chodorowskim, przez posła x. Dzewicza, o polepszenie ich dotacyi.
2409. Włościanie ze wsi Chełmiec, przez posła Gutowskiego, o załatwienie sporu z kolonistami o pastwiska.
2410. Strzelecki Bronisław, właściciel części wsi Poluchowa, przez posła Smolkę, o zapomogę.
2411. Gmina Pogorzyna, przez posła Rydzowskiego, o zapomogę.
2412. Gmina Dydiowa, przez posła Starncha, o zapomogę.
2413. Gmina Berehy górne, przez posła Starucha, o uwolnienie od opłat na potrzeby kościelne.
2414. Hebonowska Karolina i Zahorowska Emilia, właścicielki posiadłości w Mochnate, przez posła Tarczanowskiego, o pożyczkę.
2415. Gmina szlachecka Mochnate, przez posła Tarczanowskiego, o pożyczkę.
2416. Gmina Manasterz, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę.
2417. Wydział miasta Żydaczowa, przez posła x. Kuziemskiego, uzala się na urząd powiatowy w Mikołajowie w sprawie administracyi majątku miejskiego.
2418. Gmina Kutkowce, przez posła Rejznera, o zapomogę zwrotną.
2419. Gmina Monitówka, przez posła Kowbasiuka, ponownie o zapomogę.
2420. Gmina Terpiłówka, przez posła x. Kaczałę, o zapłatę za robociznę przy budowie drogi podwojewódzko-tarnopolskiej.
2421. Gminy Dołhe i Morszyn, przez posła Smolkę, uskarżają się na nadużycia tamtejszego kapelana obrządku gr. kat. i proszą o odesłanie tej petycyi do konsystorza.
2422. Nauczyciele szkół ludowych w obwodzie rzeszowskim, przez posła Sawczyńskiego, o polepszenie ich hytu i uregulowanie szkół ludowych.
2423. Gmina Bachowice, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2424. Gmina Woźniki, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2425. Gmina Grodzisko, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2426. Gmina Witanowice, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2427. Gmina Spytkowice ad Zator, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.

2428. Gmina Roków, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2429. Gmina Babice, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2430. Gmina Klecza dolna, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2431. Gmina Jaroszewice, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego katastralnego oszacowania gruntów.
2432. Gmina Miejsce, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2433. Gmina Tomice, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2434. Gmina Radocza, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2435. Gmina Żygodowice, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2436. Gmina Lgota, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2437. Gmina Gorzeń, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2438. Dąbski Gustaw, właściciel dóbr Kossów i Chrzęstowice, przez posła Wężyka, w sprawie niesłusznego oszacowania katastralnego gruntów.
2439. Gmina Borszczowice, przez posła hr. Russockiego, o zapomogę.
Z tych liczby: 2.396, 2.397, 2.399, 2.402, 2.404, 2.405, 2.406, 2.407, 2.410, 2.411, 2.412, 2.414, 2.415, 2.416, 2.418, 2.419, 2.439 odsełają się do Wydziału krajowego ;
liczby zaś: 2.423, 2.424, 2.425, 2.426, 2.427, 2.428, 2.429, 2.430, 2.431, 2.432, 2.433, 2.434, 2.435, 2.436, 2.437, 2.438 do komisji katastralnej.
-

Protokół

obrad sejmowych z dnia 27. Marca 1866.

Posiedzenie sześćdziesiąte drugie.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i hr. Wodzicki Ludwik.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworn Possinger.

Posłów obecnych na początku 116, w ciągu posiedzenia 128.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10³/₄.

Protokół posiedzenia z dnia 26. Marca odczytano i przyjęto.

Odczytano dalszy ciąg petycyj od liczby 2.440. do liczby 2.468 włącznie. Z tych 9 odesłano do Wydziału krajowego, a jedną do komisji katastralnej.

Poseł Boczkowski podaje w imieniu komisji petycyjnej do wiadomości Izby, że petycję nauczycieli szkół trywialnych okręgu stryjskiego do liczby 2.468. odstąpiono komisji edukacyjnej.

Poseł x. Stempek zdaje sprawę ze skrutynium na trzech członków komisji do konkurencji kościelnej. Głosujących było 75, absolutna większość 38. — Otrzymali większość absolutną posłowie: hr. Badeni głosów 70, x. Rnczka 70 i x. Guszalewicz 49.

Z porządku dziennego następuje dalszy ciąg obrad nad sprawozdaniem komisji administracyjnej, o wnioskach odnoszących się do stosunku kolej żelaznych galicyjskich do kraju. Sprawozdawca poseł Henryk hr. Wodzicki.

Punkt pierwszy wniosku komisji przyjęty już był na posiedzeniu z dnia 24. Marca 1866. tej osnowy:

1. „Aby dodatki do podatków przez przedsiębiorstwo kolei żelaznej Karola Ludwika na korzyść funduszu krajowego galicyjskiego i funduszy indemnizacyjnych opłacane były, a to w kwocie procentowej, na Arcyksięstwo Dolnej Austrii na rok 1865. przypadającej.“

Następuje głosowanie nad dalszemi punktami wniosku, a mianowicie:

2. „Aby dodatki do podatków przez przedsiębiorstwo kolei żelaznej Iwowsko-czerniowieckiej od chwili, gdy ten obowiązek dla niej zajdzie, na korzyść funduszu krajowego galicyjskiego i funduszy indemnizacyjnych opłacane były, a to w kwocie procentowej, przypadającej na Arcyksięstwo Dolnej Austrii na rok 1865.“

Punkt ten przyjęto.

3. „Aby przedsiębiorstwa kolej żelaznych galicyjskich dodatki gminne do podatków tylko na korzyść miast Lwowa i Krakowa płacić były obowiązane; i gdyby we Lwowie lub Krakowie, lub w obu tych miastach dodatki gminne do podatków dochodowego i zarobkowego wprowadzone zostały, dodatki te dla Lwowa lub Krakowa, lub dla obu tych miast razem wzięte, przez przedsiębiorstwa kolej żelaznych płacić się mające, kwoty procentowej dla miasta Wiednia w roku 1865. opłacanej w żadnym razie nie przenosiły.“

Punkt ten przyjęto.

4. „Aby powyższy sposób opłacania dodatków do podatków tak długo zachowanym był, dopóki nie nastąpi pożądana ogólna ustawa, regulująca opłatę dodatków do podatków od przedsiębiorstw przemysłowych i od przedsiębiorstw kolej żelaznych na korzyść poszczególnych krajów i gmin, w których te przedsiębiorstwa się znajdują i przez które koleje żelazne przechodzą.“

I ten punkt przyjęto.

Poczem przyjęto przy trzecim czytaniu cały powyższy wniosek komisji.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji budżetowej o preliminarzach pokrycia i potrzeb funduszu krajowego, funduszków indemnizacyjnych, tudzież funduszu domestykalnego na rok administracyjny 1866.

Sprawozdawcą jest poseł Zyblikiewicz.

Podczas ogólnej rozprawy przedkłada poseł Starowiejski następujące dwa wnioski:

1. „Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydział krajowy przedłoży na najbliższej sesji sejmowej po dokładnem rozpoznaniu stosunków krajowych projekt, do jakich podatków niestałych i w jakiej wysokości mogą być dla pokrycia wydatków krajowych nałożone dodatki do tychże podatków, a o ileby cyfra wydatków krajowych przez dodatki do podatków niestałych nie mogła być pokrytą, przedłoży Wydział krajowy dalszy projekt względem rozkładu pozostającej jeszcze do pokrycia sumy wydatków krajowych na te przedmioty, od których się opłacają stałe podatki z tem zastrzeżeniem, ażeby na podstawie do rozkładu nie były wzięte podatki gruntowy, domowo-czynszowy i dochodowy, ale samże dochód, od którego powyższe podatki się opłacają. Dodatki do podatków zarobkowego i klasyczo-domowego mają być nakładane według dotychczasowego używania.“

2. „Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Jedna trzecia część podatków gruntowych uwalnia się od dodatków do podatków na indemnizację i na inne cele krajowe, a cyfra wydatków, która tym sposobem zostaje niepokrytą, przedkłada się na resztującą cyfrę podatków gruntowych i na podatki domowy, zarobkowy i dochodowy.

Wydział krajowy obliczy na powyższej zasadzie cyfrę dodatków do podatków stałych na wydatki krajowe, i tę cyfrę poda do wiadomości i potwierdzenia Wysokiemu Sejmowi na jednym z najbliższych posiedzeń.“

Poseł Gniewosz stawia do rozprawy szczegółowej wniosek następujący:

„Wyjątkowo na rok administracyjny 1866. Wydział krajowy mocen jest przenosić oszczędności jednej rubryki na potrzeby rubryki innej.“

Komisarz rządowy broni sposobu układania przez Rząd budżetu od zarzutów w sprawozdaniu uczynionych.

Wnioski posła Starowiejskiego, jako wnioski nie mające bezpośredniego związku ze sprawozdaniem komisji budżetowej, odłożono na koniec rozprawy a przystąpiono do rozpraw szczegółowych.

Wniosek komisji:

„Wysoka Izba raczy uchwalić:

Uchwały nad preliminarzami funduszu krajowego, tudzież funduszków indemnizacyjnych zapaść mające, nie mają w niczem przesądzać prawom, jakie kraj mieć może do majątku lub dochodów, preliminarzami nie objętych.

Uchwały te nie mogą także być poczytane za tytuły prawne jakichkolwiek stałych zobowiązań kraju, jeżeliby wydatki uchwalili się mające nie polegały na żadnych innych podstawach prawnych.“

został przyjęty.

Wniosek komisji:

„Wysoka Izba zechce uchwalić, iż suma 9.922 złr. ma być w rubryce pokrycia na budżecie zamieszczona“

został także przyjęty.

Po pośle Zyblikiewicz zdaje sprawę z oddziału „kosztów Reprezentacji krajn. A) Sejm krajowy“ — poseł hr. Russocki.

Tytuł: „A) Sejm krajowy“ został przyjęty.

Tytuł: „B) Wydział krajowy“ przyjęto także według wniosku komisji.

„II. Koszta zarządu.“ Przy tym tytule zdaje sprawozdawca sprawę z podań Jana Pawulskiego, archiwisty Wydziału krajowego, proszącego o wymiar płacy emerytalnej, przenoszącej należytość normalną.

Poseł Koczyński wnosi, aby p. Pawulskiemu 250 złr. dodać do emerytury.

Prócz tego zdawał sprawę referent z podań Genowefy Bojarskiej, wdowy po ś. p. Janie Bojarskim, sekretarzu byłego Wydziału stanowego, proszącej o udzielenie wsparcia rocznego dla czterech córek: Waleryi, Józefy, Gabryeli i Adolfiny, — tudzież Anastazyi Leonowiczowej, wdowy po ś. p. Pa-

wle Leonowiczu, oddzielnym Wydziału krajowego, proszącej o podwyższenie pensji wdowej; — wreszcie z podania Ludwika Franciszki dwojga imion Rzepińskiej, sieroty po ś. p. Janie Rzepińskim, proszącej o udzielenie wsparcia rocznego z funduszu krajowego.

Wniosek posła Koczyńskiego co do dodatku dla Pawulskiego w kwocie 250 złr. został przyjęty; również przyjęto wniosek komisji co do wsparcia rocznego z funduszu krajowego dla Ludwika Franciszki Rzepińskiej.

Co do podań Genowefy Bojarskiej i Anastazy Leonowiczowej komisja wniosła przejście do porządku dziennego.

Poseł Boczkowski wnosi, aby dla dwu drugich córek Genowefy Bojarskiej: Gabryeli i Adolfiny, udzielić wsparcia po 50 złr. m. k., tak jak je pobierają dwie starsze córki, czyli dla dwu 105 złr. w. a.

Po imiennem głosowaniu wniosek posła Boczkowskiego został przyjęty większością głosów (58. głosów za, — 56. przeciw wnioskowi).

Tenże poseł wnosi także, aby Leonowiczowej podnieść pensję do 200 złr.

Wniosek posła Boczkowskiego został przyjęty.

Poseł Pietruski wnosi, aby dodatki dla panien Bojarskich i Leonowiczowej liczono od 1. Stycznia. Wniosek ten upadł, zatem dodatek liczony będzie od dnia uchwały.

Cały dział II. z wymienionymi powyżej dodatkami został przyjęty.

„III. Koszta leczenia chorych ubogich: 211.600 złr.“; sprawozdawca poseł Zyplikiewicz.

Wnioski komisji: „Wysoka Izba raczy sumę 211.600 złr. stosownie do projektu rządowego na budżecie zamieścić.“

Komisarz rządowy oświadcza, że niepodobna było w preliminarzu przytoczyć szczegółowych cyfr każdego szpitalu, bo tylko lwowski i krakowski szpitale przedkładają szczegółowe preliminarze.

Wniosek komisji został przyjęty.

„IV. Koszta szczepienia ospy: 18.126 złr.“ (w sprawozdaniu jest w napisie myłka druku 28.126 złr., którą sprawozdawca prostuje).

Dział ten przyjęty podług projektu komisji.

„V. Wydatki sanitarne: 9.000 złr.“ Dział ten przyjęty podług projektu komisji.

„VI. Zasiłki dla zakładów dobroczynnych.“ Referent poseł Kozłowski.

Z działu tego przyjęto tytuł „a) stypendya“ punkt 1. i 2. podług projektu komisji i z zaleconym przez nią warunkiem.

Z tytułu „O stypendyach dla szkoły Dublańskiej“ zdaje sprawę poseł Ludwik Skrzyński. — Wniosek sprawozdania komisji budżetowej, co do petycji komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galic. o nadanie dziesięciu stypendyów dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach z funduszy krajowych, brzmi jak następuje:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Dla uczniów szkoły rolniczej w Dublanach ustanawia się dziesięć stypendyów po 100 złr. w. a. rocznie, począwszy od r. 1866., a to na tak długo, dopóki przez Sejm dotacya ta zniesioną lub zmienioną nie będzie.

2. Prawo rozdawnictwa tych stypendyów przysłużyć będzie Wydziałowi krajowemu na przedstawienie komitetu c. k. Towarzystwa gosp. galicyjskiego.“

Poseł Demkow wnosi, aby odmazać z pozycyi szkół dublańskiej i czernichowskiej i z rubryki stypendyów dla szkoły dublańskiej niektóre kwoty, a zato 3.000 złr. wyznaczyć na teatr ruski, a mianowicie co do 3. aby dziesięć stypendyów zmniejszyć na siedm stypendyów, a tym sposobem obrócić 300 złr. na teatr ruski.

Pierwsza część wniosku posła Demkowa upadła, a utrzymał się wniosek komisji pod 3. zawarty.

Potem odczytano pierwszy z wniosków posła Starowiejskiego, który uważa go za samoistny i wnosi, aby Izba odesłała go do Wydziału krajowego.

Wniosek ten przyjęto.

Drugi swój wniosek cofnął poseł Starowiejski.

Odczytano dalej wniosek posła Adama hr. Potockiego, złożony do łaski marszałkowskiej:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wyrobienie projektu do ustawy o wykupno propinacy, własność prywatnych stanowiącej, i przedłożenie takowego projektu na przyszłej kadencji sejmowej.“

Wniosek ten podpisany przez dostateczną liczbę posłów. Wnioskodawca wnosi, aby wniosek ten odesłano do Wydziału krajowego, na co się Izba zgodziła.

Komisarz rządu odpowiada na interpelację posła Hubickiego i współpodpisanych o postępowania władzy obwodowej złoczowskiej w sprawach serwitutowych, — tudzież na interpelację posła Borysikiewicza w sprawie włościan Szydłowca, odrabiających pańszczyznę na gruntach za kordonem położonych.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2¹/₄.

Następne posiedzenie o godzinie 6tej wieczorem. Na porządku dziennym obrady nad projektem dotyczący do Jego C. K. Mości o ustanowienie Kanclerza.

L. Sapieha, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycji do dnia 27. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2440. Ochocki Kalixt, właściciel dóbr Białobóznica, przez posła Geringera, o wstrzymanie exekucji za zaległe podatki.
2441. Romańska Jadwiga, przez posła Boczkowskiego, ponownie o zapomogę.
2442. Mieszkańce miasta Dubiecka, przez posła x. Stempka, ponownie o pożyczkę.
2443. Ciepanowski Cyprian, naczelnik fabryki żelaznej w Mizuniu, przez posła Boczkowskiego, przedkłada projekt co do pokrywania dachów matami ogniotrwałymi.
2444. Gmina Darachów, przez posła hr. Baworowskiego, o zapomogę.
2445. Gminy Zahutyn, Trepcza, Stróże, Prusiek, Zabłoćce, Czerteż i Olchowce, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zniesienie lub wykupno mesznego i skopczyzny.
2446. Gmina Sznyrów, przez posła Hubickiego, użala się na plebana obrządku gr. kat. x. Orłowskiego i prosi o przeniesienie go.
2447. Gmina Maków, przez posła Zdunia, o zniesienie mesznego i uwolnienie od konkurencyi do gościńca susko-wadowickiego.
2448. Gmina Podolsze, przez posła Zdunia, o prawo do propinacyi i rybołówstwa za wynagrodzeniem.
2449. X. Kluczycki, pleban z Pantalowie, przez posła Dziewońskiego, u używanie języka polskiego w c. k. urzędach.
2450. Gmina Michalczowa, przez posła Trzecieckiego, przeciw wysokiemu oszacowaniu katastralnemu.
2451. Gmina Nizborg nowy, przez posła Borysikiewicza, uskarża się na zabranie jej gruntów przez Skarb.
2452. Gmina miasta Nowy Targ, przez posła x. Antalkiewicza, o zabronienie żydom nabywania realności miejskich.
2453. Czernecki Maxymilian, właściciel gruntów w Terszowie, przez posła Smolkę, o zapomogę zwrotną.
2454. Perewiznyk Stefau, z Wierczan, przez posła Smolkę, o zapomogę i o wstawienie się do sądu w sprawie zagrabionego mu wozu i płótna.
2455. Gminy Słobndka, Wierczany i Podhorce, przez posła Smolkę, o zapłatę za robociznę przy gościńcu zurawińskim — i o uwolnienie ich od bezpłatnych robót drogowych.
2456. Lorentski Jacek, były sędzia trybunału krakowskiego, przez posła Zyblikiewicza, o podwyższenie pensyi emerytalnej.
2457. Pełnomocnicy gminy Ujście solne, przez posła Zdunia, o zniesienie tamtejszego urzędu kameralnego i wydziału miejskiego.
2458. Włościanie ze wsi Sławna, przez posła x. Fortnę, o pożyczkę.
2459. Koloniści z gminy Reichan, przez posła Janowskiego, o pożyczkę.
2460. Kreutzer Fryderyk, właściciel gruntu z Reichan, przez posła Janowskiego, o pożyczkę.
2461. Rada miejska miasta Sambora, przez posła Szemelowskiego, o zachowanie miastu przywilejów niedozwalających izraelitom ani mieszkać, ani realności posiadać w dzielnicach chrześcijańskich.
2462. Rada miejska miasta Sambora, przez posła Szemelowskiego, aby izraelitom nie było wolno trzymać sług wyznania chrześcijańskiego.
2463. Gmina Paclaw, przez posła Rusieckiego, o zniesienie mesznego.
2464. Gmina Paclaw, przez posła Rusieckiego, uskarża się na dwór tamtejszy.
2465. Pełnomocnicy gminy Nowosiółki, przez posła Rusieckiego, o zniesienie mesznego.
2466. Gmina Liskowate, przez posła Rusieckiego, uskarża się na wydzielenie jej za małej ilości lasu.
2467. Gmina Hanków, przez posła Kowbasiuka, o zakonkomitowanie podania do Namiestnictwa w sprawie służebnictw.
2468. Nauczyciele szkół ludowych, przez posła x. Ruczkę, o podwyższenie dotacyi i wypłacanie ich płacy z funduszu publicznego.

Z tych liczby: 2.440, 2.441, 2.442, 2.444, 2.453, 2.454, 2.458, 2.459, 2.460, odsełają się do Wydziału krajowego;

liczba zaś 2.450 odseła się do komisji katastralnej.

Protokół

wieczernych obrad sejmowych z dnia 27. Marca 1866.

Posiedzenie sześćdziesiąte trzecie.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 115, potem 125, przy końcu 85.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 6 $\frac{1}{2}$ wieczorem.

Sekretarz poseł Sawczyński odczytuje protokół posiedzenia rannego.

Na porządku dziennym sprawozdanie nad wnioskiem Henryka hr. Wodzickiego, o podaniu prośby Sejmu do Najjaśniejszego Pana o ustanowienie Kanclerza dla królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem xięstwem Krakowskiem.

Członek Wydziału krajowego poseł Kraiński odczytuje sprawozdanie i prośbę w następującem brzmieniu:

„Najjaśniejszy Panie!

Pierwszy raz od lat wielu miał kraj nasz sposobność radzenia nad własnemi sprawami.

Przedłożenia Rządu Waszej C. K. Apostolskiej Mości, wnioski Reprezentantów kraju i liczne do Sejmu petycje odkrywały niedostatki i ciężkie rany krajowi w przeszłości zadane.

Nie obraz jednak tej smutnej przeszłości, mamy zamiar złożyć u stępn Najwyższego Tronu, ani chcemy zasmucać serca Waszej C. K. Apostolskiej Mości wypowiedaniem naszych przez poprzednie systemy sprowadzonych nieszczęść i dolegliwości, lecz o tyle o nich pamiętać jesteśmy zniewoleni, o ile naszym jest obowiązkiem starać się o zaradzenie złemu i ku lepszej dążyć przyszłości.

Przyszłość więc mając na oku, odwołujemy się do wzniosłych zasad, które Najjaśniejszy Panie w Manifeście wiekopomnym z 20. Września roku ubiegłego wyrzec raczyłeś, i mamy głębokie przekonanie, że myśl słowami Monarszeni wskazana, w dalszem rozwinięciu się i zastosowaniu, zakres działania i znaczenie Reprezentacyi kraju rozszerzy, i tym sposobem do ustalenia zachwianych stosunków społecznych i ugruntowania winnego dla prawa poszanowania doprowadzi.

Najważniejsze sprawy czekają załatwienia. Podźwignienie kraju z obecnego stanu zubożenia; zapobieżenie grożącemu z powodu niestosownego opodatkowania, dalszemu wyniszczeniu sił produkcyjnych; zakończenie sporów o grunta i służebnictwa, będących główną przyczyną niesnasek, rozstrajających harmonię społeczną; ustalenie praw własności i zniesienie szkodliwych pod własność ziemską krepujących; organizacya gmin i urzędów; urządzenie wychowania publicznego na podstawach narodowych i podniesienie oświaty ludu; oto są najważniejsze zadania, które chwila obecna przyszłości przekazuje.

Od ustaw stosunkom i potrzebom kraju odpowiednich i od tychże ustaw sumiennego i umiętęnego wykonania, zależy szczęśliwe tych ważnych zdań rozwiązanie.

Do takiego jednak rozwiązania przyjść możemy jedynie z pomocą krajowca, znającego stosunki krajowi naszemu właściwe, związanego z krajem wspólnością uczuć, życzeń i interesów, któryby w Radzie Korony, odpowiednie kraju naszego ważności, zajmował stanowisko, był tamże przedstawicielem i rzecznikiem jego interesów i potrzeb, i miał sobie powierzony naczelny kierunek spraw krajowych.

W głębokiem przekonaniu o niezbędnej dla dobra kraju takiego urzędu potrzebie, zanosi Sejm do stępn Tronu Waszej C. K. Apostolskiej Mości najpokorniejszą prośbę, abyś Najmiłościwiry raczył ustanowić przy swoim boku Kanclerza, dla królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem xięstwem Krakowskiem.

Zanosząc tę prośbę, Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem składa u stóp Waszej C. K. Apostolskiej Mości zapewnienie głębokiej czci i niezłomnej wierności.“

Po odczytaniu prośby poseł Henryk hr. Wodzicki zabiera głos popierając wniosek.

Przeciw wnioskowi Wydziału a za przejściem do porządku dziennego mówi poseł x. Kuziemski, potem za wnioskiem Wydziału krajowego zabierają głos posłowie: Szemelowski, Skrzyński Ludwik i Krzeczunowicz, a poseł x. Pawlików przeciw wnioskowi.

Poczem dyskusyę zamknięto.

Sprawozdawca poleca przyjęcie wniosku Wydziału krajowego.

Ogólna rozprawa ukończona. Niektórzy posłowie wychodzą z posiedzenia. Zostaje posłów 85, którzy głosują.

Sprawozdawca czyta tytuł prośby, który jednomyślnie przyjęto. — Potem ustęp pierwszy przyjęty. Również ustępy 2gi, 3ci, 4ty, 5ty, 6ty, 7my i 8my bez dyskusyi jednomyślnie przyjęte.

Uchwała II. o wysłaniu deputacyi do Najjaśniejszego Pana, mającej się składać z czterech członków sejmowych pod przewodnictwem Marszałka krajowego, — i uchwała III., o wyjednanie Najwyższego zezwolenia na wysłanie deputacyi tej do Najwyższego Dworu — przyjęte.

Poczem cały wniosek Wydziału krajowego, względem prośby do Najjaśniejszego Pana o ustanowienie Kanclerza dla królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem xięstwem Krakowskiem, również i w trzeciem czytaniu jednomyślnie przyjęto.

Marszałek zarządza wybór deputacyi i proponuje, aby deputacyę wzmocnić jeszcze jednym członkiem, na co Izba jednomyślnie się zgadza.

Po odbytych wyborach Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 9¹/₄.

Następujące posiedzenie dnia 28. Marca o godzinie 10tej z rana. Na porządku dziennym wybór na zastępcę członka Wydziału krajowego i rozprawy dalsze nad budżetem krajowym.

L. Sapięha w. r.

L. Wodzicki w. r.

J. Geringer w. r.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 28. Marca 1866.

Posiedzenie sześćdziesiąte czwarte.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych z początku 113, w ciągu posiedzenia 124.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10³/₄.

Protokół posiedzenia wieczornego z dnia 27. Marca został odczytany i przyjęty.

Poseł hr. Badeni ogłasza rezultat skrutynium na członków deputacyi, w myśl wczorajszej uchwały do Najjaśniejszego Pana wystać się mającej. — Głoszących 85, absolutna większość 43. — Otrzymali:

poseł hr. Gołuchowski	74 głosy,
poseł Czajkowski	68 „
poseł x. bisknp Manastyrski	66 „
poseł rektor Majer	66 „
poseł Cichorz	56 „

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych od liczby 2.469 do liczby 2.496 włącznie. Z tych 10 odsła się wprost do Wydziału krajowego, a 3 do komisji dla administracyjnego podziału kraju.

Poseł Boczkowski w imieniu komisji petycyjnej oznajmia, iż petycję do liczby 2.468 o polepszenie dotacyi szkół ludowych odesłano do komisji edukacyjnej.

Pan Komisarz rządowy odpowiada na interpelację posła Żuka-Skarszewskiego, co do zabrania przez rząd funduszu zapomogi składkowej w Sandeckiem, — oraz na interpelację posła hr. Badeniego, o utrudnieniu handlowego spławu na Wiśle przez Rząd rosyjski, sprzeciwiającego się traktatom z 1815. r.

Marszałek zapowiada wybór zastępcy na członka Wydziału z całej Izby i zawiesza posiedzenie na 10 minut.

Sekretarz poseł Sawczyński czyta spis imienny posłów. — Na skrutatorów zaprasza Marszałek posłów: hr. Golejowskiego, Zakrzewskiego, x. Kuryłowicza, x. Antalkiewicza, Żuka-Skarszewskiego i Pawęckiego.

Pierwszy wybór okazał się nieważnym z powodu niedostatecznej liczby głoszących. Marszałek zapowiada nowy wybór. Sekretarz poseł Geringer czyta spis imienny posłów.

Poseł Golejowski zdaje sprawę z skrutynium. Głoszących było 80, absolutna większość 41. — Poseł Laskowski otrzymał 77 głosów.

Z porządku dziennego dalsze rozprawy specjalne nad budżetem, a mianowicie w rozdziale VII. lit. b. — Poseł hr. Russocki, jako sprawozdawca, referuje o petycji Towarzystwa muzycznego we Lwowie. (Nr. 9. lit. b. r. VII.).

Wniosek komisji co do ustępu 9.:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Udziela się dla Towarzystwa muzycznego we Lwowie z funduszy krajowych, począwszy od 1go Stycznia r. b., subwencyę roczną w sumie 500 zlr. w. a. na przeciąg lat sześć, która w półrocznych ratach z dołu wypłaconą być ma“ — został przyjęty.

Również przyjęty został wniosek komisji, co do zasiłku stałego dla zakładu rolniczego szkoły w Czerniechowie (sub 4.), pod warunkami we wniosku zawartemi.

Wniosek tyczący się wsparcia zakładu głuchoniemych we Lwowie (sub 5.), przyjęty według projektu komisji.

Ustęp 6. Zasiłek dla teatru polskiego. Po zamknięciu dyskusji wniosek komisji o zasiłku dla teatru polskiego w kwocie 4.200 złr. przyjęty.

Ustęp 7. Zamiast wniosków komisji o zasiłku rocznym dla szkoły rolniczej w Dublanach, wysokości 5.000 złr., stawia poseł Ludwik Skrzyński jako poprawkę następujące wnioski:

„1. Szkoła rolnicza w Dublanach ma od 1. Stycznia 1866. r. począwszy, jako zakład krajowy utrzymywaną być z funduszków krajowych, a odpowiednia potrzeba w każdorocznym preliminarzu krajowym przedkładaną będzie do rozpoznania i uchwały Sejmu.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby za porozumieniem się z komitetem c. k. Towarzystwa rolniczego galicyjskiego ułożył projekt do umowy, którąby prawny stosunek między c. k. Towarzystwem rolniczym galic. jako właścicielem Dublan a szkołą rolniczą jako zakładem krajowym, szczegółowo określonym był, i aby tenże projekt na następnej sesji do rozpoznania i uchwały sejmowej przedłożył.“

Dalej stawia tenże poseł wniosek:

„aby roczna dotacja do kwoty 5.770 złr. w. a. podniesioną została, pod warunkiem jednak, iż wpłata szkolna od uczniów zniżoną będzie w r. 1866. z przeciętnej kwoty rocznej 75 złr. na 50 złr. w. a.“

Poseł Ludwik hr. Wodzicki stawia wniosek: „Izba raczy uchwalić: odesłanie do komisji edukacyjnej pierwszego wniosku posła Ludwika Skrzyńskiego.“

Przy głosowaniu wniosek posła Wodzickiego przyjęty. Drugi wniosek posła Skrzyńskiego odrzucony. — Wniosek komisji w całości przyjęty.

Wniosek komisji: aby szkoła ogrodnicza przy zakładzie botanicznym we Lwowie (ust. 8.) jak dotąd ze skarbu Państwa utrzymywaną była, bez dyskusji przyjęty.

Tak samo przyjęto wniosek komisji o zasiłku rocznym wysokości 500 złr. dla zakładu ciemnych we Lwowie (ust. 10.).

Wniosek komisji o zasiłku dla Towarzystwa naukowego w Krakowie, w celu założenia stacji meteorologicznych i badań fizjologicznych, wysokości 1.500 złr. w. a. (ust. 11.) przyjęty.

Przy następie 12. o zasiłku na restaurację ołtarza w kościele Panny Maryi w Krakowie wysokości 5.000 złr., poseł Laskowski wnosi rozłożenie tej sumy na dwa lata, mianowicie udzielenie w tym roku zasiłku 2.000 złr., a pozostawienie 3.000 złr. jako zasiłek na rok przyszły. Izba przyjmuje wniosek posła Laskowskiego.

Przy sprawozdaniu komisji nad petycją dozoru kościoła św. Anny w Krakowie, poseł rektor Majer jako poprawkę zamiast wniosku komisji stawia wnioski następującej treści:

„1. Na reparację kościoła św. Anny w Krakowie wyznacza się jednorazowy zasiłek w kwocie 4.000 złr., z zastrzeżeniem zwrotu bezprocentowego z majątku uniwersytetu jagiellońskiego.

2. Petycję dozoru rzeczowego kościoła przedkłada Sejm c. k. Prezydium Namiestnictwa z zaleceniem, aby reszta sumy na reparację tej świątyni potrzebna, w moc istniejących przepisów co do utrzymywania parafialnych budynków jak najrychlej na rzecz przedsięwziąć się mającej reparacji ściągniętą została.

3. Sejm uprasza c. k. Rządu, ażeby w zastępstwie uniwersytetu jagiellońskiego, jako kuratora, wypadającą nań część konkurencyjną pokrył z ogólnych funduszków szkolnych, z zastrzeżeniem zwrotu po odzyskaniu majątku tegoż uniwersytetu.“

Na wniosek posła hr. Potockiego Adama, Izba uchwała odesłanie tego wniosku napowrót do komisji budżetowej.

Wnioski komisji przejścia do porządku dziennego nad petycjami miast Wisnicza i Buczacza — przyjęte.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2 $\frac{1}{2}$.

Następne posiedzenie dnia 12. Kwietnia o godzinie 11.

Na porządku dziennym dalszy ciąg rozpraw nad budżetem.

L. Sapieha, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 28. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2469. Właściciele większych i mniejszych posiadłości, xięża obojga obrządków—oraz przemysłowcy z obwodu sanockiego, przez posła Ruczkę, względem podziału terytoryalnego obwodu sanockiego.
2470. Suwald Franciszek, właściciel realności w Przemyśle, przez posła Ziembickiego, o zrektyfikowanie podatku z jego realności.
2471. Racieski Wincenty, właściciel dóbr Rombków, przez posła Gutowskiego, o pożyczkę.
2472. Piątkowska Marya, wdowa po nauczycielu, przez posła Kapiszewskiego, o zapomogę.
2473. Miasto Andrychów, przez posła Kapiszewskiego, o ustanowienie dawnych granic miasta.
2474. Stanko Alexander, właściciel realności w Nowym Targu, przez posła x. Antalkiewicza, o wynagrodzenie za grunt na gościniec wzięty.
2475. Gmina miasta Nowy Targ, przez posła x. Antalkiewicza, o przyspieszenie zapłaty za szkody przez wojsko rosyjskie w czasie przechodu w r. 1849. wyrządzone.
2476. Mieszkańcy powiatu limanowskiego, przez posła Żuka-Skarszewskiego, o pozostawienie nrzędu powiatowego w Limanowej.
2477. Kuzniewicz Michał, właściciel posiadłości w Matkowie, przez posła Smolkę, o pożyczkę.
2478. Gmina Smerek, przez posła Starucha, o zapomogę dla trzech włościan z tej gminy.
2479. Gminy Kamienica i Zasadne, przez posła Żabińskiego, o znizenie ceny wody słonej i ułatwienie jej nabywania.
2480. Gminy Kamienica i Zasadne, przez posła Żabińskiego, w sprawie nadawania prebend i ogłoszenia tax za obrzędy religijne.
2481. Gminy Kamienica i Zasadne, przez posła Żabińskiego, o prawo do propinacyi i prawo wodne na rzekach.
2482. Gminy Kamienica i Zasadne, przez posła Żabińskiego, o spieszne przeprowadzenie spraw indemnizacyjnych.
2483. Gmina Bereźnica, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
2484. Gmina Szumina, przez posła Ławrowskiego, o zapomogę.
2485. Gmina Grzechynia, przez posła Zdunia, o odwołanie egzekucyi i uwolnienie od konkurencyi do drogi susko-wadowickiej.
2486. Gmina Biała, przez posła Zdunia, o odwołanie egzekucyi i uwolnienie od konkurencyi do drogi susko-wadowickiej.
2487. Gminy Wołosówka i Podhajezyki, przez posła x. Fortunę, o pożyczkę.
2488. Starowiejski Biberstein Jan, przez posła Pawęckiego, o pożyczkę.
2489. Gmina Radocyna, przez posła Pudła, o nowy termin do wykupna mesznego.
2490. Gmina Radocyna, przez posła Pudła, o prawo do propinacyi.
2491. Gmina miasta Sambora, przez posła Szemelowskiego, o oddanie tamtejszej szkoły normalnej pod nadzór konsystorza obrządku łacińskiego.
2492. Gmina Przedmieście dolne Starejsoli, przez posła Szemelowskiego, o pożyczkę.
2493. Ochocki Józef, właściciel dóbr i gminy Dobropole, Sapawa, Mateuszówka i Wierzbowiec, przez posła Czajkowskiego, o przydzielenie tych włości do powiatu buczackiego.
2494. Pleban obrządku łacińskiego z Pantalowic, przez posła Dziewieńskiego, o opiekę nad językiem krajowym w korespondencyach z c. k. urzędami.
2495. Gmina Milatycze, przez posła x. Szwedzickiego, o zapomogę.
2496. X. Kuryłowicz, poseł, przedkłada prośbę gminy Tiutkow o zapomogę, i prosi o spieszne załatwienie tejże, jakoteż i prośby gminy Darachów o zapomogę, przez c. k. władze rządowe do Sejmu wniesionej.

Z tych liczby: 2471, 2477, 2478, 2483, 2484, 2487, 2488, 2492, 2495 i 2496 odsełają się wprost do Wydziału krajowego;

liczby zaś 2469, 2476 i 2493 do komisji dla spraw administracyjnego podziału kraju.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 12. Kwietnia 1866.

Posiedzenie sześćdziesiąte piąte.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych z początku 102, w ciągu posiedzenia 110.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11 $\frac{1}{2}$.

Marszałek zawiadamia Izbę o łaskawem przyjęciu przez Najjaśniejszego Pana deputacyi, wysłanej do Tronu z łona sejmowego, a sekretarz poseł Ludwik hr. Wodzicki odczytuje odpowiedź monarszą na petycję Sejmu następującą:

„Przyjmuję łaskawie wyrażoną mi wierność i przywiązanie Sejmu galicyjskiego, i poddam dojrzałej rozwadze prośbę objętą adresem.

Przedewszystkiem wypadnie przy tem dokładnie uwzględnić te wymogi, które wynikają z kwestyi politycznej, dotyczącej ogółu Monarchii, i które są warunkiem harmonijnego urządzenia części w ich stosunku do całości.

Sejm wszelako, którego lojalne i patriotyczne zachowanie dostrzegłem z zadowoleniem, niech będzie pewnym ojcowskiej przychylności, która towarzyszyć będzie Memu orzeczeniu.“

Odpowiedź tą Izba przyjmuje okrzykami: Niech żyje Cesarz!

Sekretarz poseł Wodzicki odczytuje protokół posiedzenia sejmowego z dnia 28. Marca, który przyjęło.

Tenże sekretarz odczytuje pismo Jego Excelencyi Ministra Stanu hr. Belcredego do Marszałka, w którym dziękuje Izbie za uchwalone przez Sejm galicyjski podziękowanie za udział w doprowadzeniu do skutku pożyczki na rzecz głodem dotkniętych.

Następnie odczytuje pismo Jego Excelencyi Namiestnika kraju do Marszałka, uwiadamiające Sejm o Najwyższem postanowieniu, którem Monarcha udziela sankcyę statutowi uchwalonemu przez Izbę dla miasta Krakowa, — a w końcu pismo tegoż Namiestnika do Marszałka z uwiadomieniem, że w sprawie uchwały Sejmu galicyjskiego, co do reorganizacyi galicyjskiego Towarzystwa kredytowego, Rząd nie może ominąć życzenia Sejmu bukowińskiego, co do ponownego osobnego wysłuchania tamtejszych właścicieli dóbr tabularnych względem projektowanych zmian statutów galic. Towarzystwa kredytowego, że przeto pozostaje alternatywa, albo odroczyć reorganizacyę Towarzystwa kredytowego prawdopodobnie na czas dłuższy, albo przeprowadzić ją tymczasowo dla Galicyi i Krakowa z zachowaniem wolności przystąpienia dla właścicieli dóbr tabularnych bukowińskich i zastrzeżeniem nabytych praw osób trzecich. W razie przyjęcia tej drugiej ewentualności przez Sejm, Rząd poparłby u Najjaśniejszego Pana zatwierdzenie odnośnej uchwały, i rozpocząłby bezzwłocznie potrzebne dalsze pertraktacye z ogólnem zgromadzeniem Towarzystwa kredytowego.

Poseł Zyblikiewicz wnosi, aby komisya, która zajmowała się sprawą Towarzystwa kredytowego, wzięła po tem oświadczeniu rządowem rzecz pod rozwagę, i bez drukowania wystąpiła ze sprawozdaniem w Izbie o tej sprawie.

Izba przyjęła ten wniosek.

Poseł Hebda otrzymał od Marszałka urlop pięciodniowy.

Poczem odczytano dalszy ciąg petycji od liczby 2.497 do liczby 2.510, z których siedm odesłano wprost do Wydziału krajowego, jedną do komisji katastralnej, a jedną do komisji dla administracyjnego podziału kraju.

Poseł Zakrzewski zabiera głos z powodu petycji miasta Drohobycza, o statut miejski i wnosi, aby Izba bez dalszego motywowania odesłała ją do komisji dla statutów miejskich.

Izba przyjmuje ten wniosek.

Z porządku dziennego następują obrady nad sprawozdaniem komisji budżetowej.

Sprawozdawca komisji poseł Kozłowski.

Wniosek komisji, aby co do petycji stowarzyszenia wspomagania ubogich a godoych uczniów instytutu politechnicznego we Wiedniu, w której prosi o udzielenie zasiłku pieniężnego, — Izba przeszła do porządku dziennego — przyjęty.

Również postąpiła sobie Izba co do petycji konwentu OO. Franciszkanów, o wykończenie wież przy ich kościele w Przemyślu, przechodząc nad tą petycją do porządku dziennego.

Co do wniosku x. Kuryłowicza, względem zaprowadzenia wyższego gimnazjum w Buczaczu i dotowania go z funduszków krajowych, komisya wnosi, aby Izba nad tym przedmiotem przeszła do porządku dziennego.

W sprawie tej stawia poseł x. Kuryłowicz następujące dwa wnioski:

1. „Wysoki Sejm uchwali:

Dla dopełnienia gimnazjum buczackiego przeznacza się na rok szkolny 1866/7. 1.100 złr. w. a.“

2. „Wysoki Sejm uchwali:

Wydział krajowy upoważnia się w przedmiocie stałego uposażenia z funduszu krajowego, do ośm klas dopełnić się mającego gimnazjum buczackiego, z Wys. Rządem i prowincyałem Zakonu OO. Bazylianów traktować i potrzebne układy tak prowadzić, aby z początkiem przyszłego roku szkolnego 1866/7. piąta klasa gimnazjalna otworzoną być mogła. Poleca się także Wydziałowi krajowemu na najbliższej kadencji sejmowej zdać sprawę o tym przedmiocie.“

Wniosek pierwszy upadł, drugi Izba przyjęła.

Do wniosku komisji budżetowej, co do zasiłku dla teatru krakowskiego polskiego, poseł Lipczyński robi następujący wniosek (jako punkt trzeci).

„III. Sejm przeznacza na rzecz teatru polskiego w Krakowie sumę złr. 5.000 w. a. jako zasiłek bezprocentowy, zwrotny wtenczas, gdy Wys. Rząd ze skarbu Państwa zwróci temuż teatrowi zasiłek, uchwałą Sejmu krakowskiego z r. 1844. przyznany — a to półrocznymi ratami rachując od pierwszego Stycznia 1866. r.“

Poseł Zyblikiewicz wnosi poprawkę, aby zamiast 5.000 złr., dać teatrowi polskiemu 4.000 złr. w. a., pod warunkami we wniosku posła Lipczyńskiego zawartymi.

Komisarz rządowy oświadcza, że Rząd zajmuje się tą sprawą i poprowadzi ją w tym kierunku, aby subwencya, której dawniej ze skarbu publicznego udzielano teatrowi polskiemu w Krakowie, i na przyszłość była mu wypłacaną.

Poseł Zyblikiewicz cofnął swą poprawkę.

Wniosek komisji co do zasiłku dla teatru polskiego w Krakowie, przyjęła Izba wraz z dodatkiem posła Lipczyńskiego.

Poczem przychodzi pod obrady Izby wniosek posła Majera, odesłany uchwałą Izby na poprzednim posiedzeniu do komisji budżetowej, a tyżący się kwoty na restaurację kościoła ś. Anny w Krakowie.

Wniosek ten przyjęto po głosowaniu nad każdym punktem z osobna.

Z powodu wniosku komisji budżetowej co do wniosku posła Ławrowskiego, w sprawie zasiłku dla teatru ruskiego we Lwowie, aby Izba przeszła nad tym przedmiotem do porządku dziennego, stawia poseł x. Łoziński następujący wniosek:

„Zapomoga dla teatru ruskiego w kwocie 3.000 złr., które z 30.000 złr. wyznaczonych do rozporządzenia Wydziałowi krajowemu na nieprzewidziane wypadki, wzięte być mają.“

Po dłuższej rozprawie przyjęto wniosek zamknięcia dyskusji. Marszałek przerywa na kilka minut posiedzenie celem wybrania mowców jeneralnych. Jako tacy przemawiali: Poseł hr. Borkowski i poseł x. Naumowicz.

Wniosek posła x. Łozińskiego upadł, bo Izba przyjmując wniosek komisji, przechodzi do porządku dziennego.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3 $\frac{1}{2}$.

Następne posiedzenie w Piątek dnia 13. Kwietnia o godzinie 10. z rana.

Na porządku dziennym najpierw dalszy ciąg rozpraw nad budżetem, potem sprawozdanie komisji administracyjnej o prawie drogowem.

L. Sapieha, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 12. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2497. Gmina Słobudka, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.
2498. Gmina Konkolniki, przez posła Kulczyckiego, o zapomogę.]
2499. Gmina Krzeszowice wraz z sąsiednimi gminami, przez posła Adama hr. Potockiego, w sprawie reklamacyi szacunku katastralnego.
2500. Gmina miasta Lubaczowa, przez posła Janowskiego, o zapomogę.
2501. Palka Michał, z Chrzanowa, przez posła Adama hr. Potockiego, o prawo dla gminy obierania re-wizora policyi przez ogólne głosowanie.
2502. Gmina miasta Sokala, przez posła Polanowskiego, użala się na naruszenie miejskiego prawa pro-pinacyjnego.
2503. Gminy Jajkowce i Żyrawa, przez posła x. Kuziemskiego, o spieszna zapomogę.
2504. Gminy Jajkowce i Żyrawa, przez posła x. Kuziemskiego, o komisję w sprawie budowy cerkwi.
2505. Hr. Kuczkowski Kazimiérz, przez posła xięcia Sanguszkę, o pozostawienie siedziby urzędu po-wiatowego w Zasówie.
2506. Gmina Smerek, przez posła Starucha, o zapomogę tytułem pożyczki.
2507. Gmina Witkowice z Ostrowskiem, przez posła Kobylarza, użala się na zabranie gruntu i na urząd powiatowy.
2508. Gmina Dąbrowica, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, ponawia prośbę o zapomogę.
2509. Miasto Drohobycz, przez posła Zakrzewskiego, o statut.
2510. Gmina Krowica, przez posła Janowskiego, o zapomogę.

Z tych liczby: 2.497, 2.498, 2.500, 2.503, 2.506, 2.508 i 2.510 odsetają się wprost do Wy-działu krajowego ;

zaś liczba 2.499 do komisji katastralnej;

nareszcie liczba 2.505 do komisji dla spraw administracyjnego podziału kraju.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 13. Kwietnia 1866.

Posiedzenie sześćdziesiąte szóste.

Obecni: Marszałek książę Sapiaha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych z początku 102, w ciągu posiedzenia 121.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10³/₄.

Sekretarz poseł Sawczyński odczytuje protokół posiedzenia poprzedniego, który Izba przyjmuje.

Sekretarz poseł Ludwik hr. Wodzicki odczytuje pismo Jego Excelencji pana Namiestnika, udzielające treść Najwyższego reskryptu, którym Najjaśniejszy Pan przyjmuje do wiadomości podziękowanie Sejmu galicyjskiego w sprawie pożyczki głodowej.

Tenże sekretarz odczytuje wniosek posła Guiewosza tej treści:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Na przyszłość ma być w budżecie krajowym utworzona rubryka stała, obejmująca wydatki na utrzymanie i restaurację pomników historycznych.“

Sekretarz poseł Sawczyński prostuje omyłkę w spisie petycyj z dnia 16. Marca 1866. r. l. 2.235 zanesionej przez miasto Sącz przeciw równouprawnieniu żydów.

Tenże sekretarz odczytuje dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych od liczby 2.511 do liczby 2.531 włącznie. Z tych 11 odsła się wprost do Wydziału krajowego, a 3 do komisji dla administracyjnego podziału kraju.

Z porządku dziennego referent komisji budżetowej poseł Kozłowski przedstawia wniosek Nr. VIII. sprawozdania, względem uchylecia wsparcia dla klęską dotkniętych mieszkańców, z powodu zawotowanej na ten cel pożyczki głodowej, — i dalej wniosek Nr. IX., względem wydalenia włóczągów, które Izba bez dyskusji przyjmuje.

Referent poseł Polanowski referuje dalszy ciąg sprawozdania komisji budżetowej Nr. X., o kwaterunkowym żandarmeryi. Dział A. pozycye 1, 2 i 3 bez dyskusji przyjęte. Referent wnosi zniżenie pozycyi czwartej z 650 złr. na 325 złr., z powodu wyjaśnienia danego przez p. Komisarza rządowego, że 13 oficerów pobierają kwaterę in natura.

Izba bez dyskusji na to się zgadza.

Pozycye 5 — 9 włącznie bez dyskusji przyjęte.

Przy pozycyi 10., co do prania koców zimowych i t. p., poseł x. Trzeszczakowski stawia wniosek, aby letne koce sprzedac na korzyść funduszu krajowego, a wydatek na pranie stosunkowo zniżyć. Wniosek ten przy głosowaniu upadł, a pozycya 10., a dalej również i pozycya 11. podług wniosku komisji przyjęte. — Referent wnosi dalej wykreślenie 12. pozycyi, co do naprawy materaców. Poseł x. Trzeszczakowski stawia poprawkę, aby użytek materaców znieść i takowe sprzedac na korzyść funduszu krajowego. Referent zaprzecza, aby wniosek mógł być przyjętym, ponieważ to jest wniosek samoistny. P. Komisarz rządowy oznajmia, że ta kwestya już jest przedmiotem rokowań Rządu, i zapewnie cel wymieniony przez posła x. Trzeszczakowskiego osiągnięty będzie. Wnioskodawca cofa swój wniosek i zapowiada, iż wniosek ten jako samoistny postawi. Izba przyjmuje wykreślenie pozycyi 12tej.

Przy pozycyi 13tej, przez komisję w kwocie 1.628 złr. oznaczonej, p. Komisarz rządowy czyni uwagę, że ta kwota nie wystarczy, a Izba zgadza się z referentem, aby ją na 2.442 złr. podnieść.

Pozycja 14. przyjęta.

Przy pozycji 15., której referent wnosi znizenie na 790 zlr. 20 c., zauważa tenże, że i odnośnie potrzeby trzynastu oficerów, którzy kwaterę in natura pobierają i tu wykreślone być mają. — Głosowanie odracza się do obliczenia przez buchhaltera. W skutek obliczenia przez buchhaltera, pozycja ta zmniejszona na 303 zlr. i 27 c., przez Izbę przyjęta.

Pozycja 16., co do potrzeb do pisania, jako też i pozycja 17., o rozmaitych wydatkach, na wniosek komisji wykreślone.

Dział B., co do najmu pomieszczeń i koszar, referent wnosi przyjęcie wylikwidowanej kwoty 19.129 zlr. 94 c.; p. Komisarz rządowy oznajmia, że faktycznie na pomieszczenia o 2.436 zlr. więcej się wydaje; wnosi zatem, aby ta kwota także przyjęta została, na co zgadzając się Izba, podwyższenie tej pozycji do sumy 21.565 zlr. 94 c. przyjmuje. Ogółową zaś sumę kwaterunkowego dla żandarmeryi, w skutek zawotowanych zmian przyjęto w cyfrze 33.613 zlr.

W dalszym ciągu działu B. komisja wnosi, aby Wydział krajowy zdziałał niezwłocznie obliczenie wydatków niesłusznie przez fundusz krajowy dla żandarmeryi poniesionych, i o zwrot takowych się upominał, który to wniosek przyjęty.

W tymże dziale wnosi komisja, aby Izba uchwaliła wyrazić c. k. Rządowi potrzebę zmniejszenia żandarmeryi o czwartą część. — Przeciw temu zabiera głos poseł Grocholski, a za wnioskiem komisji poseł Zyblikiewicz i poseł Wężyk. Sprawozdawca przemawia również za wnioskiem komisji, którego przy głosowaniu upada.

Potem uzasadnia poseł x. Trzeszczakowski zapowiedziany swój wniosek, o zniesienie używania letnich koców i materaców u żandarmeryi, przeciw czemu p. Komisarz rządowy oświadcza, że Rząd już się zajął zaprowadzeniem najściślejszej oszczędności, i wnosi przejście do porządku dziennego. Izba odrzuca wniosek posła x. Trzeszczakowskiego.

W dalszym ciągu sprawozdania, Nr. XI. względem dopłat na podwoły, — po przemówieniu p. Komisarza rządowego — wniosek komisji przyjęty. — Również Nr. XII. o podatkach i daninach według wniosku komisji przyjęty.

Dalszy ciąg sprawozdania referuje poseł Skrzyński Ludwik. — Do Nr. XIII. sprawozdania komisji, co do potrzeb na drogi krajowe, wnosi komisja, aby preliminowany na rok 1866. wydatek na budowę dróg krajowych w kwocie 20.000 zlr. w. a. z budżetu krajowego był wykreślony. — Przeciw temu wnioskowi a za nchwaleniem tej sumy zabiera głos poseł Gniewosz, co poseł Grocholski popiera z poprawką przez posła Gniewosza przyjętą, aby tę sumę na budowę i utrzymanie dróg krajowych zawotować. — Zabierają głos postowie Trzeciecki i Szpunar przeciw wnioskowi komisji. — P. Komisarz rządowy oznajmia, że na rachunek tej sumy Rząd już wydał 11.300 zlr. jako zaliczkę zwrotną, a 1.000 zlr. jako bezzwrotną dla niezamożnych konkurencyj. Posłowie x. Trzeszczakowski i xiążę Sanguszek mówią przeciw wykreśleniu, a poseł Bocheński w obronie komisji.

P. Komisarz rządowy oznajmia poszczegółowo wspomniane już uczynione wydatki. — Po uzasadnieniu wniosków komisji i wyjaśnieniach p. Komisarza rządowego, — przystąpiono do głosowania nad wnioskiem posła Gniewosza, który Izba przyjmuje.

W dalszym ciągu sprawozdania, drugi wniosek komisji do l. XIII., aby Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, by w właściwej drodze upominał się o zwrot wypłaconej z funduszu krajowego zaliczki na budowę dróg krajowych w ogólnej kwocie 22.719 zlr. w. a., — po przemówieniach p. Komisarza rządowego, posła Gniewosza i posła Żuka-Skarszewskiego — przyjęty.

Wniosek komisji, co do Nr. XIV. o wydatkach na budowy wodne, aby pozycja ta z budżetu wykreślona była, Izba przyjmuje.

W dalszym ciągu sprawozdania referuje poseł Polanowski. Wniosku komisji Nr. XV., co do premij za ułobienie drapieżnych zwierząt, punkt pierwszy, o zniesieniu premij, z dodatkiem terminu od 1. Czerwca 1866. r., przyjęty. Do 2. punktu, o wykreślenie preliminowanej sumy 1.500 zlr. stawia poseł Smarzewski poprawkę, aby kwotę 500 zlr. wciągnąć na rachunek wydatku, który na ten cel, podług objaśnienia przez p. Komisarza rządowego danego, już uczyniony został. Wniosek komisji wraz z poprawką posła Smarzewskiego przyjęty.

Przy Nr. XVI. o różnych przypadkowych wydatkach, komisja wnosi wykreślenie z budżetu pozycji 270 zlr. na obławy na włośczęgów po kraju. Wniosek komisji przyjęty.

Punkt 2., o przyjęcie kwoty 300 złr. na utrzymanie i ustawienie słupów granicznych, przyjęty.—
Punkt 3., o wykreślenie pozycyi 2.000 złr. na różne nieoznaczone wydatki, przyjęty.

Pod tą sumą l. XVI. wnosi komisya, aby Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, by tenże sumę 18.744 złr. 4 c., niesłusznie przez fundusz krajowy na koszt podróży dla urzędników przy wyborach posłów wypłaconą, ze skarbu Państwa na rzecz funduszu krajowego odebrał. — P. Komisarz przyznaje słusność tego żądania. — Poseł Zyblikiewicz wnosi opuszczenie tego wniosku, ponieważ ten zwrot zawiera się w ogólnej pretensyi funduszu krajowego do Rządu. — Poseł Gniewosz zaś wnosi, aby wezwać c. k. Rząd o najspieszniejsze wypłacenie tej kwoty. Oba te wnioski upadają, a wniosek komisji przyjęty.

Wniosek komisji, o zamieszczenie na budżecie sumy 36.000 złr. na nieprzewidziane wypadki dla Wydziału krajowego, Nr. XVII. przyjęty.

Sekretarz poseł Sawczyński odczytuje wniosek, jako nagłący przez posła Kabata postawiony tej treści: „1. aby ustawy krajowe i rozporządzenia władz obwieszane były w języku polskim jako autentycznym, a podług potrzeby w tłumaczeniu ruskiem i niemieckiem; — 2. aby ustawy i rozporządzenia władz obowiązywały w 15 dni po obwieszczeniu, jeżeli ta sama ustawa inaczej nie stanowi; — 3. aby dotychczasowe odnośne przepisy zniesionemi zostały.“

Wnioskodawca prosi o odsłanie tego wniosku, bez drukowania, do Wydziału krajowego.

Izba zgadza się na to.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2³/₄.

Następne posiedzenie jutro o godzinie 12.

Na porządku dziennym dalsze rozprawy nad budżetem i sprawozdanie komisji administracyjnej o prawie drogowem.

L. Sapieha, w. r.

Geringer, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 13. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2511. Gminy Sieraków, Dziekanowice, Nowawieś, Bienkówce, Winiary, Rudnik, Jankówka, Hucisko i Grajów, przez posła Dziewońskiego, o uchylenie kosztownych formalności przy kupnie słonej wody w żupie wielickiej.
2512. Gmina Toporów, przez posła Hubickiego, o zapomogę.
2513. Gmina Podhajczyki, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
2514. Gmina Horodyszczce, przez posła hr. Fredrę, o zapomogę.
2515. Gmina Kozłów, przez posła Gnoińskiego, o zapomogę.
2516. Gmina Zmysłówka, przez posła Szpunara, o zapomogę.
2517. Gmina Budy, przez posła Szpunara, o zapomogę.
2518. Gmina Torki, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę.
2519. Gmina Poździacz, przez posła x. Antoniego Dobrzańskiego, o zapomogę.
2520. Baronowa Gertruda Bess, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o zapomogę w ziarnie.
2521. Lisowscy Michał i Antoni, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, w sprawie rekursu o reintegracyę gruntu.
2522. Gmina miasta Dobromila, przez posła hr. Badeniego, o pozostawienie tamże urzędu powiatowego.
2523. Fihanser Konrad, właściciel dóbr Bruśniki, przez posła Żuka-Skarszewskiego, o przyłączenie wsi Jamna do powiatu grybowskiego.
2524. Kncieński Roman i Wojciech, właściciele dóbr Bentkowiec w królestwie Polskiem położonych, przez posła Lipczyńskiego, o zapobieżenie gwałtom i kradzieżom przez włościan wielkiego xięstwa Krakowskiego w tych dobrach popełnianym.
2525. Gmina miasta Zaleszczyki, przez posła Zyblikiewicza, o uznanie miasta Zaleszczyki za miejsce wyborcze dla pomniejszych miast.
2526. Gmina miasta Lwowa, przez posła Kabata, o rozszerzenie wolnych lat od opłaty podatku domowo-czynszowego dla budowli nowych, dobudowań i przebudowań do końca roku 1869. i o podwyższenie odsetek na „sarta tecta“ z 15% na 30% dla miasta Lwowa.
2527. Gmina miasta Lwowa, przez posła Kabata, o uwolnienie od opłaty dodatku indemnizacyjnego i krajowego na czas prawnie oznaczony dla budowli nowych, przebudowań i dobudowań.
2528. Gmina Rzegocina, przez posła Drozda, o pozwolenie użytkowania z drzew dorosłych przy gościńcu przez tę gminę sadzonych.
2529. Gmina Worobjów, przez posła x. Kaczałę, o zapomogę i pożyczkę.
2530. Gmina Szehynie, przez posła Ziembickiego, o przyłączenie jej do powiatu przemyskiego.
2531. Salowa Anna, była artystka sceny polskiej we Lwowie, przez posła Pietruskiego, o wsparcie miesięczne.

Z tych liczby: 2.512, 2.513, 2.514, 2.515, 2.516, 2.517, 2.518, 2.519, 2.520, 2.525 i 2.529 odsełają się wprost do Wydziału krajowego;

zaś liczby: 2.522, 2.523 i 2.530 do komisji dla spraw administracyjnego podziału kraju.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 14. Kwietnia r. 1866.

Posiedzenie sześćdziesiąte siódme.

Obecni: Marszałek xiążę Sapieha.

Sekretarze: Geringer, Kulczycki, Sawczyński i hr. Ludwig Wodzicki.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 121, w ciągu posiedzenia 131.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 12. minut 50.

Protokół posiedzenia z dnia 13. Kwietnia przez sekretarza posła Geringera odczytany, przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych od l. 2532 do l. 2559 włącznie. Z tych odsełają się 3 wprost do Wydziału krajowego, a 4 do komisji dla administracyjnego podziału kraju. Poseł Boczkowski zawiadamia, że komisja petycyjna petycje do l. 2509 miasta Drohobyczy i 2461 miasta Sambora, odstąpiła komisji dla statutów miejskich, a l. 2408 nauczycieli szkół ludowych dekanatu chodorowskiego, i 2422 nauczycieli szkół ludowych obwodu rzeszowskiego, komisji ednkacyjnej.— Na wniosek posła Gniewosza, petycję do l. 2559 miasta Śniatyna odseła Izba wprost do komisji dla statutów miejskich.

Poseł Pawęcki otrzymuje od Marszałka ośmiodniowy urlop.

Sekretarz poseł Kulczycki odczytuje wniosek naglący posła x. Trzuszczakowskiego, następującej treści:

„Czyniu wnesok

po 1. postaraty sia o toje, daby iż izlysznych na neprewydymy wypadki przyznaczonych iz funduszu krajewoho groszej w ilkosty 36.000 zlr., odnu czaśť na zakupno nasinia ripy sterniwiki obernuty

po 2. tuju ripu po hromadach rozdiłyty;

po 3. wyłahodyty w oboch krajewykh jazykach korotkoje popularnoje obuczenie, jak sia stoju ripoju obchodyty, i jak ju dla korma ludej pryłahodyty należyty.

Toj wnesok bez poperednoho wypezatania do Wydiłu krajewohn otłaty i w toj miri jeszcze sejkadeucy otwitnyi kroky, szczo ino zdilaty daśť sia, poczynyty upraszajn.“

Izba uchwała wniosek ten, według życzenia wnioskodawcy, bez poprzedniego wydrukowania do Wydziału krajowego odestać.

Z porządku dziennego dalszy ciąg rozpraw nad budżetem, a mianowicie: II. Preliminarz specjalny szpitalu głównego we Lwowie. — Sprawozdawca poseł Zyblikiewicz.

Po objaśnieniach udzielonych przez p. Komisarza rządowego, zabiera głos poseł Gniewosz i stawia następującą poprawkę do pierwszego wniosku komisji:

„Sejm, nie przesadzając stanowczemu orzeczeniu o stosunkach szpitalu głównego lwowskiego do reprezentacyi kraju, aui o stostnku do miasta Lwowa, a uwzględniając tylko stan istniejący, przeznacza na pokrycie niedoboru funduszu szpitalnego, z funduszu krajowego kwotę 4000 zlr.“

Izba odrzuca poprawkę posła Gniewosza i przyjmuje bez zmiany wnioski komisji.

III. Preliminarz specjalny funduszu położnic, na wniosek komisji przyjęto bez dyskusyi, podług projektu rządowego.

Podobnie przyjęto następnie preliminarz IV. funduszu obłąkanych we Lwowie.

Przy preliminarzu V. funduszu podrzutek w Lwowie, poseł Grocholski stawia wniosek: „Suma rozchodu funduszu podrzutek w Lwowie w preliminarzu wykazana, zmniejsza się o 8.528 złr.“ — Wniosek ten upada, a cały preliminarz ten podług projektu rządowego przyjęty.

Preliminarz VI. funduszu policji krajowej, a odnośnie domu robót przymusowych. — Sprawozdawca poseł Bocheński. — Preliminarz ten bez dyskusji przyjęty podług projektu rządowego.

Preliminarz VII. funduszu szpitalu św. Łazarza w Krakowie. — Sprawozdawca poseł Zyblikiewicz. Przy lit. a) co do oddziału chorych tego funduszu, poseł Grocholski stawia wniosek, a mianowicie: „Suma rozchodu funduszu szpitalnego św. Łazarza w Krakowie — oddział chorych — w preliminarzu wykazana, zmniejsza się o 559 złr. — Wniosek ten Izba odrzuca, a przyjmuje cały preliminarz podług projektu rządowego.

Również przyjęto preliminarz VIII., co do oddziału położnic i podrzutek tego samego funduszu szpitalnego lit. b), jakoteż i preliminarze IX. i X. funduszu szpitalnego św. Ducha w Krakowie, a mianowicie lit. a) oddział obłąkanych i lit. b) oddział syfilitycznych.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji budżetowej, co do preliminarza funduszy indemnizacyjnych galicyjskich i wielkiego księstwa Krakowskiego.

Sprawozdawca poseł Wężyk.

Wnioski komisji bez zmiany przyjętymi zostały w drugim, a następnie i w trzecim czytaniu.

Izba przyjmuje także w drugim i trzecim czytaniu preliminarz funduszu domostykalnego.

Poczem przystąpiono do odczytania preliminarza sumarycznego pokrycia i potrzeb funduszu krajowego. Izba przyjmuje uchwały finansowe na pokrycie niedoboru przez komisję przedstawione, a następnie uchwała w trzecim czytaniu budżet krajowy.

Uchwalono jeszcze na zalecenie komisji, przekazane jej wnioski posła Gniewosza, a mianowicie:

1. „Wyjątkowo na rok administracyjny 1866., Wydział krajowy mocen jest przenosić oszczędności jednej rubryki na potrzeby rubryki innej.“

2. „Na przyszłość ma być w budżecie krajowym utworzona rubryka stała, obejmująca wydatki na utrzymanie i restauracye pomników historycznych.“

Oba te wnioski uchwała Izba w drugim, a następnie w trzecim czytaniu.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 3^{3/4}.

Następne posiedzenie w Poniedziałek 16. Kwietnia o godzinie 10. z rana.

Na porządku dziennym:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o prawie drogowem; — sprawozdanie komisji prawnej o wolności dzielenia i łączenia gruntów; — sprawozdania komisji o statutach dla miast Przemysła, Rzeszowa i Tarnowa, — nakoniec trzecie czytanie ustawy o zniesieniu premii za uбиcie drapieżnych zwierząt.

L. Sapieha, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 14. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu.

2532. Gmina Żabie, przez posła Łepkaluka, o odpisanie podatków za rok 1865 i 1866.
 2533. Kałabuda Fedko i Papiernicka Marya, przez posła x. Antalkiewicza, użalają się na gr. kat. plebana x. Kuśnierskiego o odmówienie dania im ślubu małżeńskiego.
 2534. Gminy powiatu dobromilskiego, przez posła hr. Badeniego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Dobromilu.
 2535. Właściciele większych posiadłości powiatu dobromilskiego, przez posła hr. Badeniego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Dobromilu.
 2536. Gmina Raybrot, przez posła Żuka-Skarszewskiego, o pomoc przeciw nadużyciom pod zastoną prawa wexlowego popełnianym.
 2537. Gmina Czyszki, przez posła x. Szwedzickiego, o uwolnienie od dawania osypów dla tamtejszego kościoła.
 2538. Gmina Stupki, przez posła Biłousa, ponownie o zapomegę.
 2539. Gmina Jasionka, przez posła Pudła, o prawo do wykupna propinacyi.
 2540. Gmina Jasionka, przez posła Pudła, w nowy termin do wykupna mesznego.
 2541. Gminy Czarne i Lipna, przez posła Pudła, o zwrócenie lasów i pastwisk.
 2542. Gminy Czarne i Lipna, przez posła Pudła, o zniesienie tax gruntowych.
 2543. Gminy Czarne i Lipna, przez posła Pudła, o przyłączenie ich do powiatu Gorlickiego.
 2544. Gmina Karwodrza, przez posła Witalisa, użala się na wzbranianie jej pobierania drzewa i poświęćki z lasów dworskich.
 2545. Kruźła Benedykt, z Karwodrzy, przez posła Witalisa, o przyspieszenie załatwienia sprawy jego względem oddania mu gruntu.
 2546. Turaj Piotr, z Karwodrzy, przez posła Witalisa, o przyspieszenie załatwienia sprawy jego o zabrany grunt.
 2547. Gmina Krościenko, przez posła Żabińskiego, prosi o zaprzeczenie żydom prawa do nabywania gruntów rustykalnych.
 2548. Gmina Czernaica, przez posła Żabińskiego, o komisję ku dochodzeniu naruszania własności gminy przez dwór i o wstrzymanie egzekucyi.
 2549. Kaufmann-Unterberger, inwalid, przez posła Żabińskiego, o wsparcie z funduszu Leopolda Dittmara Königsberga.
 2550. Gmina Zarzyce, przez posła Żabińskiego, o oddanie jej w posiadanie lasu Dąbrowie i o przeprowadzenie sprawy o służebnictwa.
 2551. Gmina Zabrzeż, przez posła Żabińskiego, o oddanie jej funduszu gminnego w kwocie 250 złr.
 2552. Gmina Krościenko, przez posła Żabińskiego, o rychłe ukończenie czynności komisji regulującej służebnictwa co do lasów i pastwisk.
 2553. Gmina Krościenko, przez posła Żabińskiego, donosi o niszczeniu lasów miejskich przez dwór tamtejszy.
 2554. Gmina Maniów, przez posła Żabińskiego, użala się na wyrąbanie jej przyłasków przez dzierżawcę hamerni.
 2555. Gmina Dąbrowica, przez posła x. Trzeszczakowskiego, o przyłączenie jej do powiatu lwowskiego.
 2556. Gmina Hawłowice dolne, przez posła Kozłowskiego, o odpisanie podatków za r. 1866. i o wstrzymanie egzekucyi.
 2557. Gmina miasta Czortkowa, przez posła hr. Russockiego, o pozwolenie do uprawy tytoniu w r. 1866.
 2558. Passakas Teodor, dzierżawca dóbr Gródek, przez posła hr. Russockiego, poświadcza prawe postępowanie tamtejszego plebana gr. kat. x. Harasymowicza, oskarżonego przez tamtejszą gminę o wygórowane opłaty za funkcy kościelne.
 2559. Miasto Śniatyn, przez posła Gniewosza, o statut dla tego miasta według załączonego projektu.
- Z tych liczb: 2532, 2538, 2556 odsełają się wprost do Wydziału krajowego; zaś liczby: 2534, 2535, 2543, 2555 do komisji dla administracyjnego podziału kraju.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 16. Kwietnia 1866.

Posiedzenie sześćdziesiąte ósme.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych z początku 108, w ciągu posiedzenia 130.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10¹/₂.

Protokół posiedzenia z dnia 14. Kwietnia został odczytany i przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycji do Sejmu wniesionych od liczby 2560 do liczby 2577 włącznie.

Z tych 4 odesłano wprost do Wydziału krajowego, a 3 do komisji dla administracyjnego podziału kraju.

Z porządku dziennego następuje trzecie czytanie uchwał o dodatku do emerytury Pawulskiego w kwocie 250 złr., o wsparciu Bojarskich w kwocie 105 złr., o podwyższeniu pensji Leonowiczowej do kwoty 200 złr., o wsparciu Rzepińskiej w kwocie 120 złr. od 1. Stycznia 1866., o stypendyach dla szkoły dublańskiej w kwocie 1.000 złr., o zasiłkach dla Towarzystwa męczynego w kwocie 500 złr., dla szkoły czernichowskiej w kwocie 5.000 złr. od 1. Stycznia 1866., dla szkoły dublańskiej w kwocie 5.000 złr. od 1. Stycznia 1866., dla zakładu ciemnych w kwocie 500 złr. od 1. Stycznia 1866. i dla komisji fizjograficznej w Krakowie w kwocie 1.500 złr. w. a. od 1. Stycznia 1866. r.

Izba przyjmuje te uchwały w trzeciem czytaniu.

Również przyjęła Izba w trzeciem czytaniu uchwałę o zniesieniu premii za nabicie drapieżnych zwierząt.

Z kolei następuje sprawozdanie komisji administracyjnej, co do przedłożenia rządowego, zawierającego projekt do prawa o drogach.

Sprawozdawca poseł Szumańczowski.

Przy odczytaniu „ustawy obowiązującej dla królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem księstwem Krakowskiem, o prestacyach i kompetencyi co do dróg publicznych“, sprawozdawca poprawia myłki druku i dyktuje zmiany, jakie w tym projekcie nastawy komisya poczyniła już po wydrukowaniu sprawozdania. Zmiany te zaszyły w §§. 4., 7., 12., 18., 21., 22., 24. i 29.

Podczas ogólnej rozprawy zabiera głos poseł x. Kuryłowicz i zastrzega sobie poprawkę do §§. 11. i 12., to samo zastrzega sobie poseł Demków do §. 11.

Poseł Krzeczunowicz wnosi w tej sprawie, eo następuje:

„1. przejść do porządku dziennego nad projektem ustawy o drogach;

2. polecić Wydziałowi krajowemu bliższe tej sprawy zbadanie i przedłożenie dotyczącego projektu do ustawy na najbliższej kadencji Sejmu.“

Po przemówieniu posłów: Starncha, Russieckiego, Ludwika Skrzyńskiego, Henryka Wodzickiego, Kowbasiuka i Wężyka, wniesiono zamknięcie dyskusji, na co się Izba zgodziła.

Marszałek przerywa na kilka minut posiedzenie, aby dać dwunastu mowcom czas wybrania mowców jeneralnych za i przeciw wnioskowi posła Krzeczunowicza.

Za tym wnioskiem wybrano mowcę hr. Golejowskiego, — przeciw wnioskowi hr. Adama Potockiego.

Po przemówieniu tych mowców i uwagach sprawozdawcy, upadł przy głosowaniu wniosek posła Krzeczunowicza.

Następuje rozprawa szczegółowa nad ustawą.

Tytuł ustawy, jako też i §. 1. Izba przyjęła podług projektu komisji.

Przy §. 2. wnosi poseł Ludwik Skrzyński następującą poprawkę:

„Drogami krajowemi są te, które dzisiaj uznane są za drogi krajowe, lub te, które ustawą krajową za drogi krajowe uznane będą.“

Poprawka ta upadła, a §. 2. przyjęto podług projektu komisji.

Również przyjęto §§. 3. i 4. podług tegoż projektu.

Poseł Ludwik Skrzyński wnosi przy §. 5., aby ten paragraf zformułować w sposób następujący:

„Mosty, przewozy i budowy sztuczne uważane będą za części tej drogi, na której się znajdują. Ze względu jednak na szczególność ważność lub kosztowność przedmiotu takiego, może być w tej mierze postanowiony wyjątek przy drogach gminnych przez reprezentację powiatową, a przy drogach powiatowych przez reprezentację krajową.“

Wniosek ten upadł, a paragraf dotyczący przyjęto podług projektu komisji. Przy §. 6. podaje poseł Wężyk następujący dodatek:

„Wysoki Sejm zechce uchwalić do §. 6. drugi ustęp: kiedy Sejm krajowy nie jest zwołanym, Wydział krajowy wydaje w tym względzie tymczasowe rozporządzenia, za porozumieniem się z c. k. Namiestnictwem.“

Poseł Adam hr. Potocki proponuje do tego paragrafu następujący dodatek: „i stanowanie o uwolnieniach od opłaty myta.“

Po przemówieniu sprawozdawcy upadły przy głosowaniu dodatki posłów Węzyka i Adama hr. Potockiego, a §. 6. przyjęto podług projektu komisji.

Przy §. 7. wnoszą dodatki poseł Grocholski i poseł Smarzewski do ustępu 2.

Pierwszy wnosi:

„Sejm uchwali: Pierwszy ustęp §. 7. ma brzmieć: zakładanie nowych dróg powiatowych winno poprzedzić co do względów politycznych i wojskowych także przyzwolenie właściwych władz.“

Wniosek ten upadł, a ustęp 1. §. 7. przyjęto podług projektu komisji.

Wniosek posła Smarzewskiego dodaje po słowach „drogi powiatowej“ słowa „za uchwałą reprezentacji powiatowej“; — po słowach „drogi gminnej“ słowa „za uchwałą rady gminnej.“ Wniosek ten Izba przyjmuje; zatem paragraf dotyczący brzmi jak następuje:

„Zaniechanie drogi krajowej, jako takiej, nastąpić może tylko na mocy ustawy krajowej, drogi powiatowej zaś za uchwałą reprezentacji powiatowej i za przyzwoleniem c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego; nareszcie drogi gminnej za uchwałą rady gminnej w porozumieniu z przełożonym obszaru dworskiego za zezwoleniem rady powiatowej i politycznej władzy powiatowej.“

Przy §. 8. proponuje poseł x. Pawlików, aby przed tym paragrafem umieścić §. 6. projektu rządowego.

Poseł Wężyk wnosi poprawkę:

„Wysoki Sejm zechce uchwalić: każda droga gminna, powiatowa i krajowa winna mieć najmniej 30 stóp wraz z rowami.“

Wnioski posła x. Pawlikowa i posła Węzyka upadły.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 2³/₄.

Następne posiedzenie o godzinie 6. wieczorem.

Na porządku dziennym dalszy ciąg rozpraw nad ustawą drogową.

L. Sapięha, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 16. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2560. Nycz Daniel, z Żurawnik, przez posła x. Olcyngiera, o pomoc do otrzymania metryki chrztu.
2561. Skarb Trynca i gminy do tegoż należące, przez posła Zyblikiewicza, o przyłączenie ich do powiatu leżajskiego, w razie niepozostawienia nrzędu powiatowego w Przeworsku.
2562. Gminy powiatu ciężkowickiego, przez posła Trzemieskiego, o nwołnienie ich od płacenia dodatku na drogi krajowe i obwodowe.
2563. Gmina Nasieczne, przez posła Starucha, ponownie o zapomogę.
2564. Gmina Caryńskie, przez posła Starucha, ponownie o zapomogę.
2565. Gmina Ostapkowce, przez posła Kowbasiuka, ponownie o pozwolenie sadzenia tytoniu.
2566. Gmina Alfredówka, przez posła Kobylarza, o prawo do pasania i zbierania w lasach jadaclskich.
2567. Gmina Jedryszkowce, przez posła Cichorza, o pastwiska i drzewo na opał.
2568. Witryk Jacko, przez posła x. Fortnnę, w sprawie sporu o grunt przez jego przodków posiadany.
2569. Urząd powiatowy w Ihrowicy, przez posła x. Fortunę, przedkłada prośby gmin: Dubowce, Berezowica mała, Małaszowce, Ihrowica, Stęchnikowce, Mszaniec i Ditkowce, Płotycze, Iwaczow dolny i górny i Antoniego Tomaszewskiego, o zapomogę.
2570. Gmina Turzyłów, przez posła Hoppena, o sprzedawanie jej soli topkowej poniżej terażniejszej ceny soli czerwonej dla bydła.
2571. Gmina Turzyłów, przez posła Hoppena, ponownie o zapomogę.
2572. Gmina Trawotłoki, przez posła Hoppena, o wypłacenie jej należytości za robociznę przy gościńcu.
2573. Gmina miasta Doliny, przez posła Hoppena, ponownie o oddanie szkoły tamtejszej pod nadzór konsystorza łacińskiego.
2574. Mieszkańcy starozakonni miasta Kopyczyńce, przez posła Horodyskiego, o pozostawienie urzędu powiatowego w Kopyczyńcach.
2575. Gmina izraelicka miasta Kopyczyńce, przez posła Borysikiewicza, ponawia prośbę o pozostawienie urzędu powiatowego w Kopyczyńcach.
2576. Gminy powiatu jazłowieckiego, przez posła Hubickiego, o wynagrodzenie za robociznę przy gościńcu.
2577. Gmina miasta Kamionki strumiłowej, przez posła Hubickiego, o wyjednanie u Rządu zwrócenia jej kwoty uzyskanej za sprzedane grnnta, dane niegdyś przez gminę pod budynki wojskowe.
- Z tych liczby: 2563, 2564, 2569 i 2571 odsełają się wprost do Wydziału krajowego ;
zaś liczby: 2561, 2574 i 2575 do komisji dla spraw administracyjnego podziału kraju.
-

Protokół

wieczornych obrad sejmowych z dnia 16. Kwietnia 1866.

Posiedzenie sześćdziesiąte dziewiąte.

Obecni: Marszałek książę Leon Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 114, w ciągu posiedzenia 125.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 6 $\frac{1}{2}$ wieczorem.

Sekretarz poseł Sawczyński odczytuje protokół posiedzenia poprzedniego, który przyjęto.

Sekretarz poseł Kulczycki odczytuje interpelację posła x. Kuryłowicza, względem zapomogi dla mieszkańców powiatu wiśniowczyckiego, z powodu nieurodzaju. Marszałek obiecuje poddać rzecz tę rozprawie komisji głodowej.

Z porządku dziennego następują rozprawy nad ustawą o drogach.

Do §. 8. poseł Grocholski stawia poprawkę, aby do pierwszego ustępu dodać wyrazy następujące: „Drogi na publiczny użytek służące do tej kategorii nie należą.“

Poseł Boczkowski stawia poprawkę, aby zamiast §. 8. podług brzmienia projektu komisji przyjąć następującą redakcyę: „Własność nieruchoma na rzecz drogi publicznej potrzebna, winna być nabyta w drodze wywłaszczenia według istniejących ustaw i przepisów.“

Po odpowiedzi sprawozdawcy następuje głosowanie, przy którym poprawka posła Boczkowskiego przyjęta, inna zaś, jako też i wniosek komisji upadają.

Do §. 9. poseł x. Pawlików stawia poprawkę, aby w drugim ustępie po słowach „dróg powiatowych“ dodać wyrazy „wydział gminny dla dróg gminnych“. — Poprawka ta upada, a Izba przyjmuje cały §. 9., jako też i §. 10. podług wniosku komisji.

W dziale II. przy §. 11. poseł Ludwik Skrzyński stawia do pierwszej alinei dodatek następujący: „Czy i w jakiej mierze powiaty, przez które te drogi przechodzą, jeszcze osobno przyczyniać się mają do tych kosztów, oznaczonych będzie przy uznaniu drogi za drogę krajową (§. 2.) w każdym pojedynczym wypadku ustawą krajową“. — Tenże poseł wnosi poprawkę do lit. a), ażeby po słowach „i 15 wskazaną“ umieścić „i“, a resztę opuścić. Nareszcie do lit. b) wnosi, aby na końcu dodać „i zarobkowego“.

Poseł Demków wnosi do ustępu b) poprawkę, ażeby zamiast słów „gruntowego i domowego“ umieścić „gruntowego, domowego, zarobkowego i dochodowego“.

Poseł x. Kuryłowicz wnosi, aby §. 12. połączyć z §. 11. w ten sposób, aby po słowach „a to“ zamiast dalszego ciągu podług projektu, przyjąć następujący układ:

„a) prestacją roboty pieszej i ciągłej;

b) składką pieniężną, o ile gotowizna do budowy i utrzymania drogi gminnej jest potrzebna, a tak prestacją roboty, jako też składką pieniężną według podatków bezpośrednich (stałych)“; ewentualnie zaś wnosi nad §. 12. przejście do porządku dziennego.

Poseł Smarzewski zgadza się na wniosek komisji z tą poprawką, aby w końcu paragrafu zamiast słów „podatku gruntowego i domowego“ przyjąć „podatków bezpośrednich.“

Poseł Pawlików stawia poprawkę następującą: „zamiast trzeciego ustępu aż do końca paragrafu umieścić: każda miejscowa gmina i każdy obszar dworski obowiązane są budować i utrzymywać w swym obrębie gościńce i drogi gminne. Potrzebne na to wydatki pieniężne i robociznę dostarcza gmina i obszar dworski w miarę płaconych podatków gruntowych, domowych, zarobkowych i dochodowych.“

Posel Kraiński broni wniosku komisji, zgadzając się na dodatek posła Ludwika Skrzyńskiego do ustępu pod lit. h).

Posłowie Szpunar, Kowbasiuk, Ławrynowicz i Rusiecki zabierają głos przeciw wnioskowi komisji. Posel Ławrowski wnosi odesłanie projektu do komisji, aby obradziwszy się nad poprawkami, na następnym posiedzeniu wnioski stawiała.

Posel Zyblikiewicz popiera poprawki posła Ludwika Skrzyńskiego.

Sprawozdawca zabiera głos w obronie wniosku komisji, poczem Marszałek zarządza głosowanie, najprzód nad wnioskiem posła Ławrowskiego, który Izba odrzuca, następnie nad poprawką posła x. Kuryłowicza, dalej nad poprawką posła x. Pawlikowa, nareszcie nad poprawką posła Smarzewskiego, które to trzy poprawki upadają.

Wniosek komisji przyjęty z poprawkami posła Ludwika Skrzyńskiego; nad poprawką zaś posła Demkowa, względem podatku dochodowego, Marszałek zarządza głosowanie imienne, z którego okazuje się, że za poprawką posła Demkowa było głosów 60 — a przeciw tejże głosów 53.

Tak więc cały §. 11. z poprawkami posłów Ludwika Skrzyńskiego i Demkowa zostaje przez Izbę przyjęty.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 9¼ wieczorem.

Następne posiedzenie dnia 17. Kwietnia o godzinie 10. z rana.

Na porządku dziennym: dalszy ciąg rozprawy o prawie drogowym; — sprawozdanie komisji w sprawie Towarzystwa kredytowego, i sprawozdanie komisji prawniczej o księgach hipotecznych.

L. Sapieha w. r.

Geringer w. r.

L. Wodzicki w. r.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 17. Kwietnia 1866.

Posiedzenie siedmdziesiąte.

Obecni: Marszałek książę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych z początku 108, w ciągu posiedzenia 130.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10. minut 50.

Protokół posiedzenia poprzedniego, przez sekretarza posła Geringera odczytany, Izba przyjmuje.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych od liczby 2578 do liczby 2605 włącznie.

Z tych 5 odsełają się wprost do Wydziału krajowego, a 7 do komisji katastralnej. — Prezydujący komisji petycyjnej zawiadamia, że petycje do liczb 226, 237, 301, 997, 1078 i 1328 odstąpiono komisji edukacyjnej, a liczbę 2559 do komisji dla statutów miejskich.

Na wniosek posła Ludwika Skrzyńskiego, Izba odseła petycję do liczby 2586 wprost do komisji dla statutów miejskich.

Z porządku dziennego dalszy ciąg rozpraw nad prawem o drogach, a mianowicie §. 12. projektu komisji.

Poseł x. Kuryłowicz stawia do tego paragrafa poprawkę tej treści, aby po słowach „gminy i obszaru dworskiego“ w alinei pierwszej dodać:

- a) „na płacących podatki, według podatków bezpośrednich,
 - β) na niepłacących podatków bezpośrednich, według liczby osób i sprzężajów;
- ci ostatni obowiązani są:

a) do dni pieszych (dalej jak w alinei drugiej projektu komisji).“

Poseł Ludwik Skrzyński wnosi zamiast ostatniej alinei §. 12. poprawkę następującą: „Maximum dni roboty na osoby i sprzężaj, oraz maximum dodatku do podatków na składkę pieniężną oznaczy Sejm krajowy osobną uchwałą.“

Poseł Smarzewski wnosi jako poprawkę zamiast §. 12. dwa §§. 12. i 13. następującej treści:

§. 12. „Robota przy drogach gminnych rozkłada się ua mieszkańców gminy kolejno, a to w gminach wiejskich według numerów domowych, w gminach zaś miejskich według ilości rodzin.

Więcej jak sześć dni od jednego numeru domowego lub jednej rodziny nie można w ciągu jednego roku wymagać.

Dzień ciągły liczy się za dwa dni piesze.

Obszar dworski wolnym jest od udziału w robocie, a natomiast winien dostarczyć potrzebny do budowy i utrzymania dróg gminnych materyał drewniany.“

§. 13. „O ile prestacye w naturze (§. 12.) nie wystarczają na budowę i utrzymanie dróg gminnych, może rada gminna, w porozumieniu z przelożonym obszaru dworskiego, uchwalić składkę pieniężną, do której tak obszar dworski, jako też każdy opłacający w gminie podatki bezpośrednie, obowiązany jest przyczyniać się w miarę opłacanych przezeń w gminie podatków bezpośrednich.

Składka pieniężna nie może, wyjąwszy przypadek nie cierpiący zwłoki, wynosić w ciągu jednego roku więcej jak 3 cent. od 1 złr. opłacanych w gminie podatków bezpośrednich.“

Posel x. Trzeszczakowski stawia wniosek do §. 12. lit. a) następujący: „Kto przez niezwykle ciężary drogę popsuje, powinien sam jeden być do naprawy pociągnięty, — ewentualnie zaś do wniosków posła Smarzewskiego poprawkę następującej treści:

„Dzień ciągły ma być liczony za 4 dni piesze.

Wiek ma się oznaczyć od 18 do 50 lat.

Robota ma się rozkładać w ten sposób:

na komornika	1 dzień,
na chałupnika	1½ dnia,
na zagrodnika	2 dni,
za ¼ gruntu	3 dni,
za ½ gruntu	4 dni,
za ¾ gruntu	5 dni, a
za cały grunt	6 dni.“

Również ewentualnie do wniosku posła Smarzewskiego, poseł Kowbasiuk stawia poprawkę, a mianowicie: „Zamiast 6 dni roboty: 4 dni, a komornicy 2 dni; a gdzie materiału od większego posiadacza nie potrzeba, lub nie można otrzymać, tam ma robotę z gminą według podatku dostarczać. — Jeżeli potrzeba nad tych 4 dni w roku więcej roboty, niszczać się ma od gminy i obszaru dworskiego według podatku.“

Posel Golejewski stawia wniosek odesłania całego projektu ustawy napowrót do komisji i wzmocnienia tejże komisji o 5 członków.

Posel Ludwik Skrzyński stawia do tego wniosku poprawkę, aby projekt ten odesłany był do komisji bez powiększenia liczby jej członków.

Posel x. Guszalewicz stawia również do wniosku tego poprawkę, aby komisji polecić przedłożenie przerobionych wniosków w terminie do 18go b. m.

Wniosek posła hr. Golejowskiego, jako odraczający, Marszałek bezzwłocznie podaje pod głosowanie; wniosek wraz z dodanymi dwoma poprawkami spada.

Po uchwaleniu zamknięcia dyskusji przemawiają jako mowcy jeneralni: za projektem komisji poseł Adam hr. Potocki, przeciw poseł x. Łoziński.

Przystąpiono do głosowania.

Nad wnioskiem posła x. Kuryłowicza zarządza Marszałek głosowanie imienne. Za wnioskiem oświadcza się głosów 59, przeciw 71. Wniosek więc spada.

Również głosowano imiennie nad wnioskami posła Smarzewskiego. Za wnioskami temi oświadcza się głosów 67, przeciw 63. Wnioski więc w zasadzie przyjęte.

Poczem następuje głosowanie nad temiż wnioskami szczegółowo pojedynczemi alineami wraz z poprawkami, ewentualnie przez posłów x. Trzeszczakowskiego i Kowbasiuka stawionemi. Izba odrzuca poprawki, a przyjmuje wszystkie ustępy kolejno podług wniosków posła Smarzewskiego.

Marszałek przerywa posiedzenie na półtorej godziny, ponieważ komisya administracyjna potrzebuje naradzić się nad zmianami, jakie w dalszych paragrafach projektu w skutek przyjęcia poprawki posła Smarzewskiego nastąpić muszą, przedmiot odłożony do następnego posiedzenia, a na porządek dzienny przychodzi sprawozdanie komisji kredytowej o przedłożeniu rządowem, dotyczącem odmownej uchwały Sejmu bukowińskiego w przedmiocie reorganizacji galicyjskiego Towarzystwa kredytowego.

Po przemówieniu p. Komisarza rządowego, Izba przyjmuje bez dyskusji wniosek komisji w drukiem, a następnie i w trzecim czytaniu.

Poczem z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji prawniczej w przedmiocie projektu rządowego co do zaprowadzenia nowych xiąg hipotecznych i ulepszenia dotychczasowych xiąg publicznych, jako też projektu porządku hipotecznego, tudzież o wniosku posła Szpunara, względem uznania potrzeby jak najspieszniejszego zaprowadzenia w całym kraju xiąg gruntowych, tak włościańskich jak i miejskich.

Sprawozdawca poseł Zbyszewski.

Posel Ławrowski stawia jako poprawkę zamiast obydwóch ustępów wniosku komisji, wniosek następującej treści: „Wysoki Sejm raczy uchwalić: Przedłożony projekt do prawa o zaprowadzeniu xiąg hipotecznych, tudzież projekt porządku hipotecznego, wraca Sejm c. k. Rządowi z tem wezwaniem,

żeby złożoną była komisya z prawników tutejszo-krajowych i ludzi praktycznych, która z uwzględnieniem właściwości naszego kraju, po rozpoznaniu i uwzględnieniu już istniejących xiąg hipotecznych, na koniec po rozważeniu uwag przez komisję sejmową nad temi projektami poczynionych, — wypracuje swoje uwagi, a według okoliczności i nowy projekt do prawa o zaprowadzenie nowych xiąg hipotecznych lub ulepszenie dotychczasowych, jako i porządku hipotecznego; poczem takowy projekt przez c. k. Rząd na przyszłą kadencję Wysokiemu Sejmowi do zaopiniowania na mocy §. 19. statutu krajowego przedstawionym być ma.“

Przy imiennym głosowaniu poprawka posła Ławrowskiego upadła 60. głosami przeciw 56., a wnioski komisji kolejno przyjęte w drugim, a następnie w trzecim czytaniu.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 6. po południu.

Następne posiedzenie w Środę dnia 18. Kwietnia o godzinie 10. z rana.

Na porządku dziennym: sprawozdanie komisji o projekcie administracyjnego podziału kraju; — o przedłożeniu rządowem względem ustawy wodnej, i o wolności dzielenia i łączenia gruntów.

L. Sapięha, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 17. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2578. Gminy Pewel, Jelesnia, Sopotnia wielka i mała, Korbielów, Krzyżowa, Mutne, Zadziele, Tresna, Rychwald, Łękawica, Gilowice i Rychwaldek, przez posła x. Antalkiewicza, protestują przeciw wnioskowi o równouprawnienie żydów.
2579. Gminy Kocoń, Las i Ślemień, przez posła x. Antalkiewicza, o powstrzymanie prawa równouprawniającego żydów.
2580. Gmina Pewel mały, przez posła x. Antalkiewicza, o spieszne załatwienie spraw o służebnictwa lasowe.
2581. Smochowski Witalis, były artysta dramatyczny i dyrektor sceny polskiej we Lwowie, przez posła Boczkowskiego, o podwyższenie dotychczasowej emerytury jego o 180 złr.
2582. Mieszkańcy Jasienicy solnej, przez posła Kaczkowskiego, o uwolnienie od płacenia mesznego rz. kat. proboszczowi w Samborze.
2583. Wirtelczyk Stanisław, z Bystrej, przez posła Zyblikiewicza, oskarża c. k. sąd powiatowy w Jordanowie o niezwykłą zwłokę w wymiarze sprawiedliwości.
2584. Mieszkańcy miasta Rymanowa, przez posła Zyblikiewicza, o pomoc przeciw uciskowi, jaki prawo wexlowe na nich wywiera.
2585. Trzydzieście i jeden górników z żupy wielickiej, przez posła Dziewońskiego, o poparcie ich prośby do Najjaśniejszego Pana względem indemnizowania 31 posiadłości górniczych.
2586. Gmina miasta Sanoka, przez posła Ludwika Skrzyńskiego, o nadanie jej osobnego statutu według przedłożonego projektu.
2587. Zastępcy gmin powiatu Birczy, przez posła Rusieckiego, o uwolnienie tychże od opłaty dodatków na drogę przemysko-sanocką, objęcie tej drogi na koszt funduszu krajowego i o zwrot kosztów na budowę tej drogi dotąd wyłożonych.
2588. Gmina miasta Manasterzyska, przez swoich pełnomocników, na ręce posła Smolkę, o uwolnienie jej od płacenia kwoty 6.083 złr. z powodu niedotrzymania kontraktu względem odstawy tytoniu.
2589. Konopka Mikołaj, z Łęczyny, przez posła Pudła, o uwolnienie od robienia pańszczyzny.
2590. Gmina Kiczna, przez posła Żabińskiego, o zapomogę w soli i słonej wodzie, oraz o zużycie ceny soli i słonej wody.
2591. Gminy Łącko i Kiczna, przez posła Żabińskiego, o oddanie funduszków gminnych pod zarząd gminy.
2592. Gmina Łącko, przez posła Żabińskiego, o udzielenie soli lub słonej wody, dla dotkniętych nędzą.
2593. Gminy Łącko i Kiczna, przez posła Żabińskiego, o zniesienie prawa propinacyjnego, dworom przysługującego.
2594. Gminy Łącko i Kiczna, przez posła Żabińskiego, o zmianę i uporządkowanie przepisów drogowych.
2595. Gmina Kiczna, przez posła Żabińskiego, o spieszne załatwienie sprawy służebnictw lasowych.
2596. Gospodarze podupadli ze Stołpina i Toporowa, przez posła Hubickiego, o zapomogę zwrotną.
2597. Gmina Uherce Niezabitowskie, przez posła x. Nehrebeckiego, o zapomogę.
2598. Janowicz Konstanty, nauczyciel szkoły ludowej w Sołotwinie, przez posła Kulczyckiego, o pożyczkę 60 złr. na zasiew.
2599. Gmina katastralna Białowoda, przez posła Trzecieckiego, uzala się na wysokie katastralne oszacowanie gruntów.
2600. Gmina katastralna Rojówka, przez posła Trzecieckiego, uzala się na wysokie katastralne oszacowanie gruntów.
2601. Gmina katastralna Śkrzętla, przez posła Trzecieckiego, uzala się na wysokie katastralne oszacowanie gruntów.

2602. Gmina katastralna Łososina dolna, przez posła Trzecieckiego, uzala się na wysokie katastralne oszacowanie gruntów.
2603. Gmina katastralna Tęgobrze, przez posła Trzecieckiego, uzala się na wysokie katastralne oszacowanie gruntów.
2604. Gmina katastralna Starawieś, przez posła Trzecieckiego, uzala się na wysokie katastralne oszacowanie gruntów.
2605. Posiadłość dworska gminy katastralnej Rostoki, przez posła Trzecieckiego, uzala się na wysokie katastralne oszacowanie gruntów.

Z tych liczby: 2590, 2592, 2596, 2597 i 2598 odsełają się wprost do Wydziału krajowego; zaś liczby: 2599, 2060, 2602, 2601, 2603, 2604 i 2605 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 18. Kwietnia 1866.

Posiedzenie siedmdziesiąte pierwsze.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 124, w ciągu posiedzenia 135.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10 $\frac{1}{2}$.

Sekretarz poseł Ludwik hr. Wodzicki odczytuje protokół posiedzenia poprzedniego, który przyjęto.

Poczem odczytuje tenże pismo Jego Excelencyi Namiestnika do Marszałka z uwiadnieniem, że w skutek uchwał Sejmu z dnia 19. Marca i 13. Kwietnia b. r. zamyka się z ostatnim Kwietnia b. r. dodatek z funduszu Krajowego do należności podwodowej, wymierzony ostatecznie rozporządzeniem ministryalnym z dnia 10. Czerwca 1860. r. do liczby 12805/935, a ze od 1. Maja b. r. poczynawszy należność podwodowa będzie opłacaną w Galicyi i wielkiem księstwie Krakowskiem jedynie ze skarbu Państwa w pierwotnym wymiarze 17 $\frac{5}{10}$ nowych krajcarów od mili i konia, wreszcie ze jednocześnie odpowiednie rozporządzenie wydanem zostało do wszystkich władz, i bezzwłocznie ogłoszonym będzie w dzienniku praw i rozporządzeń krajowych.

Tenże sekretarz odczytuje interpelacyę posła Trzecieckiego do c. k. Komisarza rządowego, względem spaźniania się władz w doręczaniu kart legitymacyjnych do wyborów na posłów. Komisarz rządowy obiecuje odpowiedź na jednym z następných posiedzeń.

Sekretarz poseł Kulczycki odczytuje interpelacyę posła Stockiego do c. k. Komisarza rządowego, względem robót około dróg w okolicach głodem dotkniętych. Komisarz rządowy odpowiada, że wydane będzie rozporządzenie względem wstrzymania robót niekoniecznie potrzebnych.

Potem odczytał sekretarz poseł Ludwik hr. Wodzicki interpelacyę posła Hubickiego do Komisarza rządowego w następujących punktach:

1. Czy postępowanie zapowiedziane przez p. Komisarza rządowego w obec reprezentacyi kraju, co do osobistej odpowiedzialności naczelnika obwodowego zloczowskiego zarządzone zostało, i jaki jest jego rezultat?

2. Czy znany jest c. k. Namiestnictwn okólnik p. Wolfarta do naczelników powiatowych w sprawie interpelacyi co do dowolności w rzeczach serwitntowych, niemniej czy zuane są agitacye po całym obwodzie prowadzone, dla uzyskania honorowego obywatelstwa w Brodach i adresów po miastach drobnych?

3. Czy Wysoki Rząd ma zamiar w obec tych powtarzających się nadużyć ze strony przełożonego obwodu zloczowskiego spokój zapewnić?

Komisarz rządowy odpowiada, że postępowanie dyscyplinarne z p. Wolfartem jeszcze nie zupełnie przeprowadzone, że okólnik znany Rządowi i zganiiony został, na trzeci zaś punkt obiecuje p. Komisarz odpowiedź na najbliższem posiedzeniu.

Tenże sekretarz odczytuje wniosek posła xięcia Sanguszki i współpodpisanych, złożony do łaski marszałkowskiej następującej osnowy:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby imieniem Sejmu i kraju zrobił stosowne przedstawienie i kroki do wysokiego Rządu, aby, skoro materyalna możliwość się okaże, budowa kolei żelaznej ze Lwowa do Brodów i Tarnopola rozpoczęta została.

Wreszcie odczytano dalszy ciąg petycyj do Sejmu wniesionych od liczby 2606 do 2619 włącznie. Z tych dwie odesłano do Wydziału krajowego, a jedną do komisji katastralnej.

Z porządku dziennego sprawozdanie komisji sejmowej o projekcie rządowym podziału administracyjnego królestwa Galicyi i Lodomeryi i wielkiego xięstwa Krakowskiego.

Sprawozdawca poseł Laskowski.

Podczas rozprawy ogólnej stawia poseł x. Pawlików co do punktu I. a) wniosek następujący:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. a) Ze z zamierzonym podziałem administracyjnym królestwa Galicyi i Lodomeryi z wielkiem xięstwem Krakowskiem na dwa Namiestnictwa i z postanowieniem jeneralnego Namiestnika zupełnie się zgadza, wynurzając nadzieję, że wysoki Rząd żądany od dawna po zagwarantowaniu równouprawnienia każdej narodowości, także polityczny podział kraju Galicyi w drodze odpowiedniej przeprowadzić starać się będzie; punkt b) wniosku komisji ma być opuszczonym.“

Również przedkłada podczas rozprawy poseł Grocholski zamiast drugiej części ustępu a) wniosek następujący:

„Sejm raczy uchwalić:

Ustęp II. Sejm oświadcza, iż projektowanego ustanowienia urzędu jeneralnego Gubernatora w miejsce urzędu Namiestnika żadna potrzeba nie usprawiedliwia.“

Po przyjęciu wniosku o zamknięciu dyskusji Marszałek przerywa na kilka minut posiedzenie, dając czas zapisanym mowcom do porozumienia się względem mowców jeneralnych. Za wnioskiem komisji zabiera głos poseł Dietl, przeciw wnioskowi mowcą jeneralnym jest poseł x. Naumowicz.

Komisarz rządowy oświadcza ze stanowiska rządowego, że przełożeni obwodów, przeciw którym występuje komisya, nie będą mieć dzisiejszych atrybucyj, lecz będą tylko nadzorcami władz niższych, a zwłaszcza potrzebni będą wtedy, jeźliby jedno tylko było Namiestnictwo we Lwowie; wysyłani zaś inspektorowie z Namiestnictwa kosztowałiby więcej, anizeli tacy nadzorcy po obwodach. Co do wniosków samych, a mianowicie co do podziału kraju na dwa Namiestnictwa, p. Komisarz oświadcza, że Rząd nie myśli o politycznym podziale kraju, ani o dwu Sejmach, bo uważa kraj pod względem politycznym za kraj jeden, nierozdzielny; tudzież że Rząd nie myśli już o jeneralnym Gubernatorze; ze przedkładając plan dwu Namiestnictw, Rząd chciał zatrzymać status quo; wreszcie że jeźli Izba oświadczy się za jednym Namiestnictwem, Rząd i tę uchwałę Izby weźmie pod dojrzałą rozważę.

Podczas głosowania upada wniosek x. Pawlików, tudzież i wniosek posła Grocholskiego, a przyjęto ustęp I. a) podług wniosku komisji.

Do punktu b) wnosi poseł Seidler, aby zamiast tego punktu w projekcie komisji, przyjętą ten punkt w następującej formie:

„Jednakże zaleca utrzymanie c. k. komisji namiestniczej w Krakowie in statu quo.“

Wniosek ten upada, a punkt b) przyjęto wedle wniosku komisji.

Poczem Marszałek przerywa posiedzenie na półtorej godziny.

Po przerwie rozpoczyna się rozprawa nad II. wnioskiem komisji.

Poseł Grocholski wnosi, aby zamiast II. wniosku komisji przyjętą wniosek sformułowany w sposób następujący:

„Sejm raczy uchwalić:

Ustęp II. ma brzmieć: Sejm oświadcza, iż projektowana ilość 74 powiatów w królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem xięstwem Krakowskiem sprzeciwia się potrzebie zaprowadzenia w wydatkach Państwa niezbędnej oszczędności, sprowadzi na kraj przy utworzeniu Rad powiatowych znaczne przeciążenie, a względami administracyjnymi bynajmniej usprawiedliwioną nie jest. Sejm dla tego zaleca zmniejszenie projektowanej ilości powiatów przynajmniej o jedną szóstą część.“

Poseł Ludwik hr. Wodzicki przedkłada w tej sprawie wniosek w następujących dwu ustępach, któreby weszły do wniosku komisji jako II. i III.:

„II. Załączony projekt podziału administracyjnego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem xięstwem Krakowskiem Sejm Wys. Rządowi zwraca z uwagą, iż podział takowy uważa jako potrzebom kraju nieodpowiedni.

Sejm zaleca Wys. Rządowi przedłożenie na następnej Sesyji, projektu opartego na podstawie zachowania dawniejszych obwodów jako normy przyszłego podziału na powiaty, z uwzględnieniem zmian,

jakie stosunki miejscowe koniecznemi uczynić mogą. W miejsce dzisiejszych powiatów zaprowadzone będą okręgi, a urzędy powiatowe zastąpione przez exponowanych komisarzy rządowych.“

„III. Sejm wyraża nadzieję, że odłożenie stanowczego przeprowadzenia administracyjnego podziału kraju nie powstrzyma wprowadzenia w życie instytucji Rad powiatowych, i że takowe w dzisiejszych obwodach prowizorycznie jak najspieszniej ustanowione będą.“

Poseł Koczyński przedkłada do ustępu II. następujący dodatek:

„Nakoniec Sejm uznaje za rzecz słuszną i wyraża to życzenie, aby w Krakowie miała siedzibę najwyższa instancja sądowa dla całego królestwa Galicyi i Lodomeryi, wraz z wielkim xięstwem Krakowskiem.“

Poseł Szeliski stawia wniosek następujący:

„Wysoki Sejm uchwali:

Izba ograniczy się na oznaczeniu liczby powiatów, na które kraj ma być podzielony, zostawiając Rządowi wykonanie szczegółowe.“

Wreszcie poseł Kozłowski wnosi jako punkt III. do wniosków komisji:

„III. Sejm zaleca c. k. Rządowi, by po ułożeniu i ogłoszeniu podziału terytoryalnego przeznaczył stronom interesowanym termin prekluzyjny do wniesienia reklamacyj, i co do tychże — zasiągnąwszy poprzednio zdania Wydziału krajowego — rozstrzygał.“

Komisarz rządowy oświadcza, że liczba powiatów przez Rząd proponowana, miała między innemi na celu zabezpieczenie sprężystego zarządu kraju, i opiera się na wykazach prac dotychczasowych urzędów powiatowych. I okręgów wyborczych Rząd nie pominął zupełnie, i dla tego z niemi pogodził liczbę powiatów. Podział na obwody jako powiaty z komisarzami exponowanymi sprzeciwia się dotychczasowemu doświadczeniu. Rząd stałych expozytur nie miał na myśli, lecz być może, że w miejscach odleglejszych odbywać się będą dni urzędowe. Przyjęcie projektu komisji, da Rządowi możność spieszniejszego przeprowadzenia organizacyi.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 7½ wieczorem.

Następne posiedzenie dnia 19. Kwietnia o godzinie 11. z rana.

Na porządku dziennym dalszy ciąg rozpraw nad projektem administracyjnego podziału kraju i dalszy ciąg rozpraw nad ustawą o drogach, nakoniec sprawozdania komisji o konkurencyi kościelnej i o konkurencyi szkolnej.

L. Sapieha w. r.

Z. Sawczyński w. r.

Geringer w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 18. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu :

2606. Łobojko Konstanty, dyrektor prowincjonalnej sceny polskiej, przez posła Zbyszewskiego, o subwencyę roczną dla teatr prowincjonalnego.
2607. Gmina katastralna Wronowice, przez posła Trzecieckiego, użala się na wysokie katastralne oszacowanie gruntów.
2608. Gmina chrześcijańska i izraelicka miasteczka Skalata, przez posła Grocholskiego, o zrektyfikowanie podatku zarobkowego i dochodowego.
2609. Gmina Serednia, przez posła Rusieckiego, o zniesienie mesznego za wynagrodzeniem.
2610. Gmina Dźwiniacz dolny, przez posła Rusieckiego, o zniesienie skopczyzny i innych danin, dla tamtejszego gr. kat. plebana niszcanych.
2611. Gmina Żurawno, przez posła x. Dzerowicza, o zapomogę.
2612. Popławska Robertyna, właścicielka wójtostwa w Jeziernej, przez posła hr. Gołuchowskiego, użala się na niesprawiedliwe postępowanie c. k. sądu powiatowego w Zborowie, i prosi o komisję do przeprowadzenia prowizoryum.
2613. Gmina Grodek, przez posła x. Kaczałę, protestuje przeciw skardze na x. Harasymowicza z Gródka do Sejmu wniesionej.
2614. Gmina Słohynie, przez posła Zyblikiewicza, o spieszne udzielenie zapomogi.
2615. Masgaj Józef, burmistrz miasteczka Andrychowa, przez posła Zyblikiewicza, donosi o gwałtach przez naczelnika powiatu Słapę i komisarza obwodowego Wachtla w zarządzie miejskim popełnianych.
2616. Gminy należące do parafii Zbyszycy, przez posła Gutowskiego, użalają się względem opłat na potrzeby kościelne.
2617. Gmina Medynia głogowska, przez posła Szpunara, o uwolnienie jej od konkurencyi do utrzymywania drogi z Dąbrówki do Łańcanta wiodącej.
2618. Gmina Medynia cała, przez posła Szpunara, o zniesienie mesznego i przyznanie jej prawa propinacyjnego za wyknpnem.
2619. Gminy Medynia parafialna, Węgliska, Zalesie i Pogwizdów, przez posła Szpunara, o ogłoszenie taryfy, plebanowi niszczać się mających opłat za pełnienie obrzędów religijnych.
- Z tych liczby: 2611 i 2614 odsetają się wprost do Wydziału krajowego;
zaś liczba: 2607 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 19. Kwietnia 1866.

Posiedzenie siedmdziesiąte drugie.

Obecni: Marszałek xiążę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych z początku 124, w ciągu posiedzenia 133.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11 $\frac{1}{4}$.

Sekretarz poseł Sawczyński odczytuje protokół posiedzenia poprzedniego, który przyjęto.

Tenże sekretarz odczytuje dalszy ciąg petycji, wniesionych do Sejmu od liczby 2620 do liczby 2632 włącznie, z których liczba 2626 odesła się wprost do Wydziału krajowego, zaś liczba 2624 do komisji katastralnej.

Poseł Trzeciecki prosi, aby petycja do liczby 2630 odesłaną została do c. k. Namiestnictwa.

Sekretarz poseł Kulczycki odczytuje interpelację posła Ginilewicza do Marszałka, względem wniosku posła Trzeszczakowskiego, o rozdanie między włościan w okolicach niedostatkiem dotkniętych nasienia rzepy.

Marszałek przyrzeka, iż ta sprawa na jutrzejszej sesji komisji centralnej głodowej pod obrady wzięta będzie.

Również odczytuje tenże sekretarz interpelację posła x. Łozińskiego do p. Komisarza rządowego, względem zrobionej przez Gajewskiego, burmistrza w Jaworowie, dobroczynnej fundacji.

P. Komisarz rządowy przyrzeka w najbliższym czasie dać na to odpowiedź.

Z porządku dziennego następują rozprawy nad projektem podziału kraju na powiaty.

P. Komisarz rządowy zabiera głos i wyjaśnia jeszcze raz sposób zapatrywania się Rządu na podział kraju i na władze powiatowe.

Sprawozdawca poseł Laskowski wyluszcza powody, które skłoniły komisję do jej wniosku, odpiera wnioski przez posłów Wodzickiego, Grocholskiego, Szeliskiego, Kozłowskiego i Koczyńskiego na przeszłym posiedzeniu stawione, i poleca wniosek II. komisji.

Po oświadczeniu się p. Komisarza rządowego przeciw wnioskowi posła Wodzickiego, Marszałek podaje tenże pod głosowanie. Wniosek ten upada.

Następnie Izba głosuje nad wnioskami posłów Grocholskiego i Szeliskiego, które upadają. Odroczono zaś głosowanie nad wnioskami posłów Kozłowskiego i Koczyńskiego, i postanowiono głosować aż po zawotowaniu wniosku II. komisji.

Marszałek wnosi zawieszenie dalszych obrad w tym przedmiocie, a wzięcie pod obrady ustawy o drogach.

Poseł Zyblikiewicz zabiera głos co do formalnego traktowania i wnosi, aby Izba przyjęła projekt podziału kraju na powiaty en bloc z poleceniem, aby Rząd uwzględnił ile możności reklamacje gmin interesowanych.

Przeciw temu oświadczają się posłowie Kowbasink, Kozłowski i Ławrowski, żądając specjalnych rozpraw.

Poseł Hubicki popiera wniosek posła Zyblikiewicza, jednakowoż z poprawką, aby projekt tak rządowy, jak i komisji odesłać do c. k. Namiestnictwa z zaleceniem uwzględnienia słusznych zażaleń.

Za specjalną debatą oświadczają się posłowie Wężyk, Ludwik Skrzyński i xiążę Sanguszko.

Posel Szeliski wnosi, aby wziąć jako podstawę rozpraw podział na obwody pojedynczo, a powiaty w obwodach łącznie.

Poczem poseł Zyblikiewicz powtórnie zaleca swój wniosek, z którym sprawozdawca się zgadza.

Przy głosowaniu upadają wszystkie wnioski, a Izba w imiennem głosowaniu przyjmuje specjalną debatę 77 głosami przeciw 45.

Co do dalszego formalnego traktowania specjalnej debaty, poseł Golejewski wnosi, aby się ograniczyć do obrad nad nowymi siedzibami dla urzędów przeznaczonemi. Poseł Kozłowski stawia zaś wniosek, do którego i poseł Golejewski przystępuje, treści następującej: „Dyskusya ma się ograniczyć do podziału na powiaty z oznaczeniem siedzib urzędów. Przydzielanie gmin do pojedynczych powiatów pozostawia się orzeczeniu c. k. Rządu, pozostawiając stronom interesowanym termin trzymiesięczny do reklamacyj, które Rząd po uprzednim porozumieniu się z Wydziałem krajowym rozstrzygać będzie.“

Do wniosku tego stawia Kowbasiuk poprawkę, aby termin reklamacyj oznaczonym został na sześć miesięcy.

Wniosek posła Kozłowskiego z poprawką posła Kowbasiuka Izba przyjmuje.

O godzinie 2½ z południa Marszałek przerywa posiedzenie na półtóry godziny, oznajmiając oraz, że weźmie pod obrady dalszy ciąg ustawy o drogach.

Ciąg dalszy posiedzenia zaczęty o godzinie 4. minnt 15.

Sprawozdawca komisji administracyjnej oznajmia, że komisya porozumiała się co do zmian w ustawie w skutek przyjęcia wniosku posła Smarzewskiego do §. 12., i przystępuje do dalszego sprawozdania.

Przy §. 13. a teraz 14. poseł Smarzewski wnosi, aby po słowach „w naturze“ umieścić „do dróg krajowych i powiatowych.“ — Dodatek ten upada.

§. 14. a teraz 15 przyjęty.

Przy §. 15. a teraz 16. poseł Ludwik Skrzyński wnosi dodatek, w końcu pierwszego ustępu umieścić się mający w słowach następujących: „podług ceoy przez radę powiatową (§. 27.) postanowionej.“

Do tego dodatku stawia poseł x. Guszalewicz poprawkę w słowach „podług cen istniejących“.

Poseł Krzczunowicz zaś stawia poprawkę, aby po słowach „do tej prestacyi“ dodać wyrazy „in natura“.

Przy głosowaniu upada najprzód poprawka posła Krzczunowicza, potem dodatek posła Skrzyńskiego, w skutek tego odpada poprawka posła x. Guszalewicza, a paragraf ten przyjęto według wniosku komisji.

Przy §. 16. teraz 17. sprawozdawca objaśnia, że w skutek przyjęcia dodatków do podatku dochodowego, wypada zmienić wyraz „prestacyj“ na wyrazy „ponoszenia ciężarów“.

Poseł hr. Adam Potocki wnosi, aby utrzymać paragraf ten w całości, lecz Izba przyjmuje go ze zmianą przez sprawozdawcę wniesioną.

§. 17. projektu odpada w skutek przyjęcia poprawki posła Smarzewskiego do §. 11.

Przy §. 18. poseł Ludwik Skrzyński wnosi opuszczenie w pierwszym wierszu słów „lub gminnej“, tudzież w trzecim wierszu słów „lub gminy i obszaru dworskiego“, którą to poprawkę popiera poseł Krzczunowicz, a przeciw niej zabierają głos posłowie Zyblikiewicz i Henryk hr. Wodzicki. Poseł Skrzyński zaleca swoją poprawkę, a poseł Adam hr. Potocki i sprawozdawca oświadczają się przeciw niej. Paragraf ten przyjęty według wniosku komisji.

§§. 19. i 20. przyjęte bez dyskusyi według wniosku komisji.

Przy §. 21. wnosi sprawozdawca opuszczenie tego paragrafu, ponieważ zakłady przemysłowe już dodatkiem do podatku dochodowego mają się przykładać do kosztów. Poseł Smarzewski jest za utrzymaniem paragrafu tego. Poseł Skrzyński Ludwik na wypadek utrzymania stawia poprawkę, aby przyjęcie postanowienie podług projektu przez Wydział krajowy w roku 1861. wypracowanego względem rozstrzygania o wymiarze wyjątkowego obciążenia przemysłu. Poseł x. Guszalewicz popiera utrzymanie paragrafu, a poseł Samelson oświadcza się za opuszczeniem tegoż. W głosowaniu upada wniosek posła Smarzewskiego, a tem samem odpada §. 21.

§. 22. bez dyskusyi przyjęty.

§. 23. Poseł x. Giniewicz stawia wniosek: „po §. 22. przyjąć jako §. 23. postanowienie, aby drogi obsadzone były drzewami, o ile można owocowymi przez obszary dworskie i gminy na swoich obszarach, a pożytek z wysadzonych drzew ma do nich należeć.“

Posel Krański wykazuje bezskuteczność dotychczasowych usiłowań. Posel Staruch mówi za wnioskiem. Poczem zamknięto dyskusję. Jeneralni mowcy obrani: Xiążę Sanguszko przeciw a x. Naumowicz za wnioskiem. Sprawozdawca zwraca uwagę, że wniosek ten w ustawie miejsca mieć nie może, lecz należy do instrukcyi. Izba odrzuca wniosek a §. 23. przyjmuje wedle wniosku komisji.

§§. 24. i 25. przyjęte bez dyskusyi.

Do §. 26. poseł Żuk-Skarszewski stawia poprawkę, aby w drugim ustępie po słowach „Radami powiatowemi co do“ umieścić „prowadzenia i“, a w końcu tego ustępu słowo „uakoniec“ zastąpić wyrazem „zgoła“.

Zabierają głos poseł Grocholski za, poseł Paszkowski przeciw poprawce, którą Izba odrzuca, a §. 26. przyjmuje według wniosku komisji.

§§. 27., 28., 29., 30., 31., 32., następnie tytuł i ustawę postanawiającą w artykułach I, II. i III. Izba przyjmuje bez dyskusyi.

Trzecie czytanie ustawy przyjmuje Izba imiennem głosowaniem, a to większością 62 głosów przeciw 56.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 7½ wieczorem, zapowiadając następne na dzień 20. Kwietnia na godzinie 11. z rana.

Na porządku dziennym najpierw: dalszy ciąg rozpraw nad projektem administracyjnego podziału kraju; — potem sprawozdanie komisji o konkurencyi kościelnej i o konkurencyi szkolnej.

L. Sapięha, w. r.

Geringer, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 19. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2620. Wilkoszewski Awit, właściciel dóbr, przez posła Agopsowicza, prosi aby petycja na ręce posła Wężyka podana, przedstawiająca środki zapobieżenia licznym kradzieżom bydła, pod obradę wzięta i odpowiednio załatwiona została.
2621. Mieszkańcy miasta Tarnowa, przez posła Rutowskiego, przedstawiają potrzebę — prowadzenie i utrzymywanie metryk żydowskich i wykazu obcych, — oddać za przysięgiem urzędnikowi gminnemu pod kontrolą urzędu gminnego.
2622. Mieszkańcy miasta Doliny, przez posła x. Kuziemskiego, o pozostawienie nadal tamtejszej szkoły pod nadzorem gr. kat. konsystorza.
2623. Członkowie gmin Podhorce i Zahorce, przez posła xięcia Sanguszkę, o usunięcie z posady terazniejszego nauczyciela w Podhorcach, Weretena, i o rozpisanie nowego konkursu.
2624. Gmina katastralna Stróże wyżne, przez posła Trzecieckiego, uzala się na wysokie katastralne oszacowanie gruntów.
2625. Gminy Zagorzyn z przysiołkami, Woła kosnowa i Pikulina, przez posła Żabińskiego, o prawo do propinacyi, zwrócenie funduszu gminnego z kasy urzędu podatkowego i załatwienie sprawy służebnictw lasowych.
2626. Gmina miasteczka Pręcznik, przez posła hr. Badenię, o pożyczkę i zapomogę bezzwrotną.
2627. Gmina Żabie, przez posła Łepkaluka, o wolny pobór słonej wody dla bydła, z sąsiedniej włości Kosmacz.
2628. Gminy Lipa dolna i górna, przez posła Rusieckiego, o zniesienie mesznego i skopczyzny dla miejscowego plebana w naturze uiszczanych.
2629. Gmina Zahutyń, przez posła Rusieckiego, o zniesienie mesznego i skopczyzny dla miejscowego plebana w naturze uiszczanych.
2630. Właściciele większych posiadłości obwodu tarnowskiego, przez posła Trzecieckiego, protestują przeciw wyborowi posła krajowego na dniu 7. Kwietnia odbytemu, i nżalają się na naczelnika obwodowego.
2631. Mieszkańcy miasta Sambora, przez posła Szemelowskiego, przedstawiają powody obstawania przy poprzednio wniesionej petycji przeciw równouprawnieniu żydów.
2632. Wydział miasta Jarosławia, przez posła hr. Badenię, o umieszczenie poprawki w projekcie statutu dla tegoż miasta przedłożonym, przy §. 65.

Z tych liczba 2626 odseła się wprost do Wydziału krajowego;
zaś liczba 2624 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 20. Kwietnia 1866.

Posiedzenie siedmdziesiąte trzecie.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 114, w ciągu posiedzenia 134.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11. minut 20.

Protokół z wczorajszego posiedzenia, odczytany przez sekretarza posła Geringera, przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycyj od liczby 2633 do liczby 2641 włącznie, z których trzy odselają się wprost do Wydziału krajowego, jedna do komisji katastralnej, a jedna do komisji dla administracyjnego podziału kraju.

Poseł Bielewicz otrzymuje od Marszałka sześciodniowy urlop. Poseł x. Mogielnicki tłumaczy słabością, iż na posiedzenia sejmowe uczęszczać nie może.

Z porządku dziennego rozprawy szczegółowe nad sprawozdaniem komisji dla administracyjnego podziału kraju, a naprzód obwód brzeżański. — Sprawozdawca poseł Alfred hr. Potocki.

Poseł Krzeczunowicz wnosi, aby urząd powiatowy przenieść z Rohatyna do Bnrsztyna.

Po zamknięciu dyskusji Izba odrzuca wniosek posła Krzeczunowicza, a podział obwodu brzeżańskiego uchwała wedle przedstawienia komisji.

Z kolei przychodzi obwód czortkowski. Sprawozdawca poseł Czajkowski.

Poseł Grocholski stawia wniosek: „W obwodzie czortkowskim mają być cztery nrzędy powiatowe, a mianowicie: w Husiatynie, w Czortkowie, w Zaleszczykach i w Buczaczu.“

Posłowi Dwolińskiemu za dotknięcie osobistości Marszałek głos odbiera, poczem poseł ten jnz bez dalszego motywowania składa na piśmie wniosek: aby siedziba nrzędu powiatowego ze Skąły przeniesioną była do Borszczowa.

Poseł Borysikiewicz stawia wniosek, jako poprawkę do wniosku posła Grocholskiego, a mianowicie: „miejszem nrzędu powiatowego w trzecim powiecie czortkowskiego obwodu, ma być nie Husiatyn, lecz Kopyczyńce.“

Przy głosowaniu Izba odrzuca najsamprzód ewentualną poprawkę posła Borysikiewicza, a potem całkowity wniosek posła Grocholskiego. Nad wnioskiem posła Dwolińskiego zarządza Marszałek głosowanie imienne. Za wnioskiem oświadcza się 74, przeciwko 43, wniosek więc przyjęty.

Prócz tej jednej zmiany przyjmuje Izba cały przez komisję projektowany podział obwodu.

Marszałek zawiesza posiedzenie o godzinie 2giej, o 4 $\frac{1}{2}$ zaś, gdy posłowie w dostatecznej liczbie zbrali się, posiedzenie rozpoczęło na nowo, i pod obrady przychodzi obwód kołomyjski. Sprawozdawca poseł Łaskowski.

Poseł Ławrowski stawia wniosek, aby siedzibę powiatu z Kut przenieść do Kossowa.

Poseł Golejewski stawia wniosek:

- „1. Powiat nowy: Kołomyjs, należą do niego powiaty: Obertyn, Peczenizyn.
2. Powiat Gwoździec, należy do niego powiat Horodenka.
3. Powiat Śniatyn, należy do niego Zabłotów.
4. Powiat Kossów, należą do niego Kuty.“

Przy głosowaniu wniosek posła Golejewskiego upada, a Izba przyjmuje wniosek posła Ławrowskiego, a z tą modyfikacją następnie i całe przedstawienie komisji.

Obwód krakowski. Sprawozdawca poseł Zyplikiewicz. Izba przyjmuje przedłożenie komisji bez dyskusji. Sprawozdawca prosi o zmianę myłkę druk, gminy: Droginia, Łęki, Osieczany, Poremba i Trzemeśna nie należą tutaj, i są umieszczone w spisie gmin powiatu myślenickiego.

Obwód lwowski. Sprawozdawca poseł Laskowski. Izba przyjmuje bez dyskusji projekt komisji.

Obwód przemyski. Izba przyjmuje projekt komisji również bez dyskusji.

Obwód rzeszowski. Sprawozdawca poseł Alfred hr. Potocki.

Poseł Kobylarz wnosi, aby urząd powiatowy zamieścić w Nisku a nie w Ulanowie; wniosek ten zostaje przyjęty; — prócz tej zmiany przyjęto projekt komisji.

Obwód samborski. Sprawozdawca poseł Laskowski.

Poseł Ławrowski wnosi, aby zamiast w Rudkach, w Komarnie była siedziba urzędu powiatowego. Wniosek ten upada, a przyjęty bez zmiany projekt komisji.

Obwód sanocki.

Poseł Ludwik Skrzyński wnosi: „Obwód sanocki dzieli się na 5 powiatów, siedziby urzędów powiatowych umieszczone będą w Krośnie, Sanoku, Lisku, Brzozowie i Birczy.

Poseł Kozłowski stawia wniosek: „Z dotychczasowego powiatu dobromilskiego i przyległych części przemyskiego, bircckiego, ustrzyckiego i starosolskiego. utworzonym być ma, nowy powiat z siedzibą w Dobromilu.“

Poseł x. Giniewicz wnosi, aby siedzibą powiatu był Baligród, a nie Lisko.

Poseł Pudło wnosi, aby siedzibę urzędu powiatowego z Krosna, przenieść do Dukli.

Po zamknięciu dyskusji przystąpiono do głosowania. Wszystkie wnioski kolejno odrzucone z wyjątkiem wniosku posła Ludwika Skrzyńskiego. Izba przyjmuje projekt komisji ze zmianą przez posła Ludwika Skrzyńskiego wniesioną.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 7. wieczorem.

Następne posiedzenie dnia 21. Kwietnia o godzinie 10. z rana.

Na porządku dziennym dalsze rozprawy, nad projektem administracyjnego podziału kraju; sprawozdania komisji o konkurencji kościelnej i o konkurencji szkolnej; nareszcie sprawozdanie komisji o zabezpieczeniu budynków szkolnych i kościelnych od ognia.

L. Sapieha w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 20. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2633. Mieszkańcy miasta Kenty, przez posła Kapiszewskiego, protestujący pierwiej przeciw nowym wyborom do rady miejskiej, odwołują tę protestację i proszą o przyspieszenie tych wyborów.
2634. Gmina Kędzierzawce, przez posła Gnoińskiego, o zapomogę.
2635. Właściciele większych posiadłości obwodu złoczowskiego, przez posła Hubickiego, o inne oszacowanie dochodu gruntowego, oparte na podstawie sprawiedliwszej.
2636. Zakład Sióstr Miłosierdzia w Bursztynie, przez posła Krzeczunowicza, o wsparcie.
2637. Chomik Ilko, przez posła Pudła, użala się na pokrzywdzenie go przez dwór w Myscowej.
2638. Gmina Toporów, przez posła Hubickiego, o zapomogę.
2639. Członkowie gminy Iwanków, przez posła Geringera, o powtórnią zapomogę.
2640. Gminy powiatu Nisko, przez posła Kobylarza, protestują przeciw wcieleniu ich do powiatu ulanowskiego.
2641. Gmina Zalesie, przez posła Szpunara, o zwrócenie pastwiska.
- Z tych liczby: 2634, 2638 i 2639 odsełają się wprost do Wydziału krajowego;
zaś liczba 2635 do komisji katastralnej;
nareszcie liczba 2640 do komisji dla administracyjnego podziału kraju.
-

Protokół

obrad sejmowych z dnia 21. Kwietnia 1866.

Posiedzenie siedmdziesiąte czwarte.

Obecni: Marszałek xiążę Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych z początku 92, w ciągu posiedzenia 128.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10¹/₂.

Sekretarz poseł hr. Wodzicki Ludwik odczytuje protokół posiedzenia poprzedniego, który przyjęto.

Odczytano dalszy ciąg petycyj od liczby 2642 do liczby 2654 włącznie, z których 4 odsełają się wprost do Wydziału krajowego, a jedna do komisji dla administracyjnego podziału kraju.

Poseł Boczkowski uwiadamia w imieniu komisji petycyjnej Izbę, że petycye do liczb 2491, 2573 i 2622 odstąpiono wprost komisji edukacyjnej, zaś petycyę do liczby 2632 komisji dla statutów miejskich.

Sekretarz poseł Kulczycki odczytuje interpelacyę posła Demkowa i współpodpisanych do Marszałka, co do wniosku tegoż posła o sposób pobierania rekrutów.

Poseł Kraiński, jako przewodniczący komisji administracyjnej, oświadcza, że z powodu licznych innych ważniejszych spraw, a mianowicie: projektów rządowych, przedmiot ten nie mógł być przed innymi w komisji załatwiony, teraz zaś jest już gotowe sprawozdanie wniosku rzeczzonego, chodzi tylko o czas, kiedy będzie mógł przyjść na porządek dzienny.

Z porządku dziennego przychodzi pod obrady projekt administracyjnego podziału kraju, a mianowicie:

Obwód sądecki. Sprawozdawca poseł Rutowski.

Poseł Wężyk wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W obwodzie sądeckim nstanawia się tylko 4 powiaty, a miasto Grybów przestaje być miastem powiatowem.“

Poseł xiążę Sanguszko wnosi, aby siedzibą powiatu były Ciężkowice, a nie Grybów.

Poseł Kmiotowicz wnosi, aby zamiast w Grybowie powiat był w Starym Sączu.

Poseł Żabiński wnosi, aby powiat umieścić w Krościenku, a nie w Grybowie.

Po zamknięciu dyskusji oświadcza się referent w imieniu komisji za Ciężkowicami.

Wnioski posłów Wężyka, Kmiotowicza i Żabińskiego npadają, a wniosek komisji z poprawką posła xięcia Sanguszki przyjęty.

Obwód tarnowski. Sprawozdawca ten sam.

Projekt komisji przyjęto bez dyskusji.

Obwód wadowicki. Sprawozdawca poseł Zyblikiewicz.

Poseł Wężyk wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Miasto Jordanów uznaje się za stołeczne miasto powiatowe, zamiast miasta Myślenic.“

Poseł Seidler wnosi, aby powiat był w Białe, a nie w Kentach.

Poseł Adam hr. Potocki wnosi, aby w obwodzie wadowickim zamiast 4 utworzyć 5 powiatów z siedzibami w Wadowicach, Kentach, Żywcu, Myślenicach i w Jordanowie.

Po zamknięciu dyskusji przystąpiono do głosowania. Wniosek posła Adama hr. Potockiego upada, wniosek zaś posła Wężyka przyjęty, z którą to modyfikacją przyjęto wniosek komisji.

Obwód stanisławowski. Sprawozdawca poseł Czajkowski.

Poseł Biłous wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Następujące 5 powiaty mają być ustanowione: Stanisławów, Buczacz, Halicz, Tyśmienica i Nadwórna.“

Po zamknięciu dyskusji mówi poseł Koroluk jako mowca generalny. Wniosek posła Biłousa przyjęto.

Obwód stryjski. Referent ten sam.

Poseł Pietruski wnosi, aby nie w Żydaczowie, lecz w Żurawnie powiat był umieszczony.

Wniosek posła Pietruskiego upada, a przyjęto wniosek komisji.

Po dwugodzinnej przerwie otwiera Marszałek posiedzenie o godzinie 4^{1/2}; rozpoczynają się więc dalsze obrady nad projektem administracyjnego podziału kraju, a mianowicie:

Obwód tarnopolski. Sprawozdawca poseł Czajkowski.

Poseł Szeliski wnosi, aby obwód tarnopolski podzielić na 3 powiaty, a mianowicie: na powiaty w Tarnopolu, Zbarażu i Trembowli.

Po zamknięciu dyskusji i przemówieniu sprawozdawcy upada wniosek posła Szeliskiego, a przyjęto wniosek komisji.

Obwód żółkiewski. Referent ten sam.

Poseł x. Giniewicz wnosi, aby powiat był w Lubaczowie, a nie w Cieszanowie. Wniosek ten upada, a przyjęto wniosek komisji.

Obwód złoczowski. Sprawozdawca poseł Alfred hr. Potocki.

Poseł Kozłowski wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Z dotychczasowego powiatu gliniańskiego, oraz przyległych części powiatu kamienieckiego i złoczowskiego, utworzonym być ma nowy powiat z siedzibą urzędu w Glinianach.“

Poseł Gnoiński wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Życzeniem jest Sejmu, ażeby urząd powiatowy w miasteczku Busku był utrzymany.“

Poseł Hubicki wnosi:

I. „Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Cały powiat przemysłański ma pozostać przy obwodzie brzeżańskim, i wcielony podług projektu rządowego do powiatu brzeżańskiego.“

II. „Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Podział administracyjny obwodu złoczowskiego ma być dokonany podług projektu rządowego ze siedzibami w Złoczowie, Brodach, Kamionce i Olesku.“

Po zamknięciu dyskusji cofa poseł Hubicki drugą część pierwszego swego wniosku, t. j. od słów „i wcielony podług projektu rządowego do powiatu brzeżańskiego“, zatem brzmi cały wniosek „cały powiat przemysłański ma pozostać przy obwodzie brzeżańskim.“

Wnioski posłów: Hubickiego, Kozłowskiego i Gnoińskiego upadają, a przyjęto wniosek komisji.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 7. wieczorem.

Następne posiedzenie dnia 23. Kwietnia o godzinie 10. z rana.

Na porządku dziennym: dalszy ciąg rozpraw nad projektem administracyjnego podziału kraju; — a potem: sprawozdanie komisji o konkurencji kościelnej, o konkurencji szkolnej i o zabezpieczeniu budynków kościelnych i szkolnych od ognia.

L. Sapięha, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 21. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2642. Kilku właścicieli dworskich posiadłości i jeden dzierżawca dóbr obwodu samborskiego, przez posła Landesbergera, o rozszerzenie zdolności wexlowej, ograniczonej uchwałą sejmową z dnia 12. Marca 1866.
2643. Szeparowicz Pankracy, gr. kat. pleban, przez posła hr. Gołuchowskiego, o zapomogę zwrotną.
2644. Gmina Oleszków, przez posła Zaparyniuka, nżala się na zabranie jej gruntów.
2645. Stefiuk Kostyn, przez posła Zaparyniaka, o zwrócenie gruntu przez dwór tamtejszy zabranego.
2646. Tymoszczuk Iwan, przez posła Zaparyniuka, o zwrócenie gruntu przez dwór tamtejszy zabranego.
2647. Strzelecki Bronisław, przez posła Boczkowskiego, o poparcie próśby jego do Namiestnictwa podanej, względem zamknięcia lasów w dobrach dunajowskich, przez waldmistrza bezprzykładnie niszczonych.
2648. Gmina Polany, przez posła Boczkowskiego, o zapomogę.
2649. Gmina Kozice, wraz z tamtejszym właścicielem posiadłości dworskiej, przez posła Gnoińskiego, o przyłączenie tej włości do powiatu lwowskiego.
2650. Mieszkańcy parafii chochołowskiej, przez posła Żuka-Skarszewskiego, o zwrócenie kwoty 1.190 złr. w obligacjach, przez Rząd na rzecz inwalidów przeznaczonych, w celu użycia tejże na budującą się właśnie kościół.
2651. Gminy miasteczka Skala i wsi Skala stara, przez posła hr. Russockiego, dziękują za otrzymaną zapomogę i proszą o nowy zasilek.
2652. Gmina Strzeliska stare, przez posła x. Dzerowicza, ponownie o zapomogę.
2653. Gmina Jazow nowy, przez posła x. Łozińskiego, użala się na wysokie podatki, opłaty notarynszów, na urząd powiatowy, wielkie ciężary gminne i na żydów, a prosi o prawo do propinacyi i młynów.
2654. Gmina Basiówka, przez posła x. Szwedzickiego, o przyspieszenie spraw regulujących służebnictwa.
Z tych liczby: 2643, 2648, 2651 i 2652 odsełają się wprost do Wydziału krajowego;
zaś liczba 2649 do komisji dla administracyjnego podziału kraju.
-

Protokół

obrad sejmowych z dnia 23. Kwietnia 1866.

Posiedzenie siedmdziesiąte piąte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 103, w ciągu posiedzenia 128.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10¹/₂.

Sekretarz poseł Sawczyński odczytuje protokół posiedzenia poprzedniego, który Izba przyjmuje.

Tenże sekretarz odczytuje ciąg dalszy wniesionych do Sejmu petycyj od liczby 2655 do liczby 2661 włącznie, z których liczba 2659 odsła się wprost do Wydziału krajowego, a liczba 2661 do komisji dla administracyjnego podziału kraju.

Sekretarz poseł hr. Wodzicki Ludwik odczytuje pismo Jego Excelencyi pana Namiestnika, uwiadomające Jaśnie Oświeconego xięcia Marszałka o najwyższej sankcyi, którą raezył dać Jego Ces. Król. Apostolska Mość uchwale sejmowej z dnia 1. Marca r. b., zawierającej dodatek do drugiego następu §. 13. statutu krajowego.

Tenże sekretarz odczytuje złożony do laski marszałkowskiej, przez posła x. Stanisława Morgenssterna wniosek naglący, względem zaprowadzenia zmiany w wymiarze podatku domowego.

Marszałek obiecuje, iż każe wniosek ten odesłać do Wydziału krajowego.

Z porządku dziennego dokończenie rozpraw nad projektem dla administracyjnego podziału kraju.

Sprawozdawca komisji poseł Laskowski odczytuje nowy układ ustępu drugiego ustawy do administracyjnego podziału kraju, w punktach a), b) i c).

Poseł Koczyński, odnosząc się do wniosku, który postawił przy ogólnych rozprawach, tej treści: aby w Krakowie zaprowadzony został najwyższy sąd dla całego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z wielkiem xięstwem Krakowskiem, oświadcza, że takowy jako samoistny podał i prosi o odesłanie go do komisji prawniczej, która ma niezwłocznie zdać o nim sprawę.

Izba odsła ten wniosek do komisji prawniczej.

Następnie odczytuje sprawozdawca wstęp do ustawy tej treści:

„Sejm zaleca Wysokiemu Rządowi:“

który Izba przyjmuje; —

następnie punkt a) w tem brzmieniu:

„na siedziby przyszłych władz powiatowych następujące miejsca:“

który Izba przyjmuje; —

następnie punkt b) i c) w następującem brzmieniu:

b) Przydzielenie pojedynczych miejscowości do nowych powiatów uskuteczni Wysoki Rząd, z możebnem uwzględnieniem wniosków komisji.“

c) Sejm wyraża życzenie, aby po ogłoszeniu podziału terytoryalnego stronom interesowanym pozostać termin sześciomiesięczny do reklamacyj, które Wysoki Rząd po nprzedniem porozumieniu się z Wydziałem krajowym rozstrzygać będzie.“

Poseł Kozłowski stawia dwie poprawki, a mianowicie:

1. „Pozostawiony sześciomiesięczny termin do reklamacyj nie będzie powstrzymywał przeprowadzenia politycznej organizacyi kraju.“

2. „Sejm zaleca, by c. k. Rząd ogłosił, iż podania reklamacyjne opłacie stempla podlegać nie mają, jako interes publiczny na względzie mając.“

Marszałek poddaje najpierw pierwszą, a potem drugą poprawkę posła Kozłowskiego głosowaniu, a Izba obydwie przyjmuje i na to się zgadza, aby obie te poprawki jako dalsze ustępy wniosku komisji pod d) i e) umieszczonymi były.

Również przyjmuje Izba w następnym głosowaniu wnioski a), b) i c) komisji.

Poczem sprawozdawca co do petycji w tym przedmiocie do Sejmu wniesionych wnosi, aby takowe w liczbie 395 odesłanemi zostały do c. k. Rządu.

Izba zgadza się na to i przyjmuje całą ustawę w trzecim czytaniu.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji w przedmiocie konkurencji kościelnej. Sprawozdawca poseł Kabat odczytuje sprawozdanie i projekt do ustawy.

Rozprawy ogólne. — Poseł Kraiński stawia wniosek:

„Wysoka Izba zechce uchwalić: Zaweżwać Wysoki Rząd, ażeby najbliższemu Zgromadzeniu sejmowemu przedstawił przedłożenie ustawy o utworzenie w każdej parafii funduszu zapasowego na pokrycie kosztów stawiania i utrzymywania budynków kościelnych i plebańskich w parafiach wyznania katolickiego, a to za pomocą zaprowadzić się mających datków rocznych w miernym i równym wymiarze od wszystkich parafian obrządku dotyczącego.“

Poseł Starowiejski popiera wniosek posła Kraińskiego.

Po przemówieniu posła x. Fortuny stawia poseł Gniewosz następujący wniosek:

„Sejm wzywa c. k. Rząd do przedłożenia projektu do ustaw:

1. o zarządzeniu i kierowaniu budową kościelnych i parafialnych budowli;
2. o uregulowaniu zarządu majątkiem kościelnym i parafialnym i wpływu na ten zarząd obowiązanych do konkurencji.“

Poseł x. Stempelk stawia wniosek, dotyczący się §§. 1. i 2. ustawy, następujący:

„Zważywszy, że wydatki na potrzeby kościelne z odprawianiem liturgii połączone, jako to: na sługi kościelne obrządku łacińskiego w rocznej kwocie 52 złr. 50 cent w. a. systemizowane, tudzież wydatki na bieżące potrzeby kościelne, jako to: na opłatki, wino, wosk, kadzidło, łój do lamp, pranie bielizny i t. p. dla kuratów obrządku łacińskiego w rocznej kwocie 52 złr. 50 cent., a obrządku greckiego w rocznej kwocie 34 złr. 12½ cent. w. a. wyznaczone, dawniej z dochodów kościoła opędzane, w razie niedostateczności tychże dochodów pokryte bywały z funduszu religijnego; — zważywszy dalej, że nałożenie na parafian obowiązku ponoszenia tych wydatków jest dla nich zbyt wielkim ciężarem, którego dotychczas nie ponosili, Sejm wyraża życzenie, aby Wysoki Rząd stosownie wydał rozporządzenie, by paroch na pokrycie powyżej wymienionych kosztów otrzymał z funduszu religijnego ryczałtową kwotę, która przy parafiach obrządku łacińskiego kwoty 100 złr., — a przy parafiach obrządku greckiego kwoty 50 złr. nie ma przenosić, — o ile wydatki te nie dadzą się pokryć środkami w §§. 1. i 2. niniejszej ustawy wskazanemi.“

Poseł Bocheński stawia wniosek:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić: Wszelkie przepisy, dotyczące się konkurencji kościelnej, znoszą się, zostawiając tę sprawę dobrej woli wiernych.“

Poczem zamknięto dyskusję ogólną. — Zapisani do głosu obierają jako mowcę jeneralnego posła x. Ruczkę, który odpiera wnioski posłów Bocheńskiego i Gniewosza, rozbiiera i poleca przyjęcie wniosku komisji. — Po odpowiedzi sprawozdawcy następuje głosowanie. Wniosek posła Bocheńskiego padł.

Marszałek przerywa posiedzenie o godzinie 2¾.

O godzinie 4½ dalszy ciąg posiedzenia.

Sekretarz poseł Kulczycki odczytuje interpelację posła Łepkaluka do p. Komisarza rządowego, względem egzekucji podatków we wsi Tndjów, — poczem zaczęto rozprawy specjalne o konkurencji kościelnej.

Sprawozdawca poseł Kabat odczytuje tytuł, a następnie §. 1. ustawy, które bez dyskusji przyjęto.

§. 2. Poseł Grocholski stawia poprawkę, aby w piątym wierszu między słowa „nżyć“ a „rozporządzalnego“ umieścić następujące wyrazy: „bieżącego dochodu kościelnego jako to: dochodu z obnoszonej w czasie nabożeństwa tacy lub woreczka, dochodu za użycie światła, sprzętów i aparatów kościelnych, dochodu za użycie dzwonów dalej“

Poseł x. Fortuna stawia poprawkę, aby w szóstym wierszu po słowie „kościelnego“ umieścić: „na potrzeby ściśle kościelne a nie plebańskie, a gdyby i te źródła na pokrycie kosztów rzeczonych nie

wystarczyły, dopuszcza się użyć i majątku zakładowego ściśle kościelnego, li na potrzeby dotyczącego kościoła.“ Dalej aby w końcu po słowie „przepisów“ dodać słowo „kanoniczno-krajowych.“

Posel Krzczunowicz stawia dodatek do wniosku posła Grocholskiego w słowach, „i tym podobne“ w końcu umieścić się mających, ewentualnie zaś na wypadek nieprzyjęcia wniosku posła Grocholskiego, aby w tym paragrafie po słowie „żyć“ umieszczono „najpierw rozporządalnego dochodu ściśle kościelnego.“

Posłowie Grocholski i x. Fortuna, skombinowawszy wnioski swoje, zmieniają pierwotny tychże układ i stawiają poprawki w tej formie:

1. w czwartym wierszu zamiast „kosztów“ umieścić słowa „potrzeb ściśle kościelnych“;
2. aby w dalszym ciągu tego paragrafu powiedzieć „te“ zamiast „ten“, a „wystarczyły“ zamiast „wystarczał.“

Po zamknięciu dyskusji, sprawozdawca zgadza się z poprawką posła Krzczunowicza.

Marszałek zarządza głosowanie najpierw nad skombinowanym wnioskiem pp. Grocholskiego i x. Fortuny. Wniosek ten, a stosownie do tego zmieniony paragraf Izba przyjmuje. Zatem paragraf ten ma brzmieć jak następuje:

„Jeżeli nie ma źródeł w §. 1. wymienionych, lub jeżeli z takowych tylko pewna część kosztów da się pokryć, natenczas na pokrycie w pierwszym wypadku wszystkich, w drugim zaś wypadku reszty potrzeb ściśle kościelnych należy najprzód użyć bieżącego dochodu kościelnego, jako to: dochodu z obnoszonej w czasie nabożeństwa tacy lub woreczka, dochodu za użycie światła, sprzętów i aparatów kościelnych, dochodu za użycie dzwonów i t. p., dalej rozporządalnego majątku lub dochodu z majątku ściśle kościelnego, a gdyby i te źródła na pokrycie kosztów rzeczonych nie wystarczały, pozwala się na cel wspomniany użyć majątku zakładowego, ściśle kościelnego, o ile takowy nie ma wskazanego sobie innego przeznaczenia i nie jest potrzebnym do pokrycia innych wydatków, które z dochodów majątku kościelnego opędzać się mają, z zachowaniem wszakże istniejących przepisów o sprzedaży i obciążeniu mienia kościelnego.“

§. 3. Posel x. Fortuna wnosi, aby zamiast ostatniego wierszu tego paragrafu wyrazić: „jeżeli wydatki te dla parocha 10 złr., a dla kapelana 5 złr. nie przewyższają.“

Posel Gniewosz stawia poprawkę do ustępu a), aby po słowach „takichże dóbr“ dodać „lub odrębnych od probostwa folwarkach“, — a do ustępu lit. c) wnosi opuszczenie końca tego paragrafu od słów: „jeżeli“ i t. d.

Posel Golejowski stawia poprawkę, aby koniec paragrafu tego zmienionym był i brzmiał „jeżeli te wydatki każdorazowo 10 złr. nie przewyższają.“

Posłowie x. Guszalewicz i Biłous popierają wniosek x. Fortuny, a posel Ludwik Skrzyński wnosi opuszczenie ustępu b) i pozostawienie kwoty 10 złr. podług wniosku posła Golejowskiego.

Marszałek zarządza głosowanie ustępami.

Co do ustępu a) Izba przyjmuje wniosek posła Gniewosza; ten ustęp więc będzie brzmiał:

a) „stawiania i utrzymywania budynków gospodarskich, znajdujących się w należących do jego dotacy: dobrach tabularnych, lub częściach takichże dóbr, lub odrębnych od probostwa folwarkach, jeżeli dochód z probostwa pokrywa kongruę jego, i jeżeli nie ma źródeł przeznaczonych na ten cel, który w §. 1. wymieniono.“

Ustęp b) przyjęty wedle wniosku komisji.

Co do ustępu c), poprawki postów Golejowskiego i x. Fortuny upadają, a ustęp ten podług wniosku komisji przyjęty.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 7 $\frac{1}{2}$ wieczorem.

Następujące posiedzenie dnia 24. Kwietnia o godzinie 10. z rana.

Na porządku dziennym dalszy ciąg rozpraw nad ustawą o konkurencji kościelnej; potem sprawozdanie komisji o konkurencji szkolnej; tudzież o zabezpieczeniu budynków kościelnych i szkolnych od ognia, nareszcie sprawozdanie komisji o ustawie wodnej i o wniosku posła Koroluka co do przewozów na rzekach.

L. Sapięha w. r.

Geringer, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 23. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu :

2655. Dzierkowski Adam, właściciel dóbr Chilczyce i Boniszyn, przez posła Hubickiego, skarży się na Abła Grünberga o przywłaszczenie sobie praw propinacyjnych.
2656. Gmina Medenice, przez posła Krawcowa, o przyspieszenie załatwienia sporu z kamerą, względem zwrócenia łąk i pastwisk.
2657. Górnik Jan, nanczytel głównej szkoły w Myślenicach, przez posła Zdunia, o dodatek do pensyi w kwocie 150 złr.
2658. Rymarowicz Szymon, przez posła Rusieckiego, upomina się od Amaly Rejzenstejnowej o zwrot kosztów 4.000 złr., a od zakładu ciemnych i głuchoniemych — o zabrane grunta.
2659. Gmina izraelicka w Zabłotowie, przez posła Landesbergera, o zapomogę dla 100 familij biednych izraelitów.
2660. Mieszkańcy miasta Wieliczki, przez posła Zyblikiewicza, o rozdzielenie gruntów miejskich w Wielicze między obywateli na własność za wynagrodzeniem, lub na dzierżawy wieczyste za czynszem emfientycznym.
2661. Gmina Manasterzyska wraz z przyległemi gminami, przez posła Kabata, o siedzibę urzędu powiatowego w Manasterzyskach i przyłączenie powiatu buczackiego do tegoż.

Z tych liczba 2659 odseła się wprost do Wydziału krajowego;
zaś liczba 2661 do komisji dla administracyjnego podziału kraju.

Protokół

obrał sejmowych z dnia 24. Kwietnia 1866. roku.

Posiedzenie siedmdziesiąte szóste.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych z początku 103, w ciągu posiedzenia 124.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10. minut 40.

Protokół posiedzenia poprzedniego, odczytany przez sekretarza posła Geringera, przyjęto z zastrzeżeniem, aby §§. 2. i 3. ustawy o konkurencyi kościelnej, na posiedzeniu wczorajszym częściowo zmienione, były w protokóle dosłownie nmieszczone, nie zaś te tylko ustępy, które zmianom uległy.

Wnioski posła Krzeczunowicza:

1. aby umieścić w protokóle wyszczególnienie wszystkich miejsc, w których siedziby urzędów powiatowych uchwalono; — 2gi. aby w ogólności umieszczano w protokółach brzmienie dosłowne tych uchwał nawet, które podług wniosków komisji bez żadnych zmian przyjętemi były — Izba odrzuca.

Odczytano dalszy ciąg wniesionych do Sejmu petycyj od liczby 2662 do liczby 2635 włącznie, z których 19 odsełają się wprost do Wydziału krajowego.

Sekretarz poseł Kulczycki odczytuje interpelacyę posła Kowbasiuka do p. Komisarza rządowego, tycząca się gminy Soroła, w powiecie gwozdeckim, którato kilkakrotnie podawała do urzędów o zwrot poniesionych kosztów przy budowaniu drogi stanisławowsko-herodenieckiej, lecz bez skutku. Interpelujący i 17 innych podpisanych upraszają p. Komisarza rządowego o zarządzenie odpowiednich kroków do zbadania tej sprawy i wymierzenia sprawiedliwości.

Komisarz rządowy odpowiada na interpelacyę posła Golejewskiego z dnia 24. Marca do liczby 2736, że na rachunek zaległości za drogę sielco-zaleszczycką gminom przynależnych, Rząd zaasygnował tymczasowo kwotę 4.000 złr., gdy z powodu zalegających jeszcze należyłości rachunki ostateczne wykończonemi być nie mogły.

Z porządku dziennego dalszy ciąg rozpraw nad ustawą o konkurencyi kościelnej, mianowicie §. 4. tejeże ustawy.

Sprawozdawca poseł Kabał.

Poseł Krzeczunowicz wnosi następujące brzmienie paragrafu do umieszczenia między §§. 3. a 4. :
„Wydatki w §. 3. lit c) wskazane, 15 złr. rocznie przenoszące, ponosi paroch sam wtedy, jeżeli jego dochód czysty przynajmniej o 100 złr. jest wyższym od należącey mu kongruy, w przeciwnym zaś razie ponosi on z tych wydatków tylko takie, które jednorazowo nie przekraczają 10 złr.“

Ewentualnie zaś wnosi poseł Krzeczunowicz odesłanie wniosku swojego do komisji, celem związania dodatkowego paragrafu loicznie z całą ustawą, umieszczeniem go bądź jako §. 4., lub jako ostatni następ §. 3.

Izba wniosek p. Krzeczunowicza przyjmuje jako ostatni ustęp do lit. c) §. 3.

Poseł Gniewosz wnosi następującą treść ustępu pierwszego §. 4. zamiast proponowanego przez komisję ustępu :

„Do innych wydatków budowniczych przy plebańskich zabudowaniach mieszkalnych i gospodarskich przyczyniać się powinien paroch wtedy, jeżeli czysty dochód parafii przenosi kongruę, a to w ten sposób, iż opłacać będzie co roku do funduszu konkurencyjnego od nadwyżki, która kongruę przenosi, a mianowicie od nadwyżki do 200 złr. 3%, od wyższej 8%.“

Poseł hr. Russocki wnosi, aby ustęp ten §. 4. brzmiał:

„Jeżeli roczny dochód wynosi kwotę 400 złr., mają parochowie do funduszu konkurencyjnego co roku opłacać 3% od czystego dochodu; ci zaś, których dochód przenosi kwotę 400 złr., oprócz powyższych 3%, od przewyżki nad 400 złr. opłacać będą jeszcze 5%, zatem razem 8% do tegoż funduszu.“

Poseł Krzczunowicz wnosi znowu zamiast tegoż ustępu:

„Do innych wydatków budowniczych przy plebańskich zabudowaniach mieszkalnych i gospodarskich przyczyniać się winien paroch wtedy, jeżeli czysty dochód z parochii nie jest mniejszy jak 400 złr., i nie mniejszy jak kongrua jemu należąca.

Od nadwyżki, przynoszącej ten dochód, opłacać winien paroch co roku do funduszu konkurencyjnego, a mianowicie: od nadwyżki nie przekraczającej 100 złr. 3%, od nadwyżki nie przekraczającej 200 złr. 5%, od nadwyżki zaś większej 8%.“

Komisarz rządowy daje wyjaśnienia co do zapytania o kongruę, tudzież co do sposobu obliczenia czystego dochodu.

Poseł Gaiwosz cofnął swój wniosek, przyłączając się do wniosku posła Krzczunowicza. Wniosek posła hr. Russockiego upada, a przyjęto wniosek posła Krzczunowicza, przez co upadł ustęp pierwszy §. 4. — Ustęp drugi przyjęto podług projektu komisji.

Przy §. 5. wnosi poseł x. Kuryłowicz, aby część wydatków podług wniosku komisji, na patronów kościoła na jedną szóstą oznaczonych, zmienić w tej myśli, aby na patronów przypadła połowa wydatku, jaki po strąceniu środków w §§. 1.—4. wymienionych, i po strąceniu kosztów roboty ciągłej i pieszej pozostanie niepokryty.

Poseł Stocki wnosi, aby wysokość udziału patronów kościoła w powyżej wymienionych wypadkach oznaczyć na jedną czwartą część.

Po zamknięciu dyskusji mowcami jeneralnymi obrani: za wnioskiem komisji poseł Starowiejski, przeciw poseł x. Fortuna.

Przy głosowaniu wnioski posłów x. Kuryłowicza i Stockiego upadają, a Izba §. 5. przyjmuje podług wniosku komisji.

Po dwugodzinnej przerwie przystąpiono do dalszych rozpraw nad ustawą o konkurencyi kościelnej.

§. 6 przyjęto bez zmiany według projektu komisji.

Do §. 7. poseł Gniewosz stawia poprawkę, a mianowicie:

„Duchowne korporacye winny przy parochiach do nich wcielonych ponosić wszystkie koszty w §. 1. wymienione, jeżeli nie udowodnią, że od pokrycia tych kosztów całkiem, lub tylko w części są uwolnieni.“

Ewentualnie zaś, gdyby to było nieprzyjętem, stawia tenże poseł drugą poprawkę, a mianowicie:

„Duchowne korporacye winny przy parochiach do nich wcielonych przyczyniać się do pokrycia kosztów w §. 1. wymienionych, datkiem na patronów przypadającym (§. 5.) i połową reszty wydatków po odstrąceniu kosztów roboty ciągłej i pieszej, o ile obowiązku do mniejszej prestacji nie udowodnią.“

Izba przyjmuje §. 7. podług brzmienia pierwszej poprawki posła Gniewosza.

Do §. 8. wnosi poseł Starowiejski poprawkę, aby po alinei pierwszej wniosku komisji umieszczonym był dodatek:

„Wydatki na robotę ciągłą i pieszą ponoszą w równych częściach, wyjąwszy patrona i jego rodziny, wszyscy parafianie, którzy do dotyczącego obrządku należą, są uzdolnieni do pracy i liczą nie mniej jak lat 18, i nie więcej jak lat 60. Przypadająca robota, tak ciągła jak piesza, może być uiszczoną w naturze, lub spleconą według cen, jakie służyły za podstawę do obliczeń konkurencyjnych.“

Ewentualnie zaś, gdyby to było przyjętem, stawia tenże poseł drugą poprawkę, aby w alinei pierwszej wniosku komisji po słowie „ponoszą“ umieścić „po strąceniu kosztów roboty ciągłej i pieszej.“

Poseł Grocholski wnosi, aby w paragrafie tym między słowem „ponoszą“ a słowem „a to“, z opuszczeniem reszty między słowami temi w wniosku komisji znajdujących się słów, umieścić „parafianie.“ Oraz wnosi opuszczenie ostatniego ustępu tego paragrafu.

Poseł Gniewosz wnosi zamiast pierwszego ustępu tego paragrafu poprawkę następującą:

„Wydatki niepokryte środkami w §§. 1. do 7. wykazanemi, ponoszą ci parafianie, którzy należą do obrządku dotyczącego. Rozkład tych wydatków przypadających na członków gminy nastąpić ma według postanowień działu V. ustawy gminnej w ten sam sposób, jak rozkład innych wydatków gminnych.

Jeżeli parafia składa się z kilku gmin, obszarów dworskich lub części tychże, natenczas należy, gdyby inna umowa nie nastąpiła, rozłożyć koszta na każdą gminę i na każdy obszar dworski w stosunku do podatków bezpośrednich, niszcanych przez tych właścicieli obszarów dworskich lub ich części, tudzież przez tych członków gmin do parafii wcielonych, którzy do dotyczącego obrządku należą.“ — Drugi zaś ustęp ma być niezmieniony.

Poseł x. Trzeszczakowski wnosi, aby w §. 8. jako dodatkową alinę trzecią umieścić:

„Ma się ustanowić *onus reale* na gruncie, jeżeli przechodzi do innowiercy, albo z funduszu ogólnego.“

Przy głosowaniu upada najpierw wniosek posła x. Trzeszczakowskiego, następnie przyjmuje Izba kolejno obydwie ustępy wniosku posła Gniewosza, w skutek czego wnioski posła Starowiejskiego i posła Grocholskiego nie przychołzą pod głosowanie. Następnie przyjęto ostatnią alinę wniosku komisji; cały zatem §. 8. będzie brzmiał:

„Wydatki niepokryte środkami w §§. 1. do 7. wykazanemi, ponoszą ci parafianie, którzy należą do obrządku dotyczącego. Rozkład tych wydatków przypadających na członków gminy nastąpić ma według postanowień działu V. ustawy gminnej w ten sam sposób, jak rozkład innych wydatków gminnych.

Jeżeli parafia składa się z kilku gmin, obszarów dworskich lub części tychże, natenczas należy, gdyby inna umowa nie nastąpiła, rozłożyć koszta na każdą gminę i na każdy obszar dworski w stosunku do podatków bezpośrednich, uiszczanych przez tych właścicieli obszarów dworskich lub ich części, tudzież przez tych członków gmin do parafii wcielonych, którzy do dotyczącego obrządku należą.

Gminie wolno z funduszy własnych pokryć w całości lub w części wydatki przypadające na jej członków.“

Do §. 9. poseł Gniewosz wnosi zamiast ustępu drugiego wniosku komisji następującą poprawkę:

„Okoliczność ta nie uwalnia ich wszakże, wyjąwszy osobną umowę, od obowiązku konkurowania do wydatków na kościół i budynki parafialne (§. 1.).“

Poseł Krzeczunowicz, ewentualnie na przypadek odrzucenia wniosku posła Gniewosza, stawia poprawkę, aby w ustępie drugim tego paragrafu zamiast słów: „w jednym mieście lub miasteczku“ umieścić: „w jednej gminie.“

Po zamknięciu dyskusji przemawiają jako mowcy jeneralni: przeciw poseł x. Fortuna, za wnioskiem komisji poseł Kowbasiuk.

Po objaśnieniu udzielonem przez p. Komisarza rządowego, przy głosowaniu Izba przyjmuje najprzód pierwszy ustęp podług wniosku komisji, drugi zaś podług wniosku posła Gniewosza. Cały zatem § 9. brzmi:

„Kościoły filialne i zabudowania mieszkalne dla duchownych, którzy przy nich są exponowani, mają przy pomocy rozporządzalnego majątku kościelnego stawiać i utrzymywać ci, w których interesie kościoły te i zabudowania mieszkalne istnieć mają lub istnieją, jeżeli inne prawne zobowiązania w tej mierze nie zachodzą.

Okoliczność ta nie uwalnia ich wszakże, wyjąwszy osobną umowę, od obowiązku konkurowania do wydatków na kościół i budynki parafialne (§. 1.).“

§. 10. przyjęty wraz z poprawką posła Gniewosza, aby w drugim wierszu tego paragrafu zamiast słów „lub stowarzyszenie“ umieścić „stowarzyszenie lub gmina.“ §. 10. zatem co do ustępu pierwszego brzmi:

„Skarb Państwa, fundusz publiczny, stowarzyszenie lub gmina, mająca własność nieruchomą w obrębie jakiej parafii katolickiej, przyczynia się do zaspokojenia wydatków tejże parafii (§. 9.) w miarę podatków stałych z tej własności opłacanych.“

Drugi ustęp tego paragrafu przyjęto bez zmiany.

Przy §. 11. poseł x. Fortuna wnosi zamiast tego paragrafu poprawkę: „Dla diaka lub organisty obowiązani są parafianie pomieszkanie utrzymywać albo najmywać, jeśli inna umowa w tej mierze nie nastąpiła.“

Poprawka ta upada, a §. 11. przyjęty według wniosku komisji.

Do §. 12. wnosi poseł Wężyk, aby paragraf ten został uchylony; w razie zaś, gdyby się ten wniosek nie utrzymał, stawia tenże poseł ewentualny wniosek następujący:

„O ile zaś wydatki te nie dadzą się pokryć z tych źródeł, brakująca reszta dodaną zostanie z funduszu religijnego. Dodatek ten jednak łącznie z pokryciem w §§. 1. i 2. wskazanem, nie może przenosić rocznie przy parafiach obrządku łacińskiego kwoty 100 złr., a przy parafiach obrządku greckiego kwoty 50 złr.“

Poseł x. Szwedzicki wnosi jako dodatek do §. 12.: „aby główne miasta król. Galicyi, a mianowicie Lwów i Kraków, z tego ogólnego prawa były wyjęte, i aby wydatki na potrzeby kościelne i na utrzymanie sług kościelnych z funduszu religijnego, albo z majątku miejskiego w tych miastach były pokryte.“

Poseł x. Guszalewicz stawia wniosek ewentualny, aby po słowach „z tych źródeł“ z opuszczeniem następnego następu od „otrzyma“ do „kwoty 50 złr.“, umieścić „mają parafianie obowiązek, sami te wydatki ponosić. Rozłożenie na parafian dzieje się w miarę podatków stałych.“

Poseł Demkow stawia poprawkę, aby zamiast słów „otrzyma paroch“ umieścić „otrzyma urząd kościelny albo cerkiewny.“

Po zamknięciu dyskusji przemawiają mowcy jeneralni, a mianowicie: za wnioskiem komisji poseł Grocholski, przeciw poseł xiążę Sanguszko. Po objaśnieniach udzielonych przez p. Komisarza rządowego przystąpiono do głosowania. Poseł Wężyk cofa swoją ewentualną poprawkę, poprawki zaś postów x. Guszalewicza i Demkowa Izba odrzuca a §. 12. przyjmuje wedle wniosku komisji. Ustęp dodatkowy wniesiony przez postą x. Szwedzickiego upada.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 8 $\frac{1}{2}$ wieczorem.

Następne posiedzenie dnia 25. Kwietnia o godz. 10 zrana. Na porządku dziennym dalszy ciąg rozpraw nad nstawą o konkurencyi kościelnej; sprawozdania komisji o konkurencyi szkolnej; o zabezpieczeniu budynków kościelnych i szkolnych, i sprawozdanie komisji o ustawie wodnej.

L. Sapicha, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 24. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu.

2662. Komitet zapomogi głodowej w powiecie oleskim, przez posła Hubickiego, o zarządzenie śledztwa w celu wykrycia źródła pochodzenia skargi pod dnem 23. Marca b. r. do Sejmu wniesionej, rzucającej obelgę na tenże komitet i na xiędza po za obrębem komitetu.
2663. Gmina Zabrzeż, przez posła Żabińskiego, upomina się o polauę, Kiczora zwaną, o pobór drzewa opałowego z lasów kamienieckich i zwrócenie funduszu gromadzkiego z kasy podatkowej w Krościenku.
2664. Gmina Chodorów, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2665. Gmina Suchrów, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2666. Gmina Wołczatycze, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2667. Gmina Nowosielce, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2668. Gmina Podliski, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2669. Gmina Bukowina, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2670. Gmina Mołodyńcze, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2671. Gmina Zagóreczko, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2672. Gmina Dobrowlany, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2673. Gmina Borodczyce, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2674. Gmina Zalesce, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2675. Gmina Czartorja, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2676. Gmina Poddniestrzany, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2677. Gmina Stankowce, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2678. Gmina Turzanowce, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2679. Gmina Horodyszczce królewskie, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2680. Gmina Laszki dolne, przez posła Bocheńskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2681. Gmina Hajworonka, przez posła x. Kuryłowicza, o zapomogę i pożyczkę.
2682. Gmina Mrowle, przez posła Liszcza, o zniesienie mesznego za wynagrodzeniem.
2683. Gmina Żurawno, przez posła hr. Russockiego, ponownie o zapomogę.
2684. Gmina Soroki przez posła Kowbasiuka, o zapłatę za robocizną koło drogi horodeniecko - stanisławowskiej.
2685. Gminy Czarnokońce wielkie i Wola czarnokoniecka, przez posła Borysikiewicza, o zapłatę za robocizną przy drodze skalsko - czortkowskiej.

Z tych liczby 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 2681 i 2683 odsyłają się wprost do Wydziału krajowego.

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 25. Kwietnia r. 1866.

Posiedzenie siedmdziesiąte siódme.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 110, w ciągu posiedzenia 125.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10 $\frac{1}{2}$.

Sekretarz poseł Ludwik hr. Wodzicki odczytuje protokół posiedzenia poprzedniego, który przyjęto.

Sekretarz poseł Sawczyński odczytuje złożony do łaski marszałkowskiej przez posła hr. Baworowskiego wniosek naglący następującej treści:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dla uzupełnienia komunikacji z powodu budującej się kolei żelaznej lwowsko - czerniowieckiej mają być wybudowane drogi krajowe z funduszu krajowego a to:

1. z Manasterzysk do Halicza, jako przedłużenie drogi krajowej już istniejącej, z Husiatyna na Czortków, Buczacz do Manasterzysk prowadzącej;

2. drogi z Podhajec i Brzeżan, do Bursztyna, jako przedłużenie drogi z Podwołoczysk przez Tarnopol do Brzeżan prowadzącej “

Wniosek ten odseła Izba do Wydziału krajowego.

Odczytano dalszy ciąg petycyj wniesionych do Sejmu od l. 2686 do l. 2693 włącznie, z których dwie odsełają się wprost do Wydziału krajowego.

Sekretarz poseł Kulczycki odczytuje protestację złożoną do łaski marszałkowskiej przez posła x. Szwedzickiego i 14 współpodpisanych, osnowy następującej:

„Do Jeho Sijatelstwa kniazia Marszałka tu.

Pomimo zapałoj uchwały Wysokoj Izby na dniu 23. Cwitnia 1866., i przytjaja ciłoho §. 3. szczo do lit. a), b) i c) tak jak jeho komisja w sprawach konkurencji cerkownoj w sprawozdaniu swoim przedstawiała, skłonyt sia Wysokij Sojm nad dodatkom pana posła Krzeczunowicza do toho samoho wże uchwałenoho ciłoho §. 3. — na druhij deń na zasidaniu dnia 24. Cwitnia 1866. postawlenym:

„W przeciwnym zaś razie ponosi on z tych wydatków tylko takie, które jednorazowo nie przekraczają 10 zlr.“

hołosowaty a tojże prijaty.

A poneże takoje postupowanie regulaminowy i praktyci parlamentarnoj suprotywłaje sia, to protestuju na protyw uchwali toho dodatku pana posła Krzeczunowicza, i proszu aby toj protest w protokoli zasidania sejmowoho zapysanyj był.“

Posel Krzeczunowicz oświadcza, że według regulaminu zastrzega sobie, jeśli uzna tego potrzebę, na następnem posiedzeniu złożyć oświadczenie przeciw tej protestacji.

Posel Kozłowski interpeluje biuro marszałkowskie, dla czego Izba nie otrzymuje druków uchwał w trzecim czytaniu przyjętych?

Z porządku dziennego następuje dalszy ciąg obrad nad sprawozdaniem komisji w przedmiocie konkurencji kościelnej.

§. 13. Sprawozdawca poseł Kabat prostuje myłkę druku w trzecim ustępie tego paragrafu, a mianowicie: w wierszu trzecim tego ustępu powinno być po słowach „na lat sześć“ zamiast „ci“ wyraz „wyborcy“ a w wierszu czwartym zamiast wyrazów „a to“ wyraz „wybrani“ w ten opossb i t. d.

Poseł Węzyk stawia do tego paragrafu na miejsce pierwszych czterech ustępów poprawki w następujących sześciu punktach:

1. „Sprawy konkurencyjne załatwia dozór kościelny, złożony oprócz parocha i patrona lub jego zastępcy i z czterech członków.

2. Paroch i patron lub jego zastępca są stałymi członkami dozoru.

Jeżeli patronów jest więcej jak dwóch, natenczas wybierają z grona swego jednego na członka dozoru na lat trzy.

3. Czterech innych członków dozoru wybierają w połowie gmina lub gminy, a w połowie właściciel lub właściciele obszarów dworskich do parafii należących.

4. Obiór członków na gminy przypadających odbywa się w sposób następujący:

Jeżeli parafia składa się z kilku gmin, natenczas każda gmina wybiera w równej cyfrze z innemi tytu wyborców, aby ich łączna liczba wynosiła przynajmniej sześciu wyborców.

Do wyboru wyborców uprawnieni są tylko ci członkowie gminy, którzy mają prawo wyboru w gminie.

5. Jeżeli parafia składa się z jednej gminy, to wszyscy parafianie, mający prawo wyboru w gminie, wybierają bezpośrednio członków dozoru.

6. Jeżeli do parafii nie należy żaden obszar dworski, to wtedy wszystkich członków dozoru kościelnego wybierają gminy w sposób wyżej wskazany.“

Poseł Kraiński wnosi do tego paragrafu co następuje:

Pierwszy ustęp §. 13. ułożony być ma jak następuje:

„Dla spraw tyczących się budowania nowych i utrzymywania istniejących budynków kościelnych i parafialnych, jakoteż dla załatwienia spraw konkurencyjnych, ustanowiony będzie w każdej parafii komitet złożony z pięciu członków.“

Poseł Zyblikiewicz stawia poprawkę, aby zamiast wyrazu „komitet“ w tym paragrafie użytego, położyć wszędzie wyraz „dozór kościelny.“

Poseł Paszkowski wnosi do drugiego ustępu, drugiego punktu wniosku posła Węzyka następującą ewentualną poprawkę:

„Jeżeli jest dwu patronów, wtedy ci kolejają, każdy przez lat trzy, są stałymi członkami dozoru kościelnego.“

Komisarz rządowy tłumaczy znaczenie komitetu, o którym jest mowa w paragrafie komisji, i zwraca uwagę na różnicę, zachodzącą między tym komitetem a tym, który poseł Węzyk proponuje; oraz podaje do wiadomości, że jest już ustawa tycząca się dozoru kościelnego, a nakoniec zaleca przyjęcie paragrafu komisji.

Przy głosowaniu przyjęto pierwszy ustęp §. 13. podług wniosku posła Kraińskiego. Ustęp drugi przyjęto podług projektu komisji; do tego przyjęto jako dodatek poprawkę posła Paszkowskiego, do drugiego ustępu, drugiego punktu posła Węzyka, wreszcie 3ci ustęp 2go punktu tegoż posła. Poseł Węzyk cofa punkta 3., 4., 5. i 6. wniosku swego. Również cofnął swój wniosek poseł Zyblikiewicz, ale ponieważ poseł Węzyk używał wyrazu „dozór kościelny“ we wniosku swoim, przeto głosowano nad tem, czy wyraz ten zastąpić ma wyraz „komitet“. Wyrażenie użyte we wniosku posła Węzyka upada.

Resztę ustępów przyjęto wedle wniosku komisji, a zatem paragraf ten w całości będzie miał brzmienie następujące.

„Dla spraw tyczących się budowania nowych i utrzymywania istniejących budynków kościelnych i parafialnych, jakoteż dla załatwienia spraw konkurencyjnych, ustanowiony będzie w każdej parafii komitet złożony z pięciu członków.

Stałymi członkami tego komitetu są: paroch dotyczącego kościoła i patron wykonywający prawo prezentacji parocha lub zastępca jego.

Jeżeli jest dwu patronów, wtedy ci kolejną każdy przez lat trzy są stałymi członkami komitetu.

Jeżeli patronów jest więcej jak dwóch, natenczas wybierają z grona swego jednego na członka komitetu na lat trzy.

Resztę, to jest trzech, a jeżeli patron nie wykonuje prawa prezentacji parocha, czterech członków, wybierają na lat sześć wyborcy, którzy do wydatków kościoła konkurują, wybrani w ten sposób, iż każdy konkurujący posiadacz ziemskiej posiadłości, osobne ciało w tabuli krajowej stanowiącej, jeżeli nie jest patronem, lub jego zastępcą wybiera jednego, a równie jednego z każdej gminy do tej parafii wcielonej wybierają członkowie tejże gminy, którzy mają prawo wyboru w gminie.

Jeżeli jednak liczba wyborców tym sposobem wybranych byłaby mniejszą niż sześć, wtedy uprawnieni do wyboru dopiero co wskazani wybierają po dwóch lub trzech wyborców tak, żeby liczba ogólna tych wyborców najmniej sześć wynosiła.

Przy wyborze wyborców, jako też członków komitetu rozstrzyga bezwzględna większość głosów, a w razie gdyby ta większość przy pierwszym i drugim głosowaniu nie została osiągnięta, uważane będą za wybranych ci, którzy przy drugim głosowaniu największą otrzymali liczbę głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Członkowie komitetu pełnią swoje obowiązki bezpłatnie — tylko połączone z tą czynnością wydatki w gotówce mają być im zwrócone.

Ponieważ w §. 13. przyjęto jako ustęp pierwszy wniosek posła Kraińskiego, zmieniający zasadę przyjętą przez komisję, przeto sprawozdawca zastrzega w imieniu komisji zmiany, które w następnych paragrafach trzeba będzie uczynić na podstawie ustępu, przyjętego podług wniosku posła Kraińskiego.

§. 14. Do tego paragrafu w ustępie pierwszym podaje poseł Kraiński następujący wniosek:

„Komitet ma sobie poruczony nadzór nad budynkami kościelnymi i parafialnymi, czuwa nad ich budową i utrzymaniem w dobrym stanie, i zarządza wszystko to, co w tym względzie za stosowne uzna.“

Jako drugi ustęp do tego paragrafu dodaje poseł Krzeczunowicz co następuje:

„Komitet tak w tych sprawach, jako i w sprawach konkurencyi kościelnej, jest organem uchwalającym i nadzorującym.“

Oba te wnioski przyjęto, oraz przyjęto ustęp drugi §. 14. projektu komisji jako ustęp trzeci tego paragrafu.

Całkowity zatem §. 14. będzie miał brzmienie następujące:

„Komitet ma sobie poruczony nadzór nad budynkami kościelnymi i parafialnymi, czuwa nad ich budową i utrzymaniem w dobrym stanie i zarządza wszystko to, co w tym względzie za stosowne uzna.

Komitet tak w tych sprawach, jako i w sprawach konkurencyi kościelnej, jest organem uchwalającym i nadzorującym.

Komitet ustanawia preliminarz i sprawdza rachunki roczne, uchwały jego zapadają bezwzględną większością głosów i są dla konkurujących gmin i obszarów dworskich obowiązującymi.“

§§. 15., 16. i 17. przyjęto bez zmiany podług projektu komisji.

Poczem następują obrady nad wnioskami zapowiedzianymi przy ogólnej rozprawie, a mianowicie nad wnioskiem posła Kraińskiego osnowy następującej:

„Wysoka Izba zechce uchwalić:

Zawezwać c. k. Rząd, ażeby najbliższemu Zgromadzeniu sejmowemu przedstawił przedłożenie ustawy o utworzeniu w każdej parafii funduszu zapasowego, na pokrycie kosztów stawiania i utrzymywania budynków kościelnych i plebańskich w parafiach wyznania katolickiego, a to za pomocą zaprowadzić się mających datków rocznych w miernym i równym wymiarze, do wszystkich parafian obrządku dotyczącego.“

Wniosek ten zostaje przyjęty.

Następnie nad wnioskiem posła x. Stempka tej osnowy:

„Zważywszy, że wydatki na potrzeby kościelne z odprawieniem liturgii połączone, jako to: na służb kościelnych obrządku łacińskiego w rocznej kwocie 52 zł. 50 cent. w. a. systemizowane, tudzież wydatki na bieżące potrzeby kościelne, jako to: na opłatki, wino, воск, kadzidło, łój do lamp, pranie

bielizny itp. dla kuratów obrządku łac. w rocznej kwocie 52 zł. 50 cent., a obrządku gr. kat. w rocznej kwocie 34 zł. 12 $\frac{1}{2}$ cent. w. a. wyznaczone, dawniej z dochodów kościoła opędzane, w razie niedostateczności tychże dochodów pokryte bywały z funduszu religijnego; zważywszy dalej, że nałożenie na parafian obowiązku ponoszenia tych wydatków jest dla nich zbyt wielkim ciężarem, którego dotychczas nie ponosili, Sejm wyraża życzenie, aby Wysoki Rząd stosownie wydał rozporządzenie, by paroch na pokrycie powyżej wymienionych kosztów, otrzymał z funduszu religijnego ryczałtową kwotę, która przy parafiach obrządku łacińskiego kwoty 100 zł., a przy parafiach obrządku greckiego kwoty 50 zł. nie ma przenosić, o ile wydatki te nie dadzą się pokryć środkami w §§. 1. i 2. niniejszej ustawy wskazanymi.“

Wniosek ten zostaje przyjęty.

Nareszcie nad wnioskiem posła Gniewosza następującym:

„Sejm wzywa c. k. Rząd do przedłożenia projektu do ustawy:

1. O zarządzaniu i kierowaniu budową kościelnych i parafialnych budowli.
2. O regulowaniu zarządu majątkiem kościelnym i parafialnym, i wpływu na ten zarząd obowiązanych do konkurencji.“

Wnioskodawca cofnął ustęp pierwszy tego wniosku, drugi zaś ustęp upada przy głosowaniu.

Marszałek przerywa posiedzenie dla dania komisji w przedmiocie konkurencji kościelnej czasu do porozumienia się względem poprawek, do projektu komisji przez Izbę uchwalonych.

Po przerwie zdaje referent sprawę z porozumiewania się komisji i przedkłada następnne wnioski:

„I. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pierwsze ustępy §§. 13. i 14. zechce Wysoka Izba zatrzymać w tej treści jak je komisja w swoim projekcie Wysokiej Izbie przedłożyła.

II. Wysoka Izba raczy zaważać Rząd, ażeby w duchu przyjętych przez Wysoki Sejm poprawek, odnoszących się do pierwszych ustępów §§. 13. i 14., przedłożył Sejmowi na najbliższej sesji projekt do ustawy o ustanowieniu przy kościołach nadzoru nad budową nowych i utrzymywaniem w dobrym stanie już istniejących budynków kościelnych i plebańskich, a któremu by także poruczone było czuwanie nad wykonaniem wszelkich budowli kościelnych i plebańskich.“

Wniosek pierwszy upada przy głosowaniu, a tem samem odpada i wniosek drugi

Poczem Marszałek oświadcza, że trzecie czytanie ustawy o konkurencji kościelnej nastąpi na posiedzeniu jutrzejszem i odracza posiedzenie do godziny 4 $\frac{1}{2}$ po południu.

Po dwugodzinnej przerwie otwiera Marszałek na nowo posiedzenie.

Sekretarz poseł Kulczycki odczytuje interpelację do p. c. k. Komisarza rządowego, wniesioną przez posła Łepkaluka i 19tu współpodpisanych w sprawie szpichlerza gromadzkiego w Pistyniu, a mianowicie: „co się stało ze zbożem gromadzkiem, które się znajdowało w tym szpichlerzu, a które po zawaleniu się tego szpichlerza w skutek burzy przed 20. laty zabrało ówczesne dominium kameralne?“

Sekretarz poseł hr. Wodzicki odczytuje interpelację do Marszałka wniesioną przez posła xięcia Sanguszkę i 17 współpodpisanych, o umieszczenie jak najspieszniejsze na porządku dziennym statuta dla miasta Tarnowa.

Z porządku dziennego następują obrady nad sprawozdaniem komisji w przedmiocie patronatu szkół i konkurencji szkolnej.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej przyjęto tytuł ustawy podług projektu komisji. Również przyjęto §. 1.

Przy §. 2. prostuje najpierw sprawozdawca myłki druku, poczem poseł Kulczycki wnosi opuszczenie ustępu ostatniego tego paragrafu. Wniosek ten upada a Izba przyjmuje cały §. 2. bez zmiany podług projektu komisji.

§§. 3., 4., 5. i 6. bez dyskusji przyjęte według wniosku komisji.

Do §. 7. wnosi poseł Kulczycki poprawkę następującą:

„Wydatki na szkołę ludową, urządzoną według przepisów, ponosi gmina wspólnie z obszarem dworskim, jeżeli na obszarze dworskim nie istnieje osobna szkoła.“

Poseł x. Dzerowicz wnosi:

„Gdzie wyposażenie szkoły nie wynosi 100 złr. w., a. a nie może być wzięte ze środków miejscowych, konkuruje fundusz szkół normalnych, a w jego niedostatku fundusz krajowy.“

Po zamknięciu dyskusji i przemówieniu sprawozdawcy przyjęto przy głosowaniu wniosek posła Kulczyckiego, zastępujący tem samem paragraf wniosku komisji.

Wniosek posła x. Dzerowicza upada.

Przy §. 8. wnosi poseł Kulczycki do ustępu drugiego tego paragrafu poprawkę następującą:

„Drugi ustęp ma się opuścić, a zamiast tego umieścić:

Resztę kosztów, z funduszu szkół normalnych nie pokrytych, ponosi gmina właściwa w myśl §. 7.“

Sprawozdawca przyjmuje ten dodatek za swój, — a przy następnem głosowaniu przyjęto paragraf ten w ustępie pierwszym podług projektu komisji, w drugim zaś podług poprawki posła Kulczyckiego.

Cały zatem §. 8. będzie miał brzmienie następujące:

„Koszta szkół normalnych we Lwowie i w Krakowie, tudzież koszta szkół głównych, z którymi połączone są lub będą zakłady dla wykształcenia nauczycieli, ponosić ma fundusz szkół normalnych w tym samym stosunku jak dotąd.

Resztę kosztów z funduszu szkół normalnych niepokrytych ponosi gmina właściwa w myśl §. 7.“

Do §. 9. wnosi poseł x. Dzerowicz następujący dodatek:

„Jeżeli gmina przyłączona do szkoły zechce osobną szkołę u siebie wyposażyć, to wolno jej będzie, a ubytek w dotacyi zastąpią pozostałe wcielone gminy.“

Dodatek ten przyjęty wraz z §. 9. projektu komisji, jako ustępem pierwszym, zatem w całości paragraf ten brzmi:

„Jeżeli do pewnej szkoły ludowej dwie lub kilka gmin, dwa lub kilka obszarów dworskich, albo część tychże, albo też jedna lub kilka gmin i jeden lub kilka obszarów dworskich, lub części tychże należy, natenczas — wyjąwszy inną ugodę — ponoszą one wydatek na szkołę wspólnie, a to w stosunku zamieszkałej w niej ludności.

Jeżeli gmina przyłączona do szkoły zechce osobną szkołę u siebie wyposażyć, to wolno jej będzie, a ubytek w dotacyi zastąpią pozostałe wcielone gminy.“

Do §. 10. wnosi poseł Ludwik Skrzyński jako ustęp czwarty następujący dodatek:

„Jeżeliby gmina nie była w stanie utrzymać szkoły z własnych, w poprzednich paragrafach wskazanych funduszu, to może na ten cel prosić o zasitek z funduszu powiatowych.“

Poseł xiążę Sanguszko wnosi następujący osobny paragraf:

„Jeżeli na obszarze dworskim urządzoną była szkoła, a w gminie miejscowej nie istnieje, natenczas gmina ma obowiązek przyczynić się do utrzymywania szkoły na obszarze dworskim istniejącej wedle zasady w §. 7. przyjętej.“

Wniosek p. Ludwika Skrzyńskiego upadł, a przyjęto §. 10. według projektu komisji.

Do wniosku xięcia Sanguszki wnosi poseł Adam hr. Potocki następujący dodatek:

„W takim razie jednak udział gminny przenosić nie może połowy kosztów na utrzymanie szkoły.“

Wniosek p. xięcia Sanguszki upadł, a tem samem i poprawka p. Potockiego.

§. 11. Poseł Adam hr. Potocki wnosi do ustępu trzeciego tego paragrafu, aby po słowach „rady gminne“ umieścić dodatek następujący: „tym sposobem, że najprzód rada lub rady gminne wybierają jednego członka, a posiadacz lub posiadacze własności ziemskich tabularnych, do szkoły należących, drugiego członka do komitetu szkolnego, następnie rada lub rady gminne wspólnie z posiadaczem lub posiadaczami własności tabularnych dopełniają uzupełniający wybór jednego lub dwu członków.“

Przy głosowaniu ustępami przyjęto §. 11. z dodatkiem p. Potockiego, który zatem następujące będzie miał brzmienie:

„Jeżeli do pewnej szkoły ludowej dwie lub kilka gmin, dwa lub kilka obszarów dworskich, albo część tychże, albo też jedna lub kilka gmin, i jeden lub kilka obszarów dworskich lub części tychże jest przydzielonych, natenczas ma być utworzony komitet do załatwiania spraw konkurencyjnych, jako też do wykonywania prawa prezentacyi (§. 2.) pięciu członków.

Stałymi członkami tego komitetu są: paroch miejscowy tego obrządku, którego konsystorz wykonuje nadzór nad szkołą, i patron szkoły lub jego zastępca.

Resztę, to jest trzech, a jeżeli prawo prezentowania nauczyciela jest przy gminie, czterech członków wybierają na lat sześć konkurujący posiadacze ziemskiej posiadłości, osobne ciało tabularne stanowiącej, i rady gminne tym sposobem, że najprzód rada lub rady gminne wybierają jednego członka, a posiadacz

lub posiadacze własności ziemskich tabularnych, do szkoły należących, drugiego członka do komitetu szkolnego, następnie rada lub rady gminne wspólnie z posiadaczem lub posiadaczami własności tabularnych dopełniają uzupełniający wybór jednego lub dwu członków.

Przy wyborze rozstrzyga bezwzględna większość głosów; a w razie, gdyby ta większość przy pierwszym i drugim głosowaniu nie została osiągnięta, uważani będą za wybranych ci, którzy przy drugim głosowaniu największą liczbę głosów otrzymali; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Członkowie komitetu pełnią swoje obowiązki bezpłatnie, tylko połączone z tą czynnością wydatki w gotówce mają być im zwrócone.“

§§. 12., 13., 14., 15. i 16. przyjęto podług projektu komisji.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 8¹/₄ wieczorem.

Następne posiedzenie dnia 26. Kwietnia o godzinie 10tej zrana.

Na porządku dziennym: trzecie czytanie uchwały w przedmiocie konkurencji szkolnej; sprawozdanie komisji o zabezpieczeniu budynków kościelnych i szkolnych od ognia; sprawozdanie komisji o ustawie wodnej i o wniosku posała Koroluka co do przewozów; sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie służebnictw, i sprawozdanie komisji prawniczej o wolności dzielenia i łączenia gruntów.

L. Sapięha, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Geringer, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 25. Kwietnia 1866 roku wniesionych do Sejmu.

2686. Gmina Mikłaszow, przez posła x. Szwedzickiego, powtórnie o zapomogę.
2687. Włościanie z gminy Besko, przez posła x. Stempka, uzalają się na dwór tamtejszy o zabranie łąki Rndziny pod Połowinkami.
2688. Gmina Bóbrka, przez posła x. Dzerowicza, o stosowniejsze umieszczenie rogatek na gościńcu ze Lwowa do Bóbrki wiodącym.
2689. Gmina Bakowce, przez posła x. Dzerowicza, o zapłatę za robociznę przy gościńcu dawidowsko-rohatyńskim.
2690. Gmina Trybuchowce, przez posła x. Dzerowicza, o zapłatę za robociznę przy gościńcu dawidowsko-rohatyńskim.
2691. Gmina Brusno nowe, przez posła hr. Borkowskiego, o zapomogę tytułem pożyczki.
2692. Parafianie obrządku łacińskiego z Łozowy, przez posła Biłousa, o przeniesienie kosztów utrzymania kościoła w Łozowy na fundusz religijny.
2693. Humiński Antoni, r. k. pleban w Łozowy, przez posła Biłousa, o przeniesienie kosztów utrzymania kościoła w Łozowy na fundusz religijny.
- Z tych liczby 2686 i 2691 odsełają się wprost do Wydziału krajowego.
-

Protokół

obrad sejmowych z dnia 26. Kwietnia 1866.

Posiedzenie siedmdziesiąte ósme.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

Komisarz rządu: c. k. radca dworu Possinger.

Postów obecnych z początku 118, w ciągu posiedzenia 123.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10³/₄.

Sekretarz poseł Sawczyński odczytuje protokół posiedzenia poprzedniego, który Izba przyjmuje.

Sekretarz poseł Ludwik hr. Wodzicki odczytuje interpelację posła Koczyńskiego do p. c. k. Komisarza rządowego, względem rozdawnictwa stypendyów z pokrzywdzeniem uczniów uniwersytetu krakowskiego i innych zakładów naukowych, w obwodach zachodnich kraju. Komisarz rządowy zapewnia, że Rząd zbada tę sprawę i zadość uczyni sprawiedliwym względem.

Sekretarz poseł Sawczyński odczytuje dalszy ciąg wniesionych do Sejmu petycyj od liczby 2694 do liczby 2717 włącznie, z których 19 odesłano do Wydziału krajowego a 3 do komisji katastralnej.

Z porządku dziennego sprawozdanie o zabezpieczeniu budynków kościelnych i plebańskich. Sprawozdawca poseł Kabat.

Przy rozprawie ogólnej poseł Dwoliński zapowiada, iż postawi dwa wnioski przy rozprawie specjalnej.

Zabierają głos posłowie Starnch i Krawców przeciw, a posłowie x. Kaczała i Koczyński za wnioskiem komisji.

Poczem dyskusję zamknięto, a jako mowcy jeneralni przemawiają posłowie x. Stempel i Kowbasiuk. Nakoniec zabiera głos sprawozdawca, poczem przystąpiono do rozprawy specjalnej.

Tytuł ustawy przyjęty według projektu komisji.

Przy §. 1. stawia poseł Dwoliński poprawkę następującą:

„Ubezpieczenie budynków parafialnych zostawia się dobrej woli gromad.“

Poseł Trzeciecki wnosi, aby w piątym wierszu po słowie „ogniowych“ umieścić zakończenie tej treści: „według swej rzeczywistej wartości w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń od ognia w Krakowie.“

Poseł Koczyński zaś stawia poprawkę, aby w piątym wierszu po słowie „w zakładzie“ umieścić wyraz „krajowym“, — resztę zaś opuścić, a natomiast umieścić: „a mianowicie w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń“.

Posłowie hr. Wodzicki Henryk, x. Kaczała, x. Ustjanowicz i x. Naumowicz zabierają głos przeciw przymusowi względem pewnej instytucji asekuracyjnej.

Sprawozdawca przyjmuje proponowaną przez posła Trzecieckiego wyrazy „w rzeczywistej wartości“, nakoniec poprawkę posła Trzecieckiego, umieszczającą po słowie „ogniowych“ wyraz „w rzeczywistej wartości“ w §. 1. przyjmuje Izba wraz i §. 1. cały podług projektu komisji. Zaś odrzuca poprawkę posła Koczyńskiego. Zatem paragraf ten brzmi jak następuje:

„Wszystkie budynki kościelne i plebańskie w parafiach wyznania katolickiego, niemniej zabudowania na wolne pomieszkanie organistów i diaków, mają być nieprzerwanie zabezpieczone od szkód ogniowych w rzeczywistej wartości w zakładzie od takich szkód zabezpieczającym.“

Przy §. 2. stawia poseł Dwoliński poprawkę następującą: „Budynki parafialne mają xięża sami ubezpieczać.“

Posel Golejewski wnosi, aby przed słowami §. 2. stanowiącemi, umieścić ustęp następujący:

„Komitet, jako organ nadzorujący, podług ustawy w sprawach konkurencyi kościelnej, jest obowiązany czuwać, by budynki kościelne i plebańskie, niemniej zabudowania na wolne pomieszkanie organistów i diaków nieprzerwanie ubezpieczone były podług §. 1. niniejszej ustawy pod własną odpowiedzialnością.“

Przy głosowaniu upada tak wniosek posła Dwolińskiego, jak i wniosek posła Golejewskiego, a §. 2. przyjmuje Izba wedle wniosku komisji.

§. 3. bez dyskusji przyjęty.

W trzecim czytaniu ustawę całą Izba przyjmuje.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie o zabezpieczeniu budynków szkolnych.

Izba przyjmuje bez dyskusji najpierw tytuł, potem §§. 1., 2. i 3., nareszcie całą ustawę w trzecim czytaniu.

Poczem Marszałek przerywa posiedzenie, a po godzinnej przerwie zaczęto dalszy ciąg posiedzenia o godzinie 3¹/₄.

Sekretarz posel Ludwik hr. Wodzicki odczytuje nagłą wniosek do łaski marszałkowskiej przez posła x. Ruczkę złożony, następujący:

„Wysoka Izba uchwali:

Polecieć Wydziałowi krajowemu wyrobienie na przyszłą kadencyę projektu do ustawy regulującej pobieranie pensyj nauczycieli szkół ludowych z funduszu krajowego.“

Izba uchwała według życzenia wnioskodawcy odesłanie wniosku tego do Wydziału krajowego.

Poczem następuje sprawozdanie komisji o przedłożeniu rządowem względem ustawy wodnej. Sprawozdawca posel Geringer.

Posel Kapiszewski stawia poprawkę, aby zamiast wniosku komisji przyjąć wniosek następującej treści:

„Wysoki Sejm uchwali:

Przedłożony przez Wysoki Rząd Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy co do użytkowania, nadawania kierunku i tamowania wód z — wyłączeniem morza — odesła się do Wydziału krajowego z tym poleceniem, iżby ów projekt rządowy wziął pod swoją dokładną rozważę, a po zaciągnięciu nadto o nim zdań ludzi fachowych, z potrzebami ekonomicznymi i prawnymi stosunkami naszego kraju dobrze obznajomionych, — przedłożył na najbliższej kadencyi sejmowej o tym projekcie rządowem Wysokiemu Sejmowi swuje sprawozdanie.“

Izba w głosowaniu odrzuca wniosek posła Kapiszewskiego, a wniosek komisji w drugim, a następnie i w trzecim czytaniu przyjmuje.

Następuje sprawozdanie tejże komisji o wniosku posła Koroluka względem przewozów. — Izba przyjmuje wniosek komisji, aby wniosek posła Koroluka c. k. Rządowi do użytku przy wypracowaniu ustawy wodnej przekazać.

Poczem Marszałek podaje pod obrady dodatkowe paragrafy do ustawy o konkurencyi kościelnej.

§§. 13., 14. i 15. przyjęte bez dyskusji według wniosku komisji.

Do §. 16. stawia posel Guiewosz poprawkę, którą komisja przyjmuje, aby zamiast trzeciego ustępu tego paragrafu umieścić ustęp następujący:

„Przy rozprawie konkurencyjnej ma jeden głos każda w moc fundacyi, umowy lub ustawy do konkurencyi obowiązana strona, a mianowicie: ordynaryat, paroch, patron, każdy obszar dworski i z każdej gminy pełnomocnik, obrany bezwzględnią większością głosów przez parafian tegoż samego obrządku, prawo wyboru w gminie mających. Każdy z tych stron należy się głos bez względu na to, czyli w danym razie przyczynia się, lub nie przyczynia się do pokrycia kosztów.“

Izba przyjmuje tę poprawkę w miejsce ustępu trzeciego paragrafu proponowanego przez komisję, oraz i resztę ustępów bez zmiany według projektu komisji.

§. 17. bez dyskusji przyjęty; a

§. 18. z tą zmianą, iż zamiast słowa „nieporozumienia“ ma być „zażalenia“.

§§. 19., 20., 21. i 22. bez dyskusji przyjęte.

Izba przyjmuje ustawę w trzecim czytaniu.

Następuje trzecie czytanie ustawy o konkurencyi szkolnej, którą Izba przyjmuje.

Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 4 $\frac{1}{2}$ po południu.

Następujące posiedzenie dnia 27. Kwietnia o godzinie 9. z rana.

Na porządku dziennym: Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborach poselskich; sprawozdanie Wydziału krajowego o wnioskach posłów x. Pietrusiewicza i hr. Borkowskiego względem języka sejmowego; sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie obwieszczenia nstaw krajowych; sprawozdanie Wydziału krajowego o wnioskach posłów Koczyńskiego i Zyblikiewicza co do akładu reprezentacyi krajowej; sprawozdanie komisji katastralnej o katastralnem szacowaniu gruntów, i sprawozdania komisji wysadzonej do załatwienia spraw szkolnych.

L. Sapięha w. r.

Geringer, w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 26. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu :

2694. Gmina Nowosiółka, przez posła Geringera, o zapomogę i odpisanie podatków.
2695. Gmina Jezierzany, przez posła Geringera, o zapomogę.
2696. Gmina Jezierzanka, przez posła Geringera, o zapomogę.
2697. Aussatz Anna, właścicielka części dóbr Cucyłowa, przez posła Kabata, o zapomogę.
2698. Turzański Dominik, właściciel domu w Bnczaczu, przez posła Kabata, o pożyczkę.
2699. Nowakowski Karol, właściciel części dóbr Cucyłowa, przez posła Kabata, o zapomogę.
2700. Gmina i właściciele większych posiadłości z Kowalowej, przez posła Rutowskiego, uzalają się na wysokie katastralne oszacowanie gruntów.
2701. Gmina Garbek, przez posła Rutowskiego, uzala się na wysokie katastralne oszacowanie gruntów.
2702. Gmina Karwodrza, przez posła Rutowskiego, uzala się na wysokie katastralne oszacowanie gruntów.
2703. Gmina Zborowice, przez posła Rutowskiego, o zapomogę i tańszą sól, oraz uzala się na wysokie katastralne oszacowanie gruntów.
2704. Gmina Niewodna, przez posła Rutowskiego, o zapomogę.
2705. Gmina Szufnarowa, przez posła Rutowskiego, o zapomogę.
2706. Gmina Glinnik górny, przez posła Rutowskiego, o zapomogę.
2707. Gminy Stempina i Chytrówka, przez posła Rutowskiego, o zapomogę.
2708. Gmina Lublica, przez posła Rutowskiego, o zapomogę.
2709. Pogorzeley z Konieczkowej, przez posła Zbyszewskiego, o zapomogę
2710. Gminy Niebylec, Jawornik, Małówka, Baryczka i Bliźniauka, przez posła Zbyszewskiego, o zapomogę.
2711. Gmina Siemiginów, przez posła Sawczyńskiego, o zapomogę.
2712. X. Borodajkiewicz, gr. kat. kapelan z Grabówki, przez posła Sawczyńskiego, o zapomogę.
2713. Nowacki Kazimierz, właściciel części dóbr Tejsarowa, przez posła Sawczyńskiego, ponownie o zapomogę.
2714. Pociłujko Matwij z Uwisty, przez posła hr. Gołuchowskiego, przedstawia nadzwyczajne zdzierstwa w drodze lichwiarskiej popełnione na nim i na Annie Uhrynczakowej przez Perła Wekslera, dzierzawcę propinacyi w Chorostkowie.
2715. Gmina Bożyków, przez posła x. Polowego, o odpisanie półrocznego podatku gruntowego.
2716. Gmina Wołoszczyzna, przez posła x. Polowego, o odpisanie półrocznego podatku gruntowego.
2717. Bienerowa Tekla, przez posła Kmietowicza, o wydanie kaucyi po Ferdynandzie Burzyku, prefekcie starosądeckim.

Z tych liczby: 2694, 2695, 2696, 2697, 2698, 2699, 2703, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708, 2709, 2710, 2711, 2712, 2713, 2715 i 2716 odsełają się wprost do Wydziału krajowego ;
zaś liczby: 2700, 2701 i 2702 do komisji katastralnej.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 27. Kwietnia 1866.

Posiedzenie siedmdziesiąte dziewięte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 113, w ciągu posiedzenia 121.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 9^{3/4}.

Protokół posiedzenia poprzedniego, odczytany przez sekretarza posła Geringera, przyjęty.

Poseł Henryk hr. Wodzicki prostuje fakta, dotyczące Towarzystwa ogniowego, z powodu wczorajszego przemówienia posła x. Naumowicza.

Odczytano dalszy ciąg do Sejmu wniesionych petycyj od liczby 2718 do liczby 2720 włącznie, z których jedną do liczby 2720 odseła się wprost do Wydziału krajowego.

Przewodniczący komisji petycyjnej wnosi z powodu nastąpić mającego zamknięcia sesji sejmowej, aby wszystkie te petycje, które z powodu braku czasu pod obrady sejmowe przyjść nie mogły, przekazać Wydziałowi krajowemu do załatwienia. — Poseł Laskowski wnosi, aby tak samo postąpić z temi petycjami, które poprzednio już innym komisjom odstąpione były a dotychczas załatwionemi być nie mogły. — Izba obydwu wnioski przyjmuje.

Z porządku dziennego sprawozdanie Wydziału krajowego z wyborów poselskich. Sprawozdawca poseł Krainiński.

Sprawozdawca przedstawiając niedokładność i nielegalne postępowanie przy wyborze z okręgu wyborczego Żywiec, Ślemień i Milówka z mniejszych własności, wnosi: „Wysoka Izba wybór x. Antalkiewicza na posła z tego okręgu wyborczego uznaje jako nieważny.“

Izba wniosek ten przyjmuje.

Dalej i z tych samych powodów wnosi tenże sprawozdawca:

„Wybór x. Trzeszczakowskiego na posła z okręgu wyborczego Gródek i Janów z mniejszych własności, Wysoka Izba uznaje jako nieważny.“ Po krótkiej dyskusji Izba i ten wniosek przyjmuje, — wybory więc z obydwóch tych okręgów wyborczych unieważnione zostały.

Z porządku dziennego przychodzi sprawozdanie Wydziału krajowego o wnioskach x. Pietrusiewicza i hr. Borkowskiego, względem używania języka polskiego i ruskiego w czynnościach Sejmu krajowego. W zastępstwie sprawozdawcy referuje poseł Kabat.

Po zamknięciu dyskusji ogólnej obrano mowcami jeneralnymi: za wnioskami Wydziału krajowego posła hr. Gołuchowskiego, przeciw zaś posła x. Guszalewicza.

Przy rozprawie specjalnej, a mianowicie nad częścią pierwszą wniosków Wydziału krajowego, zawierającą postanowienia do regulaminu sejmowego zamieścić się mające, poseł hr. Gołuchowski stawia wniosek: „Wysoki Sejm raczy uchwalić, aby wnioski Wydziału krajowego bez dyskusji przyjąć.“

Po dyskusji co do formalnego postępowania z tym wnioskiem, Marszałek przerywa posiedzenie na 10 minut, — poczem poseł hr. Gołuchowski wnosi jako dodatek do swojego wniosku, a mianowicie aby przy uchwaleniu en bloc wniosków Wydziału krajowego dodać po ostatnim ustępie pierwszej części tych wniosków, a mianowicie po ustępie „Sejm uchwała w języku polskim“ ustęp dalszy następujący: „Przy trzecim czytaniu podany będzie text polski i ruski pod uchwałę Izby. W razie wątpliwości text polski jest rozstrzygającym.“ Nad wnioskiem hr. Gołuchowskiego na żądanie 30 posłów, Marszałek zarządza głosowanie imienne. Poseł Golejewski zapowiada w myśl §. 80. regulaminu protest na

następujące posiedzenie. Za wnioskiem oświadcza się 76, przeciw 29 głosów. Wniosek więc przyjęty. W całości brzmi więc uchwała I. jak następuje:

„Marszałek urzęduje w języku polskim. Na podania ruskie daje Marszałek odpowiedź w języku ruskim, na wszelkie inne podania zaś w języku polskim.

Protokoły obrad sejmowych winne być rozdawane w języku polskim i ruskim.

Przy stawianiu wniosków, wnoszeniu interpelacyj i przy rozprawach winien być używany język polski lub ruski.

Sprawozdania Wydziału krajowego i komisji będą rozdawane członkom Sejmu w języku polskim i ruskim. Za podstawę do obrady służy sprawozdanie w języku polskim.

Sejm uchwała w języku polskim.

Przy trzecim czytaniu podane będą text polski i ruski pod uchwałą Izby.“

Od głosowania wstrzymują się posłowie Kapiszewski, xiążę Sanguszko, Szemelowski i Grocholski. Ci dwaj ostatni protestują przeciwko głosowaniu ze względu na formalne postępowanie z tym wnioskiem.

Poseł Gołuchowski składa do łaski marszałkowskiej wniosek naglący tej treści:

Do umieszczenia po ostatnich słowach przyjętego dodatku, I. części uchwały w sprawie językowej słowa, a mianowicie:

„Text ruski ma być na następującem posiedzeniu po zapadłej uchwale do łaski marszałkowskiej złożonym, w przeciwnym razie zapada uchwała tylko nad textem polskim.“

Na wniosek posła Adama hr. Potockiego Izba wniosek ten odseła do Wydziału krajowego, do zdania sprawy nad nim na wieczornem lub jutrzejszem posiedzeniu.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie obwieszczenia ustaw krajowych.

Sprawozdawca poseł Kabat prostuje myłkę druku w art. I. w przedostatnim wierszu przed słowem „niemniej“ opuszczono słowa: „jako autentycznym“.

Przy rozprawie szczegółowej w art. I. poseł x. Kaczała wnosi po słowach: „w języku polskim“ dodać „i ruskim, niemniej w tłumaczeniu niemieckim“.

Poseł hr. Gołuchowski stawia poprawkę do tegoż artykułu, a mianowicie: aby po słowach „w języku polskim“ dodać „i ruskim wedle potrzeby, niemniej w tłumaczeniu niemieckim; w razach wątpliwości rozstrzyga text polski“.

Poseł Kozłowski wnosi poprawkę do tego samego następu: „w języku polskim jako autentycznym w ruskim, niemniej w tłumaczeniu niemieckim, stosownie do potrzeby“.

Przed głosowaniem poseł x. Kaczała cofa swoją poprawkę.

Następnie poprawka posła hr. Gołuchowskiego upada, a Izba przyjmuje art. I. z poprawką posła Kozłowskiego. Artykuł ten zatem w całości brzmi:

„W królestwie Galicyi i Łodomeryi z wielkim księstwem Krakowskiem ustawy krajowe, uchwały Sejmu, mające moc obowiązującą i rozporządzenia Wydziału krajowego, winne być obwieszane przez zamieszczenie tychże w dzienniku praw i rozporządzeń krajowych w języku polskim jako autentycznym; w ruskim, niemniej w tłumaczeniu niemieckim stosownie do potrzeby.“

Art. II. i III. przyjęte bez dyskusji.

Następnie Izba przyjmuje całą ustawę w trzecim czytaniu.

Po dwugodzinnej przerwie posiedzenie rozpoczyna się od sprawozdania Wydziału krajowego o wniosku posła hr. Gołuchowskiego. Wydział krajowy wnosi następujące brzmienie ustępu dodatkowego w myśl wniosku posła hr. Gołuchowskiego:

„W razach nagłości, niewygotowanie textu ruskiego do trzeciego czytania nie wstrzymuje powzięcie uchwały w języku polskim, lecz w takim razie text ruski powziętej uchwały złożony będzie u łaski marszałkowskiej na następnem posiedzeniu sejmowym do odczytania.“

Izba przyjmuje wniosek wedle przedłożenia Wydziału, a następnie uchwała w trzecim czytaniu cały projekt wniesiony przez Wydział wraz z obydwojma dodatkami posła hr. Gołuchowskiego, jak następuje:

I. „Marszałek urzęduje w języku polskim. Na podania ruskie daje Marszałek odpowiedź w języku ruskim, na wszelkie inne podania zaś w języku polskim.

Protokoły obrad sejmowych winne być rozdawane w języku polskim i ruskim.

Przy stawianiu wniosków, wnoszeniu interpelacyj i przy rozprawach winien być używany język polski lub ruski.

Sprawozdanie Wydziału krajowego i komisji będą rozdawane członkom Sejmu w języku polskim i ruskim. Za podstawę do obrady służy sprawozdanie w języku polskim.

Sejm uchwała w języku polskim.

Przy trzecim czytaniu podane będą text polski i ruski pod uchwałę Izby. W razie wątpliwości text polski jest rozstrzygający. W razach nagłości niewygotowanie textu ruskiego do trzeciego czytania nie wstrzymuje powzięcia uchwały w języku polskim, lecz w takim razie text ruski powziętej uchwały złożony będzie u łaski marszałkowskiej, na następującem posiedzeniu sejmowem do odczytania.⁴

Z kolei przychodzi sprawozdanie komisji katastralnej i jej wnioski. Sprawozdawca poseł Krzczunowicz.

Izba uwalnia sprawozdawcę od czytania obszernego sprawozdania, Izbie już znanego.

Po ustnych objaśnieniach przez sprawozdawcę udzielonych i po zamknięciu dyskusji jeneralnej, zabiera głos p. Komisarz rządowy i przemawia w tej myśli, iż Rząd krajowy popierać będzie prośbę, jeżeli takową Izba uchwali, o sprostowanie omyłek i wynalezienie słusznych podstaw na przyszłość przy katastralnem szacowaniu gruntów.

Następnie odczytuje sprawozdawca pierwszy punkt wniosku komisji i petycję do Jego C. K. Apostolskiej Mości, i prostuje omyłkę, która zaszła w przedostatnim ustępie egzemplarza drukowanego. Ustęp ten ma brzmieć: „O tychto środkach zarządzenia, jako o jedyny sposób odwrócenia grożącej krajowi naszemu klęski, upraszamy Waszą C. K. Apostolską Mość.“

Poczem Izba uchwała petycję i pierwszy wniosek komisji, a następnie uchwała wniosek drugi razem z załączonemi wskazówkami do rewizyj katastralnego szacowania gruntów. — Nakoniec uchwała Izba wniosek trzeci tejże komisji.

A następnie uchwała Izba wszystkie trzy wnioski w trzecim czytaniu.

Jako do tego samego przedmiotu należące, przechodzą z kolei pod obrady petycje sprawy katastralnej. Referuje poseł Paszkowski.

Na wniosek komisji, petycje do liczby 505 posiadłości dworskiej w Busku, 2301 szlachty ruskiej z Obertyna, 1114 gromady Ilkowice i 1115 gromady Skomorochy — przesłano c. k. Namiestnictwu z zaleceniem dochodzenia przez władze polityczne; również petycje do liczby 1256 Hilarego Podoskiego z Ptaszkowy, 2171 gminy katastralnej Łączka, Wojkówka, Wojaczówka i Łąka, 2172 gminy katastralnej Pietrusza Wola, Rzepnik i Oparówka, 2178 Wincentego Petrowicza, właściciela Przybówki; — petycje zaś do liczby 2015 Jana Dunikowskiego, właściciela Wojakowej, łącznie z gminą Wojakowa i 2016 Jana Dunikowskiego, właściciela Rajbroda, łącznie z gminą Rajbrod — przesłała Izba do c. k. Prezydium Namiestnictwa dla doręczenia właściwemu urzędowi z zaleceniem, aby strona przez spóźnione złożenie fasyi szkody nie poniosła.

Nakoniec odpowiada jeszcze p. Komisarz rządowy na interpelację:

1. posła Trzecieckiego z dnia 18. Kwietnia b. r. względem niedoręczenia na czas kart legitymacyjnych przy wyborach w Nowym Sączu;
 2. posła x. Łozińskiego z dnia 19. Kwietnia b. r. względem fundacji ś. p. Ludwika Gajewskiego;
 3. posła Hubickiego z dnia 18. Kwietnia b. r. względem dowolnego a nieprawnego postępowania przełożonego obwodu złoczowskiego p. Wolfarta;
 4. posła x. Ginilewicza z dnia 5. Marca b. r. względem pokrycia wydatków na tak zwane „sarta tecta“ i na potrzeby kościelne;
 5. posła x. Guszałewicza z dnia 12. Marca b. r. co do zajęcia między mieszkańcami obu obrządków w Hinkowcach, nareszcie
 6. posła Żuka-Skarszewskiego z dnia 23. Marca b. r. co do obwieszczeń urzędowych w dziennikach krajowych, a względnie co do snwencyonowania i utrzymywania dziennika „Krakauer Zeitung.“
- Marszałek zamyka posiedzenie o godzinie 9. wieczorem, zapowiadając, iż jutro z powodu zamknięcia sesji sejmowej, odbędzie się uroczyste nabożeństwo, poczem Izba się zbierze a na porządku dziennym jeszcze będą rozprawy nad sprawozdaniem Wydziału krajowego o wnioskach posłów Zybliekiewicza i Koczyńskiego, dotyczących zmian w składzie Reprezentacji krajowej, poczem nastąpi zamknięcie tegorocznej sesji sejmowej.

L. Sapięha w. r.

L. Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 27. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu :

- 2718.** Siedmiu z gminy Skała po części wystawionych a po części w służbie zostających żołnierzy, przez posła Andrejczuka, o nadanie pustek rustykalnych.
- 2719.** Gmina miasta Lwowa, przez posła hr. Gołuchowskiego, o rozdział rocznego kontyngensu wojskowego na chrześcian i żydów.
- 2720.** Gmina Hucisko Oleskie, przez posła Gnoińskiego, o zapomogę zwrotną.
Z tych liczba 2720 odsela się wprost do Wydziału krajowego.

Protokół

obrad sejmowych z dnia 28. Kwietnia 1866.

Posiedzenie ośmdziesiąte.

Obecni: Marszałek książę Leon Sapieha.

Sekretarze: Posłowie Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

J. Exc. Namiestnik kraju: Fmp. baron Paumgarten.

Komisarz rządowy: c. k. radca dworu Possinger.

Posłów obecnych z początku 115, w ciągu posiedzenia 118.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 11^{1/2}.

Sekretarz poseł hr. Wodzicki Ludwik odczytuje protokół posiedzenia poprzedniego, który przyjęto.

Odczytano dalszy ciąg petycyj do dnia 28. Kwietnia do Sejmu wniesionych od liczby 2721 do liczby 2726 włącznie. Wszystkie te petycje stosownie do wczorajszej uchwały odesłano do Wydziału krajowego.

Do łaski marszałkowskiej złożono następujący protest, podpisany przez posła Golejewskiego i 19 współpodpisanych:

„Zważywszy, że podług §. 44., obowiązującego Wysoką Izbę regulaminu, po skończeniu rozprawy ogólnej, nastąpić może tylko głosowanie nad wnioskiem przejścia do porządku dziennego, lub odroczenie; zważywszy, że podług ustępu drugiego §. 44. nastąpić winna po ogólnej rozprawie rozprawa specjalna, nad pojedynczemi częściami wniosku; zważywszy, że podług §. 46. regulaminu, skrócenia co do formalnego postępowania, które Wysokiemu Sejmowi uchwalić wolno, są w tymże paragrafie wyszczególnione, a nchylenie rozprawy specjalnej nad wnioskiem z kilku części składającym się, między temi skróceniami wymienionem nie jest; zważywszy, że przy wczorajszych rozprawach nad sprawozdaniem Wydziału krajowego o wnioskach posłów x. Pietrusiewicza i hr. Borkowskiego, względem nazywania języka polskiego i ruskiego w czynnościach Sejmu krajowego, postawiony został przez posła hr. Gołuchowskiego wniosek, przyjęcia wniosków wydziałowych en bloc z uchYLENIEM specjalnej rozprawy, która to wniosek sprzeciwiał się powyżej wyszczególnionym postanowieniom regulaminu; zważywszy, że regulamin jest jedyną obroną i tarczą sejmowej mniejszości, ho inaczej mogłaby, zmówiwszy się większość, uchylać zawsze wszelkie rozprawy w Sejmie, tym sposobem zamykać usta mniejszości, mniejszość w Sejmie zupełnie ubezwładniać, i tym sposobem nie dopuszczać oświecenia opinii publicznej; zważywszy, że Wysoki Sejm może wprawdzie postanowienia regulaminu zmieniać, ale podług przepisów tego regulaminu, nie może zaś tych postanowień w szczególnych wypadkach doraźnie uchylać; zważywszy, że podług §. 14. Marszałek czuwa nad ściśłem wykonaniem regulaminu; zważywszy, że podług tego postanowienia, wniosek regulaminowi wręcz sprzeciwiający się, nie powinien być przez Marszałka do głosowania podany; zważywszy, że według §. 71. regulaminu Marszałek wstrzymuje przez 10 minut głosowanie nad postawionem pytaniem, tylko na żądanie poparte przynajmniej przez 15 posłów; zważywszy, że żądanie wstrzymania głosowania nad wnioskiem posła hr. Gołuchowskiego w Sejmie postawione nie było, a niemniej głosowanie wstrzymane było — protestują podpisani w myśl §. 80. regulaminu przeciw postępowaniu niezgodnemu z regulaminem przy uchwalaniu wniosku posła hr. Gołuchowskiego, która to wniosek postawiony został przy sprawozdaniu Wydziału krajowego o wnioskach posłów x. Pietrusiewicza i hr. Borkowskiego, względem nazywania języka polskiego i ruskiego w czynnościach Sejmu krajowego, — podpisani protestują i zastrzegają się przeciw wszelkim możliwym skutkom i następstwom tego postępowania.“

Poseł Zyblikiewicz zapowiada oświadczenie przeciw temu protestowi.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o wnioskach posłów Koczyńskiego i Zyblikiewicza, dotyczących zmian w składzie reprezentacji krajowej. — Sprawozdawca poseł Boczkowski.

Przy rozprawie ogólnej wnosi poseł x. Pawlików jako dodatek do wniosku wydziałowego, w następujących słowach:

Po wyrazach „celem przyznania miastom“ dodać wyrazy „i gminom wiejskim“.

Poseł Kapiszewski wnosi także dodatek następującej osnowy:

Po słowach „liczniejszego w Sejmie krajowym zastępstwa“ ma stać „i ustanowienia pewnej kwalifikacji co do wykształcenia umysłowego dla posłów na Sejm krajowy na przyszłość ważne wybrać się mających“.

Poseł Ławrowski stawia ewentualną poprawkę, jeśli ostatnia alinea wniosku wydziałowego będzie przyjęta, tej osnowy:

Po słowie „miastom“ dodać „tudzież handlowi krajowemu naddniestrzańskiemu z siedzibą w Stanisławowie, a handlowi skierowanemu ku Węgrom zachodnich obwodów z siedzibą w Dukli“.

Na wniosek posła Ludwika hr. Wodzickiego, podaje Marszałek wniosek Wydziału pod głosowanie w dwóch częściach.

Pierwszą część wniosku, aż do słów „potrzebom kraju“ przyjęto.

Potem głosowano nad dodatkiem posła x. Pawlikowa.

Dodatek ten upadł.

Również upadł dodatek posła Ławrowskiego.

Druga część wniosku Wydziału upadła przy głosowaniu imiennem. Za wnioskiem oświadczają się 54, a przeciw wnioskowi 60 głosów.

Dodatek posła Kapiszewskiego upadł.

Wniosek Wydziału krajowego w pierwszej części przyjęto przy trzecim czytaniu.

Następnie ma Marszałek przemowę o wszystkich pracach Sejmu w ciągu kończącej się sesji i kończy okrzykiem na cześć Najjaśniejszego Pana, który cała Izba powtarza.

Po Marszałku ma przemowę z powodu zakończenia posiedzeń sejmowych Jego Excelencya c. k. Namiestnik, a po nim z pośród członków Sejmu x. biskup Manastyrski.

Posiedzenie kończy się o godzinie drugiej odczytaniem i przyjęciem przez Izbę niniejszego protokołu; poczem Marszałek ogłasza zamknięcie sesji sejmowej.

L. Sapięha, w. r.

Ludwik Wodzicki, w. r.

Z. Sawczyński, w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 28. Kwietnia 1866. r. wniesionych do Sejmu:

2721. Gminy Tomaszowce i Dąbrowa, przez posła x. Pietrusiewicza, uzalają się na niesłuszne oszacowanie katastralne, na zabranie gruntów i zaprzeczenie użytku z lasu.
2722. Gmina Strupków, przez posła Ławrynowicza, użala się na zabranie jej pastwiska.
2723. Stowarzyszenie młodzieży kupieckiej w Lwowie, przez posła Alfreda hr. Potockiego, o zwrócenie przywileju nadanego stowarzyszeniu przez Króla polskiego w r. 1714., a c. k. Władzom rządowym w r. 1780. do potwierdzenia przedłożonego.
2724. Gmina Dzieduszyce małe, przez posła x. Kuziemskiego, o zapomogę.
2725. Gmina Równe, przez posła Zyblikiewicza, o uwolnienie jej od płacenia 97 złr. za grys dany w r. 1854. na zapomogę z magazynu wojskowego.
2726. Gmina Deutschbach, przez posła hr. Borkowskiego, o zapomogę 800 złr. w drodze pożyczki.

Wszystkie te petycye, stosownie do wczorajszej uchwały, odesłane będą do Wydziału krajowego.

